။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ

၁. အဋ္ဌကဝဂ္ဂေါ

၁. ကာမသုတ္တနိဒ္ဒေသော

၁. **ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။**
အဒ္ဓါ ပီတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓါ မစ္စော ယဒိစ္ဆတိ။

ကာမံ ကာမယမာနဿာတိ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒါနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ ကတမေ **ဝတ္ထုကာမာ?** မနာပိကာ ရူပါ မနာပိကာ သဒ္ဒါ မနာပိကာ ဂန္ဓာ မနာပိကာ ရသာ မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ; အတ္ထရဏာ ပါဝုရဏာ [ပါပုရဏာ (သီ. သျာ.)] ဒါသိဒါသာ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝါ ခေတ္တံ ဝတ္ထု ဟိရညံ သုဝဏ္ဏံ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ရဋ္ဌဉ္စ ဇနပဒေါ စ ကောသော စ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ, ယံ ကိဉ္စိ ရဇနီယံ ဝတ္ထု – ဝတ္ထုကာမာ။

အပိ စ အတီတာ ကာမာ အနာဂတာ ကာမာ ပစ္စုပ္ပန္နာ ကာမာ; အဇ္ဈတ္တာ ကာမာ ဗဟိဒ္ဓါ ကာမာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာမာ; ဟီနာ ကာမာ မဇ္ဈိမာ ကာမာ ပဏီတာ ကာမာ; အာပါယိကာ ကာမာ မာနုသိကာ ကာမာ ဒိဗ္ဗာ ကာမာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ကာမာ; နိမ္မိတာ ကာမာ အနိမ္မိတာ ကာမာ ပရနိမ္မိတာ ကာမာ; ပရိဂ္ဂဟိတာ ကာမာ, အပရိဂ္ဂဟိတာ ကာမာ, မမာယိတာ ကာမာ, အမမာယိတာ ကာမာ; သဗ္ဗေပိ ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေပိ ရူပါဝစရာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေပိ အရူပါဝစရာ ဓမ္မာ, တဏှာဝတ္ထုကာ တဏှာရမ္မဏာ ကာမနီယဋ္ဌေန ရဇနီယဋ္ဌေန မဒနီယဋ္ဌေန ကာမာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။

ကတမေ **ကိလေသကာမာ?** ဆန္ဒော ကာမော ရာဂေါ ကာမော ဆန္ဒရာဂေါ ကာမော; သင်္ကပ္ပော ကာမော ရာဂေါ ကာမော သင်္ကပ္ပရာဂေါ ကာမော; ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမသ္နေဟော ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ ကာမောဃော ကာမယောဂေါ ကာမုပါဒါနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ။

“အဒ္ဒသံ ကာမ တေ မူလံ၊ သင်္ကပ္ပာ ကာမ ဇာယသိ။
န တံ သင်္ကပ္ပယိဿာမိ၊ ဧဝံ ကာမ န ဟောဟိသီ”တိ [န ဟေဟိသီတိ (သျာ.)] ။ –

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ **ကာမယမာနဿာ**တိ ကာမယမာနဿ ဣစ္ဆမာနဿ သာဒိယမာနဿ ပတ္ထယမာနဿ ပိဟယမာနဿ အဘိဇပ္ပမာနဿာတိ – ကာမံ ကာမယမာနဿ။

တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတီတိ။ **တဿ စေ**တိ တဿ ခတ္တိယဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဝေဿဿ ဝါ သုဒ္ဒဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါ။ **တန္တိ** ဝတ္ထုကာမာ ဝုစ္စန္တိ – မနာပိကာ ရူပါ မနာပိကာ သဒ္ဒါ မနာပိကာ ဂန္ဓာ မနာပိကာ ရသာ မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ **သမိဇ္ဈတီ**တိ ဣဇ္ဈတိ သမိဇ္ဈတိ လဘတိ ပဋိလဘတိ အဓိဂစ္ဆတိ ဝိန္ဒတီတိ – တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။

အဒ္ဓါ ပီတိမနော ဟောတီတိ။ **အဒ္ဓါ**တိ ဧကံသဝစနံ နိဿံသယဝစနံ နိက္ကင်္ခါဝစနံ အဒွေဇ္ဈဝစနံ အဒွေဠှကဝစနံ နိယောဂဝစနံ အပဏ္ဏကဝစနံ အဝတ္ထာပနဝစနမေတံ – အဒ္ဓါတိ။ **ပီတီ**တိ ယာ ပဉ္စကာမဂုဏပဋိသံယုတ္တာ

ပီတိ ဟမုဇ္ဇံ အာမောဒနာ ပမောဒနာ ဟာသော ပဟာသော ဝိတ္တိ တုဋ္ဌိ ဩဒဂျံ အတ္တမနတာ အဘိဖရဏတာ စိတ္တဿ။ **မနော**တိ ယံ စိတ္တံ မနော မာနသံ ဟဒယံ ပဏ္ဍရံ မနော မနာယတနံ မနိန္ဒြိယံ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏဓာတု, အယံ ဝုစ္စတိ မနော။ အယံ မနော ဣမာယ ပီတိယာ သဟဂတော ဟောတိ သဟဇာတော သံသဋ္ဌော သမ္ပယုတ္တော ဧကုပ္ပာဒော ဧကနိရောဓော ဧကဝတ္ထုကော ဧကာရမ္မဏော။ **ပီတိမနော ဟောတီ**တိ ပီတိမနော ဟောတိ တုဋ္ဌမနော ဟဋ္ဌမနော ပဟဋ္ဌမနော အတ္တမနော ဥဒဂ္ဂမနော မုဒိတမနော ပမောဒိတမနော ဟောတီတိ – အဒ္ဓာ ပီတိမနော ဟောတိ။

လဒ္ဓာ မစ္စော ယဒိစ္ဆတီ တိ။ **လဒ္ဓာ** တိ လဘိတွာ ပဋိလဘိတွာ အဓိဂန္တွာ ဝိန္ဒိတွာ။ **မစ္စော** တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ ဇာဂု [ဇာတု (သျာ.), ဇဂု (က.)] ဇန္တု ဣန္ဒဂု [ဟိန္ဒဂူ (သီ. သျာ.)] မနုဇော။ **ယဒိစ္ဆတီ** တိ ယံ ဣစ္ဆတိ ယံ သာဒိယတိ ယံ ပတ္ထေတိ ယံ ပိဟေတိ ယံ အဘိဇပ္ပတိ, ရူပံ ဝါ သဒ္ဒံ ဝါ ဂန္ဓံ ဝါ ရသံ ဝါ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဝါတိ, လဒ္ဓာ မစ္စော ယဒိစ္ဆတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။
အဒ္ဓာ ပီတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓာ မစ္စော ယဒိစ္ဆတီ”တိ။

၂. **တဿ စေ ကာမယာနဿ၊ ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော။**
တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ၊ သလ္လဝိဒ္ဓောဝ ရုပ္ပတိ။

တဿ စေ ကာမယာနဿာ တိ။ **တဿ စေ** တိ တဿ ခတ္တိယဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဝေဿဿ ဝါ သုဒ္ဒဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါ။ **ကာမယာနဿာ** တိ ကာမေ ဣစ္ဆမာနဿ သာဒိယမာနဿ ပတ္ထယမာနဿ ပိဟယမာနဿ အဘိဇပ္ပမာနဿ။ အထ ဝါ ကာမတဏှာယ ယာယတိ နိယ္ယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတိ။ ယထာ ဟတ္ထိယာနေန ဝါ အဿယာနေန ဝါ ဂေါယာနေန ဝါ အဇယာနေန ဝါ မေဏ္ဍယာနေန ဝါ ဩဋ္ဌယာနေန ဝါ ခရယာနေန ဝါ ယာယတိ နိယ္ယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတိ; ဧဝမေဝံ ကာမတဏှာယ ယာယတိ နိယ္ယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတီတိ – တဿ စေ ကာမယာနဿ။

ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော တိ။ **ဆန္ဒော** တိ ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမသ္နေဟော ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ ကာမောဃော ကာမယောဂေါ ကာမုပါဒါနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ, တဿ သော ကာမစ္ဆန္ဒော ဇာတော ဟောတိ သဉ္ဇာတော နိဗ္ဗတ္တော အဘိနိဗ္ဗတ္တော ပါတုဘူတော။ **ဇန္တုနော**တိ သတ္တဿ နရဿ မာနဝဿ ပေါသဿ ပုဂ္ဂလဿ ဇီဝဿ ဇာဂုဿ ဇန္တုဿ ဣန္ဒဂုဿ မနုဇဿာတိ – ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော။

တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တီ တိ – တေ ဝါ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ, သော ဝါ ကာမေဟိ ပရိဟာယတိ။ ကထံ တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ? တဿ တိဋ္ဌန္တဿေဝ တေ ဘောဂေ ရာဇာနော ဝါ ဟရန္တိ, စောရာ ဝါ ဟရန္တိ, အဂ္ဂိ ဝါ ဒဟတိ, ဥဒကံ ဝါ ဝဟတိ, အပ္ပိယာ ဝါ ဒါယာဒါ ဟရန္တိ, နိဟိတံ ဝါ နာဓိဂစ္ဆတိ, ဒုပ္ပယုတ္တာ ဝါ ကမ္မန္တာ ဘိဇ္ဇန္တိ, ကုလေ ဝါ ကုလင်္ဂါရော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ယော တေ ဘောဂေ ဝိကိရတိ ဝိဓမတိ [ဝိဓမေတိ (သျာ.)] ဝိဒ္ဓံသေတိ အနိစ္စတာယေဝ အဋ္ဌမီ။ ဧဝံ တေ ကာမာ ဟာယန္တိ ပရိဟာယန္တိ ပရိဓံသေန္တိ ပရိပတန္တိ အန္တရဓာယန္တိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇန္တိ။ ကထံ သော ကာမေဟိ ပရိဟာယတိ? တိဋ္ဌန္တေဝ တေ ဘောဂေ သော စဝတိ မရတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ။ ဧဝံ သော ကာမေဟိ ဟာယတိ ပရိဟာယတိ ပရိဓံသေတိ ပရိပတတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ။

စောရာ ဟရန္တိ ရာဇာနော၊ အဂ္ဂိ ဒဟတိ နဿတိ။
အထ အန္တေန ဇဟတိ [အထော အန္တေန ဟေတိ (သျာ.)၊ အသဟန္တေန ဒဟတိ (က.)] ၊ သရီရံ သပရိဂ္ဂဟံ။
တေဒညာယ မေဓာဝီ၊ ဘုဉ္ဇေထ စ ဒဒေထ စ။

ဒတ္ဂတ စ ဘုတ္ဂတ စ ယထာနုဘာဝံ, အနိဋ္ဌိတော သင့္ဂမုပေတိ ဌာနန္တိ, တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ။

သလ္လဝိဒ္ဓောဝ ရုပ္ပတီ တိ။ ယထာ အယောမယေန တ သလ္လေန ဝိဒ္ဓော, အဋ္ဌိမယေန တ သလ္လေန ဒန္တမယေန တ သလ္လေန ဝိသာဏမယေန တ သလ္လေန ကဋ္ဌမယေန တ သလ္လေန ဝိဒ္ဓော ရုပ္ပတိ ကုပ္ပတိ ဃဋ္ဋီယတိ ပီဠီယတိ, ဗ္ယာဓိတော ဒောမနဿိတော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ဝတ္ထုကာမာနံ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ။ သော ကာမသလ္လေန စ သောကသလ္လေန စ ဝိဒ္ဓော, ရုပ္ပတိ ကုပ္ပတိ ဃဋ္ဋီယတိ ပီဠီယတိ ဗ္ယာဓိတော ဒောမနဿိတော ဟောတီတိ – သလ္လဝိဒ္ဓောဝ ရုပ္ပတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"တဿ စေ ကာမယာနဿ၊ ဆန္ဒဇာတဿ ဇန္တုနော။
တေ ကာမာ ပရိဟာယန္တိ၊ သလ္လဝိဒ္ဓောဝ ရုပ္ပတီ"တိ။

၃. **ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိရော။**
သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ၊ သတော သမတိဝတ္တတိ။

ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတီ တိ။ **ယော**တိ ယော ယာဒိသော ယထာယုတ္တော ယထာဝိဟိတော ယထာပကာရော ယံဌာနပ္ပတ္တော ယံဓမ္မသမန္နာဂတော ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ။ **ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတီ** တိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒာနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ **ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတီ** တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ – ဝိက္ခမ္ဘနတော ဝါ သမုစ္ဆေဒတော ဝါ။ ကထံ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ? "အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ အပ္ပဿာဒဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "မံသပေသူပမာ ကာမာ ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ အနုဒဟနဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "အင်္ဂါရကာသူပမာ ကာမာ မဟာပရိဠာဟဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "သုပိနကူပမာ ကာမာ ဣတ္တရပစ္စုပဋ္ဌာနဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "ယာစိတကူပမာ ကာမာ တာဝကာလိကဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "ရုက္ခဖလူပမာ ကာမာ သမ္ဘဉ္ဇနပရိဘဉ္ဇနဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "အသိသူနူပမာ ကာမာ အဓိကုဋ္ဋနဋ္ဌေနာ"တိ [အဓိကန္တနဋ္ဌေနာတိ (သျာ.)] ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "သတ္တိသူလူပမာ ကာမာ ဝိနိဝိဇ္ဈနဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "သပ္ပသိရူပမာ ကာမာ သပ္ပဋိဘယဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, "အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမာ ကာမာ မဟာဘိတာပနဋ္ဌေနာ"တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။

ဗုဒ္ဓါနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, ဓမ္မာနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ပေ.။ သင်္ဃာနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ သီလာနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ စာဂါနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ ဒေဝတာနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ အာနာပါနဿတိံ [အာနာပါနသတိံ (သီ.)] ဘာဝေန္တောပိ။ မရဏဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ ကာယဂတာသတိံ ဘာဝေန္တောပိ။ ဥပသမာနုဿတိံ ဘာဝေန္တောပိ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။

ပဌမံ ဈာနံ ဘာဝေန္တောပိ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ, ဒုတိယံ ဈာနံ ဘာဝေန္တောပိ။ပေ.။ တတိယံ ဈာနံ ဘာဝေန္တောပိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဘာဝေန္တောပိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တောပိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တောပိ။ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တောပိ ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တောပိ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ ဧဝံ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။

ကထံ သမုစ္ဆေဒတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ? သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တောပိ အပာယဂမနီယေ ကာမေ သမုစ္ဆေဒတော ပရိဝဇ္ဇေတိ, သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တောပိ ဩဠာရိကေ ကာမေ သမုစ္ဆေဒတော ပရိဝဇ္ဇေတိ, အနာဂါမိမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တောပိ အနုသဟဂတေ ကာမေ သမုစ္ဆေဒတော ပရိဝဇ္ဇေတိ, အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာဝေန္တောပိ သဗ္ဗေန

သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ သမုစ္ဆေဒတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ ဧဝံ သမုစ္ဆေဒတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတီတိ – ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။

သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိရော တိ။ **သပ္ပော** ဝုစ္စတိ အဟိ။ ကေနဋ္ဌေန သပ္ပော? သံသပ္ပန္တော ဂစ္ဆတီတိ သပ္ပော; ဘုဇင္ဂေါ ဂစ္ဆတီတိ ဘုဇဂေါ; ဥရေန ဂစ္ဆတီတိ ဥရဂေါ; ပန္နသိရော ဂစ္ဆတီတိ ပန္နဂေါ; သိရေန သုပတီတိ [သပ္ပတီတိ (က.)] သရီသပေါ [သိရိံသပေါ (သီ.)]; ဗိလေ သယတီတိ ဗိလာသယော; ဂုဟာယံ သယတီတိ ဂုဟာသယော; အဒ္ဓာ တဿ အာဝုဓောတိ အဒ္ဓာဝုဓော; ဝိသံ တဿ ဃောရန္တိ ဃောရဝိသော; ဇိဝှာ တဿ ဒုဝိဓာတိ ဒုဝိဇိဝှော; ဒွီဟိ ဇိဝှာဟိ ရသံ သာယတီတိ ဒွိရသညူ။ ယထာ ပုရိသော ဇီဝိတုကာမော အမရိတုကာမော သုခကာမော ဒုက္ခပဋိက္ကူလော ပာဒေန သပ္ပသိရံ ဝဇ္ဇေယျ ဝိဝဇ္ဇေယျ ပရိဝဇ္ဇေယျ အဘိနိဝဇ္ဇေယျ; ဧဝမေဝ သုခကာမော ဒုက္ခပဋိက္ကူလော ကာမေ ဝဇ္ဇေယျ ဝိဝဇ္ဇေယျ ပရိဝဇ္ဇေယျ အဘိနိဝဇ္ဇေယျာတိ – သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိရော။

သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ, သတော သမတိဝတ္တတီ တိ။ **သော**တိ ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ။ ဝိသတ္တိကာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ အနုနယော အနုရောဓော နန္ဒီ နန္ဒိရာဂေါ, စိတ္တဿ သာရာဂေါ ဣစ္ဆာ မုစ္ဆာ အဇ္ဈောသာနံ ဂေဓော ပလိဂေဓော [ပဋိဂေဓော (သီ.)] သင်္ဂေါ ပင်္ကော, ဧဇာ မာယာ ဇနိကာ သဉ္ဇနနီ သိဗ္ဗိနီ ဇာလိနီ သရိတာ ဝိသတ္တိကာ, သုတ္တံ ဝိသတာ အာယူဟိနီ [အာယူဟနီ (သီ. သျာ.)] ဒုတိယာ ပဏိဓိ ဘဝနေတ္တိ, ဝနံ ဝနထော သန္ထဝေါ သ္နေဟော အပေက္ခာ ပဋိဗန္ဓု, အာသာ အာသီသနာ အာသီသိတတ္တံ, ရူပါသာ သဒ္ဒါသာ ဂန္ဓာသာ ရသာသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာသာ, လာဘာသာ ဓနာသာ ပုတ္တာသာ ဇီဝိတာသာ, ဇပ္ပာ ပဇပ္ပာ အဘိဇပ္ပာ ဇပ္ပနာ ဇပ္ပိတတ္တံ လောလုပ္ပံ လောလုပ္ပာယနာ လောလုပ္ပာယိတတ္တံ ပုစ္ဆဉ္ဇိကတာ သာဓုကမျတာ, အဓမ္မရာဂေါ ဝိသမလောဘော နိကန္တိ နိကာမနာ ပတ္ထနာ ပိဟနာ သမ္ပတ္ထနာ, ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ, ရူပတဏှာ အရူပတဏှာ နိရောဓတဏှာ, ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ , ဩဃော ယောဂေါ ဂန္ထော ဥပါဒါနံ အာဝရဏံ နီဝရဏံ ဆဒနံ ဗန္ဓနံ, ဥပက္ကိလေသော အနုသယော ပရိယုဋ္ဌာနံ လတာ ဝေဝိစ္ဆံ, ဒုက္ခမူလံ ဒုက္ခနိဒါနံ ဒုက္ခပ္ပဘဝေါ မာရပါသော မာရဗဠိသံ မာရဝိသယော, တဏှာနဒီ တဏှာဇာလံ တဏှာဂဒ္ဒုလံ တဏှာသမုဒ္ဒော အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။

ဝိသတ္တိကာတိ။ ကေနဋ္ဌေန ဝိသတ္တိကာ? ဝိသတာတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသာလာတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသဋာတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသက္ကတီတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသံဟရတီတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသံဝါဒိကာတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသမူလာတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသဖလာတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသပရိဘောဂေါတိ ဝိသတ္တိကာ; ဝိသာလာ ဝါ ပန သာ တဏှာ ရူပေ သဒ္ဒေ ဂန္ဓေ ရသေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ, ကုလေ ဂဏေ အာဝါသေ လာဘေ ယသေ, ပသံသာယ သုခေ စီဝရေ ပိဏ္ဍပါတေ သေနာသနေ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေ, ကာမဓာတုယာ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ, ကာမဘဝေ ရူပဘဝေ အရူပဘဝေ, သညာဘဝေ အသညာဘဝေ နေဝသညာနာသညာဘဝေ, ဧကဝေါကာရဘဝေ စတုဝေါကာရဘဝေ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ, အတီတေ အနာဂတေ ပစ္စုပ္ပန္နေ, ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဝိသဋာ ဝိတ္ထတာတိ ဝိသတ္တိကာ။

လောကေတိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ, ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေ။ **သတော**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော, ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော။

အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – အသတိပရိဝဇ္ဇနာယ သတော, သတိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ ကတတ္တာ သတော, သတိပရိဗန္ဓာနံ ဓမ္မာနံ ဟတတ္တာ သတော, သတိနိမိတ္တာနံ ဓမ္မာနံ အသမ္မုဋ္ဌတ္တာ သတော။

အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – သတိယာ သမန္နာဂတတ္တာ သတော, သတိယာ ဝသိတတ္တာ သတော, သတိယာ ပါဂုညတာယ သတော, သတိယာ အပစ္စောရောဟဏတာယ [အပစ္စောရောပနတာယ (သီ.)] သတော။

အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – သတ္တတ္တာ သတော, သန္တတ္တာ သတော, သမိတတ္တာ သတော, သန္တဓမ္မသမန္နာဂတတ္တာ သတော။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိယာ သတော, ဓမ္မာနုဿတိယာ သတော, သင်္ဃာနုဿတိယာ သတော, သီလာနုဿတိယာ သတော, စာဂါနုဿတိယာ သတော, ဒေဝတာနုဿတိယာ သတော, အာနာပါနဿတိယာ

သတော, မရဏဿတိယာ သတော, ကာယဂတာသတိယာ သတော, ဥပသမာနုဿတိယာ သတော။ ယာ သတိ အနုဿတိ ပဋိဿတိ သတိ သရဏတာ ဓာရဏတာ အပိလာပနတာ အသမ္မုဿနတာ သတိ သတိန္ဒြိယံ သတိဗလံ သမ္မာသတိ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂော ဧကာယနမဂ္ဂေါ, အယံ ဝုစ္စတိ သတိ။ ဣမာယ သတိယာ ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော, သော ဝုစ္စတိ သတော။

သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ, သတော သမတိဝတ္တတီ တိ။ လောကေ တ သာ ဝိသတ္တိကာ, လောကေ တ တံ ဝိသတ္တိကံ သတော တရတိ ဥတ္တရတိ ပတရတိ သမတိက္ကမတိ ဝီတိဝတ္တတီတိ – သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ, သတော သမတိဝတ္တတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ယော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သပ္ပဿေဝ ပဒါ သိရော။
သောမံ ဝိသတ္တိကံ လောကေ၊ သတော သမတိဝတ္တတီ"တိ။

၄. **ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ ဝါ၊ ဂဝဿံ ဒာသပေါရိသံ။**
ထိယော ဗန္ဓူ ပုထု ကာမေ၊ ယော နရော အနုဂိဇ္ဈတိ။

ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ ဝါ တိ။ **ခေတ္တ**န္တိ သာလိက္ခေတ္တံ ဝီဟိက္ခေတ္တံ မုဂ္ဂက္ခေတ္တံ မာသက္ခေတ္တံ ယဝက္ခေတ္တံ ဂောဓုမက္ခေတ္တံ တိလက္ခေတ္တံ။ **ဝတ္ထု**န္တိ ဃရဝတ္ထုံ ကောဋ္ဌကဝတ္ထုံ ပုရေဝတ္ထုံ ပစ္ဆာဝတ္ထုံ အာရာမဝတ္ထုံ ဝိဟာရဝတ္ထုံ။ **ဟိရည**န္တိ ဟိရညံ ဝုစ္စတိ ကဟာပဏောတိ – ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ ဝါ။

ဂဝဿံ ဒာသပေါရိသ န္တိ။ **ဂဝ**န္တိ ဂဝါ [ဂါဝေါ (က.)] ဝုစ္စန္တိ။ **အဿာ** တိ ပသုကာဒယော ဝုစ္စန္တိ။ **ဒာသာ** တိ စတ္တာရော ဒာသာ – အန္တောဇာတကော ဒာသော, ဓနက္ကီတကော ဒာသော, သာမံ ဝါ ဒာသဗျံ ဥပေတိ, အကာမကော ဝါ ဒာသဝိသယံ ဥပေတိ။

"အာမာယ ဒာသာပိ ဘဝန္တိ ဟေကေ၊ ဓနေန ကီတာပိ ဘဝန္တိ ဒာသာ။
သာမဉ္စ ဧကေ ဥပယန္တိ ဒာသဗျံ၊ ဘယာပနုဏ္ဏာပိ ဘဝန္တိ ဒာသာ"တိ။

ပုရိသာတိ တယော ပုရိသာ – ဘတကာ, ကမ္မကရာ, ဥပဇီဝိနောတိ – ဂဝဿံ ဒာသပေါရိသံ။

ထိယော ဗန္ဓူ ပုထု ကာမေ တိ။ **ထိယော**တိ ဣတ္ထိပရိဂ္ဂဟော ဝုစ္စတိ။ **ဗန္ဓူ** တိ စတ္တာရော ဗန္ဓူ – ဉာတိဗန္ဓဝါပိ ဗန္ဓု, ဂေါတ္တဗန္ဓဝါပိ ဗန္ဓု, မန္တဗန္ဓဝါပိ ဗန္ဓု, သိပ္ပဗန္ဓဝါပိ ဗန္ဓု။ **ပုထု ကာမေ**တိ ဗဟူ ကာမေ။ ဧတေ ပုထု ကာမာ မနာပိကာ ရူပာ။ပေ.။ မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာတိ – ထိယော ဗန္ဓူ ပုထု ကာမေ။

ယော နရော အနုဂိဇ္ဈတီ တိ။ **ယော**တိ ယော ယာဒိသော ယထာယုတ္တော ယထာဝိဟိတော ယထာပကာရော ယံဌာနပ္ပတ္တော ယံဓမ္မသမန္နာဂတော ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ။ **နရော**တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ ဇာဂု ဇန္တု ဣန္ဒဂု မနုဇော။ **အနုဂိဇ္ဈတီ** တိ ကိလေသကာမေန ဝတ္ထုကာမေသု ဂိဇ္ဈတိ အနုဂိဇ္ဈတိ ပလိဂိဇ္ဈတိ ပလိဗဇ္ဈတီတိ – ယော နရော အနုဂိဇ္ဈတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ ဝါ၊ ဂဝဿံ ဒာသပေါရိသံ။
ထိယော ဗန္ဓူ ပုထု ကာမေ၊ ယော နရော အနုဂိဇ္ဈတီ"တိ။

၅. **အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ၊ မဒ္ဒန္တေ နံ ပရိဿယာ။**

တတော နံ ဒုက္ခမန္ဝေတိ၊ နာဝံ ဘိန္နမိဝေါဒကံ။

အဗလာ နံ ဗလီယန္တီ တိ။ **အဗလာ**တိ အဗလာ ကိလေသာ ဒုဗ္ဗလာ အပ္ပဗလာ အပ္ပထာမကာ ဟီနာ နိဟီနာ ( ) [(ပရိဟီနာ) (သီ. သျာ.)] ဩမကာ လာမကာ ဇတုက္ကာ ပရိတ္တာ။ တေ ကိလေသာ တံ ပုဂ္ဂလံ သဟန္တိ ပရိသဟန္တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ မဒ္ဒန္တီတိ, ဧဝမ္ပိ အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ။ အထ ဝါ, အဗလံ ပုဂ္ဂလံ ဒုဗ္ဗလံ အပ္ပဗလံ အပ္ပထာမကံ ဟီနံ နိဟီနံ ဩမကံ လာမကံ ဇတုက္ကံ ပရိတ္တံ, ယဿ နတ္ထိ သဒ္ဓာဗလံ ဝီရိယဗလံ သတိဗလံ သမာဓိဗလံ ပညာဗလံ ဟိရိဗလံ ဩတ္တပ္ပဗလံ ။ တေ ကိလေသာ တံ ပုဂ္ဂလံ သဟန္တိ ပရိသဟန္တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ မဒ္ဒန္တီတိ – ဧဝမ္ပိ အဗလာ နံ ဗလီယန္တီတိ။

မဒ္ဒန္တေ နံ ပရိဿယာ တိ။ ဒွေ ပရိဿယာ – ပါကဋပရိဿယာ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ စ။ ကတမေ **ပါကဋပရိဿယာ**? သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပီ အစ္ဆာ တရစ္ဆာ ကောကာ မဟိံသာ [မဟိသာ (သီ. သျာ.)] ဟတ္ထီ အဟိဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ, စောရာ ဝါ အဿု မာနဝါ ဝါ ကတကမ္မာ ဝါ အကတကမ္မာ ဝါ, စက္ခုရောဂေါ သောတရောဂေါ ဃာနရောဂေါ ဇိဝှါရောဂေါ ကာယရောဂေါ သီသရောဂေါ ကဏ္ဏရောဂေါ မုခရောဂေါ ဒန္တရောဂေါ, ကာသော သာသော ပိနာသော ဍာဟော ဇရော, ကုစ္ဆိရောဂေါ မုစ္ဆာ ပက္ခန္ဒိကာ သူလာ ဝိသူစိကာ, ကုဋ္ဌံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော, ဒဒ္ဒု ကဏ္ဍု ကစ္ဆု ရခသာ [ရက္ခသာ (က.)] ဝိတစ္ဆိကာ လောဟိတပိတ္တံ, မဓုမေဟော အံသာ ပိဠကာ ဘဂန္ဒလာ, ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ သေမှသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ ဝါတသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ သန္နိပါတိကာ အာဗာဓာ ဥတုပရိဏာမဇာ အာဗာဓာ ဝိသမပရိဟာရဇာ အာဗာဓာ, ဩပက္ကမိကာ အာဗာဓာ ကမ္မဝိပါကဇာ အာဗာဓာ, သီတံ ဥဏှံ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ဥစ္စာရော ပဿာဝေါ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာ ဣတိ ဝါ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပါကဋပရိဿယာ။

ကတမေ **ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ**? ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ, ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ဗျာပာဒနီဝရဏံ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ, ရာဂေါ ဒောသော မောဟော ကောဓော ဥပနာဟော မက္ခော ပဠာသော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ, မာယာ သာဌေယျံ ထမ္ဘော သာရမ္ဘော မာနော အတိမာနော မဒော ပမာဒော, သဗ္ဗေ ကိလေသာ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ သဗ္ဗေ ဒရထာ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ သဗ္ဗေ သန္တာပါ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ။

ပရိဿယာ တိ ကေနဋ္ဌေန ပရိဿယာ? ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ, ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ, တတြာသယာတိ ပရိဿယာ။ ကထံ ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ? တေ ပရိဿယာ တံ ပုဂ္ဂလံ သဟန္တိ ပရိသဟန္တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ မဒ္ဒန္တိ။ ဧဝံ ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ။ ကထံ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ? တေ ပရိဿယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အန္တရာယာယ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? သမ္မာပဋိပဒာယ အနုလောမပဋိပဒာယ အပစ္စနီကပဋိပဒာယ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒာယ အန္ဝတ္ထပဋိပဒာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒာယ, သီလေသု ပရိပူရိကာရိတာယ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာယ ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ, ဇာဂရိယာနုယောဂဿ သတိသမ္ပဇညဿ, စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ, ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ, သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဘာဝနာနုယောဂဿ – ဣမေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အန္တရာယာယ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဧဝံ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ – ပရိဿယာ။

ကထံ တတြာသယာတိ ပရိဿယာ? တတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဘာဝသန္နိဿယာ။ ယထာ ဗိလေ ဗိလာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဒကေ ဒကာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဝနေ ဝနာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ရုက္ခေ ရုက္ခာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဧဝမေဝ တတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဘာဝသန္နိဿယာ။ ဧဝမ္ပိ တတြာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

“သာဒ္ဓေတသိကော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာန္တေဝါသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သညောဇနိယာ, တ္ယဿ အန္တော ဝသန္တိ အန္ဝါဿဝန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ – တသ္မာ သာဒ္ဓေတသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ၊ သမုဒာစရန္တိ နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ – တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။

“ပုန စပရံ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ, ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ, ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ, ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ, မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ယေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သညောဇနိယာ, တ္ယဿ အန္တော ဝသန္တိ အန္ဝါဿဝန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ – တသ္မာ သာဒ္ဓေတသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ၊ သမုဒာစရန္တိ နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ – တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာဒ္ဓေတသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတီ”တိ။ ဧတမ္ပိ တတ္ထာသယာတိ – ပရိဒ္ဓယာ။

ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလာ – အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ။ ကတမေ တယော? လောဘော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလံ [အန္တရာမလော (သျာ.)] အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော။ ဒောသော။ပေ.။ မောဟော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလံ အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အန္တရာမလာ – အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ။

“အနတ္ထဇနနော လောဘော၊ လောဘော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“လုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ လုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ [အန္ဓတမံ (သျာ. က.)] တဒါ ဟောတိ၊ ယံ လောဘော သဟတေ နရံ။

“အနတ္ထဇနနော ဒောသော၊ ဒောသော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“ကုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ဒောသော သဟတေ နရံ။

“အနတ္ထဇနနော မောဟော၊ မောဟော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“မူဠှော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ မူဠှော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ မောဟော သဟတေ နရ”န္တိ။

ဧတမ္ပိ တတ္ထာသယာတိ – ပရိဒ္ဓယာ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – “တယော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။ ကတမေ တယော? လောဘော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။ ဒောသော ခော, မဟာရာဇ။ပေ.။ မောဟော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။ ဣမေ

ဆော, မဟာရာဇ, တယော ပုရိသဿ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာ ရာယ။

“လောဘော ဒောသော စ မောဟော စ၊ ပုရိသံ ပာပစေတသံ။
ဟိံသန္တိ အတ္တသမ္ဘူတာ၊ တစသာရံဝ သမ္ဖလ”န္တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ထာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ –

“ရာဂေ စ ဒောသော စ ဣတောနိဒါနာ၊ အရတိ ရတိ လောမဟံသော ဣတောဇာ။
ဣတော သမုဋ္ဌာယ မနောဝိတက္ကာ၊ ကုမာရကာ ဓင်္ကမိဝေါဿဇန္တီ”တိ [ဓင်္ကမိဝေါဿဇန္တိ (သျာ.)]။

ဧဝမ္ပိ တတ္ထာသယာတိ – ပရိဿယာ။ **မဒ္ဒန္တေ နံ ပရိဿယာ** တိ။ တေ ပရိဿယာ တံ ပုဂ္ဂလံ သဟန္တိ ပရိ သဟန္တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ မဒ္ဒန္တီတိ – မဒ္ဒန္တေ နံ ပရိဿယာ။

တတော နံ ဒုက္ခမန္ဝေတီတိ။ **တတော**တိ တတော တတော ပရိဿယတော တံ ပုဂ္ဂလံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆ တိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, ဇာတိဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, ဇရာဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အ န္ဝာယိကံ ဟောတိ, ဗျာဓိဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, မရဏဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝ ာယိကံ ဟောတိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, နေရယိ ကံ ဒုက္ခံ, တိရစ္ဆာနယောနိကံ ဒုက္ခံ, ပေတ္တိဝိသယိကံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, မာနုသိကံ ဒုက္ခံ။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကံ ဒုက္ခံ။ ဂဗ္ဘေ ဌိတိမူလကံ ဒုက္ခံ။ ဂဗ္ဘာ ဝုဋ္ဌာနမူလကံ ဒုက္ခံ။ ဇာတဿူပနိဗန္ဓကံ ဒု က္ခံ။ ဇာတဿ ပရာဓေယျကံ ဒုက္ခံ။ အတ္တူပက္ကမံ ဒုက္ခံ။ ပရူပက္ကမံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, ဒုက္ခဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, သင်္ခါရဒုက္ခံ။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခံ ။ စက္ခုရောဂေ သောတရောဂေ ဃာနရောဂေ ဇိဝှာရောဂေ ကာယရောဂေ သီသရောဂေ ကဏ္ဏရောဂေ မုခရောဂေ ဒန္တရော ဂေ, ကာသော သာသော ပိနာသော ဍာဟော ဇရော, ကုစ္ဆိရောဂေ မုစ္ဆာ ပက္ခန္ဒိကာ သူလာ ဝိသူစိကာ, ကုဋ္ဌံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော, ဒဒ္ဒု ကဏ္ဍု ကစ္ဆု ရခသာ ဝိတစ္ဆိကာ လောဟိတပိတ္တံ, မဓုမေဟော အံသာ ပိဠ ကာ ဘဂန္ဒလာ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ သေမှသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ ဝါတသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ သန္နိပါတိကာ အာ ဗာဓာ ဥတုပရိဏာမဇာ အာဗာဓာ ဝိသမပရိဟာရဇာ အာဗာဓာ, ဩပက္ကမိကာ အာဗာဓာ ကမ္မဝိပါကဇာ အာဗာဓာ, သီတံ ဥ ဏှံ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ဥစ္စာရော ပဿာဝေ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿဒုက္ခံ။ မာတုမရဏံ ဒုက္ခံ။ ပိတု မရဏံ ဒုက္ခံ။ ဘာတုမရဏံ ဒုက္ခံ။ ဘဂိနိမရဏံ ဒုက္ခံ။ ပုတ္တမရဏံ ဒုက္ခံ။ ဓီတုမရဏံ ဒုက္ခံ ။ ဉာတိဗျသနံ ဒုက္ခံ။ ဘော ဂဗျသနံ ဒုက္ခံ။ ရောဂဗျသနံ ဒုက္ခံ။ သီလဗျသနံ ဒုက္ခံ။ ဒိဋ္ဌိဗျသနံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတီတိ – တတော နံ ဒုက္ခမန္ဝေတိ။

နာဝံ ဘိန္နမိဝေါဒက န္တိ။ ယထာ ဘိန္နံ နာဝံ ဒကမေသိံ [ဥဒကအာယိတော (သီ.), ဥဒကံ အန္ဝာယိကံ (သျာ.)] တ တော တတော ဥဒကံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, ပုရတောပိ ဥဒကံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, ပစ္ဆတောပိ။ ဟေဋ္ဌတောပိ။ ပဿတောပိ ဥဒကံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ; ဧဝမေဝ တ တော တတော ပရိဿယတော တံ ပုဂ္ဂလံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ, ဇာတိဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတိ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိဗျသနံ ဒုက္ခံ အန္ဝေတိ အနုဂစ္ဆတိ အန္ဝာယိကံ ဟောတီတိ – နာဝံ ဘိန္န မိဝေါဒကံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အဗလာ နံ ဗလီယန္တိ၊ မဒ္ဒန္တေ နံ ပရိဿယာ။

တတော နံ ဒုက္ခမန္ဝေတိ၊ နာဝံ ဘိန္နမိဝေါဒကေ”န္တိ။

၆. တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော၊ ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။
တေ ပဟာယ တရေ ဩဃံ၊ နာဝံ သိတွာဝ ပါရဂူ။

တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော တိ။ **တသ္မာ** တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ ဧတံ အာဒီနဝံ သမ္ပဿမာနော ကာမေသူတိ – တသ္မာ။ **ဇန္တူ** တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ ဇာဂု ဇန္တု ဣန္ဒဂု မနုဇော။ **သဒာ**တိ သဒာ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗကာလံ နိစ္စကာလံ ဓုဝကာလံ သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ ပေါင်္ခါနုပေါင်္ခံ ဥဒကူမိကဇာတံ အဝီစိ သန္တတိ သဟိတံ ဖဿိတံ [ဖုသိတံ (သီ. သျာ.)] , ပုရေဘတ္တံ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပုရိမယာမံ မဇ္ဈိမယာမံ ပစ္ဆိမယာမံ, ကာဠေ ဇုဏှေ ဝဿေ ဟေမန္တေ ဂိမှေ, ပုရိမေ ဝယောခန္ဓေ မဇ္ဈိမေ ဝယောခန္ဓေ ပစ္ဆိမေ ဝယောခန္ဓေ။ **သတော**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော, ဝေဒနာသု။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော။ အပရေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော။ပေ.။ သော ဝုစ္စတိ သတောတိ – တသ္မာ ဇန္တု သဒာ သတော။

ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ တိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒာနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ **ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ** တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ – ဝိက္ခမ္ဘနတော ဝါ သမုစ္ဆေဒတော ဝါ။ ကထံ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ? “အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ အပ္ပဿာဒဋ္ဌေနာ”တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ, “မံသပေသူပမာ ကာမာ ဗဟုသာဓာရဏဋ္ဌေနာ”တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ, “တိဏုက္ကူပမာ ကာမာ အနုဒဟနဋ္ဌေနာ”တိ ပဿန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ။ပေ.။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ဘာဝေန္တော ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ။ ဧဝံ ဝိက္ခမ္ဘနတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျ။ပေ.။ ဧဝံ သမုစ္ဆေဒတော ကာမေ ပရိဝဇ္ဇေယျာတိ – ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။

တေ ပဟာယ တရေ ဩဃန္တိ။ **တေ**တိ ဝတ္ထုကာမေ ပရိဇာနိတွာ ကိလေသကာမေ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမိတွာ; ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမိတွာ; ဗျာပါဒနီဝရဏံ။ပေ.။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမိတွာ ကာမောဃံ ဘဝေါဃံ ဒိဋ္ဌောဃံ အဝိဇ္ဇောဃံ တရေယျ ဥတ္တရေယျ ပတရေယျ သမတိက္ကမေယျ ဝီတိဝတ္တေယျာတိ – တေ ပဟာယ တရေ ဩဃံ။

နာဝံ သိတွာဝ ပါရဂူတိ။ ယထာ ဂရုကံ နာဝံ ဘာရိကံ ဥဒကံ သိတွာ [သိဉ္စိတွာ (သီ. သျာ.)] ဩသိဉ္စိတွာ ဆဍ္ဍေတွာ လဟုကာယ နာဝါယ ခိပ္ပံ လဟုံ အပ္ပကသိရေနေဝ ပါရံ ဂစ္ဆေယျ; ဧဝမေဝ ဝတ္ထုကာမေ ပရိဇာနိတွာ ကိလေသကာမေ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမိတွာ; ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ။ ဗျာပါဒနီဝရဏံ။ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ။ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမိတွာ ခိပ္ပံ လဟုံ အပ္ပကသိရေနေဝ ပါရံ ဂစ္ဆေယျ။ ပါရံ ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ ။ **ပါရံ ဂစ္ဆေယျာ** တိ – ပါရံ အဓိဂစ္ဆေယျ, ပါရံ ဖုသေယျ, ပါရံ သစ္ဆိကရေယျ။ **ပါရဂူ**တိ ယောပိ ပါရံ ဂန္တုကာမော သောပိ ပါရဂူ; ယောပိ ပါရံ ဂစ္ဆတိ သောပိ ပါရဂူ; ယောပိ ပါရံ ဂတော, သောပိ ပါရဂူ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ –

တိဏ္ဏော ပါရင်္ဂတော ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏောတိ။ ဗြာဟ္မဏောတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အရဟတော ဧတံ အဓိဝစနံ။ သော အဘိညာပါရဂူ ပရိညာပါရဂူ ပဟာနပါရဂူ ဘာဝနာပါရဂူ သစ္ဆိကိရိယာပါရဂူ သမာပတ္တိပါရဂူ။ အဘိညာပါရဂူ သဗ္ဗဓမ္မာနံ, ပရိညာပါရဂူ သဗ္ဗဒုက္ခာနံ, ပဟာနပါရဂူ သဗ္ဗကိလေသာနံ, ဘာဝနာပါရဂူ စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနံ, သစ္ဆိကိရိယာပါရဂူ နိရောဓဿ, သမာပတ္တိပါရဂူ သဗ္ဗသမာပတ္တီနံ။ သော ဝသိပ္ပတ္တော ပါရမိပ္ပတ္တော အရိယသ္မိံ သီလသ္မိံ, ဝသိပ္ပတ္တော ပါရမိပ္ပတ္တော အရိယသ္မိံ သမာဓိသ္မိံ, ဝသိပ္ပတ္တော ပါရမိပ္ပတ္တော အရိယာယ ပညာ

ယ, ဝသိပ္ပတ္တော ဟာရမိပ္ပတ္တော အရိယာယ ဝိမုတ္တိယာ။ သော ဟာရံ ဂတော ဟာရပ္ပတ္တော အန္တဂတော အန္တပ္ပတ္တော ကောဋိဂတော ကောဋိပ္ပတ္တော ပရိယန္တဂတော ပရိယန္တပ္ပတ္တော ဝေသာနဂတော ဝေသာနပ္ပတ္တော တာဏဂတော တာဏပ္ပတ္တော လေဏဂတော လေဏပ္ပတ္တော သရဏဂတော သရဏပ္ပတ္တော အဘယဂတော အဘယပ္ပတ္တော အစ္စုတဂတော အစ္စုတပ္ပတ္တော အမတဂတော အမတပ္ပတ္တော နိဗ္ဗာနဂတော နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော ဂတဒ္ဓော ဂတဒိသော ဂတကောဋိကော ပာလိတဗြဟ္မစရိယော ဥတ္တမဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဘာဝိတမဂ္ဂေါ ပဟီနကိလေသော ပဋိဝိဒ္ဓာကုပ္ပော သစ္ဆိကတနိရောဓော, ဒုက္ခံ တဿ ပရိညာတံ, သမုဒယော ပဟီနော, မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော, နိရောဓော သစ္ဆိကတော, အဘိညေယျံ အဘိညာတံ, ပရိညေယျံ ပရိညာတံ, ပဟာတဗ္ဗံ ပဟီနံ, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝိတံ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကတံ။

သော ဥက္ခိတ္တပလိဃော သံကိဏ္ဏပရိက္ခော အဗ္ဗူဠှေသိကော နိရဂ္ဂဠော အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသညုတ္တော ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော ဧကာရက္ခော စတုရာပဿေနော ပနုဏ္ဏပစ္စေကသစ္စော သမဝယသဋ္ဌေသနော အနာဝိလသင်္ကပ္ပော ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော သုဝိမုတ္တစိတ္တော သုဝိမုတ္တပညော ကေဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပ္ပတ္တော။ သော နေဝ အာစိနာတိ [နေဝ အာစိနာတိ (သီ. သျာ.)] န အပစိနာတိ , အပစိနိတွာ ဌိတော။ နေဝ ပဇဟတိ န ဥပာဒိယတိ, ပဇဟိတွာ ဌိတော။ နေဝ သံသိဗ္ဗတိ [နေဝ သိနေတိ (သီ.), နေဝ ဝိသီနေတိ (သျာ.)] န ဥဿိနေတိ, ဝိသိနိတွာ ဌိတော။ နေဝ ဝိဓူပေတိ န သန္ဓူပေတိ, ဝိဓူပေတွာ ဌိတော။ အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော။ အသေက္ခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန။ အသေက္ခေန ပညာက္ခန္ဓေန။ အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန။ အသေက္ခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော။ သစ္စံ သမ္ပဋိပါဒိယိတွာ ဌိတော။ ဧဇံ သမတိက္ကမိတွာ ဌိတော။ ကိလေသဂ္ဂိံ ပရိယာဒိယိတွာ ဌိတော, အပရိဂမနတာယ ဌိတော, ကဋံ သမာဒါယ ဌိတော, မုတ္တိပဋိသေဝနတာယ ဌိတော, မေတ္တာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, ကရုဏာယ။ မုဒိတာယ။ ဥပေက္ခာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, အစ္စန္တပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, အကမ္မယတာယ [အတမ္မယတာယ (သီ.), အကမ္ပိတာယ (သျာ.)] ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, ဝိမုတ္တတ္တာ ဌိတော, သန္တုဿိတတ္တာ ဌိတော, ခန္ဓပရိယန္တေ ဌိတော, ဓာတုပရိယန္တေ ဌိတော, အာယတနပရိယန္တေ ဌိတော, ဂတိပရိယန္တေ ဌိတော, ဥပပတ္တိပရိယန္တေ ဌိတော, ပဋိသန္ဓိပရိယန္တေ ဌိတော, (ဘဝပရိယန္တေ ဌိတော, သံသာရပရိယန္တေ ဌိတော ဝဋ္ဋပရိယန္တေ ဌိတော, အန္တိမေ ဘဝေ ဌိတော,) [( ) နတ္ထိ သီဟဠပေါတ္ထကေ] အန္တိမေ သမုဿယေ ဌိတော, အန္တိမဒေဟဓရော အရဟာ။

> "တဿာယံ ပစ္ဆိမကော ဘဝေါ၊ စရိမောယံ သမုဿယော။
> ဇာတိမရဏသံသာရော၊ နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါ"တိ။

နာဝံ သိတွာဝ ပါရဂူတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "တသ္မာ ဇန္တု သဒါ သတော၊ ကာမာနိ ပရိဝဇ္ဇယေ။
> တေ ပဟာယ တရေ ဩဃံ၊ နာဝံ သိတွာဝ ပါရဂူ"တိ။

ကာမသုတ္တနိဒ္ဒေသော ပဌမော။

၂. ဂုဟဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ဂုဟဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၇. **သတ္တော ဂုဟာယံ ဗဟုနာဘိဆန္နော၊ တိဋ္ဌံ နရော မောဟနသ္မိံ ပဂါဠှော။**
ဒူရေ ဝိဝေကာ ဟိ တထာဝိဓော သော၊ ကာမာ ဟိ လောကေ န ဟိ သုပ္ပဟာယာ။

သတ္တော ဂုဟာယံ ဗဟုနာဘိဆန္နော တိ။ သတ္တောတိ ဟိ ခော ဝုတ္တံ, အပိ စ ဂုဟာ တာဝ ဝတ္တဗ္ဗာ။ **ဂုဟာ** ဝုစ္စတိ ကာယော။ ကာယောတိ ဝါ ဂုဟာတိ ဝါ ဒေဟောတိ ဝါ သန္ဒေဟောတိ ဝါ နာဝါတိ ဝါ ရထောတိ ဝါ ဓဇောတိ ဝါ ဝမ္မိကောတိ ဝါ နဂရန္တိ ဝါ နီဠန္တိ ဝါ ကုဋီတိ ဝါ ဂဏ္ဍောတိ ဝါ ကုမ္ဘောတိ ဝါ နာဂေါတိ ဝါ ကာယဿေတံ အဓိဝစနံ။ **သတ္တော ဂုဟာယ** န္တိ ဂုဟာယံ သတ္တော ဝိသတ္တော အာသတ္တော လဂ္ဂေါ လဂ္ဂိတော ပလိဗုဒ္ဓေါ။ ယထာ ဘိတ္တိခိလေ ဝါ နာဂဒန္တေ ဝါ ဘဏ္ဍံ သတ္တံ ဝိသတ္တံ အာသတ္တံ လဂ္ဂံ လဂ္ဂိတံ ပလိဗုဒ္ဓံ; ဧဝမေဝ ဂုဟာယံ သတ္တော ဝိသတ္တော အာသတ္တော လဂ္ဂေါ လဂ္ဂိတော ပလိဗုဒ္ဓေါ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ –

"ရူပေ ခော, ရာဓ, ယော ဆန္ဒော ယော ရာဂေါ ယာ နန္ဒီ ယာ တဏှာ ယေ ဥပယုပါဒါနာ စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ, တတြ သတ္တော တတြ ဝိသတ္တော; တသ္မာ သတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။ ဝေဒနာယ ခော, ရာဓ။ပေ.။ သညာယ ခော, ရာဓ။ သင်္ခါရေသု ခော, ရာဓ။ ဝိညာဏေ ခော, ရာဓ, ယော ဆန္ဒော ယော ရာဂေါ ယာ နန္ဒီ ယာ တဏှာ ယေ ဥပယုပါဒါနာ စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ, တတြ သတ္တော တတြ ဝိသတ္တော; တသ္မာ သတ္တောတိ ဝုစ္စတိ။ သတ္တောတိ လဂ္ဂနာဓိဝစန"န္တိ – သတ္တော ဂုဟာယံ။ **ဗဟုနာဘိဆန္နော** တိ ဗဟုကေဟိ ကိလေသေဟိ ဆန္နော, ရာဂေန ဆန္နော ဒောသေန ဆန္နော မောဟေန ဆန္နော ကောဓေန ဆန္နော ဥပနာဟေန ဆန္နော မက္ခေန ဆန္နော ပဠာသေန ဆန္နော ဣဿာယ ဆန္နော မစ္ဆရိယေန ဆန္နော မာယာယ ဆန္နော သာဌေယျေန ဆန္နော ထမ္ဘေန ဆန္နော သာရမ္ဘေန ဆန္နော မာနေန ဆန္နော အတိမာနေန ဆန္နော မဒေန ဆန္နော ပမာဒေန ဆန္နော။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ သဗ္ဗဒုစ္စရိတေဟိ သဗ္ဗဒရထေဟိ သဗ္ဗပရိဠာဟေဟိ သဗ္ဗသန္တာပေဟိ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ ဆန္နော ဝိဆန္နော ဥစ္ဆန္နော အာဝုတော နိဝုတော ဩဝုတော [ဩဖုတော (သျာ.)] ပိဟိတော ပဋိစ္ဆန္နော ပဋိကုဇ္ဇိတောတိ – သတ္တော ဂုဟာယံ ဗဟုနာဘိဆန္နော။

တိဋ္ဌံ နရော မောဟနသ္မိံ ပဂါဠှော တိ တိဋ္ဌန္တော နရော ရတ္တော ရာဂဝသေန တိဋ္ဌတိ, ဒုဋ္ဌော ဒောသဝသေန တိဋ္ဌတိ, မူဠှော မောဟဝသေန တိဋ္ဌတိ, ဝိနိဗဒ္ဓေါ မာနဝသေန တိဋ္ဌတိ, ပရာမဋ္ဌော ဒိဋ္ဌိဝသေန တိဋ္ဌတိ, ဝိက္ခေပဂတော ဥဒ္ဓစ္စဝသေန တိဋ္ဌတိ, အနိဋ္ဌင်္ဂတော ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန တိဋ္ဌတိ, ထာမဂတော အနုသယဝသေန တိဋ္ဌတိ။ ဧဝမ္ပိ တိဋ္ဌံ နရော။

ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ – "သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ။ သန္တိ, ဘိက္ခဝေ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ မနောဝိညေယျာ ဓမ္မာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, တဉ္စေ ဘိက္ခု အဘိနန္ဒတိ အဘိဝဒတိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတီ"တိ။ ဧဝမ္ပိ တိဋ္ဌံ နရော။

ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ – "ရူပူပယံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ, ရူပါရမ္မဏံ ရူပပတိဋ္ဌံ နန္ဒူပသေစနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ။ ဝေဒနူပယံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ သညူပယံ။ သင်္ခါရူပယံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ဝိညာဏံ တိဋ္ဌမာနံ တိဋ္ဌတိ, သင်္ခါရာရမ္မဏံ သင်္ခါရပတိဋ္ဌံ နန္ဒူပသေစနံ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတီ"တိ။ ဧဝမ္ပိ တိဋ္ဌံ နရော။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – "ကဗဠီကာရေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ အတ္ထိ နန္ဒီ အတ္ထိ တဏှာ, ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿာဝက္က

န္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿာဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခာရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ သင်္ခာရာနံ ဝုဒ္ဓိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, သသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, သရဇံ သဥပာယာသန္တိ ဝဒာမိ''တိ။ ဧဝမ္ပိ တိဋ္ဌ နရော။

''ဖဿေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ပေ.။ မနောသဉ္စေတနာယ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ။ ဝိညာဏေ စေ, ဘိက္ခဝေ, အာဟာရေ အတ္ထိ ရာဂေါ အတ္ထိ နန္ဒီ အတ္ထိ တဏှာ , ပတိဋ္ဌိတံ တတ္ထ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ။ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတံ ဝိညာဏံ ဝိရူဠှံ, အတ္ထိ တတ္ထ နာမရူပဿာဝက္ကန္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ နာမရူပဿာဝက္ကန္တိ, အတ္ထိ တတ္ထ သင်္ခာရာနံ ဝုဒ္ဓိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ သင်္ခာရာနံ ဝုဒ္ဓိ, အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိ , အတ္ထိ တတ္ထ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ။ ယတ္ထ အတ္ထိ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏံ, သသောကံ တံ, ဘိက္ခဝေ, သရဇံ သဥပာယာသန္တိ ဝဒာမိ''တိ။ ဧဝမ္ပိ တိဋ္ဌ နရော။

မောဟနသ္မိံ ပဂါဠှော တိ။ မောဟနာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ; သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ကိံ ကာရဏာ မောဟနာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ? ယေဘုယျေန ဒေဝမနုဿာ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု မုယှန္တိ သမ္မုယှန္တိ သမ္ပမုယှန္တိ, မူဠှာ သမ္မူဠှာ သမ္ပမူဠှာ အဝိဇ္ဇာယ အန္ဓီကတာ အာဝုတာ နိဝုတာ ဩဝုတာ ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိကုဇ္ဇိတာ, တံ ကာရဏာ မောဟနာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ **မောဟနသ္မိံ ပဂါဠှော** တိ မောဟနသ္မိံ ပဂါဠှော ဩဂါဠှော အဇ္ဈောဂါဠှော နိမုဂ္ဂေါတိ – တိဋ္ဌံ နရော မောဟနသ္မိံ ပဂါဠှော။

ဒူရေ ဝိဝေကာ ဟိ တထာဝိဓော သောတိ။ **ဝိဝေကာ**တိ တယော ဝိဝေကာ – ကာယဝိဝေကော, စိတ္တဝိဝေကော, ဥပဓိဝိဝေကော။ ကတမော ကာယဝိဝေကော? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ။ ကာယေန ဝိဝိတ္တော ဝိဟရတိ။ သော ဧကော ဂစ္ဆတိ, ဧကော တိဋ္ဌတိ, ဧကော နိသီဒတိ, ဧကော သေယျံ ကပ္ပေတိ, ဧကော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ, ဧကော ပဋိက္ကမတိ, ဧကော ရဟော နိသီဒတိ, ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာတိ, ဧကော စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ။ အယံ ကာယဝိဝေကော။

ကတမော စိတ္တဝိဝေကော? ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ နီဝရဏေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိယာ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာယ ပဋိဃသညာယ နာနတ္တသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ သောတာပန္နဿ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝိစိကိစ္ဆာယ သီလဗ္ဗတပရာမာသာ ဒိဋ္ဌာနုသယာ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ သကဒာဂါမိဿ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အနာဂါမိဿ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အရဟတော ရူပရာဂါ အရူပရာဂါ မာနာ ဥဒ္ဓစ္စာ အဝိဇ္ဇာယ မာနာနုသယာ ဘဝရာဂါနုသယာ အဝိဇ္ဇာနုသယာ , တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ ဗဟိဒ္ဓာ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အယံ စိတ္တဝိဝေကော။

ကတမော ဥပဓိဝိဝေကော? ဥပဓိ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသာ စ ခန္ဓာ စ အဘိသင်္ခါရာ စ။ ဥပဓိဝိဝေကော ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အယံ ဥပဓိဝိ

ဝေကော။ ကာယဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ [ဝူပကဋ္ဌကာယာနံ (သျာ.)] နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ, စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရမဝေါဒါနပ္ပတ္တာနံ, ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရူပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခါရဂတာနံ။

ဒူရေ ဝိဝေကာ ဟီတိ။ ယော သော ဧဝံ ဂုဟာယံ သတ္တော, ဧဝံ ဗဟုကေဟိ ကိလေသေဟိ ဆန္နော, ဧဝံ မောဟနသ္မိံ ပကဠ္ဌော, သော ကာယဝိဝေကာပိ ဒူရေ, စိတ္တဝိဝေကာပိ ဒူရေ, ဥပဓိဝိဝေကာပိ ဒူရေ ဝိဒူရေ သုဝိဒူရေ န သန္တိကေ န သာမန္တာ အနာသန္နေ ဝိဝေကဋ္ဌေ [ဝဝကဋ္ဌေ (သီ.), အနုပကဋ္ဌေ (သျာ.)] ။ **တထာဝိဓော**တိ တာဒိသော တဿဏ္ဌိတော တပ္ပကာရော တပ္ပဋိဘာဂေ ယော သော မောဟနသ္မိံ ပကဠ္ဌောတိ – ဒူရေ ဝိဝေကာ ဟိ တထာဝိဓော သော။

ကာမာ ဟိ လောကေ န ဟိ သုပ္ပဟာယာ တိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒါနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ ကတမေ ဝတ္ထုကာမာ? မနာပိကာ ရူပါ မနာပိကာ သဒ္ဒါ မနာပိကာ ဂန္ဓာ မနာပိကာ ရသာ မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, အတ္ထရဏာ ပါဝုရဏာ ဒါသိဒါသာ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝာ, ခေတ္တံ ဝတ္ထု ဟိရညံ သုဝဏ္ဏံ, ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ရဋ္ဌဉ္စ ဇနပဒေါ စ ကောသော စ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ, ယံ ကိဉ္စိ ရဇနီယံ ဝတ္ထု – ဝတ္ထုကာမာ။ အပိ စ အတီတာ ကာမာ အနာဂတာ ကာမာ ပစ္စုပ္ပန္နာ ကာမာ, အဇ္ဈတ္တာ ကာမာ ဗဟိဒ္ဓါ ကာမာ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ကာမာ, ဟီနာ ကာမာ မဇ္ဈိမာ ကာမာ ပဏီတာ ကာမာ, အာပါယိကာ ကာမာ မာနုသိကာ ကာမာ ဒိဗ္ဗာ ကာမာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ကာမာ, နိမ္မိတာ ကာမာ အနိမ္မိတာ ကာမာ ပရနိမ္မိတာ ကာမာ, ပရိဂ္ဂဟိတာ ကာမာ အပရိဂ္ဂဟိတာ ကာမာ, မမာယိတာ ကာမာ အမမာယိတာ ကာမာ, သဗ္ဗေပိ ကာမာဝစရာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေပိ ရူပာဝစရာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေပိ အရူပာဝစရာ ဓမ္မာ, တဏှာဝတ္ထုကာ တဏှာရမ္မဏာ ကာမနီယဋ္ဌေန ရဇနီယဋ္ဌေန မဒနီယဋ္ဌေန ကာမာ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။

ကတမေ ကိလေသကာမာ? ဆန္ဒော ကာမော ရာဂေါ ကာမော ဆန္ဒရာဂေါ ကာမော, သင်္ကပ္ပော ကာမော ရာဂေါ ကာမော သင်္ကပ္ပရာဂေါ ကာမော, ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမသ္နေဟော ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ ကာမောဃော ကာမယောဂေါ ကာမုပါဒါနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ။

> “အဒ္ဒသံ ကာမ တေ မူလံ၊ သင်္ကပ္ပာ ကာမ ဇာယသိ။
> န တံ သင်္ကပ္ပယိဿာမိ၊ ဧဝံ ကာမ န ဟောဟိသီ”တိ။ –

ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ, ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေ။ **ကာမာ ဟိ လောကေ န ဟိ သုပ္ပဟာယာ** တိ။ ကာမာ ဟိ လောကေ ဒုပ္ပဟာယာ ဒုစ္စဇ္ဇာ ဒုပ္ပရိစ္စဇ္ဇာ ဒုန္နိမ္မဒယာ ဒုန္နိဝေဌယာ ဒုဗ္ဗိနိဝေဌယာ ဒုတ္တရာ ဒုပ္ပတရာ ဒုသ္သမတိက္ကမာ ဒုဗ္ဗိနိဝတ္တာတိ – ကာမာ ဟိ လောကေ န ဟိ သုပ္ပဟာယာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “သတ္တော ဂုဟာယံ ဗဟုနာဘိဆန္နော၊ တိဋ္ဌံ နရော မောဟနသ္မိံ ပကဠ္ဌော။
> ဒူရေ ဝိဝေကာ ဟိ တထာဝိဓော သော၊ ကာမာ ဟိ လောကေ န ဟိ သုပ္ပဟာယာ”တိ။

၈. **ဣစ္ဆာနိဒာနာ ဘဝသာတဗဒ္ဓါ၊ တေ ဒုပ္ပမုဉ္စာ န ဟိ အညမောက္ခာ။**
ပစ္ဆာ ပုရေ ဝါပိ အပေက္ခမာနာ၊ ဣမေဝ ကာမေ ပုရိမေဝ ဇပ္ပံ။

ဣစ္ဆာနိဒာနာ ဘဝသာတဗဒ္ဓါ တိ။ ဣစ္ဆာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ အနုနယော အနုရောဓော နန္ဒီ နန္ဒိရာဂေါ, စိတ္တဿ သာရာဂေါ ဣစ္ဆာ မုစ္ဆာ အဇ္ဈောသာနံ ဂေဓော ပလိဂေဓော သင်္ဂေါ ပင်္ကော, ဧဇာ မာယာ ဇနိကာ သဉ္ဇနနီ သိဗ္ဗိနီ ဇာလိနီ သရိတာ ဝိသတ္တိကာ, သုတ္တံ ဝိသဋာ အာယူဟိနီ ဒုတိယာ ပဏိဓိ ဘဝနေတ္တိ, ဝနံ ဝနထော သန္ထဝော သ္နေဟော အပေက္ခာ ပဋိဗန္ဓု, အာသာ အာသီသနာ အာသီသိတတ္တံ, ရူပါသာ သဒ္ဒါသာ ဂန္ဓာသာ ရသာသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာသာ, လာဘာသာ ဓနာသာ ပုတ္တာသာ ဇီဝိတာသာ , ဇပ္ပာ ပဇပ္ပာ အဘိဇပ္ပာ ဇပ္ပနာ ဇပ္ပိတတ္တံ လောလုပ္ပံ လောလုပ္ပါယနာ လောလုပ္ပါယိတတ္တံ ပုစ္ဆဉ္ဇိကတာ သာဓုကမျတာ, အဓမ္မရာဂေါ ဝိသမလောဘော နိကန္တိ နိကာမနာ ပတ္ထနာ ပိဟနာ သမ္ပတ္ထနာ, ကာမတဏှာ ဘဝတဏှာ ဝိဘဝတဏှာ, ရူပတဏှာ အရူပတ

ဏှာ နိရောဓတဏှာ, ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ, ဩဃော ယောဂေ ဂန္ထော ဥပါဒါနံ အာဝရဏံ နီဝရဏံ ဆဒနံ ဗန္ဓနံ, ဥပက္ကိလေသော အနုသယော ပရိယုဋ္ဌာနံ လတာ ဝေဝိစ္ဆံ, ဒုက္ခမူလံ ဒုက္ခနိဒါနံ ဒုက္ခပ္ပဘဝေါ မာရပါသော မာရဗဠိသံ မာရဝိသယော, တဏှာနဒီ တဏှာဇာလံ တဏှာဂဒ္ဒုလံ တဏှာသမုဒ္ဒေါ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဆန္ဒနိဒါနာ** တိ ဆန္ဒနိဒါနကာ ဆန္ဒဟေတုကာ ဆန္ဒပစ္စယာ ဆန္ဒကာရဏာ ဆန္ဒပဘဝါတိ – ဆန္ဒနိဒါနာ။

ဘဝသာတဗဒ္ဓာ တိ။ ဧကံ ဘဝသာတံ – သုခါ ဝေဒနာ။ ဒွေ ဘဝသာတာနိ – သုခါ စ ဝေဒနာ ကလျာဏ ဝတ္ထု။ တီဏိ ဘဝသာတာနိ – ယောဗ္ဗညံ, အာရောဂျံ, ဇီဝိတံ။ စတ္တာရိ ဘဝသာတာနိ – လာဘော, ယသော, ပသံသာ, သုခံ။ ပဉ္စ ဘဝသာတာနိ – မနာပိကာ ရူပါ, မနာပိကာ သဒ္ဒါ, မနာပိကာ ဂန္ဓာ, မနာပိကာ ရသာ, မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဆ ဘဝသာတာနိ – စက္ခုသမ္ပဒါ, သောတသမ္ပဒါ, ဃာနသမ္ပဒါ, ဇိဝှာသမ္ပဒါ, ကာယသမ္ပဒါ, မနောသမ္ပဒါ။ ဘဝသာတဗဒ္ဓါ, သုခါယ ဝေဒနာယ သာတဗဒ္ဓါ, ကလျာဏသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ဗဒ္ဓါ, ယောဗ္ဗညေ ဗဒ္ဓါ, အာရောဂျေ ဗဒ္ဓါ, ဇီဝိတေ ဗဒ္ဓါ, လာဘေ ဗဒ္ဓါ, ယသေ ဗဒ္ဓါ, ပသံသာယံ ဗဒ္ဓါ, သုခေ ဗဒ္ဓါ, မနာပိကေသု ရူပေသု ဗဒ္ဓါ, သဒ္ဒေသု။ ဂန္ဓေသု။ ရသေသု။ မနာပိကေသု ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု ဗဒ္ဓါ, စက္ခုသမ္ပဒါယ ဗဒ္ဓါ, သောတဃာနဇိဝှာကာယမနောသမ္ပဒါယ ဗဒ္ဓါ, ဝိဗဒ္ဓါ အာဗဒ္ဓါ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါတိ – ဆန္ဒနိဒါနာ ဘဝသာတဗဒ္ဓါ။

တေ ဒုပ္ပမုဉ္စာ န ဟိ အညမောက္ခာ တိ တေ ဝါ ဘဝသာတဝတ္ထူ ဒုပ္ပမုဉ္စာ, သတ္တာ ဝါ ဧတ္တော ဒုမ္မောစယာ။ ကထံ တေ ဘဝသာတဝတ္ထူ ဒုပ္ပမုဉ္စာ? သုခါ ဝေဒနာ ဒုပ္ပမုဉ္စာ, ကလျာဏံ ဝတ္ထု ဒုပ္ပမုဉ္စံ, ယောဗ္ဗညံ ဒုပ္ပမုဉ္စံ, အာရောဂျံ ဒုပ္ပမုဉ္စံ, ဇီဝိတံ ဒုပ္ပမုဉ္စံ, လာဘော ဒုပ္ပမုဉ္စော, ယသော ဒုပ္ပမုဉ္စော, ပသံသာ ဒုပ္ပမုဉ္စာ, သုခံ ဒုပ္ပမုဉ္စံ, မနာပိကာ ရူပါ ဒုပ္ပမုဉ္စာ, မနာပိကာ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဒုပ္ပမုဉ္စာ, စက္ခုသမ္ပဒါ ဒုပ္ပမုဉ္စာ, သောတဃာနဇိဝှာကာယမနောသမ္ပဒါ ဒုပ္ပမုဉ္စာ ဒုမ္မောစယာ ဒုပ္ပမောစယာ ဒုန္နိဝေဌယာ ဒုဗ္ဗိနိဝေဌယာ, ဒုတ္တရာ ဒုပ္ပတရာ ဒုသ္သမတိက္ကမာ ဒုဗ္ဗိနိဝတ္တာ။ ဧဝံ တေ ဘဝသာတဝတ္ထူ ဒုပ္ပမုဉ္စာ။

ကထံ သတ္တာ ဧတ္တော ဒုမ္မောစယာ? သုခါယ ဝေဒနာယ သတ္တာ ဒုမ္မောစယာ, ကလျာဏသ္မာ ဝတ္ထုသ္မာ ဒုမ္မောစယာ, ယောဗ္ဗညာ ဒုမ္မောစယာ, အာရောဂျာ ဒုမ္မောစယာ, ဇီဝိတာ ဒုမ္မောစယာ, လာဘာ ဒုမ္မောစယာ, ယသာ ဒုမ္မောစယာ, ပသံသာယ ဒုမ္မောစယာ, သုခါ ဒုမ္မောစယာ, မနာပိကေဟိ ရူပေဟိ ဒုမ္မောစယာ, မနာပိကေဟိ သဒ္ဒေဟိ။ ဂန္ဓေဟိ။ ရသေဟိ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ ဒုမ္မောစယာ, စက္ခုသမ္ပဒါယ ဒုမ္မောစယာ, သောတဃာနဇိဝှာကာယမနောသမ္ပဒါယ ဒုမ္မောစယာ ဒုရုဒ္ဓရာ [ဒုဒ္ဓရာ (က.)] , ဒုသ္သမုဒ္ဓရာ ဒုဗ္ဗုဋ္ဌာပယာ ဒုသ္သမုဋ္ဌာပယာ ဒုန္နိဝေဌယာ ဒုဗ္ဗိနိဝေဌယာ ဒုတ္တရာ ဒုပ္ပတရာ ဒုသ္သမတိက္ကမာ ဒုဗ္ဗိနိဝတ္တာ။ ဧဝံ သတ္တာ ဧတ္တော ဒုမ္မောစယာတိ – တေ ဒုပ္ပမုဉ္စာ။

န ဟိ အညမောက္ခာ တိ တေ အတ္တနာ ပလိပပလိပန္နာ န သက္ကောန္တိ ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိတုံ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “သော ဝတ, စုန္ဒ, အတ္တနာ ပလိပပလိပန္နော ပရံ ပလိပပလိပန္နံ ဥဒ္ဓရိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သော ဝတ, စုန္ဒ, အတ္တနာ အဒန္တော အဝိနီတော အပရိနိဗ္ဗုတော ပရံ ဒမေဿတိ ဝိနေဿတိ ပရိနိဗ္ဗာပေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ။ ဧဝမ္ပိ န ဟိ အညမောက္ခာ။

အထ ဝါ နတ္ထညော ကောစိ မောစေတာ။ တေ ယဒိ မုစ္စေယျုံ, သကေန ထာမေန သကေန ဗလေန သကေန ဝီရိယေန သကေန ပရက္ကမေန သကေန ပုရိသထာမေန သကေန ပုရိသဗလေန သကေန ပုရိသဝီရိယေန သကေန ပုရိသပရက္ကမေန အတ္တနာ သမ္မာပဋိပဒံ အနုလောမပဋိပဒံ အပစ္စနီကပဋိပဒံ အနွတ္ထပဋိပဒံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇမာနာ မုစ္စေယျုန္တိ။ ဧဝမ္ပိ န ဟိ အညမောက္ခာ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ –

> “နာဟံ သဟိဿာမိ ပမောစနာယ၊ ကထံကထိံ ဓောတက ကဉ္စိ လောကေ။
> ဓမ္မဉ္စ သေဋ္ဌံ အဘိဇာနမာနော၊ ဧဝံ တုဝံ ဩဃမိမံ တရေသီ”တိ။

ဧဝမ္ပိ န ဟိ အညမောက္ခာ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ –

> “အတ္တနာဝ ကတံ ပာပံ၊ အတ္တနာ သံကိလိဿတိ။
> အတ္တနာ အကတံ ပာပံ၊ အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ။
> သုဒ္ဓီ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ၊ နာညော အညံ ဝိသောဓယေ”တိ။

ဧဝမ္ပိ န ဟိ အညမောက္ခာ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – “ဧဝမေဝ ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, တိဋ္ဌတေဝ နိဗ္ဗာနံ, တိဋ္ဌတိ နိဗ္ဗာနဂါမိမဂ္ဂေါ, တိဋ္ဌာမဟံ သမာဒပေတာ။ အထ စ ပန မမ သာဝကာ မယာ ဧဝံ ဩဝဒိယမာနာ ဧဝံ အနုသာသိယမာနာ အပ္ပေကစ္စေ အစ္စန္တနိဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ အာရာဓေန္တိ, ဧကစ္စေ နာရာဓေန္တိ။ ဧတ္ထ ကျာဟံ, ဗြာဟ္မဏ, ကရောမိ? မဂ္ဂက္ခာယီ, ဗြာဟ္မဏ, တထာဂတော။ မဂ္ဂံ ဗုဒ္ဓေါ အာစိက္ခတိ ။ အတ္တနာ ပဋိပဇ္ဇမာနာ မုစ္စေယျု”န္တိ။ ဧဝမ္ပိ န ဟိ အညမောက္ခာတိ – တေ ဒုပ္ပမုဉ္စာ န ဟိ အညမောက္ခာ။

ပစ္ဆာ ပုရေ ဝါပိ အပေက္ခမာနာ တိ။ ပစ္ဆာ ဝုစ္စတိ အနာဂတံ, ပုရေ ဝုစ္စတိ အတီတံ။ အပိ စ အတီတံ ဥပာဒာယ အနာဂတဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ ပစ္ဆာ, အနာဂတံ ဥပာဒာယ အတီတဉ္စ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ ပုရေ။ ကထံ ပုရေ အပေက္ခံ ကရောတိ? “ဧဝံရူပေါ အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါန”န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ “ဧဝံဝေဒနော အဟောသိံ။ ဧဝံသညော အဟောသိံ။ ဧဝံသင်္ခါရော အဟောသိံ။ ဧဝံဝိညာဏော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါန”န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ ဧဝမ္ပိ ပုရေ အပေက္ခံ ကရောတိ။

အထ ဝါ “ဣတိ မေ စက္ခု အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ရူပါ”တိ – တတ္ထ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ။ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ တဒဘိနန္ဒတိ။ တဒဘိနန္ဒန္တော ဧဝမ္ပိ ပုရေ အပေက္ခံ ကရောတိ။ “ဣတိ မေ သောတံ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ သဒ္ဒါ”တိ။ပေ.။ “ဣတိ မေ ဃာနံ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ဂန္ဓာ”တိ။ “ဣတိ မေ ဇိဝှာ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ရသာ”တိ။ “ဣတိ မေ ကာယော အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ”တိ။ “ဣတိ မေ မနော အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ဓမ္မာ”တိ – တတ္ထ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ။ ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ တဒဘိနန္ဒတိ။ တဒဘိနန္ဒန္တော ဧဝမ္ပိ ပုရေ အပေက္ခံ ကရောတိ။

အထ ဝါ ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတလပိတကီဠိတာနိ တဒဿာဒေတိ တံ နိကာမေတိ, တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ပုရေ အပေက္ခံ ကရောတိ။

ကထံ ပစ္ဆာ အပေက္ခံ ကရောတိ? “ဧဝံရူပေါ သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန”န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ “ဧဝံဝေဒနော သိယံ။ ဧဝံသညော သိယံ။ ဧဝံသင်္ခါရော သိယံ။ ဧဝံဝိညာဏော သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန”န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ ဧဝမ္ပိ ပစ္ဆာ အပေက္ခံ ကရောတိ။

အထ ဝါ “ဣတိ မေ စက္ခု သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ရူပါ”တိ – အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟတိ။ စေတသော ပဏိဓာနပစ္စယာ တဒဘိနန္ဒတိ။ တဒဘိနန္ဒန္တော ဧဝမ္ပိ ပစ္ဆာ အပေက္ခံ ကရောတိ။ “ဣတိ မေ သောတံ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ သဒ္ဒါ”တိ။ “ဣတိ မေ ဃာနံ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ဂန္ဓာ”တိ။ “ဣတိ မေ ဇိဝှာ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ရသာ”တိ။ “ဣတိ မေ ကာယော သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ”တိ။ “ဣတိ မေ မနော သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ, ဣတိ ဓမ္မာ”တိ – အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟတိ။ စေတသော ပဏိဓာနပစ္စယာ တဒဘိနန္ဒတိ။ တဒဘိနန္ဒန္တော ဧဝမ္ပိ ပစ္ဆာ အပေက္ခံ ကရောတိ။

အထ ဝါ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ”တိ – အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ ပဏိဒဟတိ။ စေတသော ပဏိဓာနပစ္စယာ တဒဘိနန္ဒတိ။ တဒဘိနန္ဒန္တော ဧဝမ္ပိ ပစ္ဆာ အပေက္ခံ ကရောတီတိ – ပစ္ဆာ ပုရေ ဝါပိ အပေက္ခမာနာ။

ကာမေ ဝ ကာမေ ပုရိမေ ဝ ဇပ္ပ န္တိ။ **ကာမေ ဝ ကာမေ**တိ ပစ္စုပ္ပန္နေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ကူဇန္တော သာဒိယန္တော ပတ္ထယန္တော ပိဟယန္တော အဘိဇပ္ပန္တော။ ပုရိမေ ဝ ဇပ္ပန္တိ အတီတေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဇပ္ပန္တာ ပဇပ္ပန္တာ အဘိဇပ္ပန္တာတိ – ကာမေ ဝ ကာမေ ပုရိမေ ဝ ဇပ္ပံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ဥပ္ပဇ္ဇိဒါနာ ဘဝသာတဗဒ္ဓါ၊ တေ ဒုပ္ပမုဉ္စာ န ဟိ အညမောက္ခာ။
ပစ္ဆာ ပုရေ ဝါပိ အပေက္ခမာနာ၊ ကာမေ ဝ ကာမေ ပုရိမေ ဝ ဇပ္ပ"န္တိ။

၄. **ကာမေသု ဂိဒ္ဓါ ပသုတာ ပမူဠှာ၊ အဝဒာနိယာ တေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ။
ဒုက္ခူပနီတာ ပရိဒေဝယန္တိ၊ ကိံသူ ဘဝိဿာမ ဣတော စုတာသေ။**

ကာမေသု ဂိဒ္ဓါ ပသုတာ ပမူဠှာ တိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒါနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ ဂေဓော ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေ သာရာဂေ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ကိလေသကာမေန ဝတ္ထုကာမေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ [အဇ္ဈောပန္နာ (သီ. သျာ.)] လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါတိ – ကာမေသု ဂိဒ္ဓါ။

ပသုတာတိ ယေပိ ကာမေ ဧသန္တိ ဂဝေသန္တိ ပရိယေသန္တိ, တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။ ယေပိ တဏှာဝသေန ရူပေ ဧသန္တိ ဂဝေသန္တိ ပရိယေသန္တိ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ပေ.။ ပရိယေသန္တိ တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ ။ ယေပိ တဏှာဝသေန ရူပေ ပဋိလဘန္တိ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပဋိလဘန္တိ တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။ ယေပိ တဏှာဝသေန ရူပေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။ ယထာ ကလဟကာရကော ကလဟပသုတော, ကမ္မကာရကော ကမ္မပသုတော, ဂောစရေ စရန္တော ဂောစရပသုတော, ဈာယီ ဈာနပသုတော; ဧဝမေဝ ယေပိ ကာမေ ဧသန္တိ ဂဝေသန္တိ ပရိယေသန္တိ, တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။ ယေပိ တဏှာဝသေန ရူပေ ဧသန္တိ ဂဝေသန္တိ ပရိယေသန္တိ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ပေ.။ ပရိယေသန္တိ တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။ ယေပိ တဏှာဝသေန ရူပေ ပဋိလဘန္တိ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပဋိလဘန္တိ တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။ ယေပိ တဏှာဝသေန ရူပေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ တစ္စရိတာ တဗ္ဗဟုလာ တဂ္ဂရုကာ, တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တဒဓိမုတ္တာ တဒဓိပတေယျာ, တေပိ ကာမပသုတာ။

ပမူဠှာတိ ယေဘုယျေန ဒေဝမနုဿာ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု မုယှန္တိ သမ္မုယှန္တိ သမ္ပမုယှန္တိ မူဠှာ သမ္မူဠှာ သမ္ပမူဠှာ အဝိဇ္ဇာယ အန္ဓီကတာ အာဝုတာ နိဝုတာ ဩဝုတာ ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိကုဇ္ဇိတာတိ – ကာမေသု ဂိဒ္ဓါ ပသုတာ ပမူဠှာ။

အဝဒာနိယာ တေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ တိ။ **အဝဒာနိယာ**တိ အဝဂစ္ဆန္တီတိပိ အဝဒာနိယာ, မစ္ဆရိနောပိ ဝုစ္စန္တိ အဝဒာနိယာ, ဗုဒ္ဓါနံ သာဝကာနံ ဝစနံ ဗျပ္ပထံ ဒေသနံ အနုသိဋ္ဌံ နာဒိယန္တီတိ – အဝဒာနိယာ။ ကထံ အဝဂစ္ဆန္တီတိ အဝဒာနိယာ? နိရယံ ဂစ္ဆန္တိ, တိရစ္ဆာနယောနိံ ဂစ္ဆန္တိ, ပေတ္တိဝိသယံ ဂစ္ဆန္တီတိ, ဧဝံ အဝဂစ္ဆန္တီတိ – အဝဒာနိယာ။ ကထံ မစ္ဆရိနော ဝုစ္စန္တိ အဝဒာနိယာ? ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ, ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ယံ ဧဝရူပံ မစ္ဆရိယံ မစ္ဆရာယနာ မစ္ဆရာယိတတ္တံ ဝေဝိစ္ဆံ ကဒရိယံ ကဋုကဉ္စုကတာ အဂ္ဂဟိတတ္တံ စိတ္တဿ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ အပိ စ, ခန္ဓမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, ဓာတုမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ,

အာယတနမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ ကဟော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ ဣမိနာ မစ္ဆရိယေန အဝဒညုတာယ သမန္နာဂတာ ဇနာ ပမတ္တာ။ ဧဝံ မစ္ဆရိနော ဝုစ္စန္တိ အဝဒာနိယာ။ ကထံ ဗုဒ္ဓာနံ သာဝကာနံ ဝစနံ ဗျပ္ပထံ ဒေသနံ အနုသိဋ္ဌိံ နာဒိယန္တီတိ – အဝဒာနိယာ? ဗုဒ္ဓာနံ သာဝကာနံ ဝစနံ ဗျပ္ပထံ ဒေသနံ အနုသိဋ္ဌိံ န အာဒိယန္တိ န သုဿုသန္တိ, န သောတံ ဩဒဟန္တိ, န အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေန္တိ, အနဿဝာ အဝစနကရာ ပဋိလောမဝုတ္တိနော, အညေနေဝ မုခံ ကရောန္တိ။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓာနံ သာဝကာနံ [ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ (သီ. သျာ.)] ဝစနံ ဗျပ္ပထံ ဒေသနံ အနုသိဋ္ဌိံ နာဒိယန္တီတိ အဝဒာနိယာတိ – အဝဒာနိယာ။

တေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ တိ ဝိသမေ ကာယကမ္မေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ ဝစီကမ္မေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ မနောကမ္မေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ ပါဏာတိပါတေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ အဒိန္နာဒါနေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ မုသာဝါဒေ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ နိဝိဋ္ဌာ , ဝိသမာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ။ ဝိသမေ သမ္ဖပ္ပလာပေ။ ဝိသမာယ အဘိဇ္ဈာယ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေ ဗျာပါဒေ။ ဝိသမာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေသု သင်္ခါရေသု နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေသု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု နိဝိဋ္ဌာ, ဝိသမေသု ပဉ္စသု နီဝရဏေသု နိဝိဋ္ဌာ ဝိနိဝိဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါတိ – အဝဒာနိယာ တေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ။

ဒုက္ခူပနီတာ ပရိဒေဝယန္တိ တိ။ **ဒုက္ခူပနီတာ** တိ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဒုက္ခသမ္ပတ္တာ ဒုက္ခူပဂတာ, မာရပ္ပတ္တာ မာရသမ္ပတ္တာ မာရူပဂတာ, မရဏပ္ပတ္တာ မရဏသမ္ပတ္တာ မရဏူပဂတာ။ **ပရိဒေဝယန္တိ** တိ လပန္တိ လာလပန္တိ [သလ္လပန္တိ (သီ.)], သောစန္တိ ကိလမန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒန္တိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇန္တီတိ – ဒုက္ခူပနီတာ ပရိဒေဝယန္တိ။

ကိံသူ ဘဝိဿာမ ဣတော စုတာသေ တိ ဣတော စုတာ ကိံ ဘဝိဿာမ? နေရယိကာ ဘဝိဿာမ, တိရစ္ဆာနယောနိကာ ဘဝိဿာမ, ပေတ္တိဝိသယိကာ ဘဝိဿာမ, မနုဿာ ဘဝိဿာမ, ဒေဝါ ဘဝိဿာမ, ရူပီ ဘဝိဿာမ, အရူပီ ဘဝိဿာမ, သညီ ဘဝိဿာမ, အသညီ ဘဝိဿာမ, နေဝသညီနာသညီ ဘဝိဿာမ, ''ဘဝိဿာမ နု ခေါ မယံ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, နနု ခေါ ဘဝိဿာမ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ကိံ နု ခေါ ဘဝိဿာမ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ကထံ နု ခေါ ဘဝိဿာမ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ကိံ ဟုတွာ ကိံ ဘဝိဿာမ နု ခေါ မယံ အနာဂတမဒ္ဓာန''န္တိ သံသယပက္ခန္ဒာ ဝိမတိပက္ခန္ဒာ ဒွေဠှကဇာတာ လပန္တိ လာလပန္တိ, သောစန္တိ ကိလမန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒန္တိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇန္တီတိ – ကိံသူ ဘဝိဿာမ ဣတော စုတာသေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ကာမေသု ဂိဒ္ဓါ ပသုတာ ပမူဠှာ၊ အဝဒာနိယာ တေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ။
ဒုက္ခူပနီတာ ပရိဒေဝယန္တိ၊ ကိံသူ ဘဝိဿာမ ဣတော စုတာသေ''တိ။

၁၀. **တသ္မာ ဟိ သိက္ခေထ ဣဓေဝ ဇန္တု၊ ယံ ကိဉ္စိ ဇညာ ဝိသမန္တိ လောကေ။**
န တဿ ဟေတူ ဝိသမံ စရေယျ၊ အပ္ပဉှိဒံ ဇီဝိတမာဟု ဓီရာ။

တသ္မာ ဟိ သိက္ခေထ ဣဓေဝ ဇန္တူ တိ။ **တသ္မာ** တိ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တန္နိဒါနာ, ဧတမာဒီနဝံ သမ္ပဿမာနော ကာမေသူတိ – တသ္မာ။ **သိက္ခေထာ** တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိသီလသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ခုဒ္ဒကော သီလက္ခန္ဓော, မဟန္တော သီလက္ခန္ဓော, သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံဝရော မောက္ခံ ပါမောက္ခံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ – အယံ အဓိသီလသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ – 'ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ'တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ အဒုက္ခမသုခံ ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – အယံ အဓိစိတ္တသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိပညာသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော, အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ ။ သော ''ဣဒံ ဒုက္ခ''န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ''အယံ ဒုက္ခသမုဒယော''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ''အယံ ဒုက္ခနိရောဓော''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ''အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ''ဣမေ အာသဝါ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ''အယံ အာသဝသမုဒယော''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ''အယံ အာသဝနိရောဓော''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ''အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ''တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။

ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ, ဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဿန္တော သိက္ခေယျ, ပစ္စဝေက္ခန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တော သိက္ခေယျ, သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စန္တော သိက္ခေယျ, ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှန္တော သိက္ခေယျ, သတိံ ဥပဋ္ဌပေန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ သမာဒဟန္တော သိက္ခေယျ, ပညာယ ပဇာနန္တော သိက္ခေယျ, အဘိညေယျံ အဘိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပရိညေယျံ ပရိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟန္တော သိက္ခေယျ, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝေန္တော သိက္ခေယျ , သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒာယ ဝတ္တေယျ။

ဣဓာတိ ဣမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ ဣမိဿာ ခန္တိယာ ဣမိဿာ ရုစိယာ ဣမသ္မိံ အာဒါယေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မေ ဣမသ္မိံ ဝိနယေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဣမသ္မိံ ပာဝစနေ ဣမသ္မိံ ဗြဟ္မစရိယေ ဣမသ္မိံ သတ္ထုသာသနေ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဣမသ္မိံ မနုဿလောကေ – တေန ဝုစ္စတိ ဣဓာတိ။ **ဇန္တူ**တိ သတ္တော နရော။ပေ.။ မနုဇောတိ – တသ္မာ ဟိ သိက္ခေထ ဣဓေဝ ဇန္တု။

ယံ ကိဉ္စိ ဇညာ ဝိသမန္တိ လောကေတိ။ **ယံ ကိဉ္စီ**တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ ပရိယာဒိယနဝစနမေတံ [ပရိအာယဝစနမေတံ (သျာ.)] – ယံ ကိဉ္စီတိ။ **ဝိသမန္တိ ဇညာ**တိ ဝိသမံ ကာယကမ္မံ ဝိသမန္တိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ ဝစီကမ္မံ ဝိသမန္တိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ မနောကမ္မံ ဝိသမန္တိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ ပါဏာတိပာတံ ဝိသမောတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ အဒိန္နာဒါနံ ဝိသမန္တိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ ဝိသမောတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ မုသာဝါဒံ ဝိသမောတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ ပိသုဏံ ဝါစံ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ ဖရုသံ ဝါစံ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ သမ္ဖပ္ပလာပံ ဝိသမောတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ အဘိဇ္ဈံ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ ဗျာပါဒံ ဝိသမောတိ ဇာနေယျ, ဝိသမံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ, ဝိသမေ သင်္ခါရေ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ, ဝိသမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ, ဝိသမေ ပဉ္စ နီဝရဏေ ဝိသမာတိ ဇာနေယျ အာဇာနေယျ ဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇ္ဈေယျ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – ယံ ကိဉ္စိ ဇညာ ဝိသမန္တိ လောကေ။

န တဿ ဟေတူ ဝိသမံ စရေယျာတိ။ ဝိသမဿ ကာယကမ္မဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ ဝစီကမ္မဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ မနောကမ္မဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ ပါဏာတိပါတဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ အဒိန္နာဒါနဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ မုသာဝါဒဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ သမ္ဖပ္ပလာပဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ အဘိဇ္ဈာယ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမဿ ဗျာပါဒဿ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာနံ သင်္ခါရာနံ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာနံ

ပဥ္စန္နံ ကာမဂုဏာနံ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာနံ ပဥ္စန္နံ နီဝရဏာနံ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ စေတနာယ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ ပတ္ထနာယ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ, ဝိသမာယ ပဏိဓိယာ ဟေတု ဝိသမံ န စရေယျ န အာစရေယျ န သမာစရေယျ န သမာဒါယ ဝတ္တေယျာတိ – န တဿ ဟေတူ ဝိသမံ စရေယျ ယ။

အပ္ပဥ္စဟိဒံ ဇီဝိတမာဟု ဓီရာ တိ။ **ဇီဝိတန္တိ** အာယု ဌိတိ ယပနာ ယာပနာ ဣရိယနာ ဝတ္တနာ ပါလနာ ဇီဝိတံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ အပိ စ, ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ – ဌိတိပရိတ္တတာယ ဝါ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ, သရသပရိတ္တတာယ ဝါ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ။ ကထံ ဌိတိပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ? အတီတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိတ္ထ, န ဇီဝတိ န ဇီဝိဿတိ; အနာဂတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိဿတိ, န ဇီဝတိ န ဇီဝိတ္ထ; ပစ္စုပ္ပန္နေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝတိ, န ဇီဝိတ္ထ န ဇီဝိဿတိ။

"ဇီဝိတံ အတ္တဘာဝေါ စ, သုခဒုက္ခာ စ ကေဝလာ။
ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ, လဟုသော ဝတ္တတေ ခဏော။

"စူဠာသီတိသဟဿာနိ, ကပ္ပံ တိဋ္ဌန္တိ ယေ မရူ။
နတွေဝ တေပိ ဇီဝန္တိ, ဒွီဟိ စိတ္တေဟိ သံယုတာ။

"ယေ နိရုဒ္ဓါ မရန္တဿ, တိဋ္ဌမာနဿ ဝါ ဣဓ။
သဗ္ဗေပိ သဒိသာ ခန္ဓာ, ဂတာ အပ္ပဋိသန္ဓိကာ။

"အနန္တရာ စ ယေ ဘဂ္ဂါ [ဘင်္ဂါ (သီ. ဿျာ.)], ယေ စ ဘဂ္ဂါ အနာဂတာ။
တဒန္တရေ နိရုဒ္ဓါနံ, ဝေသမံ နတ္ထိ လက္ခဏေ။

"အနိဗ္ဗတ္တေန န ဇာတော, ပစ္စုပ္ပန္နေန ဇီဝတိ။
စိတ္တဘဂ္ဂါ မတော လောကော, ပညတ္တိ ပရမတ္ထိယာ။

"ယထာ နိန္နာ ပဝတ္တန္တိ, ဆန္ဒေန ပရိဏာမိတာ။
အစ္ဆိန္နဓာရာ ဝတ္တန္တိ, သဠာယတနပစ္စယာ။

"အနိဓာနဂတာ ဘဂ္ဂါ, ပုဉ္ဇော နတ္ထိ အနာဂတေ။
နိဗ္ဗတ္တာ ယေ စ [နိဗ္ဗတ္တာယေဝ (သဗ္ဗတ္ထ)] တိဋ္ဌန္တိ, အာရဂ္ဂေ သာသပူပမာ။

"နိဗ္ဗတ္တာနဉ္စ ဓမ္မာနံ, ဘင်္ဂေါ နေသံ ပုရက္ခတော။
ပလောကဓမ္မာ တိဋ္ဌန္တိ, ပုရာဏေဟိ အမိဿိတာ။

"အဒဿနတော အာယန္တိ, ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တိ ဒဿနံ။
ဝိဇ္ဇုပ္ပါဒောဝ အာကာသေ, ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိ စာ"တိ။

ဧဝံ ဌိတိပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ။

ကထံ သရသပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ? အဿာသူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ, ပဿာသူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ, အဿာသပဿာသူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ, မဟာဘူတူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ, ကဗဠီကာရာဟာရူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ, ဥသ္မူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ, ဝိညာဏူပနိဗန္ဓံ ဇီဝိတံ။ မူလမ္ပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလံ, ပုဗ္ဗဟေတူပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ။ ယေ ပစ္စယာ တေပိ ဒုဗ္ဗလာ, ယေပိ ပဘာဝိကာ တေပိ ဒုဗ္ဗလာ။ သဟဘူမိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, သမ္ပယောဂာပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, သဟဇာပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, ယာပိ ပယောဇိကာ သာပိ ဒုဗ္ဗလာ, အညမညံ ဣမေ နိစ္စဒုဗ္ဗလာ, အညမညံ အနဝဋ္ဌိတာ ဣမေ။ အညမညံ ပရိပါတယန္တိ ဣမေ, အညမညဿ ဟိ နတ္ထိ တာယိတာ, န စာပိ ဌပေန္တိ အညမညံ ဣမေ။ ယောပိ နိဗ္ဗတ္တကော သော န ဝိဇ္ဇတိ။

“န စ ကေနစိ ကောစိ ဟာယတိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ ဣမေ ဟိ သဗ္ဗသော။
ပုရိမေဟိ ပဘာဝိကာ ဣမေ၊ ယေပိ ပဘာဝိကာ တေ ပုရေ မတာ။
ပုရိမာပိ စ ပစ္ဆိမာပိ စ၊ အညမညံ န ကအာစိ မဒ္ဒသံသူ”တိ။

ဧဝံ သရသပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ။

အပိ စ ဓာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝတနံ ဇီဝိတံ ဥပာအာယ မနုဿာနံ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တကံ ဇီဝိတံ ထောကံ [ထောကကံ (က.)] ဇီဝိတံ ခဏိကံ ဇီဝိတံ လဟုကံ ဇီဝိတံ ဣတ္တရံ ဇီဝိတံ အနဒ္ဓနီယံ ဇီဝိတံ နစိရဋ္ဌိတိကံ ဇီဝိတံ။ တာဝတိံသာနံ ဒေတနံ။ပေ.။ ယာမာနံ ဒေဝတနံ။ တုသိတာနံ ဒေဝတနံ။ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝတနံ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝတနံ။ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝတနံ ဇီဝိတံ ဥပာအာယ မနုဿာနံ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တကံ ဇီဝိတံ ထောကံ ဇီဝိတံ ခဏိကံ ဇီဝိတံ လဟုကံ ဇီဝိတံ ဣတ္တရံ ဇီဝိတံ အနဒ္ဓနီယံ ဇီဝိတံ နစိရဋ္ဌိတိကံ ဇီဝိတံ။

ဝုတ္တဥ္စေဟတံ ဘဂဝတာ –

“အပ္ပမိဒံ , ဘိက္ခဝေ, မနုဿာနံ အာယု။ ဂမနီယော သမ္ပရာယော မန္တာယ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ, ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ, စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ, နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယော, ဘိက္ခဝေ, စိရံ ဇီဝတိ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝ ဘိယျော”။

“အပ္ပမာယု မနုဿာနံ၊ ဟိဠေယျ နံ သုပောရိသော။
စရေယျာဒိတ္တသီသောဝ နတ္ထိ မစ္စုဿနာဂမော။

“အစ္စယန္တိ အဟောရတ္တာ၊ ဇီဝိတံ ဥပရုဇ္ဈတိ။
အာယု ခိယ္ယတိ မစ္စာနံ၊ ကုန္နဒီနံဝ ဩဒက”န္တိ။

အပ္ပဥ္စဟိဒံ ဇီဝိတမာဟု ဓီရာ တိ။ ဓီရာတိ ဓီရာ, ဓိတိမာတိ ဓီရာ, ဓိတိသမ္ပန္နာတိ ဓီရာ, ဓီကတပာပာတိ ဓီရာ။ ဓီ ဝုစ္စတိ ပညာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ ဝိစယော ပဝိစယော ဓမ္မဝိစယော သလ္လက္ခဏာ ဥပလက္ခဏာ ပစ္စုပလက္ခဏာ ပဏ္ဍိစ္စံ ကောသလ္လံ နေပုညံ ဝေဘဗ္ဗာ စိန္တာ ဥပပရိက္ခာ ဘူရိ မေဓာ ပရိဏာယိကာ ဝိပဿနာ သမ္ပဇညံ ပတောဒေါ ပညာ ပညိန္ဒ္ရိယံ ပညာဗလံ ပညာသတ္ထံ ပညာပာသာဒေါ ပညာအာလောကော ပညာဩဘာသော ပညာပဇ္ဇောတော ပညာရတနံ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, တာယ ပညာယ သမန္နာဂတတ္တာ ဓီရာ။ အပိ စ ခန္ဓဓီရာ ဓာတုဓီရာ အာယတနဓီရာ, ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒဓီရာ သတိပဋ္ဌာနဓီရာ သမ္မပ္ပဓာနဓီရာ ဣဒ္ဓိပာဒဓီရာ, ဣန္ဒ္ရိယဓီရာ ဗလဓီရာ ဗောဇ္ဈင်္ဂဓီရာ မဂ္ဂဓီရာ ဖလဓီရာ နိဗ္ဗာနဓီရာ။ တေ ဓီရာ ဧဝမာဟံသု – “မနုဿာနံ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ, ပရိတ္တကံ ဇီဝိတံ , ထောကံ ဇီဝိတံ, ခဏိကံ ဇီဝိတံ, လဟုကံ ဇီဝိတံ, ဣတ္တရံ ဇီဝိတံ, အနဒ္ဓနီယံ ဇီဝိတံ, နစိရဋ္ဌိတိကံ ဇီဝိတ”န္တိ။ ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – အပ္ပဥ္စဟိဒံ ဇီဝိတမာဟု ဓီရာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“တသ္မာ ဟိ သိက္ခေထ ဣဓေဝ ဇန္တု၊ ယံ ကိဉ္စိ ဇညာ ဝိသမန္တိ လောကေ။
န တဿ ဟေတူ ဝိသမံ စရေယျ၊ အပ္ပဥ္စဟိဒံ ဇီဝိတမာဟု ဓီရာ”တိ။

၁၁. **ပဿာမိ လောကေ ပရိဖန္ဒမာနံ၊ ပဇံ ဣမံ တဏှဂတံ ဘဝေသု။**
ဟီနာ နရာ မစ္စုမုခေ လပန္တိ၊ အဝီတတဏှာသေ ဘဝါဘဝေသု။

ပဿာမိ လောကေ ပရိဖန္ဒမာန န္တိ။ **ပဿာမီ** တိ မံသစက္ခုနာပိ ပဿာမိ, ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ ပဿာမိ, ပညာစက္ခုနာပိ ပဿာမိ, ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ ပဿာမိ, သမန္တစက္ခုနာပိ ပဿာမိ ဒက္ခာမိ ဩလောကေမိ နိဇ္ဈာယာမိ ဥပပရိက္ခာမိ။ **လောကေ**တိ အပာယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေ။

ပရိဖန္ဒမာန န္တိ တဏှာဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ, ဒိဋ္ဌိဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ, ကိလေသဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ, ပယောဂဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ, ဝိပါကဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ, ဒုစ္စရိတဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ, ရတ္တံ ရာဂေန ဖန္ဒမာနံ, ဒုဋ္ဌံ ဒောသေန ဖန္ဒမာနံ, မူဠှံ မောဟေန ဖန္ဒမာနံ, ဝိနိဗဒ္ဓံ မာနေန ဖန္ဒမာနံ, ပရာမဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌိယာ ဖန္ဒမာနံ, ဝိက္ခေပဂတံ ဥဒ္ဓစ္စေန ဖန္ဒမာနံ, အနိဋ္ဌင်္ဂတံ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဖန္ဒမာနံ, ထာမဂတံ အနုသယေဟိ ဖန္ဒမာနံ, လာဘေန ဖန္ဒမာနံ, အလာဘေန ဖန္ဒမာနံ, ယသေန ဖန္ဒမာနံ, အယသေန ဖန္ဒမာနံ, ပသံသာယ ဖန္ဒမာနံ, နိန္ဒာယ ဖန္ဒမာနံ, သုခေန ဖန္ဒမာနံ, ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဇာတိယာ ဖန္ဒမာနံ, ဇရာယ ဖန္ဒမာနံ, ဗျာဓိနာ ဖန္ဒမာနံ, မရဏေန ဖန္ဒမာနံ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသေဟိ ဖန္ဒမာနံ, နေရယိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, တိရစ္ဆာနယောနိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ပေတ္တိဝိသယိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, မာနုသိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဂဗ္ဘေ ဌိတိမူလကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဂဗ္ဘာ ဝုဋ္ဌာနမူလကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဇာတဿူပနိဗန္ဓကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဇာတဿ ပရာဓေယျကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, အတ္တူပက္ကမေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ပရူပက္ကမေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဒုက္ခဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, သင်္ခါရဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဝိပရိဏာမဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, စက္ခုရောဂေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, သောတရောဂေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ, ဃာနရောဂေန ဒုက္ခေန။ပေ။ ဇိဝှာရောဂေန။ ကာယရောဂေန။ သီသရောဂေန။ ကဏ္ဏရောဂေန။ မုခရောဂေန။ ဒန္တရောဂေန။ ကာသေန။ သာသေန။ ပိနာသေန။ ဍာဟေန။ ဇရေန။ ကုစ္ဆိရောဂေန။ မုစ္ဆာယ။ ပက္ခန္ဒိကာယ။ သူလာယ ။ ဝိသူစိကာယ။ ကုဋ္ဌေန။ ဂဏ္ဍေန။ ကိလာသေန။ သောသေန။ အပမာရေန။ ဒဒ္ဒုယာ။ ကဏ္ဍုယာ။ ကစ္ဆုယာ။ ရခသာယ။ ဝိတစ္ဆိကာယ။ လောဟိတေန။ ပိတ္တေန။ မဓုမေဟေန။ အံသာယ။ ပိဠကာယ။ ဘဂန္ဒလေန [ဘဂန္ဒလာယ (သျာ.)] ။ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သေမှသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ ဝါတသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သန္နိပါတိကေန အာဗာဓေန။ ဥတုပရိဏာမဇေန အာဗာဓေန။ ဝိသမပရိဟာရဇေန အာဗာဓေန။ ဩပက္ကမိကေန အာဗာဓေန ။ ကမ္မဝိပါကဇေန အာဗာဓေန။ သီတေန။ ဥဏှေန။ ဇိဃစ္ဆာယ။ ပိပါသာယ ။ ဥစ္စာရေန။ ပဿာဝေန။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေန ဒုက္ခေန။ မာတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ပိတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဘာတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဘဂိနိမရဏေန ဒုက္ခေန။ ပုတ္တမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဓီတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဉာတိဗျသနေန။ ဘောဂဗျသနေန။ ရောဂဗျသနေန။ သီလဗျသနေန။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ သမ္ဖန္ဒမာနံ ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ ဝေဓမာနံ ပဝေဓမာနံ သမ္ပဝေဓမာနံ ပဿာမိ ဒက္ခာမိ ဩလောကေမိ နိဇ္ဈာယာမိ ဥပပရိက္ခာမီတိ – ပဿာမိ လောကေ ပရိဖန္ဒမာနံ။

ပဇံ တဏှဂတံ ဘဝေသူတိ။ **ပဇာ**တိ သတ္တာဓိဝစနံ။ **တဏှာ**တိ ရူပတဏှာ, သဒ္ဒတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ။ **တဏှဂတ**န္တိ တဏှာဂတံ တဏှာနုဂတံ တဏှာယာနုသဋ္ဌံ တဏှာယာသန္နံ တဏှာယ ပါတိတံ အဘိဘူတံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တံ ။ **ဘဝေသူ**တိ ကာမဘဝေ ရူပဘဝေ အရူပဘဝေတိ – ပဇံ တဏှဂတံ ဘဝေသု။

ဟီနာ နရာ မစ္စုမုခေ လပန္တိ တိ။ **ဟီနာ နရာ**တိ ဟီနာ နရာ ဟီနေန ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတာတိ ဟီနာ နရာ, ဟီနေန ဝစီကမ္မေန သမန္နာဂတာတိ ဟီနာ နရာ, ဟီနေန မနောကမ္မေန သမန္နာဂတာတိ ဟီနာ နရာ, ဟီနေန ပါဏာတိပါတေန သမန္နာဂတာတိ ဟီနာ နရာ, ဟီနေန အဒိန္နာဒါနေန။ပေ။ ဟီနေန ကာမေသုမိစ္ဆာစာရေန။ ဟီနေန မုသာဝါဒေန။ ဟီနာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ။ ဟီနာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ။ ဟီနေန သမ္ဖပ္ပလာပေန။ ဟီနာယ အဘိဇ္ဈာယ။ ဟီနေန ဗျာပါဒေန။ ဟီနာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ။ ဟီနေဟိ သင်္ခါရေဟိ။ ဟီနေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ နီဝရဏေဟိ။ ဟီနာယ စေတနာယ။ ဟီနာယ ပတ္ထနာယ။ ဟီနာယ ပဏိဓိယာ သမန္နာဂတာတိ ဟီနာ နရာ ဟီနာ နိဟီနာ ဩဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္കာ ပရိတ္တာတိ – ဟီနာ နရာ။ **မစ္စုမုခေ လပန္တိ** တိ။ **မစ္စုမုခေ**တိ မာရမုခေ မရဏမုခေ, မစ္စုပ္ပတ္တာ မစ္စုသမ္ပတ္တာ မစ္စူပါဂတာ, မာရပ္ပတ္တာ မာရသမ္ပတ္တာ မာရူပါဂတာ, မရဏပ္ပတ္တာ မရဏသမ္ပတ္တာ မရဏူပါဂတာ လပန္တိ လာလပန္တိ သောစန္တိ ကိလမန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒန္တိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇန္တီတိ – ဟီနာ နရာ မစ္စုမုခေ လပန္တိ။

အဝီတတဏှာသေ ဘဝာဘဝေသူတိ။ **တဏှာ**တိ ရူပတဏှာ။ပေ။ ဓမ္မတဏှာ။ **ဘဝာဘဝေသူ**တိ ဘဝာဘဝေ ကမ္မဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ကာမဘဝေ , ကမ္မဘဝေ ကာမဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ရူပဘဝေ, ကမ္မဘဝေ ရူပဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ အရူပဘဝေ, ကမ္မဘဝေ အရူပဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ပုနပ္ပုနဗ္ဘဝေ, ပုနပ္ပုနဂတိယာ ပုနပ္ပုနဥပပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနပဋိသန္ဓိယာ ပုနပ္ပုနအတ္တဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ, အဝီတတဏှာ အဝိဂတတဏှာ အစတ္တတဏှာ အဝန္တတဏှာ။ အမုတ္တတဏှာ အပ္ပဟီနတဏှာ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌတဏှာတိ – အဝီတတဏှာသေ ဘဝာဘဝေသု။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “ပဿာမိ လောကေ ပရိဖန္ဒမာနံ၊ ပဇံ ဣမံ တဏှာဂတံ ဘဝေသု။
> ဟီနာ နရာ မစ္စုမုခေ လပန္တိ၊ အဝီတတဏှာသေ ဘဝါဘဝေသူ”တိ။

၁၂. **မမာယိတေ ပဿထ ဖန္ဒမာနေ၊ မစ္ဆေဝ** [မစ္ဆောဝ (သီ.)] **အပ္ပောဒကေ ခီဏသောတေ။**
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ အမမော စရေယျ၊ ဘဝေသု အာသတ္တိမကုဗ္ဗမာနော။

မမာယိတေ ပဿထ ဖန္ဒမာနေတိ။ **မမတ္တာ**တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ။ ကတမံ တဏှာမမတ္တံ? ယာဝတာ တဏှာသင်္ခါတေန သီမကတံ မရိယာဒိကတံ ဩဓိကတံ ပရိယန္တကတံ ပရိဂ္ဂဟိတံ မမာယိတံ။ ဣဒံ မမံ, ဧတံ မမံ, ဧတ္တကံ မမံ, ဧတ္တာဝတာ မမံ, မမ ရူပါ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, အတ္ထရဏာ ပါဝုရဏာ ဒာသိဒါသာ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝါ ခေတ္တံ ဝတ္ထု ဟိရညံ သုဝဏ္ဏံ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ရဋ္ဌဉ္စ ဇနပဒေါ စ ကောသော စ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ, ကေဝလမ္ပိ မဟာပထဝိံ တဏှာဝသေန မမာယတိ။ ယာဝတာ အဋ္ဌသတံ တဏှာဝိစရိတံ, ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။

ကတမံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ? ဝီသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ; ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ ဂါဟော ပဋိဂ္ဂါဟော အဘိနိဝေသော ပရာမာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော ဝိပရီတဂ္ဂါဟော ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟော မိစ္ဆာဂါဟော “အယာထာဝကသ္မိံ ယာထာဝက”န္တိ ဂါဟော။ ယာဝတာ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ, ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ **မမာယိတေ ပဿထ ဖန္ဒမာနေ**တိ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသံကိနောပိ ဖန္ဒန္တိ, အစ္ဆိန္ဒန္တေပိ ဖန္ဒန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ဖန္ဒန္တိ, မမာယိတံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသံကိနောပိ ဖန္ဒန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ဖန္ဒန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ဖန္ဒန္တိ ပဖန္ဒန္တိ သမ္ဖန္ဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒန္တိ ဝေဓန္တိ [ဝေဓေန္တိ (သျာ.)] ပဝေဓန္တိ သမ္ပဝေဓန္တိ။ ဧဝံ ဖန္ဒမာနေ ပဖန္ဒမာနေ သမ္ဖန္ဒမာနေ ဝိပ္ဖန္ဒမာနေ ဝေဓမာနေ ပဝေဓမာနေ သမ္ပဝေဓမာနေ ပဿထ ဒက္ခထ ဩလောကေထ နိဇ္ဈာယထ ဥပပရိက္ခထာတိ – မမာယိတေ ပဿထ ဖန္ဒမာနေ။

မစ္ဆေဝ အပ္ပောဒကေ ခီဏသောတေတိ။ ယထာ မစ္ဆာ အပ္ပောဒကေ ပရိတ္တောဒကေ ဥဒကပရိယာဒါနေ ကာကေဟိ စ ကုလလေဟိ စ ဗလာကာဟိ စ ပရိပါတိယမာနာ ဥက္ခိပိယမာနာ ခဇ္ဇမာနာ ဖန္ဒန္တိ ပဖန္ဒန္တိ သမ္ဖန္ဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒန္တိ ဝေဓန္တိ ပဝေဓန္တိ သမ္ပဝေဓန္တိ; ဧဝမေဝ ပဇာ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသံကိနောပိ ဖန္ဒန္တိ, အစ္ဆိန္ဒန္တေပိ ဖန္ဒန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ဖန္ဒန္တိ, မမာယိတံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသံကိနောပိ ဖန္ဒန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ဖန္ဒန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ဖန္ဒန္တိ ပဖန္ဒန္တိ သမ္ဖန္ဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒန္တိ ဝေဓန္တိ ပဝေဓန္တိ သမ္ပဝေဓန္တီတိ – မစ္ဆေဝ အပ္ပောဒကေ ခီဏသောတေ။

ဧတမ္ပိ ဒိသွာ အမမော စရေယျာတိ။ ဧတံ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ [တီရယိတွာ (က.)] ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ မမတ္တေသူတိ – ဧတမ္ပိ ဒိသွာ။ **အမမော စရေယျာ**တိ **မမတ္တာ**တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ တဏှာမမတ္တံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စက္ခုံ အမမာယန္တော သောတံ အမမာယန္တော ဃာနံ အမမာယန္တော ဇိဝှံ အမမာယန္တော ကာယံ အမမာယန္တော မနံ အမမာယန္တော ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ ကာမဓာတုံ။ ရူပဓာတုံ။ အရူပဓာတုံ။ ကာမဘဝံ။ ရူပဘဝံ။ အရူပဘဝံ။ သညာဘဝံ။ အသညာဘဝံ။ နေဝသညာနာသညာဘဝံ။ ဧကဝေါကာရဘဝံ။ စတုဝေါကာရဘဝံ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝံ။ အတီတံ။ အနာဂတံ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အမမာယန္တော အဂဏှန္တော အပရာမသန္တော အနဘိနိဝိသန္တော စရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပါလေယျ ယပေယျ ယာပေယျာတိ – ဧတမ္ပိ ဒိသွာ အမမော စရေယျ။

ဘဝေသု အာသတ္တိမကုဗ္ဗမာနောတိ။ **ဘဝေသူ**တိ ကာမဘဝေ ရူပဘဝေ အရူပဘဝေ။ **အာသတ္တိ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဘဝေသု အာသတ္တိမကုဗ္ဗမာနော**တိ။ ဘဝေသု အာ

သတ္တိံ အကုဗ္ဗမာနော, ဆန္ဒံ ပေမံ ရာဂံ ခန္တိံ အကုဗ္ဗမာနော အဇနယမာနော အသဉ္ဇနယမာနော အနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တယမာနောတိ – ဘဝေသု အာသတ္တိမကုဗ္ဗမာနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"မမာယိတေ ပဿထ ဖန္ဒမာနေ၊ မစ္ဆေဝ အပ္ပောဒကေ ခီဏသောတေ။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ အမမော စရေယျ၊ ဘဝေသု အာသတ္တိမကုဗ္ဗမာနော"တိ။

၁၃. ဥဘောသု အန္တေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒံ၊ ဖဿံ ပရိညာယ အနာနုဂိဒ္ဓော။
ယဒတ္တဂရဟီ တဒကုဗ္ဗမာနော၊ န လိမ္ပတီ [န လိပ္ပတိ (သီ.)] ဒိဋ္ဌသုတေသု ဓီရော။

ဥဘောသု အန္တေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒန္တိ။ **အန္တာ** တိ ဖဿော ဧကော အန္တော ဖဿသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော, အတီတော ဧကော အန္တော အနာဂတော ဒုတိယော အန္တော, သုခာ ဝေဒနာ ဧကော အန္တော ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဒုတိယော အန္တော, နာမံ ဧကော အန္တော ရူပံ ဒုတိယော အန္တော, ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ ဧကော အန္တော ဆ ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ ဒုတိယော အန္တော, သက္ကာယော ဧကော အန္တော သက္ကာယသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော။ **ဆန္ဒော** တိ ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမသ္နေဟော ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ ကာမောဃော ကာမယောဂေါ ကာမုပါဒါနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ။ **ဥဘောသု အန္တေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒ**န္တိ ဥဘောသု အန္တေသု ဆန္ဒံ ဝိနေယျ ပဋိဝိနေယျ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ – ဥဘောသု အန္တေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒံ။

ဖဿံ ပရိညာယ အနာနုဂိဒ္ဓော တိ။ **ဖဿော** တိ စက္ခုသမ္ဖဿော သောတသမ္ဖဿော ဃာနသမ္ဖဿော ဇိဝှာသမ္ဖဿော ကာယသမ္ဖဿော မနောသမ္ဖဿော, အဓိဝစနသမ္ဖဿော, ပဋိဃသမ္ဖဿော, သုခဝေဒနီယော သမ္ဖဿော ဒုက္ခဝေဒနီယော သမ္ဖဿော အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယော သမ္ဖဿော, ကုသလော ဖဿော အကုသလော ဖဿော အဗျာကတော ဖဿော, ကာမာဝစရော ဖဿော ရူပါဝစရော ဖဿော အရူပါဝစရော ဖဿော, သုညတော ဖဿော အနိမိတ္တော ဖဿော အပ္ပဏိဟိတော ဖဿော, လောကိယော ဖဿော လောကုတ္တရော ဖဿော, အတီတော ဖဿော အနာဂတော ဖဿော ပစ္စုပ္ပန္နော ဖဿော, ယော ဧဝရူပေါ ဖဿော ဖုသနာ သမ္ဖုသနာ သမ္ဖုသိတတ္တံ – အယံ ဝုစ္စတိ ဖဿော။

ဖဿံ ပရိညာယာ တိ ဖဿံ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတွာ – ဉာတပရိညာယ, တီရဏပရိညာယ [တိရဏပရိညာယ (သျာ.)], ပဟာနပရိညာယ။ ကတမာ ဉာတပရိညာ? ဖဿံ ဇာနာတိ – အယံ စက္ခုသမ္ဖဿော, အယံ သောတသမ္ဖဿော, အယံ ဃာနသမ္ဖဿော, အယံ ဇိဝှာသမ္ဖဿော, အယံ ကာယသမ္ဖဿော, အယံ မနောသမ္ဖဿော, အယံ အဓိဝစနသမ္ဖဿော, အယံ ပဋိဃသမ္ဖဿော, အယံ သုခဝေဒနီယော ဖဿော, အယံ ဒုက္ခဝေဒနီယော ဖဿော, အယံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယော ဖဿော, အယံ ကုသလော ဖဿော, အယံ အကုသလော ဖဿော, အယံ အဗျာကတော ဖဿော, အယံ ကာမာဝစရော ဖဿော, အယံ ရူပါဝစရော ဖဿော, အယံ အရူပါဝစရော ဖဿော, အယံ သုညတော ဖဿော, အယံ အနိမိတ္တော ဖဿော, အယံ အပ္ပဏိဟိတော ဖဿော, အယံ လောကိယော ဖဿော, အယံ လောကုတ္တရော ဖဿော , အယံ အတီတော ဖဿော, အယံ အနာဂတော ဖဿော, အယံ ပစ္စုပ္ပန္နော ဖဿောတိ ဇာနာတိ ပဿတိ – အယံ ဉာတပရိညာ။

ကတမာ တီရဏပရိညာ? ဧဝံ ဉာတံ ကတွာ ဖဿံ တီရေတိ။ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတော ဂဏ္ဍတော သလ္လတော အဃတော အာဗာဓတော ပရတော ပလောကတော ဤတိတော ဥပဒ္ဒဝတော ဘယတော ဥပသဂ္ဂတော စလတော ပဘင်္ဂုတော အဓုဝတော အတာဏတော အလေဏတော အသရဏတော ရိတ္တတော တုစ္ဆတော သုညတော အနတ္တတော အာဒီနဝတော ဝိပရိဏာမဓမ္မတော အသာရကတော အဃမူလတော ဝဓကတော ဝိဘဝတော သာသဝတော သင်္ခတတော မာရာမိသတော ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏဓမ္မတော သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မတော သံကိလေသဓမ္မတော သမုဒယတော အတ္ထင်္ဂမတော အဿာဒတော အာဒီနဝတော နိဿရဏတော တီရေတိ – အယံ တီရဏပရိညာ။

ကတမာ ပဟာနပရိညာ? ဧဝံ တီရယိတွာ ဖဿေ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “ယော, ဘိက္ခဝေ, ဖဿေသု ဆန္ဒရာဂေါ တံ ပဇဟထ။ ဧဝံ သော ဖဿော ပဟီနော ဘဝိဿတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံ ကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော”တိ – အယံ ပဟာနပရိညာ။ **ဖဿံ ပရိညာယာ**တိ။ ဖဿံ ဣမာဟိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတွာ။ **အနာနုဂိဒ္ဓေါ**တိ။ **ဂေဓော** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသော ဂေဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓေါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော, သော ဝုစ္စတိ အဂိဒ္ဓေါ။ သော ရူပေ အဂိဒ္ဓေါ သဒ္ဒေ အဂိဒ္ဓေါ ဂန္ဓေ အဂိဒ္ဓေါ ရသေ အဂိဒ္ဓေါ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ အဂိဒ္ဓေါ ကုလေ။ ဂဏေ။ အာဝါသေ။ လာဘေ။ ယသေ။ ပသံသာယ။ သုခေ။ စီဝရေ။ ပိဏ္ဍပာတေ။ သေနာသနေ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေ အဂိဒ္ဓေါ ကာမဓာတုယာ။ ရူပဓာတုယာ။ အရူပဓာတုယာ။ ကာမဘဝေ။ ရူပဘဝေ။ အရူပဘဝေ။ သညာဘဝေ။ အသညာဘဝေ။ နေဝသညာနာသညာဘဝေ။ ဧကဝေါကာရဘဝေ။ စတုဝေါကာရဘဝေ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ။ အတီတေ။ အနာဂတေ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အဂိဒ္ဓေါ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောပန္နော ဝီတဂေဓော ဝိဂတဂေဓော စတ္တဂေဓော ဝန္တဂေဓော မုတ္တဂေဓော ပဟီနဂေဓော ပဋိနိဿဋ္ဌဂေဓော ဝီတရာဂေါ ဝိဂတရာဂေါ စတ္တရာဂေါ ဝန္တရာဂေါ မုတ္တရာဂေါ ပဟီနရာဂေါ ပဋိနိဿဋ္ဌရာဂေါ နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – ဖဿံ ပရိညာယ အနာနုဂိဒ္ဓေါ။

ယဒတ္တဂရဟီ တဒကုဗ္ဗမာနောတိ။ **ယဒ**န္တိ ယံ။ **အတ္တဂရဟီ**တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ – ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ။ ကထံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ အတ္တာနံ ဂရဟတိ? ကတံ မေ ကာယဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ကာယသုစရိတန္တိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတံ မေ ဝစီဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ဝစီသုစရိတန္တိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတံ မေ မနောဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ မနောသုစရိတန္တိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတော မေ ပါဏာတိပါတော, အကတာ မေ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတံ မေ အဒိန္နာဒါနံ, အကတာ မေ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတော မေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော, အကတာ မေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတော မေ မုသာဝါဒော, အကတာ မေ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတာ မေ ပိသုဏာ ဝါစာ, အကတာ မေ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတာ မေ ဖရုသာ ဝါစာ, အကတာ မေ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတော မေ သမ္ဖပ္ပလာပေါ, အကတာ မေ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတာ မေ အဘိဇ္ဈာ, အကတာ မေ အနဘိဇ္ဈာတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတော မေ ဗျာပါဒော, အကတော မေ အဗျာပါဒောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ကတာ မေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, အကတာ မေ သမ္မာဒိဋ္ဌီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အထ ဝါ, သီလေသုမှိ န ပရိပူရကာရီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဣန္ဒြိယေသုမှိ အဂုတ္တဒွါရောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဘောဇနေမှိ [ဘောဇနေ (သျာ.)] အမတ္တညူတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ သတိသမ္ပဇညေန အသမန္နာဂတောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စ ဗလာနီတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတာ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ အဘာဝိတော မေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဒုက္ခံ မေ အပရိညာတန္တိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ သမုဒယော မေ အပ္ပဟီနောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ မဂ္ဂေါ မေ အဘာဝိတောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ နိရောဓော မေ အသစ္ဆိကတောတိ – အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဧဝံ အတ္တဂရဟိတံ ကမ္မံ အကုဗ္ဗမာနော အဇနယမာနော အသဉ္ဇနယမာနော အနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တယမာနောတိ – ယဒတ္တဂရဟီ တဒကုဗ္ဗမာနော။ **န လိမ္ပတီ ဒိဋ္ဌသုတေသု ဓီရော**တိ။ **လေပော**တိ ဒွေ လေပါ – တဏှာလေပော စ ဒိဋ္ဌိလေပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာလေပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိလေပော။ **ဓီရော**တိ ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီ။ ဓီရော တဏှာလေပံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိလေပံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ဒိဋ္ဌေ န လိမ္ပတိ, သုတေ န လိမ္ပတိ, မုတေ န လိမ္ပတိ, ဝိညာတေ န လိမ္ပတိ, န ပလိမ္ပတိ [န သံလိမ္ပတိ (သျာ.)], န ဥပလိမ္ပတိ။ အလိတ္တော အပလိတ္တော [အသံလိတ္တော (သျာ.)] အနုပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – န လိမ္ပတီ ဒိဋ္ဌသုတေသု ဓီရော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဥဘောသု အန္တေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒံ၊ ဖဿံ ပရိညာယ အနာနုဂိဒ္ဓော။
ယဒတ္တဂရဟီ တဒကုဗ္ဗမာနော၊ န လိမ္ပတီ ဒိဋ္ဌသုတေသု ဓီရော”တိ။

၁၄. **သညံ ပရိညာ ဝိတရေယျ ဩဃံ၊ ပရိဂ္ဂဟေသု မုနိ နောပလိတ္တော။**
အဗ္ဗူဠှသလ္လော စရမပ္ပမတ္တော၊ နာသီသတီ လောကမိမံ ပရဉ္စ။

သညံ ပရိညာ ဝိတရေယျ ဩဃန္တိ။ **သညာ**တိ ကာမသညာ ဗျာပာဒသညာ ဝိဟိံသာသညာ နေက္ခမ္မသညာ အဗျာပာဒသညာ အဝိဟိံသာသညာ ရူပသညာ သဒ္ဒသညာ ဂန္ဓသညာ ရသသညာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ ဓမ္မသညာ – ယာ ဧဝရူပါ သညာ သဉ္ဇာနနာ သဉ္ဇာနိတတ္တံ – အယံ ဝုစ္စတိ သညာ။ **သညံ ပရိညာ**တိ သညံ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတွာ – ဉာတပရိညာယ, တီရဏပရိညာယ, ပဟာနပရိညာယ။

ကတမာ ဉာတပရိညာ? သညံ ဇာနာတိ – အယံ ကာမသညာ, အယံ ဗျာပာဒသညာ, အယံ ဝိဟိံသာသညာ, အယံ နေက္ခမ္မသညာ, အယံ အဗျာပာဒသညာ, အယံ အဝိဟိံသာသညာ, အယံ ရူပသညာ, အယံ သဒ္ဒသညာ, အယံ ဂန္ဓသညာ, အယံ ရသသညာ, အယံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသညာ, အယံ ဓမ္မသညာတိ ဇာနာတိ ပဿတိ – အယံ ဉာတပရိညာ။

ကတမာ တီရဏပရိညာ? ဧဝံ ဉာတံ ကတွာ သညံ တီရေတိ။ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတော ဂဏ္ဍတော သလ္လတော အဃတော အာဗာဓတော ပရတော ပလောကတော ဤတိတော ဥပဒ္ဒဝတော ဘယတော ဥပသဂ္ဂတော စလတော ပဘင်္ဂုတော။ပေ.။ သမုဒယတော အတ္ထင်္ဂမတော အဿာဒတော အာဒီနဝတော နိဿရဏတော တီရေတိ – အယံ တီရဏပရိညာ။

ကတမာ ပဟာနပရိညာ? ဧဝံ တီရယိတွာ သညာယ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – “ယော, ဘိက္ခဝေ, သညာယ ဆန္ဒရာဂေါ, တံ ပဇဟထ။ ဧဝံ သာ သညာ ပဟီနာ ဘဝိဿတိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံ ကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ”တိ – အယံ ပဟာနပရိညာ။ **သညံ ပရိညာ**တိ သညံ ဣမာဟိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတွာ။ **ဝိတရေယျ ဩဃ**န္တိ ကာမောဃံ ဘဝေါဃံ ဒိဋ္ဌောဃံ အဝိဇ္ဇောဃံ တရေယျ ဥတ္တရေယျ ပတရေယျ သမတိက္ကမေယျ ဝီတိဝတ္တေယျာတိ – သညံ ပရိညာ ဝိတရေယျ ဩဃံ။

ပရိဂ္ဂဟေသု မုနိ နောပလိတ္တောတိ။ **ပရိဂ္ဂဟာ**တိ ဒွေ ပရိဂ္ဂဟာ – တဏှာပရိဂ္ဂဟော စ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပရိဂ္ဂဟော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, တေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော မုနိ မောနပ္ပတ္တောတိ။ တီဏိ မောနေယျာနိ – ကာယမောနေယျံ, ဝစီမောနေယျံ, မနောမောနေယျံ။

ကတမံ ကာယမောနေယျံ? တိဝိဓကာယဒုစ္စရိတာနံ ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ, တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ ကာယမောနေယျံ, ကာယာရမ္မဏေ ဉာဏံ ကာယမောနေယျံ, ကာယပရိညာ ကာယမောနေယျံ, ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ ကာယမောနေယျံ, ကာယေ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ, ကာယသင်္ခါရနိရောဓာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ကာယမောနေယျံ – ဣဒံ ကာယမောနေယျံ။

ကတမံ ဝစီမောနေယျံ? စတုဗ္ဗိဓဝစီဒုစ္စရိတာနံ ပဟာနံ ဝစီမောနေယျံ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတံ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာရမ္မဏေ ဉာဏံ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာပရိညာ ဝစီမောနေယျံ, ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာယ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ ဝစီမောနေယျံ, ဝစီသင်္ခါရနိရောဓာ ဒုတိယဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ဝစီမောနေယျံ – ဣဒံ ဝစီမောနေယျံ။

ကတမံ မနောမောနေယျံ? တိဝိဓမနောဒုစ္စရိတာနံ ပဟာနံ မနောမောနေယျံ, တိဝိဓံ မနောသုစရိတံ မနောမောနေယျံ, စိတ္တာရမ္မဏေ ဉာဏံ မနောမောနေယျံ, စိတ္တပရိညာ မနောမောနေယျံ, ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ မနောမောနေယျံ, စိတ္တေ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ မနောမောနေယျံ, စိတ္တသင်္ခါရနိရောဓာ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ မနောမောနေယျံ – ဣဒံ မနောမောနေယျံ။

“ကာယမုနိံ ဝါစာမုနိံ၊ မနောမုနိမနာသဝံ။
မုနိံ မောနေယျသမ္ပန္နံ၊ အာဟု သဗ္ဗပ္ပဟာယိနံ။

“ကာယမုနိံ ဝါစာမုနိံ၊ မနောမုနိမနာသဝံ။
မုနိံ မောနေယျသမ္ပန္နံ၊ အာဟု နိန္ဟာတပါပက”န္တိ [နိန္ဟာတပါပကန္တိ (သျာ.)]။

ဣမေဟိ တီဟိ မောနေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဆ မုနိနော [ဆ မုနယော (သျာ.)] – အဂါရမုနိနော, အနဂါရမုနိနော, သေက္ခမုနိနော, အသေက္ခမုနိနော, ပစ္စေကမုနိနော, မုနိမုနိနောတိ။ ကတမေ အဂါရမုနိနော? ယေ တေ အဂါရိကာ ဒိဋ္ဌပဒါ ဝိညာတသာသနာ – ဣမေ အဂါရမုနိနော။ ကတမေ အနဂါရမုနိနော ? ယေ တေ ပဗ္ဗဇိတာ ဒိဋ္ဌပဒါ ဝိညာတသာသနာ – ဣမေ အနဂါရမုနိနော။ သတ္တ သေက္ခါ သေက္ခမုနိနော။ အရဟန္တော အသေက္ခမုနိနော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကမုနိနော။ မုနိမုနိနော ဝုစ္စန္တိ တထာဂတာ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။

“န မောနေန မုနိ ဟောတိ၊ မူဠှရူပေါ အဝိဒ္ဒသု။
ယော စ တုလံဝ ပဂ္ဂယှ၊ ဝရမာဒါယ ပဏ္ဍိတော။

“ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ သ မုနိ တေန သော မုနိ။
ယော မုနာတိ ဥဘော လောကေ၊ မုနိ တေန ပဝုစ္စတိ။

“အသတဉ္စ သတဉ္စ ဉတွာ ဓမ္မံ၊ အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗလောကေ။
ဒေဝမနုဿေဟိ ပူဇိတော ယော၊ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနီ”တိ။

လေပါတိ ဒွေ လေပါ – တဏှာလေပေါ စ ဒိဋ္ဌိလေပေါ စ။ပေ.။ အယံ တဏှာလေပေါ။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိလေပေါ။ မုနိ တဏှာလေပံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိလေပံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ပရိဂ္ဂဟေသု န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ။ အလိတ္တော အပလိတ္တော အနုပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ပရိဂ္ဂဟေသု မုနိ နောပလိတ္တော။

အဗ္ဗူဠှသလ္လော စရမပ္ပမတ္တောတိ။ **သလ္လ**န္တိ သတ္တ သလ္လာနိ – ရာဂသလ္လံ, ဒောသသလ္လံ, မောဟသလ္လံ, မာနသလ္လံ, ဒိဋ္ဌိသလ္လံ, သောကသလ္လံ, ကထံကထာသလ္လံ [ဒုစ္စရိတသလ္လံ (သီ.)]။ ယဿေတေ သလ္လာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အဗ္ဗူဠှသလ္လော အဗ္ဗဟိတသလ္လော ဥဒ္ဓတသလ္လော သမုဒ္ဓတသလ္လော ဥပ္ပါဋိတသလ္လော သမုပ္ပါဋိတသလ္လော စတ္တသလ္လော ဝန္တသလ္လော မုတ္တသလ္လော ပဟီနသလ္လော ပဋိနိဿဋ္ဌသလ္လော နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော သုခပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – အဗ္ဗူဠှသလ္လော။

စရန္တိ စရန္တော ဝိဟရန္တော ဣရိယန္တော ဝတ္တေန္တော ပါလေန္တော ယပေန္တော ယာပေန္တော။ **အပ္ပမတ္တော**တိ သက္ကစ္စကာရီ သာတစ္စကာရီ အဋ္ဌိတကာရီ အနောလီနဝုတ္တိကော အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ “ကထာဟံ အပရိပူရံ ဝါ သီလက္ခန္ဓံ ပရိပူရေယျံ, ပရိပူရံ ဝါ သီလက္ခန္ဓံ တတ္ထ တတ္ထ ပညာယ အနုဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ ယော တတ္ထ ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ အာတပ္ပံ ပဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ အနုယောဂေါ အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ “ကထာဟံ အပရိပူရံ ဝါ သမာဓိက္ခန္ဓံ ပရိပူရေယျံ, ပရိပူရံ ဝါ သမာဓိက္ခန္ဓံ တတ္ထ တတ္ထ ပညာယ အနုဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ။ပေ.။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ “ကထာဟံ အပရိပူရံ ဝါ ပညာက္ခန္ဓံ ပရိပူရေယျံ။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ ပရိပူရေယျံ, ပရိပူရံ ဝါ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ တတ္ထ တတ္ထ ပညာယ အနုဂ္ဂဏှေယျ”န္တိ ယော တတ္ထ ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ အာတပ္ပံ ပဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ အနုယောဂေါ အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ “ကထာဟံ အပရိညာတံ ဝါ ဒုက္ခံ ပရိဇာနေယျံ, အပ္ပဟီနေ ဝါ ကိလေသေ ပဇဟေယျံ, အဘာဝိတံ ဝါ မဂ္ဂံ ဘာဝေယျံ, အသစ္ဆိကတံ ဝါ နိရောဓံ သစ္ဆိကရေယျ”န္တိ ယော တတ္ထ ဆန္ဒော

ဒေါ စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ အပ္ပဋိဝါနိ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ အာတပ္ပံ ပဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ အနုယောဂေါ အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ – အဗ္ဗူဠှသလ္လော စရမပ္ပမတ္တော။

နာသီသတီ လောကမိမံ ပရဉ္စာ တိ ဣမံ လောကံ နာသီသတိ သကတ္တဘာဝံ, ပရလောကံ နာသီသတိ ပရတ္တဘာဝံ; ဣမံ လောကံ နာသီသတိ သကရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏံ, ပရံ လောကံ နာသီသတိ ပရရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏံ; ဣမံ လောကံ နာသီသတိ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ, ပရံ လောကံ နာသီသတိ ဆ ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ; ဣမံ လောကံ နာသီသတိ မနုဿလောကံ, ပရံ လောကံ နာသီသတိ ဒေဝလောကံ။ ဣမံ လောကံ နာသီသတိ ကာမဓာတုံ, ပရံ လောကံ နာသီသတိ ရူပဓာတုံ အရူပဓာတုံ; ဣမံ လောကံ နာသီသတိ ကာမဓာတုံ ရူပဓာတုံ, ပရံ လောကံ နာသီသတိ အရူပဓာတုံ။ ပုန ဂတိံ ဝါ ဥပပတ္တိံ ဝါ ပဋိသန္ဓိံ ဝါ ဘဝံ ဝါ သံသာရံ ဝါ ဝဋ္ဋံ ဝါ နာသီသတိ န ဣစ္ဆတိ န သာဒိယတိ န ပတ္ထေတိ န ပိဟေတိ နာဘိဇပ္ပတီတိ – နာသီသတီ လောကမိမံ ပရဉ္စာတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သညံ ပရိညာ ဝိတရေယျ ဩဃံ၊ ပရိဂ္ဂဟေသု မုနိ နောပလိတ္တော။
အဗ္ဗူဠှသလ္လော စရမပ္ပမတ္တော၊ နာသီသတီ လောကမိမံ ပရဉ္စာ”တိ။

ဂုဟဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော ဒုတိယော။

၃. ဒုဋ္ဌဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ဒုဋ္ဌဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၁၅. ဝဒန္တိ ဝေ ဒုဋ္ဌမနာပိ ဧကေ၊ အထောပိ [အညေပိ တေ (သီ.)၊ အညေပိ (သျာ.)] **ဝေ သစ္စမနာ ဝဒန္တိ။**
ဝါဒဉ္စ ဇာတံ မုနိ နော ဥပေတိ၊ တသ္မာ မုနီ နတ္ထိ ခိလော ကုဟိဉ္စိ။

ဝဒန္တိ ဝေ ဒုဋ္ဌမနာပိ ဧကေ တိ တေ တိတ္ထိယာ ဒုဋ္ဌမနာ ဝိရုဒ္ဓမနာ ပဋိဝိရုဒ္ဓမနာ အာဟတမနာ ပစ္စာဟတမနာ အာဃာတိတမနာ ပစ္စာဃာတိတမနာ ဝဒန္တိ ဥပဝဒန္တိ ဘဂဝန္တဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ အဘူတေနာတိ – ဝဒန္တိ ဝေ ဒုဋ္ဌမနာပိ ဧကေ။

အထောပိ ဝေ သစ္စမနာ ဝဒန္တိ တိ ယေ တေသံ တိတ္ထိယာနံ သဒ္ဒဟန္တာ ဩကပ္ပေန္တာ အဓိမုစ္စန္တာ သစ္စမနာ သစ္စသညိနော ဘူတမနာ ဘူတသညိနော တထမနာ တထသညိနော ယာထာဝမနာ ယာထာဝသညိနော အဝိပရီတမနာ အဝိပရီတသညိနော ဝဒန္တိ ဥပဝဒန္တိ ဘဂဝန္တဉ္စ ဘိက္ခုသင်္ဃဉ္စ အဘူတေနာတိ – အထောပိ ဝေ သစ္စမနာ ဝဒန္တိ။

ဝါဒဉ္စ ဇာတံ မုနိ နော ဥပေတိ တိ။ သော ဝါဒော ဇာတော ဟောတိ သဉ္ဇာတော နိဗ္ဗတ္တော အဘိနိဗ္ဗတ္တော ပါတုဘူတော ပရတောဃောသော အက္ကောသော ဥပဝါဒော ဘဂဝတော စ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ စ အဘူတေနာတိ – ဝါဒဉ္စ ဇာတံ။ **မုနိ နော ဥပေတီ**တိ။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ, တေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော မုနိ မောနပ္ပတ္တော။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ ယော တံ ဥပေတိ သော ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ တံ ဥပေတိ – ကာရကော ကာရကတာယ တံ ဥပေတိ, အထ ဝါ ဝုစ္စမာနော ဥပဝဒိယမာနော ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ အကာရကောမှီတိ ယော တံ ဥပေတိ သော ဣမေဟိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ တံ ဥပေတိ။ မုနိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ တံ န ဥပေတိ – အကာရကော မုနိ အကာရကတာယ တံ န ဥပေတိ, အထ ဝါ ဝုစ္စမာနော ဥပဝဒိယမာနော န ကုပ္ပတိ န ဗျာပဇ္ဇတိ န ပတိဋ္ဌီယတိ န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ အကာရကောမှီတိ မုနိ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ တံ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ န အဘိနိဝိသတီတိ – ဝါဒဉ္စ ဇာတံ မုနိ နော ဥပေတိ။

တသ္မာ မုနီ နတ္ထိ ခိလော ကုဟိဉ္စိ တိ။ **တသ္မာ** တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနံ မုနိနော အာဟတစိတ္တတာ ခိလဇာတတာပိ နတ္ထိ။ ပဉ္စပိ စေတောခိလာ နတ္ထိ, တယောပိ ခိလာ နတ္ထိ။ ရာဂခိလော ဒောသခိလော မောဟခိလော နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ။ **ကုဟိဉ္စီ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ – တသ္မာ မုနီ နတ္ထိ ခိလော ကုဟိဉ္စီတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဝဒန္တိ ဝေ ဒုဋ္ဌမနာပိ ဧကေ၊ အထောပိ ဝေ သစ္စမနာ ဝဒန္တိ။
ဝါဒဉ္စ ဇာတံ မုနိ နော ဥပေတိ၊ တသ္မာ မုနီ နတ္ထိ ခိလော ကုဟိဉ္စီ”တိ။

၁၆. သကဉှိ ဒိဋ္ဌိံ ကထမစ္စယေယျ၊ ဆန္ဒာနုနီတော ရုစိယာ နိဝိဋ္ဌော။
သယံ သမတ္တာနိ ပကုဗ္ဗမာနော၊ ယထာ ဟိ ဇာနေယျ တထာ ဝဒေယျ။

သကဉှိ ဒိဋ္ဌိံ ကထမစ္စယေယျာ တိ။ ယံ တေ တိတ္ထိယာ သုန္ဒရိပရိဗ္ဗာဇိကံ ဟန္တွာ သမဏာနံ သကျပုတ္တိယာနံ အဝဏ္ဏံ ပကာသယိတွာ “ဧဝံ ဧတံ လာဘံ ယသသက္ကာရံ သမ္မာနံ ပစ္စာဟရိဿာမာ”တိ တေ ဧဝံဒိဋ္ဌိကာ ဧဝံခန္တိကာ ဧဝံရုစိကာ ဧဝံလဒ္ဓိကာ ဧဝံအဇ္ဈာသယာ ဧဝံအဓိပ္ပာယာ, တေ နာသက္ခိံသု သကံ ဒိဋ္ဌိံ သကံ ခန္တိံ သကံ ရုစိံ သကံ လဒ္ဓိံ သကံ အဇ္ဈာသယံ သကံ အဓိပ္ပာယံ အတိက္ကမိတုံ; အထ ခော သွေဝ အယသော တေ ပစ္စာဂတောတိ, ဧဝမ္ပိ – သကဉှိ ဒိဋ္ဌိံ ကထမစ္စယေယျ။ အထ ဝါ “သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ ယော

သော ဇေတအေ, သော သကံ ဒိဋ္ဌိံ သကံ ခန္တိံ သကံ ရုစိံ သကံ လဒ္ဓိံ သကံ အဇ္ဈာသယံ သကံ အဓိပ္ပာယံ ကထံ အစ္စ
ယေယျ အတိက္ကမေယျ သမတိက္ကမေယျ ဝီတိဝတ္တေယျ? တံ ကိဿ ဟေတု? တဿ သာ ဒိဋ္ဌိ တထာ သ
မတ္တာ သမာဒိန္နာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာ အဘိနိဝိဋ္ဌာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ။ ဧဝမ္ပိ – သကဉှိ ဒိဋ္ဌိံ ကထမစ္စ
ယေယျ? "အသဿတော လောကော။ပေ.။ အန္တဝါ လောကော။ အနန္တဝါ လောကော။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ အညံ ဇီဝံ
အညံ သရီရံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂ
တော ပရံ မရဏာ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ယော သော ဇေ
တအေ, သော သကံ ဒိဋ္ဌိံ သကံ ခန္တိံ သကံ ရုစိံ သကံ လဒ္ဓိံ သကံ အဇ္ဈာသယံ သကံ အဓိပ္ပာယံ ကထံ အစ္စယေယျ
အတိက္ကမေယျ သမတိက္ကမေယျ ဝီတိဝတ္တေယျ? တံ ကိဿ ဟေတု? တဿ သာ ဒိဋ္ဌိ တထာ သမတ္တာ
သမာဒိန္နာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာ အဘိနိဝိဋ္ဌာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ။ ဧဝမ္ပိ – သကဉှိ ဒိဋ္ဌိံ ကထမစ္စယေယ္
ယ။

ဆန္ဒာနုနီတော ရုစိယာ နိဝိဋ္ဌော တိ။ **ဆန္ဒာနုနီတော** တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ
သကာယ လဒ္ဓိယာ ယာယတိ နိယျတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတိ။ ယထာ ဟတ္ထိယာနေန ဝာ အဿယာနေန ဝာ ရထယာ
နေန ဝာ ဂေယာနေန ဝာ အဇယာနေန ဝာ မေဏ္ဍယာနေန ဝာ ဩဋ္ဌယာနေန ဝာ ခရယာနေန ဝာ ယာယတိ နိယျတိ ဝုယှ
ဟတိ သံဟရီယတိ, ဧဝမေဝ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ ယာယတိ နိယ္
ယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတီတိ – ဆန္ဒာနုနီတော။ **ရုစိယာ နိဝိဋ္ဌော** တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လ
ဒ္ဓိယာ နိဝိဋ္ဌော ပတိဋ္ဌိတော အလ္လီနော ဥပဂတော အဇ္ဈောသိတော အဓိမုတ္တောတိ – ဆန္ဒာနုနီတော ရုစိယာ နိဝိဋ္
ဋ္ဌော။

သယံ သမတ္တာနိ ပကုဗ္ဗမာနော တိ။ သယံ သမတ္တံ ကရောတိ ပရိပုဏ္ဏံ ကရောတိ အနောမံ ကရောတိ အဂ္ဂံ
သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ကရောတိ။ "အယံ သတ္ထာ သဗ္ဗညူ"တိ သယံ သမတ္တံ ကရောတိ ပရိပုဏ္
ဏံ ကရောတိ အနောမံ ကရောတိ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ကရောတိ။ "အယံ ဓမ္မော သွာက္ခာ
တော။ပေ.။ အယံ ဂဏော သုပ္ပဋိပန္နော။ အယံ ဒိဋ္ဌိ ဘဒ္ဒိကာ။ အယံ ပဋိပဒါ သုပညတ္တာ။ အယံ မဂ္ဂေါ နိယျာနိ
ကော"တိ သယံ သမတ္တံ ကရောတိ ပရိပုဏ္ဏံ ကရောတိ အနောမံ ကရောတိ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ
ပဝရံ ကရောတိ ဇနေတိ သဉ္ဇနေတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – သယံ သမတ္တာနိ ပကုဗ္ဗမာနော။

ယထာ ဟိ ဇာနေယျ တထာ ဝဒေယျာ တိ ယထာ ဇာနေယျ, တထာ ဝဒေယျ ကထေယျ ဘဏေယျ ဒီပ
ယေယျ ဝေါဟရေယျ။ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ယထာ ဇာနေယျ, တထာ ဝဒေ
ယျ ကထေယျ ဘဏေယျ ဒီပယေယျ ဝေါဟရေယျ။ "အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န
ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ယထာ ဇာနေယျ, တထာ ဝဒေယျ ကထေယျ
ဘဏေယျ ဒီပယေယျ ဝေါဟရေယျာတိ – ယထာ ဟိ ဇာနေယျ တထာ ဝဒေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "သကဉှိ ဒိဋ္ဌိံ ကထမစ္စယေယျ၊ ဆန္ဒာနုနီတော ရုစိယာ နိဝိဋ္ဌော။
> သယံ သမတ္တာနိ ပကုဗ္ဗမာနော၊ ယထာ ဟိ ဇာနေယျ တထာ ဝဒေယျာ"တိ။

၁၇. **ယော အတ္တနော သီလဝတာနိ ဇန္တု၊ အနာနုပုဋ္ဌောဝ** [အနာနုပုဋ္ဌော စ (သျာ.)] **ပရေသ ပါဝ** ဂါတ (သီ. သျ
ာ.) ။
အနရိယဓမ္မံ ကုသလာ တမာဟု၊ ယော အာတုမာနံ သယမေဝ ပါဝ [ပါတ (သီ. သျာ.)] ။

ယော အတ္တနော သီလဝတာနိ ဇန္တူ တိ။ **ယော** တိ ယော ယာဒိသော ယထာယုတ္တော ယထာဝိဟိတော ယထာပကာ
ရော ယံဌာနပ္ပတ္တော ယံဓမ္မသမန္နာဂတော ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒေါ ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ
ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ။ **သီလဝတာနီ**တိ အတ္ထိ သီလဉ္စေဝ ဝတဉ္စ [ဝတ္တဉ္စ (သျာ.), ဧဝမုပရိပိ] ,
အတ္ထိ ဝတံ န သီလံ။ ကတမံ သီလဉ္စေဝ ဝတဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ

အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ယော တတ္ထ သံယမော သံဝရော အဝီတိက္ကမော, ဣဒံ သီလံ။ ယံ သမာဒာနံ တံ ဝတံ။ သံဝရဋ္ဌေန သီလံ; သမာဒာနဋ္ဌေန ဝတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ သီလဉ္စေဝ ဝတဉ္စ။ ကတမံ ဝတံ, န သီလံ? အဋ္ဌ ဓုတင်္ဂါနိ – အာရညိကင်္ဂံ, ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂံ, ပံသုကူလိကင်္ဂံ, တေစီဝရိကင်္ဂံ, သပဒါနစာရိကင်္ဂံ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂံ, နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ, ယထာသန္ထတိကင်္ဂံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ ။ ဝီရိယသမာဒာနမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ “ကာမံ တစော စ နှာရု [နှာရု (သီ. သျာ.)] စ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု [အဝသုဿတု (သျာ.)] , သရီရေ ဥပသုဿတု မံသလောဟိတံ။ ယံ တံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဗလေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗံ , န တံ အပာပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဌာနံ ဘဝိဿတီ”တိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပံ ဝီရိယသမာဒာနံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။

“နာသိဿံ န ပိဝိဿာမိ၊ ဝိဟာရတော န နိက္ခမေ။
နပိ ပဿံ နိပါတေဿံ၊ တဏှာသလ္လေ အနူဟတေ”တိ။

စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ “န တာဝါဟံ ဣမံ ပလ္လင်္ကံ ဘိန္ဒိဿာမိ ယာဝ မေ န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိဿတီ”တိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ “န တာဝါဟံ ဣမမှာ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ, စင်္ကမာ ဩရောဟိဿာမိ, ဝိဟာရာ နိက္ခမိဿာမိ, အဍ္ဎယောဂါ နိက္ခမိဿာမိ, ပါသာဒါ နိက္ခမိဿာမိ, ဟမ္မိယာ နိက္ခမိဿာမိ, ဂုဟာယ နိက္ခမိဿာမိ, လေဏာ နိက္ခမိဿာမိ, ကုဋိယာ နိက္ခမိဿာမိ, ကူဋာဂါရာ နိက္ခမိဿာမိ, အဋ္ဋာ နိက္ခမိဿာမိ, မာဠာ နိက္ခမိဿာမိ, ဥဒ္ဒဏ္ဍာ [ဥဋ္ဋဏ္ဍာ (က.)] နိက္ခမိဿာမိ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ နိက္ခမိဿာမိ မဏ္ဍပာ နိက္ခမိဿာမိ, ရုက္ခမူလာ နိက္ခမိဿာမိ ယာဝ မေ န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိဿတီ”တိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ “ဣမသ္မိံယေဝ ပုဗ္ဗဏှသမယံ အရိယဓမ္မံ အာဟရိဿာမိ သမာဟရိဿာမိ အဓိဂစ္ဆိဿာမိ ဖဿယိဿာမိ သစ္ဆိကရိဿာမီ”တိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ “ဣမသ္မိံယေဝ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ, သာယန္ဟသမယံ, ပုရေဘတ္တံ, ပစ္ဆာဘတ္တံ, ပုရိမံ ယာမံ, မဇ္ဈိမံ ယာမံ, ပစ္ဆိမံ ယာမံ, ကာဠေ, ဇုဏှေ, ဝဿေ, ဟေမန္တေ, ဂိမှေ, ပုရိမေ ဝယောခန္ဓေ, မဇ္ဈိမေ ဝယောခန္ဓေ, ပစ္ဆိမေ ဝယောခန္ဓေ အရိယဓမ္မံ အာဟရိဿာမိ သမာဟရိဿာမိ အဓိဂစ္ဆိဿာမိ ဖဿယိဿာမိ သစ္ဆိကရိဿာမီ”တိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ **ဇန္တု** တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ [မာဏဝေါ (က.)] ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ ဇာဂု ဇန္တု ဣန္ဒဂု မနုဇောတိ – ယော အတ္တနော သီလဝတာနိ ဇန္တု။

အနာနုပုဋ္ဌောဝ ပရေသ ပါဝ တိ။ **ပရေသန္တိ** ပရေသံ ခတ္တိယာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝေဿာနံ သုဒ္ဒါနံ ဂဟဋ္ဌာနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒေဝါနံ မနုဿာနံ။ **အနာနုပုဋ္ဌော** တိ အပုဋ္ဌော အပုစ္ဆိတော အယာစိတော အနဇ္ဈေသိတော အပသာဒိတော။ **ပါဝါ**တိ အတ္တနော သီလံ ဝါ ဝတံ ဝါ သီလဗ္ဗတံ ဝါ ပါဝဒတိ။ အဟမသ္မိ သီလသမ္ပန္နောတိ ဝါ, ဝတသမ္ပန္နောတိ ဝါ, သီလဗ္ဗတသမ္ပန္နောတိ ဝါ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန [ဝိဇ္ဇဋ္ဌာနေန (သျာ.)] ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန [ပဋိဘာဏေန (သီ. သျာ. က.)] ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ, ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, မဟာကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, ဥဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, ဉာတော ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနန္တိ ဝါ, လာဘိမှိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ ဝါ, သုတ္တန္တိကောတိ ဝါ, ဝိနယဓရောတိ ဝါ, ဓမ္မကထိကောတိ ဝါ, အာရညိကောတိ ဝါ, ပိဏ္ဍပါတိကောတိ ဝါ, ပံသုကူလိကောတိ ဝါ, တေစီဝရိကောတိ ဝါ, သပဒါနစာရိကောတိ ဝါ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကောတိ ဝါ, နေသဇ္ဇိကောတိ ဝါ, ယထာသန္ထတိကောတိ ဝါ, ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, ဒုတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, တတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ, အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ, နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ ပါဝဒတိ ကထေတိ ဘဏတိ ဒီပယတိ ဝေါဟရတီတိ – အနာနုပုဋ္ဌောဝ ပရေသံ ပါဝ။

အနရိယဓမ္မံ ကုသလာ တမာဟူတိ။ **ကုသလာ**တိ ယေ တေ ခန္ဓကုသလာ ဓာတုကုသလာ အာယတနကုသလာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလာ သတိပဋ္ဌာနကုသလာ သမ္မပ္ပဓာနကုသလာ ဣဒ္ဓိပါဒကုသလာ ဣန္ဒြိယကုသလာ ဗလကုသလာ ဗောဇ္ဈင်္ဂကုသလာ မဂ္ဂကုသလာ ဖလကုသလာ နိဗ္ဗာနကုသလာ, တေ ကုသလာ ဝေမာဟံသု – “အနရိယာနံ ဧသော ဓမ္မော, နေသော ဓမ္မော အရိယာနံ; ဗာလာနံ ဧသော ဓမ္မော, နေသော ဓမ္မော ပဏ္ဍိတာနံ; အသပ္ပုရိသာနံ ဧသော ဓမ္မော, နေသော ဓမ္မော သပ္ပုရိသာန”န္တိ။ ဝေမာဟံသု ဝေ ကထေန္တိ ဝေ ဘဏန္တိ ဝေ ဒီပယန္တိ ဝေ ဝေါဟရန္တီတိ – အနရိယဓမ္မံ ကုသလာ တမာဟု။

ယော အာတုမာနံ သယမေဝ ပါဝါတိ။ **အာတုမာ** ဝုစ္စတိ အတ္တာ။ **သယမေဝ ပါဝ**ါတိ သယမေဝ အတ္တာနံ ပါဝဒတိ – “အဟမသ္မိ သီလသမ္ပန္နောတိ ဝါ, ဝတသမ္ပန္နောတိ ဝါ, သီလဗ္ဗတသမ္ပန္နောတိ ဝါ, ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ, ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, မဟာကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, ဥဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ, ဉာတော ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနန္တိ ဝါ, လာဘိမှိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဝါ, သုတ္တန္တိကောတိ ဝါ, ဝိနယဓရောတိ ဝါ, ဓမ္မကထိကောတိ ဝါ, အာရညိကောတိ ဝါ, ပိဏ္ဍပါတိကောတိ ဝါ, ပံသုကူလိကောတိ ဝါ, တေစီဝရိကောတိ ဝါ, သပဒါနစာရိကောတိ ဝါ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကောတိ ဝါ, နေသဇ္ဇိကောတိ ဝါ, ယထာသန္ထတိကောတိ ဝါ, ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, ဒုတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, တတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ,

ဝိဘဝဉ္စ ဘဝဉ္စ ဝိပ္ပဟာယ၊ ဝုသိတဝါ ခီဏပုနဗ္ဘဝေါ သ ဘိက္ခု”တိ။

အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ, နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ” ပါဝဒတိ ကထေတိ ဘဏတိ ဒီပယတိ ဝေါဟရတီတိ – ယော အာတုမာနံ သယမေဝ ပါဝါတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယော အတ္တနော သီလဝတာနိ ဇန္တု၊ အနာနုပုဋ္ဌောဝ ပရေသ ပါဝ။
အနရိယဓမ္မံ ကုသလာ တမာဟု၊ ယော အာတုမာနံ သယမေဝ ပါဝါ”တိ။

**၁၈. သန္တော စ ဘိက္ခု အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော၊ ဣတိဟန္တိ သီလေသု အကတ္ထမာနော။
တမရိယဓမ္မံ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊ ယဿုဿဒါ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ။**

သန္တော စ ဘိက္ခု အဘိနိဗ္ဗုတတ္တောတိ။ **သန္တော**တိ ရာဂဿ သမိတတ္တာ သန္တော, ဒောသဿ သမိတတ္တာ သန္တော, မောဟဿ သမိတတ္တာ သန္တော, ကောဓဿ။ပေ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ [ပလာသဿ (သီ. က.)] ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတာနံ။ သဗ္ဗဒရထာနံ။ သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ။ သဗ္ဗသန္တာပါနံ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဝူပသမိတတ္တာ ဝိဇ္ဈာတတ္တာ နိဗ္ဗုတတ္တာ ဝိဂတတ္တာ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ – သန္တော။ **ဘိက္ခု**တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဘိန္နတ္တာ ဘိက္ခု – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဘိန္နာ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ဘိန္နာ ဟောတိ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ဘိန္နော ဟောတိ, ရာဂေါ ဘိန္နော ဟောတိ, ဒောသော ဘိန္နော ဟောတိ, မောဟော ဘိန္နော ဟောတိ, မာနော ဘိန္နော ဟောတိ ။ ဘိန္နာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဘဝိကာ [ပေါနောဗ္ဘဝိကာ (သျာ. က.)] သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ။

“ပဇ္ဇေန ကတေန အတ္တနာ၊ [သဘိယာတိ ဘဂဝါ]
ပရိနိဗ္ဗာနဂတော ဝိတိဏ္ဏကင်္ခော။

ဝိဘဝဍ္ဍ [ဝိဘဝံ (သီ. က.) သု. နိ. ၅၁၉] ဘဝဍ္ဍ ဝိပ္ပဟာယ၊
ဝုသိတဝာ ခီဏပုနဗ္ဘဝေ သ ဘိက္ခူ''တိ။

သန္တော စ ဘိက္ခု အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော တိ ရာဂဿ နိဗ္ဗာပိတတ္တာ အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော, ဒောသဿ နိဗ္ဗာပိတတ္တာ အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော, မောဟဿ နိဗ္ဗာပိတတ္တာ အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော, ကောဓဿ။ပေ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတာနံ။ သဗ္ဗဒရထာနံ။ သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ။ သဗ္ဗသန္တာပါနံ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ နိဗ္ဗာပိတတ္တာ အဘိနိဗ္ဗုတတ္တောတိ – သန္တော စ ဘိက္ခု အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော။

ဣတိဟန္တိ သီလေသု အကတ္တမာနော တိ။ **ဣတိဟန္တိ** ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ [ပဒါနုပုဗ္ဗတာ မေတံ (သျာ. က.)] – ဣတိဟန္တိ။ **သီလေသု အကတ္တမာနော** တိ။ ဣဓေကစ္စော ကတ္ထီ ဟောတိ ဝိကတ္ထီ။ သော ကတ္ထတိ ဝိကတ္ထတိ။ အဟမသ္မိ သီလသမ္ပန္နောတိ ဝါ, ဝတသမ္ပန္နောတိ ဝါ, သီလဗ္ဗတသမ္ပန္နောတိ ဝါ, ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ။ပေ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ ကတ္ထတိ ဝိကတ္ထတိ။ ဧဝံ န ကတ္ထတိ န ဝိကတ္ထတိ။ ကတ္ထနာ အာရတော ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဣတိဟန္တိ သီလေသု အကတ္တမာနော။

တမရိယဓမ္မံ ကုသလာ ဝဒန္တိ တိ။ **ကုသလာ**တိ ယေ တေ ခန္ဓကုသလာ ဓာတုကုသလာ အာယတနကုသလာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလာ သတိပဋ္ဌာနကုသလာ သမ္မပ္ပဓာနကုသလာ ဣဒ္ဓိပါဒကုသလာ ဣန္ဒြိယကုသလာ ဗလကုသလာ ဗောဇ္ဈင်္ဂကုသလာ မဂ္ဂကုသလာ ဖလကုသလာ နိဗ္ဗာနကုသလာ, တေ ကုသလာ ဧဝံ ဝဒန္တိ – ''အရိယာနံ ဧသော ဓမ္မော, ဧသော ဓမ္မော အနရိယာနံ; ပဏ္ဍိတာနံ ဧသော ဓမ္မော, နေသော ဓမ္မော ဗာလာနံ; သပ္ပုရိသာနံ ဧသော ဓမ္မော, နေသော ဓမ္မော အသပ္ပုရိသာန''န္တိ။ ဧဝံ ဝဒန္တိ, အရိယာနံ ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – တမရိယဓမ္မံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ယဿုဿဒာ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ တိ။ **ယဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ဥဿဒာ** တိ သတ္တုဿဒာ – ရာဂုဿဒေါ, ဒောသုဿဒေါ, မောဟုဿဒေါ, မာနုဿဒေါ, ဒိဋ္ဌုဿဒေါ, ကိလေသုဿဒေါ, ကမ္မုဿဒေါ။ ယဿိမေ [တဿိမေ (သီ. သျာ.)] ဥဿဒာ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ။ **ကုဟိဉ္စိ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဝါ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေတိ – ယဿုဿဒာ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''သန္တော စ ဘိက္ခု အဘိနိဗ္ဗုတတ္တော၊ ဣတိဟန္တိ သီလေသု အကတ္တမာနော။
> တမရိယဓမ္မံ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊ ယဿုဿဒာ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ''တိ။

၁၉. **ပကပ္ပိတာ သင်္ခတာ ယဿ ဓမ္မာ၊** **ပုရက္ခတာ** [ပုရေက္ခတာ (သီ. က.)] **သန္တိ အဝီဝဒါတာ။**
ယဒတ္တနိ ပဿတိ အာနိသံသံ၊ တံ နိဿိတော ကုပ္ပပဋိစ္စသန္တိံ။

ပကပ္ပိတာ သင်္ခတာ ယဿ ဓမ္မာ တိ။ **ပကပ္ပနာ** တိ ဒွေ ပကပ္ပနာ – တဏှာပကပ္ပနာ စ ဒိဋ္ဌိပကပ္ပနာ စ။ပေ။ အယံ တဏှာပကပ္ပနာ။ပေ။ အယံ ဒိဋ္ဌိပကပ္ပနာ။ **သင်္ခတာ** တိ သင်္ခတာ အဘိသင်္ခတာ သဏ္ဌပိတာတိပိ – သင်္ခတာ။ အထ ဝါ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာတိပိ – သင်္ခတာ ။ **ယဿာ** တိ ဒိဋ္ဌိဂတိကဿ။ **ဓမ္မာ** ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနီတိ – ပကပ္ပိတာ သင်္ခတာ ယဿ ဓမ္မာ။

ပုရက္ခတာ သန္တိ အဝိဝဒါတာ တိ။ **ပုရက္ခတာ** တိ ဒွေဝ ပုရေက္ခာရာ – တဏှာပုရေက္ခာရော စ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပုရေက္ခာရော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော။ တဿ တဏှာပုရေက္ခာရော အပ္ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဿ တဏှာပုရေက္ခာရဿ အပ္ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရဿ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ သော တဏှံ တ ဒိဋ္ဌိံ တ ပုရတော ကတွာ စရတိ တဏှာဓဇော တဏှာကေတု တဏှာဓိပတေယျော, ဒိဋ္ဌိဓဇော ဒိဋ္ဌိကေတု ဒိဋ္ဌာဓိပတေယျော, တဏှာယ တ ဒိဋ္ဌိယာ တ ပရိဝါရိတော စရတီတိ – ပုရက္ခတာ။ **သန္တီ** တိ သန္တိ သံဝိဇ္ဇန္တိ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘန္တိ။ **အဝိဝဒါတာ**တိ အဝေဒါတာ အဝေဒါတာ အပရိသုဒ္ဓာ သံကိလိဋ္ဌာ သံကိလေသိကာတိ – ပုရက္ခတာ သန္တိ အဝိဝဒါတာ။

ယဒတ္တနိ ပဿတိ အာနိသံသ န္တိ။ **ယဒတ္တနီ** တိ ယံ အတ္တနိ။ **အတ္တာ** ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စ အာနိသံသံ, သမ္ပရာယိကဉ္စ အာနိသံသံ။ ကတမော ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော? ယံဒိဋ္ဌိကော သတ္ထာ ဟောတိ, တံဒိဋ္ဌိကာ သာဝကာ ဟောန္တိ။ တံဒိဋ္ဌိကံ သတ္ထာရံ သာဝကာ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ [ဂရုကရောန္တိ (သီ. သျာ.)] မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ အပစိတိံ ကရောန္တိ။ လဘတိ စ တတောနိဒါနံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ – အယံ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော။ ကတမော ဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပရာယိကော အာနိသံသော? အယံ ဒိဋ္ဌိ အလံ နာဂတ္တာယ တ သုပဏ္ဏတ္တာယ တ ယက္ခတ္တာယ တ အသုရတ္တာယ တ ဂန္ဓဗ္ဗတ္တာယ တ မဟာရာဇတ္တာယ တ ဣန္ဒတ္တာယ တ ဗြဟ္မတ္တာယ တ ဒေဝတ္တာယ တ။ အယံ ဒိဋ္ဌိ သုဒ္ဓိယာ ဝိသုဒ္ဓိယာ ပရိသုဒ္ဓိယာ, မုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိယာ ပရိမုတ္တိယာ။ ဣမာယ ဒိဋ္ဌိယာ သုဇ္ဈန္တိ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ပရိသုဇ္ဈန္တိ မုစ္စန္တိ ဝိမုစ္စန္တိ ပရိမုစ္စန္တိ။ ဣမာယ ဒိဋ္ဌိယာ သုဇ္ဈိဿာမိ ဝိသုဇ္ဈိဿာမိ ပရိသုဇ္ဈိဿာမိ, မုစ္စိဿာမိ ဝိမုစ္စိဿာမိ ပရိမုစ္စိဿာမီတိ အာယတိံ ဖလပာဋိကင်္ခီ ဟောတိ – အယံ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပရာယိကော အာနိသံသော။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ဣမေ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ ဒက္ခတိ ဩလောကေတိ နိဇ္ဈာယတိ ဥပပရိက္ခတီတိ – ယဒတ္တနိ ပဿတိ အာနိသံသံ။

တံ နိဿိတော ကုပ္ပပဋိစ္စသန္တိ န္တိ။ တိဿော သန္တိယော – အစ္စန္တသန္တိ, တဒင်္ဂသန္တိ, သမ္မုတိသန္တိ။ ကတမာ **အစ္စန္တသန္တိ** ? အစ္စန္တသန္တိ ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂော တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အယံ အစ္စန္တသန္တိ။ ကတမာ **တဒင်္ဂသန္တိ** ? ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ နီဝရဏာ သန္တာ ဟောန္တိ; ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရာ သန္တာ ဟောန္တိ; တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ သန္တာ ဟောတိ; စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ သုခဒုက္ခာ သန္တာ ဟောန္တိ; အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာ ပဋိဃသညာ နာနတ္တသညာ သန္တာ ဟောတိ; ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာ သန္တာ ဟောတိ; အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ သန္တာ ဟောတိ; နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာ သန္တာ ဟောတိ။ အယံ တဒင်္ဂသန္တိ။ ကတမာ **သမ္မုတိသန္တိ**? သမ္မုတိသန္တိယော ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဒိဋ္ဌိသန္တိယော။ အပိ စ သမ္မုတိသန္တိ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ သန္တီတိ။ **တံ နိဿိတော ကုပ္ပပဋိစ္စသန္တိ** န္တိ။ ကုပ္ပသန္တိံ ပကုပ္ပသန္တိံ ဧရိတသန္တိံ သမေရိတသန္တိံ စလိတသန္တိံ ဃဋ္ဋိတသန္တိံ ကပ္ပိတသန္တိံ ပကပ္ပိတသန္တိံ အနိစ္စံ သင်္ခတံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မံ, သန္တိံ နိဿိတော အသိတော အလ္လီနော ဥပဂတော အဇ္ဈောသိတော အဓိမုတ္တောတိ – တံ နိဿိတော ကုပ္ပပဋိစ္စသန္တိံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''ပကပ္ပိတာ သင်္ခတာ ယဿ ဓမ္မာ၊ ပုရက္ခတာ သန္တိ အဝိဝဒါတာ။
> ယဒတ္တနိ ပဿတိ အာနိသံသံ၊ တံ နိဿိတော ကုပ္ပပဋိစ္စသန္တိ''န္တိ။

၂၀. **ဒိဋ္ဌီနိဝေသာ န ဟိ သွာတိဝတ္တာ၊ ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။**
တသ္မာ နရော တေသု နိဝေသနေသု၊ နိရဿတီ အာဒိယတီ စ ဓမ္မံ။

ဒိဋ္ဌီနိဝေသာ န ဟိ သွာတိဝတ္တာ တိ။ **ဒိဋ္ဌီနိဝေသာ** တိ ''သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိနိဝေသနံ။ ''အသဿတော လောကော။ပေ.။ အန္တဝါ လောကော။ အနန္တဝါ လော

ကော ။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ အဘိနိဝေသပရာမာသော ဒိဋ္ဌိနိဝေသနန္တိ။ **ဒိဋ္ဌီနိဝေသာ န ဟိ သွာတိဝတ္တာ** တိ ဒိဋ္ဌိနိဝေသာ န ဟိ သွာတိဝတ္တာ ဒုရတိဝတ္တာ ဒုတ္တရာ ဒုပ္ပတရာ ဒုသ္သမတိက္ကမာ ဒုဗ္ဗိနိဝတ္တာတိ – [ဒုဗ္ဗိတိဝတ္တာတိ (သီ. သျာ. က.)] ဒိဋ္ဌိနိဝေသာ န ဟိ သွာတိဝတ္တာ။

ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတ န္တိ။ **ဓမ္မေသူ** တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတေသု။ **နိစ္ဆေယျာ** တိ နိစ္ဆိနိတွာ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ ဝိစိနိတွာ ပဝိစိနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ **သမုဂ္ဂဟီတ** န္တိ နိဝေသနေသု ဩဓိဂ္ဂဟော ဗိလဂ္ဂဟော ဝရဂ္ဂဟော ကောဋ္ဌာသဂ္ဂဟော ဥစ္စယဂ္ဂဟော သမုစ္စယဂ္ဂဟော။ ဣဒံ သစ္စံ တစ္ဆံ တထံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတံ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တန္တိ – ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။

တသ္မာ နရော တေသု နိဝေသနေသူ တိ။ **တသ္မာ** တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒာနံ။ **နရော** တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ ဇာဂု ဇန္တု ဣန္ဒဂု မနုဇော။ **တေသု နိဝေသနေသူ** တိ တေသု ဒိဋ္ဌိနိဝေသနေသူတိ – တသ္မာ နရော တေသု နိဝေသနေသု။

နိရဿတီ အာဒိယတီ စ ဓမ္မ န္တိ။ **နိရဿတီ** တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ နိရဿတိ – ပရဝိစ္ဆိန္ဒနာယ ဝါ နိရဿတိ, အနဘိသမ္ဘုဏန္တော ဝါ နိရဿတိ။ ကထံ ပရဝိစ္ဆိန္ဒနာယ နိရဿတိ? ပရော ဝိစ္ဆိန္ဒေတိ – သော သတ္ထာ န သဗ္ဗညူ, ဓမ္မော န သွာက္ခာတော, ဂဏော န သုပ္ပဋိပန္နော, ဒိဋ္ဌိ န ဘဒ္ဒိကာ, ပဋိပဒါ န သုပညတ္တာ, မဂ္ဂေါ န နိယျာနိကော, နတ္ထေတ္ထ သုဒ္ဓိ ဝါ ဝိသုဒ္ဓိ ဝါ ပရိသုဒ္ဓိ ဝါ မုတ္တိ ဝါ ဝိမုတ္တိ ဝါ ပရိမုတ္တိ ဝါ, နတ္ထေတ္ထ သုဇ္ဈန္တိ ဝါ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ ပရိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ မုစ္စန္တိ ဝါ ဝိမုစ္စန္တိ ဝါ ပရိမုစ္စန္တိ ဝါ, ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ [ဇတုက္ကာ (သီ. သျာ.)] ပရိတ္တာတိ – ဧဝံ ပရော ဝိစ္ဆိန္ဒေတိ။ ဧဝံ ဝိစ္ဆိန္ဒိယမာနော သတ္ထာရံ နိရဿတိ, ဓမ္မက္ခာနံ နိရဿတိ, ဂဏံ နိရဿတိ, ဒိဋ္ဌိံ နိရဿတိ, ပဋိပဒံ နိရဿတိ, မဂ္ဂံ နိရဿတိ။ ဧဝံ ပရဝိစ္ဆိန္ဒနာယ နိရဿတိ။ ကထံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော နိရဿတိ? သီလံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော သီလံ နိရဿတိ, ဝတံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော ဝတံ နိရဿတိ, သီလဗ္ဗတံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော သီလဗ္ဗတံ နိရဿတိ။ ဧဝံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော နိရဿတိ။ **အာဒိယတီ စ ဓမ္မ** န္တိ။ သတ္ထာရံ ဂဏှာတိ, ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏှာတိ, ဂဏံ ဂဏှာတိ, ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ, ပဋိပဒံ ဂဏှာတိ, မဂ္ဂံ ဂဏှာတိ ပရာမသတိ အဘိနိဝိသတီတိ – နိရဿတီ အာဒိယတီ စ ဓမ္မံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဒိဋ္ဌီနိဝေသာ န ဟိ သွာတိဝတ္တာ၊ ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။
တသ္မာ နရော တေသု နိဝေသနေသု၊ နိရဿတီ အာဒိယတီ စ ဓမ္မ”န္တိ။

၂၁. **ဓောနဿ ဟိ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ၊ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝါဘဝေသု။**
မာယဉ္စ မာနဉ္စ ပဟာယ ဓောနော၊ သ ကေန ဂစ္ဆေယျ အနူပယော သော။

ဓောနဿ ဟိ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝါဘဝေသူ တိ။ **ဓောနော** တိ။ ဓောနာ ဝုစ္စတိ ပညာ – ယာ ပညာ ပဇာနနာ ဝိစယော ပဝိစယော ဓမ္မဝိစယော သလ္လက္ခဏာ ဥပလက္ခဏာ ပစ္စုပလက္ခဏာ ပဏ္ဍိစ္စံ ကောသလ္လံ နေပုညံ ဝေဘဗ္ယာ စိန္တာ ဥပပရိက္ခာ ဘူရိ မေဓာ ပရိဏာယိကာ ဝိပဿနာ သမ္ပဇညံ ပတောဒော ပညာ ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလံ ပညာသတ္ထံ ပညာပါသာဒော ပညာအာလောကော ပညာဩဘာသော ပညာပဇ္ဇောတော ပညာရတနံ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ကိံကာရဏာ ဓောနာ ဝုစ္စတိ ပညာ? တာယ ပညာယ ကာယဒုစ္စရိတံ ဓုတဉ္စ ဓောတဉ္စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဓောတဉ္စ; ဝစီဒုစ္စရိတံ။ မနောဒုစ္စရိတံ ဓုတဉ္စ ဓောတဉ္စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဓောတဉ္စ; ရာဂေါ ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဓောတော စ; ဒောသော။ပေ.။ မောဟော။ ကောဓော။ ဥပနာဟော။ မက္ခော။ ပဠာသော ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဓောတော စ; ဣဿာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ; မစ္ဆရိယံ ဓုတဉ္စ ဓောတဉ္စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဓောတဉ္စ; မာယာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ; သာဌေယျံ ဓုတဉ္စ

ဓောတဉ္စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဒေါတဉ္စ; ထမ္ဘော ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဒေါတော စ; သာရမ္ဘော။ မာနော။ အတိမာနော။ မဒော။ ပမာဒော ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဒေါတော စ; သဗ္ဗေ ကိလေသာ, သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ, သဗ္ဗေ ဒရထာ, သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ, သဗ္ဗေ သန္တာပာ, သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဒေါတာ စ။ တံကာရဏာ ဓောနာ ဝုစ္စတိ ပညာ။

အထ ဝါ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဒေါတာ စ; သမ္မာသင်္ကပ္ပေန မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဒေါတော စ; သမ္မာဝါစာယ မိစ္ဆာဝါစာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ။ပေ.။ သမ္မာကမ္မန္တေန မိစ္ဆာကမ္မန္တော ဓုတော စ။ သမ္မာအာဇီဝေန မိစ္ဆာအာဇီဝေါ ဓုတော စ။ သမ္မာဝါယာမေန မိစ္ဆာဝါယာမော ဓုတော စ။ သမ္မာသတိယာ မိစ္ဆာသတိ ဓုတာ စ။ သမ္မာသမာဓိနာ မိစ္ဆာသမာဓိ ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဒေါတော စ; သမ္မာဉာဏေန မိစ္ဆာဉာဏံ ဓုတံ စ။ သမ္မာဝိမုတ္တိယာ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဒေါတာ စ။

အထ ဝါ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သဗ္ဗေ ကိလေသာ, သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ, သဗ္ဗေ ဒရထာ, သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ, သဗ္ဗေ သန္တာပာ, သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဒေါတာ စ။ အရဟာ ဣမေဟိ ဓောနေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော; တသ္မာ အရဟာ ဓောနော။ သော ဓုတရာဂေါ ဓုတပါပေါ ဓုတကိလေသော ဓုတပရိဠာဟောတိ – ဓောနော။ **ကုဟိဉ္စိ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေ။

ပကပ္ပိတာတိ ဒွေ ပကပ္ပနာ – တဏှာပကပ္ပနာ စ ဒိဋ္ဌိပကပ္ပနာ စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပကပ္ပနာ။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပကပ္ပနာ။ **ဘဝါဘဝေသူ**တိ ဘဝါဘဝေ ကမ္မဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ကာမဘဝေ, ကမ္မဘဝေ ကာမဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ရူပဘဝေ, ကမ္မဘဝေ ရူပဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ အရူပဘဝေ, ကမ္မဘဝေ အရူပဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ပုနပ္ပုနဘဝေ ပုနပ္ပုနဂတိယာ ပုနပ္ပုနဥပပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနပဋိသန္ဓိယာ ပုနပ္ပုနအတ္တဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ **ဓောနဿ ဟိ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝါဘဝေသူ**တိ ဓောနဿ ကုဟိဉ္စိ လောကေ ဘဝါဘဝေသု စ ကပ္ပိတာ ပကပ္ပိတာ အဘိသင်္ခတာ သဏ္ဌပိတာ ဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – ဓောနဿ ဟိ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝါဘဝေသု။

မာယဉ္စ မာနဉ္စ ပဟာယ ဓောနော တိ။ **မာယာ** ဝုစ္စတိ ဝဉ္စနိကာ စရိယာ။ ဣဓေကစ္စော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ တဿ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု ပါပိကံ ဣစ္ဆံ ပဏိဒဟတိ – ''မာ မံ ဇညာ''တိ ဣစ္ဆတိ, ''မာ မံ ဇညာ''တိ သင်္ကပ္ပေတိ, ''မာ မံ ဇညာ''တိ ဝါစံ ဘာသတိ, ''မာ မံ ဇညာ''တိ ကာယေန ပရက္ကမတိ။ ယာ ဧဝရူပါ မာယာ မာယာဝိတာ အစ္စသရာ ဝဉ္စနာ နိကတိ နိကိရဏာ ပရိဟရဏာ ဂူဟနာ ပရိဂူဟနာ ဆာဒနာ ပရိစ္ဆာဒနာ အနုတ္တာနိကမ္မံ အနာဝိကမ္မံ ဝေါစ္ဆာဒနာ ပါပကိရိယာ, အယံ ဝုစ္စတိ မာယာ။

မာနောတိ ဧကဝိဓေန မာနော – ယာ စိတ္တဿ ဥန္နတိ [ဥဏ္ဏတိ (သျာ. က.)] ။ ဒုဝိဓေန မာနော – အတ္တုက္ကံသနမာနော, ပရဝမ္ဘနမာနော။ တိဝိဓေန မာနော – ''သေယျောဟမသ္မီ''တိ မာနော, ''သဒိသောဟမသ္မီ''တိ မာနော, ''ဟီနောဟမသ္မီ''တိ မာနော။ စတုဗ္ဗိဓေန မာနော – လာဘေန မာနံ ဇနေတိ, ယသေန မာနံ ဇနေတိ, ပသံသာယ မာနံ ဇနေတိ, သုခေန မာနံ ဇနေတိ။ ပဉ္စဝိဓေန မာနော – ''လာဘိမှိ မနာပိကာနံ ရူပါန''န္တိ မာနံ ဇနေတိ, ''လာဘိမှိ မနာပိကာနံ သဒ္ဒါနံ။ပေ.။ ဂန္ဓာနံ။ ရသာနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာန''န္တိ မာနံ ဇနေတိ။ ဆဗ္ဗိဓေန မာနော – စက္ခုသမ္ပဒါယ မာနံ ဇနေတိ, သောတသမ္ပဒါယ။ ဃာနသမ္ပဒါယ။ ဇိဝှာသမ္ပဒါယ။ ကာယသမ္ပဒါယ။ မနောသမ္ပဒါယ မာနံ ဇနေတိ။ သတ္တဝိဓေန မာနော – မာနော, အတိမာနော, မာနာတိမာနော, ဩမာနော, အဓိမာနော, အသ္မိမာနော, မိစ္ဆာမာနော။ အဋ္ဌဝိဓေန မာနော – လာဘေန မာနံ ဇနေတိ, အလာဘေန ဩမာနံ ဇနေတိ, ယသေန မာနံ ဇနေတိ, အယသေန ဩမာနံ ဇနေတိ, ပသံသာယ မာနံ ဇနေတိ, နိန္ဒာယ ဩမာနံ ဇနေတိ, သုခေန မာနံ ဇနေတိ, ဒုက္ခေန ဩမာနံ ဇနေတိ။ နဝဝိဓေန မာနော – သေယျဿ သေယျောဟမသ္မီတိ မာနော, သေယျဿ သဒိသောဟမသ္မီတိ မာနော, သေယျဿ ဟီနောဟမသ္မီတိ မာနော , သဒိသဿ သေယျောဟမသ္မီတိ မာနော, သဒိသဿ သဒိသောဟမသ္မီတိ မာနော, သဒိသဿ ဟီနောဟမသ္မီတိ မာနော, ဟီနဿ သေယျောဟမသ္မီတိ မာနော, ဟီနဿ သဒိသောဟမသ္မီတိ မာနော, ဟီနဿ ဟီနောဟမသ္မီတိ

မာနော။ ဒသဝိဓေန မာနော – ဣဓေကစ္စော မာနံ ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ ယော ဧဝရူပေါ မာနော မညနာ မညိတတ္တံ ဥန္နတိ ဥန္နာမော [ဥဏ္ဏမော (သျာ. က.)] ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿ – အယံ ဝုစ္စတိ မာနော။ **မာယဉ္စ မာနဉ္စ ပဟာယ ဓောနော**တိ။ ဓောနော မာယဉ္စ မာနဉ္စ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – မာယဉ္စ မာနဉ္စ ပဟာယ ဓောနော။

သ ကေန ဂစ္ဆေယျ အနူပယော သောတိ။ **ဥပယာ**တိ ဒွေ ဥပယာ – တဏှူပယော စ ဒိဋ္ဌူပယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှူပယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌူပယော။ တဿ တဏှူပယော ပဟီနော , ဒိဋ္ဌူပယော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှူပယဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌူပယဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ အနူပယော ပုဂ္ဂလော ကေန ရာဂေန ဂစ္ဆေယျ, ကေန ဒောသေန ဂစ္ဆေယျ, ကေန မောဟေန ဂစ္ဆေယျ, ကေန မာနေန ဂစ္ဆေယျ, ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဂစ္ဆေယျ, ကေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဂစ္ဆေယျ, ကာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဂစ္ဆေယျ, ကေဟိ အနုသယေဟိ ဂစ္ဆေယျ – ရတ္တောတိ ဝါ ဒုဋ္ဌောတိ ဝါ မူဠှောတိ ဝါ ဝိနိဗဒ္ဓောတိ ဝါ ပရာမဋ္ဌောတိ ဝါ ဝိက္ခေပဂတောတိ ဝါ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဝါ ထာမဂတောတိ ဝါ။ တေ အဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ။ အဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယော ကေန ဂစ္ဆေယျ – နေရယိကောတိ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိကောတိ ဝါ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ ဝါ မနုဿောတိ ဝါ ဒေဝေါတိ ဝါ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ။ သော ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော နတ္ထိ ကာရဏံ နတ္ထိ, ယေန ဂစ္ဆေယျာတိ – သ ကေန ဂစ္ဆေယျ အနူပယော သော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဓောနဿ ဟိ နတ္ထိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ၊ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိ ဘဝါဘဝေသု။
မာယဉ္စ မာနဉ္စ ပဟာယ ဓောနော၊ သ ကေန ဂစ္ဆေယျ အနူပယော သော”တိ။

၂၂. **ဥပယော ဟိ ဓမ္မေသု ဥပေတိ ဝါဒံ၊ အနူပယံ ကေန ကထံ ဝဒေယျ။**
အတ္တာ နိရတ္တာ န ဟိ တဿ အတ္ထိ၊ အဓောသိ သော ဒိဋ္ဌိမိဓေဝ သဗ္ဗံ။

ဥပယော ဟိ ဓမ္မေသု ဥပေတိ ဝါဒန္တိ။ **ဥပယာ**တိ ဒွေ ဥပယာ – တဏှူပယော စ ဒိဋ္ဌူပယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှူပယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌူပယော။ တဿ တဏှူပယော အပ္ပဟီနော, ဒိဋ္ဌူပယော အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှူပယဿ အပ္ပဟီနတ္တာ , ဒိဋ္ဌူပယဿ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ ဓမ္မေသု ဝါဒံ ဥပေတိ – ရတ္တောတိ ဝါ ဒုဋ္ဌောတိ ဝါ မူဠှောတိ ဝါ ဝိနိဗဒ္ဓောတိ ဝါ ပရာမဋ္ဌောတိ ဝါ ဝိက္ခေပဂတောတိ ဝါ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဝါ ထာမဂတောတိ ဝါ။ တေ အဘိသင်္ခါရာ အပ္ပဟီနာ။ အဘိသင်္ခါရာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ ဝါဒံ ဥပေတိ။ နေရယိကောတိ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိကောတိ ဝါ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ ဝါ မနုဿောတိ ဝါ ဒေဝေါတိ ဝါ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ ဝါဒံ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ ဂဏှာတိ ပရာမသတိ အဘိနိဝိသတီတိ – ဥပယော ဟိ ဓမ္မေသု ဥပေတိ ဝါဒံ။

အနူပယံ ကေန ကထံ ဝဒေယျာတိ။ **ဥပယာ**တိ ဒွေ ဥပယာ – တဏှူပယော စ ဒိဋ္ဌူပယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှူပယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌူပယော။ တဿ တဏှူပယော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌူပယော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှူပယဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌူပယဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ အနူပယံ ပုဂ္ဂလံ ကေန ရာဂေန ဝဒေယျ, ကေန ဒောသေန ဝဒေယျ, ကေန မောဟေန ဝဒေယျ, ကေန မာနေန ဝဒေယျ, ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝဒေယျ, ကေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝဒေယျ, ကာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝဒေယျ, ကေဟိ အနုသယေဟိ ဝဒေယျ – ရတ္တောတိ ဝါ ဒုဋ္ဌောတိ ဝါ မူဠှောတိ ဝါ ဝိနိဗဒ္ဓောတိ ဝါ ပရာမဋ္ဌောတိ ဝါ ဝိက္ခေပဂတောတိ ဝါ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဝါ ထာမဂတောတိ ဝါ။ တေ အဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ။ အဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယော ကေန ဝဒေယျ – နေရယိကောတိ ဝါ။ပေ.။ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ။ သော ဟေတု နတ္ထိ, ပစ္စယော နတ္ထိ, ကာရဏံ နတ္ထိ, ယေန ဝဒေယျ ကထေယျ ဘဏေယျ ဒီပယေယျ ဝေါဟရေယျာတိ – အနူပယံ ကေန ကထံ ဝဒေယျ။

အတ္တာ နိရတ္တာ န ဟိ တဿ အတ္ထီတိ။ **အတ္တာ**တိ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ။ **နိရတ္တာ**တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ။ **အတ္တာ**တိ ဂဟိတံ နတ္ထိ။ **နိရတ္တာ**တိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ နတ္ထိ။ ယဿတ္ထိ ဂဟိတံ, တဿတ္ထိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ; ယဿတ္ထိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ, တဿတ္ထိ ဂဟိတံ။ ဂဟဏံ မုဉ္စနာ သမတိက္ကန္တော အရဟာ ဗုဒ္ဓိပရိဟာနိဝီတိဝတ္တော။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော ဂတဒ္ဓော ဂတဒိသော ဇာတိမရဏသံသာရော, နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – အတ္တာ နိရတ္တာ န ဟိ တဿ အတ္ထိ။

အဓောသိ သော ဒိဋ္ဌိမိဓေဝ သဗ္ဗန္တိ တဿ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ သော သဗ္ဗဒိဋ္ဌိဂတံ ဣဓေဝ အဓောသိ ဓုနိ သန္ဓုနိ နိဒ္ဓုနိ ပဇဟိ ဝိနောဒေသိ ဗျန္တီအကာသိ အနဘာဝံ ဂမေသီတိ – အဓောသိ သော ဒိဋ္ဌိမိဓေဝ သဗ္ဗံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဥပယော ဟိ ဓမ္မေသု ဥပေတိ ဝါဒံ၊ အနူပယံ ကေန ကထံ ဝဒေယျ။
အတ္တာ နိရတ္တာ န ဟိ တဿ အတ္ထိ၊ အဓောသိ သော ဒိဋ္ဌိမိဓေဝ သဗ္ဗ”န္တိ။

ဒုဋ္ဌဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော တတိယော။

၄. သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၂၃. **ပဿာမိ သုဒ္ဓံ ပရမံ အရောဂံ၊ ဒိဋ္ဌေန သံသုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတိ။**
ဧတာဘိဇာနံ ပရမန္တိ ဉတွာ၊ သုဒ္ဓါနုပဿီတိ ပစ္စေတိ ဉာဏံ။

ပဿာမိ သုဒ္ဓံ ပရမံ အရောဂ န္တိ။ **ပဿာမိ သုဒ္ဓ** န္တိ ပဿာမိ သုဒ္ဓံ, ဒက္ခာမိ သုဒ္ဓံ, ဩလောကေမိ သုဒ္ဓံ, နိဇ္ဈာယာမိ သုဒ္ဓံ, ဥပပရိက္ခာမိ သုဒ္ဓံ။ **ပရမံ အရောဂ**န္တိ ပရမံ အာရောဂျပ္ပတ္တံ တာဏပ္ပတ္တံ လေဏပ္ပတ္တံ သရဏပ္ပတ္တံ အဘယပ္ပတ္တံ အစ္စုတပ္ပတ္တံ အမတပ္ပတ္တံ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တန္တိ – ပဿာမိ သုဒ္ဓံ ပရမံ အရောဂံ။

ဒိဋ္ဌေန သံသုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတီ တိ။ စက္ခုဝိညာဏံ [စက္ခုဝိညာဏေန (သီ. ဿာ.)] ရူပဒဿနေန နရဿ သုဒ္ဓိ ဝိသုဒ္ဓိ ပရိသုဒ္ဓိ, မုတ္တိ ဝိမုတ္တိ ပရိမုတ္တိ ဟောတိ, နရော သုဇ္ဈတိ ဝိသုဇ္ဈတိ ပရိသုဇ္ဈတိ, မုစ္စတိ ဝိမုစ္စတိ ပရိမုစ္စတီတိ – ဒိဋ္ဌေန သံသုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတိ။

ဧတာဘိဇာနံ ပရမန္တိ ဉတွာ တိ။ ဧဝံ အဘိဇာနန္တော အာဇာနန္တော ဝိဇာနန္တော ပဋိဝိဇာနန္တော ပဋိဝိဇ္ဈန္တော။ “ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရ”န္တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ဧတာဘိဇာနံ ပရမန္တိ ဉတွာ။

သုဒ္ဓါနုပဿီတိ ပစ္စေတိ ဉာဏ န္တိ။ ယော သုဒ္ဓံ ပဿတိ, သော သုဒ္ဓါနုပဿီ, **ပစ္စေတိ ဉာဏ**န္တိ စက္ခုဝိညာဏံ ရူပဒဿနေန ဉာဏန္တိ ပစ္စေတိ, မဂ္ဂေါတိ ပစ္စေတိ, ပထောတိ ပစ္စေတိ, နိယျာနန္တိ ပစ္စေတီတိ – သုဒ္ဓါနုပဿီ ပစ္စေတိ ဉာဏံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပဿာမိ သုဒ္ဓံ ပရမံ အရောဂံ၊ ဒိဋ္ဌေန သံသုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတိ။
ဧတာဘိဇာနံ ပရမန္တိ ဉတွာ၊ သုဒ္ဓါနုပဿီတိ ပစ္စေတိ ဉာဏ”န္တိ။

၂၄. **ဒိဋ္ဌေန စေ သုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတိ၊ ဉာဏေန ဝါ သော ပဇဟာတိ ဒုက္ခံ။**
အညေန သော သုဇ္ဈတိ သောပဓီကော၊ ဒိဋ္ဌီ ဟိ နံ ပါဝ တထာ ဝဒါနံ။

ဒိဋ္ဌေန စေ သုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတီ တိ။ စက္ခုဝိညာဏံ ရူပဒဿနေန စေ နရဿ သုဒ္ဓိ ဝိသုဒ္ဓိ ပရိသုဒ္ဓိ, မုတ္တိ ဝိမုတ္တိ ပရိမုတ္တိ ဟောတိ, နရော သုဇ္ဈတိ ဝိသုဇ္ဈတိ ပရိသုဇ္ဈတိ, မုစ္စတိ ဝိမုစ္စတိ ပရိမုစ္စတီတိ – ဒိဋ္ဌေန စေ သုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတိ။

ဉာဏေန ဝါ သော ပဇဟာတိ ဒုက္ခန္တိ စက္ခုဝိညာဏံ ရူပဒဿနေန စေ နရော ဇာတိဒုက္ခံ ပဇဟာတိ, ဇရာဒုက္ခံ ပဇဟာတိ, ဗျာဓိဒုက္ခံ ပဇဟာတိ, မရဏဒုက္ခံ ပဇဟာတိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဒုက္ခံ ပဇဟာတီတိ – ဉာဏေန ဝါ သော ပဇဟာတိ ဒုက္ခံ။

အညေန သော သုဇ္ဈတိ သောပဓီကော တိ။ အညေန အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေန မိစ္ဆာပဋိပဒာယ အနိယျာနိကပထေန အညတြ သတိပဋ္ဌာနေဟိ အညတြ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ အညတြ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ အညတြ ဣန္ဒြိယေဟိ အညတြ ဗလေဟိ အညတြ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ အညတြ အရိယာ အဋ္ဌင်္ဂိကာ မဂ္ဂါ နရော သုဇ္ဈတိ ဝိသုဇ္ဈတိ ပရိသုဇ္ဈတိ , မုစ္စတိ ဝိမုစ္စတိ ပရိမုစ္စတိ။ **သောပဓီကော**တိ သရာဂေါ သဒေါသော သမောဟော သမာနော သတဏှော သဒိဋ္ဌိ သကိလေသော သဥပါဒါနောတိ – အညေန သော သုဇ္ဈတိ သောပဓီကော။

ဒိဋ္ဌိ ဟိ နံ ဟာဝ တထာ ဝဒာန န္တိ။ သာဝ ဒိဋ္ဌိ တံ ပုဂ္ဂလံ ဟာဝဒတိ – ဣတိ တယံ ပုဂ္ဂလော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရီတဒ ဿနော။ **တထာ ဝဒာန**န္တိ တထာ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ "သဿတော လောကော ,
ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ တထာ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ "အသဿတော လော
ကော။ပေ.။ အန္တဝါ လောကော။ အနန္တဝါ လောကော။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ။ ဟောတိ တထာဂတော
ပရံ မရဏာ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ နေဝ ဟောတိ န န
ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ တထာ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါ
ဟရန္တီတိ – ဒိဋ္ဌိ ဟိ နံ ဟာဝ တထာ ဝဒာနံ ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ဒိဋ္ဌေန စေ သုဒ္ဓိ နရဿ ဟောတိ၊ ဉာဏေန ဝါ သော ပဇဟာတိ ဒုက္ခံ။
အညေန သော သုဇ္ဈတိ သောပဓီကော၊ ဒိဋ္ဌီ ဟိ နံ ဟာဝ တထာ ဝဒာန"န္တိ။

၂၅. **န ဗြာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။**
ပုညေ စ ပါပေ စ အနူပလိတ္တော၊ အတ္တဉ္ဇဟော နယိဓ ပကုဗ္ဗမာနော။

န ဗြာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ တိ။ နာတိ ပဋိက္ခေပေါ။ **ဗြာဟ္မ ဏော**တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဗာဟိတာ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ဗာဟိတာ ဟောတိ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ဗာဟိတော ဟောတိ , ရာဂေါ ဗာဟိတော ဟောတိ, ဒေါသော ဗာဟိတော ဟောတိ, မောဟော ဗာ ဟိတော ဟောတိ, မာနော ဗာဟိတော ဟောတိ။ ဗာဟိတာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါ နောဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ။

ဗာဟိတွာ သဗ္ဗပါပကာနိ၊ [သဘိယာတိ ဘဂဝါ]
ဝိမလော သာဓုသမာဟိတော ဌိတတ္တော။
သံသာရမတိစ္စ ကေဝလီ သော၊ အသိတော [အနိဿိတော (သျာ.)] တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။

န ဗြာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟာ တိ။ ဗြာဟ္မဏော အညေန အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေန မိစ္ဆာပဋိပဒာယ အနိယျာနိက ပထေန အညတြ သတိပဋ္ဌာနေဟိ အညတြ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ အညတြ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ အညတြ ဣန္ဒြိယေဟိ အည
တြ ဗလေဟိ အညတြ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ အညတြ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမု
တ္တိံ ပရိမုတ္တိံ, နာဟ န ကထေတိ န ဘဏတိ န ဒီပယတိ န ဝေါဟရတီတိ – န ဗြာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟ။

ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိကာ။ တေ ဧကစ္စာနံ ရူပာနံ ဒ
ဿနံ မင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ, ဧကစ္စာနံ ရူပာနံ ဒဿနံ အမင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ။ ကတမေသံ ရူပာနံ ဒဿနံ မင်္ဂလံ ပစ္စေန္
တိ? တေ ကာလတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ အဘိမင်္ဂလဂတာနိ ရူပါနိ ပဿန္တိ – စာဋကသကုဏံ [တတတသကုဏံ (သျာ.), စာ
ပသကုဏံ (က.)] ပဿန္တိ, ဖုဿဝေဠုဝလဋ္ဌိံ ပဿန္တိ, ဂဗ္ဘိနိတ္ထိံ ပဿန္တိ, ကုမာရကံ ခန္ဓေ အာရောပေတွ
ာ ဂစ္ဆန္တံ ပဿန္တိ, ပုဏ္ဏဃဋံ ပဿန္တိ, ရောဟိတမစ္ဆံ ပဿန္တိ, အာဇညံ ပဿန္တိ, အာဇညရထံ ပဿ
န္တိ, ဥသဘံ ပဿန္တိ, ဂေါကပိလံ ပဿန္တိ။ ဧဝရူပာနံ ရူပာနံ ဒဿနံ မင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ။ ကတမေသံ ရူပာနံ ဒဿ
နံ အမင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ? ပလာလပုဉ္ဇံ ပဿန္တိ, တက္ကဃဋံ ပဿန္တိ, ရိတ္တဃဋံ ပဿန္တိ, နဋံ ပဿန္တိ, နဂ္ဂ
သမဏကံ ပဿန္တိ, ခရံ ပဿန္တိ, ခရယာနံ ပဿန္တိ, ဧကယုတ္တယာနံ ပဿန္တိ , ကာဏံ ပဿန္တိ, ကုဏိံ ပ
ဿန္တိ, ခဉ္ဇံ ပဿန္တိ, ပက္ခဟတံ [ပက္ခဟဒံ (က.)] ပဿန္တိ, ဇိဏ္ဏကံ ပဿန္တိ, ဗျာဓိကံ [ဗျာဓိတံ (သီ.)]
ပဿန္တိ။ ဧဝရူပာနံ ရူပာနံ ဒဿနံ အမင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ။ ဣမေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိကာ။ တေ ဒိဋ္ဌေန
သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။

သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုတသုဒ္ဓိကာ။ တေ ဧကစ္စာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနံ မင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ, ဧကစ္စာနံ သဒ္ဒ
ာနံ သဝနံ အမင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ။ ကတမေသံ သဒ္ဒာနံ သဝနံ မင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ? တေ ကာလတော ဝုဋ္ဌဟိတွာ အဘိမင်္ဂ

ဂလဂတာနိ သဒ္ဒာနိ သုဏန္တိ – ဝမှာတိ ဝါ ဝမှမာနာတိ ဝါ ပုဏ္ဏာတိ ဝါ ဖုဿာတိ ဝါ အသောကာတိ ဝါ သုမနာတိ ဝါ သုနက္ခတ္တာတိ ဝါ သုမင်္ဂလာတိ ဝါ သိရီတိ ဝါ သိရီဝမှာတိ ဝါ။ ဧဝရူပာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနံ မင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ။ ကတမေသံ သဒ္ဒာနံ သဝနံ အမင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ? ကာဏောတိ ဝါ ကုဏီတိ ဝါ ခဉ္ဇောတိ ဝါ ပက္ခဟတောတိ ဝါ ဇိဏ္ဏကောတိ ဝါ ဗ္ယာဓိကောတိ ဝါ မတောတိ ဝါ ဆိန္နန္တိ ဝါ ဘိန္နန္တိ ဝါ ဒဍ္ဎန္တိ ဝါ နဋ္ဌန္တိ ဝါ နတ္ထီတိ ဝါ။ ဧဝရူပာနံ သဒ္ဒာနံ သဝနံ အမင်္ဂလံ ပစ္စေန္တိ။ ဣမေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ သုတသုဒ္ဓိကာ။ တေ သုတေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။

သန္တေကေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ သီလသုဒ္ဓိကာ။ တေ သီလမတ္တေန သံယမမတ္တေန သံဝရမတ္တေန အဝီတိက္ကမမတ္တေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။ သမဏောမုဏ္ဍိကာပုတ္တော [သမဏော မုဏ္ဍိကာပုတ္တော (သီ.), သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော (သ္ယာ.)] ဧဝမာဟ – “စတူဟိ ခော အဟံ, ဂဟပတိ [ထပတိ (သီ. သ္ယာ.) ဧဝမုပရိပိ], ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ပုရိသပုဂ္ဂလံ ပညာပေမိ သမ္ပန္နကုသလံ ပရမကုသလံ ဥတ္တမပတ္တိပတ္တံ သမဏံ အယောဇ္ဈံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, န ကာယေန ပာပကံ ကမ္မံ ကရောတိ, န ပာပကံ ဝါစံ ဘာသတိ, န ပာပကံ သင်္ကပ္ပံ သင်္ကပ္ပတိ, န ပာပကံ အာဇီဝံ အာဇီဝတိ။ ဣမေဟိ ခော အဟံ, ဂဟပတိ, စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ပုရိသပုဂ္ဂလံ ပညာပေမိ သမ္ပန္နကုသလံ ပရမကုသလံ ဥတ္တမပတ္တိပတ္တံ သမဏံ အယောဇ္ဈံ”။ ဧဝမေဝ သန္တေကေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ သီလသုဒ္ဓိကာ, တေ သီလမတ္တေန သံယမမတ္တေန သံဝရမတ္တေန အဝီတိက္ကမမတ္တေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။

သန္တေကေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဝတသုဒ္ဓိကာ။ တေ ဟတ္ထိဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, အဿဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဂေါဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ကုက္ကုရဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ကာကဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဝါသုဒေဝဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဗလဒေဝဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ပုဏ္ဏဘဒ္ဒဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, မဏိဘဒ္ဒဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, အဂ္ဂိဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, နာဂဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, သုပဏ္ဏဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ယက္ခဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, အသုရဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဂန္ဓဗ္ဗဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, မဟာရာဇဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, စန္ဒဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, သူရိယဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဣန္ဒဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဗ္ရဟ္မဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဒေဝဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ, ဒိသာဝတိကာ ဝါ ဟောန္တိ။ ဣမေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ဝတသုဒ္ဓိကာ။ တေ ဝတေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။

သန္တေကေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ မုတသုဒ္ဓိကာ။ တေ ကာလတော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပထဝိံ အာမသန္တိ, ဟရိတံ အာမသန္တိ, ဂေါမယံ အာမသန္တိ, ကစ္ဆပံ အာမသန္တိ, ဖာလံ အက္ကမန္တိ, တိလဝါဟံ အာမသန္တိ, ဖုဿတိလံ ခါဒန္တိ, ဖုဿတေလံ မက္ခေန္တိ, ဖုဿဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒန္တိ, ဖုဿမတ္တိကာယ နှာယန္တိ, ဖုဿသာဋကံ နိဝါသေန္တိ, ဖုဿဝေဌနံ ဝေဌေန္တိ။ ဣမေ တေ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ မုတသုဒ္ဓိကာ။ တေ မုတေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။ န ဗ္ရာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟ။

ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါတိ။ ဗ္ရာဟ္မဏော ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိယာပိ သုဒ္ဓိံ နာဟ, သုတသုဒ္ဓိယာပိ သုဒ္ဓိံ နာဟ, သီလသုဒ္ဓိယာပိ သုဒ္ဓိံ နာဟ, ဝတသုဒ္ဓိယာပိ သုဒ္ဓိံ နာဟ, မုတသုဒ္ဓိယာပိ သုဒ္ဓိံ နာဟ န ကထေတိ န ဘဏတိ န ဒီပယတိ န ဝေါဟရတီတိ – န ဗ္ရာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။

ပုညေ စ ပါပေ စ အနူပလိတ္တောတိ။ **ပုညံ** ဝုစ္စတိ ယံ ကိဉ္စိ တေဓာတုကံ ကုသလာဘိသင်္ခါရံ, **အပုညံ** ဝုစ္စတိ သဗ္ဗံ အကုသလံ။ ယတော ပုညာဘိသင်္ခါရော စ အပုညာဘိသင်္ခါရော စ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ; ဧတ္တာဝတာ ပုညေ စ ပါပေ စ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တော အပလိတ္တော အနူပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ပုညေ စ ပါပေ စ အနူပလိတ္တော။

အတ္တဉ္ဇဟော နယိဓ ပကုဗ္ဗမာနောတိ။ **အတ္တဉ္ဇဟော**တိ အတ္တဒိဋ္ဌိဇဟော။ **အတ္တဉ္ဇဟော**တိ ဂါဟံ ဇဟော [ဂါဟဇဟော (သီ. သ္ယာ.), အတ္တဂါဟံ ဇဟော (က.)]။ **အတ္တဉ္ဇဟော**တိ တဏှာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂဟိတံ ပရာ

မဇ္ဈံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ, သဗ္ဗံ တံ စတ္တံ ဟောတိ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ။ **နယိဓ ပကပ္ပ ဗမာနော**တိ ပုညာဘိသင်္ခာရံ ဝါ အပုညာဘိသင်္ခာရံ ဝါ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခာရံ ဝါ အပကပ္ပမာနော အဇနယမာနော အသ ဉ္ဇနယမာနော အနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တယမာနောတိ – အတ္တဉ္ဇဟော နယိဓ ပကုဗ္ဗမာနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"န ဗြာဟ္မဏော အညတော သုဒ္ဓိမာဟ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။
ပုညေ စ ပါပေ စ အနူပလိတ္တော၊ အတ္တဉ္ဇဟော နယိဓ ပကုဗ္ဗမာနော"တိ။

၂၆. **ပုရိမံ ပဟာယ အပရံ သိတာသေ၊ ဧဇာနုဂါ တေ န တရန္တိ သင်္ဂံ။**
တေ ဥဂ္ဂဟာယန္တိ နိရဿဇန္တိ၊ ကပီဝ သာခံ ပမုဉ္စံ [ပမုခံ (သီ. သျာ.)] **ဂဟာယ။**

ပုရိမံ ပဟာယ အပရံ သိတာသေတိ။ ပုရိမံ သတ္ထာရံ ပဟာယ ပရံ သတ္ထာရံ နိဿိတာ; ပုရိမံ ဓမ္မက္ခာနံ ပဟာယ အပရံ ဓမ္မက္ခာနံ နိဿိတာ; ပုရိမံ ဂဏံ ပဟာယ အပရံ ဂဏံ နိဿိတာ; ပုရိမံ ဒိဋ္ဌိံ ပဟာယ အပရံ ဒိဋ္ဌိံ နိဿိတာ; ပုရိမံ ပဋိပဒံ ပဟာယ အပရံ ပဋိပဒံ နိဿိတာ; ပုရိမံ မဂ္ဂံ ပဟာယ အပရံ မဂ္ဂံ နိဿိတာ သန္နိဿိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – ပုရိမံ ပဟာယ အပရံ သိတာသေ။

ဧဇာနုဂါ တေ န တရန္တိ သင်္ဂန္တိ။ **ဧဇာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဧဇာနုဂါ**တိ ဧဇာနုဂါ ဧဇာနုဂတာ ဧဇာနုသဋာ ဧဇာယ ပန္နာ ပတိတာ အဘိဘူတာ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ။ **တေ န တရန္တိ သင်္ဂ**န္တိ ရာဂသင်္ဂံ ဒောသသင်္ဂံ မောဟသင်္ဂံ မာနသင်္ဂံ ဒိဋ္ဌိသင်္ဂံ ကိလေသသင်္ဂံ ဒုစ္စရိတသင်္ဂံ န တရန္တိ န ဥတ္တရန္တိ န ပတရန္တိ န သမတိက္ကမန္တိ န ဝီတိဝတ္တန္တီတိ – ဧဇာနုဂါ တေ န တရန္တိ သင်္ဂံ။

တေ ဥဂ္ဂဟာယန္တိ နိရဿဇန္တီတိ သတ္ထာရံ ဂဏှန္တိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ သတ္ထာရံ ဂဏှန္တိ; ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏှန္တိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏှန္တိ; ဂဏံ ဂဏှန္တိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ ဂဏံ ဂဏှန္တိ; ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှန္တိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှန္တိ; ပဋိပဒံ ဂဏှန္တိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ ပဋိပဒံ ဂဏှန္တိ; မဂ္ဂံ ဂဏှန္တိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ မဂ္ဂံ ဂဏှန္တိ; ဂဏှန္တိ စ မုဉ္စန္တိ စ အာဒိယန္တိ စ နိရဿဇန္တိ စာတိ – တေ ဥဂ္ဂဟာယန္တိ နိရဿဇန္တိ။

ကပီဝ သာခံ ပမုဉ္စံ ဂဟာယာတိ။ ယထာ မက္ကဋော အရညေ ပဝနေ စရမာနော သာခံ ဂဏှာတိ, တံ မုဉ္စိတွာ အညံ သာခံ ဂဏှာတိ။ ဧဝမေဝ ပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာ ပုထုဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဂဏှန္တိ စ မုဉ္စန္တိ စ အာဒိယန္တိ စ နိရဿဇန္တိ စာတိ – ကပီဝ သာခံ ပမုဉ္စံ ဂဟာယ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ပုရိမံ ပဟာယ အပရံ သိတာသေ၊ ဧဇာနုဂါ တေ န တရန္တိ သင်္ဂံ။
တေ ဥဂ္ဂဟာယန္တိ နိရဿဇန္တိ၊ ကပီဝ သာခံ ပမုဉ္စံ ဂဟာယာ"တိ။

၂၇. **သယံ သမာဒာယ ဝတာနိ ဇန္တု၊ ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ သညသတ္တော။**
ဝိဒွာ စ ဝေဒေဟိ သမေစ္စ ဓမ္မံ၊ န ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ ဘူရိပညော။

သယံ သမာဒာယ ဝတာနိ ဇန္တူတိ။ **သယံ သမာဒာယာ**တိ သာမံ သမာဒာယ ။ **ဝတာနီ**တိ ဟတ္ထိဝတံ ဝါ အဿဝတံ ဝါ ဂောဝတံ ဝါ ကုက္ကုရဝတံ ဝါ ကာကဝတံ ဝါ ဝါသုဒေဝဝတံ ဝါ ဗလဒေဝဝတံ ဝါ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒဝတံ ဝါ မဏိဘဒ္ဒဝတံ ဝါ အဂ္ဂိဝတံ ဝါ နာဂဝတံ ဝါ သုပဏ္ဏဝတံ ဝါ ယက္ခဝတံ ဝါ အသုရဝတံ ဝါ။ပေ.။ ဒိသာဝတံ ဝါ အာဒာယ သမာဒာယ အာဒိယိတွာ သမာဒိယိတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ။ **ဇန္တူ**တိ သတ္တော နရော ။ပေ.။ မနုဇောတိ – သယံ သမာဒာယ ဝတာနိ ဇန္တု။

ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ သညသတ္တော တိ သတ္တာရတော သတ္တာရံ ဂစ္ဆတိ; ဓမ္မက္ခာနတော ဓမ္မက္ခာနံ ဂစ္ဆတိ; ဂဏာတော ဂဏံ ဂစ္ဆတိ; ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိံ ဂစ္ဆတိ; ပဋိပဒာယ ပဋိပဒံ ဂစ္ဆတိ; မဂ္ဂတော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ။ **သညသတ္တော** တိ ကာမသညာယ ဗျာပာဒသညာယ ဝိဟိံသာသညာယ ဒိဋ္ဌိသညာယ သတ္တော ဝိသတ္တော အာသတ္တော လဂ္ဂေ လဂ္ဂိတော ပလိဗုဒ္ဓေါ။ ယထာ ဘိတ္တိခိလေ တ နာဂဒန္တေ တ ဘဏ္ဍံ သတ္တံ ဝိသတ္တံ အာသတ္တံ လဂ္ဂံ လဂ္ဂိတံ ပ လိဗုဒ္ဓံ, ဧဝမေဝ ကာမသညာယ ဗျာပာဒသညာယ ဝိဟိံသာသညာယ ဒိဋ္ဌိသညာယ သတ္တော ဝိသတ္တော အာသတ္တော လဂ္ဂေ လဂ္ဂိတော ပလိဗုဒ္ဓေါတိ – ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ သညသတ္တော။

ဝိဒွတ စ ဝေဒေဟိ သမေစ္စ ဓမ္မ န္တိ။ **ဝိဒွတ**တိ ဝိဒွတ ဝိဇ္ဇာဂတော ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီ။ **ဝေဒေဟီ**တိ **ဝေဒာ** ဝုစ္စန္တိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ ပညာ ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီမံသာ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တေဟိ ဝေ ဒေဟိ ဇာတိဇရာမရဏာဿ အန္တဂတော အန္တပ္ပတ္တော, ကောဋိဂတော ကောဋိပ္ပတ္တော, ပရိယန္တဂတော ပရိယန္တပ္ပတ္တော, ဝေသာနဂတော ဝေသာနပ္ပတ္တော, တာဏဂတော တာဏပ္ပတ္တော, လေဏဂတော လေဏပ္ပတ္တော, သရဏဂတော သရဏပ္ပတ္တော, အဘယဂတော အဘယပ္ပတ္တော, အစ္စုတဂတော အစ္စုတပ္ပတ္တော, အမတ ဂတော အမတပ္ပတ္တော, နိဗ္ဗာနဂတော နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော။ ဝေဒာနံ တ အန္တဂတောတိ **ဝေဒဂူ**, ဝေဒေဟိ တ အန္တဂ တောတိ ဝေဒဂူ, သတ္တန္နံ တ ဓမ္မာနံ ဝိဒိတတ္တာ ဝေဒဂူ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိဒိတာ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဒိတာ ဟောတိ, သီလ ဗ္ဗတပရာမာသော ဝိဒိတော ဟောတိ, ရာဂေါ ဝိဒိတော ဟောတိ, ဒေါသော ဝိဒိတော ဟောတိ, မောဟော ဝိဒိတော ဟောတိ, မာနော ဝိဒိတော ဟောတိ, ဝိဒိတာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ။

> ဝေဒါနိ ဝိစေယျ ကေဝလာနိ၊ [သဘိယာတိ ဘဂဝါ]
> သမဏာနံ ယာနီဓတ္ထိ [ယာနိပတ္ထိ (သီ. သျာ.) သု. နိ. ၅၃၄] ဗြာဟ္မဏာနံ။
> သဗ္ဗဝေဒနာသု ဝီတရာဂေါ၊ သဗ္ဗံ ဝေဒမတိစ္စ ဝေဒဂူ သောတိ။

ဝိဒွတ စ ဝေဒေဟိ သမေစ္စ ဓမ္မ န္တိ။ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ သမေစ္စ အဘိသ မေစ္စ ဓမ္မံ; သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ သမေစ္စ အဘိသ မေစ္စ ဓမ္မံ; အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏန္တိ သမေစ္စ အဘိသမေ စ္စ ဓမ္မံ; ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ။ပေ.။ နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနန္တိ။ သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿောတိ။ ဖဿ ပစ္စယာ ဝေဒနာတိ။ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာတိ။ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိ။ ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါတိ။ ဘဝပစ္စယာ ဇာ တီတိ။ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓောတိ သမေစ္စ အဘိသ မေစ္စ ဓမ္မံ; သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓောတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရူပနိရောဓောတိ။ နာမရူပနိရောဓာ သဠာယတနနိရောဓောတိ။ သဠာယတနနိရောဓာ ဖဿနိရောဓောတိ။ ဖဿနိရောဓာ ဝေဒနာနိရောဓော တိ။ ဝေဒနာနိရောဓာ တဏှာနိရောဓောတိ။ တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနနိရောဓောတိ။ ဥပါဒါနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓောတိ။ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓောတိ။ ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓောတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ သ မေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; ဣမေ အာသဝါတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; အယံ အာသဝသမုဒယောတိ။ အယံ အာသဝနိရော ဓောတိ။ အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; ဣမေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ; ဣမေ ဓမ္မာ ပရိညေယျာတိ။ ဣမေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာတိ။ ဣမေ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ ။ ဣမေ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာတိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ။ ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာ ဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ။ ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အ ဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ။ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မံ။ ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မန္ တိ သမေစ္စ အဘိသမေစ္စ ဓမ္မန္တိ – ဝိဒွတ စ ဝေဒေဟိ သမေစ္စ ဓမ္မံ။

န ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ ဘူရိပညော တိ န သတ္တာရတော သတ္တာရံ ဂစ္ဆတိ, န ဓမ္မက္ခာနတော ဓမ္မက္ခာနံ ဂစ္ဆ တိ, န ဂဏာတော ဂဏံ ဂစ္ဆတိ, န ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိံ ဂစ္ဆတိ, န ပဋိပဒာယ ပဋိပဒံ ဂစ္ဆတိ, န မဂ္ဂတော မဂ္ဂံ ဂစ္ဆတိ။ **ဘူရိ**

ပညောတိ ဘူရိပညော မဟာပညော ပုထုပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော။ **ဘူရိ** ဝုစ္စတိ ပထဝီ။ တာယ ပထဝိသမာယ ပညာယ ဝိပုလာယ ဝိတ္ထတာယ သမန္နာဂတောတိ – န ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ ဘူရိပညော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''သယံ သမာဒာယ ဝတာနိ ဇန္တု၊ ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ သညသတ္တော။
ဝိဒွာ စ ဝေဒေဟိ သမေစ္စ ဓမ္မံ၊ န ဥစ္စာဝစံ ဂစ္ဆတိ ဘူရိပညော''တိ။

၂၈. **သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော၊ ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။**
တမေဝ ဒဿိံ ဝိဝဋံ စရန္တံ၊ ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျ။

သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ တိ။ **သေနာ** ဝုစ္စတိ မာရသေနာ။ ကာယဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, ဝစီဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, မနောဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, ရာဂေါ မာရသေနာ, ဒေါသော မာရသေနာ, မောဟော မာရသေနာ, ကောဓော မာရသေနာ, ဥပနာဟော။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ မာရသေနာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

''ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ၊ ဒုတိယာ အရတိ ဝုစ္စတိ။
တတိယာ ခုပ္ပိပါသာ တေ၊ စတုတ္ထီ တဏှာ ဝုစ္စတိ။

''ပဉ္စမီ ထိနမိဒ္ဓံ တေ၊ ဆဋ္ဌာ ဘီရူ ပဝုစ္စတိ။
သတ္တမီ ဝိစိကိစ္ဆာ တေ၊ မက္ခော ထမ္ဘော တေ အဋ္ဌမော။

''လာဘော သိလောကော သက္ကာရော၊ မိစ္ဆာလဒ္ဓေါ စ ယော ယသော။
ယော စတ္တာနံ သမုက္ကံသေ၊ ပရေ စ အဝဇာနတိ။

''ဧသာ နမုစိ တေ သေနာ၊ ကဏှဿာဘိပ္ပဟာရိနီ။
န နံ အသူရော ဇိနာတိ၊ ဇေတွာဝ လဘတေ သုခ''န္တိ။

ယတော စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ သဗ္ဗာ စ မာရသေနာ သဗ္ဗေ စ ပဋိသေနိကရာ ကိလေသာ ဇိတာ စ ပရာဇိတာ စ ဘဂ္ဂါ ဝိပ္ပလုဂ္ဂါ ပရမ္မုခါ, သော ဝုစ္စတိ ဝိသေနိဘူတော။ သော ဒိဋ္ဌေ ဝိသေနိဘူတော, သုတေ ဝိသေနိဘူတော, မုတေ ဝိသေနိဘူတော, ဝိညာတေ ဝိသေနိဘူတောတိ – သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။

တမေဝ ဒဿိံ ဝိဝဋံ စရန္တ န္တိ။ တမေဝ သုဒ္ဓဒဿိံ ဝိသုဒ္ဓဒဿိံ ပရိသုဒ္ဓဒဿိံ ဝောဒာတဒဿိံ ပရိယောဒာတဒဿိံ။ အထ ဝါ, သုဒ္ဓဒဿနံ ဝိသုဒ္ဓဒဿနံ ပရိသုဒ္ဓဒဿနံ ဝောဒာတဒဿနံ ပရိယောဒာတဒဿနံ။ **ဝိဝဋ** န္တိ တဏှာဆဒနံ ဒိဋ္ဌိဆဒနံ ကိလေသဆဒနံ ဒုစ္စရိတဆဒနံ အဝိဇ္ဇာဆဒနံ။ တာနိ ဆဒနာနိ ဝိဝဋာနိ ဟောန္တိ ဝိဒ္ဓံသိတာနိ ဥဂ္ဃာဋိတာနိ သမုဂ္ဃာဋိတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓာနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ **စရန္တ** န္တိ စရန္တံ ဝိစရန္တံ ဝိဟရန္တံ ဣရိယန္တံ ဝတ္တေန္တံ ပါလေန္တံ ယပေန္တံ ယာပေန္တန္တိ – တမေဝ ဒဿိံ ဝိဝဋံ စရန္တံ။

ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျာ တိ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တဿ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ ကေန ရာဂေန ကပ္ပေယျ, ကေန ဒေါသေန ကပ္ပေယျ, ကေန မောဟေန ကပ္ပေယျ, ကေန မာနေန ကပ္ပေယျ, ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ကပ္ပေယျ, ကေန ဥဒ္ဓစ္စေန ကပ္ပေယျ, ကာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ကပ္ပေယျ, ကေဟိ အနုသယေဟိ ကပ္ပေယျ – ရတ္တောတိ ဝါ ဒုဋ္ဌောတိ ဝါ မူဠှောတိ ဝါ ဝိနိဗဒ္ဓေါတိ ဝါ ပရာမဋ္ဌောတိ ဝါ ဝိက္ခေပဂတောတိ ဝါ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဝါ ထာမဂတောတိ ဝါ။ တေ

အဘိသင္ခါရာ ပဟီနာ။ အဘိသင္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယော ကေန ကပ္ပေယျ – နေရယိကောတိ တ တိရစ္ဆာန ယောနိကောတိ တ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ တ မနုဿောတိ တ ဒေဝေါတိ တ ရူပီတိ တ အရူပီတိ တ သညီတိ တ အသညီ တိ တ နေဝသညီနာသညီတိ တ။ သော ဟေတု နတ္ထိ, ပစ္စယော နတ္ထိ, ကာရဏံ နတ္ထိ, ယေန ကပ္ပေယျ ဝိကပ္ပေယျ ဝိ ကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ။ **လောကသ္မိ** န္တိ အပာယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလော ကေ အာယတနလောကေတိ – ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော၊ ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
> တမေဝ ဒဿိံ ဝိဝဋံ စရန္တံ၊ ကေနီဓ လောကသ္မိ ဝိကပ္ပယေယျာ"တိ။

၂၉. **န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ၊ အစ္စန္တသုဒ္ဓီတိ န တေ ဝဒန္တိ။**
အာဒါနဂန္ထံ ဂထိတံ ဝိသဇ္ဇ၊ အာသံ န ကုဗ္ဗန္တိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ။

န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တီ တိ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တေသံ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာ ကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ တဏှာကပ္ပံ ဝါ ဒိဋ္ဌိကပ္ပံ ဝါ န ကပ္ပေန္တိ န ဇနေန္တိ န သဉ္ဇနေန္တိ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တီတိ – န ကပ္ပယန္တိ ။ **န ပုရေက္ခရောန္တီ** တိ။ **ပုရေက္ခာရာ** တိ ဒွေ ပုရေက္ခာရာ – တဏှာပုရေက္ခာရော စ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပုရေက္ခာရော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိ ပုရေက္ခာရော။ တေသံ တဏှာပုရေက္ခာရော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာပုရေက္ခာရဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ န တဏှံ ဝါ န ဒိဋ္ဌိံ ဝါ ပုရတော ကတွာ စရန္တိ, န တဏှာဓ ဇာ န တဏှာကေတူ န တဏှာဓိပတေယျာ, န ဒိဋ္ဌိဓဇာ န ဒိဋ္ဌိကေတူ န ဒိဋ္ဌာဓိပတေယျာ, န တဏှာယ ဝါ န ဒိ ဋ္ဌိယာ ဝါ ပရိဝါရိတာ စရန္တီတိ – န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ။

အစ္စန္တသုဒ္ဓီတိ န တေ ဝဒန္တီ တိ အစ္စန္တသုဒ္ဓိံ သံသာရသုဒ္ဓိံ အကိရိယဒိဋ္ဌိံ သဿတဝါဒံ န ဝဒန္တိ န က ထေန္တိ န ဘဏန္တိ န ဒီပယန္တိ န ဝေါဟရန္တီတိ – အစ္စန္တသုဒ္ဓီတိ န တေ ဝဒန္တိ။

အာဒါနဂန္ထံ ဂထိတံ ဝိသဇ္ဇာ တိ။ **ဂန္ထာ** တိ စတ္တာရော ဂန္ထာ – အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ဗျာပါဒော ကာယ ဂန္ထော, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ရာဂေါ အ ဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော; ပရဝါဒေသု အာဃာတော အပ္ပစ္စယော ဗျာပါဒော ကာယဂန္ထော; အတ္တနော သီလံ ဝါ ဝတံ ဝါ သီလဝတံ ဝါ ပရာမသန္တီတိ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။ ကိံကာရဏာ ဝုစ္စတိ အာဒါနဂန္ထော? တေဟိ ဂန္ထေဟိ ရူပံ အာဒိယန္တိ ဥပါဒိယန္တိ ဂဏှန္တိ ပရာမသန္တိ အဘိနိဝိသန္တိ; ဝေဒနံ။ပေ.။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ။ ဂတိံ ။ ဥပပတ္တိံ။ ပဋိသန္ဓိံ။ ဘဝံ။ သံသာရဝဋ္ဋံ အာဒိယန္တိ ဥ ပါဒိယန္တိ ဂဏှန္တိ ပရာမသန္တိ အဘိနိဝိသန္တိ။ တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ အာဒါနဂန္ထော။ **ဝိသဇ္ဇာ** တိ ဂန္ထေ ဝေါသဇ္ဇိတွာ ဝါ – ဝိသဇ္ဇ။ အထ ဝါ ဂန္ထေ ဂဓိတေ ဂန္ထိတေ ဗဒ္ဓေ ဝိဗဒ္ဓေ အာဗဒ္ဓေ လဂ္ဂေ လဂ္ဂိတေ ပလိဗုဒ္ဓေ ဗန္ဓနေ ဖောဋယိတွာ – [ဖောဋယိတွာ (သျာ.)] ဝိသဇ္ဇ။ ယထာ ဝယှံ ဝါ ရထံ ဝါ သကဋံ ဝါ သန္ဒမာနိကံ ဝါ သဇ္ဇံ ဝိသဇ္ဇံ ကရောန္တိ ဝိကောပေန္တိ; ဧဝမေဝ ဂန္ထေ ဝေါသဇ္ဇိတွာ – ဝိသဇ္ဇ။ အထ ဝါ ဂန္ထေ ဂဓိတေ ဂန္ထိတေ ဗဒ္ဓေ ဝိဗန္ ဓေ အာဗန္ဓေ လဂ္ဂေ လဂ္ဂိတေ ပလိဗုဒ္ဓေ ဗန္ဓနေ ဖောဋယိတွာ ဝိသဇ္ဇာတိ – အာဒါနဂန္ထံ ဂထိတံ ဝိသဇ္ဇ။

အာသံ န ကုဗ္ဗန္တိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ တိ။ **အာသာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **အာသံ န ကုဗ္ဗန္တီ** တိ အာသံ န ကုဗ္ဗန္တိ န ဇနေန္တိ န သဉ္ဇနေန္တိ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ န အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ **ကုဟိဉ္စီ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါ။ **လော ကေ**တိ အပာယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – အာသံ န ကုဗ္ဗန္တိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ၊ အစ္စန္တသုဒ္ဓီတိ န တေ ဝဒန္တိ။
အာဒာနဂန္ထံ ဂထိတံ ဝိသဇ္ဇ၊ အာသံ န ကုဗ္ဗန္တိ ကုဟိဉ္စိ လောကေ”တိ။

၃၀. **သီမာတိဂေ ဗြာဟ္မဏော တဿ နတ္ထိ၊ ဉတွာ ဝ ဒိသွာ ဝ သမုဂ္ဂဟီတံ။**
န ရာဂရာဂီ န ဝိရာဂရတ္တော၊ တဿီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတံ။

သီမာတိဂေ ဗြာဟ္မဏော တဿ နတ္ထိ, ဉတွာ ဝ ဒိသွာ ဝ သမုဂ္ဂဟီတ န္တိ။ **သီမာ**တိ စတဿော သီမာယော – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော, ဒိဋ္ဌာနုသယော, ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော, တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ – အယံ ပဌမာ သီမာ။ ဩဠာရိကံ ကာမရာဂသညောဇနံ, ပဋိဃသညောဇနံ, ဩဠာရိကော ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယော, တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ – အယံ ဒုတိယာ သီမာ။ အနုသဟဂတံ ကာမရာဂသညောဇနံ, ပဋိဃသညောဇနံ, အနုသဟဂတော ကာမရာဂါနုသယော, ပဋိဃာနုသယော, တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ – အယံ တတိယာ သီမာ။ ရူပရာဂေါ အရူပရာဂေါ မာနော ဥဒ္ဓစ္စံ အဝိဇ္ဇာ, မာနာနုသယော ဘဝရာဂါနုသယော အဝိဇ္ဇာနုသယော, တဒေကဋ္ဌာ စ ကိလေသာ – အယံ စတုတ္ထာ သီမာ။ ယတော စ စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ ဣမာ စတဿော သီမာယော အတိက္ကန္တော ဟောတိ သမတိက္ကန္တော ဝီတိဝတ္တော, သော ဝုစ္စတိ သီမာတိဂေါ။ **ဗြာဟ္မဏော**တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဗာဟိတာ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ဗာဟိတာ ဟောတိ , သီလဗ္ဗတပရာမာသော ဗာဟိတော ဟောတိ။ပေ.။ အသိတော တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။ **တဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။

ဉတွာတိ ပရစိတ္တဉာဏေန ဝါ ဉတွာ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန ဝါ ဉတွာ။ **ဒိသွာ**တိ မံသစက္ခုနာ ဝါ ဒိသွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝါ ဒိသွာ။ **သီမာတိဂေ ဗြာဟ္မဏော တဿ နတ္ထိ, ဉတွာ ဝ ဒိသွာ ဝ သမုဂ္ဂဟီတ** န္တိ။ တဿ ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ [ဝိသေဋ္ဌံ (သီ. သျာ.)] ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရန္တိ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – သီမာတိဂေ ဗြာဟ္မဏော တဿ နတ္ထိ ဉတွာ ဝ ဒိသွာ ဝ သမုဂ္ဂဟီတံ။

န ရာဂရာဂီ န ဝိရာဂရတ္တောတိ။ **ရာဂရတ္တာ** ဝုစ္စန္တိ ယေ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ။ ဝိရာဂရတ္တာ ဝုစ္စန္တိ ယေ ရူပါဝစရအရူပါဝစရသမာပတ္တီသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ။ **န ရာဂရာဂီ န ဝိရာဂရတ္တော**တိ ယတော ကာမရာဂေါ စ ရူပရာဂေါ စ အရူပရာဂေါ စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ [အနဘာဝကတာ (သီ.), အနဘာဝံဂတာ (သျာ.)] အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ။ ဧတ္တာဝတာ န ရာဂရာဂီ န ဝိရာဂရတ္တော။

တဿီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတ န္တိ။ **တဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ တဿ ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရန္တိ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – တဿီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သီမာတိဂေ ဗြာဟ္မဏော တဿ နတ္ထိ၊ ဉတွာ ဝ ဒိသွာ ဝ သမုဂ္ဂဟီတံ။
န ရာဂရာဂီ န ဝိရာဂရတ္တော၊ တဿီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတ”န္တိ။

သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော စတုတ္ထော။

၅. ပရမဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ပရမဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၃၁. **ပရမန္တိ ဒိဋ္ဌီသု ပရိဗ္ဗသာနော၊ ယဒုတ္တရိ ကုရုတေ ဇန္တု လောကေ။**
ဟီနာတိ အညေ တတော သဗ္ဗမာဟ၊ တသ္မာ ဝိဝါဒါနိ အဝီတိဝတ္တော။

ပရမန္တိ ဒိဋ္ဌီသု ပရိဗ္ဗသာနော တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။ တေ ဒွါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ "ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရ"န္တိ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ သကာယ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသန္တိ ပဝသန္တိ အာဝသန္တိ ပရိဝသန္တိ။ ယထာ အာဂါရိကာ ဝါ ဃရေသု ဝသန္တိ, သာပတ္တိကာ ဝါ အာပတ္တီသု ဝသန္တိ, သကိလေသာ ဝါ ကိလေသေသု ဝသန္တိ; ဧဝမေဝ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။ တေ ဒွါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ "ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရ"န္တိ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ သကာယ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသန္တိ ပဝသန္တိ [သံဝသန္တိ (သျာ.) နတ္ထိ သီဟဠပေါတ္ထကေ] အာဝသန္တိ ပရိဝသန္တီတိ – ပရမန္တိ ဒိဋ္ဌီသု ပရိဗ္ဗသာနော။

ယဒုတ္တရိ ကုရုတေ ဇန္တု လောကေ တိ။ ယဒန္တိ ယံ။ **ဥတ္တရိ ကုရုတေ** တိ ဥတ္တရိံ ကရောတိ, အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ကရောတိ "အယံ သတ္ထာ သဗ္ဗညူ"တိ ဥတ္တရိံ ကရောတိ, အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ကရောတိ။ "အယံ ဓမ္မော သွာက္ခာတော။, အယံ ဂဏော သုပ္ပဋိပန္နော။, အယံ ဒိဋ္ဌိ ဘဒ္ဒိကာ။, အယံ ပဋိပဒါ သုပညတ္တာ။, အယံ မဂ္ဂေါ နိယျာနိကော"တိ ဥတ္တရိံ ကရောတိ, အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ကရောတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ **ဇန္တူ** တိ သတ္တော နရော။ပေ.။ မနုဇော။ **လောကေတိ** အပါယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – ယဒုတ္တရိ ကုရုတေ ဇန္တု လောကေ။

ဟီနာတိ အညေ တတော သဗ္ဗမာဟာတိ အတ္တနော သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေ ပရပ္ပဝါဒေ ခိပတိ ဥက္ခိပတိ ပရိက္ခိပတိ။ "သော သတ္ထာ န သဗ္ဗညူ, ဓမ္မော န သွာက္ခာတော, ဂဏော န သုပ္ပဋိပန္နော, ဒိဋ္ဌိ န ဘဒ္ဒိကာ, ပဋိပဒါ န သုပညတ္တာ, မဂ္ဂေါ န နိယျာနိကော, နတ္ထေတ္ထ သုဒ္ဓိ ဝါ ဝိသုဒ္ဓိ ဝါ ပရိသုဒ္ဓိ ဝါ မုတ္တိ ဝါ ဝိမုတ္တိ ဝါ ပရိမုတ္တိ ဝါ, နတ္ထေတ္ထ သုဇ္ဈန္တိ ဝါ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ ပရိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ မုစ္စန္တိ ဝါ ဝိမုစ္စန္တိ ဝါ ပရိမုစ္စန္တိ ဝါ, ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ ပရိတ္တာ"တိ ဧဝမာဟ ဧဝံ ကထေတိ ဧဝံ ဘဏတိ ဧဝံ ဒီပယတိ ဧဝံ ဝေါဟရတီတိ – ဟီနာတိ အညေ တတော သဗ္ဗမာဟ။

တသ္မာ ဝိဝါဒါနိ အဝီတိဝတ္တော တိ။ **တသ္မာ** တိ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ။ **ဝိဝါဒါနီ**တိ ဒိဋ္ဌိကလဟာနိ ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနာနိ ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟာနိ ဒိဋ္ဌိဝိဝါဒါနိ ဒိဋ္ဌိမေဓဂါနိ စ။ **အဝီတိဝတ္တော** တိ အနတိက္ကန္တော အသမတိက္ကန္တော အဝီတိဝတ္တောတိ – တသ္မာ ဝိဝါဒါနိ အဝီတိဝတ္တော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ပရမန္တိ ဒိဋ္ဌီသု ပရိဗ္ဗသာနော၊ ယဒုတ္တရိ ကုရုတေ ဇန္တု လောကေ။
ဟီနာတိ အညေ တတော သဗ္ဗမာဟ၊ တသ္မာ ဝိဝါဒါနိ အဝီတိဝတ္တော"တိ။

၃၂. **ယဒတ္တနီ ပဿတိ အာနိသံသံ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။**
တဒေဝ သော တတ္ထ သမုဂ္ဂဟာယ၊ နိဟီနတော ပဿတိ သဗ္ဗမညံ။

ယဒတ္တနီ ပဿတိ အာနိသံသံ, ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ တိ။ **ယဒတ္တနီ** တိ ယံ အတ္တနိ။ **အတ္တာ** ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စ အာနိသံသံ, သမ္ပရာယိကဉ္စ အာနိသံသံ။ ကတမော ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော? ယံဒိဋ္ဌိကော သတ္ထာ ဟောတိ, တံဒိဋ္ဌိကာ သာဝကာ ဟောန္တိ။ တံဒိဋ္ဌိ

ကံ သတ္တာရံ သာဝကာ သက္ကရောန္တိ ဂရုံ ကရောန္တိ မာနေန္တိ ပူဇေန္တိ, လဘတိ စ တတောနိဒါနံ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ အယံ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော။ ကတမော ဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပရာယိကော အာနိသံသော? အယံ ဒိဋ္ဌိ အလံ နာဂတ္တာယ ဝါ သုပဏ္ဏတ္တာယ ဝါ ယက္ခတ္တာယ ဝါ အသုရတ္တာယ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗတ္တာယ ဝါ မဟာရာဇတ္တာယ ဝါ ဣန္ဒတ္တာယ ဝါ ဗြဟ္မတ္တာယ ဝါ ဒေဝတ္တာယ ဝါ; အယံ ဒိဋ္ဌိ အလံ သုဒ္ဓိယာ ဝိသုဒ္ဓိယာ ပရိသုဒ္ဓိယာ မုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိယာ ပရိမုတ္တိယာ; ဣမာယ ဒိဋ္ဌိယာ သုဇ္ဈန္တိ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ပရိသုဇ္ဈန္တိ မုစ္စန္တိ ဝိမုစ္စန္တိ ပရိမုစ္စန္တိ; ဣမာယ ဒိဋ္ဌိယာ သုဇ္ဈိဿာမိ ဝိသုဇ္ဈိဿာမိ ပရိသုဇ္ဈိဿာမိ မုစ္စိဿာမိ ဝိမုစ္စိဿာမိ ပရိမုစ္စိဿာမိ အာယတိံ ဖလပာဋိကင်္ခီ ဟောတိ။ အယံ ဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပရာယိကော အာနိသံသော။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ဣမေ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ, ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိယာပိ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ, သုတသုဒ္ဓိယာပိ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ, သီလသုဒ္ဓိယာပိ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ, ဝတသုဒ္ဓိယာပိ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ, မုတသုဒ္ဓိယာပိ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စ အာနိသံသံ သမ္ပရာယိကဉ္စ အာနိသံသံ။ ကတမော မုတသုဒ္ဓိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော? ယံဒိဋ္ဌိကော သတ္ထာ ဟောတိ တံဒိဋ္ဌိကာ သာဝကာ ဟောန္တိ။ပေ.။ အယံ မုတသုဒ္ဓိယာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အာနိသံသော။ ကတမော မုတသုဒ္ဓိယာ သမ္ပရာယိကော အာနိသံသော? အယံ ဒိဋ္ဌိ အလံ နာဂတ္တာယ ဝါ။ပေ.။ အယံ မုတသုဒ္ဓိယာ သမ္ပရာယိကော အာနိသံသော။ မုတသုဒ္ဓိယာပိ ဣမေ ဒွေ အာနိသံသေ ပဿတိ ဒက္ခတိ ဩလောကေတိ နိဇ္ဈာယတိ ဥပပရိက္ခတီတိ – ယဒတ္တနီ ပဿတိ အာနိသံသံ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။

တဒေဝ သော တတ္ထ သမုဂ္ဂဟာယာ တိ။ **တဒေဝါတိ** တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ **တတ္ထာ** တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ။ **သမုဂ္ဂဟာယာ** တိ ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရန္တိ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာတိ – တဒေဝ သော တတ္ထ သမုဂ္ဂဟာယ။

နိဟီနတော ပဿတိ သဗ္ဗမည န္တိ။ အညံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော ဒိဿတိ ပဿတိ ဒက္ခတိ ဩလောကေတိ နိဇ္ဈာယတိ ဥပပရိက္ခတီတိ – နိဟီနတော ပဿတိ သဗ္ဗမညံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''ယဒတ္တနီ ပဿတိ အာနိသံသံ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။
> တဒေဝ သော တတ္ထ သမုဂ္ဂဟာယ၊ နိဟီနတော ပဿတိ သဗ္ဗမည''န္တိ။

၃၃. **တံ ဝါပိ** [ဓာပိ (သီ.)] **ဂန္ထံ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊ ယံ နိဿိတော ပဿတိ ဟီနမညံ။**
တသ္မာ ဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ၊ သီလဗ္ဗတံ ဘိက္ခု န နိဿယေယျ။

တံ ဝါပိ ဂန္ထံ ကုသလာ ဝဒန္တီ တိ။ **ကုသလာတိ** ယေ တေ ခန္ဓကုသလာ ဓာတုကုသလာ အာယတနကုသလာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလာ သတိပဋ္ဌာနကုသလာ သမ္မပ္ပဓာနကုသလာ ဣဒ္ဓိပါဒကုသလာ ဣန္ဒြိယကုသလာ ဗလကုသလာ ဗောဇ္ဈင်္ဂကုသလာ မဂ္ဂကုသလာ ဖလကုသလာ နိဗ္ဗာနကုသလာ, တေ ကုသလာ ဧဝံ ဝဒန္တိ – ''ဂန္ထော ဧသော, လဂ္ဂနံ ဧတံ, ဗန္ဓနံ ဧတံ, ပလိဗောဓော ဧသော''တိ။ ဧဝံ ဝဒန္တိ ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – တံ ဝါပိ ဂန္ထံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ယံ နိဿိတော ပဿတိ ဟီနမည န္တိ။ **ယံ နိဿိတော** တိ ယံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ နိဿိတော သန္နိဿိတော အလ္လီနော ဥပဂတော အဇ္ဈောသိတော အဓိမုတ္တော။ **ပဿတိ ဟီနမည** န္တိ အညံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော ဒိဿတိ ပဿတိ ဒက္ခတိ ဩလောကေတိ နိဇ္ဈာယတိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ ဥပပရိက္ခတီတိ – ယံ နိဿိတော ပဿတိ ဟီနမညံ။

တသ္မာ ဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ တ, သီလဗ္ဗတံ ဘိက္ခု န နိဿယေယျာတိ။ **တသ္မာ**တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံ ဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ ဒိဋ္ဌံ တ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိံ တ သုတံ တ သုတသုဒ္ဓိံ တ မုတံ တ မုတသုဒ္ဓိံ တ သီလံ တ သီလသုဒ္ဓိံ တ ဝတံ တ ဝတသုဒ္ဓိံ တ န နိဿယေယျ န ဂဏှေယျ န ပရာမသေယျ နာဘိနိဝေသေယျာတိ – တသ္မာ ဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ တ သီလဗ္ဗတံ ဘိက္ခု န နိဿယေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"တံ တပိ ဂန္ထံ ကုသလာ ဝဒန္တိ၊ ယံ နိဿိတော ပဿတိ ဟီနမညံ။
တသ္မာ ဟိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ တ၊ သီလဗ္ဗတံ ဘိက္ခု န နိဿယေယျာ"တိ။

၃၄. **ဒိဋ္ဌိမ္ပိ လောကသ္မိံ န ကပ္ပယေယျ၊ ဉာဏေန တ သီလဝတေန တပိ။**
သမောတိ အတ္တာနမနူပနေယျ၊ ဟီနော န မညေထ ဝိသေသိ တပိ။

ဒိဋ္ဌိမ္ပိ လောကသ္မိံ န ကပ္ပယေယျ, ဉာဏေန တ သီလဝတေန တပီတိ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိဉာဏေန တ ပဉ္စာဘိညာဉာဏေန တ မိစ္ဆာဉာဏေန တ, သီလေန တ ဝတေန တ သီလဗ္ဗတေန တ , ဒိဋ္ဌိံ န ကပ္ပယေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ န အဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ။ **လောကသ္မိ**န္တိ အပာယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – ဒိဋ္ဌိမ္ပိ လောကသ္မိံ န ကပ္ပယေယျ ဉာဏေန တ သီလဝတေန တပိ။

သမောတိ အတ္တာနမနူပနေယျာတိ။ သဒိသောဟမသ္မီတိ အတ္တာနံ န ဥပနေယျ ဇာတိယာ တ ဂောတ္တေန တ ကောလပုတ္တိယေန တ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ တ ဓနေန တ အဇ္ဈေနေန တ ကမ္မာယတနေန တ သိပ္ပာယတနေန တ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန တ သုတေန တ ပဋိဘာနေန တ အညတရညတရေန တ ဝတ္ထုနာတိ – သမောတိ အတ္တာနမနူပနေယျ။

ဟီနော န မညေထ ဝိသေသိ တပီတိ။ ဟီနောဟမသ္မီတိ အတ္တာနံ န ဥပနေယျ ဇာတိယာ တ ဂောတ္တေန တ။ပေ.။ အညတရညတရေန တ ဝတ္ထုနာ။ သေယျောဟမသ္မီတိ အတ္တာနံ န ဥပနေယျ ဇာတိယာ တ ဂောတ္တေန တ။ပေ.။ အညတရညတရေန တ ဝတ္ထုနာတိ – ဟီနော န မညေထ ဝိသေသိ တပိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ဒိဋ္ဌိမ္ပိ လောကသ္မိံ န ကပ္ပယေယျ၊ ဉာဏေန တ သီလဝတေန တပိ။
သမောတိ အတ္တာနမနူပနေယျ၊ ဟီနော န မညေထ ဝိသေသိ တပီ"တိ။

၃၅. **အတ္တံ ပဟာယ အနုပါဒိယာနော၊ ဉာဏေနပိ သော နိဿယံ နော ကရောတိ။**
သ ဝေ ဝိယတ္တေသု န ဝဂ္ဂသာရီ၊ ဒိဋ္ဌိမ္ပိ သော န ပစ္စေတိ ကိဉ္စိ။

အတ္တံ ပဟာယ အနုပါဒိယာနောတိ။ **အတ္တံ ပဟာယာ**တိ အတ္တဒိဋ္ဌိံ ပဟာယ။ **အတ္တံ ပဟာယာ**တိ ကဟံ [အတ္တ တကဟံ (သီ. က.)] ပဟာယ။ **အတ္တံ ပဟာယာ**တိ တဏှာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – အတ္တံ ပဟာယ။ **အနုပါဒိယာနော**တိ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒိယမာနော အဂဏှမာနော အပရာမာသမာနော အနဘိနိဝိသမာနောတိ – အတ္တံ ပဟာယ အနုပါဒိယာနော။

ဉာဏေနပိ သော နိဿယံ နော ကရောတီတိ အဋ္ဌသမာပတ္တိဉာဏေန တ ပဉ္စာဘိညာဉာဏေန တ မိစ္ဆာဉာဏေန တ တဏှာနိဿယံ တ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ တ န ကရောတိ န ဇနေတိ န သဉ္ဇနေတိ န နိဗ္ဗတ္တေတိ န အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – ဉာဏေနပိ သော နိဿယံ နော ကရောတိ။

သ ဝေ ဝိယတ္တေသု န ဝဂ္ဂသာရီတိ သ ဝေ ဝိယတ္တေသု ဘိန္နေသု ဒွေဇ္ဈာပန္နေသု ဒွေဠှကဇာတေသု နာနာဒိဋ္ဌိကေသု နာနာခန္တိကေသု နာနာရုစိကေသု နာနာလဒ္ဓိကေသု နာနာဒိဋ္ဌိနိဿယံ နိဿိတေသု ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆ

ဆန္ဒေသု အောသာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ န အောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ န ရာဂဝသေန ဂစ္ဆတိ န ဒောသဝသေန ဂစ္ဆတိ န မောဟဝသေန ဂစ္ဆတိ န မာနဝသေန ဂစ္ဆတိ န ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂစ္ဆတိ န ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ဂစ္ဆတိ န ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ဂစ္ဆတိ န အနုသယဝသေန ဂစ္ဆတိ န ဝဂ္ဂေဟိ ဓမ္မေဟိ ယာယတိ နိယျတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတီတိ – သ ဝေ ဝိယတ္တေသု န ဝဂ္ဂသာရီ။

ဒိဋ္ဌိမ္ပိ သော န ပစ္စေတိ ကိဉ္စီတိ။ တဿ ဒ္ဝါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ သော ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌိဂတံ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ – ဒိဋ္ဌိမ္ပိ သော န ပစ္စေတိ ကိဉ္စိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “အတ္တံ ပဟာယ အနုပာဒိယာနော၊ ဉာဏေနပိ သော နိဿယံ နော ကရောတိ။
> သ ဝေ ဝိယတ္တေသု န ဝဂ္ဂသာရီ၊ ဒိဋ္ဌိမ္ပိ သော န ပစ္စေတိ ကိဉ္စီ”တိ။

၃၆. **ယဿူဘယန္တေ ပဏိဓီဓ နတ္ထိ၊ ဘဝါဘဝါယ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ။**
နိဝေသနာ တဿ န သန္တိ ကေစိ၊ ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။

ယဿူဘယန္တေ ပဏိဓီဓ နတ္ထိ, ဘဝါဘဝါယ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါတိ **ယဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **အန္တာ**တိ [အန္တော (သျာ.)] ဖဿော ဧကော အန္တော, ဖဿသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော; အတီတော ဧကော အန္တော, အနာဂတော ဒုတိယော အန္တော; သုခါ ဝေဒနာ ဧကော အန္တော, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဒုတိယော အန္တော; နာမံ ဧကော အန္တော, ရူပံ ဒုတိယော အန္တော; ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ ဧကော အန္တော, ဆ ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ ဒုတိယော အန္တော; သက္ကာယော ဧကော အန္တော, သက္ကာယသမုဒယော ဒုတိယော အန္တော။ **ပဏိဓိ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေ သာရာဂေ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။

ဘဝါဘဝါယာတိ ဘဝါဘဝါယ ကမ္မဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ ကာမဘဝါယ, ကမ္မဘဝါယ ကာမဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ ရူပဘဝါယ, ကမ္မဘဝါယ ရူပဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ အရူပဘဝါယ, ကမ္မဘဝါယ အရူပဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ ပုနပ္ပုနဘဝါယ ပုနပ္ပုနဂတိယာ ပုနပ္ပုနဥပပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနပဋိသန္ဓိယာ ပုနပ္ပုနအတ္တဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ။ **ဣဓာ**တိ သကတ္တဘာဝေ, **ဟုရာ**တိ ပရတ္တဘာဝေ; **ဣဓာ**တိ သကရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏေ, **ဟုရာ**တိ ပရရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏေ; **ဣဓာ**တိ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ, **ဟုရာ**တိ ဆ ဗာဟိရာနိ အာယတနာနိ; **ဣဓာ**တိ မနုဿလောကေ, **ဟုရာ**တိ ဒေဝလောကေ ; **ဣဓာ**တိ ကာမဓာတု, **ဟုရာ**တိ ရူပဓာတု အရူပဓာတု; **ဣဓာ**တိ ကာမဓာတု ရူပဓာတု။ **ဟုရာ**တိ အရူပဓာတု။ **ယဿူဘယန္တေ ပဏိဓီဓ နတ္ထိ ဘဝါဘဝါယ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ**တိ။ ယဿ ဥဘော အန္တေ စ ဘဝါဘဝါယ စ ဣဓ ဟုရဉ္စ ပဏိဓိ တဏှာ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – ယဿူဘယန္တေ ပဏိဓီဓ နတ္ထိ ဘဝါဘဝါယ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ။

နိဝေသနာ တဿ န သန္တိ ကေစီတိ။ **နိဝေသနာ**တိ ဒ္ဝေ နိဝေသနာ – တဏှာနိဝေသနာ စ ဒိဋ္ဌိနိဝေသနာ စ။ပေ.။ အယံ တဏှာနိဝေသနာ။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိနိဝေသနာ။ **တဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **နိဝေသနာ တဿ န သန္တိ ကေစီ**တိ နိဝေသနာ တဿ န သန္တိ ကေစိ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – နိဝေသနာ တဿ န သန္တိ ကေစိ။

ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတန္တိ။ **ဓမ္မေသူ**တိ ဒ္ဝါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတေသု။ **နိစ္ဆေယျာ**တိ နိစ္ဆိနိတ္ဝာ ဝိနိစ္ဆိနိတ္ဝာ ဝိစိနိတ္ဝာ ပဝိစိနိတ္ဝာ တုလယိတ္ဝာ တီရယိတ္ဝာ ဝိဘာဝယိတ္ဝာ ဝိဘူတံ ကတ္ဝာ။ **သမုဂ္ဂဟီတ**န္တိ ဩဓိဂ္ဂဟော ဗိလဂ္ဂဟော ဝရဂ္ဂဟော ကောဋ္ဌာသဂ္ဂဟော ဥစ္စယဂ္ဂဟော သမုစ္စယဂ္ဂဟော, “ဣဒံ သစ္စံ တစ္ဆံ တထံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတ”န္တိ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ

တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – ခမ္ဘေသု နိစ္စ ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယဿာနုသယာ န သန္တိ ကေစိ, ဣတိ ဘဝါဘဝတာယ ဥဘယံ တံ။
နိဝေသနာ ယဿ န သန္တိ ကေစိ, ခမ္ဘေသု နိစ္စေယျ သမုဂ္ဂဟီတ”န္တိ။

၃၇. **တဿီဓ ဒိဋ္ဌေ ဝ သုတေ မုတေ ဝါ, ပကပ္ပိတာ နတ္ထိ အဏူပိ သညာ။**
တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌိမနာဒိယာနံ, ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျ။

တဿီဓ ဒိဋ္ဌေ ဝ သုတေ မုတေ ဝါ, ပကပ္ပိတာ နတ္ထိ အဏူပိ သညာ တိ။ **တဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ တဿ ဒိဋ္ဌေ ဝါ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိယာ ဝါ သုတေ ဝါ သုတသုဒ္ဓိယာ ဝါ မုတေ ဝါ မုတသုဒ္ဓိယာ ဝါ သညာပုဗ္ဗင်္ဂမတာ သညာ ဝိကပ္ပယေယျတာ သညာဝိဂ္ဂဟေန သညာယ ဥဋ္ဌပိတာ သမုဋ္ဌပိတာ ကပ္ပိတာ ပကပ္ပိတာ သင်္ခတာ အဘိသင်္ခတာ သဏ္ဌပိတာ, ဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – တဿီဓ ဒိဋ္ဌေ ဝ သုတေ မုတေ ဝါ ပကပ္ပိတာ နတ္ထိ အဏူပိ သညာ။

တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌိမနာဒိယာန န္တိ။ ဗြာဟ္မဏောတိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဗာဟိတာ ဟောတိ။ပေ။ အသိတော တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။ တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌိမနာဒိယာနန္တိ။ တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌိမနာဒိယန္တံ အဂဏှန္တံ အပရာမသန္တံ အနဘိနိဝိသန္တန္တိ – တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌိမနာဒိယာနံ။

ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျာ တိ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တဿ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ ကေန ရာဂေန ကပ္ပေယျ ကေန ဒောသေန ကပ္ပေယျ ကေန မောဟေန ကပ္ပေယျ ကေန မာနေန ကပ္ပေယျ ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ကပ္ပေယျ ကေန ဥဒ္ဓစ္စေန ကပ္ပေယျ ကာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ကပ္ပေယျ ကေဟိ အနုသယေဟိ ကပ္ပေယျ – ရတ္တောတိ ဝါ ဒုဋ္ဌောတိ ဝါ မူဠှောတိ ဝါ ဝိနိဗဒ္ဓေါတိ ဝါ ပရာမဋ္ဌောတိ ဝါ ဝိက္ခေပဂတောတိ ဝါ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဝါ ထာမဂတောတိ ဝါ။ တေ အဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ။ အဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယော ကေန ကပ္ပေယျ – နေရယိကောတိ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိကောတိ ဝါ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ ဝါ မနုဿောတိ ဝါ ဒေဝေါတိ ဝါ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ။ သော ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော နတ္ထိ ကာရဏံ နတ္ထိ, ယေန ကပ္ပေယျ ဝိကပ္ပေယျ ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇေယျ။ **လောကသ္မိံ** န္တိ အပါယလောကေ။ပေ။ အာယတနလောကေတိ – ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“တဿီဓ ဒိဋ္ဌေ ဝ သုတေ မုတေ ဝါ, ပကပ္ပိတာ နတ္ထိ အဏူပိ သညာ။
တံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိဋ္ဌိမနာဒိယာနံ, ကေနီဓ လောကသ္မိံ ဝိကပ္ပယေယျာ”တိ။

၃၈. **န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ, ဓမ္မာပိ တေသံ န ပဋိစ္ဆိတာသေ။**
န ဗြာဟ္မဏော သီလဝတေန နေယျော, ပါရင်္ဂတော န ပစ္စေတိ တာဒီ။

န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တီ တိ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ ကတမော တဏှာကပ္ပော? ယာဝတာ တဏှာသင်္ခါတေန သီမကတံ မရိယာဒိကတံ ဩဓိကတံ ပရိယန္တကတံ ပရိဂ္ဂဟိတံ မမာယိတံ – “ဣဒံ မမံ, ဧတံ မမံ, ဧတ္တကံ မမံ, ဧတ္တာဝတာ မမံ, မမ ရူပာ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, အတ္ထရဏာ ပါဝုရဏာ အသိအာသာ [အသီအာသာ (သျာ. က.)] အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝါ ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ သုဝဏ္ဏံ ဂါမနိဂမရာဇဓာနိယော ရဋ္ဌဉ္စ ဇနပဒေါ စ ကောသော စ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ, ကေဝလမ္ပိ မဟာပထဝိံ တဏှာဝသေန မမာယတိ, ယာဝတာ အဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတံ – အယံ တဏှာကပ္ပော။ ကတမော ဒိဋ္ဌိကပ္ပော? ဝီသတိ

ဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ အန္တဂ္ဂါဟိကာဒိဋ္ဌိ, ယာ ဧဝရူပာ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရံ ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ ဂါဟော ပဋိဂ္ဂါဟော အဘိနိဝေသော ပရာမာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော [ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော (သီ. သျာ. က.)] ဝိပရီတဂ္ဂါဟော ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟော မိစ္ဆာဂါဟော, အယာထာဝကသ္မိံ ယာထာဝကန္တိ ဂါဟော, ယာဝတာ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ – အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တေသံ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ တဏှာကပ္ပံ ဝါ ဒိဋ္ဌိကပ္ပံ ဝါ န ကပ္ပေန္တိ န ဇနေန္တိ န သဉ္ဇနေန္တိ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ န အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တီတိ – န ကပ္ပယန္တိ။

န ပုရေက္ခရောန္တီ တိ။ **ပုရေက္ခာရာ** တိ ဒွေ ပုရေက္ခာရာ – တဏှာပုရေက္ခာရော စ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပုရေက္ခာရော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော။ တေသံ တဏှာပုရေက္ခာရော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာပုရေက္ခာရဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ န တဏှံ ဝါ န ဒိဋ္ဌိံ ဝါ ပုရတော ကတွာ စရန္တိ န တဏှာဓဇာ န တဏှာကေတူ န တဏှာဓိပတေယျာ န ဒိဋ္ဌိဓဇာ န ဒိဋ္ဌိကေတူ န ဒိဋ္ဌာဓိပတေယျာ။ န တဏှာယ ဝါ န ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ ပရိဝါရိတာ စရန္တီတိ – န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ။

ဓမ္မာပိ တေသံ န ပဋိစ္ဆိတာသေ တိ။ **ဓမ္မာ** ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ **တေသန္တိ** တေသံ အရဟန္တာနံ ခီဏာသဝါနံ။ **န ပဋိစ္ဆိတာသေ** တိ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ န ပဋိစ္ဆိတာသေ။ "အသဿတော လောကော။ အန္တဝါ လောကော။ အနန္တဝါ လောကော။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ န ပဋိစ္ဆိတာသေတိ – ဓမ္မာပိ တေသံ န ပဋိစ္ဆိတာသေ။

န ဗြာဟ္မဏော သီလဝတေန နေယျော တိ။ **နာ**တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **ဗြာဟ္မဏော** တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော – သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဗာဟိတာ ဟောတိ။ပေ.။ အသိတော တာဒိ ဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ ။ **န ဗြာဟ္မဏော သီလဝတေန နေယျော**တိ။ ဗြာဟ္မဏော သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ သီလဗ္ဗတေန ဝါ န ယာယတိ န နိယျတိ န ဝုယှတိ န သံဟရီယတီတိ – န ဗြာဟ္မဏော သီလဝတေန နေယျော။

ပာရင်္ဂတော န ပစ္စေတိ တာဒီ တိ။ ပါရံ ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ သော ပါရင်္ဂတော ပါရပ္ပတ္တော အန္တဂတော အန္တပ္ပတ္တော ကောဋိဂတော ကောဋိပ္ပတ္တော [ဝိတ္ထာရော] ဇာတိမရဏသံသာရော, နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – ပါရင်္ဂတော။ **န ပစ္စေတီ** တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ, တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ သကဒါဂါမိမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ, တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ, တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ, တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ – ပါရင်္ဂတော န ပစ္စေတိ။ **တာဒီ**တိ အရဟာ ပဉ္စဟာကာရေဟိ တာဒီ – ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒီ, စတ္တာဝီတိ တာဒီ, တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ, မုတ္တာဝီတိ တာဒီ, တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ။

ကထံ အရဟာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒီ? အရဟာ လာဘေပိ တာဒီ, အလာဘေပိ တာဒီ, ယသေပိ တာဒီ, အယသေပိ တာဒီ, ပသံသာယပိ တာဒီ, နိန္ဒာယပိ တာဒီ, သုခေပိ တာဒီ, ဒုက္ခေပိ တာဒီ။ ဧကဉ္စေ ဗာဟံ [အင်္ဂံ (သီ.)] ဂန္ဓေန လိမ္ပေယျုံ, ဧကဉ္စေ ဗာဟံ [အင်္ဂံ (သီ.)] ဝါသိယာ တစ္ဆေယျုံ – အမုသ္မိံ နတ္ထိ ရာဂေါ, အမုသ္မိံ နတ္ထိ ပဋိဃံ, အနုနယပဋိဃဝိပ္ပဟီနော ဥဂ္ဃာတိနိဃာတိဝီတိဝတ္တော အနုရောဓဝိရောဓသမတိက္ကန္တော။ ဧဝံ အရဟာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒီ။

ကထံ အရဟာ စတ္တာဝီတိ တာဒီ? အရဟတော ရာဂေါ စတ္တော ဝန္တော မုတ္တော ပဟီနော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ ဒေါသော။ပေ.။ မောဟော။ ကောဓော။ ဥပနာဟော။ မက္ခော။ ပဠာသော။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယာ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘော

ဘော။ သာရမ္ဘော။ မာနော။ အတိမာနော။ မဒေါ။ ပမာဒေါ။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပာ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ စတ္တာ ဝန္တာ မုတ္တာ ပဟီနာ ပဋိနိဿဋ္ဌာ။ ဧဝံ အရဟာ စတ္တာဝီတိ တာဒီ။

ကထံ အရဟာ တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ? အရဟာ ကာမောဃံ တိဏ္ဏော ဘဝေါဃံ တိဏ္ဏော ဒိဋ္ဌောဃံ တိဏ္ဏော အဝိဇ္ဇောဃံ တိဏ္ဏော သဗ္ဗံ သံသာရပထံ တိဏ္ဏော ဥတ္တိဏ္ဏော နိတ္တိဏ္ဏော အတိက္ကန္တော သမတိက္ကန္တော ဝီတိဝတ္တော ။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော ဇာတိမရဏသံသာရော, နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ။ ဧဝံ အရဟာ တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ။

ကထံ အရဟာ မုတ္တာဝီတိ တာဒီ? အရဟတော ရာဂါ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, ဒေါသာ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, မောဟာ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, ကောဓာ။ပေ.။ ဥပနာဟာ။ မက္ခာ။ ပဠာသာ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယာ။ မာယာယ။ သာဌေယျာ။ ထမ္ဘာ။ သာရမ္ဘာ။ မာနာ။ အတိမာနာ။ မဒါ။ ပမာဒါ။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတေဟိ။ သဗ္ဗဒရထေဟိ။ သဗ္ဗပရိဠာဟေဟိ။ သဗ္ဗသန္တာပေဟိ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ။ ဧဝံ အရဟာ မုတ္တာဝီတိ တာဒီ။

ကထံ အရဟာ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ? အရဟာ သီလေ သတိ သီလဝါတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; သဒ္ဓာယ သတိ သဒ္ဓောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; ဝီရိယေ သတိ ဝီရိယဝါတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; သတိယာ သတိ သတိမာတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; သမာဓိမှိ သတိ သမာဟိတောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; ပညာယ သတိ ပညဝါတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; ဝိဇ္ဇာယ သတိ တေဝိဇ္ဇောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ; အဘိညာယ သတိ ဆဠဘိညောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ။ ဧဝံ အရဟာ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီတိ – ဟရင္ဂတော န ပစ္စေတိ တာဒီ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“န ကပ္ပယန္တိ န ပုရေက္ခရောန္တိ၊ ဓမ္မာပိ တေသံ န ပဋိစ္ဆိတာသေ။
န ဗြာဟ္မဏော သီလဝတေန နေယျော၊ ပါရင်္ဂတော န ပစ္စေတိ တာဒီ”တိ။

ပရမဋ္ဌကသုတ္တနိဒ္ဒေသော ပဉ္စမော။

၆. ဇရာသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ဇရာသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၃၉. **အပ္ပံ ဝတ ဇီဝိတံ ဣဒံ၊ ဩရံ ဝဿသတာပိ မိယျတိ** [မီယတိ (သီ.)] ။
ယော စေပိ အတိစ္စ ဇီဝတိ၊ အထ ခော သော ဇရသာပိ မိယျတိ။

အပ္ပံ ဝတ ဇီဝိတံ ဣဒန္တိ။ **ဇီဝိတ**န္တိ အာယု ဌိတိ ယပနာ ယာပနာ ဣရိယနာ ဝတ္တနာ ပါလနာ ဇီဝိတံ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ။ အပိ စ, ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ ထောကံ ဇီဝိတံ – ဌိတိပရိတ္တတာယ ဝါ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ, သရသပရိတ္တတာယ ဝါ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ။ ကထံ ဌိတိပရိတ္တတာယ ဝါ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ? အတီတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိတ္ထ, န ဇီဝတိ န ဇီဝိဿတိ; အနာဂတေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝိဿတိ, န ဇီဝတိ န ဇီဝိတ္ထ; ပစ္စုပ္ပန္နေ စိတ္တက္ခဏေ ဇီဝတိ, န ဇီဝိတ္ထ န ဇီဝိဿတိ။

"ဇီဝိတံ အတ္တဘာဝေါ စ, သုခဒုက္ခာ စ ကေဝလာ။
ဧကစိတ္တသမာယုတ္တာ, လဟုသော ဝတ္တတေ ခဏော။

"စုလ္လာသီတိသဟဿာနိ, ကပ္ပံ တိဋ္ဌန္တိ ယေ မရူ။
န တွေဝ တေပိ ဇီဝန္တိ ဒွီဟိ စိတ္တေဟိ သံယုတာ [သမောဟိတာ (သီ. ဿာ. က.)] ။

"ယေ နိရုဒ္ဓါ မရန္တဿ, တိဋ္ဌမာနဿ ဝါ ဣဓ။
သဗ္ဗေပိ သဒိသာ ခန္ဓာ, ဂတာ အပ္ပဋိသန္ဓိကာ။

"အနန္တရာ စ ယေ ဘဂ္ဂါ, ယေ စ ဘဂ္ဂါ အနာဂတာ။
တဒန္တရေ နိရုဒ္ဓါနံ, ဝေသမံ နတ္ထိ လက္ခဏေ။

"အနိဗ္ဗတ္တေန န ဇာတော, ပစ္စုပ္ပန္နေန ဇီဝတိ။
စိတ္တဘင်္ဂါ မတော လောကော, ပညတ္တိ ပရမတ္ထိယာ။

"ယထာ နိန္နာ ပဝတ္တန္တိ, ဆန္ဒေန ပရိဏာမိတာ။
အစ္ဆိန္နဓာရာ ဝတ္တန္တိ, သဠာယတနပစ္စယာ။

"အနိဓာနဂတာ ဘဂ္ဂါ, ပုဉ္ဇော နတ္ထိ အနာဂတေ။
နိဗ္ဗတ္တာ ယေ စ တိဋ္ဌန္တိ, အာရဂ္ဂေ သာသပူပမာ။

"နိဗ္ဗတ္တာနဉ္စ ဓမ္မာနံ, ဘင်္ဂေါ နေသံ ပုရက္ခတော။
ပလောကဓမ္မာ တိဋ္ဌန္တိ, ပုရာဏေဟိ အမိဿိတာ။

"အဒဿနတော အာယန္တိ, ဘင်္ဂါ ဂစ္ဆန္တိ ဒဿနံ။
ဝိဇ္ဇုပ္ပာဒောဝ အာကာသေ, ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝယန္တိ စာ"တိ။

ဧဝံ ဌိတိပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ။

ကထံ သရသပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ? အဿာသူပနိဗဒ္ဓံ [အဿာသူပနိဗန္ဓံ (က.)] ဇီဝိတံ, ပဿာသူပနိဗဒ္ဓံ ဇီဝိတံ, အဿာသပဿာသူပနိဗဒ္ဓံ ဇီဝိတံ, မဟာဘူတူပနိဗဒ္ဓံ ဇီဝိတံ, ကဗဠီကာရာဟာရူပနိဗဒ္ဓံ ဇီဝိတံ, ဥသ္မူပနိဗဒ္ဓံ ဇီဝိတံ, ဝိညာဏူပနိဗဒ္ဓံ ဇီဝိတံ။ မူလမ္ပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလံ, ပုဗ္ဗဟေတူပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, ယေ ပစ္စယာ တေပိ ဒုဗ္ဗလာ,

ယေပိ ပဘာဝိကာ တေပိ ဒုဗ္ဗလာ, သဟဘူပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, သမ္ပယောဂကပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, သဟဇာပိ ဣမေသံ ဒုဗ္ဗလာ, ယာပိ ပယောဇိကာ သာပိ ဒုဗ္ဗလာ။ အညမညံ ဣမေ နိစ္စဒုဗ္ဗလာ, အညမညံ အနဝဋ္ဌိတာ ဣမေ။ အညမညံ ပရိပါတယန္တိ ဣမေ, အညမညဿ ဟိ နတ္ထိ တာယိတာ, န စာပိ ဌပေန္တိ အညမညံ ဣမေ။ ယောပိ နိဗ္ဗတ္တကော သော န ဝိဇ္ဇတိ။

> “န စ ကေနစိ ကောစိ ဟာယတိ၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ ဣမေ ဟိ သဗ္ဗသော။
> ပုရိမေဟိ ပဘာဝိကာ ဣမေ၊ ယေပိ ပဘာဝိကာ တေ ပုရေ မတာ။
> ပုရိမာပိ စ ပစ္ဆိမာပိ စ၊ အညမညံ န ကဒာစိ မဒ္ဒသံသူ”တိ။

ဇဝံ သရသပရိတ္တတာယ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ။

အပိ စ, စာတုမဟာရာဇိကာနံ [စာတုမ္မဟာရာဇိကာနံ (သီ. သျာ.)] ဒေဝတာနံ ဇီဝိတံ ဥပါဒါယ မနုဿာနံ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တံ ဇီဝိတံ ထောကံ ဇီဝိတံ ခဏိကံ ဇီဝိတံ လဟုကံ ဇီဝိတံ ဣတ္တရံ ဇီဝိတံ အနဒ္ဓနီယံ ဇီဝိတံ နစိရဋ္ဌိတိကံ ဇီဝိတံ။ တာဝတိံသာနံ ဒေဝတာနံ။ပေ.။ ယာမာနံ ဒေဝတာနံ။ တုသိတာနံ ဒေဝတာနံ။ နိမ္မာနရတီနံ ဒေဝတာနံ။ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တီနံ ဒေဝတာနံ။ ဗြဟ္မကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ ဇီဝိတံ ဥပါဒါယ မနုဿာနံ အပ္ပကံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တံ ဇီဝိတံ ထောကံ ဇီဝိတံ ခဏိကံ ဇီဝိတံ လဟုကံ ဇီဝိတံ ဣတ္တရံ ဇီဝိတံ အနဒ္ဓနီယံ ဇီဝိတံ နစိရဋ္ဌိတိကံ ဇီဝိတံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – “အပ္ပမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, မနုဿာနံ အာယု, ဂမနိယော သမ္ပရာယော, မန္တာယ ဗောဒ္ဓဗ္ဗံ, ကတ္တဗ္ဗံ ကုသလံ, စရိတဗ္ဗံ ဗြဟ္မစရိယံ, နတ္ထိ ဇာတဿ အမရဏံ။ ယော, ဘိက္ခဝေ, စိရံ ဇီဝတိ, သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော။

> “အပ္ပမာယု မနုဿာနံ၊ ဟီဠေယျ နံ သုပေါရိသော။
> စရေယျာဒိတ္တသီသောဝ နတ္ထိ မစ္စုဿနာဂမော။
>
> “အစ္စယန္တိ အဟောရတ္တာ၊ ဇီဝိတံ ဥပရုဇ္ဈတိ။
> အာယု ခိယျတိ မစ္စာနံ၊ ကုန္နဒီနံဝ ဩဒက”န္တိ။

အပ္ပံ ဝါ ဇီဝိတံ ဣဒံ။

ဩရံ ဝဿသတာပိ မိယျတီ တိ။ ကလလကာလေပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, အဗ္ဗုဒကာလေပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ပေသိကာလေပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ဃနကာလေပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ပသာခကာလေပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ဇာတမတ္တောပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, သူတိဃရေပိ [ပသူတိဃရေ (သျာ.), သူတိကဃရေ (က.)] စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, အဍ္ဎမာသိကောပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, မာသိကောပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ဒွေမာသိကောပိ။ပေ.။ တေမာသိကောပိ။ စတုမာသိကောပိ။ ပဉ္စမာသိကောပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ဆမာသိကောပိ။ သတ္တမာသိကောပိ။ အဋ္ဌမာသိကောပိ။ နဝမာသိကောပိ။ ဒသမာသိကောပိ။ သံဝစ္ဆရိကောပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, ဒွေဝဿိကောပိ။ တိဝဿိကောပိ။ စတုဝဿိကောပိ။ ပဉ္စဝဿိကောပိ ။ ဆဝဿိကောပိ။ သတ္တဝဿိကောပိ။ အဋ္ဌဝဿိကောပိ။ နဝဝဿိကောပိ။ ဒသဝဿိကောပိ။ ဝီသတိဝဿိကောပိ။ တိံသဝဿိကောပိ။ စတ္တာရီသဝဿိကောပိ။ ပညာသဝဿိကောပိ။ သဋ္ဌိဝဿိကောပိ။ သတ္တတိဝဿိကောပိ။ အသီတိဝဿိကောပိ။ နဝုတိဝဿိကောပိ စဝတိ မရတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတီတိ – ဩရံ ဝဿသတာပိ မိယျတိ။

ယော စေပိ အတိစ္စ ဇီဝတီ တိ။ ယော ဝဿသတံ အတိက္ကမိတွာ ဇီဝတိ သော ဧကံ ဝါ ဝဿံ ဇီဝတိ, ဒွေ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ, တီဏိ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ, စတ္တာရိ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ, ပဉ္စ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ။ပေ.။ ဒသ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ, ဝီသတိ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ, တိံသံ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတိ, စတ္တာရီသံ ဝါ ဝဿာနိ ဇီဝတီတိ – ယော စေပိ အတိစ္စ ဇီဝတိ။ **အထ ခော သော ဇရသာပိ မိယျတီ** တိ။ ယဒါ ဇိဏ္ဏော ဟောတိ ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော အဒ္ဓဂတော ဝယောအနုပ္ပတ္တော ခဏ္ဍဒန္တော ပလိတကေသော ဝိလူနံ ခလိတသိရော [ခလိတံ သိရော (သီ.)] ဝလိနံ တိလကာဟတဂတ္တော

ဝဌော ဘောဂေ ဒဏ္ဍပရာယနော, သော ဇရာယပိ စဝတိ မရတိ အန္တရာဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, နတ္ထိ မရဏမ္ဟာ မောက္ခော။

“ဖလာနမိဝ ပက္ကာနံ၊ ပါတော ပတနတော [ပပတတော (သီ.)] ဘယံ။
ဧဝံ ဇာတာန မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏတော ဘယံ။

“ယထာပိ ကုမ္ဘကာရဿ၊ ကတာ မတ္တိကဘာဇနာ။
သဗ္ဗေ ဘေဒနပရိယန္တာ၊ ဧဝံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။

“ဒဟရာ စ မဟန္တာ စ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။
သဗ္ဗေ မစ္စုဝသံ ယန္တိ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ။

“တေသံ မစ္စုပရေတာနံ၊ ဂစ္ဆတံ ပရလောကတော။
န ပိတာ တာယတေ ပုတ္တံ၊ ဉာတီ ဝါ ပန ဉာတကေ။

“ပေက္ခတညေဝ ဉာတီနံ၊ ပဿ လာလပတံ ပုထု။
ဧကမေကောဝ မစ္စာနံ၊ ဂောဝဇ္ဈော ဝိယ နီယတိ။
ဧဝမဗ္ဘာဟတော လောကော၊ မစ္စုနာ စ ဇရာယ စာ”တိ။

အထ ခေါ သော ဇရသာပိ မိယျတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အပ္ပံ ဝတ ဇီဝိတံ ဣဒံ၊ ဩရံ ဝဿသတာပိ မိယျတိ။
ယော စေပိ အတိစ္စ ဇီဝတိ၊ အထ ခေါ သော ဇရသာပိ မိယျတီ”တိ။

၄၀. **သောစန္တိ ဇနာ မမာယိတေ၊ န ဟိ သန္တိ နိစ္စာ ပရိဂ္ဂဟာ။**
ဝိနာဘာဝံ သန္တမေဝိဒံ၊ ဣတိ ဒိသွာ နာဂါရမာဝသေ။

သောစန္တိ ဇနာ မမာယိတေ တိ။ **ဇနာ**တိ ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ။ **မမတ္တာ** တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ သောစန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ သောစန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ သောစန္တိ။ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ သောစန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ သောစန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ သောစန္တိ ကိလမန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒန္တိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇန္တီတိ – သောစန္တိ ဇနာ မမာယိတေ။

န ဟိ သန္တိ နိစ္စာ ပရိဂ္ဂဟာ တိ။ ဒွေ ပရိဂ္ဂဟာ – တဏှာပရိဂ္ဂဟော စ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပရိဂ္ဂဟော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော။ တဏှာပရိဂ္ဂဟော အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော ခယဓမ္မော ဝယဓမ္မော ဝိရာဂဓမ္မော နိရောဓဓမ္မော ဝိပရိဏာမဓမ္မော။ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟောပိ အနိစ္စော သင်္ခတော ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော ခယဓမ္မော ဝယဓမ္မော ဝိရာဂဓမ္မော နိရောဓဓမ္မော ဝိပရိဏာမဓမ္မော။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “ပဿထ နော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, တံ ပရိဂ္ဂဟံ ယွာယံ ပရိဂ္ဂဟော နိစ္စော ဓုဝော သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတီ”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “သာဓု, ဘိက္ခဝေ! အဟမ္ပိ ခေါ ဧတံ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဂ္ဂဟံ န သမနုပဿာမိ, ယွာယံ ပရိဂ္ဂဟော နိစ္စော ဓုဝော သဿတော အဝိပရိဏာမဓမ္မော သဿတိသမံ တထေဝ ဌဿတီ”တိ။ ပရိဂ္ဂဟာ နိစ္စာ ဓုဝါ သဿတာ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တီတိ – န ဟိ သန္တိ နိစ္စာ ပရိဂ္ဂဟာ။

ဝိနာဘာဝံ သန္တမေဝိဒ န္တိ။ နာနာဘာဝေ ဝိနာဘာဝေ အညထာဘာဝေ သန္တေ သံဝိဇ္ဇမာနေ ဥပလဗ္ဘိယမာနေ။ ဝုတ္တဉ္စေဟတံ ဘဂဝတာ – ''အလံ, အာနန္ဒ! မာ သောစိ မာ ပရိဒေဝိ။ နနု ဧတံ, အာနန္ဒ, မယာ ပဋိကစ္စေဝ [ပဋိဂစ္စေဝ (သီ.)] အက္ခာတံ – 'သဗ္ဗေဟေဝ ပိယေဟိ မနာပေဟိ နာနာဘာဝေါ ဝိနာဘာဝေါ အညထာဘာဝေါ။ တံ ကုတေတ္ထ, အာနန္ဒ, လဗ္ဘာ – ယံ တံ ဇာတံ ဘူတံ သင်္ခတံ ပလောကဓမ္မံ တံ ဝတ မာ ပလုဇ္ဇီ'တိ! နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ပုရိမာနံ ပုရိမာနံ ခန္ဓာနံ ဓာတူနံ အာယတနာနံ ဝိပရိဏာမညထာဘာဝါ ပစ္ဆိမာ ပစ္ဆိမာ ခန္ဓာ စ ဓာတုယော စ အာယတနာနိ စ ပဝတ္တန္တီ''တိ – ဝိနာဘာဝံ သန္တမေဝိဒံ။

ကွတိ ဒိသွာ နာဂါရမာဝသေတိ။ **ကွတီ**တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ။ **ကွတီ**တိ ကွတိ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ မမတ္တေသူတိ – ကွတိ ဒိသွာ။ **နာဂါရမာဝသေ**တိ သဗ္ဗံ ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ပုတ္တဒါရပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ဉာတိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ မိတ္တာမစ္စပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ သန္နိဓိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ အကိဉ္စနဘာဝံ ဥပဂန္တွာ ဧကော စရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပါလေယျ ယပေယျ ယာပေယျာတိ – ကွတိ ဒိသွာ နာဂါရမာဝသေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''သောစန္တိ ဇနာ မမာယိတေ၊ န ဟိ သန္တိ နိစ္စာ ပရိဂ္ဂဟာ။
ဝိနာဘာဝံ သန္တမေဝိဒံ၊ ကွတိ ဒိသွာ နာဂါရမာဝသေ''တိ။

၄၁. **မရဏေနပိ တံ ပဟီယတိ** [ပဟိယ္ယတိ (က.)] **ယံ ပုရိသော မမိဒန္တိ မညတိ။**
ဧတမ္ပိ ဝိဒိတွာန [ဧတံ ဒိသွာန (သီ. က.)] **ပဏ္ဍိတော၊ န မမတ္တာယ နမေထ မာမကော။**

မရဏေနပိ တံ ပဟီယတီတိ။ **မရဏ**န္တိ ယာ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ တမှာ တမှာ သတ္တနိကာယာ စုတိ စဝနတာ ဘေဒော အန္တရဓာနံ မစ္စုမရဏံ ကာလံကိရိယာ ခန္ဓာနံ ဘေဒော ကဠေဝရဿ နိက္ခေပေါ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿုပစ္ဆေဒော။ **တ**န္တိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ။ **ပဟီယတီ**တိ ပဟီယတိ ဇဟီယတိ ဝိဇဟီယတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ။ ဘာသိတမ္ပိ ဟေတံ –

''ပုဗ္ဗေဝ မစ္စံ ဝိဇဟန္တိ ဘောဂါ၊ မစ္စောဝ နေ ပုဗ္ဗတရံ ဇဟာတိ။
အသဿတာ ဘောဂိနော ကာမကာမီ၊ တသ္မာ န သောစာမဟံ သောကကာလေ။

''ဥဒေတိ အာပူရတိ ဝေတိ စန္ဒော၊ အတ္ထံ ဂမေတွာန ပလေတိ သူရိယော။
ဝိဒိတာ မယာ သတ္တုက လောကဓမ္မာ၊ တသ္မာ န သောစာမဟံ သောကကာလေ''တိ။

မရဏေနပိ တံ ပဟီယတိ။ **ယံ ပုရိသော မမိဒန္တိ မညတီ**တိ။ **ယ**န္တိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ။ **ပုရိသော**တိ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော [လောကဝေါဟာရော (သျာ.)] နာမံ နာမကမ္မံ နာမဓေယျံ နိရုတ္တိ ဗျဉ္ဇနံ အဘိလာပေါ။ **မမိဒန္တိ မညတီ**တိ တဏှာမညနာယ မညတိ, ဒိဋ္ဌိမညနာယ မညတိ, မာနမညနာယ မညတိ, ကိလေသမညနာယ မညတိ, ဒုစ္စရိတမညနာယ မညတိ, ပယောဂမညနာယ မညတိ, ဝိပါကမညနာယ မညတီတိ – ယံ ပုရိသော မမိဒန္တိ မညတိ။

ဧတမ္ပိ ဝိဒိတွာန ပဏ္ဍိတောတိ။ ဧတံ အာဒီနဝံ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ မမတ္တေသူတိ, ဧတမ္ပိ ဝိဒိတွာ ပဏ္ဍိတော ဓီရော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီတိ – ဧတမ္ပိ ဝိဒိတွာန ပဏ္ဍိတော။

န မမတ္တာယ နမေထ မာမကော တိ။ **မမတ္တာ** တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ **မာမကော**တိ ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော သင်္ဃမာမကော။ သော ဘဂဝန္တံ မမာယတိ, ဘဂဝါ တံ ပုဂ္ဂလံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ကုဟာ ထဒ္ဓါ [ဗဒ္ဓါ (က.) ဣတိဝု. ၁၀၈] လပါ သိင်္ဂီ ဥန္နဠာ အသမာဟိတာ, န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မာမကာ; အပဂတာ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ။ န စ တေ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ယေ စ ခော တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ နိက္ကုဟာ နိလ္လပါ ဓီရာ အတ္ထဒ္ဓါ သုသမာဟိတာ, တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မာမကာ; အနပဂတာ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ။ တေ စ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တီ”တိ။

“ကုဟာ ထဒ္ဓါ လပါ သိင်္ဂီ၊ ဥန္နဠာ အသမာဟိတာ။
န တေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတေ။

“နိက္ကုဟာ နိလ္လပါ ဓီရာ၊ အတ္ထဒ္ဓါ သုသမာဟိတာ။
တေ ဝေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတေ”။

န မမတ္တာယ နမေထ မာမကော တိ။ မာမကော တဏှာမမတ္တံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမတ္တာယ န နမေယျ န ဩနမေယျ, န တံနိန္နော အဿ န တပ္ပောဏော န တပ္ပဗ္ဘာရော န တဒဓိမုတ္တော န တဒဓိပတေယျောတိ – န မမတ္တာယ နမေထ မာမကော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“မရဏေနပိ တံ ပဟီယတိ၊ ယံ ပုရိသော မမိဒန္တိ မညတိ။
ဧတမ္ပိ ဝိဒိတွာန ပဏ္ဍိတော၊ န မမတ္တာယ နမေထ မာမကော”တိ။

၄၂. **သုပိနေန ယထာပိ သင်္ဂတံ၊ ပဋိဗုဒ္ဓော ပုရိသော န ပဿတိ။**
ဧဝမ္ပိ ပိယာယိတံ ဇနံ၊ ပေတံ ကာလင်္ကတံ [ကာလကတံ (သီ. သျာ.)] **န ပဿတိ။**

သုပိနေန ယထာပိ သင်္ဂတ န္တိ။ သင်္ဂတံ သမာဂတံ သမာဟိတံ သန္နိပတိတန္တိ – သုပိနေန ယထာပိ သင်္ဂတံ။ **ပဋိဗုဒ္ဓော ပုရိသော န ပဿတီ** တိ ယထာ ပုရိသော သုပိနဂတော စန္ဒံ ပဿတိ, သူရိယံ ပဿတိ, မဟာသမုဒ္ဒံ ပဿတိ, သိနေရုံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ပဿတိ, ဟတ္ထိံ ပဿတိ, အဿံ ပဿတိ, ရထံ ပဿတိ, ပတ္တိံ ပဿတိ, သေနာဗျူဟံ ပဿတိ, အာရာမရာမဏေယျကံ ပဿတိ, ဝနရာမဏေယျကံ။ပေ.။ ဘူမိရာမဏေယျကံ။ ပေါက္ခရဏီရာမဏေယျကံ ပဿတိ; ပဋိဗုဒ္ဓော န ကိဉ္စိ ပဿတီတိ – ပဋိဗုဒ္ဓော ပုရိသော န ပဿတိ။

ဧဝမ္ပိ ပိယာယိတံ ဇန န္တိ။ **ဧဝ**န္တိ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ။ **ပိယာယိတံ ဇန**န္တိ မမာယိတံ ဇနံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ ဘာတရံ ဝါ ဘဂိနိံ ဝါ ပုတ္တံ ဝါ ဓီတရံ ဝါ မိတ္တံ ဝါ အမစ္စံ ဝါ ဉာတိံ ဝါ သာလောဟိတံ ဝါတိ – ဧဝမ္ပိ ပိယာယိတံ ဇနံ။

ပေတံ ကာလင်္ကတံ န ပဿတီ တိ။ **ပေတော** ဝုစ္စတိ မတော။ ကာလင်္ကတံ န ပဿတိ န ဒက္ခတိ နာဓိဂစ္ဆတိ န ဝိန္ဒတိ န ပဋိလဘတီတိ – ပေတံ ကာလင်္ကတံ န ပဿတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သုပိနေန ယထာပိ သင်္ဂတံ၊ ပဋိဗုဒ္ဓော ပုရိသော န ပဿတိ။
ဧဝမ္ပိ ပိယာယိတံ ဇနံ၊ ပေတံ ကာလင်္ကတံ န ပဿတီ”တိ။

၄၃. **ဒိဋ္ဌာပိ သုတာပိ တေ ဇနာ၊ ယေသံ နာမမိဒံ ပဝုစ္စတိ။**
နာမံယေဝါဝသိဿတိ ၊ [နာမမေဝါဝသိဿတိ (သီ. သျာ.)] **အက္ခေယျံ ပေတဿ ဇန္တုနော။**

ဒိဋ္ဌာပိ သုတာပိ တေ ဇနာ တိ။ **ဒိဋ္ဌာ** တိ ယေ စက္ခုဝိညာဏာဘိသမ္ဘုတာ။ **သုတာ**တိ ယေ သောတဝိညာဏာဘိသမ္ဘူတာ ။ **တေ ဇနာ**တိ ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒာ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝာ စ မနုဿာ စာတိ – ဒိဋ္ဌာပိ သုတာပိ တေ ဇနာ။

ယေသံ နာမမိဒံ ပဝုစ္စတီ တိ။ **ယေသ**န္တိ ယေသံ ခတ္တိယာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝေဿာနံ သုဒ္ဒာနံ ဂဟဋ္ဌာနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒေဝာနံ မနုဿာနံ။ **နာမ**န္တိ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော နာမံ နာမကမ္မံ နာမဓေယျံ နိရုတ္တိ ဗျဉ္ဇနံ အဘိလာပေါ။ **ပဝုစ္စတီ** တိ ဝုစ္စတိ ပဝုစ္စတိ ကထီယတိ ဘဏီယတိ ဒီပီယတိ ဝေါဟရီယတီတိ – ယေသံ နာမမိဒံ ပဝုစ္စတိ။

နာမံယေဝာဝသိဿတိ အက္ခေယျန္တိ။ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ ပဟီယတိ ဇဟီယတိ ဝိဇဟီယတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတိ, နာမံယေဝာဝသိဿတိ။ **အက္ခေယျ**န္တိ။ အက္ခာတုံ ကထေတုံ ဘဏိတုံ ဒီပယိတုံ ဝေါဟရိတုန္တိ – နာမံ ဧဝါဝသိဿတိ အက္ခေယျံ။ **ပေတဿ ဇန္တုနော** တိ။ **ပေတဿာ** တိ မတဿ ကာလင်္ကတဿ။ **ဇန္တုနော** တိ သတ္တဿ နရဿ မာနဝဿ ပေါသဿ ပုဂ္ဂလဿ ဇီဝဿ ဇာဂုဿ ဇန္တုဿ ဣန္ဒဂုဿ မနုဇဿာတိ – ပေတဿ ဇန္တုနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "ဒိဋ္ဌာပိ သုတာပိ တေ ဇနာ၊ ယေသံ နာမမိဒံ ပဝုစ္စတိ။
> နာမံယေဝါဝသိဿတိ၊ အက္ခေယျံ ပေတဿ ဇန္တုနော"တိ။

၄၄. **သောကပ္ပရိဒေဝမစ္ဆရံ၊ န ဇဟန္တိ ဂိဒ္ဓါ မမာယိတေ။**
တသ္မာ မုနယော ပရိဂ္ဂဟံ၊ ဟိတွာ အစရိံသု ခေမဒဿိနော။

သောကပ္ပရိဒေဝမစ္ဆရံ န ဇဟန္တိ ဂိဒ္ဓါ မမာယိတေ တိ။ **သောကော**တိ ဉာတိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ ဘောဂဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ ရောဂဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ သီလဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္တံ အန္တောသောကော အန္တောပရိသောကော အန္တောဍာဟော အန္တောပရိဍာဟော [အန္တောဍာဟော အန္တောပရိဍာဟော (သျာ.)] စေတသော ပရိဇ္ဈာယနာ ဒေါမနဿံ သောကသလ္လံ။ **ပရိဒေဝေါ**တိ ဉာတိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ ဝါစာ ပလာပေါ ဝိပ္ပလာပေါ လာလပ္ပေါ လာလပ္ပါယနာ လာလပ္ပါယိတတ္တံ။ **မစ္ဆရိယ**န္တိ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ , ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ယံ ဧဝရူပံ မစ္ဆရိယံ မစ္ဆရာယနာ မစ္ဆရာယိတတ္တံ ဝေဝိစ္ဆံ ကဒရိယံ ကဋုကဉ္စုကတာ အဂ္ဂဟိတတ္တံ စိတ္တဿ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ အပိ စ ခန္ဓမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, ဓာတုမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, အာယတနမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ ဂါဟော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ ဂေဓော ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **မမတ္တာ** တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ သောစန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ သောစန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ သောစန္တိ, မမာယိတံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ သောစန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ သောစန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ သောစန္တိ, မမာယိတံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ ပရိဒေဝန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ ပရိဒေဝန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ပရိဒေဝန္တိ။ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ ပရိဒေဝန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ပရိဒေဝန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ပရိဒေဝန္တိ။ မမာယိတံ ဝတ္ထုံ ရက္ခန္တိ ဂောပေန္တိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ မမာယန္တိ မစ္ဆရာယန္တိ; မမာယိတသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ သောကံ န ဇဟန္တိ, ပရိဒေဝံ န ဇဟန္တိ, မစ္ဆရိယံ န ဇဟန္တိ, ဂေဓံ န ဇဟန္တိ နပ္ပဇဟန္တိ န ဝိနောဒေန္တိ န ဗျန္တိံ ကရောန္တိ န အနဘာဝံ ဂမေန္တီတိ – သောကပ္ပရိဒေဝမစ္ဆရံ နပ္ပဇဟန္တိ ဂိဒ္ဓါ မမာယိတေ။

တသ္မာ မုနယော ပရိဂ္ဂဟံ, ဟိတွာ အစရိံသု ခေမဒဿိနော တိ။ **တသ္မာ** တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ ဧတံ အာဒီနဝံ သမ္ပဿမာနာ မမတ္တေသူတိ – တသ္မာ။ **မုနယောတိ မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တေန ဉာဏေန သမန္နာဂတာ မုနယော မောနပ္ပတ္တာ။ တီဏိ မောနေယျာနိ – ကာယမောနေယျံ, ဝစီမောနေယျံ, မနောမောနေယျံ။ပေ။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **ပရိဂ္ဂဟော** တိ ဒွေ ပရိဂ္ဂဟာ – တဏှာပရိဂ္ဂဟော စ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော စ။ပေ။ အယံ တဏှာပရိဂ္ဂဟော။ပေ။ အယံ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော။ မုနယော တဏှာပရိဂ္ဂဟံ ပရိစ္စဇိတွာ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စဇိတွာ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တီကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာ အစရိံသု ဝိဟရိံသု ဣရိယိံသု ဝတ္တိံသု ပာလိံသု ယပိံသု ယာပိံသု။ **ခေမဒဿိနော** တိ **ခေမံ** ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂော တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ **ခေမဒဿိနော** တိ ခေမဒဿိနော တာဏဒဿိနော လေဏဒဿိနော သရဏဒဿိနော အဘယဒဿိနော အစ္စုတဒဿိနော အမတဒဿိနော နိဗ္ဗာနဒဿိနောတိ – တသ္မာ မုနယော ပရိဂ္ဂဟံ ဟိတွာ အစရိံသု ခေမဒဿိနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “သောကပ္ပရိဒေဝမစ္ဆရံ၊ န ဇဟန္တိ ဂိဒ္ဓာ မမာယိတေ။
> တသ္မာ မုနယော ပရိဂ္ဂဟံ၊ ဟိတွာ အစရိံသု ခေမဒဿိနော”တိ။

၄၅. **ပတိလီနစရဿ ဘိက္ခုနော၊ ဘဇမာနဿ ဝိဝိတ္တမာသနံ။**
သာမဂ္ဂိယမာဟု တဿ တံ၊ ယော အတ္တာနံ ဘဝနေ န ဒဿယေ။

ပတိလီနစရဿ ဘိက္ခုနောတိ။ ပတိလီနစရာ ဝုစ္စန္တိ သတ္တ သေက္ခာ [သေခါ (သီ. သျာ.)] ။ အရဟာ ပတိလီနော။ ကိံကာရဏာ ပတိလီနစရာ ဝုစ္စန္တိ သတ္တ သေက္ခာ? တေ တတော တတော စိတ္တံ ပတိလီနေန္တာ ပတိကုဋ္ဌေန္တာ ပတိဝဋ္ဋေန္တာ သန္နိရုဒ္ဓန္တာ [သန္နိရုမ္ဘေန္တာ (သီ.)] သန္နိဂ္ဂဏှန္တာ သန္နိဝါရေန္တာ ရက္ခန္တာ ဂေါပေန္တာ စရန္တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပာလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ, စက္ခုဒွါရေ စိတ္တံ ပတိလီနေန္တာ ပတိကုဋ္ဌေန္တာ ပတိဝဋ္ဋေန္တာ သန္နိရုဒ္ဓန္တာ သန္နိဂ္ဂဏှန္တာ သန္နိဝါရေန္တာ ရက္ခန္တာ ဂေါပေန္တာ စရန္တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပာလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ, သောတဒွါရေ စိတ္တံ။ပေ။ ဃာနဒွါရေ စိတ္တံ။ ဇိဝှာဒွါရေ စိတ္တံ။ ကာယဒွါရေ စိတ္တံ။ မနောဒွါရေ စိတ္တံ ပတိလီနေန္တာ ပတိကုဋ္ဌေန္တာ ပတိဝဋ္ဋေန္တာ သန္နိရုဒ္ဓန္တာ သန္နိဂ္ဂဏှန္တာ သန္နိဝါရေန္တာ ရက္ခန္တာ ဂေါပေန္တာ စရန္တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပာလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ။ ယထာ ကုက္ကုဋပတ္တံ ဝါ နှာရုဒဒ္ဒုလံ ဝါ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တံ ပတိလီယတိ ပတိကုဋတိ ပတိဝဋ္ဋတိ န သမ္ပသာရိယတိ; ဧဝမေဝ တတော တတော စိတ္တံ ပတိလီနေန္တာ ပတိကုဋ္ဌေန္တာ ပတိဝဋ္ဋေန္တာ သန္နိရုဒ္ဓန္တာ သန္နိဂ္ဂဏှန္တာ သန္နိဝါရေန္တာ ရက္ခန္တာ ဂေါပေန္တာ စရန္တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပာလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ, စက္ခုဒွါရေ စိတ္တံ။ပေ။ သောတဒွါရေ စိတ္တံ။ ဃာနဒွါရေ စိတ္တံ။ ဇိဝှာဒွါရေ စိတ္တံ။ ကာယဒွါရေ စိတ္တံ။ မနောဒွါရေ စိတ္တံ ပတိလီနေန္တာ ပတိကုဋ္ဌေန္တာ ပတိဝဋ္ဋေန္တာ သန္နိရုဒ္ဓန္တာ သန္နိဂ္ဂဏှန္တာ သန္နိဝါရေန္တာ ရက္ခန္တာ ဂေါပေန္တာ စရန္တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပာလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ။ တံကာရဏာ ပတိလီနစရာ ဝုစ္စန္တိ သတ္တ သေက္ခာ။ **ဘိက္ခုနော**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ ဝါ ဘိက္ခုနော သေက္ခဿ ဝါ ဘိက္ခုနောတိ – ပတိလီနစရဿ ဘိက္ခုနော။

ဘဇမာနဿ ဝိဝိတ္တမာသန န္တိ **အာသနံ** ဝုစ္စတိ ယတ္ထ နိသီဒန္တိ – မဉ္စော ပီဌံ ဘိသိ တဋ္ဋိကာ စမ္မခဏ္ဍော တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရော ပလာလသန္ထာရော။ တံ အာသနံ အသပ္ပာယရူပဒဿနေန ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ, အသပ္ပာယသဒ္ဒဿဝနေန ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ, အသပ္ပာယဂန္ဓဃာယနေန။ အသပ္ပာယရသသာယနေန။ အသပ္ပာယဖောဋ္ဌဗ္ဗဖုသနေန။ အသပ္ပာယေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ။ တံ ဝိဝိတ္တံ အာသနံ ဘဇတော သမ္ဘဇတော သေဝတော နိသေဝတော သံသေဝတော ပဋိသေဝတောတိ – ဘဇမာနဿ ဝိဝိတ္တမာသနံ။

သာမဂ္ဂိယမာဟု တဿ တံ, ယော အတ္တာနံ ဘဝနေ န ဒဿယေ တိ။ **သာမဂ္ဂိယော** တိ တိဿော သာမဂ္ဂိယော – ဂဏသာမဂ္ဂီ, ဓမ္မသာမဂ္ဂီ, အနဘိနိဗ္ဗတ္တိသာမဂ္ဂီ။ ကတမာ ဂဏသာမဂ္ဂီ? ဗဟုု စေပိ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ သမ္

မောဒမာနာ အဝိဝဒမာနာ ခီရောဒကီဘူတာ အညမညံ ပိယစက္ခူဟိ သမ္ပဿန္တာ ဝိဟရန္တိ – အယံ ဂဏသာမဂ္ဂီ။ ကတမာ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ? စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ပဉ္စ ဗလာနိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂာ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။ တေ ဧကတော ပက္ခန္ဒန္တိ ပသီဒန္တိ သမ္ပတိဋ္ဌန္တိ ဝိမုစ္စန္တိ; န တေသံ ဓမ္မာနံ ဝိဝါဒော ပဝိဝါဒော အတ္ထိ – အယံ ဓမ္မသာမဂ္ဂီ။ ကတမာ အနဘိနိဗ္ဗတ္တိသာမဂ္ဂီ? ဗဟူ စေပိ ဘိက္ခူ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ; န တေသံ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ [တေန (သီ.)] ဦနတ္တံ ဝါ ပုဏ္ဏတ္တံ ဝါ ပညာယတိ – အယံ အနဘိနိဗ္ဗတ္တိသာမဂ္ဂီ။ **ဘဝနေ**တိ နေရယိကာနံ နိရယော ဘဝနံ, တိရစ္ဆာနယောနိကာနံ တိရစ္ဆာနယောနိ ဘဝနံ, ပေတ္တိဝိသယိကာနံ ပေတ္တိဝိသယော ဘဝနံ, မနုဿာနံ မနုဿလောကော ဘဝနံ, ဒေဝါနံ ဒေဝလောကော ဘဝနန္တိ။ **သာမဂ္ဂိယမာဟု တဿ တံ, ယော အတ္တာနံ ဘဝနေ န ဒဿယေ**တိ။ တဒဿေသာ သာမဂ္ဂီ ဧတံ ဆန္နံ ဧတံ ပတိရူပံ ဧတံ အနုစ္ဆဝိကံ ဧတံ အနုလောမံ, ယော ဧဝံ ပဋိစ္ဆန္နေ နိရယေ အတ္တာနံ န ဒဿေယျ, တိရစ္ဆာနယောနိယံ အတ္တာနံ န ဒဿေယျ, ပေတ္တိဝိသယေ အတ္တာနံ န ဒဿေယျ, မနုဿလောကေ အတ္တာနံ န ဒဿေယျ, ဒေဝလောကေ အတ္တာနံ န ဒဿေယျာတိ ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – သာမဂ္ဂိယမာဟု တဿ တံ, ယော အတ္တာနံ ဘဝနေ န ဒဿယေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပတိလီနစရဿ ဘိက္ခုနော၊ ဘဇမာနဿ ဝိဝိတ္တမာသနံ။
သာမဂ္ဂိယမာဟု တဿ တံ၊ ယော အတ္တာနံ ဘဝနေ န ဒဿယေ”တိ။

၄၆. သဗ္ဗတ္ထ မုနီ အနိဿိတော၊ န ပိယံ ကုဗ္ဗတိ နောပိ အပ္ပိယံ။
တသ္မိံ ပရိဒေဝမစ္ဆရံ၊ ပဏ္ဏေ ဝါရိ ယထာ န လိမ္ပတိ။

သဗ္ဗတ္ထ မုနီ အနိဿိတောတိ။ သဗ္ဗံ ဝုစ္စတိ ဒွါဒသာယတနာနိ – စက္ခုဉ္စေဝ ရူပါ စ, သောတဉ္စ သဒ္ဒါ စ, ဃာနဉ္စ ဂန္ဓာ စ, ဇိဝှါ စ ရသာ စ, ကာယော စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ, မနော စ ဓမ္မာ စ။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **အနိဿိတော**တိ ။ ဒွေ နိဿယာ – တဏှာနိဿယော စ ဒိဋ္ဌိနိဿယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာနိဿယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိနိဿယော။ မုနိ တဏှာနိဿယံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စက္ခုံ အနိဿိတော သောတံ အနိဿိတော ဃာနံ အနိဿိတော ဇိဝှံ အနိဿိတော ကာယံ အနိဿိတော မနံ အနိဿိတော ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ဓမ္မေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ ကာမဓာတုံ။ ရူပဓာတုံ။ အရူပဓာတုံ။ ကာမဘဝံ။ ရူပဘဝံ။ အရူပဘဝံ။ သညာဘဝံ။ အသညာဘဝံ ။ နေဝသညာနာသညာဘဝံ။ ဧကဝေါကာရဘဝံ။ စတုဝေါကာရဘဝံ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝံ။ အတီတံ။ အနာဂတံ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဒိဋ္ဌံ။ သုတံ။ မုတံ။ ဝိညာတံ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မေ အနိဿိတော အနလ္လီနော အနုပဂတော အနဇ္ဈောသိတော အနဓိမုတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – သဗ္ဗတ္ထ မုနိ အနိဿိတော။

န ပိယံ ကုဗ္ဗတိ နောပိ အပ္ပိယန္တိ။ **ပိယာ**တိ ဒွေ ပိယာ – သတ္တာ ဝါ သင်္ခါရာ ဝါ။ ကတမေ သတ္တာ ပိယာ? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတကာမာ ဖာသုကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ ပုတ္တာ ဝါ ဓီတရာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – ဣမေ သတ္တာ ပိယာ။ ကတမေ သင်္ခါရာ ပိယာ? မနာပိကာ ရူပါ မနာပိကာ သဒ္ဒါ မနာပိကာ ဂန္ဓာ မနာပိကာ ရသာ မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ – ဣမေ သင်္ခါရာ ပိယာ။ **အပ္ပိယာ**တိ ဒွေ အပ္ပိယာ – သတ္တာ ဝါ သင်္ခါရာ ဝါ။ ကတမေ သတ္တာ အပ္ပိယာ? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အနတ္ထကာမာ အဟိတကာမာ အဖာသုကာမာ အယောဂက္ခေမကာမာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုကာမာ – ဣမေ သတ္တာ အပ္ပိယာ။ ကတမေ သင်္ခါရာ အပ္ပိယာ? အမနာပိကာ ရူပါ အမနာပိကာ သဒ္ဒါ အမနာပိကာ ဂန္ဓာ အမနာပိကာ ရသာ အမနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ – ဣမေ သင်္ခါရာ အပ္ပိယာ။ **န ပိယံ ကုဗ္ဗတိ နောပိ အပ္ပိယ**န္တိ။ “အယံ မေ သတ္တော ပိယော, ဣမေ စ သင်္ခါရာ မနာပါ”တိ ရာဂဝသေန ပိယံ န ကရောတိ; “အယံ မေ သတ္တော အပ္ပိယော, ဣမေ စ သင်္ခါရာ အမနာပါ”တိ ပဋိဃဝသေန အပ္ပိယံ န ကရောတိ န ဇနေတိ န သဉ္ဇနေတိ န နိဗ္ဗတ္တေတိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – န ပိယံ ကုဗ္ဗတိ နောပိ အပ္ပိယံ။

တသ္မိံ ပရိဒေဝမစ္ဆရံ ပဏ္ဏေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတီ တိ။ **တသ္မိ** န္တိ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အရဟန္တေ ခီဏာ သဝေ။ **ပရိဒေဝတေ**တိ ဉာတိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ ဘောဂဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ ရောဂဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ သီလဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ အာဒေဝနာ ပရိဒေဝနာ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ ဝါစာ ပလာပေါ ဝိပ္ပလာပေါ လာလပ္ပေါ လာလပ္ပာယနာ လာလပ္ပာယိတတ္တံ။ **မစ္ဆရိယ**န္တိ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ, ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ယံ ဧဝရူပံ မစ္ဆရိယံ မစ္ဆရာယနာ မစ္ဆရာယိတတ္တံ ဝေဝိစ္ဆံ ကဒရိယံ ကဋုကဉ္စုကတာ အဂ္ဂဟိတတ္တံ စိတ္တဿ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ အပိ စ ခန္ဓမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, ဓာတုမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, အာယတနမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ ဂါဟော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။

ပဏ္ဏေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတီ တိ။ **ပဏ္ဏ** ံ ဝုစ္စတိ ပဒုမပတ္တံ။ **တရိ** ဝုစ္စတိ ဥဒကံ။ ယထာ တရိ ပဒုမပတ္တံ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တံ အပလိတ္တံ အနုပလိတ္တံ, ဧဝမေဝ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အရဟန္တေ ခီဏာသဝေ ပရိဒေဝေါ မစ္ဆရိယဉ္စ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တာ အပလိတ္တာ အနုပလိတ္တာ။ သော စ ပုဂ္ဂလော အရဟန္တော တေဟိ ကိလေသေဟိ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တော အပလိတ္တော အနုပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – တသ္မိံ ပရိဒေဝမစ္ဆရံ ပဏ္ဏေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သဗ္ဗတ္ထ မုနီ အနိဿိတော၊ န ပိယံ ကုဗ္ဗတိ နောပိ အပ္ပိယံ။
တသ္မိံ ပရိဒေဝမစ္ဆရံ၊ ပဏ္ဏေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတီ”တိ။

၄၇. **ဥဒဗိန္ဒု ယထာပိ ပေါက္ခရေ၊ ပဒုမေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတိ။**
ဧဝံ မုနိ နောပလိမ္ပတိ၊ ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု [ဒိဋ္ဌသုတေ မုတေသု (သီ.)၊ ဒိဋ္ဌသုတံ မုတေသု (သျာ. က.)] **ဝါ။**

ဥဒဗိန္ဒု ယထာပိ ပေါက္ခရေ တိ။ ဥဒဗိန္ဒု ဝုစ္စတိ ဥဒကထေဝေါ။ ပေါက္ခရံ ဝုစ္စတိ ပဒုမပတ္တံ။ ယထာ ဥဒဗိန္ဒု ပဒုမပတ္တေ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တံ အပလိတ္တံ အနုပလိတ္တန္တိ – ဥဒဗိန္ဒု ယထာပိ ပေါက္ခရေ။ **ပဒုမေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတီ** တိ။ ပဒုမံ ဝုစ္စတိ ပဒုမပုပ္ဖံ။ တရိ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ။ ယထာ တရိ ပဒုမပုပ္ဖံ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တံ အပလိတ္တံ အနုပလိတ္တန္တိ – ပဒုမေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတိ။

ဧဝံ မုနိ နောပလိမ္ပတိ, ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု ဝါ တိ။ **ဧဝ**န္တိ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ။ **မုနီ**တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **လေပါ**တိ ဒွေ လေပါ – တဏှာလေပေါ စ ဒိဋ္ဌိလေပေါ စ။ပေ.။ အယံ တဏှာလေပေါ။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိလေပေါ။ မုနိ တဏှာလေပံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိလေပံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ဒိဋ္ဌေ န လိမ္ပတိ, သုတေ န လိမ္ပတိ, မုတေ န လိမ္ပတိ, ဝိညာတေ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ အလိတ္တော အပလိတ္တော အနုပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဧဝံ မုနိ နောပလိမ္ပတိ, ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု ဝါ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဥဒဗိန္ဒု ယထာပိ ပေါက္ခရေ၊ ပဒုမေ တရိ ယထာ န လိမ္ပတိ။
ဧဝံ မုနိ နောပလိမ္ပတိ၊ ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု ဝါ”တိ။

၄၈. **ဓောနော န ဟိ တေန မညတိ၊ ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု ဝါ။**
နာညေန ဝိသုဒ္ဓိမိစ္ဆတိ၊ န ဟိ သော ရဇ္ဇတိ နော ဝိရဇ္ဇတိ။

ဓောနော န ဟိ တေန မညတိ, ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု တတိ။ **ဓောနောတိ ဓောနာ** ဝုစ္စတိ ပညာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ကိံကာရဏာ ဓောနာ ဝုစ္စတိ ပညာ? တာယ ပညာယ ကာယဒုစ္စရိတံ ဓုတဉ္စ ဓောတ စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဓောတဉ္စ, ဝစီဒုစ္စရိတံ။ပေ.။ မနောဒုစ္စရိတံ ဓုတဉ္စ ဓောတဉ္စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဓောတဉ္စ, ရာဂေါ ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဓောတော စ, ဒောသော။ မောဟော။ ကောဓော။ ဥပနာဟော။ မက္ခော။ ပဠာသော။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယာ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘော။ သာရမ္ဘော။ မာနော။ အတိမာနော။ မဒေါ။ ပမာဒေါ။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပာ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ။ တံကာရဏာ ဓောနာ ဝုစ္စတိ ပညာ။

အထ ဝါ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ, သမ္မာသင်္ကပ္ပေန မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော ဓုတော စ ဓောတော စ သန္ဓောတော စ နိဒ္ဓောတော စ, သမ္မာဝါစာယ မိစ္ဆာဝါစာ ဓုတာ စ။ သမ္မာကမ္မန္တေန မိစ္ဆာကမ္မန္တော ဓုတော စ။ သမ္မာအာဇီဝေန မိစ္ဆာအာဇီဝေါ ဓုတော စ။ သမ္မာဝါယာမေန မိစ္ဆာဝါယာမော ဓုတော စ။ သမ္မာသတိယာ မိစ္ဆာသတိ ဓုတာ စ။ သမ္မာသမာဓိနာ မိစ္ဆာသမာဓိ ဓုတော စ။ သမ္မာဉာဏေန မိစ္ဆာဉာဏံ ဓုတဉ္စ။ သမ္မာဝိမုတ္တိယာ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ။

အထ ဝါ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပာ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ။ အရဟာ ဣမေဟိ ဓောနေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော။ တသ္မာ အရဟာ ဓောနော။ သော ဓုတရာဂေါ ဓုတပါပေါ ဓုတကိလေသော ဓုတပရိဠာဟောတိ – ဓောနော။

ဓောနော န ဟိ တေန မညတိ, ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု တတိ။ ဓောနော ဒိဋ္ဌံ န မညတိ, ဒိဋ္ဌသ္မိံ န မညတိ, ဒိဋ္ဌတော န မညတိ, ဒိဋ္ဌာ မေတိ န မညတိ; သုတံ န မညတိ, သုတသ္မိံ န မညတိ, သုတတော န မညတိ, သုတံ မေတိ န မညတိ; မုတံ န မညတိ, မုတသ္မိံ န မညတိ, မုတတော န မညတိ, မုတံ မေတိ န မညတိ; ဝိညာတံ န မညတိ, ဝိညာတသ္မိံ န မညတိ, ဝိညာတတော န မညတိ, ဝိညာတံ မေတိ န မညတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – "အသ္မီတိ, ဘိက္ခဝေ, မညိတမေတံ, အယမဟမသ္မီတိ မညိတမေတံ, ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ, န ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ, ရူပီ ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ, အရူပီ ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ, သညီ ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ, အသညီ ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ, နေဝသညီနာသညီ ဘဝိဿန္တိ မညိတမေတံ။ မညိတံ [မညိတံ ဟိ (သီ.)], ဘိက္ခဝေ, ရောဂေါ, မညိတံ ဂဏ္ဍော, မညိတံ သလ္လံ, မညိတံ ဥပဒ္ဒဝေါ။ တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, အမညမာနေန စေတသာ ဝိဟရိဿာမာတိ, ဧဝဉ္ဟိ ဝော, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ"န္တိ – ဓောနော န ဟိ တေန မညတိ ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု ဝါ။

နာညေန ဝိသုဒ္ဓိမိစ္ဆတီတိ။ ဓောနော အညေန အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေန မိစ္ဆာပဋိပဒာယ အနိယျာနိကပထေန အညတြ သတိပဋ္ဌာနေဟိ အညတြ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ အညတြ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ အညတြ ဣန္ဒြိယေဟိ အညတြ ဗလေဟိ အညတြ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ အညတြ အရိယာ အဋ္ဌင်္ဂိကာ မဂ္ဂါ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ န ဣစ္ဆတိ န သာဒိယတိ န ပတ္ထေတိ န ပိဟေတိ နာဘိဇပ္ပတီတိ – နာညေန ဝိသုဒ္ဓိမိစ္ဆတိ။

န ဟိ သော ရဇ္ဇတိ နော ဝိရဇ္ဇတီတိ။ သဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနာ ရဇ္ဇန္တိ, ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဥပာဒာယ သတ္တ သေက္ခာ ဝိရဇ္ဇန္တိ; အရဟာ နေဝ ရဇ္ဇတိ နော ဝိရဇ္ဇတိ။ ဝိရတ္တော သော ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ, ခယာ ဒောသဿ ဝီတဒောသတ္တာ, ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟတ္တာ။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော။ပေ.။ ဇာတိဇရာမရဏသံသာရော, နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – န ဟိ သော ရဇ္ဇတိ နော ဝိရဇ္ဇတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ဓောနော န ဟိ တေန မညတိ၊ ယဒိဒံ ဒိဋ္ဌသုတမုတေသု ဝါ။
နာညေန ဝိသုဒ္ဓိမိစ္ဆတိ၊ န ဟိ သော ရဇ္ဇတိ နော ဝိရဇ္ဇတီ"တိ။

ဇရာသုတ္တနိဒ္ဒေသော ဆဋ္ဌော။

၇. တိဿမေတ္တေယ္ယသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ တိဿမေတ္တေယ္ယသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၄၉. **မေထုနမနုယုတ္တဿ ၊ [ဣစ္စာယသ္မာ တိဿော မေတ္တေယ္ယော]**
ဝိဃာတံ ဗြူဟိ မာရိသ။
သုတွာန တဝ သာသနံ၊ ဝိဝေကေ သိက္ခိဿာမသေ။

မေထုနမနုယုတ္တဿာ တိ။ **မေထုနဓမ္မော** နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော ဂါမဓမ္မော ဝသလဓမ္မော ဒုဋ္ဌုလ္လော ဩဒကန္တိကော ရဟဿော ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ။ ကိံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော? ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ – တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။ ယထာ ဥဘော ကလဟကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဘဏ္ဍနကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဘဿကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဝိဝါဒကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော အဓိကရဏကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဝါဒိနော မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော သလ္လာပကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ; ဧဝမေဝံ ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ – တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။

မေထုနမနုယုတ္တဿာ တိ။ မေထုနဓမ္မေ ယုတ္တဿ ပယုတ္တဿ အာယုတ္တဿ သမာယုတ္တဿ တစ္စရိတဿ တဗ္ဗဟုလဿ တဂ္ဂရုကဿ တန္နိန္နဿ တပ္ပောဏဿ တပ္ပဗ္ဘာရဿ တဒဓိမုတ္တဿ တဒဓိပတေယ္ယဿာတိ – မေထုနမနုယုတ္တဿ။

ဣစ္စာယသ္မာ တိဿော မေတ္တေယ္ယော တိ။ **ဣစ္စာ** တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – ဣစ္စာတိ။ **အာယသ္မာ** တိ ပိယဝစနံ ဂရုဝစနံ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနမေတံ – အာယသ္မာတိ။ **တိဿော** တိ တဿ ထေရဿ နာမံ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော နာမံ နာမကမ္မံ နာမဓေယ္ယံ နိရုတ္တိ ဗျဉ္ဇနံ အဘိလာပေါ။ **မေတ္တေယ္ယော** တိ တဿ ထေရဿ ဂေါတ္တံ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရောတိ – ဣစ္စာယသ္မာ တိဿော မေတ္တေယ္ယော။

ဝိဃာတံ ဗြူဟိ မာရိသာ တိ။ **ဝိဃာတန္တိ** ဝိဃာတံ ဥပဃာတံ ပီဠနံ ဃဋ္ဋနံ ဥပဒ္ဒဝံ ဥပသဂ္ဂံ ဗြူဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီကရောဟိ [ဥတ္တာနိံ ကရောဟိ (က.)] ပကာသေဟိ။ **မာရိသာ**တိ ပိယဝစနံ ဂရုဝစနံ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနမေတံ မာရိသာတိ – ဝိဃာတံ ဗြူဟိ မာရိသ။

သုတွာန တဝ သာသနန္တိ။ တုယှံ ဝစနံ ဗျပ္ပထံ ဒေသနံ အနုသာသနံ အနုသိဋ္ဌိံ သုတွာ သုဏိတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဥပဓာရယိတွာ ဥပလက္ခယိတွာတိ – သုတွာန တဝ သာသနံ။

ဝိဝေကေ သိက္ခိဿာမသေ တိ။ **ဝိဝေကော**တိ တယော ဝိဝေကာ – ကာယဝိဝေကော, စိတ္တဝိဝေကော, ဥပဓိဝိဝေကော။ ကတမော ကာယဝိဝေကော? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ , ကာယေန ဝိဝိတ္တော ဝိဟရတိ။ သော ဧကော ဂစ္ဆတိ, ဧကော တိဋ္ဌတိ, ဧကော နိသီဒတိ, ဧကော သေယ္ယံ ကပ္ပေတိ, ဧကော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ, ဧကော ပဋိက္ကမတိ, ဧကော ရဟော နိသီဒတိ , ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာတိ, ဧကော စရတိ, ဧကော ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ – အယံ ကာယဝိဝေကော။

ကတမော စိတ္တဝိဝေကော? ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ နီဝရဏေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိယာ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာယ

ပဋိဃသညာယ နာနတ္တသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတန သညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, သောတာပ န္နဿ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝိစိကိစ္ဆာယ သီလဗ္ဗတပရာမာသာ ဒိဋ္ဌာနုသယာ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေ သေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, သကဒာဂါမိဿ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, အနာဂါမိဿ အနုသဟဂ တာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိ လေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, အရဟတော ရူပရာဂါ အရူပရာဂါ မာနာ ဥဒ္ဓစ္စာ အဝိဇ္ဇာယ မာနာနုသယာ ဘဝရာ ဂါနုသယာ အဝိဇ္ဇာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ ဗဟိဒ္ဓာ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ – အယံ စိတ္တဝိဝေကော။

ကတမော ဥပဓိဝိဝေကော? **ဥပဓိ** ဝုစ္စန္တိ ကိလေသာ စ ခန္ဓာ စ အဘိသင်္ခါရာ စ။ ဥပဓိဝိဝေကော ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ – အယံ ဥပဓိဝိဝေကော။ ကာယဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ; စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရ မဝေါဒာနပတ္တာနံ; ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရူပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခါရဂတာနံ။ **ဝိဝေကေ သိက္ခိဿာမသေ** တိ။ သော ထေ ရော ပကတိယာ သိက္ခိတသိက္ခော။ အပိ စ ဓမ္မဒေသနံ ဥပာဒါယ ဓမ္မဒေသနံ သာဝေန္တော [ယာစန္တော (သီ. ဿာ.)] ဧ ဝမာဟ – ဝိဝေကေ သိက္ခိဿာမသေတိ။

တေနာဟ ထေရော တိဿမေတ္တေယျော –

“မေထုနမနုယုတ္တဿ၊ [ဣစ္စာယသ္မာ တိဿော မေတ္တေယျော]
ဝိဃာတံ ဗ္ရူဟိ မာရိသ။
သုတွာန တဝ သာသနံ၊ ဝိဝေကေ သိက္ခိဿာမသေ”တိ။

၅၀. **မေထုနမနုယုတ္တဿ၊ [မေတ္တေယျာတိ ဘဂဝါ]**
မုဿတေ တပိ သာသနံ။
မိစ္ဆာ စ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ဧတံ တသ္မိံ အနာရိယံ။

မေထုနမနုယုတ္တဿာ တိ။ မေထုနဓမ္မော နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော ဂါမဓမ္မော ဝသလဓမ္မော ဒုဋ္ဌုလ္လော ဩဒကန္တိကော ရဟဿော ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ။ ကိံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော? ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာ ရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ – တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုန ဓမ္မော။ ယထာ ဥဘော ကလဟကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဘဏ္ဍနကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥ ဘော ဘဿကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဝိဝါဒကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော အဓိကရဏကာ ရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဝါဒိနော မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော သလ္လာပကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ; ဧ ဝမေဝံ ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ – တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။

မေထုနမနုယုတ္တဿာ တိ။ မေထုနဓမ္မေ ယုတ္တဿ ပယုတ္တဿ အာယုတ္တဿ သမာယုတ္တဿ တစ္စ ရိတဿ တဗ္ဗဟုလဿ တဂ္ဂရုကဿ တန္နိန္နဿ တပ္ပောဏဿ တပ္ပဗ္ဘာရဿ တဒဓိမုတ္တဿ တဒဓိ ပတေယျဿာတိ – မေထုနမနုယုတ္တဿ။

မေတ္တေယျာ တိ ဘဂဝါ တံ ထေရံ နာမေန အာလပတိ။ **ဘဂဝါ** တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ အပိ စ ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘ ဂဝါ, ဘဂ္ဂဒောသောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမောဟောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမာနောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒိဋ္ဌီတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကဏ္ဍ ကောတိ [ဘဂ္ဂကဏ္ဍကောတိ (သီ. ဿာ.)] ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကိလေသောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝိဘဇိ ပဝိဘဇိ ဓမ္မရတနန္တိ ဘဂ ဝါ, ဘဝါနံ အန္တကရောတိ ဘဂဝါ, ဘာဝိတကာယော ဘာဝိတသီလော ဘာဝိတစိတ္တော ဘာဝိတပညောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ

တ ဘဂဝတ အရညဝနပတ္တာနိ [အရညေ ဝနပတ္တာနိ (သီ.)] ပန္တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒာနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇန တတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ [မနုဿရာဟသေယျကာနိ (သီ. ဿျာ.)] ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနီတိ ဘဂ တ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထ ရသဿ ဓမ္မရသဿ ဝိမုတ္တိရသဿ အဓိသီလဿ အဓိစိတ္တဿ အဓိပညာယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္န နံ ဈာနာနံ စတုန္နံ အပ္ပမညာနံ စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ အဋ္ဌန္နံ အဘိဘာယတနာနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ သညာဘာဝနာနံ ဒသန္နံ ကသိ ဏသမာပတ္တီနံ အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ အသုဘသမာပတ္တိယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာ နာနံ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပာဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂာနံ အရိယ ဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနံ စတုန္နံ ဝေသာရဇ္ဇာနံ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဆန္နံ အဘိညာနံ [အဘိညာဏာနံ (သီ.)] ဆန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနန္တိ ဘဂဝါ။ ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ, န ပိတရာ ကတံ, န ဘာတရာ ကတံ, န ဘဂိနိယာ ကတံ, န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ, န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ န သမ ဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ, န ဒေဝတာဟိ ကတံ။ ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတ ညာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – မေတ္တေယျာတိ ဘဂဝါ။

မုဿတေ တပိ သာသန န္တိ။ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ သာသနံ မုဿတိ – ပရိယတ္တိသာသနမ္ပိ မုဿတိ, ပဋိပတ္ တိသာသနမ္ပိ မုဿတိ။ ကတမံ ပရိယတ္တိသာသနံ? ယံ တဿ ပရိယာပုဋံ – သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂ ထာ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ – ဣဒံ ပရိယတ္တိသာသနံ။ တမ္ပိ မုဿတိ သမ္မုဿတိ ပမုဿတိ သမ္ပမုဿတိ ပရိဗာဟိရော ဟောတီတိ – ဧဝမ္ပိ မုဿတေ တပိ သာသနံ။

ကတမံ ပဋိပတ္တိသာသနံ? သမ္မာပဋိပဒါ အနုလောမပဋိပဒါ အပစ္စနီကပဋိပဒါ အနွတ္ထပဋိပဒါ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒါ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သတိသမ္ပဇညံ စ တ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင် ဂ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ – ဣဒံ ပဋိပတ္တိသာသနံ။ တမ္ပိ မုဿတိ သမ္မုဿတိ ပမုဿတိ သမ္ပမု သတိ ပရိဗာဟိရော ဟောတီတိ။ ဧဝမ္ပိ မုဿတေ တပိ သာသနံ။

မိစ္ဆာ စ ပဋိပဇ္ဇတီ တိ။ ဟာဏမ္ပိ ဟနတိ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ , သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ, ဧကာဂါရိ ကမ္ပိ ကရောတိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ, ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, မုသာပိ ဘဏတီတိ – မိစ္ဆာ စ ပဋိပဇ္ဇတိ။

ဧတံ တသ္မိံ အနာရိယ န္တိ။ ဧတံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အနရိယဓမ္မော ဗာလဓမ္မော မူဠ္ဟဓမ္မော အညာဏဓမ္မော အမ ရာဝိက္ခေပဓမ္မော, ယဒိဒံ မိစ္ဆာပဋိပဒါတိ – ဧတံ တသ္မိံ အနာရိယံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"မေထုနမနုယုတ္တဿ၊ [မေတ္တေယျာတိ ဘဂဝါ]
မုဿတေ တပိ သာသနံ။
မိစ္ဆာ စ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ ဧတံ တသ္မိံ အနာရိယ"န္တိ။

၅၁. **ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတွာန၊ မေထုနံ ယော နိသေဝတိ။**
ယာနံ ဘန္တံဝ တံ လောကေ၊ ဟီနမာဟု ပုထုဇ္ဇနံ။

ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတွာန တိ။ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတွာန – ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဝါ ဂဏာဝဝဿ သဂ္ဂဋ္ဌေန ဝါ။ ကထံ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတွာန? သဗ္ဗံ ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ပုတ္တဒါ ရပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ဉာတိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ မိတ္တာမစ္စပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ သန္နိဓိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ကေ သမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ အကိဉ္စနဘာဝံ

ဥပဂန္တွာ ဧကော စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတ္ဘတန။

ကထံ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတ္ဘတန? သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဧကော အရညဝနပတ္တာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝတိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟဿေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ။ သော ဧကော ဂစ္ဆတိ, ဧကော တိဋ္ဌတိ, ဧကော နိသီဒတိ, ဧကော သေယျံ ကပ္ပေတိ, ဧကော ကမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ, ဧကော ပဋိက္ကမတိ, ဧကော ရဟော နိသီဒတိ, ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာတိ, ဧကော စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ။ ဧဝံ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတ္ဘတန။

မေထုနံ ယော နိသေဝတီတိ။ **မေထုနဓမ္မော** နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော။ပေ.။ တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။ **မေထုနံ ယော နိသေဝတီ**တိ ။ ယော အပရေန သမယေန ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သင်္ဃံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိတွတ မေထုနံ ဓမ္မံ သေဝတိ နိသေဝတိ သံသေဝတိ ပဋိသေဝတီတိ – မေထုနံ ယော နိသေဝတိ။

ယာနံ ဘန္တံဝ တံ လောကေ တိ။ **ယာန**န္တိ ဟတ္ထိယာနံ အဿယာနံ ဂေယာနံ အဇယာနံ မေဏ္ဍယာနံ ဩဋ္ဌယာနံ ခရယာနံ ဘန္တံ အဒန္တံ အကာရိတံ အဝိနီတံ ဥပ္ပထံ ဂဏှာတိ, ဝိသမံ ခာဏုမ္ပိ ပါသာဏမ္ပိ အဘိရုဟတိ, ယာနမ္ပိ အာရောဟကမ္ပိ ဘဥ္ဇတိ, ပပါတေပိ ပပတတိ။ ယထာ တံ ဘန္တံ ယာနံ အဒန္တံ အကာရိတံ အဝိနီတံ ဥပ္ပထံ ဂဏှာတိ; ဧဝမေဝံ သော ဝိဗ္ဘန္တကော ဘန္တယာနပဋိဘာဂေ ဥပ္ပထံ ဂဏှာတိ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ပေ.။ မိစ္ဆာသမာဓိံ ဂဏှာတိ။ ယထာ တံ ဘန္တံ ယာနံ အဒန္တံ အကာရိတံ အဝိနီတံ ဝိသမံ ခာဏုမ္ပိ ပါသာဏမ္ပိ အဘိရုဟတိ; ဧဝမေဝံ သော ဝိဗ္ဘန္တကော ဘန္တယာနပဋိဘာဂေ ဝိသမံ ကာယကမ္မံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ ဝစီကမ္မံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ မနောကမ္မံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ ပါဏာတိပါတံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ အဒိန္နာဒါနံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ မုသာဝါဒံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ ပိသုဏဝါစံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ ဖရုသဝါစံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ သမ္ဖပ္ပလာပံ အဘိရုဟတိ , ဝိသမံ အဘိဇ္ဈံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ ဗျာပါဒံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ အဘိရုဟတိ, ဝိသမေ သင်္ခါရေ အဘိရုဟတိ, ဝိသမေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ အဘိရုဟတိ, ဝိသမေ နီဝရဏေ အဘိရုဟတိ။ ယထာ တံ ဘန္တံ ယာနံ အဒန္တံ အကာရိတံ အဝိနီတံ ယာနမ္ပိ အာရောဟကမ္ပိ ဘဥ္ဇတိ; ဧဝမေဝံ သော ဝိဗ္ဘန္တကော ဘန္တယာနပဋိဘာဂေ နိရယေ အတ္တာနံ ဘဥ္ဇတိ , တိရစ္ဆာနယောနိယံ အတ္တာနံ ဘဥ္ဇတိ, ပေတ္တိဝိသယေ အတ္တာနံ ဘဥ္ဇတိ, မနုဿလောကေ အတ္တာနံ ဘဥ္ဇတိ, ဒေဝလောကေ အတ္တာနံ ဘဥ္ဇတိ။ ယထာ တံ ဘန္တံ ယာနံ အဒန္တံ အကာရိတံ အဝိနီတံ ပပါတေ ပပတတိ; ဧဝမေဝံ သော ဝိဗ္ဘန္တကော ဘန္တယာနပဋိဘာဂေ ဇာတိပပါတမ္ပိ ပပတတိ, ဇရာပပါတမ္ပိ ပပတတိ, ဗျာဓိပပါတမ္ပိ ပပတတိ, မရဏပပါတမ္ပိ ပပတတိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသပပါတမ္ပိ ပပတတိ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေတိ – ယာနံ ဘန္တံဝ တံ လောကေ။

ဟီနမာဟု ပုထုဇ္ဇန န္တိ။ **ပုထုဇ္ဇနာ** တိ ကေနဋ္ဌေန ပုထုဇ္ဇနာ? ပုထု ကိလေသေ ဇနေန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု အဝိဟတသက္ကာယဒိဋ္ဌိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု သတ္ထာရာနံ မုခုလ္လောကိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု သဗ္ဗဂတီဟိ အဝုဋ္ဌိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ , ပုထု နာနာဘိသင်္ခါရေ [နာနာဘိသင်္ခါရေဟိ (သျာ.)] အဘိသင်္ခရောန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာဩဃေဟိ ဝုယှန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာသန္တာပေဟိ သန္တပ္ပန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာပရိဠာဟေဟိ ပရိဒယှန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ [အဇ္ဈောပန္နာ (သီ. သျာ.)] လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ အာဝုတာ နိဝုတာ ဩဝုတာ ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိကုဇ္ဇိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ။ **ဟီနမာဟု ပုထုဇ္ဇန** န္တိ။ ပုထုဇ္ဇနံ ဟီနံ နိဟီနံ ဩမကံ လာမကံ ဆတုက္ကံ ပရိတ္တန္တိ ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – ဟီနမာဟု ပုထုဇ္ဇနံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''ဧကော ပုဗ္ဗေ စရိတ္ဘတန၊ မေထုနံ ယော နိသေဝတိ။
> ယာနံ ဘန္တံဝ တံ လောကေ၊ ဟီနမာဟု ပုထုဇ္ဇန''န္တိ။

၅၂. ယသော ကိတ္တိ စ ယာ ပုဗ္ဗေ၊ ဟာယတေ တပိ တဿ သာ။

ဧတေမ္ပိ ဒိသွတ သိက္ခေထ၊ မေထုနံ ဝိပ္ပဟာတဝေ။

ယသော ကိတ္တိ စ ယာ ပုဗ္ဗေ, ဟာယတေ တပိ တဿ သာ တိ။ ကတမော ယသော? ဣဓေကစ္စော ပုဗ္ဗေ သမဏဘာဝေ သက္ကတော ဟောတိ ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ – အယံ ယသော။ ကတမာ ကိတ္တိ? ဣဓေကစ္စော ပုဗ္ဗေ သမဏဘာဝေ ကိတ္တိဝဏ္ဏဂတော ဟောတိ ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော – သုတ္တန္တိကောတိ ဝါ ဝိနယဓရောတိ ဝါ ဓမ္မကထိကောတိ ဝါ အာရညိကောတိ ဝါ ပိဏ္ဍပါတိကောတိ ဝါ ပံသုကူလိကောတိ ဝါ တေစီဝရိကောတိ ဝါ သပဒါနစာရိကောတိ ဝါ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကောတိ ဝါ နေသဇ္ဇိကောတိ ဝါ ယထာသန္ထတိကောတိ ဝါ ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ ဒုတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ တတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ, အယံ ကိတ္တီတိ – ယသော ကိတ္တိ စ ယာ ပုဗ္ဗေ။

ဟာယတေ တပိ တဿ သာ တိ။ တဿ အပရေန သမယေန ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သင်္ဃံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တဿ သော စ ယသော သာ စ ကိတ္တိ ဟာယတိ ပရိဟာယတိ ပရိဓံသတိ ပရိပတတိ အန္တရဓာယတိ ဝိပ္ပလုဇ္ဇတီတိ – ယသော ကိတ္တိ စ ယာ ပုဗ္ဗေ ဟာယတေ တပိ တဿ သာ။

ဧတမ္ပိ ဒိသွတ သိက္ခေထ မေထုနံ ဝိပ္ပဟာတဝေ တိ။ **ဧတန္တိ** ပုဗ္ဗေ သမဏဘာဝေ ယသော ကိတ္တိ စ, အပရဘာဂေ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သင်္ဃံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တဿ အယသော စ အကိတ္တိ စ; ဧတံ သမ္ပတ္တိံ ဝိပတ္တိံ။ **ဒိသွာတိ** ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ဧတမ္ပိ ဒိသွာ။ **သိက္ခေထာ** တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ ကတမာ အဓိသီလသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ခုဒ္ဒကော သီလက္ခန္ဓော, မဟန္တော သီလက္ခန္ဓော။ သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံဝရော မုခံ ပမုခံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ – အယံ အဓိသီလသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ပေ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ တတိယံ ဈာနံ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – အယံ အဓိစိတ္တသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိပညာသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ သော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ဣမေ အာသဝါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ , အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ **မေထုနဓမ္မော** နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော။ပေ။ တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။

ဧတမ္ပိ ဒိသွတ သိက္ခေထ, မေထုနံ ဝိပ္ပဟာတဝေ တိ။ မေထုနဓမ္မဿ ပဟာနာယ ဝူပသမာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိပညမ္ပိ သိက္ခေယျ။ ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ, ဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဿန္တော သိက္ခေယျ, ပစ္စဝေက္ခန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တော သိက္ခေယျ, သဒ္ဓာယ အဓိမုစ္စန္တော သိက္ခေယျ, ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှန္တော သိက္ခေယျ, သတိံ ဥပဋ္ဌပေန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ သမာဒဟန္တော သိက္ခေယျ, ပညာယ ပဇာနန္တော သိက္ခေယျ, အဘိညေယျံ အဘိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပရိညေယျံ ပရိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟန္တော သိက္ခေယျ, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝေန္တော သိက္ခေယျ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒါယ ဝတ္တေယျာတိ – ဧတမ္ပိ ဒိသွတ သိက္ခေထ, မေထုနံ ဝိပ္ပဟာတဝေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယသော ကိတ္တိ စ ယာ ပုဗ္ဗေ၊ ဟာယတေ တပိ တဿ သာ။
တေမ္ပိ ဒိသွာ သိက္ခေထ၊ မေထုနံ ဝိပ္ပဟာတဝေ”တိ။

၅၃. **သင်္ကပ္ပေဟိ ပရေတော သော၊ ကပဏော ဝိယ ဈာယတိ။**
သုတွာ ပရေသံ နိဂ္ဃောသံ၊ မင်္ကု ဟောတိ တထာဝိဓော။

သင်္ကပ္ပေဟိ ပရေတော သော, ကပဏော ဝိယ ဈာယတီတိ။ ကာမသင်္ကပ္ပေန ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေန ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပေန ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ပိဟိတော ကပဏော ဝိယ မန္ဒော ဝိယ မောမူဟော ဝိယ ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ [အဝဇ္ဈာယတိ (သျာ.)] ။ ယထာ ဥလူကော ရုက္ခသာခာယံ မူသိကံ မဂယမာနော ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ, ယထာ ကောတ္ထု နဒီတီရေ မစ္ဆေ မဂယမာနော ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ, ယထာ ဗိဠာရော သန္ဓိသမလသင်္ကဋီရေ မူသိကံ မဂယမာနော ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ, ယထာ ဂဒြဘော ဝဟစ္ဆိန္နော သန္ဓိသမလသင်္ကဋီရေ ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတိ; ဧဝမေဝံ သော ဝိဗ္ဘန္တကော ကာမသင်္ကပ္ပေန ဗျာပါဒသင်္ကပ္ပေန ဝိဟိံသာသင်္ကပ္ပေန ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ပိဟိတော ကပဏော ဝိယ မန္ဒော ဝိယ မောမူဟော ဝိယ ဈာယတိ ပဇ္ဈာယတိ နိဇ္ဈာယတိ အပဇ္ဈာယတီတိ – သင်္ကပ္ပေဟိ ပရေတော သော ကပဏော ဝိယ ဈာယတိ။

သုတွာ ပရေသံ နိဂ္ဃောသံ, မင်္ကု ဟောတိ တထာဝိဓောတိ။ **ပရေသ**န္တိ ဥပဇ္ဈာယာ ဝါ အာစရိယာ ဝါ သမာနုပဇ္ဈာယကာ ဝါ သမာနာစရိယကာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌာ ဝါ သမ္ဘတ္တာ ဝါ သဟာယာ ဝါ စောဒေန္တိ – “တဿ တေ, အာဝုသော, အလာဘာ, တဿ တေ ဒုလ္လဒ္ဓံ, ယံ တွံ ဧဝရူပံ ဥဠာရံ သတ္ထာရံ လဘိတွာ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧဝရူပံ အရိယဂဏံ လဘိတွာ ဟီနဿ မေထုနဓမ္မဿ ကာရဏာ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သင်္ဃံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တောသိ။ သဒ္ဓာပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဟိရီပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဩတ္တပ္ပမ္ပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ဝီရိယမ္ပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, သတိပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု, ပညာပိ နာမ တေ နာဟောသိ ကုသလေသု ဓမ္မေသူ”တိ။ တေသံ ဝစနံ ဗျပ္ပထံ ဒေသနံ အနုသာသနံ အနုသိဋ္ဌံ သုတွာ သုဏိတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဥပဓာရယိတွာ ဥပလက္ခယိတွာ မင်္ကု ဟောတိ, ပီဠိတော ဃဋ္ဋိတော ဗျာဓိတော ဒောမနဿိတော ဟောတိ။ **တထာဝိဓော**တိ တထာဝိဓော တာဒိသော တဿဏ္ဌိတော တပ္ပကာရော တပ္ပဋိဘာဂေါ။ ယော သော ဝိဗ္ဘန္တကောတိ – သုတွာ ပရေသံ နိဂ္ဃောသံ မင်္ကု ဟောတိ တထာဝိဓော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သင်္ကပ္ပေဟိ ပရေတော သော၊ ကပဏော ဝိယ ဈာယတိ။
သုတွာ ပရေသံ နိဂ္ဃောသံ၊ မင်္ကု ဟောတိ တထာဝိဓော”တိ။

၅၄. **အထ သတ္ထာနိ ကုရုတေ၊ ပရဝါဒေဟိ စောဒိတော။**
ဧသ ခွဿ မဟာဂေဓော၊ မောသဝဇ္ဇံ ပဂါဟတိ [သံဂါဟတိ (က.)] ။

အထ သတ္ထာနိ ကုရုတေ, ပရဝါဒေဟိ စောဒိတောတိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – အထာတိ။ **သတ္ထာနီ**တိ တီဏိ သတ္ထာနိ – ကာယသတ္ထံ, ဝစီသတ္ထံ, မနောသတ္ထံ။ တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ ကာယသတ္ထံ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ ဝစီသတ္ထံ, တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ မနောသတ္ထံ။ **ပရဝါဒေဟိ စောဒိတော**တိ။ ဥပဇ္ဈာယေဟိ ဝါ အာစရိယေဟိ ဝါ သမာနုပဇ္ဈာယကေဟိ ဝါ သမာနာစရိယကေဟိ ဝါ မိတ္တေဟိ ဝါ သန္ဒိဋ္ဌေဟိ ဝါ သမ္ဘတ္တေဟိ ဝါ သဟာယေဟိ ဝါ စောဒိတော သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ။ “အဘိရတော အဟံ, ဘန္တေ, အဟောသိံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။ မာတာ မေ ပေါသေတဗ္ဗာ, တေနမှိ ဝိဗ္ဘန္တော”တိ ဘဏတိ ။ “ပိတာ

မေ ဟေသေတဗ္ဗော , တေနမ္ပဟိ ဝိဗ္ဘန္တော''တိ ဘဏတိ။ ''ဘာတာ မေ ဟေသေတဗ္ဗော။ ဘဂိနီ မေ ဟေသေတဗ္ဗာ။ ပုတ္တော မေ ဟေသေတဗ္ဗော။ ဓီတာ မေ ဟေသေတဗ္ဗာ။ မိတ္တာ မေ ဟေသေတဗ္ဗာ။ အမစ္စာ မေ ဟေသေတဗ္ဗာ။ ဉာတကာ မေ ဟေသေတဗ္ဗာ။ သာလောဟိတာ မေ ဟေသေတဗ္ဗာ, တေနမ္ပဟိ ဝိဗ္ဘန္တော''တိ ဘဏတိ။ ဝစီသတ္တံ က ရောတိ သင်္ကရောတိ ဇနေတိ သဉ္ဇနေတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – အထ သတ္တာနိ ကုရုတေ, ပရတာဒေဟိ စောဒိတော။

သေ ခုဝသ္သ မဟာဂေဓော တိ။ သော တသ္သ မဟာဂေဓော မဟာဝနံ မဟာဂဟနံ မဟာကန္တာရော မဟာဝိသမော မဟာကုဋိလော မဟာပင်္ကော မဟာပလိပေါ မဟာပလိဗောဓော မဟာဗန္ဓနံ, ယဒိဒံ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါတိ – သေ ခုဝသ္သ မဟာဂေဓော။

မောသဝဇ္ဇံ ပဂါဟတီ တိ။ မောသဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ မုသာဝါဒေါ။ ဣဓေကစ္စော သဘဂ္ဂတော ဝါ ပရိသဂ္ဂတော ဝါ ဉာတိမဇ္ဈဂတော ဝါ ပူဂမဇ္ဈဂတော ဝါ ရာဇကုလမဇ္ဈဂတော ဝါ အဘိနီတော သက္ခိပုဋ္ဌော – ''ဧဟမ္ဘော ပုရိသ, ယံ ဇာနာသိ တံ ဝဒေဟီ''တိ, သော အဇာနံ ဝါ အာဟ – ''ဇာနာမီ''တိ, ''ဇာနံ'' ဝါ အာဟ – ''န ဇာနာမီ''တိ, အပဿံ ဝါ အာဟ – ''ပဿာမီ''တိ, ပဿံ ဝါ အာဟ – ''န ပဿာမီ''တိ။ ဣတိ အတ္တဟေတု ဝါ ပရဟေတု ဝါ အာမိသကိဉ္စိက္ခ ဟေတု ဝါ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မောသဝဇ္ဇံ။

အပိ စ တီဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေဝသ္သ ဟောတိ – ''မုသာ ဘဏိဿ''န္တိ, ဘဏန္တဿ ဟောတိ – ''မုသာ ဘဏာမီ''တိ, ဘဏိတဿ ဟောတိ – ''မုသာ မယာ ဘဏိတ''န္တိ။ ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ အပိ စ စတူဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေဝသ္သ ဟောတိ – ''မုသာ ဘဏိဿ''န္တိ, ဘဏန္တဿ ဟောတိ – ''မုသာ ဘဏာမီ''တိ, ဘဏိတဿ ဟောတိ – ''မုသာ မယာ ဘဏိတ''န္တိ, ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိံ။ ဣမေဟိ စတူဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ အပိ စ ပဉ္စဟာကာရေဟိ။ ဆဟာကာရေဟိ။ သတ္တဟာကာရေဟိ။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ ပုဗ္ဗေဝသ္သ ဟောတိ – ''မုသာ ဘဏိဿ''န္တိ, ဘဏန္တဿ ဟောတိ – ''မုသာ ဘဏာမီ''တိ, ဘဏိတဿ ဟောတိ – ''မုသာ မယာ ဘဏိတ''န္တိ, ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိံ, ဝိနိဓာယ ခန္တိံ, ဝိနိဓာယ ရုစိံ, ဝိနိဓာယ သညံ, ဝိနိဓာယ ဘာဝံ။ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒေါ ဟောတိ။ **မောသဝဇ္ဇံ ပဂါဟတီ** တိ။ မောသဝဇ္ဇံ ပဂါဟတိ ဩဂါဟတိ အဇ္ဈောဂါဟတိ ပဝိသတီတိ – မောသဝဇ္ဇံ ပဂါဟတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''အထ သတ္တာနိ ကုရုတေ၊ ပရတာဒေဟိ စောဒိတော။
သေ ခုဝသ္သ မဟာဂေဓော၊ မောသဝဇ္ဇံ ပဂါဟတီ''တိ။

၅၅. **ပဏ္ဍိတောတိ သမညာတော၊ ဧကစ္စရိယံ** [ဧကစရိယံ (သီ. သျာ.)] **အဓိဋ္ဌိတော။**
သ စာပိ မေထုနေ ယုတ္တော၊ မန္ဒောဝ ပရိကိဿတိ။

ပဏ္ဍိတောတိ သမညာတော တိ။ ဣဓေကစ္စော ပုဗ္ဗေ သမဏဘာဝေ ကိတ္တိ ဝဏ္ဏဂတော ဟောတိ – ''ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော မေဓာဝီ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော သုတ္တန္တိကောတိ ဝါ ဝိနယဓရောတိ ဝါ ဓမ္မက ထိကောတိ ဝါ။ပေ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီ''တိ ဝါ ။ ဧဝံ ဉာတော ဟောတိ ပညာတော သမ ညာတော ဟောတီတိ – ပဏ္ဍိတောတိ သမညာတော။

ဧကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတော တိ။ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဧကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတော – ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဝါ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ဝါ။ ကထံ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတော? သဗ္ဗံ ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ။ပေ။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတော။ ကထံ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတော? သော ဧဝံ ပဗ္ဗ ဇိတော သမာနော ဧကော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ။ပေ။ ဧဝံ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ဧကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတောတိ – ဧ ကစ္စရိယံ အဓိဋ္ဌိတော။

သ စာပိ မေထုနေ ယုတ္တော တိ။ **မေထုနဓမ္မော** နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော ဂါမဓမ္မော။ပေ။ တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။ **သ စာပိ မေထုနေ ယုတ္တော** တိ။ သော အပရေန သမယေန ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သင်္ဃံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တိတွာ မေထုနဓမ္မေ ယုတ္တော [ယုတ္တော သံယုတ္တော (သီ.)] ပယုတ္တော အာယုတ္တော သမာယုတ္တောတိ – သ စာပိ မေထုနေ ယုတ္တော။

မန္ဒောဝ ပရိကိဿတီ တိ။ ကပဏော ဝိယ မန္ဒော ဝိယ မောမူဟော ဝိယ ကိဿတိ ပရိကိဿတိ ပရိကိလိဿတိ။ ပါဏမ္ပိ ဟနတိ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ, သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ, ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောတိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ, ပရဒာရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, မုသာပိ ဘဏတိ။ ဧဝမ္ပိ ကိဿတိ ပရိကိဿတိ ပရိကိလိဿတိ။ တမေနံ ရာဇာနော ဂဟေတွာ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကာရေန္တိ – ကသာဟိပိ တာဠေန္တိ, ဝေတ္တေဟိပိ တာဠေန္တိ, အဍ္ဎဒဏ္ဍကေဟိပိ တာဠေန္တိ, ဟတ္ထမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ပါဒမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ဟတ္ထပါဒမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ကဏ္ဏမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, နာသမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ , ကဏ္ဏနာသမ္ပိ ဆိန္ဒန္တိ, ဗိလင်္ဂထာလိကမ္ပိ ကရောန္တိ, သင်္ခမုဏ္ဍိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ရာဟုမုခမ္ပိ ကရောန္တိ, ဇောတိမာလိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဧရကဝတ္တိကမ္ပိ ကရောန္တိ, စီရကဝါသိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဧဏေယျကမ္ပိ ကရောန္တိ, ဗဠိသမံသိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ကဟာပဏကမ္ပိ ကရောန္တိ, ခါရာပတစ္ဆိကမ္ပိ [ခါရာပဋိစ္ဆကမ္ပိ (က.)] ကရောန္တိ, ပလိဃပရိဝတ္တိကမ္ပိ ကရောန္တိ, ပလာလပီဌကမ္ပိ ကရောန္တိ, တတ္တေနပိ တေလေန ဩသိဉ္စန္တိ, သုနခေဟိပိ ခါဒာပေန္တိ, ဇီဝန္တမ္ပိ သူလေ ဥတ္တာသေန္တိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒန္တိ။ ဧဝမ္ပိ ကိဿတိ ပရိကိဿတိ ပရိကိလိဿတိ။

အထ ဝါ ကာမတဏှာယ အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဘောဂေ ပရိယေသန္တော နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒတိ, သီတဿ ပုရက္ခတော ဥဏှဿ ပုရက္ခတော ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေဟိ ပီဠိယမာနော ခုပ္ပိပါသာယ မိယျမာနော တိဂုမ္ဗံ ဂစ္ဆတိ, တက္ကောလံ ဂစ္ဆတိ, တက္ကသီလံ ဂစ္ဆတိ, ကာလမုခံ ဂစ္ဆတိ, ပုရပူရံ ဂစ္ဆတိ, ဝေသုင်္ဂံ ဂစ္ဆတိ, ဝေရာပထံ ဂစ္ဆတိ, ဇဝံ ဂစ္ဆတိ, တာမလိံ [ကမလိံ (သျာ.), တံမလိံ (က.)] ဂစ္ဆတိ, ဝင်္ဂံ ဂစ္ဆတိ, ဧဠဗန္ဓနံ ဂစ္ဆတိ, သုဝဏ္ဏကူဋံ ဂစ္ဆတိ, သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂစ္ဆတိ, တမ္ဗပဏ္ဏိံ ဂစ္ဆတိ, သုပ္ပာဒကံ ဂစ္ဆတိ, ဘာရုကစ္ဆံ ဂစ္ဆတိ, သုရဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ, ဘင်္ဂလောကံ ဂစ္ဆတိ, ဘင်္ဂဏံ ဂစ္ဆတိ, ပရမဘင်္ဂဏံ ဂစ္ဆတိ, ယောနံ ဂစ္ဆတိ , ပရမယောနံ [ပီနံ (သျာ.)] ဂစ္ဆတိ, ဝိနကံ [နဝကံ (သီ.)] ဂစ္ဆတိ, မူလပဒံ ဂစ္ဆတိ, မရုကန္တာရံ ဂစ္ဆတိ, ဇဏ္ဏုပထံ ဂစ္ဆတိ, အဇပထံ ဂစ္ဆတိ, မေဏ္ဍပထံ ဂစ္ဆတိ, သင်္ကုပထံ ဂစ္ဆတိ, ဆတ္တပထံ ဂစ္ဆတိ, ဝံသပထံ ဂစ္ဆတိ, သကုဏပထံ ဂစ္ဆတိ, မူသိကပထံ ဂစ္ဆတိ, ဒရိပထံ ဂစ္ဆတိ, ဝေတ္တာစာရံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ ကိဿတိ ပရိကိဿတိ ပရိကိလိဿတိ။

ဂဝေသန္တော န ဝိန္ဒတိ, အလာဘမူလကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝမ္ပိ ကိဿတိ ပရိကိဿတိ ပရိကိလိဿတိ။

ဂဝေသန္တော ဝိန္ဒတိ, လဒ္ဓာပိ အာရက္ခမူလကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ – “ကိန္တိ မေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျုံ, န စောရာ ဟရေယျုံ, န အဂ္ဂိ ဒဟေယျ, န ဥဒကံ ဝဟေယျ, န အပ္ပိယာ ဒာယာဒါ ဟရေယျု”န္တိ။ တဿ ဧဝံ အာရက္ခတော ဂောပယတော တေ ဘောဂါ ဝိပ္ပလုဇ္ဇန္တိ။ သော ဝိပ္ပယောဂမူလကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝမ္ပိ ကိဿတိ ပရိကိဿတိ ပရိကိလိဿတီတိ – သ စာပိ မေထုနေ ယုတ္တော, မန္ဒောဝ ပရိကိဿတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပဏ္ဍိတောတိ သမညာတော၊ ဧကစရိယံ အဓိဋ္ဌိတော။
သ စာပိ မေထုနေ ယုတ္တော၊ မန္ဒောဝ ပရိကိဿတီ”တိ။

၅၆. **ဧတမာဒီနဝံ ဉတွာ၊ မုနိ ပုဗ္ဗာပရေ ဣဓ။**
ဧကစရိယံ ဒဠှံ ကယိရာ၊ န နိသေဝေထ မေထုနံ။

တေမာဒီနံ ဥတ္တတ, မုနိ ပုဗ္ဗာပရေ ကာလာ တိ။ **တေန္တိ** ပုဗ္ဗေ သမဏဘာဝေ ယသော စ ကိတ္တိ စ, အပရဘာဂေ ဗုဒ္ဓံ ဓမ္မံ သင်္ဃံ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာဝတ္တဿ အယသော စ အကိတ္တိ စ; တေံ သမ္ပတ္တိံ ဝိပတ္တိဉ္စ။ **ဥတ္တတ** တိ ဇာနိတွတ တုလယိတွတ တီရယိတွတ ဝိဘာဝယိတွတ ဝိဘူတံ ကတွတ။ **မုနီ**တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာန နာ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **ကာလာ**တိ ကာမိဿာ ဒိဋ္ဌိယာ ကာမိဿာ ခန္တိယာ ကာမိဿာ ရုစိယာ ကာမသိံ အာအာယေ ကာမသိံ ဓမ္မေ ကာမသိံ ဝိနယေ ကာမသိံ ဓမ္မဝိနယေ ကာမသိံ ပာဝစနေ ကာမသိံ ဗ္ရဟ္မစရိယေ ကာမသိံ သတ္ထုသာသနေ ကာမသိံ အတ္တဘာဝေ ကာမသိံ မနုဿလောကေတိ – တေမာဒီနံ ဥတ္တတ မုနိ ပုဗ္ဗာပရေ ကာဓ။

ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကယိရာ တိ။ ဒဠှိဟိ ကာရဏေဟိ ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကရေယျ – ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခာတေန တ ဂဏာ ဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန တ။ ကထံ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခာတေန ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကရေယျ? သဗ္ဗံ ဃရာတသပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွ တ ပုတ္တအရပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွတ ဉာတိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွတ မိတ္တာမစ္စပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွတ သန္နိဓိပလိဗောဓံ ဆိ န္ဒိတွတ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွတ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွတ အကရဿမှာ အနကရိယံ ပဗ္ဗဇိတွတ အ ကိဉ္စနဘာဝံ ဥပဂန္တွတ ဧကော စရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပာလေယျ ယပေယျ ယာပေယွ ယ။ ဧဝံ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခာတေန ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကရေယျ။

ကထံ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကရေယျ? သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဧကော အရညဝနပ တ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝေယျ အပ္ပသဒ္ဒာနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနတတာနိ မနုဿရာဟသေယျ ကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ။ သော ဧကော ဂစ္ဆေယျ, ဧကော တိဋ္ဌေယျ, ဧကော နိသီဒေယျ, ဧကော သေယျံ ကပ္ပေယျ, ဧကော ကမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသေယျ, ဧကော ပဋိက္ကမေယျ, ဧကော ရဟော နိသီဒေယျ, ဧကော စင်္က မံ အဓိဋ္ဌေယျ, ဧကော စရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပာလေယျ ယပေယျ ယာပေယျ။ ဧဝံ ဂဏာဝဝဿဂ္ဂဋ္ဌေန ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကရေယျာတိ – ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကရေယျ, ထိရံ ကရေယျ, ဒဠှံ သမာ အနော အဿ, အဝဋ္ဌိတသမာအနော အဿ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ – ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကယိရာ။

န နိသေဝေထ မေထုနန္တိ။ မေထုနဓမ္မော နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော ကမဓမ္မော။ပေ.။ တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။ မေထုနဓမ္မံ န သေဝေယျ န နိသေဝေယျ န သံသေဝေယျ န ပဋိသေဝေယျ န စရေယျ န သမာစ ရေယျ န သမာအယ ဝတ္တေယျာတိ – န နိသေဝေထ မေထုနံ။

တေနာဟ ဘဂဝတ –

> “တေမာဒီနံ ဥတ္တတ၊ မုနိ ပုဗ္ဗာပရေ ကာဓ။
> ကေစ္စရိယံ ဒဠှံ ကယိရာ၊ န နိသေဝေထ မေထုန”န္တိ။

၅၇. ဝိဝေကညေဝ သိက္ခေထ၊ တေံ အရိယာနမုတ္တမံ။
န တေန သေဋ္ဌော မညေထ၊ သ ဝေ နိဗ္ဗာနသန္တိကေ။

ဝိဝေကညေဝ သိက္ခေထာ တိ။ **ဝိဝေကော**တိ တယော ဝိဝေကာ – ကာယဝိဝေကော, စိတ္တဝိဝေကော, ဥပဓိဝိဝေ ကော။ ကတမော ကာယဝိဝေကော။ပေ.။ အယံ ဥပဓိဝိဝေကော။ ကာယဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ နေက္ခမ္မာဘိရ တာနံ။ စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရမဝေအနုပ္ပတ္တာနံ။ ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရူပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခာရဂတာ နံ။ **သိက္ခာ**တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ပေ.။ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ **ဝိဝေ ကညေဝ သိက္ခေထာ**တိ ဝိဝေကညေဝ သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာအယ ဝတ္တေယျာတိ – ဝိဝေ ကညေဝ သိက္ခေထ။

တေံ အရိယာနမုတ္တမန္တိ။ အရိယာ ဝုစ္စန္တိ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ။ အရိယာနံ တေံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိ သိဋ္ဌံ ပာမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ယဒိဒံ ဝိဝေကစရိယာတိ – တေံ အရိယာနမုတ္တမံ။

န တေန သေဋ္ဌော မညေထာ တိ။ ကာယဝိဝေကစရိယာယ ဉန္နတိံ န ကရေယျ, ဉန္နမံ န ကရေယျ, မာနံ န ကရေယျ, ထာမံ န ကရေယျ, ထမ္ဘံ န ကရေယျ, န တေန မာနံ ဇနေယျ, န တေန ထဒ္ဓော အဿ ပတ္ထဒ္ဓော ပဂ္ဂဟိတသိရောတိ – တေန သေဋ္ဌော န မညေထ။

သ ဝေ နိဗ္ဗာနသန္တိကေ တိ။ သော နိဗ္ဗာနဿ သန္တိကေ သာမန္တာ အာသန္နေ အဝိဒူရေ ဥပကဋ္ဌေတိ – သ ဝေ နိဗ္ဗာနသန္တိကေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ဝိဝေကညေဝ သိက္ခေထ၊ ဧတံ အရိယာနမုတ္တမံ။
န တေန သေဋ္ဌော မညေထ၊ သ ဝေ နိဗ္ဗာနသန္တိကေ"တိ။

၅၈. **ရိတ္တဿ မုနိနော စရတော၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနော။**
ဩဃတိဏ္ဏဿ ပိဟယန္တိ၊ ကာမေသု ဂဓိတာ ပဇာ။

ရိတ္တဿ မုနိနော စရတော တိ။ ရိတ္တဿ ဝိဝိတ္တဿ ပဝိဝိတ္တဿ, ကာယဒုစ္စရိတေန ရိတ္တဿ ဝိဝိတ္တဿ ပဝိဝိတ္တဿ။ ဝစီဒုစ္စရိတေန။ပေ.။ မနောဒုစ္စရိတေန။ ရာဂေန။ ဒောသေန။ မောဟေန။ ကောဓေန။ ဉပနာဟေန။ မက္ခေန။ ပဠာသေန။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယေန။ မာယာယ။ သာဌေယျေန။ ထမ္ဘေန။ သာရမ္ဘေန။ မာနေန။ အတိမာနေန။ မဒေန။ ပမာဒေန။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတေဟိ။ သဗ္ဗဒရထေဟိ။ သဗ္ဗပရိဠာဟေဟိ။ သဗ္ဗသန္တာပေဟိ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ ရိတ္တဿ ဝိဝိတ္တဿ ပဝိဝိတ္တဿ။ **မုနိနော**တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **စရတော**တိ စရတော ဝိဟရတော ဣရိယတော ဝတ္တတော ပါလယတော ယပယတော ယာပယတောတိ – ရိတ္တဿ မုနိနော စရတော။

ကာမေသု အနပေက္ခိနော တိ။ **ကာမာ**တိ ဉဒ္ဒာနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ ဝတ္ထုကာမေ ပရိဇာနိတွာ ကိလေသကာမေ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာ ကာမေသု အနပေက္ခမာနော စတ္တကာမော ဝန္တကာမော မုတ္တကာမော ပဟီနကာမော ပဋိနိဿဋ္ဌကာမော, ဝီတရာဂေ စတ္တရာဂေ ဝန္တရာဂေ မုတ္တရာဂေ ပဟီနရာဂေ ပဋိနိဿဋ္ဌရာဂေ နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော [သီတိဘူတော (သီ.)] သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – ကာမေသု အနပေက္ခိနော။

ဩဃတိဏ္ဏဿ ပိဟယန္တိ, ကာမေသု ဂဓိတာ ပဇာ တိ။ **ပဇာ**တိ သတ္တာဓိဝစနံ ပဇာ ကာမေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓာ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ။ တေ ကာမောဃံ တိဏ္ဏဿ ဘဝေါဃံ တိဏ္ဏဿ ဒိဋ္ဌောဃံ တိဏ္ဏဿ အဝိဇ္ဇောဃံ တိဏ္ဏဿ သဗ္ဗသင်္ခါရပထံ တိဏ္ဏဿ ဉတ္တိဏ္ဏဿ နိတ္ထိဏ္ဏဿ အတိက္ကန္တဿ သမတိက္ကန္တဿ ဝီတိဝတ္တဿ ပါရံ ဂတဿ ပါရံ ပတ္တဿ အန္တံ ဂတဿ အန္တံ ပတ္တဿ ကောဋိံ ဂတဿ ကောဋိံ ပတ္တဿ ပရိယန္တံ ဂတဿ ပရိယန္တံ ပတ္တဿ ဝေါသာနံ ဂတဿ ဝေါသာနံ ပတ္တဿ တာဏံ ဂတဿ တာဏံ ပတ္တဿ လေဏံ ဂတဿ လေဏံ ပတ္တဿ သရဏံ ဂတဿ သရဏံ ပတ္တဿ အဘယံ ဂတဿ အဘယံ ပတ္တဿ အစ္စုတံ ဂတဿ အစ္စုတံ ပတ္တဿ အမတံ ဂတဿ အမတံ ပတ္တဿ နိဗ္ဗာနံ ဂတဿ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တဿ ဣစ္ဆန္တိ သာဒိယန္တိ ပတ္ထယန္တိ ပိဟယန္တိ အဘိဇပ္ပန္တိ။ ယထာ ဣဏာယိကာ အာဏဏျံ [အာဏဏျံ (အဋ္ဌ.)] ပတ္ထေန္တိ ပိဟယန္တိ, ယထာ အာဗာဓိကာ အာရောဂျံ ပတ္ထေန္တိ ပိဟယန္တိ, ယထာ ဗန္ဓနဗဒ္ဓါ ဗန္ဓနမောက္ခံ ပတ္ထေန္တိ ပိဟယန္တိ, ယထာ ဒါသာ ဘုဇိဿံ ပတ္ထေန္တိ ပိဟယန္တိ, ယထာ ကန္တာရဒ္ဓါနပက္ခန္ဒာ [ကန္တာရဒ္ဓါနပက္ခန္တာ (သီ.), ကန္တာရဒ္ဓါနပက္ခန္နာ (သျာ.)] ခေမန္တဘူမိံ ပတ္ထေန္တိ ပိဟယန္တိ; ဧဝမေဝံ ပဇာ ကာမေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓာ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ တေ ကာမောဃံ တိဏ္ဏဿ ဘဝေါဃံ တိဏ္ဏဿ။ပေ.။ နိဗ္ဗာနံ ဂတဿ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တဿ ဣစ္ဆန္တိ သာဒိယန္တိ ပတ္ထယန္တိ ပိဟယန္တိ အဘိဇပ္ပန္တီတိ – ဩဃတိဏ္ဏဿ ပိဟယန္တိ, ကာမေသု ဂဓိတာ ပဇာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “ရိုတ္တဿ မုနိနော စရတော၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနော။
> ဩဃတိဏ္ဏဿ ပိဟယန္တိ၊ ကာမေသု ဂဓိတာ ပဇာ”တိ။

တိဿမေတ္တေယျသုတ္တနိဒ္ဒေသော သတ္တမော။

၈. ပသူရသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ပသူရသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၅၉. **ဣဓေဝ သုဒ္ဓိ ဣတိ ဝါဒယန္တိ၊ နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟု။**
ယံ နိဿိတာ တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနာ၊ ပစ္စေကသစ္စေသု ပုထူ နိဝိဋ္ဌာ။

ဣဓေဝ သုဒ္ဓိ ဣတိ ဝါဒယန္တီတိ။ ဣဓေဝ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ “သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ “အသဿတော လောကော ။ အန္တဝါ လောကော။ အနန္တဝါ လောကော။ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ။ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ။ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ဣဓေဝ သုဒ္ဓိ ဣတိ ဝါဒယန္တိ။

နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟူတိ။ အတ္တနော သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေ ပရဝါဒေ ခိပန္တိ ဥက္ခိပန္တိ ပရိက္ခိပန္တိ။ “သော သတ္ထာ န သဗ္ဗညူ, ဓမ္မော န သွာက္ခာတော , ဂဏော န သုပ္ပဋိပန္နော, ဒိဋ္ဌိ န ဘဒ္ဒိကာ, ပဋိပဒါ န သုပညတ္တာ , မဂ္ဂော န နိယျာနိကော, နတ္ထေတ္ထ သုဒ္ဓိ ဝါ ဝိသုဒ္ဓိ ဝါ ပရိသုဒ္ဓိ ဝါ မုတ္တိ ဝါ ဝိမုတ္တိ ဝါ ပရိမုတ္တိ ဝါ, န တတ္ထ သုဇ္ဈန္တိ ဝါ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ ပရိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ မုစ္စန္တိ ဝါ ဝိမုစ္စန္တိ ဝါ ပရိမုစ္စန္တိ ဝါ, ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ ပရိတ္တာ”တိ – ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ဝဒန္တိ ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟု။

ယံ နိဿိတာ တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနာတိ။ **ယံ နိဿိတာ**တိ ယံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ နိဿိတာ အာနိဿိတာ [ပတိဋ္ဌိတာ (သီ.), သန္နိဿိတာ (သျာ.)] အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာ။ **တတ္ထာ**တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ။ **သုဘံ ဝဒါနာ**တိ သုဘဝါဒါ သောဘနဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ [ဓီရဝါဒါ (သျာ.)] ဉာယဝါဒါ ဟေတုဝါဒါ လက္ခဏဝါဒါ ကာရဏဝါဒါ ဌာနဝါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – ယံ နိဿိတာ တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနာ။

ပစ္စေကသစ္စေသု ပုထူ နိဝိဋ္ဌာတိ။ ပုထူ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာ ပုထူ ပစ္စေကသစ္စေသု နိဝိဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာ။ “သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ နိဝိဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာ။ “အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ နိဝိဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – ပစ္စေကသစ္စေသု ပုထူ နိဝိဋ္ဌာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဣဓေဝ သုဒ္ဓိ ဣတိ ဝါဒယန္တိ၊ နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟု။
ယံ နိဿိတာ တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနာ၊ ပစ္စေကသစ္စေသု ပုထူ နိဝိဋ္ဌာ”တိ။

၆၀. **တေ ဝါဒကာမာ ပရိသံ ဝိဂယှ၊ ဗာလံ ဒဟန္တီ မိထု အညမညံ။**
ဝဒန္တိ တေ အညသိတာ ကထောဇ္ဇံ၊ ပသံသကာမာ ကုသလာဝဒါနာ။

တေ ဝါဒကာမာ ပရိသံ ဝိဂယှာတိ။ **တေ ဝါဒကာမာ**တိ တေ ဝါဒကာမာ ဝါဒတ္ထိကာ ဝါဒါဓိပ္ပာယာ ဝါဒပုရေက္ခာရာ ဝါဒပရိယေသနံ စရန္တာ။ **ပရိသံ ဝိဂယှာ**တိ ခတ္တိယပရိသံ ဗြာဟ္မဏပရိသံ ဂဟပတိပရိသံ သမဏပရိသံ ဝိဂယှ ဩဂယှ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ပဝိသိတွာတိ – တေ ဝါဒကာမာ ပရိသံ ဝိဂယှ။

ဗာလံ ဒဟန္တိ မိထု အညမညံ န္တိ။ **မိထူ**တိ ဒွေ ဇနာ ဒွေ ကလဟကာရကာ ဒွေ ဘဏ္ဍနကာရကာ ဒွေ ဘဿကာရကာ ဒွေ ဝိဝါဒကာရကာ ဒွေ အဓိကရဏကာရကာ ဒွေ ဝါဒိနော ဒွေ သလ္လာပကာ; တေ အညမညံ ဗာလတော ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော ဒဟန္တိ ပဿန္တိ ဒက္ခန္တိ ဩလောကေန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ ဥပပရိက္ခန္တီတိ – ဗာလံ ဒဟန္တိ မိထု အညမညံ။

ဝဒန္တိ တေ အညသိတာ ကထောဇ္ဇံ န္တိ။ အညံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ နိဿိတာ အာနိဿိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာ။ **ကထောဇ္ဇံ** ဝုစ္စတိ ကလဟော ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟော ဝိဝါဒော မေဓဂံ။ အထ ဝါ **ကထောဇ္ဇံ** န္တိ အနောဇဝန္တိ နိသာကထာ ကထောဇ္ဇံ ဝဒန္တိ, ကလဟံ ဝဒန္တိ, ဘဏ္ဍနံ ဝဒန္တိ, ဝိဂ္ဂဟံ ဝဒန္တိ, ဝိဝါဒံ ဝဒန္တိ, မေဓဂံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝောဟရန္တီတိ – ဝဒန္တိ တေ အညသိတာ ကထောဇ္ဇံ။

ပသံသကာမာ ကုသလာဝဒါနာတိ။ **ပသံသကာမာ**တိ ပသံသကာမာ ပသံသတ္ထိကာ ပသံသာဓိပ္ပာယာ ပသံသပုရေက္ခာရာ ပသံသပရိယေသနံ စရန္တာ။ **ကုသလာဝဒါနာ**တိ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ ဉာယဝါဒါ ဟေတုဝါဒါ လက္ခဏဝါဒါ ကာရဏဝါဒါ ဌာနဝါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – ပသံသကာမာ ကုသလာဝဒါနာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “တေ ဝါဒကာမာ ပရိသံ ဝိဂယှ၊ ဗာလံ ဒဟန္တိ မိထု အညမညံ။
> ဝဒန္တိ တေ အညသိတာ ကထောဇ္ဇံ၊ ပသံသကာမာ ကုသလာဝဒါနာ”တိ။

၆၁. **ယုတ္တော ကထာယံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ၊ ပသံသမိစ္ဆံ ဝိနိဃာတိ ဟောတိ။**
အပါဟတသ္မိံ ပန မင်္ကု ဟောတိ၊ နိန္ဒာယ သော ကုပ္ပတိ ရန္ဓမေသီ။

ယုတ္တော ကထာယံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ တိ။ ခတ္တိယပရိသာယ ဝါ ဗြာဟ္မဏပရိသာယ ဝါ ဂဟပတိပရိသာယ ဝါ သမဏပရိသာယ ဝါ မဇ္ဈေ အတ္တနော ကထာယံ ယုတ္တော ပယုတ္တော အာယုတ္တော သမာယုတ္တော သမ္ပယုတ္တော ကထေတုန္တိ – ယုတ္တော ကထာယံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။

ပသံသမိစ္ဆံ ဝိနိဃာတိ ဟောတီ တိ။ **ပသံသမိစ္ဆ** န္တိ ပသံသံ ထောမနံ ကိတ္တိံ ဝဏ္ဏဟာရိယံ ဣစ္ဆန္တော သာဒိယန္တော ပတ္ထယန္တော ပိဟယန္တော အဘိဇပ္ပန္တော။ **ဝိနိဃာတိ ဟောတီ**တိ ပုဗ္ဗေဝ သလ္လာပါ ကထံကထီ ဝိနိဃာတီ ဟောတိ။ “ဇယော နု ခေါ မေ ဘဝိဿတိ, ပရာဇယော နု ခေါ မေ ဘဝိဿတိ, ကထံ နိဂ္ဂဟံ ကရိဿာမိ, ကထံ ပဋိကမ္မံ ကရိဿာမိ, ကထံ ဝိသေသံ ကရိဿာမိ, ကထံ ပဋိဝိသေသံ ကရိဿာမိ, ကထံ အာဝေဌိယံ [အာဝေဓိယံ (သျာ.)] ကရိဿာမိ, ကထံ နိဗ္ဗေဌိယံ [နိဗ္ဗေဓိယံ (သျာ. က.)] ကရိဿာမိ, ကထံ ဆေဒံ ကရိဿာမိ, ကထံ မဏ္ဍလံ ကရိဿာမီ”တိ, ဧဝံ ပုဗ္ဗေဝ သလ္လာပါ ကထံကထီ ဝိနိဃာတိ ဟောတီတိ – ပသံသမိစ္ဆံ ဝိနိဃာတိ ဟောတိ။

အပါဟတသ္မိံ ပန မင်္ကု ဟောတီ တိ။ ယေ တေ ပဉှဝီမံသကာ ပရိသာ ပါရိသဇ္ဇာ ပါသာရိကာ [ပါသနိကာ (သျာ.)], တေ အပဟရန္တိ။ “အတ္ထာပဂတံ ဘဏိတ”န္တိ အတ္ထတော အပဟရန္တိ, “ဗျဉ္ဇနာပဂတံ ဘဏိတ”န္တိ ဗျဉ္ဇနတော အပဟရန္တိ, “အတ္ထဗျဉ္ဇနာပဂတံ ဘဏိတ”န္တိ အတ္ထဗျဉ္ဇနတော အပဟရန္တိ, “အတ္တော တေ ဒုန္နီတော, ဗျဉ္ဇနံ တေ ဒုရောပိတံ, အတ္ထဗျဉ္ဇနံ တေ ဒုန္နီတံ ဒုရောပိတံ, နိဂ္ဂဟော တေ အကတော, ပဋိကမ္မံ တေ ဒုက္ကဋံ, ဝိသေသော တေ အကတော, ပဋိဝိသေသော တေ ဒုက္ကဋော, အာဝေဌိယာ တေ အကတာ, နိဗ္ဗေဌိယာ တေ ဒုက္ကဋာ , ဆေဒော တေ အကတော, မဏ္ဍလံ တေ ဒုက္ကဋံ ဝိသမကထံ ဒုက္ကထိတံ ဒုဗ္ဘဏိတံ ဒုလ္လပိတံ ဒုရုတ္တံ ဒုဗ္ဘာသိတ”န္တိ အပဟရန္တိ။ **အပါဟတသ္မိံ ပန မင်္ကု ဟောတီ** တိ ။ အပါဟတသ္မိံ မင်္ကု ဟောတိ ပီဠိတော ဃဋ္ဋိတော ဗျာဓိတော ဒောမနဿိတော ဟောတီတိ – အပါဟတသ္မိံ ပန မင်္ကု ဟောတိ။

နိန္ဒာယ သော ကုပ္ပတိ ရန္ဓမေသီ တိ။ နိန္ဒာယ ဂရဟာယ အကိတ္တိယာ အဝဏ္ဏဟာရိကာယ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတီတိ – နိန္ဒာယ သော ကုပ္ပတိ။ **ရန္ဓမေသီ** တိ ဝိရန္ဓမေသီ

အပရဒ္ဓမေသိ ခလိတမေသိ ဂဠိတမေသိ ဝိဝရမေသိတိ – နိဒ္ဒါယ သော ကုပ္ပတိ ရန္ဓမေသိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယုတ္တော ကထာယံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ၊ ပသံသမိစ္ဆံ ဝိနိဃာတိ ဟောတိ။
အပာဟတသ္မိံ ပန မင္ကု ဟောတိ၊ နိန္ဒာယ သော ကုပ္ပတိ ရန္ဓမေသီ”တိ။

၆၂. **ယမဿ တဒံ ပရိဟီနမာဟု၊ အပာဟတံ ပဉှဝီမံသကာသေ** [ပဉှဝီမံသကာ ယေ (သျာ.)] ။
ပရိဒေဝတိ သောစတိ ဟီနဝါဒော၊ ဥပစ္စဂါ မန္တိ အနုတ္ထုနာတိ။

ယမဿ တဒံ ပရိဟီနမာဟူတိ ယံ တဿ တဒံ ဟီနံ နိဟီနံ ပရိဟီနံ ပရိဟာပိတံ န ပရိပူရိတံ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝောဟရန္တီတိ – ယမဿ တဒံ ပရိဟီနမာဟု။

အပာဟတံ ပဉှဝီမံသကာသေတိ။ ယေ တေ ပဉှဝီမံသကာ ပရိသာ ပါရိသဇ္ဇာ ပါသာရိကာ, တေ အပဟရန္တိ။ “အတ္ထာပဂတံ ဘဏိတ”န္တိ အတ္ထတော အပဟရန္တိ, “ဗျဉ္ဇနာပဂတံ ဘဏိတ”န္တိ ဗျဉ္ဇနတော အပဟရန္တိ, “အတ္ထဗျဉ္ဇနာပဂတံ ဘဏိတ”န္တိ အတ္ထဗျဉ္ဇနတော အပဟရန္တိ, “အတ္ထော တေ ဒုန္နီတော, ဗျဉ္ဇနံ တေ ဒုရောပိတံ, အတ္ထဗျဉ္ဇနံ တေ ဒုန္နီတံ ဒုရောပိတံ, နိဂ္ဂဟော တေ အကတော, ပဋိကမ္မံ တေ ဒုက္ကဋံ, ဝိသေသော တေ အကတော, ပဋိဝိသေသော တေ ဒုက္ကဋော, အာဝေဌိယာ တေ အကတာ, နိဗ္ဗေဌိယာ တေ ဒုက္ကဋာ, ဆေဒော တေ အကတော, မဏ္ဍလံ တေ ဒုက္ကဋံ ဝိသမကထံ ဒုက္ကထိတံ ဒုဗ္ဘဏိတံ ဒုလ္လပိတံ ဒုရုတ္တံ ဒုဗ္ဘာသိတ”န္တိ, အပဟရန္တီတိ – အပာဟတံ ပဉှဝီမံသကာသေ။

ပရိဒေဝတိ သောစတိ ဟီနဝါဒောတိ။ **ပရိဒေဝတီ**တိ “အညံ မယာ အာဝဇ္ဇိတံ အညံ စိန္တိတံ အညံ ဥပဓာရိတံ, အညံ ဥပလက္ခိတံ သော မဟာပက္ခော မဟာပရိသော မဟာပရိဝါရော; ပရိသာ စာယံ ဝဂ္ဂါ, န သမဂ္ဂါ; သမဂ္ဂါယ ပရိသာယ ဟောတု ကထာသလ္လာပော ပုန ဘဉ္ဇိဿာမီ”တိ, ယာ ဧဝရူပါ [ယော ဧဝရူပော (သျာ.)] ဝါစာ ပလာပော ဝိပ္ပလာပော လာလပ္ပော လာလပ္ပာယနာ လာလပ္ပာယိတတ္တန္တိ – ပရိဒေဝတိ။ **သောစတီ**တိ “တဿ ဇယော”တိ သောစတိ “မယှံ ပရာဇယော”တိ သောစတိ, “တဿ လာဘော”တိ သောစတိ, “မယှံ အလာဘော”တိ သောစတိ, “တဿ ယသော”တိ သောစတိ, “မယှံ အယသော”တိ သောစတိ, “တဿ ပသံသာ”တိ သောစတိ, “မယှံ နိန္ဒာ”တိ သောစတိ, “တဿ သုခ”န္တိ သောစတိ, “မယှံ ဒုက္ခ”န္တိ သောစတိ, “သော သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, အဟမသ္မိ အသက္ကတော အဂရုကတော အမာနိတော အပူဇိတော အနပစိတော န လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ – ပရိဒေဝတိ သောစတိ။ **ဟီနဝါဒော**တိ ဟီနဝါဒော နိဟီနဝါဒော ပရိဟီနဝါဒော ပရိဟာပိတဝါဒော န ပရိပူရဝါဒောတိ – ပရိဒေဝတိ သောစတိ ဟီနဝါဒော။

ဥပစ္စဂါ မန္တိ အနုတ္ထုနာတီတိ။ သော မံ တဒေန တဒံ အစ္စဂါ ဥပစ္စဂါ အတိက္ကန္တော သမတိက္ကန္တော ဝီတိဝတ္တောတိ။ ဧဝမ္ပိ ဥပစ္စဂါ မန္တိ။ အထ ဝါ မံ တဒေန တဒံ အဘိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ ပရိယာဒိယိတွာ မဒ္ဒယိတွာ စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ဥပစ္စဂါ မန္တိ။ အနုတ္ထုနာ ဝုစ္စတိ ဝါစာ ပလာပော ဝိပ္ပလာပော လာလပ္ပော လာလပ္ပာယနာ လာလပ္ပာယိတတ္တန္တိ – ဥပစ္စဂါ မန္တိ အနုတ္ထုနာတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယမဿ တဒံ ပရိဟီနမာဟု၊ အပာဟတံ ပဉှဝီမံသကာသေ။
ပရိဒေဝတိ သောစတိ ဟီနဝါဒော၊ ဥပစ္စဂါ မန္တိ အနုတ္ထုနာတီ”တိ။

၆၃. **ဧတေ ဝိဝါဒါ သမဏေသု ဇာတာ၊ ဧတေသု ဥဂ္ဃာတိနိဃာတိ ဟောတိ။**
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ ဝိရမေ ကထောဇ္ဇံ၊ န ဟညဒတ္ထတ္ထိ ပသံသလာဘာ။

ဧတေ ဝိတအ သမဏေသု ဇာတာတိ။ **သမဏာ**တိ ယေ ကေစိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ပရိဗ္ဗဇူပဂတာ ပရိဗ္ဗဇသမာပန္နာ။ ဧတေ ဒိဋ္ဌိကလဟာ ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနာ ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟာ ဒိဋ္ဌိဝိတအ ဒိဋ္ဌိမေဓဂ သမဏေသု ဇာတာ သဉ္ဇာတာ နိဗ္ဗတ္တာ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ ပာတုဘူတာတိ – ဧတေ ဝိတအ သမဏေသု ဇာတာ။

ဧတေသု ဥဂ္ဃာတိနိဃာတိ ဟောတီတိ။ ဇယပရာဇယော ဟောတိ, လာဘာလာဘော ဟောတိ, ယသာယသော ဟောတိ, နိန္ဒာပသံသာ ဟောတိ, သုခဒုက္ခံ ဟောတိ, သောမနဿဒောမနဿံ ဟောတိ, ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ ဟောတိ, အနုနယပဋိဃံ ဟောတိ, ဥဂ္ဃာတိတနိဃာတိတံ ဟောတိ, အနုရောဓဝိရောဓော ဟောတိ, ဇယေန စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ ပရာဇယေန စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတိ, လာဘေန စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ အလာဘေန စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတိ, ယသေန စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ အယသေန စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတိ, ပသံသာယ စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ နိန္ဒာယ စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတိ, သုခေန စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ ဒုက္ခေန စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတိ, သောမနဿေန စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ ဒောမနဿေန စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတိ, ဥန္နတိယာ [ဥဏ္ဏတိယာ (သ္ယာ. က.)] စိတ္တံ ဥဂ္ဃာတိတံ ဟောတိ ဩနတိယာ [ဩဏတိယာ (သ္យာ. က.)] စိတ္တံ နိဃာတိတံ ဟောတီတိ – ဧတေသု ဥဂ္ဃာတိနိဃာတိ ဟောတိ။

တေမ္ပိ ဒိသွတ ဝိရမေ ကထောဇ္ဇံန္တိ။ **တေမ္ပိ ဒိသွတ**တိ တေံ အာဒီနဝံ ဒိသွတ ပဿိတွတ တုလယိတွတ တီရယိတွတ ဝိဘာဝယိတွတ ဝိဘူတံ ကတွတ ဒိဋ္ဌိကလဟေသု ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနေသု ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟေသု ဒိဋ္ဌိဝိတဒေသု ဒိဋ္ဌိမေဓဂေသူတိ – **တေမ္ပိ ဒိသွတ ဝိရမေ ကထောဇ္ဇံ**န္တိ။ **ကထောဇ္ဇံ** ံ ဝုစ္စတိ ကလဟော ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟော ဝိတအော မေဓဂံ။ အထ တ **ကထောဇ္ဇံ**န္တိ အနောဇဝန္တီ နိသာကထာ ကထောဇ္ဇံ န ကရေယျ, ကလဟံ န ကရေယျ, ဘဏ္ဍနံ န ကရေယျ, ဝိဂ္ဂဟံ န ကရေယျ, ဝိတဒံ န ကရေယျ, မေဓဂံ န ကရေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိတဒမေဓဂံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗ္ယန္တီ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိတဒမေဓဂာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပယုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – တေမ္ပိ ဒိသွတ ဝိရမေ ကထောဇ္ဇံ။

န ဟညဒတ္ထတ္ထိ ပသံသလာဘာတိ။ ပသံသလာဘာ အညော အတ္ထော နတ္ထိ အတ္တတ္ထော တ ပရတ္ထော တ ဥဘယတ္ထော တ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော တ အတ္ထော, သမ္ပရာယိကော တ အတ္ထော, ဥတ္တာနော တ အတ္ထော , ဂမ္ဘီရော တ အတ္ထော, ဂူဠှော တ အတ္ထော, ပဋိစ္ဆန္နော တ အတ္ထော, နေယျော တ အတ္ထော, နီတော တ အတ္ထော, အနဝဇ္ဇော တ အတ္ထော, နိက္ကိလေသော တ အတ္ထော, ဝောဒါနော တ အတ္ထော, ပရမတ္ထော တ အတ္ထော နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တီတိ – န ဟညဒတ္ထတ္ထိ ပသံသလာဘာ။

တေနာဟ ဘဂဝ –

> "ဧတေ ဝိတအ သမဏေသု ဇာတာ၊ ဧတေသု ဥဂ္ဃာတိနိဃာတိ ဟောတိ။
> တေမ္ပိ ဒိသွတ ဝိရမေ ကထောဇ္ဇံ၊ န ဟညဒတ္ထတ္ထိ ပသံသလာဘာ"တိ။

၆၄. **ပသံသိတော တ ပန တတ္ထ ဟောတိ၊ အက္ခာယ တဒံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။**
သော [သော တံ (သီ.)] **ဟဿတီ ဥန္နမတီ** [ဥဏ္ဏမတီ (သ္ယာ. က.)] **စ တေန၊ ပပ္ပုယျ တမတ္ထံ ယထာ မနော အဟု။**

ပသံသိတော တ ပန တတ္ထ ဟောတီတိ။ **တတ္ထာ**တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ ပသံသိတော ထောမိတော ကိတ္တိတော ဝဏ္ဏိတော ဟောတီတိ – ပသံသိတော တ ပန တတ္ထ ဟောတိ။

အက္ခာယ တဒံ ပရိသာယ မဇ္ဈေတိ။ ခတ္တိယပရိသာယ တ ဗြာဟ္မဏပရိသာယ တ ဂဟပတိပရိသာယ တ သမဏပရိသာယ တ မဇ္ဈေ အတ္တနော တဒံ အက္ခာယ အာစိက္ခိတွတ အနုတဒံ အက္ခာယ အာစိက္ခိတွတ ထမ္ဘယိတွတ ဗြူဟယိတွတ ဒီပယိတွတ ဇောတယိတွတ ဝောဟရိတွတ ပရိဂ္ဂဏှိတွတတိ – အက္ခာယ တဒံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။

သော ဟဿတိ ဥန္နမတီ စ တေနာတိ။ သော တေန ဇယတ္ထေန တုဋ္ဌော ဟောတိ ဟဋ္ဌော ပဟဋ္ဌော အတ္တမနော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ အထ ဝါ ဒန္တဝိဒံသကံ ဟသမာနော။ **သော ဟဿတိ ဥန္နမတီ စ တေနာ**တိ သော တေန ဇယတ္ထေန ဥန္နတော ဟောတိ ဥန္နမော ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿာတိ – သော ဟဿတိ ဥန္နမတီ စ တေန။

ပပ္ပုယျ တမတ္ထံ ယထာ မနော အဟူတိ။ တံ ဇယတ္ထံ ပပ္ပုယျ ပာပုဏိတွာ အဓိဂန္တွာ ဝိန္ဒိတွာ ပဋိလဘိတွာ။ **ယထာ မနော အဟူ**တိ ယထာ မနော အဟု, ယထာ စိတ္တော အဟု, ယထာ သင်္ကပ္ပော အဟု, ယထာ ဝိညာဏော အဟူတိ – ပပ္ပုယျ တမတ္ထံ ယထာ မနော အဟု။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ပသံသိတော ဝါ ပန တတ္ထ ဟောတိ၊ အက္ခာယ ဝါဒံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။
သော ဟဿတိ ဥန္နမတီ စ တေန၊ ပပ္ပုယျ တမတ္ထံ ယထာ မနော အဟူ"တိ။

၆၅. **ယာ ဥန္နတီ သာဿ ဝိဃာတဘူမိ၊ မာနာတိမာနံ ဝဒတေ ပနေသော။**
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိဝါဒယေထ၊ န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ယာ ဥန္နတီ သာဿ ဝိဃာတဘူမီတိ။ ယာ ဥန္နတိ ဥန္နမော ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿာတိ – ယာ ဥန္နတိ။ **သာဿ ဝိဃာတဘူမီ**တိ သာ တဿ ဝိဃာတဘူမိ ဥပဃာတဘူမိ ပီဠနဘူမိ ဃဋ္ဋနဘူမိ ဥပဒ္ဒဝဘူမိ ဥပသဂ္ဂဘူမီတိ – ယာ ဥန္နတိ သာဿ ဝိဃာတဘူမိ။

မာနာတိမာနံ ဝဒတေ ပနေသောတိ။ သော ပုဂ္ဂလော မာနဉ္စ ဝဒတိ အတိမာနဉ္စ ဝဒတီတိ – မာနာတိမာနံ ဝဒတေ ပနေသော။

ဧတမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိဝါဒယေထာတိ။ ဧတံ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ ဒိဋ္ဌိကလဟေသု ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနေသု ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟေသု ဒိဋ္ဌိဝိဝါဒေသု ဒိဋ္ဌိမေဓဂေသူတိ – ဧတမ္ပိ ဒိသွာ။ **န ဝိဝါဒယေထာ**တိ န ကလဟံ ကရေယျ န ဘဏ္ဍနံ ကရေယျ န ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ န ဝိဝါဒံ ကရေယျ, န မေဓဂံ ကရေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒမေဓဂံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒမေဓဂါ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ဧတမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိဝါဒယေထ။

န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တီတိ။ **ကုသလာ**တိ ယေ တေ ခန္ဓကုသလာ ဓာတုကုသလာ အာယတနကုသလာ ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလာ သတိပဋ္ဌာနကုသလာ သမ္မပ္ပဓာနကုသလာ ဣဒ္ဓိပါဒကုသလာ ဣန္ဒြိယကုသလာ ဗလကုသလာ ဗောဇ္ဈင်္ဂကုသလာ မဂ္ဂကုသလာ ဖလကုသလာ နိဗ္ဗာနကုသလာ, တေ ကုသလာ ဒိဋ္ဌိကလဟေန ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနေန ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟေန ဒိဋ္ဌိဝိဝါဒေန ဒိဋ္ဌိမေဓဂေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ န ဝဒန္တိ န ကထေန္တိ န ဘဏန္တိ န ဒီပယန္တိ န ဝောဟရန္တီတိ – န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ယာ ဥန္နတီ သာဿ ဝိဃာတဘူမိ၊ မာနာတိမာနံ ဝဒတေ ပနေသော။
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိဝါဒယေထ၊ န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တီ"တိ။

၆၆. **သူရော ယထာ ရာဇခါဒါယ ပုဋ္ဌော၊ အဘိဂဇ္ဇမေတိ ပဋိသူရမိစ္ဆံ။**
ယေနေဝ သော တေန ပလေဟိ သူရ၊ ပုဗ္ဗေဝ နတ္ထိ ယဒိဒံ ယုဓာယ။

သူရော ယထာ ရာဇခာဒာယ ပုဋ္ဌော တိ။ **သူရောတိ** သူရော ဝီရော ဝိက္ကန္တော အဘီရူ အဆမ္ဘီ အနုတ္တာသီ အပလာယီ။ **ရာဇခာဒာယ ပုဋ္ဌော** တိ ရာဇခာဒနီယေန ရာဇဘောဇနီယေန ပုဋ္ဌော ပောသိတော အပဟာဒိတော ဝဍ္ဎိတောတိ – သူရော ယထာ ရာဇခာဒာယ ပုဋ္ဌော။

အဘိဂဇ္ဇမေတိ ပဋိသူရမိစ္ဆံ တိ။ သော ဂဇ္ဇန္တော ဥဂ္ဂဇ္ဇန္တော အဘိဂဇ္ဇန္တော ဧတိ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ ပဋိသူရံ ပဋိပုရိသံ ပဋိသတ္တုံ ပဋိမလ္လံ ဣစ္ဆန္တော သာဒိယန္တော ပတ္ထယန္တော ပိဟယန္တော အဘိဇပ္ပန္တောတိ – အဘိဂဇ္ဇမေတိ ပဋိသူရမိစ္ဆံ။

ယေနေဝ သော တေန ပလေဟိ သူရာ တိ။ ယေနေဝ သော ဒိဋ္ဌိဂတိကော တေန ပလေဟိ, တေန ဝဇ, တေန ဂစ္ဆ, တေန အတိက္ကမ, သော တုယှံ ပဋိသူရော ပဋိပုရိသော ပဋိသတ္တု ပဋိမလ္လောတိ – ယေနေဝ သော တေန ပလေဟိ သူရ။

ပုဗ္ဗေဝ နတ္ထိ ယဒိဒံ ယုဓာယာ တိ။ ပုဗ္ဗေဝ ဗောဓိယာ မူလေ ယေ ပဋိသေနိကရာ ကိလေသာ ပဋိလောမကရာ ပဋိကဏ္ဋကကရာ ပဋိပက္ခကရာ တေ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ။ **ယဒိဒံ ယုဓာယာတိ** ယဒိဒံ ယုဒ္ဓတ္ထာယ ကလဟတ္ထာယ ဘဏ္ဍနတ္ထာယ ဝိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဝိဝါဒတ္ထာယ မေဓဂတ္ထာယာတိ – ပုဗ္ဗေဝ နတ္ထိ ယဒိဒံ ယုဓာယ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''သူရော ယထာ ရာဇခာဒာယ ပုဋ္ဌော၊ အဘိဂဇ္ဇမေတိ ပဋိသူရမိစ္ဆံ။
> ယေနေဝ သော တေန ပလေဟိ သူရ၊ ပုဗ္ဗေဝ နတ္ထိ ယဒိဒံ ယုဓာယာ''တိ။

၆၇. **ယေ ဒိဋ္ဌိမုဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တိ။**
တေ တွံ ဝဒဿု န ဟိ တေဓ အတ္ထိ၊ ဝါဒမှိ ဇာတေ ပဋိသေနိကတ္တာ။

ယေ ဒိဋ္ဌိမုဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တီ တိ ယေ ဒွာသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ ဝိဝါဒယန္တိ ကလဟံ ကရောန္တိ ဘဏ္ဍနံ ကရောန္တိ 'ဝိဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ ဝိဝါဒံ ကရောန္တိ, မေဓဂံ ကရောန္တိ – ''န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ, မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော, သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ, ပုရေ ဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာ ဝစနီယံ ပုရေ အဝစ, အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ''တိ – ယေ ဒိဋ္ဌိမုဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ။

ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တီ တိ။ ''သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဝါဒယန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ ''အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဝါဒယန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တိ။

တေ တွံ ဝဒဿု န ဟိ တေဓ အတ္ထိ, ဝါဒမှိ ဇာတေ ပဋိသေနိကတ္တာ တိ။ တေ တွံ ဒိဋ္ဌိဂတိကေ ဝဒဿု ဝါဒေန ဝါဒံ, နိဂ္ဂဟေန နိဂ္ဂဟံ, ပဋိကမ္မေန ပဋိကမ္မံ, ဝိသေဝေန ဝိသေဝံ, ပဋိဝိသေဝေန ပဋိဝိသေဝံ, အာဝေဌိယာယ အာဝေဌိယံ, နိဗ္ဗေဌိယာယ နိဗ္ဗေဌိယံ, ဆေဒေန ဆေဒံ, မဏ္ဍလေန မဏ္ဍလံ, တေ တုယှံ ပဋိသူရာ ပဋိပုရိသာ ပဋိသတ္တူ ပဋိမလ္လာတိ – တေ တွံ ဝဒဿု န ဟိ တေဓ အတ္ထိ။ **ဝါဒမှိ ဇာတေ ပဋိသေနိကတ္တာတိ**။ ဝါဒေ ဇာတေ သဉ္ဇာတေ နိဗ္ဗတ္တေ အဘိနိဗ္ဗတ္တေ ပါတုဘူတေ ယေ ပဋိသေနိကတ္တာ [ပဋိသေနိကတာ (က.), ဧဝံ သေသေသု တီသု ပဒေသုပိ] ပဋိလောမကတ္တာ ပဋိဘဏ္ဍကတ္တာ ပဋိပက္ခကတ္တာ ကလဟံ ကရေယျုံ ဘဏ္ဍနံ ကရေယျုံ ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျုံ ဝိဝါဒံ ကရေယျုံ မေဓဂံ ကရေယျုံ, တေ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – တေ တွံ ဝဒဿု န ဟိ တေဓ အတ္ထိ ဝါဒမှိ ဇာတေ ပဋိသေနိကတ္တာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယေ ဒိဋ္ဌိမုဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တိ။
တေ တွံ ဝဒဿု န ဟိ တေဓ အတ္ထိ၊ ဝါဒမှိ ဇာတေ ပဋိသေနိကတ္တာ”တိ။

၆၈. **ဝိသေနိကတွာ ပန ယေ စရန္တိ၊ ဒိဋ္ဌီဟိ ဒိဋ္ဌိံ အဝိရုဇ္ဈမာနာ။**
တေသု တွံ ကိံ လဘေထ ပသူရ၊ ယေသီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတံ။

ဝိသေနိကတွာ ပန ယေ စရန္တီတိ။ သေနာ ဝုစ္စတိ မာရသေနာ။ ကာယဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, ဝစီဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, မနောဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, လောဘော မာရသေနာ, ဒေါသော မာရသေနာ, မောဟော မာရသေနာ, ကောဓော။ ဥပနာဟော။ မက္ခော။ ပဠာသော။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယာ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘော။ သာရမ္ဘော။ မာနော။ အတိမာနော။ မဒေါ။ ပမာဒေါ။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပါ။ သဗ္ဗာ ကုသလာဘိသင်္ခါရာ မာရသေနာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

“ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ၊ ဒုတိယာ အရတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။။
န နံ အသူရော ဇိနာတိ၊ ဇေတွာဝ လဘတေ သုခ”န္တိ။

ယတော စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ သဗ္ဗာ စ မာရသေနာ သဗ္ဗေ စ ပဋိသေနိကရာ ကိလေသာ ဇိတာ စ ပရာဇိတာ စ ဘဂ္ဂါ ဝိပ္ပလုဂ္ဂါ ပရမ္မုခါ, တေန ဝုစ္စတိ ဝိသေနိကတွာတိ။ **ယေ**တိ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ။ **စရန္တီ**တိ စရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပါလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တီတိ – ဝိသေနိကတွာ ပန ယေ စရန္တိ။

ဒိဋ္ဌီဟိ ဒိဋ္ဌိံ အဝိရုဇ္ဈမာနာတိ။ ယေသံ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ, တေ ဒိဋ္ဌီဟိ ဒိဋ္ဌိံ အဝိရုဇ္ဈမာနာ အပ္ပဋိဝိရုဇ္ဈမာနာ အပ္ပဟီယမာနာ အပ္ပဋိဟညမာနာ အပ္ပဋိဟတမာနာတိ – ဒိဋ္ဌီဟိ ဒိဋ္ဌိံ အဝိရုဇ္ဈမာနာ။

တေသု တွံ ကိံ လဘေထ ပသူရာတိ။ တေသု အရဟန္တေသု ခီဏာသဝေသု ကိံ လဘေထ ပဋိသူရံ ပဋိပုရိသံ ပဋိသတ္တုံ ပဋိမလ္လန္တိ – တေသု တွံ ကိံ လဘေထ ပသူရ။

ယေသီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတန္တိ။ ယေသံ အရဟန္တာနံ ခီဏာသဝါနံ “ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရ”န္တိ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ, နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – ယေသီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဝိသေနိကတွာ ပန ယေ စရန္တိ၊ ဒိဋ္ဌီဟိ ဒိဋ္ဌိံ အဝိရုဇ္ဈမာနာ။
တေသု တွံ ကိံ လဘေထ ပသူရ၊ ယေသီဓ နတ္ထိ ပရမုဂ္ဂဟီတ”န္တိ။

၆၉. **အထ တွံ ပဝိတက္ကမာဂမာ၊** [ပဝိတက္ကမာဂမ (သီ.)၊ သဝိတက္ကမာဂမာ (က.)] **မနသာ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ စိန္တယန္တော။**
ဓောနေန ယုဂံ သမာဂမာ၊ န ဟိ တွံ သက္ခသိ သမ္ပယာတဝေ။

အထ တွံ ပဝိတက္ကမာဂမာတိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – အထာတိ။ **ပဝိတက္ကမာဂမာ**တိ တက္ကေန္တော ဝိတက္ကေန္တော သင်္ကပ္ပေန္တော “ဇယော နု ခေါ မေ ဘဝိဿတိ, ပရာဇယော နု ခေါ မေ ဘဝိဿတိ, ကထံ နိဂ္ဂဟံ ကရိဿာမိ, ကထံ ပဋိကမ္မံ ကရိဿာမိ,

ကထံ ဝိသေသံ ကရိဿာမိ, ကထံ ပဋိဝိသေသံ ကရိဿာမိ, ကထံ အာဝေဋိယံ ကရိဿာမိ, ကထံ နိဗ္ဗေဋိယံ ကရိဿာမိ, ကထံ ဆေဒံ ကရိဿာမိ, ကထံ မဏ္ဍလံ ကရိဿာမိ” ဧဝံ တက္ကေန္တော ဝိတက္ကေန္တော သင်္ကပ္ပေန္တော အာဂတောသိ ဥပဂတောသိ သမ္ပတ္တောသိ မယာ သဒ္ဓိံ သမာဂတောသီတိ – အထ တွံ ပဝိတက္ကမာဂမာ။

မနသာ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ စိန္တယန္တော တိ။ **မနော**တိ ယံ စိတ္တံ မနော မာနသံ ဟဒယံ ပဏ္ဍရံ, မနော မနာယတနံ မနိန္ဒြိယံ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏဓာတု။ စိတ္တေန ဒိဋ္ဌိ စိန္တေန္တော ဝိစိန္တေန္တော “သဿတော လောကော”တိ ဝါ, “အသဿတော လောကော”တိ ဝါ။ပေ.။ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ဝါတိ – မနသာ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ စိန္တယန္တော။

ဓောနေန ယုဂံ သမာဂမာ, န ဟိ တွံ သက္ခသိ သမ္ပယာတဝေ တိ။ **ဓောနာ** ဝုစ္စတိ ပညာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ကိံကာရဏာ ဓောနာ ဝုစ္စတိ ပညာ? တာယ ပညာယ ကာယဒုစ္စရိတံ ဓုတဉ္စ ဓောတဉ္စ သန္ဓောတဉ္စ နိဒ္ဓောတဉ္စ, ဝစီဒုစ္စရိတံ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ။ အထ ဝါ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေန မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပော။ပေ.။ သမ္မာဝိမုတ္တိယာ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ။ အထ ဝါ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပါ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ ဓုတာ စ ဓောတာ စ သန္ဓောတာ စ နိဒ္ဓောတာ စ။ ဘဂဝါ ဣမေဟိ ဓောနေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော, တသ္မာ ဘဂဝါ ဓောနော။ သော ဓုတရာဂေါ ဓုတပါပေါ ဓုတကိလေသော ဓုတပရိဠာဟောတိ – ဓောနောတိ။

ဓောနေန ယုဂံ သမာဂမာ, န ဟိ တွံ သက္ခသိ သမ္ပယာတဝေ တိ။ ပသူရော ပရိဗ္ဗာဇကော န ပဋိဗလော ဓောနေန ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတွာ သာကစ္ဆေတုံ သလ္လပိတုံ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပသူရော ပရိဗ္ဗာဇကော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တော။ သော ဟိ ဘဂဝါ အဂ္ဂေါ စ သေဋ္ဌော စ ဝိသိဋ္ဌော စ ပါမောက္ခော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ။ ယထာ သသော န ပဋိဗလော မတ္တေန မာတင်္ဂေန သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုံ; ယထာ ကောတ္ထုကော န ပဋိဗလော သီဟေန မိဂရညာ သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုံ; ယထာ ဝစ္ဆကော တရုဏကော ဓေနုပကော န ပဋိဗလော ဥသဘေန စလကကုနာ [ဗလက္ကကုနာ (သျာ.)] သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုံ; ယထာ ဓင်္ကော န ပဋိဗလော ဂရုဠေန ဝေနတေယျေန သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုံ; ယထာ စဏ္ဍာလော န ပဋိဗလော ရညာ စက္ကဝတ္တိနာ သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုံ; ယထာ ပံသုပိသာစကော န ပဋိဗလော ဣန္ဒေန ဒေဝရညာ သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတုံ; ဧဝမေဝ ပသူရော ပရိဗ္ဗာဇကော န ပဋိဗလော ဓောနေန ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ယုဂံ သမာဂမံ သမာဂန္တွာ ယုဂဂ္ဂါဟံ ဂဏှိတွာ သာကစ္ဆေတုံ သလ္လပိတုံ သာကစ္ဆံ သမာပဇ္ဇိတုံ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပသူရော ပရိဗ္ဗာဇကော ဟီနပညော နိဟီနပညော ဩမကပညော လာမကပညော ဆတုက္ကပညော ပရိတ္တပညော။ သော ဟိ ဘဂဝါ မဟာပညော ပုထုပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော, ပညာပဘေဒကုသလော ပဘိန္နဉာဏော အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒေါ, စတုဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဒသဗလဓာရီ, ပုရိသာသဘော ပုရိသသီဟော ပုရိသနာဂေါ ပုရိသာဇညော ပုရိသဓောရယှော, အနန္တဉာဏော အနန္တတေဇော အနန္တယသော အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော ဓနဝါ, နေတာ ဝိနေတာ အနုနေတာ, ပညာပေတာ နိဇ္ဈာပေတာ ပေက္ခေတာ ပသာဒေတာ။ သော ဟိ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ, အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ, အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ, မဂ္ဂညူ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒေါ မဂ္ဂါနုဂါ စ ပနဿ ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာ။

သော ဟိ ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတိ, စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော, ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္နေတာ အမတဿ ဒါတာ ဓမ္မဿာမီ တထာဂတော; နတ္ထိ တဿ ဘဂဝတော အညာတံ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ [အဖုသိတံ (သျာ.)] ပညာယ။ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ ယံ ကိဉ္စိ နေယျံ နာမ အတ္ထိ ဓမ္မံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ အတ္တတ္ထော ဝါ ပရတ္ထော ဝါ ဥဘယတ္ထော ဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော ဝါ အတ္ထော, သမ္ပရာယိကော ဝါ အတ္ထော

ထော, ဥတ္တာနော တ အတ္ထော, ဂမ္ဘီရော တ အတ္ထော, ဂူဠှော တ အတ္ထော, ပဋိစ္ဆန္နော တ အတ္ထော, နေယျ ယော တ အတ္ထော, နီတော တ အတ္ထော, အနဝဇ္ဇော တ အတ္ထော, နိက္ကိလေသော တ အတ္ထော, ဝေါဒါနော တ အတ္ထော, ပရမတ္ထော တ အတ္ထော, သဗ္ဗံ တံ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။

သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ, သဗ္ဗံ ဝစီကမ္မံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ , သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ။ အတီတေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ, အနာဂတေ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ, ပစ္စုပ္ပန္နေ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ နေယျံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ နေယျံ, နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ, ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ, နေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဉာဏံ နပ္ပဝတ္တတိ , ဉာဏံ အတိက္ကမိတွာ နေယျပထော နတ္ထိ။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော တေ ဓမ္မာ။ ယထာ ဒွိန္နံ သမုဂ္ဂပဋလာနံ သမ္မာ ဖုသိတာနံ ဟေဋ္ဌိမံ သမုဂ္ဂပဋလံ ဥပရိမံ နာတိဝတ္တတိ, ဥပရိမံ သမုဂ္ဂပဋလံ ဟေဋ္ဌိမံ နာတိဝတ္တတိ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော; ဧဝမေဝ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နေယျဉ္စ ဉာဏဉ္စ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော; ယာဝတကံ နေယျံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ နေယျံ, နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ, ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ, နေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဉာဏံ နပ္ပဝတ္တတိ, ဉာဏံ အတိက္ကမိတွာ နေယျပထော နတ္ထိ။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော တေ ဓမ္မာ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓါ အာကင်္ခပဋိဗဒ္ဓါ မနသိကာရပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တုပ္ပာဒပဋိဗဒ္ဓါ။ သဗ္ဗသတ္တေသု ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ, သဗ္ဗေသဉ္စ သတ္တာနံ ဘဂဝါ အာသယံ ဇာနာတိ အနုသယံ ဇာနာတိ စရိတံ ဇာနာတိ အဓိမုတ္တိံ ဇာနာတိ။ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။

ယထာ ယေ ကေစိ မစ္ဆကစ္ဆပာ အန္တမသော တိမိတိမိင်္ဂလံ ဥပာဒါယ အန္တောမဟာသမုဒ္ဒေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဧဝမေဝ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။ ယထာ ယေ ကေစိ ပက္ခီ အန္တမသော ဂရုဠံ ဝေနတေယျံ ဥပာဒါယ အာကာသဿ ပဒေသေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဧဝမေဝ ယေပိ တေ သာရိပုတ္တသမာ ပညာယ တေပိ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ ပဒေသေ ပရိဝတ္တန္တိ ။ ဗုဒ္ဓဉာဏံ ဒေဝမနုဿာနံ ပညံ ဖရိတွာ အဘိဘဝိတွာ တိဋ္ဌတိယေဝ။

ယေပိ တေ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာ ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတာ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာ သမဏပဏ္ဍိတာ နိပုဏာ ကတပရပ္ပဝါဒါ ဝါလဝေဓိရူပါ။ ဝေါဘိန္ဒန္တာ [ဝေါ ဘိန္ဒန္တာ (က.)] မညေ စရန္တိ ပညာဂတေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ။ တေ ပဉှံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဘိသင်္ခရိတွာ တထာဂတေ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆန္တိ ဂူဠှာနိ စ ပဋိစ္ဆန္နာနိ စ။ ကထိတာ ဝိသဇ္ဇိတာဝ တေ ပဉှာ ဘဂဝတာ ဟောန္တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌကာရဏာ ဥပက္ခိတ္တကာ စ။ တေ ဘဂဝတော သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါဝ တတ္ထ အတိရောစတိ ယဒိဒံ ပညာယာတိ – ဓောနေန ယုဂံ သမာဂမာ, န ဟိ တွံ သက္ခသိ သမ္ပယာတဝေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အထ တွံ ပဝိတက္ကမာဂမာ၊ မနသာ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ စိန္တယန္တော။
ဓောနေန ယုဂံ သမာဂမာ၊ န ဟိ တွံ သက္ခသိ သမ္ပယာတဝေ”တိ။

ပသူရသုတ္တနိဒ္ဒေသော အဋ္ဌမော။

၉. မာဂဏ္ဍိယသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ မာဂဏ္ဍိယသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၇၀. **ဒိသွာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ၊ နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိံ။**
ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရီသပုဏ္ဏံ၊ ပါဒါပိ နံ သမ္ဖုသိတုံ န ဣစ္ဆေ။

ဒိသွာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ, နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိံ န္တိ။ တဏှဉ္စ အရတိဉ္စ ရဂဉ္စ မာရဓီတရော ဒိသွာ ပဿိတွာ မေထုနဓမ္မေ ဆန္ဒော ဝါ ရာဂေါ ဝါ ပေမံ ဝါ နာဟောသီတိ – ဒိသွာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိံ။

ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရီသပုဏ္ဏံ, ပါဒါပိ နံ သမ္ဖုသိတုံ န ဣစ္ဆေ တိ။ ကိမေဝိဒံ သရီရံ မုတ္တပုဏ္ဏံ ကရီသပုဏ္ဏံ သေမှပုဏ္ဏံ ရုဟိရပုဏ္ဏံ အဋ္ဌိသင်္ဃာတနှာရုသမ္ဗန္ဓံ ရုဓိရမံသာဝလေပနံ စမ္မဝိနဒ္ဓံ ဆဝိယာ ပဋိစ္ဆန္နံ ဆိဒ္ဒာဝဆိဒ္ဒံ ဥဂ္ဃရန္တံ ပဂ္ဃရန္တံ ကိမိသင်္ဃနိသေဝိတံ နာနာကလိမလပရိပူရံ ပါဒေန အက္ကမိတုံ န ဣစ္ဆေယျ, ကုတော ပန သံဝါသော ဝါ သမာဂမော ဝါတိ – ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရီသပုဏ္ဏံ, ပါဒါပိ နံ သမ္ဖုသိတုံ န ဣစ္ဆေ။ အနစ္ဆရိယဉ္စေတံ မနုဿော ဒိဗ္ဗေ ကာမေ ပတ္ထယန္တော မာနုသကေ ကာမေ န ဣစ္ဆေယျ, မာနုသကေ ဝါ ကာမေ ပတ္ထယန္တော ဒိဗ္ဗေ ကာမေ န ဣစ္ဆေယျ။ ယံ တွံ ဥဘောပိ န ဣစ္ဆသိ န သာဒိယသိ န ပတ္ထေသိ န ပိဟေသိ နာဘိဇပ္ပသိ, ကိံ တေ ဒဿနံ, ကတမာယ တွံ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတောတိ ပုစ္ဆတီတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဒိသွာန တဏှံ အရတိံ ရဂဉ္စ၊ နာဟောသိ ဆန္ဒော အပိ မေထုနသ္မိံ။
ကိမေဝိဒံ မုတ္တကရီသပုဏ္ဏံ၊ ပါဒါပိ နံ သမ္ဖုသိတုံ န ဣစ္ဆေ”တိ။

၇၁. **ဧတာဒိသံ စေ ရတနံ န ဣစ္ဆသိ၊ နာရိံ နရိန္ဒေဟိ ဗဟူဟိ ပတ္ထိတံ။**
ဒိဋ္ဌိဂတံ သီလဝတံ နု ဇီဝိတံ၊ ဘဝူပပတ္တိဉ္စ ဝဒေသိ ကီဒိသံ။

၇၂. **ဣဒံ ဝဒါမီတိ န တဿ ဟောတိ၊ [မာဂဏ္ဍိယာတိ** [မာဂန္ဒိယာတိ (သီ. ဿျာ.)] **ဘဂဝါ]**
ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။
ပဿဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု အနုဂ္ဂဟာယ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပစိနံ အဒဿံ။

ဣဒံ ဝဒါမီတိ န တဿ ဟောတီ တိ။ **ဣဒံ ဝဒါမီ**တိ ဣဒံ ဝဒါမိ, ဧတံ ဝဒါမိ, ဧတ္တကံ ဝဒါမိ, ဧတ္တာဝတာ ဝဒါမိ, ဣဒံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဝဒါမိ – “သဿတော လောကော”တိ ဝါ။ပေ.။ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ဝါ။ **န တဿ ဟောတီ** တိ န မယှံ ဟောတိ, “ဧတ္တာဝတာ ဝဒါမီ”တိ န တဿ ဟောတီတိ – ဣဒံ ဝဒါမီတိ န တဿ ဟောတိ။

မာဂဏ္ဍိယာ တိ ဘဂဝါ တံ ဗြာဟ္မဏံ နာမေန အာလပတိ။ **ဘဂဝါ**တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ပေ.။ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ။

ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတ န္တိ။ **ဓမ္မေသူ** တိ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတေသု။ **နိစ္ဆေယျာ** တိ နိစ္ဆိနိတွာ ဝိနိစ္ဆိနိတွာ ဝိစိနိတွာ ပဝိစိနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ, ဩဓိဂ္ဂါဟော ဗိလဂ္ဂါဟော ဝရဂ္ဂါဟော ကောဋ္ဌာသဂ္ဂါဟော ဥစ္စယဂ္ဂါဟော သမုစ္စယဂ္ဂါဟော, “ဣဒံ သစ္စံ တစ္ဆံ တထံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတ”န္တိ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ, နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။

ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယာ တိ။ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အထ တ ''သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဒိဋ္ဌိဂတမေတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ, သဒုက္ခံ သဝိဃာတံ သဥပာယာသံ သပရိဠာဟံ, န နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီတိ။ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အထ တ ''အသဿတော လောကော, အန္တဝါ လောကော, အနန္တဝါ လောကော, တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ, အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ, ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဒိဋ္ဌိဂတမေတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ, သဒုက္ခံ သဝိဃာတံ သဥပာယာသံ သပရိဠာဟံ န နိဗ္ဗိဒာယ န ဝိရာဂါယ န နိရောဓာယ န ဥပသမာယ န အဘိညာယ န သမ္ဗောဓာယ န နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတီတိ။ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အထ တ ဣမာ ဒိဋ္ဌိယော ဧဝံဂဟိတာ ဧဝံပရာမဋ္ဌာ ဧဝံဂတိကာ ဘဝိဿန္တိ ဧဝံအဘိသမ္ပရာယာတိ။ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အထ တ ဣမာ ဒိဋ္ဌိယော နိရယသံဝတ္တနိကာ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကာ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကာတိ။ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အထ တ ဣမာ ဒိဋ္ဌိယော အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာတိ။ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒိဋ္ဌိသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပစိနံ အဒဿ န္တိ။ အဇ္ဈတ္တသန္တိံ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂဿ သန္တိံ, ဒေါသဿ သန္တိံ, မောဟဿ သန္တိံ, ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ ။ မာယာယ။ သာဌေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတာနံ။ သဗ္ဗဒရထာနံ။ သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ။ သဗ္ဗသန္တာပာနံ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တိံ ဥပသန္တိံ ဝူပသန္တိံ နိဗ္ဗုတိံ ပဋိပဿဒ္ဓိံ သန္တိံ။ **ပစိန**န္တိ ပစိနန္တော ဝိစိနန္တော ပဝိစိနန္တော တုလယန္တော တီရယန္တော ဝိဘာဝယန္တော ဝိဘူတံ ကရောန္တော, ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ''တိ ပစိနန္တော ဝိစိနန္တော ပဝိစိနန္တော တုလယန္တော တီရယန္တော ဝိဘာဝယန္တော ဝိဘူတံ ကရောန္တော, ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ''တိ။ ''သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ''တိ ပစိနန္တော ဝိစိနန္တော ပဝိစိနန္တော။ ''ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ''န္တိ ပစိနန္တော ဝိစိနန္တော ပဝိစိနန္တော တုလယန္တော တီရယန္တော ဝိဘာဝယန္တော ဝိဘူတံ ကရောန္တော။ **အဒဿ** န္တိ အဒဿံ အဒက္ခိံ အပဿိံ ပဋိဝိဇ္ဈိန္တိ – အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပစိနံ အဒဿံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ဣဒံ ဝဒာမီတိ န တဿ ဟောတိ၊ [မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ]
ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။
ပဿဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု အနုဂ္ဂဟာယ။

အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပဗ္ဗိနံ အဒဿ”န္တိ။

၇၃. **ဝိနိစ္ဆယာ ယာနိ ပကပ္ပိတာနိ၊ [ဣတိ မာဂဏ္ဍိယော]**
တေ ဝေ မုနီ ဗြူသိ အနုဂ္ဂဟာယ။
အဇ္ဈတ္တသန္တီတိ ယမေတမတ္ထံ၊ ကထံ နု ဓီရေဟိ ပဝေဒိတံ တံ။

ဝိနိစ္ဆယာ ယာနိ ပကပ္ပိတာနီတိ။ ဝိနိစ္ဆယာ ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယာ။ **ပကပ္ပိတာနီ**တိ ကပ္ပိတာ ပကပ္ပိတာ အဘိသင်္ခတာ သဏ္ဌပိတာတိပိ ပကပ္ပိတာ ။ အထ ဝါ အနိစ္စာ သင်္ခတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ ခယဓမ္မာ ဝယဓမ္မာ ဝိရာဂဓမ္မာ နိရောဓဓမ္မာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာတိပိ ပကပ္ပိတာတိ – ဝိနိစ္ဆယာ ယာနိ ပကပ္ပိတာနိ။

ဣတိ မာဂဏ္ဍိယောတိ။ **ဣတီ**တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – ဣတီတိ။ **မာဂဏ္ဍိယော**တိ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ နာမံ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော – ဣတိ မာဂဏ္ဍိယောတိ။

တေ ဝေ မုနီ ဗြူသိ အနုဂ္ဂဟာယ, အဇ္ဈတ္တသန္တီတိ ယမေတမတ္ထန္တိ။ **တေ ဝေ**တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ **မုနီ**တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနီတိ။ **အနုဂ္ဂဟာယာ**တိ ဒိဋ္ဌိသု အာဒီနဝံ ပဿန္တော ဒိဋ္ဌိယော န ဂဏှာမိ န ပရာမသာမိ နာဘိနိဝိသာမီတိ စ ဘဏသိ, အဇ္ဈတ္တသန္တီတိ စ ဘဏသိ။ **ယမေတမတ္ထ**န္တိ ယံ ပရမတ္ထံ – တေ ဝေ မုနီ ဗြူသိ အနုဂ္ဂဟာယ, အဇ္ဈတ္တသန္တီတိ ယမေတမတ္ထံ။

ကထံ နု ဓီရေဟိ ပဝေဒိတံ တန္တိ။ **ကထံ နူ**တိ ပဒံ သံသယပုစ္ဆာ ဝိမတိပုစ္ဆာ ဒွေဠှကပုစ္ဆာ အနေကံသပုစ္ဆာ, ဧဝံ နု ခော နနု ခော ကိံ နု ခော ကထံ နု ခောတိ – ကထံ နု။ **ဓီရေဟီ**တိ ဓီရေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ပညဝန္တေဟိ [ပညာဝန္တေဟိ (သီ. သျာ.)] ဗုဒ္ဓိမန္တေဟိ ဉာဏီဟိ ဝိဘာဝီဟိ မေဓာဝီဟိ။ **ပဝေဒိတ**န္တိ ဝေဒိတံ ပဝေဒိတံ အာစိက္ခိတံ ဒေသိတံ ပညာပိတံ ပဋ္ဌပိတံ ဝိဝဋံ ဝိဘတ္တံ ဥတ္တာနီကတံ ပကာသိတန္တိ – ကထံ နု ဓီရေဟိ ပဝေဒိတံ တံ။

တေနာဟ သော ဗြာဟ္မဏော –

“ဝိနိစ္ဆယာ ယာနိ ပကပ္ပိတာနိ၊ [ဣတိ မာဂဏ္ဍိယော]
တေ ဝေ မုနီ ဗြူသိ အနုဂ္ဂဟာယ။
အဇ္ဈတ္တသန္တီတိ ယမေတမတ္ထံ၊ ကထံ နု ဓီရေဟိ ပဝေဒိတံ တ”န္တိ။

၇၄. **န ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေန၊ [မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ]**
သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟ။
အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အဉာဏာ၊ အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေန။
ဧတေ စ နိဿဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟာယ၊ သန္တော အနိဿာယ ဘဝံ န ဇပ္ပေ။

န ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေနာတိ။ ဒိဋ္ဌေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသိ; သုတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသိ; ဒိဋ္ဌသုတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသိ; ဉာဏေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသီတိ – န ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေန။

မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ တံ ဗြာဟ္မဏံ နာမေန အာလပတိ။ **ဘဂဝါ**တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ပေ။ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ။

သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟာတိ။ သီလေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသိ; ဝတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န က

ထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသိ; သီလဗ္ဗတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝေါဟရသီတိ – သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟ။

အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အညာဏာ, အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေနာတိ။ ဒိဋ္ဌိပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ ဒသဝတ္ထုကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ – အတ္ထိ ဒိန္နံ, အတ္ထိ ယိဋ္ဌံ, အတ္ထိ ဟုတံ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ [သုကဋဒုက္ကဋာနံ (သီ.)] ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, အတ္ထိ အယံ လောကော, အတ္ထိ ပရော လောကော, အတ္ထိ မာတာ, အတ္ထိ ပိတာ, အတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္မဂ္ဂတာ [သမဂ္ဂတာ (က.)] သမ္မာပဋိပန္နာ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ ပရဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတွာ ပဝေဒေန္တီတိ; သဝနမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ – ပရတော ဃောသော, သုတ္တံ, ဂေယျံ, ဝေယျာကရဏံ, ဂါထာ, ဥဒါနံ, ဣတိဝုတ္တကံ, ဇာတကံ, အဗ္ဘုတဓမ္မံ, ဝေဒလ္လံ; ဉာဏမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ – ကမ္မဿကတဉာဏံ, သစ္စာနုလောမိကဉာဏံ [ကမ္မဿကတံ ဉာဏံ သစ္စာနုလောမိကံ ဉာဏံ (သီ. က.) ဉာဏဝိဘင်္ဂေ ပေပိ], အဘိညာဉာဏံ, သမာပတ္တိဉာဏံ; သီလမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ – ပါတိမောက္ခသံဝရော; ဝတမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ – အဋ္ဌ ဓုတင်္ဂါနိ – အာရညိကင်္ဂံ, ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂံ, ပံသုကူလိကင်္ဂံ, တေစီဝရိကင်္ဂ, သပဒါနစာရိကင်္ဂံ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂံ, နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ, ယထာသန္ထတိကင်္ဂန္တိ။

အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အညာဏာ, အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေနာတိ ။ နာပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိမတ္တေန, နာပိ သဝနမတ္တေန, နာပိ ဉာဏမတ္တေန, နာပိ သီလမတ္တေန, နာပိ ဝတမတ္တေန အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပတ္တော ဟောတိ, နာပိ ဝိနာ ဧတေဟိ ဓမ္မေဟိ အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပာပုဏာတိ။ အပိ စ သမ္ဘာရာ ဣမေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ အဇ္ဈတ္တသန္တိံ ပာပုဏိတုံ အဓိဂန္တုံ ဖဿိတုံ သစ္ဆိကာတုန္တိ – အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အညာဏာ အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေန။

ဧတေ စ နိဿဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟာယာတိ။ **ဧတေ**တိ ကဏှပက္ခိကာနံ ဓမ္မာနံ သမုဂ္ဃာတတော ပဟာနံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ, တေဓာတုကေသု ကုသလေသု ဓမ္မေသု အတမ္မယတာ [အကမ္မယတာ (သီ. က.)] ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ, ယတော ကဏှပက္ခိယာ ဓမ္မာ သမုဂ္ဃာတပဟာနေန ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, တေဓာတုကေသု စ ကုသလေသု ဓမ္မေသု အတမ္မယတာ ဟောတိ, ဧတ္တာဝတာပိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတိ။ အထ တ န ဂဏှိတဗ္ဗာ န ပရာမသိတဗ္ဗာ နာဘိနိဝိသိတဗ္ဗာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဧတေ စ နိဿဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟာယ။ ယတော တဏှာ စ ဒိဋ္ဌိ စ မာနော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာတိ, ဧတ္တာဝတာပိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ဧတေ စ နိဿဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟာယ။

ယတော ပုညာဘိသင်္ခါရော စ အပုညာဘိသင်္ခါရော စ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာတိ, ဧတ္တာဝတာပိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ဧတေ စ နိဿဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟာယ။

သန္တော အနိဿာယ ဘဝံ န ဇပ္ပေတိ။ **သန္တော**တိ ရာဂဿ သမိတတ္တာ သန္တော, ဒေါသဿ သမိတတ္တာ သန္တော, မောဟဿ သမိတတ္တာ သန္တော , ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတာနံ။ သဗ္ဗဒရထာနံ။ သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ။ သဗ္ဗသန္တာပါနံ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဝူပသမိတတ္တာ ဝိဇ္ဈာတတ္တာ နိဗ္ဗုတတ္တာ ဝိဂတတ္တာ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓေါတိ – သန္တော။

အနိဿာယာတိ ဒ္ဝေ နိဿယာ – တဏှာနိဿယော စ ဒိဋ္ဌိနိဿယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာနိဿယော။ ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိနိဿယော။ တဏှာနိဿယံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စက္ခုံ အနိဿာယ, သောတံ အနိဿာယ, ဃာနံ အနိဿာယ, ဇိဝှံ အနိဿာယ, ကာယံ အနိဿာယ, မနံ အနိဿာယ, ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ ကာမဓာတုံ။ ရူပဓာတုံ။ အရူပဓာတုံ။ ကာမဘဝံ။ ရူပဘဝံ။ အရူပဘဝံ။ သညာဘဝံ။ အသညာဘဝံ။ နေဝ

သညာနာသညာဘဝံ။ ကေတေကာရဘဝံ။ စတုတေကာရဘဝံ။ ပဥ္စတေကာရဘဝံ။ အတီတံ။ အနာဂတံ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အနိဿာယ အဂ္ဂဏှိတွာ အပရာမသိတွာ အနဘိနိဝိသိတွာတိ – သန္တော အနိဿာယ။ **ဘဝံ န ဇပ္ပေ** တိ ကာမဘဝံ န ဇပ္ပေယျ, ရူပဘဝံ န ဇပ္ပေယျ, အရူပဘဝံ န ဇပ္ပေယျ နပ္ပဇပ္ပေယျ န အဘိဇပ္ပေယျာတိ – သန္တော အနိဿာယ ဘဝံ န ဇပ္ပေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''န ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေန၊ [မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ]
> သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟ။
> အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အဉာဏာ၊ အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေန။
> ဧတေ စ နိဿဇ္ဇ အနုဂ္ဂဟာယ၊ သန္တော အနိဿာယ ဘဝံ န ဇပ္ပေ''တိ။

၇၅. **နော စေ ကိရ ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေန၊ [ဣတိ မာဂဏ္ဍိယော]**
သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟ။
အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အဉာဏာ၊ အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေန။
မညာမဟံ မောမုဟမေဝ ဓမ္မံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိံ။

နော စေ ကိရ ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေနာ တိ။ ဒိဋ္ဌိယာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝောဟရသိ; သုတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ။ ဒိဋ္ဌသုတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ , မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ။ ဉာဏေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝောဟရသီတိ – နော စေ ကိရ ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေန။

ဣတိ မာဂဏ္ဍိယော တိ ဣတီတိ ပဒသန္ဓိ။ပေ.။။ **မာဂဏ္ဍိယော** တိ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ နာမံ။ပေ.။ ဣတိ မာဂဏ္ဍိယော။

သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟာ တိ။ သီလေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ။ပေ.။ ဝတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ။ ပေ.။ သီလဗ္ဗတေနာပိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ နာဟ န ကထေသိ န ဘဏသိ န ဒီပယသိ န ဝောဟရသီတိ – သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟ။

အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အဉာဏာ, အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေနာ တိ။ ဒိဋ္ဌိပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဧဝံ ဘဏသိ, သဝနမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ဘဏသိ, ဉာဏမ္ပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ဘဏသိ, န သက္ကောသိ ဧကံသေန အနုဇာနိတုံ, နပိ သက္ကောသိ ဧကံသေန ပဋိက္ခိပိတုန္တိ – အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အဉာဏာ, အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေန။

မညာမဟံ မောမုဟမေဝ ဓမ္မန္တိ။ မောမူဟဓမ္မော အယံ တုယှံ ဗာလဓမ္မော မူဠှဓမ္မော အညာဏဓမ္မော အမရာဝိက္ခေပဓမ္မောတိ ဧဝံ မညာမိ ဧဝံ ဇာနာမိ ဧဝံ အာဇာနာမိ ဧဝံ ဝိဇာနာမိ ဧဝံ ပဋိဝိဇာနာမိ ဧဝံ ပဋိဝိဇ္ဈာမီတိ – မညာမဟံ မောမုဟမေဝ ဓမ္မံ။

ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိ န္တိ။ သုဒ္ဓိဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ; ''သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ; ''အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တီတိ – ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိံ။

တေနာဟ သော ဗြာဟ္မဏော –

“နော စေ ကိရ ဒိဋ္ဌိယာ န သုတိယာ န ဉာဏေန၊ [ဣတိ မာဂဏ္ဍိယော]
သီလဗ္ဗတေနာပိ န သုဒ္ဓိမာဟ။
အဒိဋ္ဌိယာ အဿုတိယာ အဉာဏာ၊ အသီလတာ အဗ္ဗတာ နောပိ တေန။
မညာမဟံ မောမုဟမေဝ ဓမ္မံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိ”န္တိ။

၇၆. **ဒိဋ္ဌိဉ္စ** [ဒိဋ္ဌီသု (သီ. သျာ. က.)] **နိဿာယနုပုစ္ဆမာနော၊ [မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ]
သမုဂ္ဂဟီတေသု ပမောဟမာဂ** [သမောဟမာဂ (က.)] ။
ဣတော စ နာဒ္ဒက္ခိ အဏုမ္ပိ သညံ၊ တသ္မာ တုဝံ မောမုဟတော ဒဟာသိ။

ဒိဋ္ဌိဉ္စ နိဿာယနုပုစ္ဆမာနော တိ။ မာဂဏ္ဍိယော ဗ္ရာဟ္မဏော ဒိဋ္ဌိံ နိဿာယ ဒိဋ္ဌိံ ပုစ္ဆတိ, လဂ္ဂနံ နိဿာယ လဂ္ဂနံ ပုစ္ဆတိ, ဗန္ဓနံ နိဿာယ ဗန္ဓနံ ပုစ္ဆတိ, ပလိဗောဓံ နိဿာယ ပလိဗောဓံ ပုစ္ဆတိ။ **အနုပုစ္ဆမာနော** တိ ပုနပ္ပုနံ ပုစ္ဆတီတိ – ဒိဋ္ဌိဉ္စ နိဿာယနုပုစ္ဆမာနော။

မာဂဏ္ဍိယာ တိ ဘဂဝါ တံ ဗ္ရာဟ္မဏံ နာမေန အာလပတိ။ **ဘဂဝါ**တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ပေ။ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ။

သမုဂ္ဂဟီတေသု ပမောဟမာဂ တိ။ ယာ သာ ဒိဋ္ဌိ တယာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာ အဘိနိဝိဋ္ဌာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာ, တာယေဝ တွံ ဒိဋ္ဌိယာ မူဠ္ဟောသိ ပမူဠ္ဟောသိ သမ္မူဠ္ဟောသိ မောဟံ အာဂတောသိ ပမောဟံ အာဂတောသိ သမ္မောဟံ အာဂတောသိ အန္ဓကာရံ ပက္ခန္ဒောသီတိ – သမုဂ္ဂဟီတေသု ပမောဟမာဂ။

ဣတော စ နာဒ္ဒက္ခိ အဏုမ္ပိ သည န္တိ။ ဣတော အဇ္ဈတ္တသန္တိတော တ ပဋိပဒာတော တ ဓမ္မဒေသနာတော တ, ယုတ္တသညံ ပတ္တသညံ လက္ခဏသညံ ကာရဏသညံ ဌာနသညံ န ပဋိလဘတိ, ကုတော ဉာဏန္တိ။ ဧဝမ္ပိ ဣတော စ နာဒ္ဒက္ခိ အဏုမ္ပိ သညံ။ အထ တ အနိစ္စံ တ အနိစ္စသညာနုလောမံ တ, ဒုက္ခံ တ ဒုက္ခသညာနုလောမံ တ, အနတ္တံ တ အနတ္တသညာနုလောမံ တ, သညုပ္ပာဒမတ္တံ တ သဉ္ဇာနိတမတ္တံ တ န ပဋိလဘတိ , ကုတော ဉာဏန္တိ။ ဧဝမ္ပိ ဣတော စ နာဒ္ဒက္ခိ အဏုမ္ပိ သညံ။

တသ္မာ တုဝံ မောမုဟတော ဒဟာသီ တိ။ **တသ္မာ** တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒာနာ မောမူဟဓမ္မတော ဗာလဓမ္မတော မူဠ္ဟဓမ္မတော အညာဏဓမ္မတော အမရာဝိက္ခေပဓမ္မတော ဒဟာသိ ပဿသိ ဒက္ခသိ ဩလောကေသိ နိဇ္ဈာယသိ ဥပပရိက္ခသီတိ – တသ္မာ တုဝံ မောမုဟတော ဒဟာသိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဒိဋ္ဌိဉ္စ နိဿာယနုပုစ္ဆမာနော၊ [မာဂဏ္ဍိယာတိ ဘဂဝါ]
သမုဂ္ဂဟီတေသု ပမောဟမာဂ။
ဣတော စ နာဒ္ဒက္ခိ အဏုမ္ပိ သညံ၊ တသ္မာ တုဝံ မောမုဟတော ဒဟာသီ”တိ။

၇၇. **သမော ဝိသေသီ ဥဒ တ နိဟီနော၊ ယော မညတိ သော ဝိဝဒေထ တေန။
တီသု ဝိဓာသု အဝိကမ္ပမာနော၊ သမော ဝိသေသီတိ န တဿ ဟောတိ။**

သမော ဝိသေသီ ဥဒ တ နိဟီနော, ယော မညတိ သော ဝိဝဒေထ တေနာတိ။ သဒိသောဟမသ္မီတိ တ သေယျောဟမသ္မီတိ တ ဟီနောဟမသ္မီတိ တ ယော မညတိ, သော တေန မာနေန တာယ ဒိဋ္ဌိယာ တေန တ ပုဂ္ဂလေန ကလဟံ ကရေယျ ဘဏ္ဍနံ ကရေယျ ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ ဝိဝါဒံ ကရေယျ မေဓဂံ ကရေယျ – “န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ, မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော, သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ, ပုရေ ဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာ ဝစနီယံ ပုရေ အဝစ, အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ”တိ – သမော ဝိသေသီ ဥဒ တ နိဟီနော ယော မညတိ သော ဝိဝဒေထ တေန။

တီသု ဝိဓာသု အဝိကမ္ပမာနော, သမော ဝိသေသီတိ န တဿ ဟောတီ တိ။ ယဿေတာ တိဿော ဝိဓာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော တီသု ဝိဓာသု န ကမ္ပတိ န ဝိကမ္ပတိ, အဝိကမ္ပမာနဿ ပုဂ္ဂလဿ သဒိသောဟမသ္မီတိ တ သေယျောဟမသ္မီတိ တ ဟီနောဟမသ္မီတိ တ။ **န တဿ ဟောတီ**တိ။ န မယှံ ဟောတီတိ တီသု ဝိဓာသု အဝိကမ္ပမာနော, သမော ဝိသေသီတိ – န တဿ ဟောတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "သမော ဝိသေသီ ဥဒ တ နိဟီနော၊ ယော မညတိ သော ဝိဝဒေထ တေန။
> တီသု ဝိဓာသု အဝိကမ္ပမာနော၊ သမော ဝိသေသီတိ န တဿ ဟောတီ"တိ။

၇၈. **သစ္စန္တိ သော ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျ၊ မုသာတိ တ သော ဝိဝဒေထ ကေန။**
ယသ္မိံ သမံ ဝိသမံ တပိ နတ္ထိ၊ သ ကေန ဝါဒံ ပဋိသံယုဇေယျ။

သစ္စန္တိ သော ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျာ တိ။ **ဗြာဟ္မဏော** တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော။ပေ.။ အသိတော တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။ **သစ္စန္တိ သော ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျာ** တိ။ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျ ကိံ ကထေယျ ကိံ ဘဏေယျ ကိံ ဒီပယေယျ ကိံ ဝောဟရေယျ; "အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျ ကိံ ကထေယျ ကိံ ဘဏေယျ ကိံ ဒီပယေယျ ကိံ ဝောဟရေယျာတိ – သစ္စန္တိ သော ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျ။

မုသာတိ တ သော ဝိဝဒေထ ကေနာတိ။ ဗြာဟ္မဏော မယှံဝ သစ္စံ, တုယှံ မုသာတိ ကေန မာနေန, ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ, ကေန တ ပုဂ္ဂလေန ကလဟံ ကရေယျ ဘဏ္ဍနံ ကရေယျ ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ ဝိဝါဒံ ကရေယျ မေဓဂံ ကရေယျ – "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ.။ နိဗ္ဗေဌေဟိ တ သစေ ပဟောသီ"တိ – မုသာတိ တ သော ဝိဝဒေထ ကေန။

ယသ္မိံ သမံ ဝိသမံ တပိ နတ္ထီ တိ။ **ယသ္မိ** န္တိ ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အရဟန္တေ ခီဏာသဝေ သဒိသောဟမသ္မီတိ မာနော နတ္ထိ, သေယျောဟမသ္မီတိ မာနော နတ္ထိ, ဟီနောဟမသ္မီတိ ဩမာနော နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – ယသ္မိံ သမံ ဝိသမံ တပိ နတ္ထိ။

သ ကေန ဝါဒံ ပဋိသံယုဇေယျာ တိ။ သော ကေန မာနေန, ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ, ကေန တ ပုဂ္ဂလေန ဝါဒံ ပဋိသညောဇေယျ ပဋိဖရေယျ ကလဟံ ကရေယျ ဘဏ္ဍနံ ကရေယျ ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ ဝိဝါဒံ ကရေယျ မေဓဂံ ကရေယျ – "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ.။ နိဗ္ဗေဌေဟိ တ သစေ ပဟောသီ"တိ – သ ကေန ဝါဒံ ပဋိသံယုဇေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "သစ္စန္တိ သော ဗြာဟ္မဏော ကိံ ဝဒေယျ၊ မုသာတိ တ သော ဝိဝဒေထ ကေန။
> ယသ္မိံ သမံ ဝိသမံ တပိ နတ္ထိ၊ သ ကေန ဝါဒံ ပဋိသံယုဇေယျာ"တိ။

၇၉. **ဩကံ ပဟာယ အနိကေတသာရီ၊ ကာမေ အကုဗ္ဗံ မုနိ သန္ထတာနိ** [သန္ဓတာနိ (က.)] ။
ကာမေဟိ ရိတ္တော အပုရေက္ခရာနော၊ ကထံ န ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကယိရာ။

အထ ခေါ ဟာလိဒ္ဒကာနိ [ဟာလိဒ္ဒကာနီ (သီ.)] ဂဟပတိ ယေနာယသ္မာ မဟာကစ္စာနော တေနုပသင်္ကမိ; ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ ဟာလိဒ္ဒကာနိ ဂဟပတိ အာယသ္မန္တံ မဟာကစ္စာနံ ဧတဒဝေါစ – "ဝုတ္တမိဒံ ဘန္တေ, ကစ္စာန, ဘဂဝတာ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိယေ မာဂဏ္ဍိယပဉှေ –

“ဩကံ ပဟာယ အနိကေတသာရီ၊ ကာမေ အကုဗ္ဗံ မုနိ သန္ထုတာနိ။
ကာမေဟိ ရိတ္တော အပုရေက္ခရာနော၊ ကထံ န ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကယိရာ”တိ။

“ဣမဿ ခေါ ဘန္တေ, ကစ္စာန, ဘဂဝတာ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ကထံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ?

“ရူပဓာတု ခေါ, ဂဟပတိ, ဝိညာဏဿ ဩကော ရူပဓာတု ရာဂဝိနိဗန္ဓဉ္စ [ရာဂဝိနိဗဒ္ဓဉ္စ (သီ.)] ပန ဝိညာဏံ ဩကသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဝေဒနာဓာတု ခေါ, ဂဟပတိ။ သညာဓာတု ခေါ, ဂဟပတိ။ သင်္ခါရဓာတု ခေါ, ဂဟပတိ, ဝိညာဏဿ ဩကော သင်္ခါရဓာတု ရာဂဝိနိဗန္ဓဉ္စ ပန ဝိညာဏံ ဩကသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဩကသာရီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, အနောကသာရီ ဟောတိ? ရူပဓာတုယာ ခေါ, ဂဟပတိ, ယော ဆန္ဒော ယော ရာဂေါ ယာ နန္ဒီ ယာ တဏှာ ယေ ဥပယုပါဒါနာ [ဥပယုပါဒါနာ (က.)] စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ တေ တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ; တသ္မာ တထာဂတော အနောကသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဝေဒနာဓာတုယာ ခေါ, ဂဟပတိ။ သညာဓာတုယာ ခေါ, ဂဟပတိ။ သင်္ခါရဓာတုယာ ခေါ, ဂဟပတိ။ ဝိညာဏဓာတုယာ ခေါ, ဂဟပတိ, ယော ဆန္ဒော ယော ရာဂေါ ယာ နန္ဒီ ယာ တဏှာ ယေ ဥပယုပါဒါနာ စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ တေ တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ; တသ္မာ တထာဂတော အနောကသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, အနောကသာရီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, နိကေတသာရီ ဟောတိ? ရူပနိမိတ္တနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ ခေါ, ဂဟပတိ, နိကေတသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ သဒ္ဒနိမိတ္တ။ ဂန္ဓနိမိတ္တ။ ရသနိမိတ္တ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗနိမိတ္တ။ ဓမ္မနိမိတ္တနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ ခေါ, ဂဟပတိ, နိကေတသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, နိကေတသာရီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, အနိကေတသာရီ ဟောတိ? ရူပနိမိတ္တနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ ခေါ, ဂဟပတိ, တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ; တသ္မာ တထာဂတော အနိကေတသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ သဒ္ဒနိမိတ္တ။ ဂန္ဓနိမိတ္တ။ ရသနိမိတ္တ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗနိမိတ္တ။ ဓမ္မနိမိတ္တနိကေတဝိသာရဝိနိဗန္ဓာ ခေါ, ဂဟပတိ, တထာဂတဿ ပဟီနာ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ; တသ္မာ တထာဂတော အနိကေတသာရီတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, အနိကေတသာရီ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, ကာမေ သန္ထဝဇာတော ဟောတိ? ဣဓ , ဂဟပတိ, ဧကစ္စော ဘိက္ခု ဂိဟီဟိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ သဟနန္ဒီ သဟသောကီ, သုခိတေသု သုခိတော, ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော, ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု အတ္တနာ တေသု ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ကာမေ သန္ထဝဇာတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, ကာမေ န သန္ထဝဇာတော ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, ဧကစ္စော ဘိက္ခု ဂိဟီဟိ အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ န သဟနန္ဒီ န သဟသောကီ, န သုခိတေသု သုခိတော, န ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော, ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု န အတ္တနာ တေသု ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ကာမေ န သန္ထဝဇာတော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, ကာမေဟိ အရိတ္တော ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, ဧကစ္စော ဘိက္ခု ကာမေသု အဝီတရာဂေါ ဟောတိ အဝိဂတစ္ဆန္ဒော အဝိဂတပေမော အဝိဂတပိပါသော အဝိဂတပရိဠာဟော အဝိဂတတဏှော။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ကာမေဟိ အရိတ္တော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ , ဂဟပတိ, ကာမေဟိ ရိတ္တော ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, ဧကစ္စော ဘိက္ခု ကာမေသု ဝီတရာဂေါ ဟောတိ ဝိဂတစ္ဆန္ဒော ဝိဂတပေမော ဝိဂတပိပါသော ဝိဂတပရိဠာဟော ဝိဂတတဏှော။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ကာမေဟိ ရိတ္တော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, ပုရေက္ခရာနော ဟောတိ? ဣဓ , ဂဟပတိ, ဧကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဧဝံရူပေါ သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ, ‘ဧဝံဝေဒနော သိယံ။ ဧဝံသညော သိယံ။ ဧဝံသင်္ခါရော သိယံ။ ဧ ဝံဝိညာဏော သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ပုရေက္ခရာနော ဟောတိ။

“ကထဉ္စ , ဂဟပတိ, အပုရေက္ခရာနော ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, ဧကစ္စဿ ဘိက္ခုနော ဧဝံ ဟောတိ – ‘ဧဝံရူပေါ သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ န တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ, ‘ဧဝံဝေဒနော သိယံ။ ဧဝံသညော သိယံ။ ဧဝံသင်္ခါရော သိယံ။ ဧဝံဝိညာဏော သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန’န္တိ န တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, အပုရေက္ခရာနော ဟော တိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, ကထံ ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကတ္တာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, ဧကစ္စော ဧဝရူပိံ ကထံ ကတ္တာ ဟော တိ – ‘န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ, အဟံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာမိ, ကိံ တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနိဿသိ, မိစ္ဆာပဋိပန္နော တွမသိ, အဟမသ္မိ သမ္မာပဋိပန္နော, သဟိတံ မေ, အသဟိတံ တေ, ပုရေ ဝစနီယံ ပစ္ဆာ အဝစ, ပစ္ဆာ ဝစနီယံ ပုရေ အဝစ, အဓိစိဏ္ဏံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ, အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ, နိဂ္ဂဟိတော တွမသိ, စရ ဝါဒပ္ပမောက္ခာယ, နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ’တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ကထံ ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကတ္တာ ဟောတိ။

“ကထဉ္စ, ဂဟပတိ, ကထံ ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန န ကတ္တာ ဟောတိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, ဧကစ္စော န ဧဝရူပိံ ကထံ ကတ္တာ ဟောတိ – ‘န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ.။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ’တိ။ ဧဝံ ခေါ, ဂဟပတိ, ဝိဂ္ဂယှ ဇ နေန န ကတ္တာ ဟောတိ။ ဣတိ ခေါ, ဂဟပတိ, ယံ တံ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ အဋ္ဌကဝဂ္ဂိကေ မာဂဏ္ဍိယပဉှေ –

> “ဩကံ ပဟာယ အနိကေတသာရီ၊ ဂါမေ အကုဗ္ဗံ မုနိ သန္ထဝါနိ။
> ကာမေဟိ ရိတ္တော အပုရေက္ခရာနော၊ ကထံ န ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကယိရာ”တိ။

“ဣမဿ ခေါ, ဂဟပတိ, ဘဂဝတာ သင်္ခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဧဝံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။

ဝါဒေနာဟ ဘဂဝါ –

> “ဩကံ ပဟာယ အနိကေတသာရီ၊ ဂါမေ အကုဗ္ဗံ မုနိ သန္ထဝါနိ။
> ကာမေဟိ ရိတ္တော အပုရေက္ခရာနော၊ ကထံ န ဝိဂ္ဂယှ ဇနေန ကယိရာ”တိ။

၈၀. **ယေဟိ ဝိဝိတ္တော ဝိစရေယျ လောကေ၊ န တာနိ ဥဂ္ဂယှ ဝဒေယျ နာဂေါ။**
ဇလမ္ဗုဇံ ကဏ္ဍကဝါရိဇံ [ကဏ္ဍကံ ဝါရိဇံ (သီ.)] ယထာ၊ ဇလေန ပင်္ကေန စနူပလိတ္တံ။
ဧဝံ မုနီ သန္တိဝါဒေါ အဂိဒ္ဓေါ၊ ကာမေ စ လောကေ စ အနူပလိတ္တော။

ယေဟိ ဝိဝိတ္တော ဝိစရေယျ လောကေ တိ။ **ယေဟီ**တိ ယေဟိ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ။ **ဝိဝိတ္တော** တိ ကာယဒုစ္စရိတေန ရိ တ္တော ဝိဝိတ္တော ပဝိဝိတ္တော, ဝစီဒုစ္စရိတေန။ မနောဒုစ္စရိတေန။ ရာဂေန။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ ရိတ္တော ဝိဝိတ္တော ပဝိဝိတ္တော။ **ဝိစရေယျာ** တိ ဝိစရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပါလေယျ ယ ပေယျ ယာပေယျ။ **လောကေ**တိ မနုဿလောကေတိ – ယေဟိ ဝိဝိတ္တော ဝိစရေယျ လောကေ။

န တာနိ ဥဂ္ဂယှ ဝဒေယျ နာဂေါ တိ။ **နာဂေါ**တိ အာဂုံ န ကရောတီတိ – နာဂေါ, န ဂစ္ဆတီတိ – နာဂေါ, နာဂစ္ ဆတီတိ – နာဂေါ။ ကထံ အာဂုံ န ကရောတီတိ – နာဂေါ? အာဂူ ဝုစ္စန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ။

> အာဂုံ န ကရောတိ ကိဉ္စိ လောကေ၊ [သဘိယာတိ ဘဂဝါ]
> သဗ္ဗသံယောဂေ ဝိသဇ္ဇ ဗန္ဓနာနိ။
> သဗ္ဗတ္ထ န သဇ္ဇတိ ဝိမုတ္တော၊ နာဂေါ တာဒိ ပဝုစ္စတေ တထတ္တာ။

ဧဝံ အာဂုံ န ကရောတီတိ – နာဂေ။

ကထံ န ဂစ္ဆတီတိ – နာဂေ? န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ရာဂဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒောသဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မောဟဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မာနဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ဂစ္ဆတိ, နာနုသယဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝဂ္ဂေဟိ ဓမ္မေဟိ ယာယတိ နီယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတိ။ ဧဝံ န ဂစ္ဆတီတိ – နာဂေ။

ကထံ နာဂစ္ဆတီတိ – နာဂေ? သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ သကဒာဂါမိမဂ္ဂေန။ အနာဂါမိမဂ္ဂေန။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန ယေ ကိလေသာ ပဟီနာ တေ ကိလေသေ န ပုနေတိ န ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ နာဂစ္ဆတီတိ – နာဂေ။

န တာနိ ဥဂ္ဂယှ ဝဒေယျ နာဂေ တိ။ နာဂေ န တာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ ဝဒေယျ ကထေယျ ဘဏေယျ ဒီပယေယျ ဝောဟရေယျ; ''သဿတော လောကော။ ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ ဝဒေယျ ကထေယျ ဘဏေယျ ဒီပယေယျ ဝောဟရေယျာတိ – န တာနိ ဥဂ္ဂယှ ဝဒေယျ နာဂေ။

ဇလမ္ဗုဇံ ကဏ္ဍကဝါရိဇံ ယထာ, ဇလေန ပင်္ကေန စနူပလိတ္တံ န္တိ။ ဇလံ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, အမ္ဗုဇံ ဝုစ္စတိ ပဒုမံ, ကဏ္ဍကော ဝုစ္စတိ ခရဒဏ္ဍော, ဝါရိ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, ဝါရိဇံ ဝုစ္စတိ ပဒုမံ ဝါရိသမ္ဘဝံ, ဇလံ ဝုစ္စတိ ဥဒကံ, ပင်္ကော ဝုစ္စတိ ကဒ္ဒမော။ ယထာ ပဒုမံ ဝါရိဇံ ဝါရိသမ္ဘဝံ ဇလေန စ ပင်္ကေန စ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ, အလိတ္တံ အသံလိတ္တံ အနုပလိတ္တန္တိ – ဇလမ္ဗုဇံ ကဏ္ဍကဝါရိဇံ ယထာ ဇလေန ပင်္ကေန စနူပလိတ္တံ။

ဧဝံ မုနီ သန္တိဝါဒေါ အဂိဒ္ဓေါ, ကာမေ စ လောကေ စ အနူပလိတ္တော တိ။ **ဧဝ**န္တိ ဩပမ္မသံပဋိပါဒနံ။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **သန္တိဝါဒေါ** တိ သန္တိဝါဒေါ မုနိ တာဏဝါဒေါ လေဏဝါဒေါ သရဏဝါဒေါ အဘယဝါဒေါ အစ္စုတဝါဒေါ အမတဝါဒေါ နိဗ္ဗာနဝါဒေါတိ – ဧဝံ မုနိ သန္တိဝါဒေါ။ **အဂိဒ္ဓေါ** တိ။ ဂေဓော ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသော ဂေဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓေါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော သော ဝုစ္စတိ အဂိဒ္ဓေါ။ သော ရူပေ အဂိဒ္ဓေါ, သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလေ။ ဂဏေ။ အာဝါသေ။ လာဘေ။ ယသေ။ ပသံသာယ။ သုခေ။ စီဝရေ။ ပိဏ္ဍပါတေ ။ သေနာသနေ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေ။ ကာမဓာတုယာ ။ ရူပဓာတုယာ။ အရူပဓာတုယာ။ ကာမဘဝေ။ ရူပဘဝေ။ အရူပဘဝေ။ သညာဘဝေ။ အသညာဘဝေ။ နေဝသညာနာသညာဘဝေ။ ဧကဝေါကာရဘဝေ။ စတုဝေါကာရဘဝေ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေ။ အတီတေ။ အနာဂတေ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ။ ဒိဋ္ဌ-သုတ-မုတ-ဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အဂိဒ္ဓေါ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောသန္နော [အနဇ္ဈာပန္နော (သီ.), အနဇ္ဈောပန္နော (သျာ.)], ဝီတဂေဓော ဝိဂတဂေဓော စတ္တဂေဓော ဝန္တဂေဓော မုတ္တဂေဓော ပဟီနဂေဓော ပဋိနိဿဋ္ဌဂေဓော, ဝီတရာဂေါ ဝိဂတရာဂေါ စတ္တရာဂေါ ဝန္တရာဂေါ မုတ္တရာဂေါ ပဟီနရာဂေါ ပဋိနိဿဋ္ဌရာဂေါ, နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – ဧဝံ မုနိ သန္တိဝါဒေါ အဂိဒ္ဓေါ။

ကာမေ စ လောကေ စ အနူပလိတ္တော တိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒါနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေ။ **လေပါ**တိ ဒွေ လေပါ – တဏှာလေပေါ စ ဒိဋ္ဌိလေပေါ စ။ပေ.။ အယံ တဏှာလေပေါ။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိလေပေါ။ မုနိ တဏှာလေပံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိလေပံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ ကာမေ စ လောကေ စ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ, အလိတ္တော အပလိတ္တော အနုပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဧဝံ မုနိ သန္တိဝါဒေါ အဂိဒ္ဓေါ, ကာမေ စ လောကေ စ အနူပလိတ္တော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယေဟိ ဝိဝိတ္တော ဝိစရေယျ လောကေ၊ န တာနိ ဥဂ္ဂယှ ဝဒေယျ နာဂေါ။
ဧလမ္ဗုဇံ ကဏ္ဍကဝါရိဇံ ယထာ၊ ဇလေန ပင်္ကေန စနူပလိတ္တံ။
ဧဝံ မုနီ သန္တိဝါဒေါ အဂိဒ္ဓေါ၊ ကာမေ စ လောကေ စ အနူပလိတ္တော”တိ။

၈၁. **န ဝေဒဂူ ဒိဋ္ဌိယာ** [ဒိဋ္ဌိယာယကော (က. အဋ္ဌ.) သု. နိ. ၈၅၂] **န မုတိယာ၊ သ မာနမေတိ န ဟိ တမ္မယော သော။**
န ကမ္မုနာ နောပိ သုတေန နေယျော၊ အနူပနီတော သ နိဝေသနေသု။

န ဝေဒဂူ ဒိဋ္ဌိယာ န မုတိယာ, သ မာနမေတီ တိ။ **နာ**တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **ဝေဒဂူ**တိ။ ဝေဒါ ဝုစ္စန္တိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ , ပညာ ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီမံသာ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တေဟိ ဝေဒေဟိ ဇာတိဇရာမရဏဿ အန္တဂတော အန္တပ္ပတ္တော, ကောဋိဂတော ကောဋိပ္ပတ္တော, ပရိယန္တဂတော ပရိယန္တပ္ပတ္တော, ဝေသာနဂတော ဝေသာနပ္ပတ္တော, တာဏဂတော တာဏပ္ပတ္တော, လေဏဂတော လေဏပ္ပတ္တော, သရဏဂတော သရဏပ္ပတ္တော, အဘယဂတော အဘယပ္ပတ္တော, အစ္စုတဂတော အစ္စုတပ္ပတ္တော , အမတဂတော အမတပ္ပတ္တော, နိဗ္ဗာနဂတော နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တော, ဝေဒါနံ ဝါ အန္တံ ဂတောတိ ဝေဒဂူ, ဝေဒေဟိ ဝါ အန္တံ ဂတောတိ ဝေဒဂူ, သတ္တန္နံ ဝါ ဓမ္မာနံ ဝိဒိတတ္တာ ဝေဒဂူ, သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိဒိတာ ဟောတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိဒိတာ ဟောတိ, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ဝိဒိတော ဟောတိ, ရာဂေါ ဝိဒိတော ဟောတိ, ဒေါသော ဝိဒိတော ဟောတိ, မောဟော ဝိဒိတော ဟောတိ, မာနော ဝိဒိတော ဟောတိ, ဝိဒိတာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဘဝိကာ သဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ။

ဝေဒါနိ ဝိစေယျ ကေဝလာနိ၊ [သဘိယာတိ ဘဂဝါ]
သမဏာနံ ယာနီဓတ္ထိ ဗြာဟ္မဏာနံ။
သဗ္ဗဝေဒနာသု ဝီတရာဂေါ၊ သဗ္ဗံ ဝေဒမတိစ္စ ဝေဒဂူ သောတိ။

န ဒိဋ္ဌိယာ တိ တဿ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ သော ဒိဋ္ဌိယာ န ယာယတိ န နီယတိ န ဝုယှတိ န သံဟရီယတိ, နပိ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ သာရတော ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ – န ဝေဒဂူ ဒိဋ္ဌိယာ။ **န မုတိယာ**တိ မုတရူပေန ဝါ ပရတော ဃောသေန ဝါ မဟာဇနသမ္မုတိယာ ဝါ မာနံ နေတိ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – န ဝေဒဂူ ဒိဋ္ဌိယာ န မုတိယာ သ မာနမေတိ။

န ဟိ တမ္မယော သော တိ န တဏှာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန တမ္မယော ဟောတိ တပ္ပရမော တပ္ပရာယနော။ ယတော တဏှာ စ ဒိဋ္ဌိ စ မာနော စဿ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ တွောဝတာ န တမ္မယော ဟောတိ န တပ္ပရမော န တပ္ပရာယနောတိ – သ မာနမေတိ န ဟိ တမ္မယော သော။

န ကမ္မုနာ နောပိ သုတေန နေယျော တိ။ **န ကမ္မုနာ** တိ ပုညာဘိသင်္ခါရေန ဝါ အပုညာဘိသင်္ခါရေန ဝါ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရေန ဝါ န ယာယတိ န နီယတိ န ဝုယှတိ န သံဟရီယတီတိ – န ကမ္မုနာ။ **နောပိ သုတေန နေယျော** တိ သုတသုဒ္ဓိယာ ဝါ ပရတော ဃောသေန ဝါ မဟာဇနသမ္မုတိယာ ဝါ န ယာယတိ န နီယတိ န ဝုယှတိ န သံဟရီယတီတိ – န ကမ္မုနာ နောပိ သုတေန နေယျော။

အနူပနီတော သ နိဝေသနေသူတိ။ **ဥပယာ**တိ ဒွေ ဥပယာ – တဏှူပယော စ ဒိဋ္ဌူပယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှူပယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌူပယော။ တဿ တဏှူပယော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌူပယော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှူပယဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌူပယဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ သော နိဝေသနေသု အနူပနီတော အနူပလိတ္တော အနုပဂတော အနဇ္ဈောသိတော အနဓိမုတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – အနူပနီတော သ နိဝေသနေသု။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“န ဝေဒဂူ ဒိဋ္ဌိယာ န မုတိယာ၊ သ မာနမေတိ န ဟိ တမ္မယော သော။
န ကမ္မုနာ နောပိ သုတေန နေယျော၊ အနူပနီတော သ နိဝေသနေသူ”တိ။

၈၂. သညာဝိရတ္တဿ န သန္တိ ဂန္ထာ၊ ပညာဝိမုတ္တဿ န သန္တိ မောဟာ။
သညဉ္စ ဒိဋ္ဌိဉ္စ ယေ အဂ္ဂဟေသုံ၊ တေ ဃဋ္ဋမာနာ [ဃဋ္ဋယန္တာ (သျာ.) သု. နိ. ၈၅၃] ဝိစရန္တိ လောကေ။

သညာဝိရတ္တဿ န သန္တိ ဂန္ထာတိ။ ယော သမထပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ တဿ အာဒိတော ဥပာဒါယ ဂန္ထာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ဟောန္တိ, အရဟတ္တေ ပတ္တေ အရဟတော ဂန္ထာ စ မောဟာ စ နီဝရဏာ စ ကာမသညာ ဗျာပါဒသညာ ဝိဟိံသာသညာ ဒိဋ္ဌိသညာ စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာတိ – သညာဝိရတ္တဿ န သန္တိ ဂန္ထာ။

ပညာဝိမုတ္တဿ န သန္တိ မောဟာတိ။ ယော ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမံ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိ, တဿ အာဒိတော ဥပာဒါယ မောဟာ ဝိက္ခမ္ဘိတာ ဟောန္တိ, အရဟတ္တေ ပတ္တေ အရဟတော မောဟာ စ ဂန္ထာ စ နီဝရဏာ စ ကာမသညာ ဗျာပါဒသညာ ဝိဟိံသာသညာ ဒိဋ္ဌိသညာ စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာတိ – ပညာဝိမုတ္တဿ န သန္တိ မောဟာ။

သညဉ္စ ဒိဋ္ဌိဉ္စ ယေ အဂ္ဂဟေသုံ, တေ ဃဋ္ဋမာနာ ဝိစရန္တိ လောကေတိ။ ယေ သညံ ဂဏှန္တိ ကာမသညံ ဗျာပါဒသညံ ဝိဟိံသာသညံ တေ သညာဝသေန ဃဋ္ဋေန္တိ သင်္ဃဋ္ဋေန္တိ၊ ရာဇာနောပိ ရာဇူဟိ ဝိဝဒန္တိ, ခတ္တိယာပိ ခတ္တိယေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဗြာဟ္မဏာပိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဂဟပတီပိ ဂဟပတီဟိ ဝိဝဒန္တိ, မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ, ပိတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, သဟာယောပိ သဟာယေန ဝိဝဒတိ ။ တေ တတ္ထ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒမာပန္နာ အညမညံ ပါဏီဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, လေဍ္ဍူဟိပိ [လေဍ္ဍုဟိပိ (က.)] ဥပက္ကမန္တိ, ဒဏ္ဍေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, သတ္ထေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ။ တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခံ။
ယေ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှန္တိ “သဿတော လောကော”တိ ဝါ။ပေ။ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ”တိ ဝါ တေ ဒိဋ္ဌိဝသေန ဃဋ္ဋေန္တိ သင်္ဃဋ္ဋေန္တိ, သတ္ထာရတော သတ္ထာရံ ဃဋ္ဋေန္တိ, ဓမ္မက္ခာနတော ဓမ္မက္ခာနံ ဃဋ္ဋေန္တိ, ဂဏတော ဂဏံ ဃဋ္ဋေန္တိ, ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိံ ဃဋ္ဋေန္တိ, ပဋိပဒာယ ပဋိပဒံ ဃဋ္ဋေန္တိ, မဂ္ဂတော မဂ္ဂံ ဃဋ္ဋေန္တိ။

အထ ဝါ တေ ဝိဝဒန္တိ, ကလဟံ ကရောန္တိ, ဘဏ္ဍနံ ကရောန္တိ, ဝိဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ, ဝိဝါဒံ ကရောန္တိ, မေဓဂံ ကရောန္တိ – “န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ”တိ။ တေသံ အဘိသင်္ခါရာ အပ္ပဟီနာ; အဘိသင်္ခါရာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ ဃဋ္ဋေန္တိ, နိရယေ ဃဋ္ဋေန္တိ, တိရစ္ဆာနယောနိယာ ဃဋ္ဋေန္တိ, ပေတ္တိဝိသယေ ဃဋ္ဋေန္တိ, မနုဿလောကေ ဃဋ္ဋေန္တိ, ဒေဝလောကေ ဃဋ္ဋေန္တိ, ဂတိယာ ဂတိံ။ ဥပပတ္တိယာ ဥပပတ္တိံ။ ပဋိသန္ဓိယာ ပဋိသန္ဓိံ။ ဘဝေန ဘဝံ။ သံသာရေန သံသာရံ။ ဝဋ္ဋေန ဝဋ္ဋံ ဃဋ္ဋေန္တိ သင်္ဃဋ္ဋေန္တိ ဝဒန္တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တေန္တိ ပါလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ။ပေ။ အာယတနလောကေတိ – သညဉ္စ ဒိဋ္ဌိဉ္စ ယေ အဂ္ဂဟေသုံ တေ ဃဋ္ဋမာနာ ဝိစရန္တိ လောကေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သညာဝိရတ္တဿ န သန္တိ ဂန္ထာ၊ ပညာဝိမုတ္တဿ န သန္တိ မောဟာ။
သညဉ္စ ဒိဋ္ဌိဉ္စ ယေ အဂ္ဂဟေသုံ၊ တေ ဃဋ္ဋမာနာ ဝိစရန္တိ လောကေ”တိ။

မာဂဏ္ဍိယသုတ္တနိဒ္ဒေသော နဝမော။

၁၀. ပုရာဘေဒသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ပုရာဘေဒသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၈၃. **ကထံဒဿီ ကထံသီလော၊ ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတိ။**
တံ မေ ဂောတမ ပဗ္ရူဟိ၊ ပုစ္ဆိတော ဥတ္တမံ နရံ။

ကထံဒဿီ ကထံသီလော, ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတီ တိ။ **ကထံဒဿီ** တိ ကီဒိသေန ဒဿနေန သမန္နာဂတော, ကိံသဏ္ဌိတေန, ကိံပကာရေန, ကိံပဋိဘာဂေနာတိ – ကထံဒဿီ။ **ကထံသီလော**တိ ကီဒိသေန သီလေန သမန္နာဂတော, ကိံသဏ္ဌိတေန, ကိံပကာရေန, ကိံပဋိဘာဂေနာတိ – ကထံဒဿီ ကထံသီလော။ **ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတီ** တိ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ ဝုစ္စတိ ပဝုစ္စတိ ကထီယတိ ဘဏီယတိ ဒီပီယတိ ဝောဟရီယတိ။ ကထံဒဿီတိ အဓိပညံ ပုစ္ဆတိ, ကထံသီလောတိ အဓိသီလံ ပုစ္ဆတိ, ဥပသန္တောတိ အဓိစိတ္တံ ပုစ္ဆတီတိ – ကထံဒဿီ ကထံသီလော ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတိ။

တံ မေ ဂောတမ ပဗ္ရူဟီ တိ။ **တန္တိ** ယံ ပုစ္ဆာမိ, ယံ ယာစာမိ, ယံ အဇ္ဈေသာမိ, ယံ ပသာဒေမိ။ **ဂောတမာ**တိ သော နိမ္မိတော ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ ဂေါတ္တေန အာလပတိ။ **ပဗ္ရူဟီ** တိ ဗ္ရူဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီကရောဟိ ပကာသေဟီတိ – တံ မေ ဂောတမ ပဗ္ရူဟိ။

ပုစ္ဆိတော ဥတ္တမံ နရ န္တိ။ **ပုစ္ဆိတော** တိ ပုဋ္ဌော ပုစ္ဆိတော ယာစိတော အဇ္ဈေသိတော ပသာဒိတော။ **ဥတ္တမံ နရ**န္တိ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပာမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ နရန္တိ – ပုစ္ဆိတော ဥတ္တမံ နရံ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

''ကထံဒဿီ ကထံသီလော၊ ဥပသန္တောတိ ဝုစ္စတိ။
တံ မေ ဂောတမ ပဗ္ရူဟိ၊ ပုစ္ဆိတော ဥတ္တမံ နရ''န္တိ။

၈၄. **ဝီတတဏှော ပုရာဘေဒါ၊ [ဣတိ ဘဂဝါ]**
ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။
ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ချေယျော၊
တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။

ဝီတတဏှော ပုရာဘေဒါတိ။ ပုရာ ကာယဿ ဘေဒါ, ပုရာ အတ္တဘာဝဿ ဘေဒါ, ပုရာ ကဠေဝရဿ နိက္ခေပါ, ပုရာ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒါ ဝီတတဏှော ဝိဂတတဏှော စတ္တတဏှော ဝန္တတဏှော မုတ္တတဏှော ပဟီနတဏှော ပဋိနိဿဋ္ဌတဏှော, ဝီတရာဂေါ ဝိဂတရာဂေါ စတ္တရာဂေါ ဝန္တရာဂေါ မုတ္တရာဂေါ ပဟီနရာဂေါ ပဋိနိဿဋ္ဌရာဂေါ, နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတိ။

ဘဂဝါတိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ အပိ စ ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒေါသောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမောဟောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမာနောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒိဋ္ဌီတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂတဏှောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကိလေသောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝိဘဇိ ပဝိဘဇိ ဓမ္မရတနန္တိ ဘဂဝါ, ဘဝါနံ အန္တကရောတိ ဘဂဝါ, ဘာဝိတကာယော ဘာဝိတသီလော ဘာဝိတစိတ္တော ဘာဝိတပညောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝါ ဘဂဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟသေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနီတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထရသဿ ဓမ္မရသဿ ဝိမုတ္တိရသဿ အဓိသီလဿ အဓိစိတ္တဿ အဓိပညာယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ ဈာနာနံ စတုန္နံ အပ္ပမညာနံ စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ အဋ္ဌန္နံ အဘိဘာယတနာနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ ပညာဘာဝနာနံ ဒသန္နံ ကသိဏသမာပတ္တီနံ အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ အသုဘသ

မာပတ္တိယာတိ ဘဂတ, ဘာဂီ တ ဘဂတ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿာတိ ဘဂတ, ဘာဂီ တ ဘဂတ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနံ စတုန္နံ ဝေသာရဇ္ဇာနံ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဆန္နံ အဘိညာနံ ဆန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနန္တိ ဘဂတ။ ဘဂဝတာတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ, န ပိတရာ ကတံ, န ဘာတရာ ကတံ, န ဘဂိနိယာ ကတံ, န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ, န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ , န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ, န ဒေဝတာဟိ ကတံ; ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝတာတိ – ဝီတတဏှော ပုရာဘေဒာတိ ဘဂဝါ။

ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော တိ ပုဗ္ဗန္တော ဝုစ္စတိ အတီတော အဒ္ဓါ။ အတီတံ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ တဏှာ ပဟီနာ, ဒိဋ္ဌိ ပဋိနိဿဋ္ဌာ တဏှာယ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိယာ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ။ ဧဝမ္ပိ ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။ အထ ဝါ ''ဧဝံရူပေါ အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါန''န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ န သမန္နာနေတိ, ''ဧဝံဝေဒနော အဟောသိံ။ ဧဝံသညော အဟောသိံ။ ဧဝံသင်္ခါရော အဟောသိံ။ ဧဝံဝိညာဏော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓါန''န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ န သမန္နာနေတိ။ ဧဝမ္ပိ ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။ အထ ဝါ ''ဣတိ မေ စက္ခု [စက္ခုံ (သီ. က.)] အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ရူပါ''တိ တတ္ထ န ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ, န ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။ ''ဣတိ မေ သောတံ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ သဒ္ဒါ''တိ, ''ဣတိ မေ ဃာနံ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ဂန္ဓာ''တိ, ''ဣတိ မေ ဇိဝှာ အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ရသာ''တိ, ''ဣတိ မေ ကာယော အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ''တိ, ''ဣတိ မေ မနော အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ဓမ္မာ''တိ တတ္ထ န ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိညာဏံ, န ဆန္ဒရာဂပဋိဗဒ္ဓတ္တာ ဝိညာဏဿ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။ အထ ဝါ ယာနိ တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတလပိတကီဠိတာနိ န တဒဿာဒေတိ, န တံ နိကာမေတိ, န စ တေန ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။

ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော တိ။ ဝေမဇ္ဈံ ဝုစ္စတိ ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ တဏှာ ပဟီနာ, ဒိဋ္ဌိ ပဋိနိဿဋ္ဌာ ။ တဏှာယ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိယာ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ ရတ္တောတိ နုပသင်္ခေယျော, ဒုဋ္ဌောတိ နုပသင်္ခေယျော, မူဠှောတိ နုပသင်္ခေယျော, ဝိနိဗဒ္ဓောတိ နုပသင်္ခေယျော, ပရာမဋ္ဌောတိ နုပသင်္ခေယျော, ဝိက္ခေပဂတောတိ နုပသင်္ခေယျော, အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ နုပသင်္ခေယျော, ထာမဂတောတိ နုပသင်္ခေယျော; တေ အဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ; အဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ နုပသင်္ခေယျော, နေရယိကောတိ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိကောတိ ဝါ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ ဝါ မနုဿောတိ ဝါ ဒေဝေါတိ ဝါ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ။ သော ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော နတ္ထိ ကာရဏံ နတ္ထိ ယေန သင်္ခံ ဂစ္ဆေယျာတိ – ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော။

တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတ န္တိ။ **တဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ပုရေက္ခာရာ** တိ ဒွေ ပုရေက္ခာရာ – တဏှာပုရေက္ခာရော စ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပုရေက္ခာရော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော။ တဿ တဏှာပုရေက္ခာရော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော ပဋိနိဿဋ္ဌော။ တဏှာပုရေက္ခာရဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ န တဏှံ ဝါ ဒိဋ္ဌိံ ဝါ ပုရတော ကတွာ စရတိ, န တဏှာဓဇော န တဏှာကေတု န တဏှာဓိပတေယျော, န ဒိဋ္ဌိဓဇော န ဒိဋ္ဌိကေတု န ဒိဋ္ဌာဓိပတေယျော, န တဏှာယ ဝါ ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ ပရိဝါရိတော စရတိ။ ဧဝမ္ပိ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။ အထ ဝါ ''ဧဝံရူပေါ သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန''န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ န သမန္နာနေတိ, ''ဧဝံဝေဒနော သိယံ။ ဧဝံသညော သိယံ။ ဧဝံသင်္ခါရော သိယံ။ ဧဝံဝိညာဏော သိယံ အနာဂတမဒ္ဓါန''န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ န သမန္နာနေတိ။ ဧဝမ္ပိ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။ အထ ဝါ ''ဣတိ မေ စက္ခု သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ရူပါ''တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ န ပဏိဒဟတိ, စေတသော အပ္ပဏိဓာနပ္ပစ္စယာ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။ ''ဣတိ မေ သောတံ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ သဒ္ဒါ''တိ, ''ဣတိ မေ ဃာနံ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ဂန္ဓာ''တိ, ''ဣတိ မေ ဇိဝှာ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ရသာ''တိ, ''ဣတိ မေ ကာယော သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ''တိ, ''ဣတိ မေ မနော သိယာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ – ဣတိ ဓမ္မာ''တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ န ပဏိဒဟတိ, စေတသော အပ္ပဏိဓာနပ္ပစ္စယာ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။ အထ ဝါ ''ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိ

ယေန တ ဒေတေ တ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော”တိ တ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ န ပဏိဒဟတိ, စေတ
သော အပ္ပဏိဓာနပ္ပစ္စယာ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒတော။ ဧဝမ္ပိ တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဝီတတဏှော ပုရာ ဘေဒါ၊ [ကြတိ ဘဂဝါ]
ပုဗ္ဗမန္တမနိဿိတော။
ဝေမဇ္ဈေ နုပသင်္ခေယျော၊
တဿ နတ္ထိ ပုရက္ခတ”န္တိ။

၈၅. အက္ကောဓနော အသန္တာသီ၊ အဝိကတ္ထီ အကုက္ကုစော။
မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတော၊ သ ဝေ ဝါစာယတော မုနိ။

အက္ကောဓနော အသန္တာသီတိ။ **အက္ကောဓနော**တိ ယဥ္ဟိ ခော ဝုတ္တံ။ အပိ စ ကောဓော တာဝ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဒသ
ဟာကာရေဟိ ကောဓော ဇာယတိ – “အနတ္ထံ မေ အစရီ”တိ ကောဓော ဇာယတိ, “အနတ္ထံ မေ စရတီ”တိ ကောဓော ဇာ
ယတိ, “အနတ္ထံ မေ စရိဿတီ”တိ ကောဓော ဇာယတိ, “ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္ထံ အစရိ။ အနတ္ထံ စရတိ။
အနတ္ထံ စရိဿတီ”တိ ကောဓော ဇာယတိ, “အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရိ။ အတ္ထံ စရတိ။ အတ္ထံ
စရိဿတီ”တိ ကောဓော ဇာယတိ, အဋ္ဌာနေ ဝါ ပန ကောဓော ဇာယတိ။ ယော ဧဝရူပော စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိ
ဃာတော, ပဋိဃံ ပဋိဝိရောဓော, ကောပော ပကောပော သမ္ပကောပော, ဒောသော ပဒောသော သမ္ပဒောသော, စိတ္တဿ
သ ဗျာပတ္တိ မနောပဒောသော , ကောဓော ကုဇ္ဈနာ ကုဇ္ဈိတတ္တံ, ဒောသော ဒုဿနာ ဒုဿိတတ္တံ, ဗျာပတ္တိ
ဗျာပဇ္ဇနာ ဗျာပဇ္ဇိတတ္တံ, ဝိရောဓော ပဋိဝိရောဓော စဏ္ဍိက္ကံ, အသုရောပော [အဿုရောပော (သီ. က.)] အနတ္တ
မနတာ စိတ္တဿ – အယံ ဝုစ္စတိ ကောဓော။

အပိ စ ကောဓဿ အဓိမတ္တပရိတ္တတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အတ္ထိ ကဉ္စိ [ကိဉ္စိ (က.)] ကာလံ ကောဓော စိတ္တာဝိလ
ကရဏမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ မုခကုလာနဝိကုလာနော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော မုခကုလာနဝိကု
လာနမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဟနုသဉ္စောပနော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော ဟနုသဉ္စောပနမတ္
တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဖရုသဝါစံ နိစ္ဆာရဏော [ဖရုသဝါစနိစ္ဆာရဏော (သျာ.)] ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ
ကောဓော ဖရုသဝါစံ နိစ္ဆာရဏမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဒိသာဝိဒိသာနုဝိလောကနော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာ
လံ ကောဓော ဒိသာဝိဒိသာနုဝိလောကနမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဒဏ္ဍသတ္ထပရာမသနော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ
ကာလံ ကောဓော ဒဏ္ဍသတ္ထပရာမသနမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဒဏ္ဍသတ္ထအဗ္ဘုက္ကိရဏော ဟောတိ; အတ္
ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော ဒဏ္ဍသတ္ထအဗ္ဘုက္ကိရဏမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဒဏ္ဍသတ္ထအဘိနိပါတနော
ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော ဒဏ္ဍသတ္ထအဘိနိပါတမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဆိန္နဝိစ္ဆိန္နကရ
ဏော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော ဆိန္နဝိစ္ဆိန္နကရဏမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ သမ္ဘဉ္ဇနပလိဘဉ္
ဇနော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော သမ္ဘဉ္ဇနပလိဘဉ္ဇနမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ အင်္ဂမင်္ဂအပကဍ္ဎ
နော ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော အင်္ဂမင်္ဂအပကမုနမတ္တော ဟောတိ, န စ တာဝ ဇီဝိတာ ဝေါရောပ
နော [ဇီဝိတပနာသနော (သျာ.)] ဟောတိ; အတ္ထိ ကဉ္စိ ကာလံ ကောဓော ဇီဝိတာ ဝေါရောပနမတ္တော ဟောတိ, န စ
တာဝ သဗ္ဗစာဂပရိစ္စာဂာယ သဏ္ဌိတော ဟောတိ။ ယတော ကောဓော ပရပုဂ္ဂလံ ဃာတေတွာ အတ္တာနံ ဃာတေတိ, တေ
တာဝတာ ကောဓော ပရမုဿဒဂတော ပရမဝေပုလ္လပ္ပတ္တော ဟောတိ။ ယဿ သော ကောဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္
နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓော အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော, သော ဝုစ္စတိ အက္ကောဓနော။ ကောဓဿ
သ ပဟီနတ္တာ အက္ကောဓနော, ကောဓဝတ္ထုဿ ပရိညာတတ္တာ အက္ကောဓနော, ကောဓဟေတုဿ ဥပစ္ဆိန္န
တ္တာ အက္ကောဓနောတိ – အက္ကောဓနော။

အသန္တာသီတိ ဣဓေကစ္စော တာသီ ဟောတိ ဥတ္တာသီ ပရိတ္တာသီ, သော တသတိ န ဥတ္တသတိ ပရိတ္တသတိ
ဘာယတိ သန္တာသံ အာပဇ္ဇတိ။ ကုလံ တ န လဘာမိ, ဂဏံ တ န လဘာမိ, အာဝါသံ တ န လဘာမိ, လာဘံ တ န လဘာမိ,
ယသံ တ န လဘာမိ, ပသံသံ တ န လဘာမိ, သုခံ တ န လဘာမိ, စီဝရံ တ န လဘာမိ, ပိဏ္ဍပါတံ တ န လဘာမိ, သေနာသ

နံ တ န လဘာမိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ တ န လဘာမိ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကံ တ န လဘာမိ, အပ္ပညာတောမှိ ဟီတိ တသတိ ဥတ္တသတိ ပရိတ္တသတိ ဘာယတိ သန္တာသံ အာပဇ္ဇတိ။

ဣဓ ဘိက္ခု အသန္တာသီ ဟောတိ အနုတ္တာသီ အပရိတ္တာသီ; သော န တသတိ န ဥတ္တသတိ န ပရိတ္တသတိ န ဘာယတိ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇတိ။ ကုလံ တ န လဘာမိ, ဂဏံ တ န လဘာမိ, အာဝါသံ တ န လဘာမိ, လာဘံ တ န လဘာမိ, ယသံ တ န လဘာမိ, ပသံသံ တ န လဘာမိ, သုခံ တ န လဘာမိ, စီဝရံ တ န လဘာမိ, ပိဏ္ဍပာတံ တ န လဘာမိ, သေနာသနံ တ န လဘာမိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ တ န လဘာမိ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကံ တ န လဘာမိ, အပ္ပညာတောမှိ ဟီတိ န တသတိ န ဥတ္တသတိ န ပရိတ္တသတိ န ဘာယတိ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇတီတိ – အနောကော ခေမော အသန္တာသီ။

အဝိကတ္ထီ အကုက္ကုစော တိ။ ဣဓေကစ္စော ကတ္ထီ ဟောတိ ဝိကတ္ထီ, သော ကတ္ထတိ ဝိကတ္ထတိ – အဟမသ္မိ သီလသမ္ပန္နောတိ တ ဝတသမ္ပန္နောတိ တ သီလဗ္ဗတသမ္ပန္နောတိ တ ဇာတိယာ တ ဂေါတ္တေန တ ကောလပုတ္တိယေန တ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ တ ဓနေန တ အဇ္ဈေနေန တ ကမ္မာယတနေန တ သိပ္ပာယတနေန တ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန တ သုတေန တ ပဋိဘာနေန တ အညတရညတရေန တ ဝတ္ထုနာ။ ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ တ မဟာကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ တ, မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ တ ဥဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ တ, ဉာတော ယသဿီ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနန္တိ တ, လာဘိမှိ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ တ, သုတ္တန္တိကောတိ တ ဝိနယဓရောတိ တ ဓမ္မကထိကောတိ တ, အာရညိကောတိ တ ပိဏ္ဍပာတိကောတိ တ ပံသုကူလိကောတိ တ တေစီဝရိကောတိ တ, သပဒါနစာရိကောတိ တ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကောတိ တ နေသဇ္ဇိကောတိ တ ယထာသန္ထတိကောတိ တ, ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီတိ တ ဒုတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ တ တတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ တ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘီတိ တ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ။ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ တ ကတ္ထတိ ဝိကတ္ထတိ။ ဧဝံ န ကတ္ထတိ န ဝိကတ္ထတိ, ကတ္ထနာ ဝိကတ္ထနာ အာရတော ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – အဝိကတ္ထီ။

အကုက္ကုစော တိ။ **ကုက္ကုစ္စန္တိ** ဟတ္ထကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ, ပါဒကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ, ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ, အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ, ဝိကာလေ ကာလသညိတာ ကာလေ ဝိကာလသညိတာ, အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇသညိတာ ဝဇ္ဇေ အဝဇ္ဇသညိတာ; ယံ ဧဝရူပံ ကုက္ကုစ္စံ ကုက္ကုစ္စာယနာ ကုက္ကုစ္စာယိတတ္တံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကုက္ကုစ္စံ။

အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ။ ကထံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော? ''ကတံ မေ ကာယဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ကာယသုစရိတ''န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ''ကတံ မေ ဝစီဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ဝစီသုစရိတံ။ ကတံ မေ မနောဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ မနောသုစရိတ''န္တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ''ကတော မေ ပာဏာတိပာတော, အကတာ မေ ပာဏာတိပာတာ ဝေရမဏီ''တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ''ကတံ မေ အဒိန္နာဒာနံ , အကတာ မေ အဒိန္နာဒာနာ ဝေရမဏီ''တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ''ကတော မေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော, အကတာ မေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏီ''တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ''ကတော မေ မုသာဝါဒော, အကတာ မေ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ''တိ။ ''ကတာ မေ ပိသုဏာ ဝါစာ, အကတာ မေ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ''တိ။ ''ကတာ မေ ဖရုသာ ဝါစာ, အကတာ မေ ဖရုသာယ ဝါစာယ ဝေရမဏီ''တိ။ ''ကတော မေ သမ္ဖပ္ပလာပော, အကတာ မေ သမ္ဖပ္ပလာပါ ဝေရမဏီ''တိ။ ''ကတာ မေ အဘိဇ္ဈာ, အကတာ မေ အနဘိဇ္ဈာ''တိ။ ''ကတော မေ ဗျာပါဒော, အကတော မေ အဗျာပါဒော''တိ။ ''ကတာ မေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, အကတာ မေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ''တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။

အထ တ ‘‘သီလေသုမ္ဟိ န ပရိပူရကာရီ’’တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ‘‘ဣန္ဒြိယေသုမှိ အဂုတ္တဒွါရော’’တိ။ ‘‘ဘောဇနေ အမတ္တညုမှီ’’တိ။ ‘‘ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တောမှီ’’တိ။ ‘‘န သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတောမှီ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စ ဗလာနီ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတာ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’’တိ။ ‘‘အဘာဝိတော မေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ’’တိ။ ‘‘ဒုက္ခံ မေ အပရိညာတ’’န္တိ။ ‘‘သမုဒယော မေ အပ္ပဟီနော’’တိ။ ‘‘မဂ္ဂေါ မေ အဘာဝိတော’’တိ။ ‘‘နိရောဓော မေ အသစ္ဆိကတော’’တိ – ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ ယဿေတံ ကုက္ကုစ္စံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ, သော ဝုစ္စတိ အကုက္ကုစ္စောတိ – အဝိကတ္ထီ အကုက္ကုစော။

မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတောတိ။ မန္တာ ဝုစ္စတိ ပညာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ မန္တာယ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ပရိဂ္ဂဟေတွာ တစံ ဘာသတိ ဗဟုမ္ပိ ကထေန္တော ဗဟုမ္ပိ ဘဏန္တော ဗဟုမ္ပိ ဒီပယန္တော ဗဟုမ္ပိ ဝေါဟရန္တော။ ဒုက္ကထိတံ ဒုဗ္ဘဏိတံ ဒုလ္လပိတံ ဒုရုတ္တံ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဝါစံ န ဘာသတီတိ – မန္တဘာဏီ။ **အနုဒ္ဓတော**တိ။ တတ္ထ ကတမံ ဥဒ္ဓစ္စံ? ယံ စိတ္တဿ ဥဒ္ဓစ္စံ အဝူပသမော စေတသော ဝိက္ခေပေါ ဘန္တတ္တံ စိတ္တဿ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဥဒ္ဓစ္စံ။ ယဿေတံ ဥဒ္ဓစ္စံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ, သော ဝုစ္စတိ အနုဒ္ဓတောတိ – မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတော။

သ ဝေ ဝါစာယတော မုနီတိ။ ဣဓ ဘိက္ခု မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ။ ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိသုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ – ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ, သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ – ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပါ တထာရူပိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ – ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။ စတူဟိ ဝစီသုစရိတေဟိ သမန္နာဂတော စတုဒ္ဒောသာပဂတံ ဝါစံ ဘာသတိ, ဗာတ္တိံသာယ တိရစ္ဆာနကထာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။

ဒသ ကထာဝတ္ထူနိ ကထေသိ, သေယျထိဒံ – အပ္ပိစ္ဆကထံ ကထေတိ, သန္တုဋ္ဌိကထံ ကထေတိ, ပဝိဝေကကထံ။ အသံသဂ္ဂကထံ။ ဝီရိယာရမ္ဘကထံ။ သီလကထံ။ သမာဓိကထံ။ ပညာကထံ။ ဝိမုတ္တိကထံ ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထံ။ သတိပဋ္ဌာနကထံ။ သမ္မပ္ပဓာနကထံ။ ဣဒ္ဓိပါဒကထံ။ ဣန္ဒြိယကထံ။ ဗလကထံ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂကထံ။ မဂ္ဂကထံ။ ဖလကထံ။ နိဗ္ဗာနကထံ ကထေတိ။ **ဝါစာယတော**တိ ယတ္တော ပရိယတ္တော ဂုတ္တော ဂောပိတော ရက္ခိတော ဝူပသန္တော။ **မုနီ**တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနီတိ – သ ဝေ ဝါစာယတော မုနိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ‘‘အက္ကောဓနော အသန္တာသီ, အဝိကတ္ထီ အကုက္ကုစော။
> မန္တဘာဏီ အနုဒ္ဓတော, သ ဝေ ဝါစာယတော မုနီ’’တိ။

၈၆. နိရာသတ္တိ အနာဂတေ, အတီတံ နာနုသောစတိ။
ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသု, ဒိဋ္ဌီသု စ န နီယတိ။

နိရာသတ္တိ အနာဂတေတိ။ **အာသတ္တိ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ အာသတ္တိ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာ

ဏာဂ္ဂိနာ ဒမှာတိ။ ဧဝမ္ပိ နိရာသတ္တိ အနာဂတေ။ အထ တ ''ဧဝံရူပေ သိယံ အနာဂတမဒ္ဓာန''န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ န သမန္နာနေတိ, ''ဧဝံဝေဒနော သိယံ။ ဧဝံသညော သိယံ။ ဧဝံသင်္ခါရော သိယံ။ ဧဝံဝိညာဏော သိယံ အနာဂတမဒ္ဓာန''န္တိ တတ္ထ နန္ဒိံ န သမန္နာနေတိ။ ဧဝမ္ပိ နိရာသတ္တိ အနာဂတေ။ အထ တ ''က္လတိ မေ စက္ခု သိယာ အနာဂတမဒ္ဓာနံ – က္လတိ ရူပ''တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ န ပဏိဒဟတိ , စေတသော အပ္ပဏိဓာနပ္ပစ္စယာ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ နိရာသတ္တိ အနာဂတေ။ ''က္လတိ မေ သောတံ သိယာ အနာဂတမဒ္ဓာနံ – က္လတိ သဒ္ဒာ''တိ။ပေ.။ ''က္လတိ မေ မနော သိယာ အနာဂတမဒ္ဓာနံ – က္လတိ ဓမ္မာ''တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ န ပဏိဒဟတိ, စေတသော အပ္ပဏိဓာနပ္ပစ္စယာ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ နိရာသတ္တိ အနာဂတေ။ အထ တ ''က္လမိနာဟံ သီလေန တ ဝတေန တ တပေန တ ဗ္ရဟ္မစရိယေန တ ဒေဝေ တ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော တ''တိ အပ္ပဋိလဒ္ဓဿ ပဋိလာဘာယ စိတ္တံ န ပဏိဒဟတိ, စေတသော အပ္ပဏိဓာနပ္ပစ္စယာ န တဒဘိနန္ဒတိ; န တဒဘိနန္ဒန္တော။ ဧဝမ္ပိ နိရာသတ္တိ အနာဂတေ။

အတီတံ နာနုသောစတီတိ။ ဝိပရိဏတံ တ ဝတ္ထုံ န သောစတိ, ဝိပရိဏတသ္မိံ တ ဝတ္ထုသ္မိံ န သောစတိ, ''စက္ခု မေ ဝိပရိဏတ''န္တိ န သောစတိ, ''သောတံ မေ။ ဃာနံ မေ။ ဇိဝှာ မေ။ ကာယော မေ။ ရူပာ မေ။ သဒ္ဒာ မေ။ ဂန္ဓာ မေ။ ရသာ မေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ မေ။ ကုလံ မေ။ ဂဏော မေ။ အာဝါသော မေ။ လာဘော မေ။ ယသော မေ။ ပသံသာ မေ။ သုခံ မေ။ စီဝရံ မေ။ ပိဏ္ဍပါတော မေ။ သေနာသနံ မေ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရော မေ။ မာတာ မေ။ ပိတာ မေ။ ဘာတာ မေ။ ဘဂိနီ မေ။ ပုတ္တော မေ။ ဓီတာ မေ။ မိတ္တာ မေ။ အမစ္စာ မေ။ ဉာတကာ မေ။ သာလောဟိတာ မေ ဝိပရိဏတာ''တိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ – အတီတံ နာနုသောစတိ။

ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသူ တိ။ စက္ခုသမ္ဖဿော သောတသမ္ဖဿော ဃာနသမ္ဖဿော ဇိဝှာသမ္ဖဿော ကာယသမ္ဖဿော မနောသမ္ဖဿော, အဓိဝစနသမ္ဖဿော ပဋိဃသမ္ဖဿော, သုခဝေဒနီယော ဖဿော ဒုက္ခဝေဒနီယော ဖဿော အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယော ဖဿော, ကုသလော ဖဿော အကုသလော ဖဿော အဗျာကတော ဖဿော, ကာမာဝစရော ဖဿော ရူပာဝစရော ဖဿော အရူပာဝစရော ဖဿော, သုညတော ဖဿော အနိမိတ္တော ဖဿော အပ္ပဏိဟိတော ဖဿော, လောကိယော ဖဿော လောကုတ္တရော ဖဿော, အတီတော ဖဿော အနာဂတော ဖဿော ပစ္စုပ္ပန္နော ဖဿော; ယော ဧဝရူပေ ဖဿော ဖုသနာ သမ္ဖုသနာ သမ္ဖုသိတတ္တံ – အယံ ဝုစ္စတိ ဖဿော။

ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသူ တိ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ နိစ္စေန တ ဓုဝေန တ သဿတေန တ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန တ, သောတသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ ဃာနသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ ကာယသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ မနောသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ အဓိဝစနသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ ပဋိဃသမ္ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ သုခဝေဒနီယံ ဖဿံ။ ဒုက္ခဝေဒနီယံ ဖဿံ။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယံ ဖဿံ။ ကုသလံ ဖဿံ။ အကုသလံ ဖဿံ။ အဗျာကတံ ဖဿံ။ ကာမာဝစရံ ဖဿံ။ ရူပာဝစရံ ဖဿံ။ အရူပာဝစရံ ဖဿံ။ လောကိယံ ဖဿံ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ နိစ္စေန တ ဓုဝေန တ သဿတေန တ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန တ။

အထ တ အတီတံ ဖဿံ အနာဂတေဟိ စ ပစ္စုပ္ပန္နေဟိ စ ဖဿေဟိ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ, အနာဂတံ ဖဿံ အတီတေဟိ စ ပစ္စုပ္ပန္နေဟိ စ ဖဿေဟိ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ, ပစ္စုပ္ပန္နံ ဖဿံ အတီတေဟိ စ အနာဂတေဟိ စ ဖဿေဟိ ဝိဝိတ္တံ ပဿတိ။ အထ တ ယေ တေ ဖဿာ အရိယာ အနာသဝါ လောကုတ္တရာ သုညတပဋိသညုတ္တာ, တေ ဖဿေ ဝိဝိတ္တေ ပဿတိ ရာဂေန ဒောသေန မောဟေန ကောဓေန ဥပနာဟေန မက္ခေန ပဠာသေန က္လဿာယ မစ္ဆရိယေန မာယာယ သာဌေယျေန ထမ္ဘေန သာရမ္ဘေန မာနေန အတိမာနေန မဒေန ပမာဒေန သဗ္ဗကိလေသေဟိ သဗ္ဗဒုစ္စရိတေဟိ သဗ္ဗဒရထေဟိ သဗ္ဗပရိဠာဟေဟိ သဗ္ဗသန္တာပေဟိ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ ဝိဝိတ္တေ ပဿတီတိ – ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသု။

ဒိဋ္ဌီသု စ န နီယတီ တိ။ တဿ ဒ္ွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓာနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ သော ဒိဋ္ဌိယာ န ယာယတိ န နီယတိ န ဝုယှတိ န သံဟရီယတိ; နပိ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ သာရ

တော ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ – ဒိဋ္ဌိသု စ န နီယတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“နိရာသတ္တိ အနာဂတေ၊ အတီတံ နာနုသောစတိ။
ဝိဝေကဒဿီ ဖဿေသု၊ ဒိဋ္ဌီသု စ န နီယတီ”တိ။

၈၇. **ပတိလီနော အကုဟကော၊ အပိဟာလု အမစ္ဆရီ။**
အပ္ပဂဗ္ဘော အဇေဂုစ္ဆော၊ ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတော။

ပတိလီနော အကုဟကောတိ။ **ပတိလီနော**တိ ရာဂဿ ပဟီနတ္တာ ပတိလီနော, ဒောသဿ ပဟီနတ္တာ ပတိလီနော, မောဟဿ ပဟီနတ္တာ ပတိလီနော, ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ပတိလီနော။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပတိလီနော ဟောတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော အသ္မိမာနော ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပတိလီနော ဟောတီ”တိ – ပတိလီနော။

အကုဟကောတိ တီဏိ ကုဟနဝတ္ထူနိ – ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု, ဣရိယာပထသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု, သာမန္တဇပ္ပနသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု။

ကတမံ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု? ဣဓ ဂဟပတိကာ ဘိက္ခုံ နိမန္တေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ သော ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အတ္ထိကော စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ ဘိယျောကမျတံ ဥပါဒါယ စီဝရံ ပစ္စက္ခာတိ, ပိဏ္ဍပါတံ ပစ္စက္ခာတိ, သေနာသနံ ပစ္စက္ခာတိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပစ္စက္ခာတိ။ သော ဧဝမာဟ – “ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန စီဝရေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ ယံ သမဏော သုသာနာ ဝါ သင်္ကာရကူဋာ ဝါ ပါပဏိကာ ဝါ နန္တကာနိ ဥစ္စိနိတွာ သင်္ဃာဋိံ ကတွာ ဓာရေယျ။ ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန ပိဏ္ဍပါတေန ! ဧတံ သာရုပ္ပံ ယံ သမဏော ဥဉ္ဆာစရိယာယ ပိဏ္ဍိယာလောပေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေယျ။ ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန သေနာသနေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ ယံ သမဏော ရုက္ခမူလိကော ဝါ အဿ သောသာနိကော ဝါ အဗ္ဘောကာသိကော ဝါ။ ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ ယံ သမဏော ပူတိမုတ္တေန ဝါ ဟရိတကီခဏ္ဍေန ဝါ ဩသဓံ ကရေယျာ”တိ။ တဒုပါဒါယ လူခံ စီဝရံ ဓာရေတိ, လူခံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, လူခံ သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ , လူခံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိသေဝတိ။ တမေနံ ဂဟပတိကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ – “အယံ သမဏော အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော အာရဒ္ဓဝီရိယော ဓုတဝါဒေါ”တိ ဘိယျော ဘိယျော နိမန္တေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ သော ဧဝမာဟ – “တိဏ္ဏံ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓော ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ။ သဒ္ဓါယ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓော ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ, ဒေယျဓမ္မဿ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓော ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ, ဒက္ခိဏေယျာနံ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓော ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ။ ‘တုမှာကဉ္စေဝါယံ သဒ္ဓါ အတ္ထိ, ဒေယျဓမ္မော စ သံဝိဇ္ဇတိ, အဟဉ္စ ပဋိဂ္ဂါဟကော။ သစေဟံ န ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ, ဧဝံ တုမှေ ပုညေန ပရိဗာဟိရာ ဘဝိဿန္တိ။ န မယှံ ဣမိနာ အတ္ထော။ အပိ စ တုမှာကံယေဝ အနုကမ္ပာယ ပဋိဂ္ဂဏှာမီ’”တိ။ တဒုပါဒါယ ဗဟုမ္ပိ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဗဟုမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဗဟုမ္ပိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိယံ ကုဟနာ ကုဟာယနာ ကုဟိတတ္တံ – ဣဒံ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု။

ကတမံ ဣရိယာပထသင်္ခါတံ ကုဟနဝတ္ထု? ဣဓေကစ္စော ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပါယော, “ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတီ”တိ, ဂမနံ သဏ္ဌပေတိ ဌာနံ သဏ္ဌပေတိ နိသဇ္ဇံ သဏ္ဌပေတိ သယနံ သဏ္ဌပေတိ, ပဏိဓာယ ဂစ္ဆတိ ပဏိဓာယ တိဋ္ဌတိ ပဏိဓာယ နိသီဒတိ ပဏိဓာယ သေယျံ ကပ္ပေတိ, သမာဟိတော ဝိယ ဂစ္ဆတိ သမာဟိတော ဝိယ တိဋ္ဌတိ သမာဟိတော ဝိယ နိသီဒတိ သမာဟိတော ဝိယ သေယျံ ကပ္ပေတိ, အာပာထကဇ္ဈာယီဝ ဟော

တိ။ ယာ ဝေရူပာ ဣရိယာပထသ္သ ဌပနာ အာဌပနာ [အဋ္ဌပနာ (သီ.)] သဏ္ဌပနာ ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိယံ ကုဟနာ ကုဟာ ယနာ ကုဟိတတ္တံ – ဣဒံ ဣရိယာပထသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု။

ကတမံ သာမန္တဇပ္ပနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု? ဣဓေကစ္စော ပာပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပာယော, ''ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတီ''တိ, အရိယဓမ္မသန္နိဿိတံ ဝါစံ ဘာသတိ။ ''ယော ဧဝရူပံ စီဝရံ ဓာရေတိ သော သမ ဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယော ဧဝရူပံ ပတ္တံ ဓာရေတိ။ လောဟထာလကံ ဓာရေတိ။ ဓမ္မကရဏံ ဓာရေတိ။ ပရိ သာဝနံ ဓာရေတိ။ ကုဉ္စိကံ ဓာရေတိ။ ဥပာဟနံ ဓာရေတိ။ ကာယဗန္ဓနံ ဓာရေတိ။ အာယောဂံ ဓာရေတိ သော သမဏော မ ဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယဿ ဧဝရူပော ဥပဇ္ဈာယော သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယဿ ဧ ဝရူပော အာစရိယော။ ဧဝရူပာ သမာနုပဇ္ဈာယကာ။ သမာနာစရိယကာ။ မိတ္တာ။ သန္ဒိဋ္ဌာ။ သမ္ဘတ္တာ။ သဟာယာ သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယော ဧဝရူပေ ဝိဟာရေ ဝသတိ သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘ ဏတိ; ''ယော ဧဝရူပေ အဍ္ဍယောဂေ ဝသတိ။ ပါသာဒေ ဝသတိ။ ဟမ္မိယေ ဝသတိ။ ဂုဟာယံ ဝသတိ။ လေဏေ ဝသတိ။ ကုဋိယာ ဝသတိ။ ကူဋာဂါရေ ဝသတိ။ အဋ္ဋေ ဝသတိ ။ မာဠေ ဝသတိ။ ဥဒ္ဒဏ္ဍေ ဝသတိ။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဝသတိ။ မ ဏ္ဍပေ ဝသတိ။ ရုက္ခမူလေ ဝသတိ, သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ။

အထ ဝါ ကောရဇိကကောရဇိကော [ကောရဉ္ဇိကကောရဉ္ဇိကော (သီ.)] ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော ကုဟကကုဟ ကော လပကလပကော မုခသမ္ဘာဝိကော, ''အယံ သမဏော ဣမာသံ ဧဝရူပာနံ သန္တာနံ ဝိဟာရသမာပတ္တီနံ လာဘီ''တိ တာ ဒိသံ ဂမ္ဘီရံ ဂူဠှံ နိပုဏံ ပဋိစ္ဆန္နံ လောကုတ္တရံ သုညတာပဋိသံယုတ္တံ ကထံ ကထေသိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိယံ ကုဟနာ ကုဟာယနာ ကုဟိတတ္တံ – ဣဒံ သာမန္တဇပ္ပနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု။ ယဿိမာနိ တီဏိ ကုဟနဝ တ္ထူနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ, သော ဝုစ္စတိ အကု ဟကောတိ – ပတိလီနော အကုဟကော။

အပိဟာလု အမစ္ဆရီ တိ။ ပိဟာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလ မူလံ။ ယဿေသာ ပိဟာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အပိဟာလု။ သော ရူပေ န ပိဟေတိ, သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ ကာမဓာတုံ။ ရူပဓာတုံ။ အရူပဓာတုံ။ ကာမဘဝံ။ ရူပဘဝံ။ အရူပဘဝံ။ သညာဘဝံ။ အသညာဘဝံ ။ နေဝသညာနာသညာဘဝံ။ ဧကဝေါကာရဘဝံ။ စတုဝေါကာရ ဘဝံ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝံ။ အတီတံ။ အနာဂတံ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ပိဟေတိ န ဣစ္ဆတိ န သာဒိယတိ န ပတ္ထေတိ နာဘိဇပ္ပတီတိ – အပိဟာလု။ **အမစ္ဆရီ** တိ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆ ရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ, ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ယံ ဧဝရူပံ မစ္ဆရံ မစ္ဆရာယနာ မစ္ဆရာယိတတ္တံ ဝေဝိစ္ဆံ ကဒ ရိယံ ကဋုကဉ္စုကတာ အဂ္ဂဟိတတ္တံ စိတ္တဿ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ အပိ စ ခန္ဓမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, ဓာ တုမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ, အာယတနမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ ဂါဟော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ ယဿေတံ မစ္ဆရိ ယံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ, သော ဝုစ္စတိ အမစ္ဆရီတိ – အပိ ဟာလု အမစ္ဆရီ။

အပ္ပဂဗ္ဘော အဇေဂုစ္ဆော တိ။ ပါဂဗ္ဘိယန္တိ တီဏိ ပါဂဗ္ဘိယာနိ – ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ, ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိ ယံ, စေတသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ။ ကတမံ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတောပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေ တိ, ဂဏဂတောပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, ဘောဇနသာလာယမ္ပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, ဇန္တာဃ ရေပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, ဥဒကတိတ္ထေပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, အန္တရဃရံ ပဝိသန္တောပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌောပိ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ သင်္ဃဂတော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတော အစိတ္တီကာရကတော [အစိ တ္တိကာရကတော (သျာ. က.)] ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌ တိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဥစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, သသီသံ ပါရုပိတွာပိ နိသီဒတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေ ပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ သင်္ဃဂတော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဂဏဂတော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဂဏဂတော အစိတ္တီကာရကတော ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အနုပါဟနာနံ စင်္ကမန္တာနံ သဥပါဟနော စင်္ကမတိ, နီစေ စင်္ကမေ စင်္ကမန္တာနံ ဥစ္စေ စင်္ကမေ စင်္ကမတိ, ဆမာယ စင်္ကမန္တာနံ စင်္ကမေ စင်္ကမတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဥစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, သသီသံ ပါရုပိတွာ နိသီဒတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဂဏဂတော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဘောဇနသာလာယံ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဘောဇနသာလာယံ အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ အနုပခဇ္ဇ နိသီဒတိ, နဝေပိ ဘိက္ခူ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဥစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, သသီသံ ပါရုပိတွာပိ နိသီဒတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဘောဇနသာလာယံ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဇန္တာဃရေ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဇန္တာဃရေ အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဥစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ , အနာပုစ္ဆမ္ပိ အနဇ္ဈိဋ္ဌောပိ ကဋ္ဌံ ပက္ခိပတိ, ဒွါရမ္ပိ ပိဒဟတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဇန္တာဃရေ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဥဒကတိတ္ထေ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဥဒကတိတ္ထေ အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ ဩတရတိ, ပုရတောပိ ဩတရတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နှာယတိ [နှာယတိ (သီ.)], ပုရတောပိ နှာယတိ , ဥပရိတောပိ နှာယတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ ဥတ္တရတိ, ပုရတောပိ ဥတ္တရတိ, ဥပရိတောပိ ဥတ္တရတိ။ ဧဝံ ဥဒကတိတ္ထေ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ အန္တရဃရံ ပဝိသန္တော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော အန္တရဃရံ ပဝိသန္တော အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ ဂစ္ဆတိ, ပုရတောပိ ဂစ္ဆတိ, ဝေါက္ကမ္မာပိ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပုရတော ပုရတော ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ အန္တရဃရံ ပဝိသန္တော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော, ''န ပဝိသ [ပဝိသထ (သီ.) ဧဝမညေသု ပဒဒွယေသုပိ], ဘန္တေ''တိ ဝုစ္စမာနော ပဝိသတိ, ''န တိဋ္ဌ, ဘန္တေ''တိ ဝုစ္စမာနော တိဋ္ဌတိ, ''န နိသီဒ, ဘန္တေ''တိ ဝုစ္စမာနော နိသီဒတိ, အနောကာသမ္ပိ ပဝိသတိ, အနောကာသေပိ တိဋ္ဌတိ, အနောကာသေပိ နိသီဒတိ, ယာနိပိ တာနိ ဟောန္တိ ကုလာနံ ဩဝရကာနိ ဂူဠှာနိ စ ပဋိစ္ဆန္နာနိ စ။ ယတ္ထ ကုလိတ္ထိယော ကုလဓီတရော ကုလသုဏှာယော ကုလကုမာရိယော နိသီဒန္တိ, တတ္ထပိ သဟသာ ပဝိသတိ ကုမာရကဿပိ သိရံ ပရာမသတိ။ ဧဝံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ – ဣဒံ ကာယိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကတမံ ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတောပိ ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, ဂဏဂတောပိ ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ, အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌောပိ ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ သင်္ဃဂတော ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတော အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ အနာပုစ္ဆာ တ အနဇ္ဈိဋ္ဌော တ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဘဏတိ, ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ, ပါတိမောက္ခံ ဥဒ္ဒိသတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ သင်္ဃဂတော ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဂဏဂတော ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဂဏဂတော အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ အနာပုစ္ဆာ တ အနဇ္ဈိဋ္ဌော တ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဘဏတိ, ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဘဏတိ, ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဂဏဂတော ဝါစသိကံ ပါဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော တစသိကံ ဟာဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဣတ္ထိံ တ ကုမာရိံ တ ဝေမာဟ – “ဣတ္ထံနာမေ ဣတ္ထံဂေတ္တေ ကိံ အတ္ထိ? ယာဂု အတ္ထိ, ဘတ္တံ အတ္ထိ, ခါဒနီယံ အတ္ထိ။ ကိံ ပိဝိဿာမ, ကိံ ဘုဉ္ဇိဿာမ, ကိံ ခါဒိဿာမ? ကိံ တ အတ္ထိ, ကိံ တ မေ ဒဿထာ”တိ ဝိပ္ပလပတိ, ယာ ဧဝရူ ဟ တစာ ပလာပေါ ဝိပ္ပလာပေါ လာလပ္ပေါ လာလပ္ပနာ လာလပ္ပိတတ္တံ။ ဧဝံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော တစသိကံ ဟာဂဗ္ဘိယံ ဒဿေတိ – ဣဒံ တစသိကံ ဟာဂဗ္ဘိယံ။

ကတမံ စေတသိကံ ဟာဂဗ္ဘိယံ? ဣဓေကစ္စော န ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ စိတ္တေန, န မဟာကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော မဟာကုလာ ပဗ္ဗဇိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ စိတ္တေန, န မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ စိတ္တေန, န ဥဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော။ န သုတ္တန္တိကော သမာနော သုတ္တန္တိကေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ စိတ္တေန, န ဝိနယဓရော သမာနော။ န ဓမ္မကထိကော သမာနော။ န အာရညိကော သမာနော။ န ပိဏ္ဍပာတိကော သမာနော။ န ပံသုကူလိကော သမာနော။ န တေစီဝရိကော သမာနော။ န သပဒာနစာရိကော သမာနော။ န ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကော သမာနော။ န နေသဇ္ဇိကော သမာနော။ န ယထာသန္ထတိကော သမာနော။ န ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ သမာနော ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိနာ သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ စိတ္တေန။ပေ.။ န နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီ သမာနော နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘိနာ သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ဒဟတိ စိတ္တေန – ဣဒံ စေတသိကံ ဟာဂဗ္ဘိယံ။ ယဿိမာနိ တီဏိ ဟာဂဗ္ဘိယာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ, သော ဝုစ္စတိ အပ္ပဂဗ္ဘောတိ – အပ္ပဂဗ္ဘော။

အဇေဂုစ္ဆော တိ ။ အတ္ထိ ပုဂ္ဂလော ဇေဂုစ္ဆော, အတ္ထိ အဇေဂုစ္ဆော။ ကတမော စ ပုဂ္ဂလော ဇေဂုစ္ဆော? ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ဒုဿီလော ဟောတိ ပာပဓမ္မော အသုစိသင်္ကဿရသမာစာရော ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော အဿမဏော သမဏပဋိညော အဗြဟ္မစာရီ ဗြဟ္မစာရိပဋိညော အန္တောပူတိ အဝဿုတော ကသမ္ဗုဇာတော – အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဇေဂုစ္ဆော။ အထ ဝါ ကောဓနော ဟောတိ ဥပာယာသဗဟုလော, အပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ, ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတုကရောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဇေဂုစ္ဆော။ အထ ဝါ ကောဓနော ဟောတိ ဥပနာဟီ, မက္ခီ ဟောတိ ပဠာသီ, ဣဿုကီ ဟောတိ မစ္ဆရီ, သဌော ဟောတိ မာယာဝီ , ထဒ္ဓော ဟောတိ အတိမာနီ, ပာပိစ္ဆော ဟောတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ [မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ (သီ.)] , သန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အာဓာနဂ္ဂာဟီ ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ – အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော ဇေဂုစ္ဆော။

ကတမော စ ပုဂ္ဂလော အဇေဂုစ္ဆော? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရ ဂေါစရသမ္ပန္နော အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု – အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော အဇေဂုစ္ဆော။ အထ ဝါ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပါယာသဗဟုလော, ဗဟုမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော န အဘိသဇ္ဇတိ န ကုပ္ပတိ န ဗျာပဇ္ဇတိ န ပတိဋ္ဌီယတိ, န ကောပဉ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတုကရောတိ – အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော အဇေဂုစ္ဆော။ အထ ဝါ အက္ကောဓနော ဟောတိ အနုပနာဟီ, အမက္ခီ ဟောတိ အပဠာသီ, အနိဿုကီ ဟောတိ အမစ္ဆရီ, အသဌော ဟောတိ အမာယာဝီ, အထဒ္ဓော ဟောတိ အနတိမာနီ , န ပာပိစ္ဆော ဟောတိ န မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, အသန္ဒိဋ္ဌိပရာမာသီ ဟောတိ အနာဓာနဂ္ဂာဟီ သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ – အယံ ဝုစ္စတိ ပုဂ္ဂလော အဇေဂုစ္ဆော။ သဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနာ ဇေဂုစ္ဆာ, ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဥပာဒါယ အဋ္ဌ အရိယပုဂ္ဂလာ အဇေဂုစ္ဆာတိ – အပ္ပဂဗ္ဘော အဇေဂုစ္ဆော။

ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတော တိ။ ပေသုညန္တိ ဣဓေကစ္စော ပိသုဏဝါစော ဟောတိ, ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ သမဂ္ဂါနံ ဝါ ဘေတ္တာ [ဘေဒေ (က.)], ဘိန္နာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ, ဝဂ္ဂါရာမော, ဝဂ္ဂရတော, ဝဂ္ဂနန္ဒီ, ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပေသုညံ။

အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ – ပိယကမျတာယ ဝါ, ဘေဒာဓိပ္ပာယေန [ဘေဒာဓိပ္ပာယော (ဗဟူသု)] ဝါ။ ကထံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ? ဣမဿ ပိယော ဘဝိဿာမိ, မနာပေါ ဘဝိဿာမိ, ဝိဿာသိကော ဘဝိဿာမိ, အဗ္ဘန္တရိကော ဘဝိဿာမိ, သုဟဒယော ဘဝိဿာမီတိ။ ဧဝံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥ

ပသံပဟရတိ။ ကထံ ဘေအဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ? “ကထံ ဣမေ နာနာ အဿု ဝိနာ အဿု ဝဂ္ဂါ အဿု ဒွေဓာ အဿု ဒွေဓပထာ အဿု ဒွေဓ ပက္ခာ အဿု ဘိဇ္ဇေယျုံ န သမာဂစ္ဆေယျုံ ဒုက္ခံ န ဖာသု [အဖာသုံ (သီ.)] ဝိဟရေယျု”န္တိ။ ဧဝံ ဘေအဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ။ ယဿေတံ ပေသုညံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဍံ, သော ပေသုညေ နော ယုတော န ယုတ္တော န ပယုတ္တော န သမ္မာယုတ္တော – ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပတိလီနော အကုဟကော၊ အပိဟာလု အမစ္ဆရီ။
အပ္ပဂဗ္ဘော အဇေဂုစ္ဆော၊ ပေသုဏေယျေ စ နော ယုတော”တိ။

၈၈. **သာတိယေသု အနဿာဝီ၊ အတိမာနေ စ နော ယုတော။
သဏှော စ ပဋိဘာနဝါ၊ န သဒ္ဓေါ န ဝိရဇ္ဇတိ။**

သာတိယေသု အနဿာဝီ တိ။ **သာတိယာ** ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ကိံကာရဏာ သာတိယာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ? ယေဘုယျေန ဒေဝမနုဿာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဣစ္ဆန္တိ သာတိယန္တိ ပတ္ထယန္တိ ပိဟယန္တိ အဘိဇပ္ပန္တိ, တံကာရဏာ သာတိယာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ယေသံ ဧသော သာတိယာ တဏှာ အပ္ပဟီနာ တေသံ စက္ခုတော ရူပတဏှာ သဝတိ အာသဝတိ [ပသဝတိ (သျာ.)] သန္ဒတိ ပဝတ္တတိ, သောတတော သဒ္ဒတဏှာ။ ဃာနတော ဂန္ဓတဏှာ။ ဇိဝှာတော ရသတဏှာ။ ကာယတော ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ။ မနတော ဓမ္မတဏှာ သဝတိ အာသဝတိ သန္ဒတိ ပဝတ္တတိ။ ယေသံ ဧသော သာတိယာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဍာ တေသံ စက္ခုတော ရူပတဏှာ န သဝတိ နာသဝတိ [န ပသဝတိ (သျာ.)] န သန္ဒတိ န ပဝတ္တတိ, သောတတော သဒ္ဒတဏှာ။ပေ.။ မနတော ဓမ္မတဏှာ န သဝတိ နာသဝတိ န သန္ဒတိ န ပဝတ္တတီတိ – သာတိယေသု အနဿာဝီ။

အတိမာနေ စ နော ယုတောတိ။ ကတမော အတိမာနော? ဣဓေကစ္စော ပရံ အတိမညတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ ယော ဧဝရူပော မာနော မညနာ မညိတတ္တံ ဥန္နတိ ဥန္နမော ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿ – အယံ ဝုစ္စတိ အတိမာနော။ ယဿေသော အတိမာနော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓေါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဍော, သော အတိမာနေ စ နော ယုတော န ယုတ္တော န ပယုတ္တော န သမ္မာယုတ္တောတိ – အတိမာနေ စ နော ယုတော။

သဏှော စ ပဋိဘာနဝါတိ။ **သဏှော**တိ သဏှေန ကာယကမ္မေန သမန္နာဂတောတိ သဏှော, သဏှေန ဝစီကမ္မေန။ သဏှေန မနောကမ္မေန သမန္နာဂတောတိ သဏှော, သဏှေဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ သမန္နာဂတောတိ သဏှော, သဏှေဟိ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ။ သဏှေဟိ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ။ သဏှေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သဏှေဟိ ဗလေဟိ။ သဏှေဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတောတိ သဏှော, သဏှေန အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတောတိ – သဏှော။

ပဋိဘာနဝါတိ တယော ပဋိဘာနဝန္တော – ပရိယတ္တိပဋိဘာနဝါ, ပရိပုစ္ဆာပဋိဘာနဝါ, အဓိဂမပဋိဘာနဝါ။ ကတမော ပရိယတ္တိပဋိဘာနဝါ? ဣဓေကစ္စဿ ပကတိယာ ပရိယာပုဋံ ဟောတိ – သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂာထာ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ, တဿ ပရိယတ္တိံ နိဿာယ ပဋိဘာယတိ – အယံ ပရိယတ္တိပဋိဘာနဝါ။ ကတမော ပရိပုစ္ဆာပဋိဘာနဝါ? ဣဓေကစ္စော ပရိပုစ္ဆိတာ [ပရိပုစ္ဆိတံ (သီ.), ပရိပုစ္ဆကော (သျာ.)] ဟောတိ အတ္ထတ္ထေ စ ဉာယတ္ထေ စ လက္ခဏေ စ ကာရဏေ စ ဌာနာဌာနေ စ, တဿ တံ ပရိပုစ္ဆံ နိဿာယ ပဋိဘာယတိ – အယံ ပရိပုစ္ဆာပဋိဘာနဝါ။ ကတမော အဓိဂမပဋိဘာနဝါ? ဣဓေကစ္စဿ အဓိဂတာ ဟောန္တိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါယော ဆ အဘိညာယော, တဿ အတ္ထော ဉာတော ဓမ္မော ဉာတော နိရုတ္တိ ဉာတာ, အတ္ထေ ဉာတေ အတ္ထော ပဋိဘာယတိ ,

ဓမ္မေ ဉာတေ ဓမ္မော ပဋိဘာယတိ, နိရုတ္တိယာ ဉာတာယ နိရုတ္တိ ပဋိဘာယတိ; ဣမေသု တီသု ဉာဏေသု ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဣမာယ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော သော ဝုစ္စတိ ပဋိဘာနဝါ။ ယဿ ပရိယတ္တိ နတ္ထိ, ပရိပုစ္ဆာ နတ္ထိ, အဓိဂမော နတ္ထိ, ကိံ တဿ ပဋိဘာယိဿတီတိ – သဒ္ဓေဟာ စ ပဋိဘာနဝါ။

န သဒ္ဓော န ဝိရဇ္ဇတီ တိ။ **န သဒ္ဓော** တိ သာမံ သယံ အဘိညာတံ အတ္တပစ္စက္ခံ ဓမ္မံ န ကဿစိ သဒ္ဒဟတိ အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မာရဿ ဝါ ဗြဟ္မုနော ဝါ။ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ''တိ သာမံ သယံ အဘိညာတံ။ပေ။ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ''တိ။ ''သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ''တိ။ ''အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ''တိ။ပေ။ ''ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ''န္တိ။ ''အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော''တိ။ပေ။ ''ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော''တိ။ ''ဣဒံ ဒုက္ခ''န္တိ။ပေ။ ''အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ''တိ။ ''ဣမေ အာသဝါ''တိ။ပေ။ ''အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ''တိ။ ''ဣမေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ''တိ။ပေ။ ''ဣမေ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ''တိ သာမံ သယံ အဘိညာတံ။ပေ။ ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ, ပဉ္စန္နံ ဥပာဒါနက္ခန္ဓာနံ သမုဒယဉ္စ။ပေ။ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ သာမံ သယံ အဘိညာတံ။ပေ။ ''ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ''န္တိ သာမံ သယံ အဘိညာတံ အတ္တပစ္စက္ခံ ဓမ္မံ န ကဿစိ သဒ္ဒဟတိ အညဿ သမဏဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မာရဿ ဝါ ဗြဟ္မုနော ဝါ [ဗြဟ္မုနော ဝါ။ပေ။ (သီ. က.)] ။

ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – ''သဒ္ဒဟသိ တွံ, သာရိပုတ္တ, သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ; ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာန''န္တိ?

''န ခွာဟံ ဧတ္ထ, ဘန္တေ, ဘဂဝတော သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆာမိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ယေသံ နူနေတံ, ဘန္တေ, အညာတံ အဿ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ ပညာယ, တေ တတ္ထ ပရေသံ သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆေယျုံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ ယေသဉ္စ ခော ဧတံ, ဘန္တေ, ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖဿိတံ ပညာယ, နိက္ကင်္ခါ တေ တတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆာ။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာနံ။ မယှဉ္စ ခော, ဧတံ ဘန္တေ, ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ ဝိဒိတံ သစ္ဆိကတံ ဖဿိတံ ပညာယ, နိက္ကင်္ခါဟံ တတ္ထ နိဗ္ဗိစိကိစ္ဆော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ ဝီရိယိန္ဒြိယံ။ သတိန္ဒြိယံ။ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာန''န္တိ။

''သာဓု သာဓု, သာရိပုတ္တ! ယေသဉ္စေတံ, သာရိပုတ္တ, အညာတံ အဿ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ ပညာယ, တေ တတ္ထ ပရေသံ သဒ္ဓါယ ဂစ္ဆေယျုံ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ။ပေ။ ပညိန္ဒြိယံ ဘာဝိတံ ဗဟုလီကတံ အမတောဂဓံ ဟောတိ အမတပရာယနံ အမတပရိယောသာန''န္တိ။

> ''အဿဒ္ဓော အကတညူ စ၊ သန္ဓိစ္ဆေဒော စ ယော နရော။
> ဟတာဝကာသော ဝန္တာသော၊ သ ဝေ ဥတ္တမပေါရိသော''တိ။

န သဒ္ဓော န ဝိရဇ္ဇတီ တိ။ သဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနာ ရဇ္ဇန္တိ, ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဥပါဒါယ သတ္တ သေက္ခာ ဝိရဇ္ဇန္တိ။ အရဟာ နေဝ ရဇ္ဇတိ နော ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိရတ္တော သော ခယာ ရာဂဿ ဝီတရာဂတ္တာ ခယာ ဒေါသဿ ဝီတဒေါသတ္တာ, ခယာ မောဟဿ ဝီတမောဟတ္တာ။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော။ပေ။ ဇာတိမရဏသံသာရော နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – န သဒ္ဓော န ဝိရဇ္ဇတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သာတိယေသု အနဿာဝီ၊ အတိမာနေ စ နော ယုတော။
သဏှော စ ပဋိဘာနဝါ၊ န သဒ္ဓော န ဝိရဇ္ဇတီ”တိ။

၈၉. **လာဘကမျှာ န သိက္ခတိ၊ အလာဘေ စ န ကုပ္ပတိ။**
အဝိရုဒ္ဓေါ စ တဏှာယ၊ ရသေသု [ရသေ စ (သီ. သျာ.)] **နာနုဂိဇ္ဈတိ။**

လာဘကမျှာ န သိက္ခတိ, အလာဘေ စ န ကုပ္ပတီ တိ။ ကထံ လာဘကမျှာ သိက္ခတိ? ဣဓေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ပဿတိ လာဘိံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “ကေန နု ခေါ အယမာယသ္မာ လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ? တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “အယံ ခေါ အာယသ္မာ သုတ္တန္တိကော, တေနာယမာယသ္မာ လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ။ သော လာဘဟေတု လာဘပစ္စယာ လာဘကာရဏာ လာဘာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ လာဘံ ပရိယေသေန္တော သုတ္တန္တံ ပရိယာပုဏာတိ။ ဧဝမ္ပိ လာဘကမျှာ သိက္ခတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ပဿတိ လာဘိံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “ကေန နု ခေါ အယမာယသ္မာ လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ? တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “အယံ ခေါ အာယသ္မာ ဝိနယဓရော။ပေ.။ ဓမ္မကထိကော။ အာဘိဓမ္မိကော, တေနာယမာယသ္မာ လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ။ သော လာဘဟေတု လာဘပစ္စယာ လာဘကာရဏာ လာဘာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ လာဘံ ပရိယေသေန္တော အဘိဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ။ ဧဝမ္ပိ လာဘကမျှာ သိက္ခတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု ဘိက္ခုံ ပဿတိ လာဘိံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “ကေန နု ခေါ အယမာယသ္မာ လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ? တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “အယံ ခေါ အာယသ္မာ အာရညိကော။ ပိဏ္ဍပါတိကော။ ပံသုကူလိကော။ တေစီဝရိကော။ သပဒါနစာရိကော။ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကော။ နေသဇ္ဇိကော။ ယထာသန္ထတိကော, တေနာယမာယသ္မာ လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန”န္တိ။ သော လာဘဟေတု လာဘပစ္စယာ လာဘကာရဏာ လာဘာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ လာဘံ ပရိယေသေန္တော အာရညိကော ဟောတိ။ပေ.။ ယထာသန္ထတိကော ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ လာဘကမျှာ သိက္ခတိ။

ကထံ န လာဘကမျှာ သိက္ခတိ? ဣဓ ဘိက္ခု န လာဘဟေတု, န လာဘပစ္စယာ, န လာဘကာရဏာ, န လာဘာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ, န လာဘံ ပရိယေသေန္တော, ယာဝဒေဝ အတ္တဒမတ္ထာယ အတ္တသမတ္ထာယ အတ္တပရိနိဗ္ဗာပနတ္ထာယ သုတ္တန္တံ ပရိယာပုဏာတိ, ဝိနယံ ပရိယာပုဏာတိ, အဘိဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ။ ဧဝမ္ပိ န လာဘကမျှာ သိက္ခတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု န လာဘဟေတု, န လာဘပစ္စယာ, န လာဘကာရဏာ, န လာဘာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ, န လာဘံ ပရိယေသေန္တော, ယာဝဒေဝ အပ္ပိစ္ဆညေဝ [အပ္ပိစ္ဆံယေဝ (သီ.)] နိဿာယ သန္တုဋ္ဌိညေဝ နိဿာယ သလ္လေခညေဝ နိဿာယ ပဝိဝေကညေဝ နိဿာယ ဣဒမတ္ထိတညေဝ [ဣဒမတ္ထိကတညေဝ (သီ.)] နိဿာယ အာရညိကော ဟောတိ, ပိဏ္ဍပါတိကော ဟောတိ, ပံသုကူလိကော ဟောတိ, တေစီဝရိကော ဟောတိ , သပဒါနစာရိကော ဟောတိ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကော ဟောတိ, နေသဇ္ဇိကော ဟောတိ, ယထာသန္ထတိကော ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ န လာဘကမျှာ သိက္ခတီတိ – လာဘကမျှာ န သိက္ခတိ။

အလာဘေ စ န ကုပ္ပတီ တိ။ ကထံ အလာဘေ ကုပ္ပတိ? ဣဓေကစ္စော “ကုလံ ဝါ န လဘာမိ, ဂဏံ ဝါ န လဘာမိ, အာဝါသံ ဝါ န လဘာမိ, လာဘံ ဝါ န လဘာမိ, ယသံ ဝါ န လဘာမိ, ပသံသံ ဝါ န လဘာမိ, သုခံ ဝါ န လဘာမိ, စီဝရံ ဝါ န လဘာမိ, ပိဏ္ဍပါတံ ဝါ န လဘာမိ, သေနာသနံ ဝါ န လဘာမိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ဝါ န လဘာမိ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကံ ဝါ န လဘာမိ, အပ္ပဉာတောမှီ”တိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိဋ္ဌီယတိ, ကောပဉ္စ ဒေါသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပါတုကရောတိ။ ဧဝံ အလာဘေ ကုပ္ပတိ။

ကထံ အလာဘေ န ကုပ္ပတိ? ဣဓ ဘိက္ခု ‘‘ကုလံ တ န လဘာမိ ဂဏံ တ န လဘာမိ။ပေ။ အပ္ပညာတောမှီ’’တိ န ကုပ္ပတိ န ဗျာပဇ္ဇတိ န ပတိဋ္ဌီယတိ, န ကောပဥ္စ ဒောသဉ္စ အပ္ပစ္စယဉ္စ ပာတုကရောတိ။ ဧဝံ အလာဘေ န ကုပ္ပတီတိ – လာဘကမျွာ န သိက္ခတိ အလာဘေ စ န ကုပ္ပတိ။

အဝိရုဒ္ဓော စ တဏှာယ, ရသေသု နာနုဂိဇ္ဈတီ တိ။ **ဝိရုဒ္ဓော** တိ ယော စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိဃာတော, ပဋိဃံ ပဋိဝိရောဓော, ကောပေါ ပကောပေါ သမ္ပကောပေါ, ဒေါသော ပဒေါသော သမ္ပဒေါသော, စိတ္တဿ ဗျာပတ္တိ မနောပဒေါသော, ကောဓော ကုဇ္ဈနာ ကုဇ္ဈိတတ္တံ, ဒေါသော ဒုဿနာ ဒုဿိတတ္တံ, ဗျာပတ္တိ ဗျာပဇ္ဇနာ ဗျာပဇ္ဇိတတ္တံ ဝိရောဓော ပဋိဝိရောဓော, စဏ္ဍိက္ကံ, အသုရောပေါ, အနတ္တမနတာ စိတ္တဿ – အယံ ဝုစ္စတိ ဝိရောဓော။ ယဿေသော ဝိရောဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓော အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော, သော ဝုစ္စတိ အဝိရုဒ္ဓော။ **တဏှာယာ**တိ ရူပတဏှာယ သဒ္ဒတဏှာယ ဂန္ဓတဏှာယ ရသတဏှာယ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာယ ဓမ္မတဏှာယ။ **ရသေသော**တိ မူလရသော ခန္ဓရသော တစရသော ပတ္တရသော ပုပ္ဖရသော ဖလရသော, အမ္ဗိလံ မဓုရံ တိတ္တကံ ကဋုကံ လောဏိကံ ခါရိကံ လမ္ဗိကံ [လပိလံ (သီ.), လမ္ဗိလံ (သျာ.), လဗိလံ (က.), အာယတနဝိဘင်္ဂေ] ကသာဝေ သာဒု အသာဒု သီတံ ဥဏှံ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ရသဂိဒ္ဓါ။ တေ ဇိဝှဂ္ဂေန ရသဂ္ဂါနိ ပရိယေသန္တာ အာဟိဏ္ဍန္တိ, တေ အမ္ဗိလံ လဘိတွာ အနမ္ဗိလံ ပရိယေသန္တိ, အနမ္ဗိလံ လဘိတွာ အမ္ဗိလံ ပရိယေသန္တိ; မဓုရံ လဘိတွာ အမဓုရံ ပရိယေသန္တိ, အမဓုရံ လဘိတွာ မဓုရံ ပရိယေသန္တိ; တိတ္တကံ လဘိတွာ အတိတ္တကံ ပရိယေသန္တိ, အတိတ္တကံ လဘိတွာ တိတ္တကံ ပရိယေသန္တိ; ကဋုကံ လဘိတွာ အကဋုကံ ပရိယေသန္တိ, အကဋုကံ လဘိတွာ ကဋုကံ ပရိယေသန္တိ; လောဏိကံ လဘိတွာ အလောဏိကံ ပရိယေသန္တိ, အလောဏိကံ လဘိတွာ လောဏိကံ ပရိယေသန္တိ; ခါရိကံ လဘိတွာ အခါရိကံ ပရိယေသန္တိ, အခါရိကံ လဘိတွာ ခါရိကံ ပရိယေသန္တိ; လမ္ဗိကံ လဘိတွာ ကသာဝံ ပရိယေသန္တိ , ကသာဝံ လဘိတွာ လမ္ဗိကံ ပရိယေသန္တိ; သာဒုံ လဘိတွာ အသာဒုံ ပရိယေသန္တိ, အသာဒုံ လဘိတွာ သာဒုံ ပရိယေသန္တိ; သီတံ လဘိတွာ ဥဏှံ ပရိယေသန္တိ, ဥဏှံ လဘိတွာ သီတံ ပရိယေသန္တိ။ တေ ယံ ယံ လဘိတွာ တေန တေန န သန္တုဿန္တိ အပရာပရံ ပရိယေသန္တိ, မနာပိကေသု ရသေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ။ ယဿေသာ ရသတဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ – ‘‘နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ။ ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခါမိ, နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာ’’တိ။

ယထာ ဝဏံ အာလိမ္ပေယျ ယာဝဒေဝ ရောပနတ္ထာယ, ယထာ ဝါ ပန အက္ခံ အဗ္ဘဉ္ဇေယျ ယာဝဒေဝ ဘာရဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ, ယထာ ဝါ ပန ပုတ္တမံသံ အာဟာရံ အာဟာရေယျ ယာဝဒေဝ ကန္တာရဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ; ဧဝမေဝ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ – ‘‘နေဝ ဒဝါယ။ပေ။ ဖာသုဝိဟာရော စာ’’တိ။ ရသတဏှံ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိံ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, ရသတဏှာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – အဝိရုဒ္ဓော စ တဏှာယ ရသေသု နာနုဂိဇ္ဈတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ‘‘လာဘကမျွာ န သိက္ခတိ၊ အလာဘေ စ န ကုပ္ပတိ။
> အဝိရုဒ္ဓော စ တဏှာယ၊ ရသေသု နာနုဂိဇ္ဈတီ’’တိ။

၉၀. ဥပေက္ခကော သဒါ သတော၊ န လောကေ မညတေ သမံ။
န ဝိသေသီ န နီစေယျော၊ တဿ နော သန္တိ ဥဿဒါ။

ဥပေက္ခကော သဒါ သတော တိ။ **ဥပေက္ခကော** တိ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာယ သမန္နာဂတော။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော, ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ မနာပံ နာ

ဘိဂိဇ္ဈတိ နာဘိဟံသတိ [နာဘိဟာသတိ (သီ. သျာ.)] န ရာဂံ ဇနေတိ, တဿ ဌိတော၀ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ စက္ခုနာ ခော ပနေ၀ ရူပံ ဒိသွာ အမနာပံ န မင်္ကု ဟောတိ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော [အပ္ပတိဋ္ဌိန စိတ္တော (သျာ.), အပ္ပတိဋ္ဌနစိတ္တော (က.)] အလီနမနသော [အာဒိနမနသော (သျာ.)] အဗျာပန္နစေတသော, တဿ ဌိတော၀ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ မနာပံ နာဘိဂိဇ္ဈတိ နာဘိဟံသတိ န ရာဂံ ဇနေတိ, တဿ ဌိတော၀ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ မနသာ ခော ပနေ၀ ဓမ္မံ ဝိညာယ အမနာပံ န မင်္ကု ဟောတိ အပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တော အလီနမနသော အဗျာပန္နစေတသော, တဿ ဌိတော၀ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ မနာပာမနာပေသု ရူပေသု တဿ ဌိတော၀ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ မနာပာမနာပေသု ဓမ္မေသု တဿ ဌိတော၀ ကာယော ဟောတိ, ဌိတံ စိတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ သုသဏ္ဌိတံ သုဝိမုတ္တံ။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ရဇနီယေ န ရဇ္ဇတိ, ဒုဿနီယေ [ဒောသနီယေ (ဗဟူသု)] န ဒုဿတိ, မောဟနီယေ န မုယှတိ, ကောပနီယေ န ကုပ္ပတိ, မဒနီယေ န မဇ္ဇတိ, ကိလေသနီယေ န ကိလိဿတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ရဇနီယေ န ရဇ္ဇတိ ဒုဿနီယေ န ဒုဿတိ, မောဟနီယေ န မုယှတိ, ကောပနီယေ န ကုပ္ပတိ, မဒနီယေ န မဇ္ဇတိ, ကိလေသနီယေ န ကိလိဿတိ။ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တော, သုတေ သုတမတ္တော, မုတေ မုတမတ္တော, ဝိညာတေ ဝိညာတမတ္တော။ ဒိဋ္ဌေ န လိမ္ပတိ, သုတေ န လိမ္ပတိ, မုတေ န လိမ္ပတိ, ဝိညာတေ န လိမ္ပတိ။ ဒိဋ္ဌေ အနူပယော အနပာယော အနိဿိတော အပ္ပဋိဗဒ္ဓေါ ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ သုတေ။ မုတေ။ ဝိညာတေ အနူပယော အနပာယော အနိဿိတော အပ္ပဋိဗဒ္ဓေါ ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။

သံဝိဇ္ဇတိ အရဟတော စက္ခု, ပဿတိ အရဟာ စက္ခုနာ ရူပံ။ ဆန္ဒရာဂေါ အရဟတော နတ္ထိ, သုဝိမုတ္တစိတ္တော အရဟာ။ သံဝိဇ္ဇတိ အရဟတော သောတံ, သုဏာတိ အရဟာ သောတေန သဒ္ဒံ။ ဆန္ဒရာဂေါ အရဟတော နတ္ထိ, သုဝိမုတ္တစိတ္တော အရဟာ။ သံဝိဇ္ဇတိ အရဟတော ဃာနံ, ဃာယတိ အရဟာ ဃာနေန ဂန္ဓံ။ ဆန္ဒရာဂေါ အရဟတော နတ္ထိ, သုဝိမုတ္တစိတ္တော အရဟာ။ သံဝိဇ္ဇတိ အရဟတော ဇိဝှာ, သာယတိ အရဟာ ဇိဝှာယ ရသံ။ပေ.။ သံဝိဇ္ဇတိ အရဟတော ကာယော, ဖုသတိ အရဟာ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ။ပေ.။ သံဝိဇ္ဇတိ အရဟတော မနော, ဝိဇာနာတိ အရဟာ မနသာ ဓမ္မံ။ ဆန္ဒရာဂေါ အရဟတော နတ္ထိ သုဝိမုတ္တစိတ္တော အရဟာ။

စက္ခု ရူပာရာမံ ရူပရတံ ရူပသမ္မုဒိတံ, တံ အရဟတော ဒန္တံ ဂုတ္တံ ရက္ခိတံ သံဝုတံ, တဿ စ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ သောတံ သဒ္ဒာရာမံ။ပေ.။ ဃာနံ ဂန္ဓာရာမံ။ ဇိဝှာ ရသာရာမာ ရသရတာ ရသသမ္မုဒိတာ, သာ အရဟတော ဒန္တာ ဂုတ္တာ ရက္ခိတာ သံဝုတာ, တဿာ စ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ကာယော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရာမော။ပေ.။ မနော ဓမ္မာရာမော ဓမ္မရတော ဓမ္မသမ္မုဒိတော, သော အရဟတော ဒန္တော ဂုတ္တော ရက္ခိတော သံဝုတော, တဿ စ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

‘‘ဒန္တံ နယန္တိ သမိတိံ၊ ဒန္တံ ရာဇာဘိရူဟတိ။
ဒန္တော သေဋ္ဌော မနုဿေသု၊ ယောတိဝါက္ယံ တိတိက္ခတိ။

‘‘ဝရမဿတရာ ဒန္တာ၊ အာဇာနီယာ စ [အာဇာနီယာဝ (သျာ.)] သိန္ဓဝါ။
ကုဉ္ဇရာ စ မဟာနာဂါ၊ အတ္တဒန္တော တတော ဝရံ။

‘‘န ဟိ ဧတေဟိ ယာနေဟိ၊ ဂစ္ဆေယျ အဂတံ ဒိသံ။
ယထာတ္တနာ သုဒန္တေန၊ ဒန္တော ဒန္တေန ဂစ္ဆတိ။

‘‘ဝိဓာသု န ဝိကမ္ပန္တိ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာ ပုနဗ္ဘဝါ။

ဒန္တဘူမိမနုပ္ပတ္တာ၊ တေ လောကေ ဝိဇိတာဝိနော။

“ယသ္သိန္ဒြိယာနိ ဘာဝိတာနိ [ဝိဘာဝိတာနိ (သီ.)]၊ အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓာ စ [အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ စ (သီ.)၊ အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓာ စ (သျာ. က.) သု. နိ. ၅၂၁] သဗ္ဗလောကေ။
နိဗ္ဗိဇ္ဈ ဣမံ [နိဗ္ဗိဇ္ဈိမံ (သျာ.)၊ နိဗ္ဗိဇ္ဇ ဣမံ (က.)] ပရဉ္စ လောကံ၊ ကာလံ ကင္ခတိ ဘာဝိတော သ ဒန္တော”တိ။

ဥပေက္ခကော သဒါ တိ။ သဒါ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗကာလံ နိစ္စကာလံ ဓုဝကာလံ။ပေ.။ ပစ္ဆိမေ ဝယောခန္ဓေ။ **သတော** တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော, ဝေဒနာသု။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော။ပေ.။ သော ဝုစ္စတိ သတောတိ – ဥပေက္ခကော သဒါ သတော။

န လောကေ မညတေ သမံ ။ “သဒိသောဟမသ္မီ”တိ မာနံ န ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာတိ – န လောကေ မညတေ သမံ။

န ဝိသေသီ န နီစေယျော တိ။ “သေယျောဟမသ္မီ”တိ အတိမာနံ န ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ ။ “ဟီနောဟမသ္မီ”တိ ဩမာနံ န ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာတိ – န ဝိသေသီ န နီစေယျော။

တဿ နော သန္တိ ဥဿဒါ တိ။ **တဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ဥဿဒါ** တိ သတ္တုဿဒါ – ရာဂုဿဒေါ ဒေါသုဿဒေါ မောဟုဿဒေါ မာနုဿဒေါ ဒိဋ္ဌုဿဒေါ ကိလေသုဿဒေါ ကမ္မုဿဒေါ။ တဿိမေ ဥဿဒါ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – တဿ နော သန္တိ ဥဿဒါ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဥပေက္ခကော သဒါ သတော၊ န လောကေ မညတေ သမံ။
န ဝိသေသီ န နီစေယျော၊ တဿ နော သန္တိ ဥဿဒါ”တိ။

၉၁. **ယဿ နိဿယတာ [နိဿယနာ (က.)] နတ္ထိ၊ ဉတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော။**
ဘဝါယ ဝိဘဝါယ ဝါ၊ တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။

ယဿ နိဿယတာ နတ္ထီ တိ။ **ယဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **နိဿယာ** တိ ဒွေ နိဿယာ – တဏှာနိဿယော စ ဒိဋ္ဌိနိဿယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာနိဿယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိနိဿယော ။ တဿ တဏှာနိဿယော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိနိဿယော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဏှာနိဿယဿ ပဟီနတ္တာ ဒိဋ္ဌိနိဿယဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ နိဿယတာ ယဿ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – ယဿ နိဿယတာ နတ္ထိ။

ဉတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော တိ။ **ဉတွာ** တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”တိ။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”တိ။ပေ.။ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ **အနိဿိတော** တိ ဒွေ နိဿယာ – တဏှာနိဿယော စ ဒိဋ္ဌိနိဿယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာနိဿယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိနိဿယော။ တဏှာနိဿယံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စက္ခုံ အနိဿိတော, သောတံ အနိဿိတော, ဃာနံ အနိဿိတော, ဇိဝှံ အနိဿိတော, ကာယံ အနိဿိတော, မနံ အနိဿိတော, ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကု

လံ။ ဂဏံ။ အာတသံ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အနိဿိတော အနလ္လီနော အနုပဂတော အနဇ္ဈောသိတော အနဓိမုတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဥတ္တ တ ဓမ္မံ အနိဿိတော။

ဘတယ ဝိဘတယ တ, တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတီ တိ။ **တဏှာ**တိ ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ။ **ယဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ဘတယာ**တိ ဘဝဒိဋ္ဌိယာ, **ဝိဘတယာ**တိ ဝိဘဝဒိဋ္ဌိယာ; **ဘတယာ**တိ သဿတဒိဋ္ဌိယာ, **ဝိဘတယာ**တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ; **ဘတယာ**တိ ပုနပ္ပုနဘတယ ပုနပ္ပုနဂတိယာ ပုနပ္ပုနဥပပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနပဋိသန္ဓိယာ ပုနပ္ပုနအတ္တဘာတဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ ။ တဏှာ ယဿ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒၶာတိ – ဘတယ ဝိဘတယ တ တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။

တေနာဟ ဘဂတ –

> ''ယဿ နိဿယတာ နတ္ထိ၊ ဥတ္တ တ ဓမ္မံ အနိဿိတော။
> ဘတယ ဝိဘတယ တ၊ တဏှာ ယဿ န ဝိဇ္ဇတီ''တိ။

၉၂. **တံ ဗြူမိ ဥပသန္တောတိ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနံ။**
ဂန္ထာ တဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ အတရီ သော ဝိသတ္တိကံ။

တံ ဗြူမိ ဥပသန္တော တိ။ ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ။ တံ ဗြူမိ တံ ကထေမိ တံ ဘဏာမိ တံ ဒီပယာမိ တံ တေဟရာမီတိ – တံ ဗြူမိ ဥပသန္တောတိ။

ကာမေသု အနပေက္ခိန န္တိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒာနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ ဝတ္ထုကာမေ ပရိဇာနိတ္တ, ကိလေသကာမေ ပဟာယ ပဇဟိတ္တ ဝိနောဒေတ္တ ဗျန္တိံ ကရိတ္တ အနဘာဝံ ဂမေတ္တ ကာမေသု အနပေက္ခိနော ဝီတကာမော စတ္တကာမော ဝန္တကာမော မုတ္တကာမော ပဟီနကာမော ပဋိနိဿဋ္ဌကာမော, ကာမေသု ဝီတရာဂေ ဝိဂတရာဂေ စတ္တရာဂေ ဝန္တရာဂေ မုတ္တရာဂေ ပဟီနရာဂေ ပဋိနိဿဋ္ဌရာဂေ နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – ကာမေသု အနပေက္ခိနံ။

ဂန္ထာ တဿ န ဝိဇ္ဇန္တီ တိ။ **ဂန္ထာ** တိ စတ္တာရော ဂန္ထာ – အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ဗျာပါဒော ကာယဂန္ထော, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ရာဂေ အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ပရတဒေသု အာဃာတော အပ္ပစ္စယော ဗျာပါဒော ကာယဂန္ထော, အတ္တနော သီလံ တ ဝတံ တ သီလဗ္ဗတံ တ ပရာမာသော သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။ **တဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ဂန္ထာ တဿ န ဝိဇ္ဇန္တီ** တိ။ ဂန္ထာ တဿ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒၶာတိ – ဂန္ထာ တဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ။

အတရီ သော ဝိသတ္တိက န္တိ။ **ဝိသတ္တိကာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေ သာရာဂေ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဝိသတ္တိကာ**တိ ကေနဋ္ဌေန ဝိသတ္တိကာ ? ဝိသတာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသာလာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသဋာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသမာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသက္ကတီတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသံဟရတီတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသံတဒိကာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသမူလာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသဖလာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသပရိဘောဂာတိ ဝိသတ္တိကာ, ဝိသာလာ တ ပန သာ တဏှာ ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလေ။ ဂဏေ။ အာတသေ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု ဝိသတံ ဝိတ္ထတာတိ ဝိသတ္တိကာ။ **အတရီ သော ဝိသတ္တိက** န္တိ။ သော ဣမံ ဝိသတ္တိကံ တဏှံ အတရိ ဥတ္တရိ ပတရိ သမတိက္ကမိ ဝီတိဝတ္တီတိ – အတရီ သော ဝိသတ္တိကံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“တံ ဗုဒ္ဓမ္ပိ ဥပသင်္ကမ္မာ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနံ။
ဂန္ဓာ တဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ အတရိ သော ဝိသတ္တိက”န္တိ။

၉၃. **န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေါ၊ ခေတ္တံ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတိ။**
အတ္တာ တပိ နိရတ္တာ တ၊ န တသ္မိံ ဥပလဗ္ဘတိ။

န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေ, ခေတ္တံ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတီ တိ။ **နာ**တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **တဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ပုတ္တာ** တိ စတ္တာရော ပုတ္တာ – အတ္တဇော ပုတ္တော, ခေတ္တဇော ပုတ္တော, ဒိန္နကော ပုတ္တော , အန္တေဝါသိကော ပုတ္တော။ **ပသဝေါ**တိ။ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ ဟတ္ထိဂဝါဿဝဠဝါ။ **ခေတ္တ**န္တိ သာလိခေတ္တံ ဝီဟိခေတ္တံ မုဂ္ဂခေတ္တံ မာသခေတ္တံ ယဝခေတ္တံ ဂောဓုမခေတ္တံ တိလခေတ္တံ။ **ဝတ္ထု**န္တိ ဃရဝတ္ထုံ ကောဋ္ဌဝတ္ထုံ ပုရေဝတ္ထုံ ပစ္ဆာဝတ္ထုံ အာရာမဝတ္ထုံ ဝိဟာရဝတ္ထုံ။ **န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေ, ခေတ္တံ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတီ** တိ။ တဿ ပုတ္တပရိဂ္ဂဟော တ ပသုပရိဂ္ဂဟော တ ခေတ္တပရိဂ္ဂဟော တ ဝတ္ထုပရိဂ္ဂဟော တ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေ, ခေတ္တံ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတိ။

အတ္တာ တပိ နိရတ္တာ တ, န တသ္မိံ ဥပလဗ္ဘတီ တိ။ **အတ္တာ** တိ အတ္တဒိဋ္ဌိ, **နိရတ္တာ** တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ; **အတ္တာ** တိ ဂဟိတံ နတ္ထိ, **နိရတ္တာ** တိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ နတ္ထိ။ ယဿ နတ္ထိ ဂဟိတံ တဿ နတ္ထိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ။ ယဿ နတ္ထိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ တဿ နတ္ထိ ဂဟိတံ။ ကဟမုဥ္စနသမတိက္ကန္တော အရဟာ ဝုဒ္ဓိပရိဟာနိဝီတိဝတ္တော။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော။ပေ.။ ဇာတိမရဏသံသာရော နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – အတ္တာ တပိ နိရတ္တာ တ, န တသ္မိံ ဥပလဗ္ဘတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“န တဿ ပုတ္တာ ပသဝေါ၊ ခေတ္တံ ဝတ္ထုဉ္စ ဝိဇ္ဇတိ။
အတ္တာ တပိ နိရတ္တာ တ၊ န တသ္မိံ ဥပလဗ္ဘတီ”တိ။

၉၄. **ယေန နံ ဝဇ္ဇုံ ပုထုဇ္ဇနာ၊ အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ။**
တံ တဿ အပုရက္ခတံ၊ တသ္မာ တဒေသု နေဇတိ။

ယေန နံ ဝဇ္ဇုံ ပုထုဇ္ဇနာ, အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ တိ။ **ပုထုဇ္ဇနာ** တိ ပုထု ကိလေသေ ဇနေန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ , ပုထု အဝိဟတသက္ကာယဒိဋ္ဌိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု သတ္ထာရာနံ မုခုလ္လောကိကာတိ [မုခုလ္လောကကာတိ (သီ.)] ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု သဗ္ဗဂတီဟိ အဝုဋ္ဌိတာတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာဘိသင်္ခါရေ အဘိသင်္ခရောန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာဩဃေဟိ ဝုယှန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာသန္တာပေဟိ သန္တပ္ပေန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု နာနာပရိဠာဟေဟိ ပရိဍယှန္တီတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါတိ ပုထုဇ္ဇနာ, ပုထု ပဉ္စဟိ နီဝရဏေဟိ အာဝုတာ နိဝုတာ ဩဝုတာ ပိဟိတာ ပဋိစ္ဆန္နာ ပဋိကုဇ္ဇိတာတိ – ပုထုဇ္ဇနာ။ **သမဏာ**တိ ယေ ကေစိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ပရိဗ္ဗဇူပဂတာ ပရိဗ္ဗဇသမာပန္နာ။ **ဗြာဟ္မဏာ** တိ ယေ ကေစိ ဘောဝါဒိကာ။ **ယေန နံ ဝဇ္ဇုံ ပုထုဇ္ဇနာ, အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ** တိ ။ ပုထုဇ္ဇနာ ယေန တံ ရာဂေန ဝဒေယျုံ, ယေန ဒေါသေန ဝဒေယျုံ, ယေန မောဟေန ဝဒေယျုံ, ယေန မာနေန ဝဒေယျုံ, ယာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝဒေယျုံ, ယေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝဒေယျုံ, ယာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝဒေယျုံ, ယေဟိ အနုသယေဟိ ဝဒေယျုံ, ရတ္တောတိ တ ဒုဋ္ဌောတိ တ မူဠှောတိ တ ဝိနိဗဒ္ဓေါတိ တ ပရာမဋ္ဌောတိ တ ဝိက္ခေပဂတောတိ တ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ တ ထာမဂတောတိ တ တေ အဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ; အဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ [ဂတိယော (သျာ.)] ယေန တံ ဝဒေယျုံ – နေရယိကောတိ တ တိရစ္ဆာနယောနိကောတိ တ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ တ မနုဿောတိ တ ဒေဝေါတိ တ ရူပီတိ တ အရူပီတိ တ သညီတိ တ အသညီတိ တ နေဝသညီနာသညီတိ တ။ သော ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော နတ္ထိ ကာရဏံ နတ္ထိ ယေန နံ ဝဒေယျုံ ကထေယျုံ ဘဏေယျုံ ဒီပယေယျုံ ဝောဟရေယျုန္တိ – ယေန နံ ဝဇ္ဇုံ ပုထုဇ္ဇနာ, အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ။

တံ တဿ အပုရက္ခတ န္တိ။ **တဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **ပုရေက္ခာရာ** တိ ဒွေ ပုရေက္ခာရာ – တဏှာပုရေက္ခာရော စ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပုရေက္ခာရော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော။ တဿ တဏှာပုရေက္ခာရော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဏှာပုရေက္ခာရဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ န တဏှံ တ ဒိဋ္ဌိံ တ ပုရတော ကတွာ စရတိ, န တဏှာဓဇော န တဏှာကေတု န တဏှာဓိပတေယျော, န ဒိဋ္ဌိဓဇော န ဒိဋ္ဌိကေတု န ဒိဋ္ဌာဓိပတေယျော, န တဏှာယ တ န ဒိဋ္ဌိယာ တ ပရိတရိတော စရတီတိ – တံ တဿ အပုရက္ခတံ။

တဿာ တဒေသု နေဇတီ တိ။ **တဿာ** တိ တဿာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ တဒေသု ဥပတဒေသု နိန္ဒာယ ဂရဟာယ အကိတ္တိယာ အဝဏ္ဏဟာရိကာယ နေဇတိ န ဣဉ္ဇတိ န စလတိ န ဝေဓတိ နပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတီတိ – တဿာ တဒေသု နေဇတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ယေန နံ ဝဇ္ဇုံ ပုထုဇ္ဇနာ၊ အထော သမဏဗြာဟ္မဏာ။
တံ တဿ အပုရက္ခတံ၊ တဿာ တဒေသု နေဇတီ''တိ။

**၉၅. ဝီတဂေဓော အမစ္ဆရီ၊ န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ။
န သမေသု န ဩမေသု၊ ကပ္ပံ နေတိ အကပ္ပိယော။**

ဝီတဂေဓော အမစ္ဆရီ တိ။ **ဂေဓော** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသော ဂေဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓော အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော, သော ဝုစ္စတိ ဝီတဂေဓော။ သော ရူပေ အဂိဒ္ဓော။ပေ.။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အဂိဒ္ဓော အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောသိတော, ဝီတဂေဓော ဝိဂတဂေဓော စတ္တဂေဓော ဝန္တဂေဓော မုတ္တဂေဓော ပဟီနဂေဓော ပဋိနိဿဋ္ဌဂေဓော နိစ္ဆာတော။ပေ.။ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – ဝီတဂေဓော။ **အမစ္ဆရီ** တိ **မစ္ဆရိယန္တိ** ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယံ, ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ယံ ဧဝရူပံ။ပေ.။ ကဟော – က္ကဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ ယဿေတံ မစ္ဆရိယံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ, သော ဝုစ္စတိ အမစ္ဆရီတိ – ဝီတဂေဓော အမစ္ဆရီ။

န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ, န သမေသု န ဩမေသူ တိ။ **မုနီ**တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ ''သေယျောဟမသ္မီ''တိ တ, ''သဒိသောဟမသ္မီ''တိ တ, ''ဟီနောဟမသ္မီ''တိ တ န ဝဒတိ န ကထေတိ န ဘဏတိ န ဒီပယတိ န တေဟရတီတိ – န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ, န သမေသု န ဩမေသု။

ကပ္ပံ နေတိ အကပ္ပိယော တိ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တဿ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဏှာကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ တဏှာကပ္ပံ တ ဒိဋ္ဌိကပ္ပံ တ နေတိ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – ကပ္ပံ နေတိ။ **အကပ္ပိယော**တိ။ ကပ္ပာတိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တဿ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဿ တဏှာကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ တဏှာကပ္ပံ တ ဒိဋ္ဌိကပ္ပံ တ န ကပ္ပေတိ န ဇနေတိ န သဉ္ဇနေတိ န နိဗ္ဗတ္တေတိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – ကပ္ပံ နေတိ အကပ္ပိယော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ဝီတဂေဓော အမစ္ဆရီ၊ န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ။
န သမေသု န ဩမေသု၊ ကပ္ပံ နေတိ အကပ္ပိယော''တိ။

၉၆. ယဿ လောကေ သင်္ဂါ နတ္ထိ၊ အသတာ စ န သောစတိ။
ဓမ္မေသု စ န ဂစ္ဆတိ၊ သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ။

ယဿ လောကေ သင်္ဂါ နတ္ထီတိ။ **ယဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **လောကေ သင်္ဂါ နတ္ထီ**တိ။ တဿ မယ္ဟံ တ က္လဒံ ပရေသံ တ က္လဒန္တိ ကိဉ္စိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ, ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ, နတ္ထိ န သန္တိ။ပေ။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – ယဿ လောကေ သင်္ဂါ နတ္ထိ။ **အသတာ စ န သောစတီ**တိ။ ဝိပရိဏတံ တ ဝတ္ထုံ န သောစတိ, ဝိပရိဏတသ္မိံ တ ဝတ္ထုသ္မိံ န သောစတိ။ စက္ခု မေ ဝိပရိဏတန္တိ န သောစတိ။ သောတံ မေ။ ဃာနံ မေ။ ဇိဝှာ မေ။ ကာယော မေ။ မနော မေ။ ရူပာ မေ။ သဒ္ဒါ မေ။ ဂန္ဓာ မေ။ ရသာ မေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ မေ။ ကုလံ မေ။ ဂဏော မေ။ အာဝါသော မေ။ လာဘော မေ။ ယသော မေ။ ပသံသာ မေ။ သုခံ မေ။ စီဝရံ မေ။ ပိဏ္ဍပါတော မေ။ သေနာသနံ မေ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရော မေ။ မာတာ မေ။ ပိတာ မေ။ ဘာတာ မေ။ ဘဂိနီ မေ။ ပုတ္တော မေ။ ဓီတာ မေ။ မိတ္တာ မေ။ အမစ္စာ မေ။ ဉာတကာ မေ။ သာလောဟိတာ မေ ဝိပရိဏတာတိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ, အသတာ စ န သောစတိ။

အထ ဝါ အသန္တာယ [အသတာယ (သီ.), အသာတာယ (သျာ.)] ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ စက္ခုရောဂေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ, သောတရောဂေန။ ဃာနရောဂေန။ ဇိဝှာရောဂေန။ ကာယရောဂေန။ သီသရောဂေန။ ကဏ္ဏရောဂေန။ မုခရောဂေန။ ဒန္တရောဂေန။ ကာသေန။ သာသေန။ ပိနာသေန။ ဍာဟေန။ ဇရေန။ ကုစ္ဆိရောဂေန။ မုစ္ဆာယ။ ပက္ခန္ဒိကာယ။ သူလေန။ ဝိသူစိကာယ။ ကုဋ္ဌေန။ ဂဏ္ဍေန။ ကိလာသေန။ သောသေန။ အပမာရေန။ ဒဒ္ဒုယာ။ ကဏ္ဍုယာ။ ကစ္ဆုယာ။ ရခသာယ ။ ဝိတစ္ဆိကာယ။ လောဟိတေန။ ပိတ္တေန။ မဓုမေဟေန။ အံသာယ။ ပိဠကာယ။ ဘဂန္ဒလေန [ဘဂန္ဒလာယ (သီ. သျာ.)] ။ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သေမှသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ ဝါတသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သန္နိပါတိကေန အာဗာဓေန။ ဥတုပရိဏာမဇေန အာဗာဓေန။ ဝိသမပရိဟာရဇေန အာဗာဓေန။ ဩပက္ကမိကေန အာဗာဓေန။ ကမ္မဝိပါကဇေန အာဗာဓေန။ သီတေန။ ဥဏှေန။ ဇိဃစ္ဆာယ။ ပိပါသာယ။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေဟိ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ, အသတာ စ န သောစတိ။

အထ ဝါ အသန္တေ အသံဝိဇ္ဇမာနေ အနုပလဗ္ဘမာနေ [အနုပလဗ္ဘိယမာနေ (သျာ. က.)] – “အဟော ဝတ မေ တံ နတ္ထိ, သိယာ ဝတ မေ တံ, တံ ဝတာဟံ န စ လဘာမီ”တိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ အသတာ စ န သောစတိ။ **ဓမ္မေသု စ န ဂစ္ဆတီ**တိ န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ရာဂဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒောသဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မောဟဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မာနဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ဂစ္ဆတိ, န အနုသယဝသေန ဂစ္ဆတိ န စ ဝဂ္ဂေဟိ ဓမ္မေဟိ ယာယတိ နီယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတီတိ – ဓမ္မေသု စ န ဂစ္ဆတိ။

သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတီတိ။ သော သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ ဝုစ္စတိ ပဝုစ္စတိ ကထီယတိ ဘဏီယတိ ဒီပီယတိ ဝောဟရီယတီတိ – သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယဿ လောကေ သင်္ဂါ နတ္ထိ၊ အသတာ စ န သောစတိ။
ဓမ္မေသု စ န ဂစ္ဆတိ၊ သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

ပုရာဘေဒသုတ္တနိဒ္ဒေသော ဒသမော။

၁၁. ကလဟဝိဝါဒသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ ကလဟဝိဝါဒသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၉၇. **ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝာဒါ၊ ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။**
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊ ကုတောပဟူတာ တေ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။

ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝာဒါတိ။ **ကလဟော**တိ ဧကေန အာကာရေန ကလဟော; ဝိဝါဒောတိပိ တညေဝ။ ယော
ကလဟော သော ဝိဝါဒော, ယော ဝိဝါဒော သော ကလဟော။ အထ ဝါ အပရေန အာကာရေန ဝိဝါဒော ဝုစ္စတိ ကလဟဿ
သ ပုဗ္ဗဘာဂေါ ဝိဝါဒော။ ရာဇာနောပိ ရာဇူဟိ ဝိဝဒန္တိ, ခတ္တိယာပိ ခတ္တိယေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဗြာဟ္မဏာပိ ဗြာဟ္မဏေ
ဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဂဟပတီပိ ဂဟပတီဟိ ဝိဝဒန္တိ, မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ, ပိတာပိ ပုတ္တေ
န ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘာတရာ ဝိဝဒ
တိ, သဟာယောပိ သဟာယေန ဝိဝဒတိ – အယံ ဝိဝါဒော။ ကတမော ကလဟော? အာဂါရိကာ ဒဏ္ဍပသုတာ ကာယေန ဝါ
စာယ ကလဟံ ကရောန္တိ, ပဗ္ဗဇိတာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တာ ကာယေန ဝါစာယ ကလဟံ ကရောန္တိ – အယံ ကလ
ဟော။

ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝာဒါတိ။ ကလဟာ စ ဝိဝါဒါ စ ကုတောပဟူတာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကု
တောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပါတုဘူတာ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါတိ ကလဟ
ဿ စ ဝိဝါဒဿ စ မူလံ ပုစ္ဆတိ, ဟေတုံ ပုစ္ဆတိ , နိဒါနံ ပုစ္ဆတိ, သမ္ဘဝံ ပုစ္ဆတိ, ပဘဝံ ပုစ္ဆတိ, သမုဋ္ဌာနံ ပုစ္
ဆတိ, အာဟာရံ ပုစ္ဆတိ, အာရမ္မဏံ ပုစ္ဆတိ, ပစ္စယံ ပုစ္ဆတိ, သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ [အ
ဇ္ဈောသတိ (သီ.)] ပသာဒေတီတိ – ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝာဒါ။

ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စာတိ။ **ပရိဒေဝေါ**တိ ဉာတိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ, ဘောဂဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌ
ဿ, ရောဂဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ, သီလဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ, ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ, အညတရညတရေ
န ဝါ ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ, အညတရညတရေန ဝါ ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ, အာဒေဝေါ ပရိဒေဝေါ, အာဒေဝနာ
ပရိဒေဝနာ, အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ, ဝါစာ ပလာပေါ ဝိပ္ပလာပေါ လာလပ္ပော လာလပ္ပာယနာ လာလပ္ပာယိတ
တ္တံ။ **သောကော**တိ ဉာတိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ, ဘောဂရောဂသီလဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝါ ဖုဋ္ဌဿ, အညတရညတရေ
န ဝါ ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ, အညတရညတရေန ဝါ ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ, သောကော သောစနာ သောစိတတ္
တံ, အန္တောသောကော အန္တောပရိသောကော, အန္တောဍာဟော အန္တောပရိဍာဟော, စေတသော ပရိဇ္ဈာယနာ ဒောမ
နဿံ သောကသလ္လံ။ **မစ္ဆရန္တိ** ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ, ကုလမစ္ဆရိယံ, လာဘမစ္ဆရိယံ, ဝဏ္ဏမစ္ဆရိ
ယံ, ဓမ္မမစ္ဆရိယံ။ ယံ ဧဝရူပံ မစ္ဆရိယံ မစ္ဆရာယနာ မစ္ဆရာယိတတ္တံ ဝေဝိစ္ဆံ ကဒရိယံ ကဋုကဉ္စုကတာ အဂ္ဂဟိတ
တ္တံ စိတ္တဿ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ အပိ စ, ခန္ဓမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ , ဓာတုမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ,
အာယတနမစ္ဆရိယမ္ပိ မစ္ဆရိယံ ဂဟော။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယန္တိ – ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။

မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စာတိ။ **မာနော**တိ ဣဓေကစ္စော မာနံ ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလ
ပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္
ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ **အတိမာနော**တိ ဣဓေကစ္စော ပရံ အတိမညတိ
ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ **ပေသုညန္တိ** ဣဓေကစ္စော ပိသုဏာဝါစော ဟောတိ
– ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာ
ယ။ ဣတိ သမဂ္ဂါနံ ဝါ ဘေတ္တာ, ဘိန္နာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ, ဝဂ္ဂါရာမော ဝဂ္ဂရတော ဝဂ္ဂနန္ဒီ ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာ
သိတာ ဟောတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပေသုညံ။ အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ – ပိယကမျတာယ ဝါ ဘေဒာ
ဓိပ္ပာယေန ဝါ။ ကထံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ? ဣမဿ ပိယော ဘဝိဿာမိ, မနာပေါ ဘဝိဿာမိ, ဝိ
ဿာသိကော ဘဝိဿာမိ, အဗ္ဘန္တရိကော ဘဝိဿာမိ, သုဟဒယော ဘဝိဿာမီတိ – ဧဝံ ပိယကမျတာယ ပေသု
ညံ ဥပသံဟရတိ။ ကထံ ဘေဒာဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ? ကထံ ဣမေ နာနာ အဿု, ဝိနာ အဿု, ဝဂ္ဂါ အဿု

သု, ဒွိဓာ အသ္သု, ဒွေဝဇ္ဈာ အသ္သု, ဒွေဝ ပက္ခာ အသ္သု, ဘိဇ္ဇေယျုံ န သမာဂစ္ဆေယျုံ, ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရေယျ ယုန္တိ – ဧဝံ ဘေအာဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတီတိ – မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ။

ကုတောပဟူတာ တေ တဒိင်ဃ ဗြူဟိ တိ။ ကလဟော စ ဝိဝါဒော စ ပရိဒေဝော စ သောကော စ မစ္ဆရိယဉ္စ မာနော စ အတိမာနော စ ပေသုညဉ္စာတိ – ဣမေ အဋ္ဌ ကိလေသာ ကုတောပဟူတာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကုတောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပါတုဘူတာ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါတိ။ ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ ကိလေသာနံ မူလံ ပုစ္ဆတိ, ဟေတုံ ပုစ္ဆတိ, နိဒါနံ ပုစ္ဆတိ, သမ္ဘဝံ ပုစ္ဆတိ, ပဘဝံ ပုစ္ဆတိ, သမုဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆတိ, အာဟာရံ ပုစ္ဆတိ, အာရမ္မဏံ ပုစ္ဆတိ, ပစ္စယံ ပုစ္ဆတိ, သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – ကုတောပဟူတာ တေ တဒိင်ဃ ဗြူဟီတိ။ ဣင်ဃ ဗြူဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီကရောဟိ ပကာသေဟီတိ – ကုတောပဟူတာ တေ တဒိင်ဃ ဗြူဟိ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ကုတောပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊ ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊ ကုတောပဟူတာ တေ တဒိင်ဃ ဗြူဟီ”တိ။

၉၈. **ပိယပ္ပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊ ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။**
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊ မစ္ဆေရယုတ္တာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ။
ဝိဝါဒဇာတေသု စ ပေသုဏာနိ။

ပိယပ္ပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ, ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စာ တိ။ **ပိယာ**တိ ဒွေ ပိယာ – သတ္တာ ဝါ သင်္ခါရာ ဝါ။ ကတမေ သတ္တာ ပိယာ? ဣဓ ယဿ တေ ဟောန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတကာမာ ဖာသုကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ ပုတ္တော ဝါ ဓီတာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – ဣမေ သတ္တာ ပိယာ။ ကတမေ သင်္ခါရာ ပိယာ? မနာပိကာ ရူပါ မနာပိကာ သဒ္ဒါ မနာပိကာ ဂန္ဓာ မနာပိကာ ရသာ မနာပိကာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ – ဣမေ သင်္ခါရာ ပိယာ။

ပိယံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ ကလဟံ ကရောန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ ကလဟံ ကရောန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ကလဟံ ကရောန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ ကလဟံ ကရောန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ကလဟံ ကရောန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ကလဟံ ကရောန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ ဝိဝဒန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ ဝိဝဒန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ဝိဝဒန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ ဝိဝဒန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ဝိဝဒန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ဝိဝဒန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ ပရိဒေဝန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ ပရိဒေဝန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ပရိဒေဝန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ ပရိဒေဝန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ပရိဒေဝန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ပရိဒေဝန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ သောစန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ သောစန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ သောစန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ သောစန္တိ , ဝိပရိဏာမန္တေပိ သောစန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ သောစန္တိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ ရက္ခန္တိ ဂောပေန္တိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ မမာယန္တိ မစ္ဆရာယန္တိ။

မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စာတိ။ ပိယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မာနံ ဇနေန္တိ, ပိယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ အတိမာနံ ဇနေန္တိ။ ကထံ ပိယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မာနံ ဇနေန္တိ? မယံ လာဘိနော မနာပိကာနံ ရူပါနံ သဒ္ဒါနံ ဂန္ဓာနံ ရသာနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနန္တိ။ ဧဝံ ပိယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မာနံ ဇနေန္တိ။ ကထံ ပိယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ အတိမာနံ ဇနေန္တိ? မယံ လာဘိနော မနာပိကာနံ ရူပါနံ သဒ္ဒါနံ ဂန္ဓာနံ ရသာနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ, ဣမေ ပနညေ န လာဘိနော မနာပိကာနံ ရူပါနံ သဒ္ဒါနံ ဂန္ဓာနံ ရသာနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနန္တိ။ ဧဝံ ပိယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ အတိမာနံ ဇနေန္တိ။ **ပေသုညန္တိ** ဣဓေကစ္စော ပိသုဏာဝါစော ဟောတိ, ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ။ပေ.။ ဧဝံ ဘေအာဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတီတိ။ပေ.။ မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ။

မစ္ဆေရယုတ္တာ ကလဟာ ဝိဝါဒါတိ။ ကလဟော စ ဝိဝါဒော စ ပရိဒေဝေါ စ သောကော စ မာနော စ အတိမာနော စ ပေသုညဉ္စာတိ – ဣမေ သတ္တ ကိလေသာ မစ္ဆရိယေ ယုတ္တာ ပယုတ္တာ အာယုတ္တာ သမာယုတ္တာတိ – မစ္ဆေရယုတ္တာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ။

ဝိဝါဒဇာတေသု စ ပေသုဏာနီတိ။ ဝိဝါဒေ ဇာတေ သဉ္ဇာတေ နိဗ္ဗတ္တေ အဘိနိဗ္ဗတ္တေ ပာတုဘူတေ ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တိ; ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာယန္တိ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ ဣမေသံ အက္ခာယန္တိ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ သမဂ္ဂါနံ ဝါ ဘေတ္တာရော, ဘိန္နာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာရော, ဝဂ္ဂါရာမာ ဝဂ္ဂရတာ ဝဂ္ဂနန္ဒီ ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာရော ဟောန္တိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပေသုညံ။ အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တိ – ပိယကမျတာယ ဝါ ဘေဒါဓိပ္ပာယေန ဝါ။ ကထံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တိ? ဣမဿ ပိယော ဘဝိဿာမိ, မနာပေါ ဘဝိဿာမိ, ဝိဿာသိကော ဘဝိဿာမိ, အဗ္ဘန္တရိကော ဘဝိဿာမိ, သုဟဒယော ဘဝိဿာမီတိ။ ဧဝံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တိ။ ကထံ ဘေဒါဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တိ? “ကထံ ဣမေ နာနာ အဿု, ဝိနာ အဿု, ဝဂ္ဂါ အဿု, ဒွေဓာ အဿု, ဒွေဇ္ဈာ အဿု, ဒွေ ပက္ခါ အဿု, ဘိဇ္ဇေယျုံ န သမာဂစ္ဆေယျုံ, ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရေယျု”န္တိ – ဧဝံ ဘေဒါဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရန္တီတိ – ဝိဝါဒဇာတေသု စ ပေသုဏာနိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပိယပ္ပဟူတာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ၊ ပရိဒေဝသောကာ သဟမစ္ဆရာ စ။
မာနာတိမာနာ သဟပေသုဏာ စ၊ မစ္ဆေရယုတ္တာ ကလဟာ ဝိဝါဒါ။
ဝိဝါဒဇာတေသု စ ပေသုဏာနီ”တိ။

၉၉. ပိယာ သု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနာ၊ ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ၊ ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

ပိယာ သု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနာတိ။ ပိယာ ကုတောနိဒါနာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကုတောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပါတုဘူတာ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါတိ ပိယာနံ မူလံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – ပိယာ သု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနာ။

ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေတိ။ **ယေ စာပီ**တိ ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ။ **လောဘာ**တိ ယော လောဘော လုဗ္ဘနာ လုဗ္ဘိတတ္တံ သာရာဂေါ သာရဇ္ဇနာ သာရဇ္ဇိတတ္တံ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဝိစရန္တီ**တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တန္တိ ပါလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေတိ – ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။

အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာတိ။ အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကုတောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပါတုဘူတာ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါတိ အာသာယ စ နိဋ္ဌာယ စ မူလံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ။ **ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တီ**တိ။ ယေ နရဿ ပရာယနာ ဟောန္တိ ဒီပါ ဟောန္တိ တာဏာ ဟောန္တိ လေဏာ ဟောန္တိ သရဏာ ဟောန္တိ နိဋ္ဌာ ပရာယနာ ဟောန္တီတိ – ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ပိယာ သု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနာ၊ ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ၊ ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တီ”တိ။

၁၀၀.ဆန္ဒာနိအနာနိ ပိယာနိ လောကေ၊ ယေ စာပိ [ယေ တပိ (သျာ.)] လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ၊ ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

ဆန္ဒာနိဒါနာနိ ပိယာနိ လောကေ တိ။ **ဆန္ဒော** တိ ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမသ္နေဟော ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ ကာမောဃော ကာမယောဂေါ ကာမုပါဒါနံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ။ အပိ စ ပဉ္စ ဆန္ဒာ – ပရိယေသနစ္ဆန္ဒော, ပဋိလာဘစ္ဆန္ဒော, ပရိဘောဂစ္ဆန္ဒော, သန္နိဓိစ္ဆန္ဒော, ဝိသဇ္ဇနစ္ဆန္ဒော။ ကတမော ပရိယေသနစ္ဆန္ဒော? ဣဓေကစ္စော အဇ္ဈောသိတောယေဝ အတ္ထိကော ဆန္ဒဇာတော ရူပေ ပရိယေသတိ, သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပရိယေသတိ – အယံ ပရိယေသနစ္ဆန္ဒော။ ကတမော ပဋိလာဘစ္ဆန္ဒော? ဣဓေကစ္စော အဇ္ဈောသိတောယေဝ အတ္ထိကော ဆန္ဒဇာတော ရူပေ ပဋိလဘတိ, သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပဋိလဘတိ – အယံ ပဋိလာဘစ္ဆန္ဒော။ ကတမော ပရိဘောဂစ္ဆန္ဒော? ဣဓေကစ္စော အဇ္ဈောသိတောယေဝ အတ္ထိကော ဆန္ဒဇာတော ရူပေ ပရိဘုဉ္ဇတိ, သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ပရိဘုဉ္ဇတိ – အယံ ပရိဘောဂစ္ဆန္ဒော။ ကတမော သန္နိဓိစ္ဆန္ဒော? ဣဓေကစ္စော အဇ္ဈောသိတောယေဝ အတ္ထိကော ဆန္ဒဇာတော ဓနသန္နိစယံ ကရောတိ "အာပဒါသု ဘဝိဿတီ"တိ – အယံ သန္နိဓိစ္ဆန္ဒော။ ကတမော ဝိသဇ္ဇနစ္ဆန္ဒော? ဣဓေကစ္စော အဇ္ဈောသိတောယေဝ အတ္ထိကော ဆန္ဒဇာတော ဓနံ ဝိသဇ္ဇေတိ ဟတ္ထာရောဟာနံ အဿာရောဟာနံ ရထိကာနံ ဓနုဂ္ဂဟာနံ ပတ္တိကာနံ "ဣမေ မံ ရက္ခိဿန္တိ ဂောပိဿန္တိ သမ္ပရိဝါရိဿန္တီ"တိ – အယံ ဝိသဇ္ဇနစ္ဆန္ဒော။ **ပိယာနီ**တိ ဒွေ ပိယာ – သတ္တာ ဝါ သင်္ခါရာ ဝါ။ပေ.။ ဣမေ သတ္တာ ပိယာ။ပေ.။ ဣမေ သင်္ခါရာ ပိယာ။ **ဆန္ဒာနိဒါနာနိ ပိယာနိ လောကေ**တိ။ ပိယာ ဆန္ဒနိဒါနာ ဆန္ဒသမုဒယာ ဆန္ဒဇာတိကာ ဆန္ဒပဘဝါတိ – ဆန္ဒာနိဒါနာနိ ပိယာနိ လောကေ။

ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ တိ။ **ယေ စာပီ**တိ ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ။ **လောဘာ**တိ ယော လောဘော လုဗ္ဘနာ လုဗ္ဘိတတ္တံ သာရာဂေါ သာရဇ္ဇနာ သာရဇ္ဇိတတ္တံ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဝိစရန္တီ** တိ ဝိစရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဣရိယန္တိ ဝတ္တန္တိ ပါလေန္တိ ယပေန္တိ ယာပေန္တိ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။

အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ တိ။ အာသာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **နိဋ္ဌာ** တိ ဣဓေကစ္စော ရူပေ ပရိယေသန္တော ရူပံ ပဋိလဘတိ, ရူပနိဋ္ဌော ဟောတိ, သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ။ သုတ္တန္တံ။ ဝိနယံ။ အဘိဓမ္မံ။ အာရညိကင်္ဂံ။ ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂံ။ ပံသုကူလိကင်္ဂံ။ တေစီဝရိကင်္ဂံ။ သပဒါနစာရိကင်္ဂံ။ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂံ။ နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ။ ယထာသန္ထတိကင်္ဂံ။ ပဌမံ ဈာနံ။ ဒုတိယံ ဈာနံ။ တတိယံ ဈာနံ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ။ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိံ။ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိံ ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ပရိယေသန္တော နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိံ ပဋိလဘတိ, နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိနိဋ္ဌော ဟောတိ။

"အာသာယ ကသတေ ခေတ္တံ၊ ဗီဇံ အာသာယ ဝပ္ပတိ။
အာသာယ ဝါဏိဇာ ယန္တိ၊ သမုဒ္ဒံ ဓနဟာရကာ။
ယာယ အာသာယ တိဋ္ဌာမိ၊ သာ မေ အာသာ သမိဇ္ဈတီ"တိ။

အာသာယ သမိဒ္ဓိ ဝုစ္စတေ နိဋ္ဌာ။ **အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ** တိ။ အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတော ဆန္ဒနိဒါနာ ဆန္ဒသမုဒယာ ဆန္ဒဇာတိကာ ဆန္ဒပဘဝါတိ – အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒါနာ။

ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ တိ။ ယေ နရဿ ပရာယနာ ဟောန္တိ ဒီပါ ဟောန္တိ တာဏာ ဟောန္တိ လေဏာ ဟောန္တိ သရဏာ ဟောန္တိ နိဋ္ဌာ ပရာယနာ ဟောန္တီတိ – ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဆန္ဒာနိဒာနာနိ ပိယာနိ လောကေ၊ ယေ စာပိ လောဘာ ဝိစရန္တိ လောကေ။
အာသာ စ နိဋ္ဌာ စ ကုတောနိဒာနာ၊ ယေ သမ္ပရာယာယ နရဿ ဟောန္တိ”တိ။

၁၀၁. **ဆန္ဒော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒာနော၊ ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ** [တပိ (သီ. သျာ.)] **ကုတောပဟူတာ။**
ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ၊ ယေ စာပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ။

ဆန္ဒော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒာနောတိ။ ဆန္ဒော ကုတောနိဒါနော ကုတောဇာတော ကုတောသဉ္ဇာတော ကုတောနိဗ္ဗတ္တော ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တော ကုတောပါတုဘူတော, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝောတိ ဆန္ဒဿ မူလံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပဘဝံ ပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – ဆန္ဒော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော။

ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ ကုတောပဟူတာတိ။ ဝိနိစ္ဆယာ ကုတောပဟူတာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကုတောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပါတုဘူတာ , ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါတိ ဝိနိစ္ဆယာနံ မူလံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပဘဝံ ပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။

ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စာတိ။ **ကောဓော**တိ ယော ဧဝရူပေါ စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိဃာတော, ပဋိဃံ ပဋိဝိရောဓော, ကောပေါ ပကောပေါ သမ္ပကောပေါ, ဒေါသော ပဒေါသော သမ္ပဒေါသော, စိတ္တဿ ဗျာပတ္တိ မနောပဒေါသော, ကောဓော ကုဇ္ဈနာ ကုဇ္ဈိတတ္တံ, ဒေါသော ဒုဿနာ ဒုဿိတတ္တံ, ဗျာပတ္တိ ဗျာပဇ္ဇနာ ဗျာပဇ္ဇိတတ္တံ, ဝိရောဓော ပဋိဝိရောဓော, စဏ္ဍိက္ကံ အသုရောပေါ အနတ္တမနတာ စိတ္တဿ။ မောသဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ မုသာဝါဒေါ။ ကထံကထာ ဝုစ္စတိ ဝိစိကိစ္ဆာတိ – ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ။

ယေ စာပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာတိ။ **ယေ စာပီ**တိ ယေ ကောဓေန စ မောသဝဇ္ဇေန စ ကထံကထာယ စ သဟဂတာ သဟဇာတာ သံသဋ္ဌာ သမ္ပယုတ္တာ, ဧကုပ္ပာဒါ ဧကနိရောဓာ ဧကဝတ္ထုကာ ဧကာရမ္မဏာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ယေ စာပိ ဓမ္မာ။ အထ ဝါ ယေ တေ ကိလေသာ အညဇာတိကာ အညဝိဟိတကာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ယေ စာပိ ဓမ္မာ။ **သမဏေန ဝုတ္တာ**တိ သမဏေန သမိတပါပေန ဗြာဟ္မဏေန ဗာဟိတပါပဓမ္မေန ဘိက္ခုနာ ဘိန္နကိလေသမူလေန သဗ္ဗာကုသလမူလဗန္ဓနာ ပမုတ္တေန ဝုတ္တာ ပဝုတ္တာ အာစိက္ခိတာ ဒေသိတာ ပညပိတာ ပဋ္ဌပိတာ ဝိဝဋာ ဝိဘတ္တာ ဥတ္တာနီကတာ ပကာသိတာတိ – ယေ စာပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ဆန္ဒော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော၊ ဝိနိစ္ဆယာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။
ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ၊ ယေ စာပိ ဓမ္မာ သမဏေန ဝုတ္တာ”တိ။

၁၀၂. **သာတံ အသာတန္တိ ယမာဟု လောကေ၊ တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒော။**
ရူပေသု ဒိသွာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စ၊ ဝိနိစ္ဆယံ ကုဗ္ဗတိ [ကုရုတေ (သျာ.)] **ဇန္တု လောကေ။**

သာတံ အသာတန္တိ ယမာဟု လောကေတိ။ **သာတ**န္တိ သုခါ စ ဝေဒနာ, ဣဋ္ဌဉ္စ ဝတ္ထု [ဝတ္ထုံ (သီ. က.)] ။ **အသာတ**န္တိ ဒုက္ခာ စ ဝေဒနာ, အနိဋ္ဌဉ္စ ဝတ္ထု။ **ယမာဟု လောကေ**တိ ယံ အာဟံသု ယံ ကထေန္တိ ယံ ဘဏန္တိ ယံ ဒီပေန္တိ ယံ ဝေါဟရန္တီတိ – သာတံ အသာတန္တိ ယမာဟု လောကေ။

တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒောတိ။ သာတာသာတံ နိဿာယ, သုခဒုက္ခံ နိဿာယ, သောမနဿဒေါမနဿံ နိဿာယ, ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ နိဿာယ, အနုနယပဋိဃံ နိဿာယ ဆန္ဒော ပဟောတိ ပဘဝတိ ဇာယတိ သဉ္ဇာယတိ နိဗ္ဗတ္တတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တတီတိ – တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒော။

ရူပေသု ဒိသွာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာတိ။ **ရူပေသူ**တိ စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ရူပံ။ ကတမော ရူပါနံ ဘဝေါ? ယော ရူပါနံ ဘဝေါ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ နိဗ္ဗတ္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပါတုဘာဝေါ – အယံ ရူပါနံ ဘ

တော။ ကတမော ရူပာနံ ဝိဘာတော? ယော ရူပာနံ ခယော ဝယော ဘေဒော ပရိဘေဒော အနိစ္စတာ အန္တရဓာနံ – အယံ ရူပာနံ ဝိဘာတော။ **ရူပေသု ဒိသွာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာ** တိ ရူပေသု ဘဝဉ္စ ဝိဘဝဉ္စ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ရူပေသု ဒိသွာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စ။

ဝိနိစ္ဆယံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ တိ။ **ဝိနိစ္ဆယာ** တိ ဒွေ ဝိနိစ္ဆယာ – တဏှာဝိနိစ္ဆယော စ, ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယော စ။ ကထံ တဏှာဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ? ဣဓေကစ္စဿ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂာ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – “ကေန နု ခော မေ ဥပာယေန အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။ တဿ ပန ဧဝံ ဟောတိ “သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ မေ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ; ဝိကာလဝိသိခာစရိယာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ မေ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ; သမဇ္ဇာဘိစရဏံ အနုယုတ္တဿ မေ။ ဇူတပ္ပမာဒဋ္ဌာနာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ မေ။ ပါပမိတ္တာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ မေ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တိ; အာလဿာနုယောဂံ အနုယုတ္တဿ မေ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ ဧဝံ ဉာဏံ ကတွာ ဆ ဘောဂါနံ အပါယမုခါနိ န သေဝတိ, ဆ ဘောဂါနံ အာယမုခါနိ သေဝတိ။ ဧဝမ္ပိ တဏှာဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ။

အထ ဝါ ကသိယာ ဝါ ဝဏိဇ္ဇာယ ဝါ ဂောရက္ခေန ဝါ ဣဿတ္ထေန [ဣဿတ္တေန (က. သီ. က.) ဣဿု + သတ္ထ] ဝါ ရာဇပေါရိသေန ဝါ သိပ္ပညတရေန ဝါ ပဋိပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ တဏှာဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ။ ကထံ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ? စက္ခုသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ ဇာနာတိ – “အတ္တာ မေ ဥပ္ပန္နော”တိ, စက္ခုသ္မိံ အန္တရဟိတေ ဇာနာတိ – “အတ္တာ မေ အန္တရဟိတော ဝိဂတော မေ အတ္တာ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ။ သောတသ္မိံ။ ဃာနသ္မိံ။ ဇိဝှာယ။ ကာယသ္မိံ။ ရူပသ္မိံ။ သဒ္ဒသ္မိံ။ ဂန္ဓသ္မိံ။ ရသသ္မိံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသ္မိံ ဥပ္ပန္နေ ဇာနာတိ – “အတ္တာ မေ ဥပ္ပန္နော”တိ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗသ္မိံ အန္တရဟိတေ ဇာနာတိ – “အတ္တာ မေ အန္တရဟိတော ဝိဂတော မေ အတ္တာ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယံ ကရောတိ ဇနေတိ သဉ္ဇနေတိ နိဗ္ဗတ္တေတိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ။ **ဇန္တု** တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ။ ပေ.။ မနုဇော။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – ဝိနိစ္ဆယံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သာတံ အသာတန္တိ ယမာဟု လောကေ၊ တမူပနိဿာယ ပဟောတိ ဆန္ဒော။
ရူပေသု ဒိသွာ ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စ၊ ဝိနိစ္ဆယံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ”တိ။

၁၀၃. ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ၊ ဧတေပိ ဓမ္မာ ဒွယမေဝ သန္တေ။
ကထံကထီ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ၊ ဉတွာ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ။

ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စာ တိ။ **ကောဓော**တိ ယော ဧဝရူပေါ စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိဃာတော။ ပေ.။ မောသဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ မုသာဝါဒေါ။ ကထံကထာ ဝုစ္စတိ ဝိစိကိစ္ဆာ။ ဣဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယပိ ကောဓော ဇာယတိ, အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယပိ ကောဓော ဇာယတိ။ ဣဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယပိ မုသာဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယပိ မုသာဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယပိ ကထံကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယပိ ကထံကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကထံ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကောဓော ဇာယတိ? ပကတိယာ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကောဓော ဇာယတိ။ အနတ္ထံ မေ အစရီတိ ကောဓော ဇာယတိ, အနတ္ထံ မေ စရတီတိ ကောဓော ဇာယတိ, အနတ္ထံ မေ စရိဿတီတိ ကောဓော ဇာယတိ; ပိယဿ မေ မနာပဿ အနတ္ထံ အစရိ ။ အနတ္ထံ စရတိ။ အနတ္ထံ စရိဿတီတိ ကောဓော ဇာယတိ; အပ္ပိယဿ မေ အမနာပဿ အတ္ထံ အစရိ။ အတ္ထံ စရတိ။ အတ္ထံ စရိဿတီတိ ကောဓော ဇာယတိ။ ဧဝံ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကောဓော ဇာယတိ။

ကထံ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကောဓော ဇာယတိ? ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ ကောဓော ဇာယတိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ ကောဓော ဇာယတိ, အစ္ဆိန္နေပိ ကောဓော ဇာယတိ။ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ ကောဓော ဇာယတိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ကောဓော ဇာယတိ, ဝိပရိဏတေပိ ကောဓော ဇာယတိ။ ဧဝံ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကောဓော ဇာယတိ။

ကထံ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မုသာတအော ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဣဓေကစ္စော အန္ဒုဗန္ဓနေန [အဒ္ဒုဗန္ဓနေန (သျာ. က.)] တ ဗဒ္ဓော [ဗန္ဓော (သျာ. က.)] ; တဿ ဗန္ဓနဿ မောက္ခတ္ထာယ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ။ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ ဝေတ္တဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ လတာဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ ပက္ခေပဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ ပရိက္ခေပဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ ကာမနိဂမနဂရရဋ္ဌဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော။ ဇနပဒဗန္ဓနေန တ ဗဒ္ဓော; တဿ ဗန္ဓနဿ မောက္ခတ္ထာယ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ ။ ဧဝံ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မုသာတအော ဥပ္ပဇ္ဇတိ တိ။

ကထံ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မုသာတအော ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဣဓေကစ္စော မနာပိကာနံ [မနာပဟနံ (သီ.)] ရူပာနံ ဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ။ မနာပိကာနံ သဒ္ဒာနံ။ ဂန္ဓာနံ။ ရသာနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာနံ ဟေတု။ စီဝရဟေတု။ ပိဏ္ဍပာတဟေတု။ သေနာသနဟေတု။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသတိ။ ဧဝံ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ မုသာတအော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကထံ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကထံကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? "မုစ္စိဿာမိ [မုစ္ဆိဿာမိ (သီ.)] နု ခော စက္ခုရောဂ တော, န နု ခော မုစ္စိဿာမိ စက္ခုရောဂတော။ မုစ္စိဿာမိ နု ခော သောတရောဂတော။ ဃာနရောဂတော။ ဇိဝှာရောဂ တော။ ကာယရောဂတော။ သီသရောဂတော။ ကဏ္ဏရောဂတော။ မုခရောဂတော။ မုစ္စိဿာမိ နု ခော ဒန္တရောဂတော, န နု ခော မုစ္စိဿာမိ ဒန္တရောဂတော"တိ။ ဧဝံ အနိဋ္ဌံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကထံကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကထံ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကထံကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? "လဘိဿာမိ နု ခော မနာပိကေ [မနာပိယေ (သီ. က.)] ရူပေ, န နု ခော လဘိဿာမိ မနာပိကေ ရူပေ။ လဘိဿာမိ နု ခော မနာပိကေ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပာတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရ"န္တိ။ ဧဝံ ကုဒ္ဓံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ကထံကထာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ – ကောဓော မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ။

ဧတေပိ ဓမ္မာ ဒွယမေဝ သန္တေ တိ။ သာတာသာတေ သန္တေ, သုခဒုက္ခေ သန္တေ, သောမနဿဒောမနဿေ သန္တေ, ကုဒ္ဓာနိဋ္ဌေ သန္တေ, အနုနယပဋိဃေ သန္တေ သံဝိဇ္ဇမာနေ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘမာနေတိ – ဧတေပိ ဓမ္မာ ဒွယမေဝ သန္တေ။

ကထံကထီ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ တိ။ ဉာဏမ္ပိ ဉာဏပထော, ဉာဏဿ အာရမ္မဏမ္ပိ ဉာဏပထော, ဉာဏသဟဘုနောပိ ဓမ္မာ ဉာဏပထော။ ယထာ အရိယမဂ္ဂေါ အရိယပထော, ဒေဝမဂ္ဂေါ ဒေဝပထော, ဗြဟ္မမဂ္ဂေါ ဗြဟ္မပထော; ဧဝမေဝ ဉာဏမ္ပိ ဉာဏပထော, ဉာဏဿ အာရမ္မဏမ္ပိ ဉာဏပထော, ဉာဏသဟဘုနောပိ ဓမ္မာ ဉာဏပထော။

သိက္ခေ တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ ကတမာ အဓိသီလသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ခုဒ္ဒကော သီလက္ခန္ဓော။ မဟန္တော သီလက္ခန္ဓော။ သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံဝရော မုခံ ပမုခံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ – အယံ အဓိသီလသိက္ခာ။ ကတမာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – အယံ အဓိစိတ္တသိက္ခာ။ ကတမာ အဓိပညာသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ, ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ သော "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, "ဣမေ အာသဝါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ပေ.။ "အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။

ကထံကထီ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ တိ။ ကထံကထီ ပုဂ္ဂလော သကင်္ခော သဝိလေခော သဒွေဠ္ဟကော သဝိစိကိစ္ဆော, ဉာဏာဓိဂမာယ ဉာဏဖုသနာယ ဉာဏသစ္ဆိကိရိယာယ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိပညမ္ပိ သိက္ခေယျ; ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ, ဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဿန္တော သိက္ခေယျ, ပစ္စဝေက္ခန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တော သိက္ခေယျ, သဒ္ဓာယ အဓိမုစ္စန္တော သိက္ခေယျ, ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှန္တော သိက္ခေယျ, သတိံ ဥပဋ္ဌဟန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ သမာဒဟန္တော သိက္ခေယျ, ပညာယ ပဇာနန္တော သိက္ခေယျ, အဘိညေယျံ အဘိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပရိညေယျံ ပရိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟန္တော သိက္ခေယျ, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝေန္တော သိက္ခေယျ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒာယ ဝတ္တေယျာတိ – ကထံကထီ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ။

ဥတ္တတ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ တိ။ **ဥတ္တတာ**တိ ဥတ္တတ ဇာနိတ္ဘတ တုလယိတ္ဘတ တီရယိတ္ဘတ ဝိဘာဝယိတ္ဘတ ဝိဘူတံ ကတ္ဘတ ဝုတ္တာ ပဝုတ္တာ အာစိက္ခိတာ ဒေသိတာ ပညပိတာ ပဋ္ဌပိတာ ဝိဝဋာ ဝိဘတ္တာ ဥတ္တာနီကတာ [ဥတ္တာနီ ကတာ (က.)] ပကာသိတာ။ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ"တိ ဥတ္တတ ဇာနိတ္ဘတ တုလယိတ္ဘတ တီရယိတ္ဘတ ဝိဘာဝယိတ္ဘတ ဝိဘူတံ ကတ္ဘတ ဝုတ္တာ ပဝုတ္တာ အာစိက္ခိတာ ဒေသိတာ ပညပိတာ ပဋ္ဌပိတာ ဝိဝဋာ ဝိဘတ္တာ ဥတ္တာနီကတာ ပကာသိတာ, "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ"တိ။ "သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ"တိ။ "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"တိ။ပေ.။ "ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ"န္တိ။ "အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော"တိ။ပေ.။ "ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော"တိ။ "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ။ပေ.။ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ။ "ဣမေ အာသဝါ"တိ။ပေ.။ "အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ။ "ဣမေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ"တိ။ "ဣမေ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ"တိ။ "ဣမေ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ"တိ။ "ဣမေ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗာ"တိ။ "ဣမေ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ"တိ။ ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ။ ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ။ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ။ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ ဥတ္တတ ဇာနိတ္ဘတ တုလယိတ္ဘတ တီရယိတ္ဘတ ဝိဘာဝယိတ္ဘတ ဝိဘူတံ ကတ္ဘတ ဝုတ္တာ ပဝုတ္တာ အာစိက္ခိတာ ဒေသိတာ ပညပိတာ ပဋ္ဌပိတာ ဝိဝဋာ ဝိဘတ္တာ ဥတ္တာနီကတာ ပကာသိတာ။

ဝုတ္တဉ္စေဟံ ဘဂဝတာ – "အဘိညာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ, နော အနဘိညာယ။ သနိဒာနာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ, နော အနိဒာနံ။ သပ္ပာဋိဟာရိယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ, နော အပ္ပာဋိဟာရိယံ။ တဿ မယှံ, ဘိက္ခဝေ, အဘိညာယ ဓမ္မံ ဒေသယတော, နော အနဘိညာယ, သနိဒာနံ ဓမ္မံ ဒေသယတော, နော အနိဒာနံ, သပ္ပာဋိဟာရိယံ ဓမ္မံ ဒေသယတော, နော အပ္ပာဋိဟာရိယံ, ကရဏီယော ဩဝါဒေါ, ကရဏီယာ အနုသာသနီ။ အလဉ္စ ပန, ဘိက္ခဝေ, တေ တုဋ္ဌိယာ အလံ ပာမောဇ္ဇာယ အလံ သောမနဿာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော ဘဂဝါ, သွာက္ခာတော ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃောတိ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန ဝေယျာကရဏသ္မိံ ဘညမာနေ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု အကမ္ပိတ္ထာ"တိ – ဥတ္တတ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "ကောဓံ မောသဝဇ္ဇဉ္စ ကထံကထာ စ၊ ဧတေပိ ဓမ္မာ ဒွယမေဝ သန္တေ။
> ကထံကထီ ဉာဏပထာယ သိက္ခေ၊ ဥတ္တတ ပဝုတ္တာ သမဏေန ဓမ္မာ"တိ။

၁၀၄. **သာတံ အသာတဉ္စ ကုတောနိဒါနာ၊ ကိသ္မိံ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ။**
ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊ ဧတံ မေ ပဗြူဟိ ယတောနိဒါနံ။

သာတံ အသာတဉ္စ ကုတောနိဒါနာ တိ။ သာတာ အသာတာ ကုတောနိဒါနာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကုတောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပာတုဘူတာ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါတိ သာတာ သာတာနံ မူလံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – သာတံ အသာတဉ္စ ကုတောနိဒါနာ။

ကိသ္မိံ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတဝေ တိ။ ကိသ္မိံ အသန္တေ အသံဝိဇ္ဇမာနေ နတ္ထိ အနုပလဗ္ဘမာနေ သာတာသာတာ န ဘဝန္တိ နပ္ပဘဝန္တိ န ဇာယန္တိ န သဉ္ဇာယန္တိ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ န အဘိနိဗ္ဗတ္တန္တီတိ – ကိသ္မိံ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတဝေ။

ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထ န္တိ။ ကတမော သာတာသာတာနံ ဘဝေ? ယော သာတာသာတာနံ ဘဝေ ပဘဝေ ဇာတိ သဉ္ဇာတိ နိဗ္ဗတ္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တိ ပာတုဘာဝေ – အယံ သာတာသာတာနံ ဘဝေ။ ကတမော သာတာသာတာနံ ဝိဘဝေ? ယော သာတာသာတာနံ ခယော ဝယော ဘေဒော ပရိဘေဒော အနိစ္စတာ အန္တရဓာနံ – အယံ သာတာသာတာနံ ဝိဘဝေ။ **ယမေတမတ္ထ** န္တိ ယံ ပရမတ္ထန္တိ – ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ။

ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ ယတောနိဒါန န္တိ။ **ဧတ**န္တိ ယံ ပုစ္ဆာမိ ယံ ယာစာမိ ယံ အဇ္ဈေသာမိ ယံ ပသာဒေမိ။ **ပဗ္ရူဟီ** တိ ဗြူဟိ ဝဒေဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီကရောဟိ ပကာသေဟီတိ – ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ။ **ယတောနိဒါန**န္တိ ယံနိဒါနံ ယံသမုဒယံ ယံဇာတိကံ ယံပဘဝန္တိ – ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ ယတောနိဒါနံ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“သာတံ အသာတဉ္စ ကုတောနိဒါနာ၊ ကိသ္မိံ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတဝေ။
ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊ ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ ယတောနိဒါန”န္တိ။

၁၀၅. ဖဿနိဒါနံ သာတံ အသာတံ၊ ဖဿေ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ။
ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊ ဧတံ တေ ပဗ္ရူမိ ဣတောနိဒါနံ။

ဖဿနိဒါနံ သာတံ အသာတ န္တိ။ သုခဝေဒနီယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သုခါ ဝေဒနာ။ ယာ တဿေဝ သုခဝေဒနီယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ, ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ သုခဝေဒနီယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ သုခါ ဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ, သာ ဝူပသမ္မတိ။ ဒုက္ခဝေဒနီယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ။ ယာ တဿေဝ ဒုက္ခဝေဒနီယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ, ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ ဒုက္ခဝေဒနီယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ, သာ ဝူပသမ္မတိ။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ယာ တဿေဝ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယဿ ဖဿဿ နိရောဓာ, ယံ တဇ္ဇံ ဝေဒယိတံ အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယံ ဖဿံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နာ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ သာ နိရုဇ္ဈတိ, ဝူပသမ္မတိ။ **ဖဿနိဒါနံ သာတံ အသာတ** န္တိ ။ သာတာသာတာ ဖဿနိဒါနာ ဖဿသမုဒယာ ဖဿဇာတိကာ ဖဿပ္ပဘဝါတိ – ဖဿနိဒါနံ သာတံ အသာတံ။

ဖဿေ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ တိ။ ဖဿေ အသန္တေ အသံဝိဇ္ဇမာနေ နတ္ထိ အနုပလဗ္ဘမာနေ သာတာသာတာ န ဘဝန္တိ နပ္ပဘဝန္တိ န ဇာယန္တိ န သဉ္ဇာယန္တိ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တန္တိ န ပာတုဘဝန္တီတိ – ဖဿေ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ။

ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထ န္တိ။ ဘဝဒိဋ္ဌိပိ ဖဿနိဒါနာ, ဝိဘဝဒိဋ္ဌိပိ ဖဿနိဒါနာ။ **ယမေတမတ္ထ** န္တိ ယံ ပရမတ္ထန္တိ – ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ။

ဧတံ တေ ပဗ္ရူမိ ဣတောနိဒါန န္တိ။ **ဧတ**န္တိ ယံ ပုစ္ဆသိ ယံ ယာစသိ ယံ အဇ္ဈေသသိ ယံ ပသာဒေသိ။ **ပဗ္ရူမီ** တိ ဗြူမိ အာစိက္ခာမိ ဒေသေမိ ပညပေမိ ပဋ္ဌပေမိ ဝိဝရာမိ ဝိဘဇာမိ ဥတ္တာနီကရောမိ ပကာသေမီတိ – ဧတံ တေ ပဗ္ရူမိ။ **ဣတောနိဒါန**န္တိ ဣတော ဖဿနိဒါနံ ဖဿသမုဒယံ ဖဿဇာတိကံ ဖဿပ္ပဘဝန္တိ – ဧတံ တေ ပဗ္ရူမိ ဣတောနိဒါနံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဖဿနိဒါနံ သာတံ အသာတံ၊ ဖဿေ အသန္တေ န ဘဝန္တိ ဟေတေ။
ဝိဘဝံ ဘဝဉ္စာပိ ယမေတမတ္ထံ၊ ဧတံ တေ ပဗ္ရူမိ ဣတောနိဒါန”န္တိ။

၁၀၆.ဖဿော န လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော၊ ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ [တပိ (သီ. ဿျာ.)] ကုတောပဟူတာ။
ကိသ္မိံ အသန္တေ န မမတ္တမတ္ထိ၊ ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

ဖဿော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော တိ။ ဖဿော ကုတောနိဒါနော ကုတောဇာတော ကုတောသဉ္ဇာတော ကုတောနိဗ္ဗတ္တော ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တော ကုတောပာတုဘူတော, ကိံနိဒါနော ကိံသမုဒယော ကိံဇာတိကော ကိံပဘဝေတိ ဖဿဿ မူလံ ပုစ္ဆတိ ဟေတုံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – ဖဿော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော။

ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ ကုတောပဟူတာ တိ ပရိဂ္ဂဟာ ကုတောပဟူတာ ကုတောဇာတာ ကုတောသဉ္ဇာတာ ကုတောနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောအဘိနိဗ္ဗတ္တာ ကုတောပာတုဘူတာ, ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝာတိ ပရိဂ္ဂဟာနံ မူလံ ပုစ္ဆတိ ဟေတုံ ပုစ္ဆတိ။ပေ.။ သမုဒယံ ပုစ္ဆတိ ပပုစ္ဆတိ ယာစတိ အဇ္ဈေသတိ ပသာဒေတီတိ – ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။

ကိသ္မိံ အသန္တေ န မမတ္တမတ္ထီ တိ။ ကိသ္မိံ အသန္တေ အသံဝိဇ္ဇမာနေ နတ္ထိ အနုပလဗ္ဘမာနေ မမတ္တာ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – ကိသ္မိံ အသန္တေ န မမတ္တမတ္ထိ။

ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ တိ။ ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ ဝိဘာဝိတေ အတိက္ကန္တေ သမတိက္ကန္တေ ဝီတိဝတ္တေ ဖဿာ န ဖုသန္တီတိ – ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ဖဿော နု လောကသ္မိံ ကုတောနိဒါနော၊ ပရိဂ္ဂဟာ စာပိ ကုတောပဟူတာ။
ကိသ္မိံ အသန္တေ န မမတ္တမတ္ထိ၊ ကိသ္မိံ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ”တိ။

၁၀၇.နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော၊ ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနိ။
ဣစ္ဆာယသန္တျာ န မမတ္တမတ္ထိ၊ ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော တိ။ စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ စက္ခု စ [စက္ခုဉ္စ (ဗဟူသု)] ရူပာ စ ရူပသ္မိံ စက္ခုသမ္ဖဿံ ဌပေတွာ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ နာမသ္မိံ။ ဧဝမ္ပိ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော။ သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ သောတဉ္စ သဒ္ဒာ စ ရူပသ္မိံ သောတသမ္ဖဿံ ဌပေတွာ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ နာမသ္မိံ။ ဧဝမ္ပိ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော။ ဃာနဉ္စ ပဋိစ္စ ဂန္ဓေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဃာနဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဃာနဉ္စ ဂန္ဓာ စ ရူပသ္မိံ ဃာနသမ္ဖဿံ ဌပေတွာ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ နာမသ္မိံ။ ဧဝမ္ပိ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော။ ဇိဝှာဉ္စ ပဋိစ္စ ရသေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇိဝှာဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဇိဝှာ စ ရသာ စ ရူပသ္မိံ ဇိဝှာသမ္ဖဿံ ဌပေတွာ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ နာမသ္မိံ။ ဧဝမ္ပိ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော။ ကာယဉ္စ ပဋိစ္စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကာယဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ကာယော စ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ စ ရူပသ္မိံ ကာယသမ္ဖဿံ ဌပေတွာ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ နာမသ္မိံ။ ဧဝမ္ပိ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော။ ဝတ္ထု ရူပံ ရူပသ္မိံ, ဓမ္မာ ရူပိနော ရူပသ္မိံ မနောသမ္ဖဿံ ဌပေတွာ သမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ နာမသ္မိံ။ ဧဝမ္ပိ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿော။

ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနီ တိ။ ဣစ္ဆာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ပရိဂ္ဂဟာ** တိ ဒွေ ပရိဂ္ဂဟာ – တဏှာပရိဂ္ဂဟော စ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပရိဂ္ဂဟော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပရိဂ္ဂဟော။ **ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနီ** တိ။ ပရိဂ္ဂဟာ ဣစ္ဆာနိဒါနာ ဣစ္ဆာဟေတုကာ ဣစ္ဆာပစ္စယာ ဣစ္ဆာကာရဏာ ဣစ္ဆာပဘဝာတိ – ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနိ။

ကုသလာယသညာ န မမတ္တမတ္ထီ တိ။ ကုသလာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေ သာရာဂေ။ပေ။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **မမတ္တာ** တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ ။ပေ။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ ။ပေ။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ **ကုသလာယသညာ န မမတ္တမတ္ထီ** တိ။ ကုသလာယ အသညာ အသံဝိဇ္ဇမာနာယ နတ္ထိ အနုပလဗ္ဘမာနာယ မမတ္တာ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – ကုသလာယသညာ န မမတ္တမတ္ထိ။

ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ တိ။ **ရူပေ**တိ စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပာဒာယ ရူပံ။ **ရူပေ ဝိဘူတေ**တိ စတူဟာကာရေဟိ [စတူဟိ ကာရဏေဟိ (သျာ.)] ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ – ဉာတဝိဘူတေန [ဉာဏဝိဘူတေန (သီ.), တဒဋ္ဌကထာယံ ပန ဉာတဝီတိဝတ္တေနာတိ ဒိဿတိ], တီရဏဝိဘူတေန, ပဟာနဝိဘူတေန, သမတိက္ကမဝိဘူတေန။ ကထံ ဉာတဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ? ရူပံ ဇာနာတိ – ''ယံ ကိဉ္စိ ရူပံ သဗ္ဗံ ရူပံ စတ္တာရိ စ မဟာဘူတာနိ စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပာဒာယ ရူပ''န္တိ ဇာနာတိ ပဿတိ။ ဧဝံ ဉာတဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ။

ကထံ တီရဏဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ? ဧဝံ ဉာတံ ကတွာ ရူပံ တီရေတိ, အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတော ဂဏ္ဍတော သလ္လတော အဃတော အာဗာဓတော ပရတော ပလောကတော ဤတိတော ဥပဒ္ဒဝတော ဘယတော ဥပသဂ္ဂတော စလတော ပဘင်္ဂုတော အဓုဝတော အတာဏတော အလေဏတော အသရဏတော ရိတ္တတော တုစ္ဆတော သုညတော အနတ္တတော အာဒီနဝတော ဝိပရိဏာမဓမ္မတော အသာရကတော အဃမူလတော ဝဓကတော ဝိဘဝတော သာသဝတော သင်္ခတတော မာရာမိသတော ဇာတိဓမ္မတော ဇရာဓမ္မတော ဗျာဓိဓမ္မတော မရဏဓမ္မတော, သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဓမ္မတော သံကိလေသိကဓမ္မတော သမုဒယတော အတ္ထင်္ဂမတော, အဿာဒတော အာဒီနဝတော နိဿရဏတော တီရေတိ။ ဧဝံ တီရဏဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ။

ကထံ ပဟာနဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ? ဧဝံ တီရယိတွာ ရူပေ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – ''ယော, ဘိက္ခဝေ, ရူပေ ဆန္ဒရာဂေ တံ ပဇဟထ။ ဧဝံ တံ ရူပံ ပဟီနံ ဘဝိဿတိ ဥစ္ဆိန္နမူလံ တာလာဝတ္ထုကတံ အနဘာဝံကတံ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မ''န္တိ။ ဧဝံ ပဟာနဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ။

ကထံ သမတိက္ကမဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ။ စတဿော အရူပသမာပတ္တိယော ပဋိလဒ္ဓဿ ရူပာ ဝိဘူတာ ဟောန္တိ ဝိဘာဝိတာ အတိက္ကန္တာ သမတိက္ကန္တာ ဝီတိဝတ္တာ။ ဧဝံ သမတိက္ကမဝိဘူတေန ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ။ ဣမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ရူပံ ဝိဘူတံ ဟောတိ။

ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ တိ။ ရူပေ ဝိဘူတေ ဝိဘာဝိတေ အတိက္ကန္တေ သမတိက္ကန္တေ ဝီတိဝတ္တေ ပဉ္စ ဖဿာ န ဖုသန္တိ – စက္ခုသမ္ဖဿော, သောတသမ္ဖဿော, ဃာနသမ္ဖဿော, ဇိဝှာသမ္ဖဿော, ကာယသမ္ဖဿောတိ – ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''နာမဉ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဖဿာ၊ ဣစ္ဆာနိဒါနာနိ ပရိဂ္ဂဟာနိ။
ကုသလာယသညာ န မမတ္တမတ္ထိ၊ ရူပေ ဝိဘူတေ န ဖုသန္တိ ဖဿာ''တိ။

၁၀၈. ကထံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊ သုခံ ဒုခဉ္စာပိ [ဒုက္ခံ တပိ (သျာ.)] ကထံ ဝိဘောတိ။
ဧတံ မေ ပဗြူဟိ ယထာ ဝိဘောတိ၊ တံ ဇာနိယာမာတိ [ဇာနိဿာမာတိ (သီ. က.)] မေ မနော အဟု။

ကထံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပ န္တိ။ **ကထံ သမေတဿာ** တိ ကထံ သမေတဿ ကထံ ပဋိပန္နဿ ကထံ ဣရိယန္တဿ ကထံ ဝတ္တေန္တဿ ကထံ ပါလေန္တဿ ကထံ ယပေန္တဿ ကထံ ယာပေန္တဿ ရူပံ ဝိဘောတိ ဝိဘာဝီယတိ အတိက္ကမီယတိ သမတိက္ကမီယတိ [ဝိဘာဝိယ္ယတိ အတိက္ကမိယ္ယတိ သမတိက္ကမိယ္ယတိ (ဗဟူသု)] ဝီတိဝတ္တီယတီတိ – ကထံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ။

သုခံ ဒုခဉ္စာပိ ကထံ ဝိဘောတီ တိ သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ ကထံ ဝိဘောတိ ဝိဘာဝိယတိ အတိက္ကမိယတိ သမတိက္ကမိယတိ ဝီတိဝတ္တီယတီတိ – သုခံ ဒုခဉ္စာပိ ကထံ ဝိဘောတိ။

ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ ယထာ ဝိဘောတီ တိ။ **ဧတန္တိ** ယံ ပုစ္ဆာမိ ယံ ယာစာမိ ယံ အဇ္ဈေသာမိ ယံ ပသာဒေမီတိ – ဧတံ။ **မေ ပဗ္ရူဟီ**တိ မေ ပဗ္ရူဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီကရောဟိ ပကာသေဟီတိ – ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ။ **ယထာ ဝိဘောတီ**တိ ယထာ ဝိဘောတိ ဝိဘာဝိယတိ အတိက္ကမိယတိ သမတိက္ကမိယတိ ဝီတိဝတ္တီယတီတိ – ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ ယထာ ဝိဘောတိ။

တံ ဇာနိယာမာတိ မေ မနော အဟူတိ။ **တံ ဇာနိယာမာ**တိ တံ ဇာနေယျာမ အာဇာနေယျာမ ဝိဇာနေယျာမ ပဋိဝိဇာနေယျာမ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာမာတိ – တံ ဇာနိယာမ။ **ဣတိ မေ မနော အဟူ**တိ ဣတိ မေ မနော အဟု, ဣတိ မေ စိတ္တံ အဟု , ဣတိ မေ သင်္ကပ္ပော အဟု, ဣတိ မေ ဝိညာဏံ အဟူတိ – တံ ဇာနိယာမ ဣတိ မေ မနော အဟု။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ကထံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊ သုခံ ဒုခဉ္စာပိ ကထံ ဝိဘောတိ။
ဧတံ မေ ပဗ္ရူဟိ ယထာ ဝိဘောတိ၊ တံ ဇာနိယာမာတိ မေ မနော အဟူ”တိ။

၁၀၉.န သညသညီ န ဝိသညသညီ၊ နောပိ အသညီ န ဝိဘူတသညီ။
ဧဝံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊ သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ။

န သညသညီ န ဝိသညသညီတိ။ သညသညိနော ဝုစ္စန္တိ ယေ ပကတိသညာယ ဌိတာ, နပိ သော ပကတိသညာယ ဌိတော။ ဝိသညသညိနော ဝုစ္စန္တိ ဥမ္မတ္တကာ ယေ စ ခိတ္တစိတ္တာ [ဥက္ခိတ္တစိတ္တာ (သျာ.)], နပိ သော ဥမ္မတ္တကော, နောပိ ခိတ္တစိတ္တောတိ – န သညသညီ န ဝိသညသညီ။

နောပိ အသညီ န ဝိဘူတသညီတိ။ အသညိနော ဝုစ္စန္တိ နိရောဓသမာပန္နာ ယေ စ အသညသတ္တာ, နပိ သော နိရောဓသမာပန္နော, နပိ အသညသတ္တော။ ဝိဘူတသညိနော ဝုစ္စန္တိ ယေ စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနံ လာဘိနော, နပိ သော စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနံ လာဘီတိ – နောပိ အသညီ န ဝိဘူတသညီ။

ဧဝံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပ န္တိ။ ဣဓ ဘိက္ခု သုခဿ စ ပဟာနာ။ပေ.။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သော ဧဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ပရိသုဒ္ဓေ ပရိယောဒာတေ အနင်္ဂဏေ ဝိဂတူပက္ကိလေသေ မုဒုဘူတေ ကမ္မနိယေ ဌိတေ အာနေဉ္ဇပ္ပတ္တေ အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိပဋိလာဘတ္ထာယ စိတ္တံ အဘိနီဟရတိ အဘိနိန္နာမေတိ အာရုပ္ပမဂ္ဂသမင်္ဂီတိ။ ဧဝံ သမေတဿ ဧဝံ ပဋိပန္နဿ ဧဝံ ဣရိယန္တဿ ဧဝံ ဝတ္တေန္တဿ ဧဝံ ပါလေန္တဿ ဧဝံ ယပေန္တဿ ဧဝံ ယာပေန္တဿ ရူပံ ဝိဘောတိ ဝိဘာဝိယတိ အတိက္ကမိယတိ သမတိက္ကမိယတိ ဝီတိဝတ္တီယတီတိ – ဧဝံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ။

သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ တိ။ ပပဉ္စာယေဝ ပပဉ္စသင်္ခါ တဏှာပပဉ္စသင်္ခါ, ဒိဋ္ဌိပပဉ္စသင်္ခါ, မာနပပဉ္စသင်္ခါ သညာနိဒါနာ သညာသမုဒယာ သညာဇာတိကာ သညာပဘဝါတိ – သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“န သညသညီ န ဝိသညသညီ၊ နောပိ အသညီ န ဝိဘူတသညီ။
ဧဝံ သမေတဿ ဝိဘောတိ ရူပံ၊ သညာနိဒါနာ ဟိ ပပဉ္စသင်္ခါ”တိ။

၁၁၀.ယံ တံ အပုစ္ဆိမှ အကိတ္တယီ နော၊ အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိင်္ဃ ဗ္ရူဟိ။
ဧတ္တာဝတဂ္ဂံ နု ဝဒန္တိ ဟေကေ၊ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
ဥဒါဟု အညမ္ပိ ဝဒန္တိ ဧတ္တော။

ယံ တံ အပုစ္ဆိမှာ အကိတ္တယီ နော တိ။ ယံ တံ အပုစ္ဆိမှာ အယာစိမှာ အဇ္ဈေသိမှာ ပသာဒယိမှာ။ **အကိတ္တယီ နော**တိ ကိတ္တိတံ ပကိတ္တိတံ အာစိက္ခိတံ ဒေသိတံ ပညပိတံ ပဋ္ဌပိတံ ဝိဝဋံ ဝိဘတ္တံ ဥတ္တာနီကတံ ပကာသိတန္တိ – ယံ တံ အပုစ္ဆိမှာ အကိတ္တယီ နော။

အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ တိ။ အညံ တံ ပုစ္ဆာမ, အညံ တံ ယာစာမ, အညံ တံ အဇ္ဈေသာမ, အညံ တံ ပသာဒေမ, ဥတ္တရိံ တံ ပုစ္ဆာမ။ **တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ** တိ ဣင်္ဃ ဗြူဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီက ရောဟိ ပကာသေဟီတိ – အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။

တ္တောဝတဂ္ဂံ နု ဝဒန္တိ ဟေကေ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ တိ။ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ တော အရူပသမာပတ္တိယော အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝောဟ ရန္တိ။ **ယက္ခဿာ** တိ သတ္တဿ နရဿ မာနဝဿ ပောသဿ ပုဂ္ဂလဿ ဇီဝဿ ဇာဂုဿ ဇန္တုဿ ဣန္ဒဂုဿ မနုဇဿ။ **သုဒ္ဓိ** န္တိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ။ **ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ** တိ ဣဓ ပဏ္ဍိတတအ ထိရတအ ဉာယတအ ဟေတုတအ လက္ခဏတအ ကာရဏတအ ဌာနတအ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – တ္တောဝတဂ္ဂံ နု ဝဒန္တိ ဟေကေ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။

ဥဒာဟု အညမ္ပိ ဝဒန္တိ တ္တော တိ။ ဥဒာဟု ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ တော အရူပသမာပတ္တိယော အတိက္ကမိတွာ သမတိက္ကမိတွာ ဝီတိဝတ္တေတွာ တ္တော အရူပသမာပတ္တိတော အညံ ဥတ္တရိံ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝောဟရန္တီတိ – ဥဒာဟု အညမ္ပိ ဝဒန္တိ တ္တော။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

> ''ယံ တံ အပုစ္ဆိမှာ အကိတ္တယီ နော၊ အညံ တံ ပုစ္ဆာမ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။
> တ္တောဝတဂ္ဂံ နု ဝဒန္တိ ဟေကေ၊ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
> ဥဒာဟု အညမ္ပိ ဝဒန္တိ တ္တော''တိ။

၁၁၁.တ္တောဝတဂ္ဂမ္ပိ ဝဒန္တိ ဟေကေ၊ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
တေသံ ပနေကေ သမယံ ဝဒန္တိ၊ အနုပါဒိသေသေ ကုသလာဝဒါနာ။

တ္တောဝတဂ္ဂမ္ပိ ဝဒန္တိ ဟေကေ, ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သဿတတအ, တော အရူပသမာပတ္တိယော အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝောဟရန္တိ။ **ယက္ခဿာ** တိ သတ္တဿ နရဿ မာနဝဿ ပောသဿ ပုဂ္ဂလဿ ဇီဝဿ ဇာဂုဿ ဇန္တုဿ ဣန္ဒဂုဿ မနုဇဿ။ **သုဒ္ဓိ** န္တိ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ။ **ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ**တိ ဣဓ ပဏ္ဍိတတအ ထိရတအ ဉာယတအ ဟေတုတအ လက္ခဏတအ ကာရဏတအ ဌာနတအ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – တ္တောဝတဂ္ဂမ္ပိ ဝဒန္တိ ဟေကေ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။

တေသံ ပနေကေ သမယံ ဝဒန္တိ, အနုပါဒိသေသေ ကုသလာဝဒါနာ တိ တေသံယေဝ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥစ္ဆေဒတအ ဘဝတဏ္ဟိတာ ဝိဘဝံ အဘိနန္ဒန္တိ, တေ သတ္တဿ သမံ ဥပသမံ ဝူပသမံ နိရောဓံ ပဋိပဿဒ္ဓိန္တိ ဝဒန္တိ, ယတော ကိံ, ဘော, အယံ အတ္တာ ကာယဿ ဘေဒာ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ ဝိနဿတိ န ဟောတိ ပရံ မရဏာ, တ္တောဝတာ အနုပါဒိသေသောတိ။ **ကုသလာဝဒါနာ**တိ ကုသလတအ ပဏ္ဍိတတအ ထိရတအ ဉာယတအ ဟေတုတအ လက္ခဏတအ ကာရဏတအ ဌာနတအ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – တေသံ ပနေကေ သမယံ ဝဒန္တိ အနုပါဒိသေသေ ကုသလာဝဒါနာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

‘‘တွော၀တဂ္ဂမ္ပိ ၀ဒန္တိ ဟေကေ၊ ယက္ခဿ သုဒ္ဓိံ ဣဓ ပဏ္ဍိတာသေ။
တေသံ ပနေကေ သမယံ ၀ဒန္တိ၊ အနုပာဒိသေသေ ကုသလာ၀ဒနာ’’တိ။

၁၁၂. ဧတေ စ ဉတွ ဥပနိဿိတာတိ၊ ဉတွ မုနီ နိဿယေ သော ဝီမံသီ။
ဉတွ ဝိမုတ္တော န ဝိဝါဒမေတိ၊ ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ ဓီရော။

ဧတေ စ ဉတွ ဥပနိဿိတာ တိ။ **ဧတေ**တိ ဒိဋ္ဌိဂတိကေ။ **ဥပနိဿိတာ** တိ သဿတဒိဋ္ဌိနိဿိတာတိ ဉတွာ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဿိတာတိ ဉတွာ, သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဿိတာတိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝ ယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ဧတေ စ ဉတွ ဥပနိဿိတာတိ။

ဉတွ မုနီ နိဿယေ သော ဝီမံသီ တိ။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ မုနိ သဿ တဒိဋ္ဌိနိဿိတာတိ ဉတွာ, ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဿိတာတိ ဉတွာ, သဿတုစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိဿိတာတိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလ ယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ **သော ဝီမံသီ**တိ ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီတိ – ဉတွ မုနီ နိဿယေ သော ဝီမံသီ။ **ဉတွ ဝိမုတ္တော န ဝိဝါဒမေတီ** တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိ ဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ ။ **ဝိမုတ္တော** တိ မုတ္တော ဝိမုတ္တော ပရိမုတ္တော သုဝိမုတ္တော အစ္စန္တအနုပာဒါဝိ မောက္ခေန။ ‘‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ’’တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ မုတ္တော ဝိမုတ္တော ပရိမုတ္တော သုဝိမုတ္တော အစ္စန္တအနုပာဒါဝိမောက္ခေန။ ‘‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ’’တိ။ ‘‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ’’တိ။ပေ.။ ‘‘ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ’’န္တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ မုတ္တော ဝိမုတ္တော ပရိမုတ္တော သုဝိမုတ္တော အစ္စန္တအနုပာဒါဝိမော က္ခေနာတိ – ဉတွ ဝိမုတ္တော။ **န ဝိဝါဒမေတီ**တိ န ကလဟံ ကရောတိ, န ဘဏ္ဍနံ ကရောတိ, န ဝိဂ္ဂဟံ ကရောတိ, န ဝိ ဝါဒံ ကရောတိ, န မေဓဂံ ကရောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – ‘‘ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တော ခေါ, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘိက္ခု န ကေနစိ သံဝဒတိ, န ကေနစိ ဝိဝဒတိ, ယဉ္စ လောကေ ဝုတ္တံ တေန စ ဝေါဟရတိ အပရာမသ’’န္တိ – ဉတွ ဝိမုတ္တော န ဝိဝါဒမေတိ။

ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ ဓီရောတိ။ **ဘဝါဘဝါယာ**တိ ဘဝါယ ကမ္မဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ ကာမဘဝါယ , ကမ္မဘဝါ ယ ကာမဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ ရူပဘဝါယ, ကမ္မဘဝါယ ရူပဘဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ အရူပဘဝါယ, ကမ္မဘဝါယ အရူပဘ ဝါယ ပုနဗ္ဘဝါယ ပုနပ္ပုနဗ္ဘဝါယ ပုနပ္ပုနဂတိယာ ပုနပ္ပုနဥပပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနပဋိသန္ဓိယာ ပုနပ္ပုနအတ္တဘာဝါယ ပုန ပ္ပုနာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ န သမေတိ န သမာဂစ္ဆတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတိ။ **ဓီရော**တိ ဓီရော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီတိ – ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ ဓီရော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

‘‘ဧတေ စ ဉတွ ဥပနိဿိတာတိ၊ ဉတွ မုနီ နိဿယေ သော ဝီမံသီ။
ဉတွ ဝိမုတ္တော န ဝိဝါဒမေတိ၊ ဘဝါဘဝါယ န သမေတိ ဓီရော’’တိ။

ကလဟဝိဝါဒသုတ္တနိဒ္ဒေသော ဧကာဒသမော။

၁၂. စူဠဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ စူဠဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၁၁၃. **သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊ ဝိဂ္ဂယှ နာနာ ကုသလာ ဝဒန္တိ။**
ယော ဧဝံ ဇာနာတိ [ဧဝံ ပဇာနာတိ (သီ.)] **သ ဝေဒိ ဓမ္မံ၊ ဣဒံ ပဋိက္ကောသမကေဝလီ သော။**

သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ; တေ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ သကာယ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသန္တိ သံဝသန္တိ အာဝသန္တိ ပရိဝသန္တိ။ ယထာ အာဂါရိကာ ဃရေသု ဝသန္တိ, သာပတ္တိကာ ဝာ အာပတ္တီသု ဝသန္တိ, သကိလေသာ ဝာ ကိလေသေသု ဝသန္တိ; ဧဝမေဝ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ, တေ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ သကာယ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသန္တိ သံဝသန္တိ အာဝသန္တိ ပရိဝသန္တီတိ – သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ။

ဝိဂ္ဂယှ နာနာ ကုသလာ ဝဒန္တီ တိ။ **ဝိဂ္ဂယှာ** တိ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ နာနာ ဝဒန္တိ ဝိဝိဓံ ဝဒန္တိ အညောညံ ဝဒန္တိ ပုထု [ပုထုံ (သီ.)] ဝဒန္တိ, န ဧကံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ **ကုသလာ**တိ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ ဉာယဝါဒါ ဟေတုဝါဒါ လက္ခဏဝါဒါ ကာရဏဝါဒါ ဌာနဝါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – ဝိဂ္ဂယှ နာနာ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သ ဝေဒိ ဓမ္မန္တိ။ ယော ဣမံ [ဣဒံ (သီ. က.)] ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဇာနာတိ သော ဓမ္မံ ဝေဒိ အညာသိ အပဿိ ပဋိဝိဇ္ဈီတိ – ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သ ဝေဒိ ဓမ္မံ။

ဣဒံ ပဋိက္ကောသမကေဝလီ သော တိ။ ယော ဣမံ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ပဋိက္ကောသတိ, အကေဝလီ သော အသမတ္တော သော အပရိပုဏ္ဏော သော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တောတိ – ဣဒံ ပဋိက္ကောသမကေဝလီ သော။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

"သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊ ဝိဂ္ဂယှ နာနာ ကုသလာ ဝဒန္တိ။
ယော ဧဝံ ဇာနာတိ သ ဝေဒိ ဓမ္မံ၊ ဣဒံ ပဋိက္ကောသမကေဝလီ သော"တိ။

၁၁၄. **ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊ ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟု။**
သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသံ၊ သဗ္ဗေဝ ဟီမေ ကုသလာဝဒါနာ။

ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တီ တိ။ ဧဝံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ ဝိဝါဒယန္တိ, ကလဟံ ကရောန္တိ, ဘဏ္ဍနံ ကရောန္တိ, ဝိဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ, ဝိဝါဒံ ကရောန္တိ, မေဓဂံ ကရောန္တိ – "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ.။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ"တိ – ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ။

ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟူ တိ။ ပရော ဗာလော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တော အကုသလော အဝိဒ္ဒွာ အဝိဇ္ဇာဂတော အညာဏီ အဝိဘာဝီ ဒုပ္ပညောတိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟု။

သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသ န္တိ။ ဣမေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝါဒော ကတမော သစ္စော တစ္ဆော တထော ဘူတော ယာထာဝေါ အဝိပရီတောတိ – သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသံ။

သဗ္ဗေဝ ဟိမေ ကုသလာဝဒါနာ တိ။ သဗ္ဗေဝိမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ ဉာယဝါဒါ ဟေတုဝါဒါ လက္ခဏဝါဒါ ကာရဏဝါဒါ ဌာနဝါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – သဗ္ဗေဝ ဟိမေ ကုသလာဝဒါနာ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

"ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊ ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟု။
သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသံ၊ သဗ္ဗေဝ ဟိမေ ကုသလာဝဒါနာ"တိ။

၁၁၅.ပရဿ စေ ဓမ္မမနာနုဇာနံ၊ ဗာလောမကော ဟောတိ နိဟီနပညော။
သဗ္ဗေဝ ဗာလာ သုနိဟီနပညာ၊ သဗ္ဗေဝိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ။

ပရဿ စေ ဓမ္မမနာနုဇာန န္တိ။ ပရဿ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ အနာနုဇာနန္တော အနာနုပဿန္တော အနာနုမနန္တော အနာနုမညန္တော အနာနုမောဒန္တောတိ – ပရဿ စေ ဓမ္မမနာနုဇာနံ။

ဗာလောမကော ဟောတိ နိဟီနပညောတိ။ ပရော ဗာလော ဟောတိ ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တော, ဟီနပညော နိဟီနပညော ဩမကပညော လာမကပညော ဆတုက္ကပညော ပရိတ္တပညောတိ – ဗာလောမကော ဟောတိ နိဟီနပညော။

သဗ္ဗေဝ ဗာလာ သုနိဟီနပညာ တိ။ သဗ္ဗေဝိမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဗာလာ ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ ပရိတ္တာ, သဗ္ဗေဝ ဟီနပညာ နိဟီနပညာ ဩမကပညာ လာမကပညာ ဆတုက္ကပညာ ပရိတ္တပညာတိ – သဗ္ဗေဝ ဗာလာ သုနိဟီနပညာ။

သဗ္ဗေဝိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ တိ။ သဗ္ဗေဝိမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ; တေ ဒွါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ သကာယ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသန္တိ သံဝသန္တိ အာဝသန္တိ ပရိဝသန္တိ။ ယထာ အာဂါရိကာ ဝါ ဃရေသု ဝသန္တိ, သာပတ္တိကာ ဝါ အာပတ္တီသု ဝသန္တိ, သကိလေသာ ဝါ ကိလေသေသု ဝသန္တိ; ဧဝမေဝ သဗ္ဗေဝိမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။ပေ.။ ပရိဝသန္တီတိ – သဗ္ဗေဝိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ပရဿ စေ ဓမ္မမနာနုဇာနံ၊ ဗာလောမကော ဟောတိ နိဟီနပညော။
သဗ္ဗေဝ ဗာလာ သုနိဟီနပညာ၊ သဗ္ဗေဝိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ"တိ။

၁၁၆.သန္ဒိဋ္ဌိယာ စေဝ နဝီဝဒါတာ၊ [စေဝနဝေဝဒါတာ (သီ.)၊ စေ ပန ဝိဝဒါတာ (သျာ.)] **သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ မုတီမာ။**
န တေသံ ကောစိ ပရိဟီနပညော၊ ဒိဋ္ဌီ ဟိ တေသမ္ပိ တထာ သမတ္တာ။

သန္ဒိဋ္ဌိယာ စေဝ နဝီဝဒါတာ တိ။ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ အနဝီဝဒါတာ အဝေဒါတာ အပရိယောဒါတာ သံကိလိဋ္ဌာ သံကိလေသိကာတိ – သန္ဒိဋ္ဌိယာ စေဝ နဝီဝဒါတာ။

သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ မုတီမာတိ။ သုဒ္ဓပညာ ဝိသုဒ္ဓပညာ ပရိသုဒ္ဓပညာ ဝေါဒါတပညာ ပရိယောဒါတပညာ။ အထ ဝါ သုဒ္ဓဒဿနာ ဝိသုဒ္ဓဒဿနာ ပရိသုဒ္ဓဒဿနာ ဝေါဒါတဒဿနာ ပရိယောဒါတဒဿနာတိ – သံသုဒ္ဓပညာ။ **ကုသလာ**တိ ကုသလာ ပဏ္ဍိတာ ပညဝန္တော ဗုဒ္ဓိမန္တော ဉာဏိနော ဝိဘာဝိနော မေဓာဝိနောတိ – သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ။ **မုတီမာ**တိ မုတိမာ ပဏ္ဍိတာ ပညဝန္တော ဗုဒ္ဓိမန္တော ဉာဏိနော ဝိဘာဝိနော မေဓာဝိနောတိ – သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ မုတီမာ။

တေသံ န ကောစိ ပရိဟီနပညောတိ။ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ န ကောစိ ဟီနပညော နိဟီနပညော ဩမကပညော လာမကပညော ဆတုက္ကပညော ပရိတ္တပညော အတ္ထိ။ သဗ္ဗေဝ သေဋ္ဌပညာ ဝိသိဋ္ဌပညာ ပါမောက္ခပညာ ဥတ္တမပညာ ပဝရပညာတိ – တေသံ န ကောစိ ပရိဟီနပညော။

ဒိဋ္ဌိ ဟိ တေသမ္ပိ တထာ သမတ္တာတိ။ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဒိဋ္ဌိ တထာ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာ အဘိနိဝိဋ္ဌာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – ဒိဋ္ဌိ ဟိ တေသမ္ပိ တထာ သမတ္တာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"သန္ဒိဋ္ဌိယာ စေဝ နဝီဝဒာတာ၊ သံသုဒ္ဓပညာ ကုသလာ မုတီမာ။
တေသံ န ကောစိ ပရိဟီနပညော၊ ဒိဋ္ဌီ ဟိ တေသမ္ပိ တထာ သမတ္တာ"တိ။

၁၁၇.န တဟမေတံ တထိယန္တိ [တထိဝန္တိ (သျာ.)] **ဗြူမိ၊ ယမာဟု ဗာလာ မိထု အညမညံ။**
သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိမကံသု သစ္စံ၊ တသ္မာ ဟိ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟန္တိ။

န တဟမေတံ တထိယန္တိ ဗြူမီတိ။ **နာ**တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **တေ**န္တိ "ဒ္ဝါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတာနိ နာဟံ ဧတံ တစ္ဆံ တထံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတ"န္တိ ဗြူမိ အာစိက္ခာမိ ဒေသေမိ ပညပေမိ ပဋ္ဌပေမိ ဝိဝရာမိ ဝိဘဇာမိ ဥတ္တာနီကရောမိ ပကာသေမီတိ – န တဟမေတံ တထိယန္တိ ဗြူမိ။

ယမာဟု ဗာလာ မိထု အညမညန္တိ။ မိထူတိ ဒွေ ဇနာ, ဒွေ ကလဟကာရကာ, ဒွေ ဘဏ္ဍနကာရကာ, ဒွေ ဘဿကာရကာ, ဒွေ ဝိဝါဒကာရကာ, ဒွေ အဓိကရဏကာရကာ, ဒွေ ဝါဒိနော, ဒွေ သလ္လပကာ; တေ အညမညံ ဗာလော [ဗာလတော (သီ. က.) ဧဝမုပရိပိ ဆပ္ပဒေသုပိ တောပစ္စယန္တဝသေန] ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တောတိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – ယမာဟု ဗာလာ မိထု အညမညံ။

သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိမကံသု သစ္စန္တိ။ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ – သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိမကံသု သစ္စံ။ "အသဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ။ပေ.။ "နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ – သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိမကံသု သစ္စံ။

တသ္မာ ဟိ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟန္တီတိ။ **တသ္မာ**တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ ပရံ ဗာလော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တောတိ ဒဟန္တိ ပဿန္တိ ဒက္ခန္တိ ဩလောကေန္တိ နိဇ္ဈာယန္တိ ဥပပရိက္ခန္တီတိ – တသ္မာ ဟိ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟန္တိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"န တဟမေတံ တထိယန္တိ ဗြူမိ၊ ယမာဟု ဗာလာ မိထု အညမညံ။
သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိမကံသု သစ္စံ၊ တသ္မာ ဟိ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟန္တီ"တိ။

၁၁၈.ယမာဟု သစ္စံ တထိယန္တိ ဧကေ၊ တမာဟု အညေပိ [အညေ (သီ. က.)] **တုစ္ဆံ မုသာတိ။**
ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊ ကသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

ယမာဟု သစ္စံ တထိယန္တိ ဧကေတိ။ ယံ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ "ဣဒံ သစ္စံ တစ္ဆံ တထံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတ"န္တိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – ယမာဟု သစ္စံ တထိယန္တိ ဧကေ။

တမာဟု အညေပိ တုန္တံ မုသာတိ တိ။ တမေဝ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ "တုစ္ဆံ တေံ, မုသာ တေံ, အဘူတံ တေံ, အလိကံ တေံ, အယာထာဝံ တေ"န္တိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – တမာဟု အညေပိ တုစ္ဆံ မုသာတိ။

ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ တိ။ ဧဝံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ ဝိဝါဒယန္တိ, ကလဟံ ကရောန္တိ, ဘဏ္ဍနံ ကရောန္တိ, ဝိဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ, ဝိဝါဒံ ကရောန္တိ, မေဓဂံ ကရောန္တိ – "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ"တိ – ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ။

ကသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ တိ။ **ကသ္မာ** တိ ကသ္မာ ကိံကာရဏာ ကိံဟေတု ကိံပစ္စယာ ကိံနိဒါနာ ကိံသမုဒယာ ကိံဇာတိကာ ကိံပဘဝါ န ဧကံ ဝဒန္တိ နာနာ ဝဒန္တိ ဝိဝိဓံ ဝဒန္တိ အညောညံ [အညမညံ (က.)] ဝဒန္တိ ပုထု ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ကသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

"ယမာဟု သစ္စံ တထိယန္တိ ဧကေ၊ တမာဟု အညေပိ တုစ္ဆံ မုသာတိ။
ဧဝမ္ပိ ဝိဂ္ဂယှ ဝိဝါဒယန္တိ၊ ကသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တီ"တိ။

၁၁၉. ဧကဉ္ဟိ သစ္စံ န ဒုတီယမတ္ထိ၊ ယသ္မိံ ပဇာ နော ဝိဝဒေ ပဇာနံ။
နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထုနန္တိ၊ တသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

ဧကဉ္ဟိ သစ္စံ န ဒုတီယမတ္ထီ တိ။ ဧကံ သစ္စံ ဝုစ္စတိ ဒုက္ခနိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အထ ဝါ ဧကံ သစ္စံ ဝုစ္စတိ – မဂ္ဂသစ္စံ, နိယျာနသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ, သမ္မာသင်္ကပ္ပော, သမ္မာဝါစာ, သမ္မာကမ္မန္တော, သမ္မာအာဇီဝေါ, သမ္မာဝါယာမော, သမ္မာသတိ, သမ္မာသမာဓီတိ – ဧကဉ္ဟိ သစ္စံ န ဒုတီယမတ္ထိ။

ယသ္မိံ ပဇာ နော ဝိဝဒေ ပဇာနန္တိ။ **ယသ္မိ** န္တိ ယသ္မိံ သစ္စေ။ **ပဇာ** တိ သတ္တာဓိဝစနံ။ **ပဇာနန္တိ** [ပဇာနံ (သီ. က.), ပဇာ (သျာ.)] ယံ သစ္စံ ပဇာနန္တာ အာဇာနန္တာ ဝိဇာနန္တာ ပဋိဝိဇာနန္တာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တာ န ကလဟံ ကရေယျုံ, န ဘဏ္ဍနံ ကရေယျုံ, န ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျုံ, န ဝိဝါဒံ ကရေယျုံ, န မေဓဂံ ကရေယျုံ, ကလဟံ ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိဝါဒံ မေဓဂံ ပဇဟေယျုံ, ဝိနောဒေယျုံ, ဗျန္တိံ ကရေယျုံ [ဗျန္တီကရေယျုံ (သီ. သျာ.)] , အနဘာဝံ ဂမေယျုန္တိ – ယသ္မိံ ပဇာ နော ဝိဝဒေ ပဇာနံ။

နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထုနန္တီ တိ။ နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထုနန္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ သယံ ထုနန္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ "အသဿတော လောကော။ပေ။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ သယံ ထုနန္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထုနန္တိ။

တသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တီ တိ။ **တသ္မာ** တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ န ဧကံ ဝဒန္တိ နာနာ ဝဒန္တိ ဝိဝိဓံ ဝဒန္တိ အညောညံ ဝဒန္တိ ပုထု ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – တသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ဧကဉ္ဟိ သစ္စံ န ဒုတီယမတ္ထိ၊ ယသ္မိံ ပဇာ နော ဝိဝဒေ ပဇာနံ။
နာနာ တေ သစ္စာနိ သယံ ထုနန္တိ၊ တသ္မာ န ဧကံ သမဏာ ဝဒန္တီ"တိ။

၁၂၀. ကသ္မာ န သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ၊ ပဝါဒိယာသေ ကုသလာဝဒါနာ။
သစ္စာနိ သုတာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊ ဥဒါဟု တေ တက္ကမနုဿရန္တိ။

ကသ္မာ န သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ တိ။ **ကသ္မာ** တိ ကသ္မာ ကိံကာရဏာ ကိံဟေတု ကိံပစ္စယာ ကိံနိဒါနာ သစ္စာနိ နာနာ [နာနာနိ (က.)] ဝဒန္တိ, ဝိဝိဓာနိ ဝဒန္တိ, အညောညာနိ ဝဒန္တိ, ပုထူနိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ကသ္မာ န သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ။

ပဝါဒိယာသေ ကုသလာဝဒါနာတိ။ **ပဝါဒိယာသေ**တိ ဝိပ္ပဝဒန္တီတိပိ ပဝါဒိယာသေ။ အထ ဝါ သကံ သကံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ “သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ ပဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ “အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ ပဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ **ကုသလာဝဒါနာ**တိ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ ဉာယဝါဒါ ဟေတုဝါဒါ လက္ခဏဝါဒါ ကာရဏဝါဒါ ဌာနဝါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – ပဝါဒိယာသေ ကုသလာဝဒါနာ။

သစ္စာနိ သုတာနိ ဗဟူနိ နာနာတိ သစ္စာနိ သုတာနိ ဗဟုကာနိ နာနာနိ ဝိဝိဓာနိ အညောညာနိ ပုထူနီတိ – သစ္စာနိ သုတာနိ ဗဟူနိ နာနာ။

ဥဒါဟု တေ တက္ကမနုဿရန္တိ တိ ဥဒါဟု တက္ကေန ဝိတက္ကေန သင်္ကပ္ပေန ယာယန္တိ နီယန္တိ ဝုယှန္တိ သံဟရီယန္တိ။ ဧဝမ္ပိ ဥဒါဟု တေ တက္ကမနုဿရန္တိ။ အထ ဝါ တက္ကပရိယာဟတံ ဝီမံသာနုစရိတံ သယံ ပဋိဘာနံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ။ ဧဝမ္ပိ ဥဒါဟု တေ တက္ကမနုဿရန္တိ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ကသ္မာ န သစ္စာနိ ဝဒန္တိ နာနာ၊ ပဝါဒိယာသေ ကုသလာဝဒါနာ။
သစ္စာနိ သုတာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊ ဥဒါဟု တေ တက္ကမနုဿရန္တီ”တိ။

၁၂၁. န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊ အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ လောကေ။
တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု ပကပ္ပယိတွာ၊ သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မမာဟု။

န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာတိ န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟုကာနိ နာနာနိ ဝိဝိဓာနိ အညောညာနိ ပုထူနီတိ – န ဟေဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ။

အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ လောကေ တိ အညတြ သညာယ နိစ္စဂ္ဂါဟာ ဧကညေဝ သစ္စံ လောကေ ကထီယတိ ဘဏီယတိ ဒီပီယတိ ဝေါဟရီယတိ – ဒုက္ခနိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အထ ဝါ ဧကံ သစ္စံ ဝုစ္စတိ မဂ္ဂသစ္စံ, နိယျာနသစ္စံ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, သေယျထိဒံ – သမ္မာဒိဋ္ဌိ ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓီတိ – အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ လောကေ။

တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု ပကပ္ပယိတွာ, သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မမာဟု တိ။ တက္ကံ ဝိတက္ကံ သင်္ကပ္ပံ တက္ကယိတွာ ဝိတက္ကယိတွာ သင်္ကပ္ပယိတွာ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဇနေန္တိ သဉ္ဇနေန္တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဇနေတွာ သဉ္ဇနေတွာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတွာ “မယှံ သစ္စံ တုယှံ မုသာ”တိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု ပကပ္ပယိတွာ သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မမာဟု။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“န ဟောဝ သစ္စာနိ ဗဟူနိ နာနာ၊ အညတြ သညာယ နိစ္စာနိ လောကေ။
တက္ကဉ္စ ဒိဋ္ဌီသု ပကပ္ပယိတွာ၊ သစ္စံ မုသာတိ ဒွယဓမ္မမာဟု”တိ။

၁၂၂. **ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ၊ ဧတေ စ** [ဧတေသု (သီ.)] **နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ။**
ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ ပဟဿမာနော၊ ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟ။

ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ, ဧတေ စ နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ တိ။ ဒိဋ္ဌံ ဝါ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိံ ဝါ, သုတံ ဝါ သုတသုဒ္ဓိံ ဝါ, သီလံ ဝါ သီလသုဒ္ဓိံ ဝါ, ဝတံ ဝါ ဝတသုဒ္ဓိံ ဝါ, မုတံ ဝါ မုတသုဒ္ဓိံ ဝါ နိဿာယ ဥပနိဿာယ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာတိ – ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ။ **ဧတေ စ နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ** တိ။ န သမ္မာနေတီတိပိ ဝိမာနဒဿီ။ အထ ဝါ ဒောမနဿံ ဇနေတီတိပိ ဝိမာနဒဿီတိ – ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ ဧတေ စ နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ။

ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ ပဟဿမာနော တိ။ ဝိနိစ္ဆယာ ဝုစ္စန္တိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယေ ဝိနိစ္ဆယဒိဋ္ဌိယာ ဌတွာ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာတိ – ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ။ **ပဟဿမာနော** တိ တုဋ္ဌော ဟောတိ ဟဋ္ဌော ပဟဋ္ဌော အတ္တမနော ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပော။ အထ ဝါ ဒန္တဝိဒံသကံ ပဟဿမာနောတိ – ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ ပဟဿမာနော။

ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟာ တိ။ ပရော ဗာလော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တော အကုသလော အဝိဒ္ဒွါ အဝိဇ္ဇာဂတော အညာဏီ အဝိဘာဝီ အမေဓာဝီ ဒုပ္ပညောတိ, ဧဝမာဟ ဧဝံ ကထေတိ ဧဝံ ဘဏတိ ဧဝံ ဒီပယတိ ဧဝံ ဝောဟရတီတိ – ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဒိဋ္ဌေ သုတေ သီလဝတေ မုတေ ဝါ၊ ဧတေ စ နိဿာယ ဝိမာနဒဿီ။
ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ ပဟဿမာနော၊ ဗာလော ပရော အက္ကုသလောတိ စာဟာ”တိ။

၁၂၃. **ယေနေဝ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟာတိ၊ တေနာတုမာနံ ကုသလောတိ စာဟ။**
သယမတ္တနာ သော ကုသလာဝဒါနော၊ အညံ ဝိမာနေတိ တဒေဝ ပါဝ။

ယေနေဝ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟာတီတိ။ ယေနေဝ ဟေတုနာ ယေန ပစ္စယေန ယေန ကာရဏေန ယေန ပဘဝေန ပရံ ဗာလတော ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော ဒဟတိ ပဿတိ ဒက္ခတိ ဩလောကေတိ နိဇ္ဈာယတိ ဥပပရိက္ခတီတိ – ယေနေဝ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟာတိ။

တေနာတုမာနံ ကုသလောတိ စာဟာတိ။ **အာတုမာနော** ဝုစ္စတိ အတ္တာ။ သောပိ တေနေဝ ဟေတုနာ တေန ပစ္စယေန တေန ကာရဏေန တေန ပဘဝေန အတ္တာနံ အဟမသ္မိ ကုသလော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီတိ – တေနာတုမာနံ ကုသလောတိ စာဟ။

သယမတ္တနာ သော ကုသလာဝဒါနောတိ။ သယမေဝ အတ္တာနံ ကုသလဝါဒော ပဏ္ဍိတဝါဒော ထိရဝါဒော ဉာယဝါဒော ဟေတုဝါဒော လက္ခဏဝါဒော ကာရဏဝါဒော ဌာနဝါဒော သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – သယမတ္တနာ သော ကုသလာဝဒါနော။

အညံ ဝိမာနေတိ တဒေဝ ပါဝတိ။ န သမ္မာနေတီတိပိ အညံ ဝိမာနေတိ။ အထ ဝါ ဒောမနဿံ ဇနေတီတိပိ အညံ ဝိမာနေတိ။ **တဒေဝ ပါဝ**တိ တဒေဝ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ပါဝဒတိ “ဣတိပါယံ ပုဂ္ဂလော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရီတဒဿနော”တိ – အညံ ဝိမာနေတိ တဒေဝ ပါဝဒ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယေနေဝ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟာတိ၊ တေနာတုမာနံ ကုသလောတိ ဗာဟ။
သယမတ္တနာ သော ကုသလာဝအနော၊ အညံ ဝိမာနေတိ တဒေဝ ဟာတ”တိ။

၁၂၄. **အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တော၊ မာနေန မတ္တော ပရိပုဏ္ဏမာနီ။**
သယမေဝ သာမံ မနသာဘိသိတ္တော၊ ဒိဋ္ဌီ ဟိ သာ တဿ တထာ သမတ္တာ။

အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တော တိ။ အတိသာရဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ ကိံကာရဏာ အတိသာရဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ? သဗ္ဗာ တာ ဒိဋ္ဌိယော ကာရဏာတိက္ကန္တာ လက္ခဏာတိက္ကန္တာ ဌာနာတိက္ကန္တာ, တံကာရဏာ အတိသာရဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိယော အတိသာရဒိဋ္ဌိယော [သဗ္ဗေပိ တိတ္ထိယာ အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ (သျာ.)] ။ ကိံကာရဏာ သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ အတိသာရဒိဋ္ဌိယော? တေ [တာ (က.)] အညမညံ အတိက္ကမိတွာ သမတိက္ကမိတွာ ဝီတိဝတ္တိတွာ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဇနေန္တိ သဉ္ဇနေန္တိ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ အဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တိ, တံကာရဏာ သဗ္ဗာပိ ဒိဋ္ဌိယော ဝုစ္စန္တိ အတိသာရဒိဋ္ဌိယော။ **အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တော**တိ။ အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သမတ္တော ပရိပုဏ္ဏော အနောမောတိ – အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တော။

မာနေန မတ္တော ပရိပုဏ္ဏမာနီ တိ။ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိမာနေန မတ္တော ပမတ္တော ဥမ္မတ္တော အတိမတ္တောတိ – မာနေန မတ္တော။ **ပရိပုဏ္ဏမာနီ** တိ ပရိပုဏ္ဏမာနီ သမတ္တမာနီ အနောမမာနီတိ – မာနေန မတ္တော ပရိပုဏ္ဏမာနီ။

သယမေဝ သာမံ မနသာဘိသိတ္တော တိ။ သယမေဝ အတ္တာနံ စိတ္တေန အဘိသိဉ္စတိ “အဟမသ္မိ ကုသလော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီ”တိ – သယမေဝ သာမံ မနသာဘိသိတ္တော။

ဒိဋ္ဌီ ဟိ သာ တဿ တထာ သမတ္တာ တိ။ တဿ သာ ဒိဋ္ဌိ တထာ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာ အဘိနိဝိဋ္ဌာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – ဒိဋ္ဌီ ဟိ သာ တဿ တထာ သမတ္တာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အတိသာရဒိဋ္ဌိယာ သော သမတ္တော၊ မာနေန မတ္တော ပရိပုဏ္ဏမာနီ။
သယမေဝ သာမံ မနသာဘိသိတ္တော၊ ဒိဋ္ဌီ ဟိ သာ တဿ တထာ သမတ္တာ”တိ။

၁၂၅. **ပရဿ စေ ဟိ ဝစသာ နိဟီနော၊ တုမော သဟာ ဟောတိ နိဟီနပညော။**
အထ စေ သယံ ဝေဒဂူ ဟောတိ ဓီရော၊ န ကောစိ ဗာလော သမဏေသု အတ္ထိ။

ပရဿ စေ ဟိ ဝစသာ နိဟီနောတိ ပရဿ စေ တစာယ ဝစနေန နိန္ဒိတကာရဏာ ဂရဟိတကာရဏာ ဥပဝဒိတကာရဏာ ပရော ဗာလော ဟောတိ ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တောတိ – ပရဿ စေ ဟိ ဝစသာ နိဟီနော။ **တုမော သဟာ ဟောတိ နိဟီနပညော**တိ။ သောပိ တေနေဝ သဟာ ဟောတိ ဟီနပညော နိဟီနပညော ဩမကပညော လာမကပညော ဆတုက္ကပညော ပရိတ္တပညောတိ – တုမော သဟာ ဟောတိ နိဟီနပညော။

အထ စေ သယံ ဝေဒဂူ ဟောတိ ဓီရောတိ အထ စေ သယံ ဝေဒဂူ ဟောတိ ဓီရော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီတိ – အထ စေ သယံ ဝေဒဂူ ဟောတိ ဓီရော။

န ကောစိ ဗာလော သမဏေသု အတ္ထိ တိ။ သမဏေသု န ကောစိ ဗာလော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တော အတ္ထိ, သဗ္ဗေဝ သေဋ္ဌပညာ [အဂ္ဂပညာ သေဋ္ဌပညာ (သျာ.)] ဝိသိဋ္ဌပညာ ပာမောက္ခပညာ ဥတ္တမပညာ ပဝရပညာတိ – န ကောစိ ဗာလော သမဏေသု အတ္ထိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပရဿ စေ ဟိ ဝစသာ နိဟီနော၊ တုမော သဟာ ဟောတိ နိဟီနပညော။
အထ စေ သယံ ဝေဒဂူ ဟောတိ ဓီရော၊ န ကောစိ ဗာလော သမဏေသု အတ္ထီ”တိ။

၁၂၆. အညံ ဣတော ယာဘိဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊ အပရဒ္ဓါ သုဒ္ဓိမကေဝလီ တေ။
ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော ဝဒန္တိ၊ သန္ဒိဋ္ဌိရာဂေန ဟိ တေဘိရတ္တာ။

အညံ ဣတော ယာဘိဝဒန္တိ ဓမ္မံ, အပရဒ္ဓါ သုဒ္ဓိမကေဝလီ တေ တိ။ ဣတော အညံ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ယေ အဘိဝဒန္တိ, တေ သုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ပရိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဝေါဒါတမဂ္ဂံ ပရိယောဒါတမဂ္ဂံ ဝိရဒ္ဓါ အပရဒ္ဓါ ခလိတာ ဂလိတာ အညာယ အပရဒ္ဓါ အကေဝလီ တေ, အသမတ္တာ တေ, အပရိပုဏ္ဏာ တေ, ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ ပရိတ္တာတိ – အညံ ဣတော ယာဘိဝဒန္တိ ဓမ္မံ, အပရဒ္ဓါ သုဒ္ဓိမကေဝလီ တေ။

ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော ဝဒန္တီ တိ။ တိတ္ထံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ တိတ္ထိယာ ဝုစ္စန္တိ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။ ပုထုဒိဋ္ဌိယာ ပုထုဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော ဝဒန္တိ။

သန္ဒိဋ္ဌိရာဂေန ဟိ တေဘိရတ္တာ တိ။ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိရာဂေန ရတ္တာ အဘိရတ္တာတိ – သန္ဒိဋ္ဌိရာဂေန ဟိ တေဘိရတ္တာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အညံ ဣတော ယာဘိဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊ အပရဒ္ဓါ သုဒ္ဓိမကေဝလီ တေ။
ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော ဝဒန္တိ၊ သန္ဒိဋ္ဌိရာဂေန ဟိ တေဘိရတ္တာ”တိ။

၁၂၇. ဣဓေဝ သုဒ္ဓိံ ဣတိ ဝါဒယန္တိ၊ နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟု။
ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော နိဝိဋ္ဌာ၊ သကာယနေ တတ္ထ ဒဠှံ ဝဒါနာ။

ဣဓေဝ သုဒ္ဓိံ ဣတိ ဝါဒယန္တီ တိ။ ဣဓ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ “သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ ဣဓ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ “အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ ဣဓ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ဣဓေဝ သုဒ္ဓိံ ဣတိ ဝါဒယန္တိ။

နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟူ တိ။ အတ္တနော သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေ ပရဝါဒေ ခိပန္တိ ဥက္ခိပန္တိ ပရိက္ခိပန္တိ။ “သော သတ္ထာ န သဗ္ဗညူ, ဓမ္မော န သွာက္ခာတော, ဂဏော န သုပ္ပဋိပန္နော, ဒိဋ္ဌိ န ဘဒ္ဒိကာ, ပဋိပဒါ န သုပညတ္တာ, မဂ္ဂေါ န နိယျာနိကော, နတ္ထေတ္ထ သုဒ္ဓိ ဝါ ဝိသုဒ္ဓိ ဝါ ပရိသုဒ္ဓိ ဝါ, မုတ္တိ ဝါ ဝိမုတ္တိ ဝါ ပရိမုတ္တိ ဝါ, နတ္ထေတ္ထ သုဇ္ဈန္တိ ဝါ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ ပရိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ, မုစ္စန္တိ ဝါ ဝိမုစ္စန္တိ ဝါ ပရိမုစ္စန္တိ ဝါ ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ ပရိတ္တာ”တိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟု။

ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော နိဝိဋ္ဌာ တိ။ တိတ္ထံ ဝုစ္စတိ ဒိဋ္ဌိဂတံ။ တိတ္ထိယာ ဝုစ္စန္တိ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ။ ပုထုဒိဋ္ဌိယာ [ပုထုတိတ္ထိယာ (သီ. က.) ပုရိမကထာယ ဟဒ္ဒဘောဗော နတ္ထိ] ပုထုဒိဋ္ဌိဂတေသု နိဝိဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – ဧဝမ္ပိ တိတ္ထျာ ပုထုသော နိဝိဋ္ဌာ။

သကာယနေ တတ္ထ ဒဠှံ ဝဒါနာ တိ။ ဓမ္မော သကာယနံ, ဒိဋ္ဌိ သကာယနံ, ပဋိပဒါ သကာယနံ, မဂ္ဂေါ သကာယနံ, သကာယနေ ဒဠှဝါဒါ ထိရဝါဒါ ဗလိကဝါဒါ အဝဋ္ဌိတဝါဒါတိ – သကာယနေ တတ္ထ ဒဠှံ ဝဒါနာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ကြဓေဝ သုဒ္ဓိံ ကြတိ တဒယတ္တိ၊ နာညေသု ဓမ္မေသု ဝိသုဒ္ဓိမာဟု။
ဧဝမ္ပိ တိတ္ထိယာ ပုထုသော နိဝိဋ္ဌာ၊ သကာယနေ တတ္ထ ဒဠှံ ဝဒာနာ”တိ။

၁၂၈. သကာယနေ တပိ ဒဠှံ ဝဒာနော၊ ကမေတ္ထ [ကံ တတ္ထ (သီ. က.)] ဗာလောတိ ပရံ ဒဟေယျ။
သယံဝ [သယမေဝ (သျာ.)] သော မေဓဂမာဝဟေယျ၊ ပရံ ဝဒံ ဗာလမသုဒ္ဓိဓမ္မံ။

သကာယနေ တပိ ဒဠှံ ဝဒာနောတိ။ ဓမ္မော သကာယနံ, ဒိဋ္ဌိ သကာယနံ, ပဋိပဒါ သကာယနံ, မဂ္ဂေါ သကာယနံ, သကာယနေ ဒဠှဝါဒေါ ထိရဝါဒေါ ဗလိကဝါဒေါ အဝဋ္ဌိတဝါဒေါတိ – သကာယနေ တပိ ဒဠှံ ဝဒာနော။

ကမေတ္ထ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟေယျာတိ။ **ဧတ္ထာ**တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ ပရံ ဗာလတော ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော ကံ ဒဟေယျ ကံ ပဿေယျ ကံ ဒက္ခေယျ ကံ ဩလောကေယျ ကံ နိဇ္ဈာယေယျ ကံ ဥပပရိက္ခေယျာတိ – ကမေတ္ထ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟေယျ။

သယံဝ သော မေဓဂမာဝဟေယျ, ပရံ ဝဒံ ဗာလမသုဒ္ဓိဓမ္မန္တိ။ ပရော ဗာလော ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တော အသုဒ္ဓိဓမ္မော အဝိသုဒ္ဓိဓမ္မော အပရိသုဒ္ဓိဓမ္မော အဝေဒါတဓမ္မောတိ – ဧဝံ ဝဒန္တော ဧဝံ ကထေန္တော ဧဝံ ဘဏန္တော ဧဝံ ဒီပယန္တော ဧဝံ ဝေါဟရန္တော သယမေဝ ကလဟံ ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိဝါဒံ မေဓဂံ အာဝဟေယျ သမာဝဟေယျ အာဟရေယျ သမာဟရေယျ အာကဍ္ဎေယျ သမာကဍ္ဎေယျ ဂဏှေယျ ပရာမသေယျ အဘိနိဝိသေယျာတိ – သယံဝ သော မေဓဂမာဝဟေယျ ပရံ ဝဒံ ဗာလမသုဒ္ဓိဓမ္မံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သကာယနေ တပိ ဒဠှံ ဝဒာနော၊ ကမေတ္ထ ဗာလောတိ ပရံ ဒဟေယျ။
သယံဝ သော မေဓဂမာဝဟေယျ၊ ပရံ ဝဒံ ဗာလမသုဒ္ဓိဓမ္မ”န္တိ။

၁၂၉. ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ သယံ ပမာယ၊ ဥဒ္ဓံသ [ဥဒ္ဓံ သော (သျာ.)] လောကသ္မိံ ဝိဝါဒမေတိ။
ဟိတွာန သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယာနိ၊ န မေဓဂံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ။

ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ သယံ ပမာယာတိ။ ဝိနိစ္ဆယာ ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ ဝိနိစ္ဆယဒိဋ္ဌိယာ ဌတွာ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ။ **သယံ ပမာယာ**တိ သယံ ပမာယ ပမိနိတွာ။ “အယံ သတ္ထာ သဗ္ဗညူ”တိ သယံ ပမာယ ပမိနိတွာ, “အယံ ဓမ္မော သွာက္ခာတော။ အယံ ဂဏော သုပ္ပဋိပန္နော။ အယံ ဒိဋ္ဌိ ဘဒ္ဒိကာ။ အယံ ပဋိပဒါ သုပညတ္တာ။ အယံ မဂ္ဂေါ နိယျာနိကော”တိ သယံ ပမာယ ပမိနိတွာတိ – ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ သယံ ပမာယ။

ဥဒ္ဓံသ လောကသ္မိံ ဝိဝါဒမေတီတိ။ ဥဒ္ဓံသော ဝုစ္စတိ အနာဂတံ။ အတ္တနော ဝါဒံ ဥဒ္ဓံ ဌပေတွာ သယမေဝ ကလဟံ ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိဝါဒံ မေဓဂံ ဧတိ ဥပေတိ ဥပဂစ္ဆတိ ဂဏှာတိ ပရာမသတိ အဘိနိဝိသတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ဥဒ္ဓံသ လောကသ္မိံ ဝိဝါဒမေတိ။ အထ ဝါ အညေန ဥဒ္ဓံ ဝါဒေန သဒ္ဓိံ ကလဟံ ကရောတိ ဘဏ္ဍနံ ကရောတိ ဝိဂ္ဂဟံ ကရောတိ ဝိဝါဒံ ကရောတိ မေဓဂံ ကရောတိ – “န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ.။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ဥဒ္ဓံသ လောကသ္မိံ ဝိဝါဒမေတိ။

ဟိတွာန သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယာနီတိ။ ဝိနိစ္ဆယာ ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ။ ဒိဋ္ဌိဝိနိစ္ဆယာ သဗ္ဗေ ဝိနိစ္ဆယေ [သဗ္ဗာ ဝိနိစ္ဆိတဒိဋ္ဌိယော (သျာ.), သဗ္ဗာ ဝိနိစ္ဆယဒိဋ္ဌိယော (က.)] ဟိတွာ စဇိတွာ ပရိစ္စဇိတွာ ဇဟိတွာ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – ဟိတွာန သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယာနိ။

န မေဓဂံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေတိ။ န ကလဟံ ကရောတိ, န ဘဏ္ဍနံ ကရောတိ, န ဝိဂ္ဂဟံ ကရောတိ, န ဝိဝါဒံ ကရောတိ, န မေဓဂံ ကရောတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တော ခော, အဂ္ဂိဝေဿန, ဘိက္ခု န ကေနစိ

သံဝဒတိ, န ကေနစိ ဝိဝဒတိ, ယဉ္စ လောကေ ဝုတ္တံ တေန စ တေဟရတိ အပရာမသ''န္တိ။ **ဇန္တူ** တိ သတ္တော နရော မာနဝေါ ပေါသော ပုဂ္ဂလော ဇီဝေါ ဇာဂု ဇန္တု ဣန္ဒဂု မနုဇော။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – န မေဓဂံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''ဝိနိစ္ဆယေ ဌတွာ သယံ ပမာယ၊ ဥဒ္ဓံ သ လောကသ္မိံ ဝိဝါဒမေတိ။
> ဟိတွာန သဗ္ဗာနိ ဝိနိစ္ဆယာနိ၊ န မေဓဂံ ကုဗ္ဗတိ ဇန္တု လောကေ''တိ။

စူဠဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသော ဒွါဒသမော။

၁၃. မဟာဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ မဟာဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၁၃၀.**ယေ ကေစိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တိ** [သစ္စန္တိ ပဝါဒယန္တိ (သျာ.)] ။
သဗ္ဗေဝ တေ နိန္ဒမန္ဝါနယန္တိ၊ အထော ပသံသမ္ပိ လဘန္တိ တတ္ထ။

ယေ ကေစိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ တိ။ **ယေ ကေစီ**တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ ပရိယာဒိယနဝစနမေတံ – ယေ ကေစီတိ။ **ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ** တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ; တေ ဒွာသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတာနံ အညတရညတရံ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ သကာယ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝသန္တိ သံဝသန္တိ အာဝသန္တိ ပရိဝသန္တိ။ ယထာ အာဂါရိကာ ဝာ ဃရေသု ဝသန္တိ, သာပတ္တိကာ ဝာ အာပတ္တီသု ဝသန္တိ, သကိလေသာ ဝာ ကိလေသေသု ဝသန္တိ; ဧဝမေဝ သန္တေကေ။ပေ.။ ပရိဝသန္တီတိ – ယေ ကေစိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ။

ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တီ တိ။ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။ "အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တိ။

သဗ္ဗေဝ တေ နိန္ဒမန္ဝါနယန္တီ တိ။ သဗ္ဗေဝ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ နိန္ဒမေဝ အန္ဝေန္တိ, ဂရဟမေဝ အန္ဝေန္တိ, အကိတ္တိမေဝ အန္ဝေန္တိ; သဗ္ဗေ နိန္ဒိတာယေဝ ဟောန္တိ, ဂရဟိတာယေဝ ဟောန္တိ, အကိတ္တိတာယေဝ ဟောန္တီတိ – သဗ္ဗေဝ တေ နိန္ဒမန္ဝါနယန္တိ။

အထော ပသံသမ္ပိ လဘန္တိ တတ္ထာ တိ။ တတ္ထ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ ပသံသံ ထောမနံ ကိတ္တိံ ဝဏ္ဏဟာရိကံ လဘန္တိ ပဋိလဘန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ ဝိန္ဒန္တီတိ – အထော ပသံသမ္ပိ လဘန္တိ တတ္ထ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

"ယေ ကေစိမေ ဒိဋ္ဌိပရိဗ္ဗသာနာ၊ ဣဒမေဝ သစ္စန္တိ စ ဝါဒယန္တိ။
သဗ္ဗေဝ တေ နိန္ဒမန္ဝါနယန္တိ၊ အထော ပသံသမ္ပိ လဘန္တိ တတ္ထာ"တိ။

၁၃၁.**အပ္ပဉှိ ဧတံ န အလံ သမာယ၊ ဒုဝေ ဝိဝါဒဿ ဖလာနိ ဗြူမိ။**
ဧတမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိဝါဒယေထ၊ ခေမာဘိပဿံ အဝိဝါဒဘူမိံ။

အပ္ပဉှိ ဧတံ န အလံ သမာယာ တိ။ **အပ္ပဉှိ ဧတ** န္တိ အပ္ပကံ ဧတံ, ဩမကံ ဧတံ, ထောကကံ ဧတံ, လာမကံ ဧတံ, ဆတုက္ကံ ဧတံ, ပရိတ္တကံ ဧတန္တိ – အပ္ပဉှိ ဧတံ။ **န အလံ သမာယာ**တိ နာလံ ရာဂဿ သမာယ, ဒေါသဿ သမာယ, မောဟဿ သမာယ , ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ မက္ခဿ။ ပဠာသဿ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယဿ။ မာယာယ။ သာဌေယျဿ။ ထမ္ဘဿ။ သာရမ္ဘဿ။ မာနဿ။ အတိမာနဿ။ မဒဿ။ ပမာဒဿ။ သဗ္ဗကိလေသာနံ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတာနံ။ သဗ္ဗဒရထာနံ ။ သဗ္ဗပရိဠာဟာနံ။ သဗ္ဗသန္တာပာနံ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သမာယ ဥပသမာယ ဝူပသမာယ နိဗ္ဗာနာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဿဒ္ဓိယာတိ – အပ္ပဉှိ ဧတံ န အလံ သမာယ။

ဒုဝေ ဝိဝါဒဿ ဖလာနိ ဗြူမီ တိ။ ဒိဋ္ဌိကလဟဿ ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနဿ ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟဿ ဒိဋ္ဌိဝိဝါဒဿ ဒိဋ္ဌိမေဓဂဿ ဒွေ ဖလာနိ ဟောန္တိ – ဇယပရာဇယော ဟောတိ, လာဘာလာဘော ဟောတိ, ယသာယသော ဟောတိ, နိန္ဒာပသံသော ဟောတိ, သုခဒုက္ခံ ဟောတိ, သောမနဿဒေါမနဿံ ဟောတိ, ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ ဟောတိ, အနုနယပဋိဃံ ဟောတိ, ဥဂ္ဃ

ဃာတိနိုက္ခတိ ပောတိ, အနုရောဓဝိရောဓော ပောတိ။ အထ တ တံ ကမ္မံ နိရယသံဝတ္တနိကံ, တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကံ, ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကန္တိ ဇူမိ အာစိက္ခာမိ ဒေသေမိ ပညပေမိ ပဋ္ဌပေမိ ဝိဝရာမိ ဝိဘဇာမိ ဥတ္တာနီ ကရောမိ ပကာသေမီတိ – ဒုဝေ ဝိတဒဿ ဖလာနိ ဇူမိ။

ဧတေမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိတဒယေထာ တိ။ **ဧတေမ္ပိ ဒိသွာ** တိ ဧတံ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ ဒိဋ္ဌိကလဟေသု ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနေသု ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟေသု ဒိဋ္ဌိဝိတဒေသု ဒိဋ္ဌိမေဓဂေသူတိ – ဧတေမ္ပိ ဒိသွာ။ **န ဝိတဒယေထာ**တိ န ကလဟံ ကရေယျ, န ဘဏ္ဍနံ ကရေယျ, န ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ, န ဝိတဒံ ကရေယျ, န မေဓဂံ ကရေယျ, ကလဟံ ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိတဒံ မေဓဂံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ကလဟာ ဘဏ္ဍနာ ဝိဂ္ဂဟာ ဝိတဒာ မေဓဂာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ဧတေမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိတဒယေထ။

ခေမာဘိပဿံ အဝိတဒဘူမိန္တိ။ အဝိတဒဘူမိံ ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ဧတံ အဝိတဒဘူမိံ ခေမတော တာဏတော လေဏတော သရဏတော အဘယတော အစ္စုတတော အမတတော နိဗ္ဗာနတော ပဿန္တော ဒက္ခန္တော ဩလောကေန္တော နိဇ္ဈာယန္တော ဥပပရိက္ခန္တောတိ – ခေမာဘိပဿံ အဝိတဒဘူမိံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ‘‘အပ္ပဉှိ ဧတံ န အလံ သမာယ၊ ဒုဝေ ဝိတဒဿ ဖလာနိ ဇူမိ။
> ဧတေမ္ပိ ဒိသွာ န ဝိတဒယေထ၊ ခေမာဘိပဿံ အဝိတဒဘူမိ’’န္တိ။

၁၃၂. ယာ ကာစိမာ သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ၊ သဗ္ဗာဝ ဧတာ န ဥပေတိ ဝိဒ္ဒွာ။
အနူပယော သော ဥပယံ ကိမေယျ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ ခန္တိမကုဗ္ဗမာနော။

ယာ ကာစိမာ သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ တိ။ **ယာ ကာစီ**တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ ပရိယာဒိယနဝစနမေတံ – ယာ ကာစီတိ။ **သမ္မုတိယော** တိ။ သမ္မုတိယော ဝုစ္စန္တိ ဒ္ဒာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဒိဋ္ဌိသမ္မုတိယော။ **ပုထုဇ္ဇာ**တိ ပုထုဇ္ဇနေဟိ ဇနိတာ သမ္မုတိယောတိ ပုထုဇ္ဇာ, ပုထု နာနာဇနေဟိ ဇနိတာ တ သမ္မုတိယောတိ ပုထုဇ္ဇာတိ – ယာ ကာစိမာ သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ။

သဗ္ဗာဝ ဧတာ န ဥပေတိ ဝိဒ္ဒွာ တိ။ ဝိဒ္ဒွာ ဝိဇ္ဇာဂတော ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီ။ သဗ္ဗာဝ ဧတာ ဒိဋ္ဌိသမ္မုတိယော နေတိ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – သဗ္ဗာဝ ဧတာ န ဥပေတိ ဝိဒ္ဒွာ။

အနူပယော သော ဥပယံ ကိမေယျာ တိ။ **ဥပယော**တိ ဒွေ ဥပယာ – တဏှူပယော စ ဒိဋ္ဌူပယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှူပယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌူပယော။ တဿ တဏှူပယော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌူပယော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဏှူပယဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌူပယဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ အနူပယော ပုဂ္ဂလော ကိံ ရူပံ ဥပေယျ ဥပဂစ္ဆေယျ ဂဏှေယျ ပရာမသေယျ အဘိနိဝိသေယျ အတ္တာ မေတိ။ ကိံ ဝေဒနံ။ ကိံ သညံ။ ကိံ သင်္ခါရေ။ ကိံ ဝိညာဏံ။ ကိံ ဂတိံ။ ကိံ ဥပပတ္တိံ။ ကိံ ပဋိသန္ဓိံ။ ကိံ ဘဝံ ။ ကိံ သံသာရံ။ ကိံ ဝဋ္ဋံ ဥပေယျ ဥပဂစ္ဆေယျ ဂဏှေယျ ပရာမသေယျ အဘိနိဝေသေယျာတိ – အနူပယော သော ဥပယံ ကိမေယျ။

ဒိဋ္ဌေ သုတေ ခန္တိမကုဗ္ဗမာနော တိ။ ဒိဋ္ဌေ တ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိယာ တ သုတေ တ သုတသုဒ္ဓိယာ တ မုတေ တ မုတသုဒ္ဓိယာ တ ခန္တိံ အကုဗ္ဗမာနော ဆန္ဒံ အကုဗ္ဗမာနော ပေမံ အကုဗ္ဗမာနော ရာဂံ အကုဗ္ဗမာနော အဇနယမာနော အသဉ္ဇနယမာနော အနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တယမာနောတိ – ဒိဋ္ဌေ သုတေ ခန္တိမကုဗ္ဗမာနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယာ ကာစိမာ သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ၊ သဗ္ဗာဝ ဧတာ န ဥပေတိ ဝိဒွါ။
အနူပယော သော ဥပယံ ကိမေယျ၊ ဒိဋ္ဌေ သုတေ ခန္တိမကုဗ္ဗမာနော”တိ။

၁၃၃.သီလုတ္တမာ သညမေနာဟု သုဒ္ဓိံ၊ ဝတံ သမာဒာယ ဥပဋ္ဌိတာသေ။
ကွာဘဝေ သိက္ခေမ အထဿ သုဒ္ဓိံ၊ ဘဝူပနီတာ ကုသလာဝဒါနာ။

သီလုတ္တမာ သညမေနာဟု သုဒ္ဓိ န္တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလုတ္တမဝါဒါ; တေ သီလမတ္တေန သညမမတ္တေန သံဝရမတ္တေန အဝီတိက္ကမမတ္တေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိဝိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိဝိမုတ္တိံ အာဟု [အာဟံသု (သီ. က.)] ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တိ။

သမဏမုဏ္ဍိကာပုတ္တော ဧဝမာဟ – “စတူဟိ ခော အဟံ, ဂဟပတိ, ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ပုရိသပုဂ္ဂလံ ပညပေမိ သမ္ပန္နကုသလံ ပရမကုသလံ ဥတ္တမပတ္တိပတ္တံ သမဏံ အယောဇ္ဈံ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဣဓ, ဂဟပတိ, န ကာယေန ပာပကမ္မံ ကရောတိ, န ပာပိကံ [ပာပကံ (သီ.)] ဝါစံ ဘာသတိ, န ပာပကံ သင်္ကပ္ပံ သင်္ကပ္ပေတိ, န ပာပကံ အာဇီဝံ အာဇီဝတိ။ ဣမေဟိ ခော အဟံ, ဂဟပတိ , စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ ပုရိသပုဂ္ဂလံ ပညပေမိ သမ္ပန္နကုသလံ ပရမကုသလံ ဥတ္တမပတ္တိပတ္တံ သမဏံ အယောဇ္ဈံ; ဧဝမေဝ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သီလုတ္တမဝါဒါ; တေ သီလမတ္တေန သညမမတ္တေန သံဝရမတ္တေန အဝီတိက္ကမမတ္တေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ အာဟု ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီ”တိ – သီလုတ္တမာ သညမေနာဟု သုဒ္ဓိံ။

ဝတံ သမာဒာယ ဥပဋ္ဌိတာသေ တိ။ **ဝတ**န္တိ ဟတ္ထိဝတံ ဝါ အဿဝတံ ဝါ ဂေါဝတံ ဝါ ကုက္ကုရဝတံ ဝါ ကာကဝတံ ဝါ ဝါသုဒေဝဝတံ ဝါ ဗလဒေဝဝတံ ဝါ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒဝတံ ဝါ မဏိဘဒ္ဒဝတံ ဝါ အဂ္ဂိဝတံ ဝါ နာဂဝတံ ဝါ သုပဏ္ဏဝတံ ဝါ ယက္ခဝတံ ဝါ အသုရဝတံ ဝါ ဂန္ဓဗ္ဗဝတံ ဝါ မဟာရာဇဝတံ ဝါ စန္ဒဝတံ ဝါ သူရိယဝတံ ဝါ ဣန္ဒဝတံ ဝါ ဗြဟ္မဝတံ ဝါ ဒေဝဝတံ ဝါ ဒိသာဝတံ ဝါ အာဒာယ သမာဒာယ အာဒိယိတွာ သမာဒိယိတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာ ဥပဋ္ဌိတာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – ဝတံ သမာဒာယ ဥပဋ္ဌိတာသေ။

ကွာဘဝေ သိက္ခေမ အထဿ သုဒ္ဓိ န္တိ။ **ကွာ**တိ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သက္ကာယ ခန္တိယာ သက္ကာယ ရုစိယာ သက္ကာယ လဒ္ဓိယာ။ **သိက္ခေမာ** တိ သိက္ခေမ အာစရေမ သမာစရေမ သမာဒာယ ဝတ္တေမာတိ – ကွာဘဝေ သိက္ခေမ။ **အထဿ သုဒ္ဓိ**န္တိ အထဿ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိန္တိ – ကွာဘဝေ သိက္ခေမ အထဿ သုဒ္ဓိံ။

ဘဝူပနီတာ ကုသလာဝဒါနာတိ။ **ဘဝူပနီတာ**တိ ဘဝူပနီတာ ဘဝူပဂတာ ဘဝဇ္ဈောသိတာ ဘဝါဓိမုတ္တာတိ – ဘဝူပနီတာ ။ **ကုသလာဝဒါနာ**တိ ကုသလဝါဒါ ပဏ္ဍိတဝါဒါ ထိရဝါဒါ ဉာယဝါဒါ ဟေတုဝါဒါ လက္ခဏဝါဒါ ကာရဏဝါဒါ ဌာနဝါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – ဘဝူပနီတာ ကုသလာဝဒါနာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သီလုတ္တမာ သညမေနာဟု သုဒ္ဓိံ၊ ဝတံ သမာဒာယ ဥပဋ္ဌိတာသေ။
ကွာဘဝေ သိက္ခေမ အထဿ သုဒ္ဓိံ၊ ဘဝူပနီတာ ကုသလာဝဒါနာ”တိ။

၁၃၄.သစေ စုတော သီလဝတတော ဟောတိ၊ ပဝေဓတီ [သ ဝေဓတီ (သီ သျာ.)] ကမ္မဝိရာဓယိတွာ။
ပဇပ္ပတီ [သ ဇပ္ပတီ (သီ. သျာ.)] ပတ္ထယတီ စ သုဒ္ဓိံ၊ သတ္ထာဝ ဟီနော ပဝသံ ဃရမှာ။

သစေ စုတော သီလဝတတော ဟောတီတိ။ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ သီလဝတတော စဝတိ – ပရဝိစ္ဆိန္ဒနာယ ဝါ စဝတိ, အနဘိသမ္ဘုဏန္တော ဝါ စဝတိ။ ကထံ ပရဝိစ္ဆိန္ဒနာယ စဝတိ? ပရော ဝိစ္ဆိန္ဒတိ သော သတ္ထာ န သဗ္ဗညူ, ဓမ္မော န သွာက္ခာတော, ဂဏော န သုပ္ပဋိပန္နော, ဒိဋ္ဌိ န ဘဒ္ဒိကာ, ပဋိပဒါ န သုပညတ္တာ, မဂ္ဂေါ န နိယျာနိကော, နတ္ထေတ္ထ သုဒ္ဓိ ဝါ ဝိသုဒ္ဓိ ဝါ ပရိသုဒ္ဓိ ဝါ, မုတ္တိ ဝါ ဝိမုတ္တိ ဝါ ပရိမုတ္တိ ဝါ, နတ္ထေတ္ထ သုဇ္ဈန္တိ ဝါ ဝိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ ပရိသုဇ္ဈန္တိ ဝါ, မုစ္စန္တိ ဝါ ဝိမုစ္စန္တိ ဝါ, ပရိမုစ္စန္တိ ဝါ, ဟီနာ နိဟီနာ ဩမကာ လာမကာ ဆတုက္ကာ ပရိတ္တာတိ။ ဧဝံ ပရော ဝိစ္ဆိန္ဒတိ။ ဧဝံ ဝိစ္ဆိန္ဒိယမာနော သတ္ထာရာ စဝတိ, ဓမ္မက္ခာနာ စဝတိ, ဂဏာ စဝတိ, ဒိဋ္ဌိယာ စဝ

တိ, ပဋိပဒာယ စဝတိ, မဂ္ဂတော စဝတိ။ ဧဝံ ပရိပုဏ္ဏာယ စဝတိ။ ကထံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော စဝတိ? သီလံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော သီလတော စဝတိ, ဝတံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော ဝတတော စဝတိ, သီလဗ္ဗတံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော သီလဗ္ဗတတော စဝတိ။ ဧဝံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော စဝတီတိ – သစေ စုတော သီလဝတတော ဟောတိ။

ပဝေဓတိ ကမ္မဝိရာဓယိတ္ဝာတိ။ **ပဝေဓတီ**တိ သီလံ ဝါ ဝတံ ဝါ သီလဗ္ဗတံ ဝါ “ဝိရဒ္ဓံ မယာ, အပရဒ္ဓံ မယာ, ခလိတံ မယာ, ဂလိတံ မယာ, အညာယ အပရဒ္ဓော အဟ”န္တိ ဝေဓတိ ပဝေဓတိ သမ္ပဝေဓတီတိ – ပဝေဓတိ။ **ကမ္မဝိရာဓယိတ္ဝာ**တိ ပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ အပုညာဘိသင်္ခါရံ ဝါ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရံ ဝါ “ဝိရဒ္ဓံ မယာ, အပရဒ္ဓံ မယာ, ခလိတံ မယာ, ဂလိတံ မယာ, အညာယ အပရဒ္ဓော အဟ”န္တိ ဝေဓတိ ပဝေဓတိ သမ္ပဝေဓတီတိ – ပဝေဓတိ ကမ္မဝိရာဓယိတ္ဝာ။

ပဇပ္ပတီ ပတ္ထယတီ စ သုဒ္ဓိန္တိ။ **ပဇပ္ပတီ**တိ သီလံ ဝါ ဇပ္ပတိ, ဝတံ ဝါ ဇပ္ပတိ, သီလဗ္ဗတံ ဝါ ဇပ္ပတိ ပဇပ္ပတိ အဘိဇပ္ပတီတိ – ပဇပ္ပတိ။ **ပတ္ထယတီ စ သုဒ္ဓိ**န္တိ သီလသုဒ္ဓိံ ဝါ ပတ္ထေတိ, ဝတသုဒ္ဓိံ ဝါ ပတ္ထေတိ, သီလဗ္ဗတသုဒ္ဓိံ ဝါ ပတ္ထေတိ ပိဟေတိ အဘိဇပ္ပတီတိ – ပဇပ္ပတီ ပတ္ထယတီ စ သုဒ္ဓိံ။

သတ္ထာဝ ဟီနော ပဝသံ ဃရမှာတိ။ ယထာ ပုရိသော ဃရတော နိက္ခန္တော သတ္ထေန ပဝသံ ဝသန္တော သတ္ထာ ဩဟီနော, တံ ဝါ သတ္ထံ အနုဗန္ဓတိ သကံ ဝါ ဃရံ ပစ္စာဂစ္ဆတိ; ဧဝမေဝ သော ဒိဋ္ဌိဂတိကော တံ ဝါ သတ္ထာရံ ဂဏှာတိ အညံ ဝါ သတ္ထာရံ ဂဏှာတိ, တံ ဝါ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏှာတိ အညံ ဝါ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏှာတိ, တံ ဝါ ဂဏံ ဂဏှာတိ အညံ ဝါ ဂဏံ ဂဏှာတိ, တံ ဝါ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ အညံ ဝါ ဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ, တံ ဝါ ပဋိပဒံ ဂဏှာတိ အညံ ဝါ ပဋိပဒံ ဂဏှာတိ, တံ ဝါ မဂ္ဂံ ဂဏှာတိ အညံ ဝါ မဂ္ဂံ ဂဏှာတိ ပရာမသတိ အဘိနိဝိသတီတိ – သတ္ထာဝ ဟီနော ပဝသံ ဃရမှာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သစေ စုတော သီလဝတတော ဟောတိ၊ ပဝေဓတီ ကမ္မဝိရာဓယိတ္ဝာ။
ပဇပ္ပတီ ပတ္ထယတီ စ သုဒ္ဓိံ၊ သတ္ထာဝ ဟီနော ပဝသံ ဃရမှာ”တိ။

၁၃၅.သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ၊ ကမ္မဉ္စ သာဝဇ္ဇနဝဇ္ဇမေတံ။
သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓိန္တိ အပတ္ထယာနော၊ ဝိရတော စရေ သန္တိမနုဂ္ဂဟာယ။

သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗန္တိ။ သဗ္ဗာ သီလသုဒ္ဓိယော ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တီံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာ, သဗ္ဗာ ဝတသုဒ္ဓိယော ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တီံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာ, သဗ္ဗာ သီလဗ္ဗတသုဒ္ဓိယော ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တီံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ။

ကမ္မဉ္စ သာဝဇ္ဇနဝဇ္ဇမေတန္တိ။ သာဝဇ္ဇကမ္မံ ဝုစ္စတိ – ကဏှံ ကဏှဝိပါကံ။ အနဝဇ္ဇကမ္မံ ဝုစ္စတိ – သုက္ကံ သုက္ကဝိပါကံ။ သာဝဇ္ဇဉ္စ ကမ္မံ အနဝဇ္ဇဉ္စ ကမ္မံ ပဟာယ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တီံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – ကမ္မဉ္စ သာဝဇ္ဇနဝဇ္ဇမေတံ။

သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓိန္တိ အပတ္ထယာနောတိ။ **အသုဒ္ဓိ**န္တိ အသုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, အကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေန္တိ။ သုဒ္ဓိန္တိ သုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပတ္ထေန္တိ; အသုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, အကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေန္တိ, ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပတ္ထေန္တိ; သုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပတ္ထေန္တိ, အသုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, အကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေန္တိ, ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပတ္ထေန္တိ, ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပတ္ထေန္တိ; သုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, တေဓာတုကေ ကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေန္တိ, အသုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, အကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေန္တိ, ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပတ္ထေန္တိ, ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပတ္ထေန္တိ, တေဓာတုကေ ကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေန္တိ; သုဒ္ဓိံ ပတ္ထေန္တိ, ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကာ [ကလျာဏပုထုဇ္ဇနာ (သျာ.) ဧဝမီဒိသေသု ဌာနေသု] နိယာမာဝက္ကန္တိံ [နိယာမာဝတ္တန္တိံ (က.)] ပတ္ထေန္တိ။ သေက္ခာ အဂ္ဂဓမ္မံ အရဟတ္တံ ပတ္ထေန္တိ။ အရဟတ္တေ ပတ္တေ အရဟာ နေဝ အကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေ

တိ, နပိ ပဠု ကာမဂုဏေ ပတ္ထေတိ, နပိ ဒ္ဒတသဠ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပတ္ထေတိ, နပိ တေဓာတုကေ ကုသလေ ဓမ္မေ ပတ္ထေ တိ, နပိ နိယာမာဝက္ကန္တိံ ပတ္ထေတိ, နပိ အဂ္ဂဓမ္မံ အရဟတ္တံ ပတ္ထေတိ။ ပတ္ထနာ သမတိက္ကန္တော အရဟာ ဝု ဒ္ဓိပရိဟာနိဝီတိဝတ္တော [ဝုဒ္ဓိပရိဟာနိံ ဝီတိဝတ္တော (သီ.)] ။ သော ဝုဋ္ဌတသော စိဏ္ဏစရဏော။ပေ.။ ဇာတိဇရာ မရဏသံသာရော နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓိန္တိ အပတ္ထယာနော။

ဝိရတော စရေ သန္တိမနုဂ္ဂဟာယ တိ။ **ဝိရတော**တိ သုဒ္ဓိအသုဒ္ဓိယာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိ က္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော, ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဝိရတော။ **စရေ**တိ စ ရေယျ ဝိစရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပာလေယျ ယပေယျ ယာပေယျာတိ – ဝိရတော စရေ။ **သန္တိမနုဂ္ဂဟာယ** တိ သန္တိယော ဝုစ္စန္တိ ဒ္ဒတသဠ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ဒိဋ္ဌိသန္တိယော အဂဏှဟန္တော အပရာမ သန္တော အနဘိနိဝိသန္တောတိ – ဝိရတော စရေ သန္တိမနုဂ္ဂဟာယ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ပဟာယ သဗ္ဗံ၊ ကမ္မဉ္စ သာဝဇ္ဇနဝဇ္ဇမေတံ။
သုဒ္ဓိံ အသုဒ္ဓိန္တိ အပတ္ထယာနော၊ ဝိရတော စရေ သန္တိမနုဂ္ဂဟာယ"တိ။

၁၃၆.တမူပနိဿာယ ဇိဂုစ္ဆိတံ ဝါ၊ အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
ဥဒ္ဓံသရာ သုဒ္ဓိမနုတ္ထုနန္တိ၊ အဝီတတဏှာသေ ဘဝါဘဝေသု။

တမူပနိဿာယ ဇိဂုစ္ဆိတံ ဝါ တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ တပောဇိဂုစ္ဆဝါဒါ တပောဇိဂုစ္ဆသာရာ တ ပောဇိဂုစ္ဆနိဿိတာ အာနိဿိတာ အလ္လီနာ ဥပဂတာ အဇ္ဈောသိတာ အဓိမုတ္တာတိ – တမူပနိဿာယ ဇိဂုစ္ဆိတံ ဝါ။

အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ တိ။ ဒိဋ္ဌံ ဝါ ဒိဋ္ဌသုဒ္ဓိံ ဝါ သုတံ ဝါ သုတသုဒ္ဓိံ ဝါ မုတံ ဝါ မုတသုဒ္ဓိံ ဝါ နိဿာ ယ ဥပနိဿာယ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာတိ – အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။

ဥဒ္ဓံသရာ သုဒ္ဓိမနုတ္ထုနန္တိ တိ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓံသရာဝါဒါ။ ကတမေ တေ သမဏဗြာဟ္မ ဏာ ဥဒ္ဓံသရာဝါဒါ? ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ အစ္စန္တသုဒ္ဓိကာ, သံသာရသုဒ္ဓိကာ, အကိရိယဒိဋ္ဌိကာ, သဿ တဝါဒါ – ဣမေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဥဒ္ဓံသရာဝါဒါ။ တေ သံသာရေ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမု တ္တိံ ထုနန္တိ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရန္တီတိ – ဥဒ္ဓံသရာ သုဒ္ဓိမနုတ္ထုနန္တိ။

အဝီတတဏှာသေ ဘဝါဘဝေသူတိ။ **တဏှာ**တိ ရူပတဏှာ သဒ္ဒတဏှာ ဂန္ဓတဏှာ ရသတဏှာ ဖောဋ္ဌ ဗ္ဗတဏှာ ဓမ္မတဏှာ။ **ဘဝါဘဝေသူ**တိ ဘဝါဘဝေ ကမ္မဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ကာမဘဝေ, ကမ္မဘဝေ ကာမဘဝေ ပုနဗ္ ဘဝေ ရူပဘဝေ , ကမ္မဘဝေ ရူပဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ အရူပဘဝေ, ကမ္မဘဝေ အရူပဘဝေ ပုနဗ္ဘဝေ ပုနပ္ပုနဗ္ဘဝေ ပုနပ္ပုန ဂတိယာ ပုနပ္ပုနဥပပတ္တိယာ ပုနပ္ပုနပဋိသန္ဓိယာ ပုနပ္ပုနအတ္တဘာဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ အဝီတတဏှာ အဝိဂတတဏှာ အစတ္တတဏှာ အဝန္တတဏှာ အမုတ္တတဏှာ အပ္ပဟီနတဏှာ အပ္ပဋိနိဿဋ္ဌတဏှာတိ – အဝီတတဏှာ သေ ဘဝါဘဝေသု။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"တမူပနိဿာယ ဇိဂုစ္ဆိတံ ဝါ၊ အထ ဝါပိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
ဥဒ္ဓံသရာ သုဒ္ဓိမနုတ္ထုနန္တိ၊ အဝီတတဏှာသေ ဘဝါဘဝေသူ"တိ။

၁၃၇.ပတ္ထယမာနဿ ဟိ ဇပ္ပိတာနိ၊ ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသု။
စုတူပပါတော ဣဓ ယဿ နတ္ထိ၊ သ ကေန ဝေဓေယျ ကုဟိံ ဝ ဇပ္ပေ။

ပတ္ထယမာနဿ ဟိ ဇပ္ပိတာနီ တိ။ ပတ္ထနာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ပတ္ထယမာနဿာ** တိ ပတ္ထယမာနဿ ဣစ္ဆမာနဿ သာဒိယမာနဿ ပိဟယမာနဿ အဘိဇပ္ပယမာနဿာတိ – ပတ္ထယမာနဿ ဟိ။ **ဇပ္ပိတာနီ** တိ။ **ဇပ္ပနာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလန္တိ – ပတ္ထယမာနဿ ဟိ ဇပ္ပိတာနိ။

ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသူတိ။ **ပကပ္ပနာ** တိ ဒွေ ပကပ္ပနာ – တဏှာပကပ္ပနာ စ ဒိဋ္ဌိပကပ္ပနာ စ။ပေ.။ အယံ တဏှာပကပ္ပနာ။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိပကပ္ပနာ။ **ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသူ**တိ။ ပကပ္ပိတံ ဝတ္ထုံ အစ္ဆေဒသင်္ကိနောပိ ဝေဓေန္တိ, အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ ဝေဓေန္တိ, အစ္ဆိန္နေပိ ဝေဓေန္တိ; ပကပ္ပိတံ ဝတ္ထုံ ဝိပရိဏာမသင်္ကိနောပိ ဝေဓေန္တိ, ဝိပရိဏာမန္တေပိ ဝေဓေန္တိ, ဝိပရိဏတေပိ ဝေဓေန္တိ ပဝေဓေန္တိ သမ္ပဝေဓေန္တီတိ – ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသု။

စုတူပပါတော ဣဓ ယဿ နတ္ထီ တိ။ **ယဿာ** တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ ယဿ ဂမနံ အာဂမနံ ဂမနာဂမနံ ကာလံဂတိ ဘဝါဘဝေါ စုတိ စ ဥပပတ္တိ စ နိဗ္ဗတ္တိ စ ဘေဒော စ ဇာတိ စ ဇရာမရဏဉ္စ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – စုတူပပါတော ဣဓ ယဿ နတ္ထိ။

သ ကေန ဝေဓေယျ ကုဟိံ ဝ ဇပ္ပေ တိ။ သော ကေန ရာဂေန ဝေဓေယျ, ကေန ဒေါသေန ဝေဓေယျ, ကေန မောဟေန ဝေဓေယျ, ကေန မာနေန ဝေဓေယျ, ကာယ ဒိဋ္ဌိယာ ဝေဓေယျ, ကေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဝေဓေယျ, ကာယ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဝေဓေယျ, ကေဟိ အနုသယေဟိ ဝေဓေယျ – ရတ္တောတိ ဝါ ဒုဋ္ဌောတိ ဝါ မူဠှောတိ ဝါ ဝိနိဗဒ္ဓေါတိ ဝါ ပရာမဋ္ဌောတိ ဝါ ဝိက္ခေပဂတောတိ ဝါ အနိဋ္ဌင်္ဂတောတိ ဝါ ထာမဂတောတိ ဝါ။ တေ အဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ; အဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ ကေန ဝေဓေယျ – နေရယိကောတိ ဝါ တိရစ္ဆာနယောနိကောတိ ဝါ ပေတ္တိဝိသယိကောတိ ဝါ မနုဿောတိ ဝါ ဒေဝေါတိ ဝါ ရူပီတိ ဝါ အရူပီတိ ဝါ သညီတိ ဝါ အသညီတိ ဝါ နေဝသညီနာသညီတိ ဝါ, သော ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော နတ္ထိ ကာရဏံ နတ္ထိ ယေန ဝေဓေယျ ပဝေဓေယျ သမ္ပဝေဓေယျာတိ – သ ကေန ဝေဓေယျ။ **ကုဟိံဝ ဇပ္ပေ** တိ ကုဟိံ ဝါ ဇပ္ပေယျ ကိမှိ ဇပ္ပေယျ, ကတ္ထ ဇပ္ပေယျ ပဇပ္ပေယျ အဘိဇပ္ပေယျာတိ – သ ကေန ဝေဓေယျ ကုဟိံ ဝ ဇပ္ပေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပတ္ထယမာနဿ ဟိ ဇပ္ပိတာနိ၊ ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသု။
စုတူပပါတော ဣဓ ယဿ နတ္ထိ၊ သ ကေန ဝေဓေယျ ကုဟိံ ဝ ဇပ္ပေ”တိ။

၁၃၈.ယမာဟု ဓမ္မံ ပရမန္တိ ဧကေ၊ တမေဝ ဟီနန္တိ ပနာဟု အညေ။
သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသံ၊ သဗ္ဗေဝ ဟီမေ ကုသလာဝဒါနာ။

ယမာဟု ဓမ္မံ ပရမန္တိ ဧကေ တိ။ ယံ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ “ဣဒံ ပရမံ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပါမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရ”န္တိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – ယမာဟု ဓမ္မံ ပရမန္တိ ဧကေ။

တမေဝ ဟီနန္တိ ပနာဟု အညေ တိ တမေဝ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ “ဟီနံ ဧတံ, နိဟီနံ ဧတံ, ဩမကံ ဧတံ, လာမကံ ဧတံ, ဆတုက္ကံ ဧတံ, ပရိတ္တကံ ဧတ”န္တိ, ဧဝမာဟံသု ဧဝံ ကထေန္တိ ဧဝံ ဘဏန္တိ ဧဝံ ဒီပယန္တိ ဧဝံ ဝေါဟရန္တီတိ – တမေဝ ဟီနန္တိ ပနာဟု အညေ။

သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသန္တိ။ ဣမေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝါဒော ကတမော သစ္စော တစ္ဆော တထော ဘူတော ယာထာဝေါ အဝိပရီတောတိ – သစ္စော နု ဝါဒော ကတမော ဣမေသံ။

သဗ္ဗေ၀ ဟီမေ ကုသလာ၀ဒာနာ တိ။ သဗ္ဗေ၀ိမေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ကုသလ၀ါဒါ ပဏ္ဍိတ၀ါဒါ ထိရ၀ါဒါ ဉာယ၀ါဒါ ဟေတု၀ါဒါ လက္ခဏ၀ါဒါ ကာရဏ၀ါဒါ ဌာန၀ါဒါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – သဗ္ဗေ၀ ဟီမေ ကုသလာ၀ဒာနာ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

“ယမာဟု ဓမ္မံ ပရမန္တိ ဧကေ၊ တမေ၀ ဟီနန္တိ ပနာဟု အညေ။
သစ္စော နု ၀ါဒော က၀တမော ဣမေသံ၊ သဗ္ဗေ၀ ဟီမေ ကုသလာ၀ဒာနာ”တိ။

၁၃၉. **သကဉ္ဟိ ဓမ္မံ ပရိပုဏ္ဏမာဟု၊ အညဿ ဓမ္မံ ပန ဟီနမာဟု။**
ဧ၀မ္ပိ ၀ိဂ္ဂယှ ၀ိ၀ါဒယန္တိ၊ သကံ သကံ သမ္မုတိမာဟု သစ္စံ။

သကဉ္ဟိ ဓမ္မံ ပရိပုဏ္ဏမာဟူ တိ သကံ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ “ဣဒံ သမတ္တံ ပရိပုဏ္ဏံ အနောမ”န္တိ, ဧ၀မာဟံသု။ပေ။ ဧ၀ံ ဒီပယန္တီတိ – သကဉ္ဟိ ဓမ္မံ ပရိပုဏ္ဏမာဟု။

အညဿ ဓမ္မံ ပန ဟီနမာဟူ တိ။ အညဿ ဓမ္မံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ “ဟီနံ ဧတံ, နိဟီနံ ဧတံ, ဩမကံ ဧတံ, လာမကံ ဧတံ, ဆတုက္ကံ ဧတံ, ပရိတ္တကံ ဧတ”န္တိ, ဧ၀မာဟံသု ဧ၀ံ ကထေန္တိ ဧ၀ံ ဘဏန္တိ ဧ၀ံ ဒီပယန္တိ ဧ၀ံ ၀ေါဟရန္တီတိ – အညဿ ဓမ္မံ ပန ဟီနမာဟု။

ဧ၀မ္ပိ ၀ိဂ္ဂယှ ၀ိ၀ါဒယန္တီ တိ ဧ၀ံ ဂဟေတွာ ဥဂ္ဂဟေတွာ ဂဏှိတွာ ပရာမသိတွာ အဘိနိ၀ိသိတွာ ၀ိ၀ါဒယန္တိ, ကလဟံ ကရောန္တိ, ဘဏ္ဍနံ ကရောန္တိ, ၀ိဂ္ဂဟံ ကရောန္တိ, ၀ိ၀ါဒံ ကရောန္တိ, မေဓဂံ ကရောန္တိ – “န တွံ ဣမံ ဓမ္မ၀ိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ၀ါ သစေ ပဟောသီ”တိ – ဧ၀မ္ပိ ၀ိဂ္ဂယှ ၀ိ၀ါဒယန္တိ။

သကံ သကံ သမ္မုတိမာဟု သစ္စ န္တိ။ “သဿတော လောကော, ဣဒမေ၀ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ – သကံ သကံ သမ္မုတိမာဟု သစ္စံ။ “အသဿတော လောကော ။ပေ။ နေ၀ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေ၀ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ – သကံ သကံ သမ္မုတိမာဟု သစ္စံ။

တေနာဟ ဘဂ၀ါ –

“သကဉ္ဟိ ဓမ္မံ ပရိပုဏ္ဏမာဟု၊ အညဿ ဓမ္မံ ပန ဟီနမာဟု။
ဧ၀မ္ပိ ၀ိဂ္ဂယှ ၀ိ၀ါဒယန္တိ၊ သကံ သကံ သမ္မုတိမာဟု သစ္စ”န္တိ။

၁၄၀. **ပရဿ စေ ၀မ္ဘယိတေန ဟီနော၊ န ကောစိ ဓမ္မေသု ၀ိသေသိ အဿ။**
ပုထူ ဟိ အညဿ ၀ဒန္တိ ဓမ္မံ၊ နိဟီနတော သမှိ ဒဠှံ ၀ဒါနာ။

ပရဿ စေ ၀မ္ဘယိတေန ဟီနော တိ ပရဿ စေ ၀မ္ဘယိတကာရဏာ နိန္ဒိတကာရဏာ ဂရဟိတကာရဏာ ဥပ၀ဒိတကာရဏာ ပရော ဗာလော ဟောတိ ဟီနော နိဟီနော ဩမကော လာမကော ဆတုက္ကော ပရိတ္တောတိ – ပရဿ စေ ၀မ္ဘယိတေန ဟီနော။

န ကောစိ ဓမ္မေသု ၀ိသေသိ အဿာ တိ။ ဓမ္မေသု န ကောစိ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ၀ိသိဋ္ဌော ပါမောက္ခော ဥတ္တမော ပ၀ရော အဿာတိ – န ကောစိ ဓမ္မေသု ၀ိသေသိ အဿ။

ပုထူ ဟိ အညဿ ၀ဒန္တိ ဓမ္မံ, နိဟီနတော တိ။ ဗဟုကာပိ ဗဟူနံ ဓမ္မံ ၀ဒန္တိ ဥပ၀ဒန္တိ နိန္ဒန္တိ ဂရဟန္တိ ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော, ဗဟုကာပိ ဧကဿ ဓမ္မံ ၀ဒန္တိ ဥပ၀ဒန္တိ နိန္ဒန္တိ ဂရဟန္တိ ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော, ဧကောပိ ဗဟူနံ ဓမ္မံ ၀ဒတိ ဥပ၀ဒတိ နိန္ဒတိ ဂရဟတိ ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတော,

ကောပိ ကေသ္သ ဓမ္မံ ဝဒတိ ဥပဝဒတိ နိန္ဒတိ ဂရဟတိ ဟီနတော နိဟီနတော ဩမကတော လာမကတော ဆတုက္ကတော ပရိတ္တတောတိ – ပုထူ ဟိ အညသ္သ ဝဒန္တိ ဓမ္မံ။

နိဟီနတော သမ္ဟုတိ ဒဠှံ ဝဒာနာတိ။ ဓမ္မော သကာယနံ, ဒိဋ္ဌိ သကာယနံ, ပဋိပဒါ သကာယနံ, မဂ္ဂေ သကာယနံ, သကာယနေ ဒဠှဟတဒါ ထိရတဒါ ဗလိကတဒါ အဝဋ္ဌိတတဒါတိ – နိဟီနတော သမ္ဟုတိ ဒဠှံ ဝဒာနာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ပရသ္သ စေ ဝမ္ဘယိတေန ဟီနော၊ န ကောစိ ဓမ္မေသု ဝိသေသိ အသ္သ။
ပုထူ ဟိ အညသ္သ ဝဒန္တိ ဓမ္မံ၊ နိဟီနတော သမ္ဟုတိ ဒဠှံ ဝဒာနာ"တိ။

၁၄၁.**သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ** [သဒ္ဓမ္မပူဇာ စ (သီ. သျာ.)] **ပနာ တထေဝ၊ ယထာ ပသံသန္တိ သကာယနာနိ။**
သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ [သဗ္ဗေ ပဝါဒါ (သျာ.)] **တထိယာ** [တထိ ဝ (ဗဟူသု)] **ဘဝေယျုံ၊ သုဒ္ဓီ ဟိ နေသံ ပစ္စတ္တမေဝ။**

သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ ပနာ တထေဝ တိ။ ကတမာ သဒ္ဓမ္မပူဇာ? သကံ သတ္ထာရံ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ "အယံ သတ္ထာ သဗ္ဗညူ"တိ – အယံ သဒ္ဓမ္မပူဇာ။ သကံ ဓမ္မက္ခာနံ သကံ ဂဏံ သကံ ဒိဋ္ဌိံ သကံ ပဋိပဒံ သကံ မဂ္ဂံ သက္ကရောတိ ဂရုံ ကရောတိ မာနေတိ ပူဇေတိ "အယံ မဂ္ဂေ နိယျာနိကော"တိ – အယံ သဒ္ဓမ္မပူဇာ ။ **သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ ပနာ တထေဝ**တိ သဒ္ဓမ္မပူဇာ တထာ တစ္ဆာ ဘူတာ ယာထာဝ အဝိပရီတာတိ – သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ ပနာ တထေဝ။

ယထာ ပသံသန္တိ သကာယနာနီ တိ။ ဓမ္မော သကာယနံ ဒိဋ္ဌိ သကာယနံ ပဋိပဒါ သကာယနံ မဂ္ဂေ သကာယနံ, သကာယနာနိ ပသံသန္တိ ထောမေန္တိ ကိတ္တေန္တိ ဝဏ္ဏေန္တီတိ – ယထာ ပသံသန္တိ သကာယနာနိ။

သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ တထိယာ ဘဝေယျုံ န္တိ သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ တထာ တစ္ဆာ ဘူတာ ယာထာဝ အဝိပရီတာ ဘဝေယျုန္တိ – သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ တထိယာ ဘဝေယျုံ။

သုဒ္ဓီ ဟိ နေသံ ပစ္စတ္တမေဝ တိ။ ပစ္စတ္တမေဝ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ သုဒ္ဓိ ဝိသုဒ္ဓိ ပရိသုဒ္ဓိ, မုတ္တိ ဝိမုတ္တိ ပရိမုတ္တီတိ – သုဒ္ဓီ ဟိ နေသံ ပစ္စတ္တမေဝ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"သဒ္ဓမ္မပူဇာပိ ပနာ တထေဝ၊ ယထာ ပသံသန္တိ သကာယနာနိ။
သဗ္ဗေဝ ဝါဒါ တထိယာ ဘဝေယျုံ၊ သုဒ္ဓီ ဟိ နေသံ ပစ္စတ္တမေဝ"တိ။

၁၄၂.**န ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျမတ္ထိ၊ ဓမ္မေသု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။**
တသ္မာ ဝိတဒါနိ ဥပါတိဝတ္တော၊ န ဟိ သေဋ္ဌတော ပသ္သတိ ဓမ္မမညံ။

န ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျမတ္ထီ တိ။ **နာ**တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **ဗြာဟ္မဏော** တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော။ပေ.။ အသိတော တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။ **န ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျမတ္ထီ** တိ ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျတာ နတ္ထိ, ဗြာဟ္မဏော န ပရနေယျော, န ပရပတ္တိယော, န ပရပစ္စယော, န ပရပဋိဗဒ္ဓဂူ [ပရပဋိဗန္ဓဂူ (က.)] ဇာနာတိ ပသ္သတိ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိသ္သတော။ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ"တိ ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျတာ နတ္ထိ, ဗြာဟ္မဏော န ပရနေယျော, န ပရပတ္တိယော, န ပရပစ္စယော, န ပရပဋိဗဒ္ဓဂူ ဇာနာတိ ပသ္သတိ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိသ္သတော။ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ"တိ။ပေ.။ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျတာ နတ္ထိ, ဗြာဟ္မဏော န ပရနေယျော , န ပရပတ္တိယော, န ပရပစ္စယော, န ပရပဋိဗဒ္ဓဂူ ဇာနာတိ ပသ္သတိ အသမ္မူဠှော သမ္ပဇာနော ပဋိသ္သတောတိ – န ဗြာဟ္မဏသ္သ ပရနေယျမတ္ထိ။

ခမေ့သု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတ န္တိ။ **ခမေ့သု** တိ ဒ္ဒတသင္ဃာယ ဒိဋ္ဌိဂတေသု။ **နိစ္ဆေယျာ** တိ နိစ္ဆိနိတ္ဂတ ဝိနိစ္ဆိနိတ္ဂတ ဝိစိနိတ္ဂတ ပဝိစိနိတ္ဂတ တုလယိတ္ဂတ တီရယိတ္ဂတ ဝိဘာဝယိတ္ဂတ ဝိဘူတံ ကတ္ဂတ။ ဩဓိဂ္ဂါဟော ဗိလဂ္ဂါဟော ဝရဂ္ဂါဟော ကောဋ္ဌာသဂ္ဂါဟော ဥစ္စယဂ္ဂါဟော သမုစ္စယဂ္ဂါဟော "ဣဒံ သစ္စံ တထံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတ"န္တိ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ – ခမေ့သု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။

တဿမာ ဝိတအာနိ ဥပာတိဝတ္တော တိ။ **တဿမာ** တိ တဿမာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ ဒိဋ္ဌိကလဟာနိ ဒိဋ္ဌိဘဏ္ဍနာနိ ဒိဋ္ဌိဝိဂ္ဂဟာနိ ဒိဋ္ဌိဝိတအာနိ ဒိဋ္ဌိမေဓကာနိ ဥပာတိဝတ္တော အတိက္ကန္တော သမတိက္ကန္တော ဝီတိဝတ္တောတိ – တဿမာ ဝိတအာနိ ဥပာတိဝတ္တော။

န ဟိ သေဋ္ဌတော ပဿတိ ဓမ္မမည န္တိ။ အညံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ အညတ္ရ သတိပဋ္ဌာနေဟိ, အညတ္ရ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ, အညတ္ရ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ , အညတ္ရ ဣန္ဒြိယေဟိ, အညတ္ရ ဗလေဟိ, အညတ္ရ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ, အညတ္ရ အရိယာ အဋ္ဌင်္ဂိကာ မဂ္ဂာ, အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ ပာမောက္ခံ ဥတ္တမံ ပဝရံ ဓမ္မံ န ပဿတိ န ဒက္ခတိ န ဩလောကေတိ န နိဇ္ဈာယတိ န ဥပပရိက္ခတီတိ – န ဟိ သေဋ္ဌတော ပဿတိ ဓမ္မမညံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "န ဗြာဟ္မဏဿ ပရနေယျမတ္ထိ၊ ခမေ့သု နိစ္ဆေယျ သမုဂ္ဂဟီတံ။
> တဿမာ ဝိတအာနိ ဥပာတိဝတ္တော၊ န ဟိ သေဋ္ဌတော ပဿတိ ဓမ္မမည"န္တိ။

၁၄၃.ဇာနာမိ ပဿာမိ တထေဝ ဧတံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိံ။
အဒက္ခိ စေ ကိဉ္ဟိ တုမဿ တေန၊ အတိသိတ္ဂတ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိံ။

ဇာနာမိ ပဿာမိ တထေဝ ဧတ န္တိ။ **ဇာနာမီ**တိ ပရစိတ္တဉာဏေန [ပရစိတ္တဝိဇာနနဉာဏေန (သီ.) အဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] တ ဇာနာမိ, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန တ ဇာနာမိ။ **ပဿာမီ** တိ မံသစက္ခုနာ တ ပဿာမိ, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ တ ပဿာမိ။ **တထေဝ ဧတ**န္တိ ဧတံ တထံ တစ္ဆံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတန္တိ – ဇာနာမိ ပဿာမိ တထေဝ ဧတံ။

ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိ န္တိ။ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။ "သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တိ။ "အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည"န္တိ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ပစ္စေန္တီတိ – ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိံ။

အဒက္ခိ စေ ကိဉ္ဟိ တုမဿ တေနာ တိ။ **အဒက္ခီ** တိ ပရစိတ္တဉာဏေန တ အဒက္ခိ, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန တ အဒက္ခိ, မံသစက္ခုနာ တ အဒက္ခိ, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ တ အဒက္ခီတိ – အဒက္ခိ စေ။ **ကိဉ္ဟိ တုမဿ တေနာ** တိ။ တဿ တေန ဒဿနေန ကိံ ကတံ? န ဒုက္ခပရိညာ အတ္ထိ, န သမုဒယဿ ပဟာနံ အတ္ထိ, န မဂ္ဂဘာဝနာ အတ္ထိ, န ဖလသစ္ဆိကိရိယာ အတ္ထိ, န ရာဂဿ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ အတ္ထိ, န ဒောသဿ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ အတ္ထိ, န မောဟဿ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ အတ္ထိ , န ကိလေသာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနံ အတ္ထိ, န သံသာရဝဋ္ဋဿ ဥပစ္ဆေဒော အတ္ထီတိ – အဒက္ခိ စေ ကိဉ္ဟိ တုမဿ တေန။

အတိသိတ္ဂတ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိ န္တိ တေ တိတ္ထိယာ သုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ပရိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ ဝောဒါတမဂ္ဂံ ပရိယောဒါတမဂ္ဂံ အတိက္ကမိတ္ဂတ သမတိက္ကမိတ္ဂတ ဝီတိဝတ္တိတ္ဂတ အညတ္ရ သတိပဋ္ဌာနေဟိ, အညတ္ရ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ, အညတ္ရ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ, အညတ္ရ ဣန္ဒြိယေဟိ, အညတ္ရ ဗလေဟိ အညတ္ရ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ, အညတ္ရ

အရိယာ အဋ္ဌင်္ဂိကာ မဂ္ဂါ သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ
ဝေါဟရန္တီတိ။ ဧဝမ္ပိ အတိသိတ္တာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိံ။

အထ ဝါ ဗုဒ္ဓါ စ ဗုဒ္ဓသာဝကာ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ တေသံ တိတ္ထိယာနံ အသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ အဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ အပရိသုဒ္ဓိမဂ္ဂံ အ
ဝောဒာတမဂ္ဂံ အပရိယောဒာတမဂ္ဂံ အတိက္ကမိတ္ဝာ သမတိက္ကမိတ္ဝာ ဝီတိဝတ္တိတ္ဝာ စတူဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ စတူ
ဟိ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ စတူဟိ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ ပဉ္စဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ ပဉ္စဟိ ဗလေဟိ သတ္တဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ အရိယေန အဋ္ဌ
င်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ, မုတ္တိံ ဝိမုတ္တိံ ပရိမုတ္တိံ ဝဒန္တိ ကထေန္တိ ဘဏန္တိ ဒီပယန္တိ ဝေါဟရ
န္တီတိ – ဧဝမ္ပိ အတိသိတ္ဝာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ဇာနာမိ ပဿာမိ တထေဝ ဧတံ၊ ဒိဋ္ဌိယာ ဧကေ ပစ္စေန္တိ သုဒ္ဓိံ။
အဒက္ခိ စေ ကိဉှိ တုမဿ တေန၊ အတိသိတ္ဝာ အညေန ဝဒန္တိ သုဒ္ဓိ''န္တိ။

၁၄၄.ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမရူပံ၊ ဒိသွာန ဝါ ဉဿတိ [ဉဿတိ (သီ. ဿျာ.)] **တာနိမေဝ။**
ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ၊ န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမရူပ န္တိ ပဿံ နရော ဒက္ခတိ ပရစိတ္တဉာဏေန ဝါ ပဿန္တော, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿ
တိဉာဏေန ဝါ ပဿန္တော, မံသစက္ခုနာ ဝါ ပဿန္တော, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝါ ပဿန္တော နာမရူပံယေဝ ဒက္ခတိ
နိစ္စတော သုခတော အတ္တတော, န တေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ ဝါ အတ္ထင်္ဂမံ ဝါ အဿာဒံ ဝါ အာဒီနဝံ ဝါ နိဿရဏံ ဝါ
ဒက္ခတီတိ – ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမရူပံ။

ဒိသွာန ဝါ ဉဿတိ တာနိမေဝါတိ။ ဒိသွာတိ ပရစိတ္တဉာဏေန ဝါ ဒိသွာ, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏေန ဝါ
ဒိသွာ, မံသစက္ခုနာ ဝါ ဒိသွာ, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝါ ဒိသွာ, နာမရူပံယေဝ ဒိသွာ ဉဿတိ နိစ္စတော သုခတော အတ္တတော,
န တေသံ ဓမ္မာနံ သမုဒယံ ဝါ အတ္ထင်္ဂမံ ဝါ အဿာဒံ ဝါ အာဒီနဝံ ဝါ နိဿရဏံ ဝါ ဉဿတီတိ – ဒိသွာန ဝါ ဉ
ဿတိ တာနိမေဝ။

ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ တိ။ ကာမံ ဗဟုကံ ဝါ ပဿန္တော နာမရူပံ အပ္ပကံ ဝါ နိစ္စတော သုခတော အတ္တ
တောတိ – ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ။

န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တီ တိ။ **ကုသလာ**တိ ယေ တေ ခန္ဓကုသလာ ဓာတုကုသလာ အာယတနကုသလာ ပ
ဋိစ္စသမုပ္ပာဒကုသလာ သတိပဋ္ဌာနကုသလာ သမ္မပ္ပဓာနကုသလာ ဣဒ္ဓိပါဒကုသလာ ဣန္ဒြိယကုသလာ ဗလကု
သလာ ဗောဇ္ဈင်္ဂကုသလာ မဂ္ဂကုသလာ ဖလကုသလာ နိဗ္ဗာနကုသလာ, တေ ကုသလာ ပရစိတ္တဉာဏေန ဝါ ပုဗ္ဗေနိ
ဝါသာနုဿတိဉာဏေန ဝါ မံသစက္ခုနာ ဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝါ နာမရူပဒဿနေန သုဒ္ဓိံ ဝိသုဒ္ဓိံ ပရိသုဒ္ဓိံ မုတ္တိံ ဝိမုတ္
တိံ ပရိမုတ္တိံ န ဝဒန္တိ န ကထေန္တိ န ဘဏန္တိ န ဒီပယန္တိ န ဝေါဟရန္တီတိ – န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ပဿံ နရော ဒက္ခတိ နာမရူပံ၊ ဒိသွာန ဝါ ဉဿတိ တာနိမေဝ။
ကာမံ ဗဟုံ ပဿတု အပ္ပကံ ဝါ၊ န ဟိ တေန သုဒ္ဓိံ ကုသလာ ဝဒန္တီ''တိ။

၁၄၅.နိဝိဿဝါဒီ န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော၊ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခရာနော။
ယံ နိဿိတော တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနော၊ သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ တတ္ထ တထဒ္ဒသာ သော။

နိဝိဿဝါဒီ န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော တိ။ ''သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္တိ နိဝိဿဝါဒီ,
''အသဿတော လောကော။ပေ.။ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည''န္

တိ – နိဝိဿတဒီ။ **န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော** တိ။ နိဝိဿတဒီ ဒုဗ္ဗိနယော ဒုပ္ပညာပယော [ဒုပ္ပညာပိယော (သီ.) ဧဝမီဒိသေသု ဌာနေသု] ဒုန္နိဇ္ဈာပယော ဒုပ္ပေက္ခာပယော ဒုပ္ပသာဒယောတိ – နိဝိဿတဒီ န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော။

ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခရာနော တိ။ ကပ္ပိတာ ပကပ္ပိတာ အဘိသင်္ခတာ သဏ္ဌပိတာ ဒိဋ္ဌိ ပုရေက္ခတော ကတွာ စရတိ။ ဒိဋ္ဌိဓဇော ဒိဋ္ဌိကေတု ဒိဋ္ဌာဓိပတေယျော ဒိဋ္ဌိယာ ပရိဝါရိတော စရတီတိ – ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခရာနော။

ယံ နိဿိတော တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနော တိ။ **ယံ နိဿိတော** တိ ယံ သတ္ထာရံ ဓမ္မက္ခာနံ ဂဏံ ဒိဋ္ဌိံ ပဋိပဒံ မဂ္ဂံ နိဿိတော အာနိဿိတော အလ္လီနော ဥပဂတော အဇ္ဈောသိတော အဓိမုတ္တောတိ – ယံ နိဿိတော။ **တတ္ထာ** တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ။ **သုဘံ ဝဒါနော**တိ သုဘဝါဒေါ သောဘနဝါဒေါ ပဏ္ဍိတဝါဒေါ ထိရဝါဒေါ ဉာယဝါဒေါ ဟေတုဝါဒေါ လက္ခဏဝါဒေါ ကာရဏဝါဒေါ ဌာနဝါဒေါ သကာယ လဒ္ဓိယာတိ – ယံ နိဿိတော တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနော။

သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ တတ္ထ တထဒ္ဒသာ သော တိ။ သုဒ္ဓိဝါဒေါ ဝိသုဒ္ဓိဝါဒေါ ပရိသုဒ္ဓိဝါဒေါ ဝေါဒါတဝါဒေါ ပရိယောဒါတဝါဒေါ။ အထ ဝါ သုဒ္ဓိဒဿနော ဝိသုဒ္ဓိဒဿနော ပရိသုဒ္ဓိဒဿနော ဝေါဒါတဒဿနော ပရိယောဒါတဒဿနောတိ – သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ။ **တတ္ထာ** တိ သကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သကာယ ခန္တိယာ သကာယ ရုစိယာ သကာယ လဒ္ဓိယာ တထံ တစ္ဆံ ဘူတံ ယာထာဝံ အဝိပရီတန္တိ အဒ္ဒသ အဒက္ခိ အပဿိ ပဋိဝိဇ္ဈီတိ – သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ တတ္ထ တထဒ္ဒသာ သော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “နိဝိဿဝါဒီ န ဟိ သုဗ္ဗိနာယော၊ ပကပ္ပိတာ ဒိဋ္ဌိပုရေက္ခရာနော။
> ယံ နိဿိတော တတ္ထ သုဘံ ဝဒါနော၊ သုဒ္ဓိံ ဝဒေါ တတ္ထ တထဒ္ဒသာ သော”တိ။

၁၄၆.န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခာ၊ န ဒိဋ္ဌိသာရီ နပိ ဉာဏဗန္ဓု။
ဉတွာ စ သော သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ၊ ဥပေက္ခတီ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခာ တိ။ **နာ**တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **ဗြာဟ္မဏော** တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော။ပေ.။ အသိတော တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ သင်္ခာ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခာ** တိ။ ဗြာဟ္မဏော သင်္ခာယ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ။ပေ.။ ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ သင်္ခာယ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ တဏှာကပ္ပံ ဝါ ဒိဋ္ဌိကပ္ပံ ဝါ နေတိ န ဥပေတိ န ဥပဂစ္ဆတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခာ။

န ဒိဋ္ဌိသာရီ နပိ ဉာဏဗန္ဓု တိ။ တဿ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ သော ဒိဋ္ဌိယာ န ယာယတိ န နီယတိ န ဝုယှတိ န သံဟရီယတိ နပိ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ သာရတော ပစ္စေတိ န ပစ္စာဂစ္ဆတီတိ – န ဒိဋ္ဌိသာရီ။ **နပိ ဉာဏဗန္ဓု** တိ အဋ္ဌသမာပတ္တိဉာဏေန ဝါ ပဉ္စာဘိညာဉာဏေန ဝါ တဏှာဗန္ဓုံ ဝါ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓုံ ဝါ န ကရောတိ န ဇနေတိ န သဉ္ဇနေတိ န နိဗ္ဗတ္တေတိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – န ဒိဋ္ဌိသာရီ နပိ ဉာဏဗန္ဓု။

ဉတွာ စ သော သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ တိ။ **ဉတွာ**တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”တိ။ပေ.။ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ဉတွာ စ သော။ **သမ္မုတိယော** ဝုစ္စန္တိ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂ

တာနိ ဒိဋ္ဌိသမ္မုတိယော။ **ပုထုဇ္ဇာ** တိ ပုထုဇ္ဇနေဟိ ဇနိတာ တ တာ သမ္မုတိယောတိ – ပုထုဇ္ဇာ။ ပုထု နာနာဇနေဟိ ဇနိတာ တ သမ္မုတိယောတိ ပုထုဇ္ဇာတိ – ဥတ္တ စ သော သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ။

ဥပေက္ခတိ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ တိ။ အညေ တဏှာဟာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂဏှာဟန္တိ ပရာမသန္တိ အဘိနိဝိသန္တိ။ အရဟာ ဥပေက္ခတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – ဥပေက္ခတိ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"န ဗြာဟ္မဏော ကပ္ပမုပေတိ သင်္ခါ၊ န ဒိဋ္ဌိသာရီ နပိ ဉာဏဗန္ဓု။
ဥတ္တ စ သော သမ္မုတိယော ပုထုဇ္ဇာ၊ ဥပေက္ခတိ ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ"တိ။

၁၄၇. **ဝိသဇ္ဇ ဂန္ထာနိ မုနီဓ လောကေ၊ ဝိဝါဒဇာတေသု န ဝဂ္ဂသာရီ။**
သန္တော အသန္တေသု ဥပေက္ခကော သော၊ အနုဂ္ဂဟော ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

ဝိသဇ္ဇ ဂန္ထာနိ မုနီဓ လောကေ တိ။ **ဂန္ထာ** တိ စတ္တာရော ဂန္ထာ – အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ဗျာပါဒော ကာယဂန္ထော, သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိယာ ရာဂေါ အဘိဇ္ဈာ ကာယဂန္ထော, ပရဝါဒေသု အာဃာတော အပ္ပစ္စယော ဗျာပါဒော ကာယဂန္ထော, အတ္တနော သီလံ ဝါ ဝတံ ဝါ သီလဗ္ဗတံ ဝါ ပရာမသတိ သီလဗ္ဗတပရာမာသော ကာယဂန္ထော, အတ္တနော ဒိဋ္ဌိ အဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော ဣဒံသစ္စာဘိနိဝေသော ကာယဂန္ထော။ **ဝိသဇ္ဇာ** တိ ဂန္ထေ ဝေါသဇ္ဇိတွာ ဝိသဇ္ဇ။ အထ ဝါ ဂန္ထေ ဂဓိတေ ဂန္ထိတေ [ဂထိတေ ဂဏ္ဍိတေ (ဗဟူသု) သုဒ္ဓဋ္ဌကသုတ္တေ သတ္တမကထာဝဏ္ဏနာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] ဗန္ဓေ ဝိဗန္ဓေ အာဗန္ဓေ [ဗဒ္ဓေ ဝိဗဒ္ဓေ အာဗဒ္ဓေ (သီ.)] လဂ္ဂေ လဂ္ဂိတေ ပလိဗုဒ္ဓေ ဗန္ဓနေ ဖောဋယိတွာ ဝိသဇ္ဇ။ ယထာ ဝယှံ ဝါ ရထံ ဝါ သကဋံ ဝါ သန္ဒမာနိကံ ဝါ သဇ္ဇံ ဝိသဇ္ဇံ ကရောန္တိ ဝိကောပေန္တိ; ဧဝမေဝ ဂန္ထေ ဝေါသဇ္ဇိတွာ ဝိသဇ္ဇ။ အထ ဝါ ဂန္ထေ ဂထိတေ ဂဏ္ဍိတေ ဗန္ဓေ ဝိဗန္ဓေ အာဗန္ဓေ လဂ္ဂေ လဂ္ဂိတေ ပလိဗုဒ္ဓေ ဗန္ဓနေ ဖောဋယိတွာ ဝိသဇ္ဇ။ **မုနီ** တိ။ **မောနံ** ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **လောကေ** တိ ကမ္မိသ္မာ ဒိဋ္ဌိယာ။ပေ.။ ကမ္မသ္မိံ မနုဿလောကေတိ – ဝိသဇ္ဇ ဂန္ထာနိ မုနီဓ လောကေ။

ဝိဝါဒဇာတေသု န ဝဂ္ဂသာရီ တိ။ ဝိဝါဒဇာတေသု သဉ္ဇာတေသု နိဗ္ဗတ္တေသု အဘိနိဗ္ဗတ္တေသု ပါတုဘူတေသု [ဝိဝါဒေ ဇာတေ သဉ္ဇာတေ နိဗ္ဗတ္တေ အဘိနိဗ္ဗတ္တေ ပါတုဘူတေ (သီ. က.)] ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆန္တေသု န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဒေါသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ရာဂဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒေါသဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မောဟဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မာနဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ဂစ္ဆတိ, န အနုသယဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝဂ္ဂေဟိ ဓမ္မေဟိ ယာယတိ နီယတိ ဝုယှတိ သံဟရီယတီတိ – ဝိဝါဒဇာတေသု န ဝဂ္ဂသာရီ။

သန္တော အသန္တေသု ဥပေက္ခကော သော တိ။ **သန္တော** တိ ရာဂဿ သန္တတ္တာ သန္တော, ဒေါသဿ သန္တတ္တာ သန္တော, မောဟဿ သန္တတ္တာ သန္တော။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဝူပသမိတတ္တာ ဝိဇ္ဈာတတ္တာ နိဗ္ဗုတတ္တာ ဝိဂတတ္တာ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ – သန္တော။ **အသန္တေသူ** တိ အသန္တေသု အနုပသန္တေသု အဝူပသန္တေသု အနိဗ္ဗုတေသု အပ္ပဋိပဿဒ္ဓေသူတိ – သန္တော အသန္တေသု။ **ဥပေက္ခကော သော** တိ အရဟာ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာယ သမန္နာဂတော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ကာလံ ကင်္ခတိ ဘာဝိတော သန္တောတိ – သန္တော အသန္တေသု ဥပေက္ခကော သော။

အနုဂ္ဂဟော ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ တိ။ အညေ တဏှာဟာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂဏှာဟန္တေ ပရာမသန္တေ အဘိနိဝိသန္တေ။ အရဟာ ဥပေက္ခတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – အနုဂ္ဂဟော ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဝိသ္သဇ္ဇ ဂန္ထာနိ မုနီဓ လောကေ၊ ဝိတဒဇာတေသု န ဝဂ္ဂသာရီ။
သန္တော အသန္တေသု ဥပေက္ခကော သော၊ အနုဂ္ဂဟော ဥဂ္ဂဟဏန္တိ မညေ”တိ။

၁၄၈.ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ နဝေ အကုဗ္ဗံ၊ န ဆန္ဒဂူ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ။
သ ဝိပ္ပမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဓီရော၊ န လိမ္ပတိ လောကေ အနတ္တဂရဟီ။

ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ နဝေ အကုဗ္ဗ န္တိ။ **ပုဗ္ဗာသဝ** ဝုစ္စန္တိ အတီတာ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏာ။ အတီတေ သင်္ခါရေ အာရဗ္ဘ ယေ ကိလေသာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ တေ ကိလေသေ ဟိတွာ စဇိတွာ ပရိစ္စဇိတွာ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တီ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ။ **နဝေ အကုဗ္ဗ** န္တိ နဝာ ဝုစ္စန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နာ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏာ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ သင်္ခါရေ အာရဗ္ဘ ဆန္ဒံ [ခန္တီ (က.)] အကုဗ္ဗမာနော ပေမံ အကုဗ္ဗမာနော ရာဂံ အကုဗ္ဗမာနော အဇနယမာနော အသဉ္ဇနယမာနော အနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တယမာနောတိ – ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ နဝေ အကုဗ္ဗံ။

န ဆန္ဒဂူ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ တိ။ န ဆန္ဒာဂတိံ ဂစ္ဆတိ , န ဒောသာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န မောဟာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ဘယာဂတိံ ဂစ္ဆတိ, န ရာဂဝသေန ဂစ္ဆတိ , န ဒောသဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မောဟဝသေန ဂစ္ဆတိ, န မာနဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဒိဋ္ဌိဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝိစိကိစ္ဆာဝသေန ဂစ္ဆတိ, န အနုသယဝသေန ဂစ္ဆတိ, န ဝဂ္ဂေဟိ ဓမ္မေဟိ ယာယတိ နီယတိ ဝုယှတိ န သံဟရီယတီတိ – န ဆန္ဒဂူ။ **နောပိ နိဝိဿဝါဒီ** တိ “သဿတော လောကော, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ န နိဝိဿဝါဒီ။ပေ။ “နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ, ဣဒမေဝ သစ္စံ မောဃမည”န္တိ န နိဝိဿဝါဒီတိ – န ဆန္ဒဂူ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ။

သ ဝိပ္ပမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဓီရော တိ တဿ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ သော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ **ဓီရော**တိ ဓီရော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီတိ – သ ဝိပ္ပမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဓီရော။

န လိမ္ပတိ လောကေ အနတ္တဂရဟီ တိ။ **လေပါ**တိ ဒွေ လေပါ – တဏှာလေပေါ စ ဒိဋ္ဌိလေပေါ စ။ပေ။ အယံ တဏှာလေပေါ ။ပေ။ အယံ ဒိဋ္ဌိလေပေါ။ တဿ တဏှာလေပေါ ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိလေပေါ ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဿ တဏှာလေပဿ ပဟီနတ္တာ, ဒိဋ္ဌိလေပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ အပာယလောကေ န လိမ္ပတိ, မနုဿလောကေ န လိမ္ပတိ, ဒေဝလောကေ န လိမ္ပတိ, ခန္ဓလောကေ န လိမ္ပတိ, ဓာတုလောကေ န လိမ္ပတိ, အာယတနလောကေ န လိမ္ပတိ န ပလိမ္ပတိ န ဥပလိမ္ပတိ, အလိတ္တော အပလိတ္တော အနုပလိတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – န လိမ္ပတိ လောကေ။

အနတ္တဂရဟီတိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ – ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ။ ကထံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ အတ္တာနံ ဂရဟတိ? “ကတံ မေ ကာယဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ကာယသုစရိတ”န္တိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ “ကတံ မေ ဝစီဒုစ္စရိတံ။ပေ။ ကတံ မေ မနောဒုစ္စရိတံ ။ ကတော မေ ပါဏာတိပါတော။ပေ။ ကတာ မေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, အကတာ မေ သမ္မာဒိဋ္ဌိ”တိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။

အထ ဝါ “သီလေသုမှိ န ပရိပူရကာရီ”တိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ “ဣန္ဒြိယေသုမှိ အဂုတ္တဒွါရော”တိ။ “ဘောဇနေမှိ အမတ္တညူ”တိ။ “ဇာဂရိယမှိ အနနုယုတ္တော”တိ။ “န သတိသမ္ပဇညေနာမှိ သမန္နာဂတော”တိ။ “အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိ။ “အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ”တိ။ “အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ”တိ။ “အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ”တိ။ “အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စ ဗလာနိ”တိ။ “အဘာဝိတာ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ။ “အဘာဝိတော မေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော”တိ။ “ဒုက္ခံ မေ အပရိညာတ”န္တိ။ “ဒုက္ခသမုဒယော မေ အပ္ပဟီနော”တိ။ “မဂ္ဂေါ မေ အဘာဝိတော”တိ။ “နိရောဓော မေ အသစ္ဆိကတော”တိ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ အတ္တာနံ ဂရဟတိ။ ဧဝံ အတ္တဂရဟီ။ တယိဒံ ကမ္မံ အကုဗ္ဗမာနော အဇနယမာ

နော အသဥ္စနယမာနော အနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနဘိနိဗ္ဗတ္တယမာနော အနတ္တဂရဟီတိ – န လိမ္ပတိ လောကေ အနတ္တဂရဟီ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပုဗ္ဗာသဝေ ဟိတွာ နဝေ အကုဗ္ဗံ၊ န ဆန္ဒဂူ နောပိ နိဝိဿဝါဒီ။
သ ဝိပ္ပမုတ္တော ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ဓီရော၊ န လိမ္ပတိ လောကေ အနတ္တဂရဟီ”တိ။

၁၄၉.သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော၊ ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
သ ပန္နဘာရော မုနိ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ န ကပ္ပိယော နူပရတော န ပတ္ထိယော။ [ဣတိ ဘဂဝါ]

သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ တိ။ **သေနာ** ဝုစ္စတိ မာရသေနာ။ ကာယဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, ဝစီဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, မနောဒုစ္စရိတံ မာရသေနာ, ရာဂေါ။ ဒေါသော။ မောဟော။ ကောဓော။ ဥပနာဟော။ မက္ခော။ ပဠာသော။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယာ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘော။ သာရမ္ဘော။ မာနော။ အတိမာနော။ မဒေါ။ ပမာဒေါ။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပါ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ မာရသေနာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

“ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ၊ ဒုတိယာ အရတိ ဝုစ္စတိ။ပေ.။ ။
န နံ အသူရော ဇိနာတိ၊ ဇေတွာဝ လဘတေ သုခ”န္တိ။

ယတော စတူဟိ အရိယမဂ္ဂေဟိ သဗ္ဗာ စ မာရသေနာ သဗ္ဗေ စ ပဋိသေနိကရာ ကိလေသာ ဇိတာ စ ပရာဇိတာ စ ဘဂ္ဂါ ဝိပ္ပလုဂ္ဂါ ပရမ္မုခါ – သော ဝုစ္စတိ ဝိသေနိဘူတော။ သော ဒိဋ္ဌေ ဝိသေနိဘူတော, သုတေ။ မုတေ ။ ဝိညာတေ ဝိသေနိဘူတောတိ – သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော, ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။

သ ပန္နဘာရော မုနိ ဝိပ္ပမုတ္တော တိ။ **ဘာရာ**တိ တယော ဘာရာ – ခန္ဓဘာရော, ကိလေသဘာရော, အဘိသင်္ခါရဘာရော။ ကတမော ခန္ဓဘာရော? ပဋိသန္ဓိယာ ရူပံ ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရာ ဝိညာဏံ – အယံ ခန္ဓဘာရော။ ကတမော ကိလေသဘာရော? ရာဂေါ ဒေါသော မောဟော။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ – အယံ ကိလေသဘာရော။ ကတမော အဘိသင်္ခါရဘာရော? ပုညာဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္စာဘိသင်္ခါရော – အယံ အဘိသင်္ခါရဘာရော။ ယတော ခန္ဓဘာရော စ ကိလေသဘာရော စ အဘိသင်္ခါရဘာရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, သော ဝုစ္စတိ ပန္နဘာရော ပတိတဘာရော ဩရောပိတဘာရော သမောရောပိတဘာရော နိက္ခိတ္တဘာရော ပဋိပဿဒ္ဓဘာရော။

မုနီတိ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ ဝိစယော ပဝိစယော ဓမ္မဝိစယော သလ္လက္ခဏာ ဥပလက္ခဏာ ပစ္စုပလက္ခဏာ, ပဏ္ဍိစ္စံ ကောသလ္လံ နေပုညံ ဝေဘဗ္ဗာ စိန္တာ ဥပပရိက္ခာ ဘူရိ မေဓာ ပရိနာယိကာ ဝိပဿနာ သမ္ပဇညံ ပတောဒေါ ပညာ ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလံ ပညာသတ္ထံ ပညာပာသာဒေါ ပညာအာလောကော ပညာဩဘာသော ပညာပဇ္ဇောတော ပညာရတနံ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တေန ဉာဏေန သမန္နာဂတော မုနိ မောနပ္ပတ္တော။

တီဏိ မောနေယျာနိ – ကာယမောနေယျံ, ဝစီမောနေယျံ, မနောမောနေယျံ။ ကတမံ ကာယမောနေယျံ? တိဝိဓာနံ ကာယဒုစ္စရိတာနံ [တိဝိဓကာယဒုစ္စရိတာနံ (က.) မဟာနိ. ၁၄] ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ, တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ ကာယမောနေယျံ, ကာယာရမ္မဏေ ဉာဏံ ကာယမောနေယျံ, ကာယပရိညာ ကာယမောနေယျံ, ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ ကာယမောနေယျံ, ကာယေ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ ကာယမောနေယျံ, ကာယသင်္ခါရနိရောဓော စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ကာယမောနေယျံ – ဣဒံ ကာယမောနေယျံ။

ကတမံ ဝစီမောနေယျံ? စတုဗ္ဗိဓာနံ ဝစီဒုစ္စရိတာနံ ပဟာနံ ဝစီမောနေယျံ, စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီသုစရိတံ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာရမ္မဏေ ဉာဏံ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာပရိညာ ဝစီမောနေယျံ, ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ ဝစီမောနေယျံ, ဝါစာယ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ ဝစီမောနေယျံ, ဝစီသင်္ခါရနိရောဓော ဒုတိယဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ဝစီမောနေယျံ – ဣဒံ ဝစီမောနေယျံ။

ကတမံ မနောမောနေယျံ? တိဝိဓာနံ မနောဒုစ္စရိတာနံ ပဟာနံ မနောမောနေယျံ, တိဝိဓံ မနောသုစရိတံ မနောမောနေယျံ, စိတ္တာရမ္မဏေ ဉာဏံ မနောမောနေယျံ, စိတ္တပရိညာ မနောမောနေယျံ, ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ မနောမောနေယျံ, စိတ္တေ ဆန္ဒရာဂဿ ပဟာနံ မနောမောနေယျံ, စိတ္တသင်္ခါရနိရောဓော သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ မနောမောနေယျံ – ဣဒံ မနောမောနေယျံ။

“ကာယမုနိံ ဝါစာမုနိံ, မနောမုနိမနာသဝံ။
မုနိံ မောနေယျသမ္ပန္နံ, အာဟု သဗ္ဗပ္ပဟာယိနံ။

“ကာယမုနိံ ဝါစာမုနိံ, မနောမုနိမနာသဝံ။
မုနိံ မောနေယျသမ္ပန္နံ, အာဟု နိန္ဟာတပါပက”န္တိ [နိန္ဟာတပါပကန္တိ (သီ.)] ။

ဣမေဟိ တီဟိ မောနေယျေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ ဆ မုနိနော [မုနယော (သီ. သျာ. က.)] – အဂါရမုနိနော, အနဂါရမုနိနော, သေခမုနိနော, အသေခမုနိနော, ပစ္စေကမုနိနော, မုနိမုနိနောတိ [မုနိမုနိနော (သီ. သျာ. က.) မဟာနိ. ၁၄]။ ကတမေ အဂါရမုနိနော? ယေ တေ အဂါရိကာ ဒိဋ္ဌပဒါ ဝိညာတသာသနာ – ဣမေ အဂါရမုနိနော။ ကတမေ အနဂါရမုနိနော? ယေ တေ ပဗ္ဗဇိတာ ဒိဋ္ဌပဒါ ဝိညာတသာသနာ – ဣမေ အနဂါရမုနိနော။ သတ္တ သေခါ သေခမုနိနော, အရဟန္တော အသေခမုနိနော။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကမုနိနော။ မုနိမုနိနော ဝုစ္စန္တိ တထာဂတာ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။

“န မောနေန မုနိ ဟောတိ, မူဠှရူပေါ အဝိဒ္ဒသု။
ယော စ တုလံဝ ပဂ္ဂယှ, ဝရမာဒါယ ပဏ္ဍိတော။

“ပါပါနိ ပရိဝဇ္ဇေတိ, သ မုနိ တေန သော မုနိ။
ယော မုနာတိ ဥဘော လောကေ, မုနိ တေန ပဝုစ္စတိ။

“အသတဉ္စ သတဉ္စ ဉတွာ ဓမ္မံ, အဇ္ဈတ္တံ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗလောကေ။
ဒေဝမနုဿေဟိ ပူဇိတော ယော, သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ”။

ဝိပ္ပမုတ္တော တိ မုနိနော ရာဂါ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ; ဒောသာ စိတ္တံ။ မောဟာ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ – သ ပန္နဘာရော မုနိ ဝိပ္ပမုတ္တော။

န ကပ္ပိယော နူပရတော န ပတ္ထိယောတိ ဘဂဝါ တိ။ **ကပ္ပာ** တိ ဒွေ ကပ္ပာ – တဏှာကပ္ပော စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာကပ္ပော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိကပ္ပော။ တဿ တဏှာကပ္ပော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိကပ္ပော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဏှာကပ္ပဿ ပဟီနတ္တာ ဒိဋ္ဌိကပ္ပဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ တဏှာကပ္ပံ ဝါ ဒိဋ္ဌိကပ္ပံ ဝါ န ကပ္ပေတိ န ဇနေတိ န သဉ္ဇနေတိ န နိဗ္ဗတ္တေတိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေတီတိ – န ကပ္ပိယော။ **နူပရတော**တိ။ သဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနာ ရဇ္ဇန္တိ, ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဥပာဒါယ သတ္တ သေခါ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ အာရမန္တိ ဝိရမန္တိ ပဋိဝိရမန္တိ, အရဟာ အာရတော ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – န ကပ္ပိယော နူပရတော။ **န ပတ္ထိယော**တိ။ **ပတ္ထနာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ ပတ္ထနာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ န ပတ္ထိယော။

ဘဂဝါတိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ အပိ စ ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒေါသောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမောဟောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမာနောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒိဋ္ဌီတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကဏ္ဋကောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကိလေသောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝိဘဇိ ပဝိဘဇိ ဓမ္မရတနန္တိ ဘဂဝါ, ဘဝါနံ အန္တကရောတိ ဘဂဝါ, ဘာဝိတကာယော ဘာဝိတသီလော ဘာဝိတစိတ္တော ဘာဝိတပညောတိ ဘဂဝါ; ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုသ္သရာဟသေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပါနီတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထရသသ္သ ဓမ္မရသသ္သ ဝိမုတ္တိရသသ္သ အဓိသီလသ္သ အဓိစိတ္တသ္သ အဓိပညာယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ ဈာနာနံ စတုန္နံ အပ္ပမညာနံ စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ အဋ္ဌန္နံ အဘိဘာယတနာနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ သညာဘာဝနာနံ ဒသန္နံ ကသိဏသမာပတ္တီနံ အာနာပါနသ္သတိသမာဓိသ္သ အသုဘသမာပတ္တိယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယသ္သ အဋ္ဌင်္ဂိကသ္သ မဂ္ဂသ္သာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနံ စတုန္နံ ဝေသာရဇ္ဇာနံ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဆန္နံ အဘိညာနံ ဆန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ န ပိတရာ ကတံ န ဘာတရာ ကတံ န ဘဂိနိယာ ကတံ န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ န ဒေဝတာဟိ ကတံ; ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတညာဏသ္သ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – န ကပ္ပိယော နူပရတော န ပတ္ထိယော ဣတိ ဘဂဝါ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိသေနိဘူတော၊ ယံ ကိဉ္စိ ဒိဋ္ဌံ ဝ သုတံ မုတံ ဝါ။
သ ပန္နဘာရော မုနိ ဝိပ္ပမုတ္တော၊ န ကပ္ပိယော နူပရတော န ပတ္ထိယော”။[ဣတိ ဘဂဝါတိ]

မဟာဝိယူဟသုတ္တနိဒ္ဒေသော တေရသမော။

၁၄. တုဝဋ္ဋကသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ တုဝဋ္ဋကသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၁၅၀.ပုစ္ဆာမိ တံ အာဒိစ္စဗန္ဓု [အာဒိစ္စဗန္ဓူ (သီ. သျာ.)] **ဝိဝေကံ သန္တိပဒဉ္စ မဟေသိ** [မဟေသိံ (သီ. သျာ.)] ။
ကထံ ဒိသွာ နိဗ္ဗာတိ ဘိက္ခု၊ အနုပါဒိယာနော လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ။

ပုစ္ဆာမိ တံ အာဒိစ္စဗန္ဓု တိ။ **ပုစ္ဆာ**တိ တိဿော ပုစ္ဆာ – အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာ, ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ပုစ္ဆာ, ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာ။ ကတမာ အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာ? ပကတိယာ လက္ခဏံ အညာတံ ဟောတိ အဒိဋ္ဌံ အတုလိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ, တဿ ဉာဏာယ ဒဿနာယ တုလနာယ တီရဏာယ ဝိဘာဝနာယ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ – အယံ အဒိဋ္ဌဇောတနာ ပုစ္ဆာ။ ကတမာ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ပုစ္ဆာ? ပကတိယာ လက္ခဏံ ဉာတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ တုလိတံ တီရိတံ ဝိဘူတံ ဝိဘာဝိတံ, အညေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနတ္ထာယ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ – အယံ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာ ပုစ္ဆာ။ ကတမာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာ? ပကတိယာ သံသယပက္ခန္ဒော [သံသယပက္ခန္ဒော (သီ. သျာ.)] ဟောတိ ဝိမတိပက္ခန္ဒော ဒွေဠှကဇာတော, "ဧဝံ နု ခော, န နု ခော, ကိံ နု ခော, ကထံ နု ခော"တိ သော ဝိမတိစ္ဆေဒနတ္ထာယ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ – အယံ ဝိမတိစ္ဆေဒနာ ပုစ္ဆာ။ ဣမာ တိဿော ပုစ္ဆာ။

အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – မနုဿပုစ္ဆာ, အမနုဿပုစ္ဆာ, နိမ္မိတပုစ္ဆာ။ ကတမာ မနုဿပုစ္ဆာ? မနုဿာ ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ, ဘိက္ခူ ပုစ္ဆန္တိ, ဘိက္ခုနိယော ပုစ္ဆန္တိ, ဥပါသကာ ပုစ္ဆန္တိ, ဥပါသိကာယော ပုစ္ဆန္တိ, ရာဇာနော ပုစ္ဆန္တိ, ခတ္တိယာ ပုစ္ဆန္တိ, ဗြာဟ္မဏာ ပုစ္ဆန္တိ, ဝေဿာ ပုစ္ဆန္တိ, သုဒ္ဒါ ပုစ္ဆန္တိ, ဂဟဋ္ဌာ ပုစ္ဆန္တိ, ပဗ္ဗဇိတာ ပုစ္ဆန္တိ – အယံ မနုဿပုစ္ဆာ။ ကတမာ အမနုဿပုစ္ဆာ? အမနုဿာ ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ, နာဂါ ပုစ္ဆန္တိ, သုပဏ္ဏာ ပုစ္ဆန္တိ, ယက္ခာ ပုစ္ဆန္တိ, အသုရာ ပုစ္ဆန္တိ, ဂန္ဓဗ္ဗာ ပုစ္ဆန္တိ, မဟာရာဇာနော ပုစ္ဆန္တိ, ဣန္ဒာ ပုစ္ဆန္တိ, ဗြဟ္မာနော ပုစ္ဆန္တိ, ဒေဝတာယော ပုစ္ဆန္တိ – အယံ အမနုဿပုစ္ဆာ။ ကတမာ နိမ္မိတပုစ္ဆာ? ယံ ဘဂဝါ ရူပံ အဘိနိမ္မိနာတိ မနောမယံ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂံ အဟီနိန္ဒြိယံ တံ သော နိမ္မိတော ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ, ဘဂဝါ တဿ [နတ္ထိ သီ. သျာ. ပေါတ္ထကေသု] ဝိသဇ္ဇေတိ – အယံ နိမ္မိတပုစ္ဆာ။ ဣမာ တိဿော ပုစ္ဆာ။

အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – အတ္တတ္ထပုစ္ဆာ, ပရတ္ထပုစ္ဆာ, ဥဘယတ္ထပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကတ္ထပုစ္ဆာ, သမ္ပရာယိကတ္ထပုစ္ဆာ, ပရမတ္ထပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – အနဝဇ္ဇတ္ထပုစ္ဆာ, နိက္ကိလေသတ္ထပုစ္ဆာ [နိက္ခေပတ္ထပုစ္ဆာ (သီ. က.)] , ဝေါဒါနတ္ထပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – အတီတပုစ္ဆာ, အနာဂတပုစ္ဆာ, ပစ္စုပ္ပန္နပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – အဇ္ဈတ္တပုစ္ဆာ, ဗဟိဒ္ဓါပုစ္ဆာ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – ကုသလပုစ္ဆာ, အကုသလပုစ္ဆာ, အဗျာကတပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – ခန္ဓပုစ္ဆာ, ဓာတုပုစ္ဆာ, အာယတနပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – သတိပဋ္ဌာနပုစ္ဆာ, သမ္မပ္ပဓာနပုစ္ဆာ, ဣဒ္ဓိပါဒပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – ဣန္ဒြိယပုစ္ဆာ, ဗလပုစ္ဆာ, ဗောဇ္ဈင်္ဂပုစ္ဆာ။ အပရာပိ တိဿော ပုစ္ဆာ – မဂ္ဂပုစ္ဆာ, ဖလပုစ္ဆာ, နိဗ္ဗာနပုစ္ဆာ။

ပုစ္ဆာမိ တန္တိ ပုစ္ဆာမိ တံ ယာစာမိ တံ အဇ္ဈေသာမိ တံ ပသာဒေမိ တံ, "ကထယဿု မေ"တိ – ပုစ္ဆာမိ တံ။ **အာဒိစ္စဗန္ဓူ**တိ။ အာဒိစ္စော ဝုစ္စတိ သူရိယော [သုရိယော (သီ. သျာ.)] ။ သူရိယော ဂေါတမော ဂေါတ္တေန, ဘဂဝါပိ ဂေါတမော ဂေါတ္တေန, ဘဂဝါ သူရိယဿ ဂေါတ္တဉာတကော ဂေါတ္တဗန္ဓု; တသ္မာ ဗုဒ္ဓေါ အာဒိစ္စဗန္ဓူတိ – ပုစ္ဆာမိ တံ အာဒိစ္စဗန္ဓု။

ဝိဝေကံ သန္တိပဒဉ္စ မဟေသီ တိ။ **ဝိဝေကာ**တိ တယော ဝိဝေကာ – ကာယဝိဝေကော , စိတ္တဝိဝေကော, ဥပဓိဝိဝေကော။ ကတမော ကာယဝိဝေကော? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ ဘဇတိ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ ကာယေန ဝိဝိတ္တော ဝိဟရတိ။ သော ဧကော ဂစ္ဆတိ, ဧကော တိဋ္ဌတိ, ဧကော နိသီဒတိ, ဧကော သေယျံ ကပ္ပေတိ, ဧကော ဂာမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ, ဧကော ပဋိက္ကမတိ, ဧကော ရဟော နိသီ

ဒုတိ, ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာတိ, ဧကော စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ – အယံ ကာယဝိဝေကော။

ကတမော စိတ္တဝိဝေကော? ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ နီဝရဏေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိယာ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာယ ပဋိဃသညာယ နာနတ္တသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ, အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္နဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ , နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ သောတာပန္နဿ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝိစိကိစ္ဆာယ သီလဗ္ဗတပရာမာသာ ဒိဋ္ဌာနုသယာ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ သကဒါဂါမိဿ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အနာဂါမိဿ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ။ အရဟတော ရူပရာဂါ အရူပရာဂါ မာနာ ဥဒ္ဓစ္စာ အဝိဇ္ဇာယ မာနာနုသယာ ဘဝရာဂါနုသယာ အဝိဇ္ဇာနုသယာ, တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ ဗဟိဒ္ဓာ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ဟောတိ – အယံ စိတ္တဝိဝေကော။

ကတမော ဥပဓိဝိဝေကော? **ဥပဓိ** ဝုစ္စတိ ကိလေသာ စ ခန္ဓာ စ အဘိသင်္ခါရာ စ။ ဥပဓိဝိဝေကော ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ – အယံ ဥပဓိဝိဝေကော။ ကာယဝိဝေကော စ ဝိဝေကဋ္ဌကာယာနံ [ဝူပကဋ္ဌကာယာနံ (သီ.)] နေက္ခမ္မာဘိရတာနံ, စိတ္တဝိဝေကော စ ပရိသုဒ္ဓစိတ္တာနံ ပရမဝေါဒါနပတ္တာနံ, ဥပဓိဝိဝေကော စ နိရုပဓီနံ ပုဂ္ဂလာနံ ဝိသင်္ခါရဂတာနံ။ **သန္တိ** တိ ဧကေန အာကာရေန သန္တိပိ သန္တိပဒမ္ပိ တံယေဝ အမတံ နိဗ္ဗာနံ, ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – ''သန္တမေတံ ပဒံ, ပဏီတမေတံ ပဒံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှာက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန''န္တိ။ အထ အပရေန အာကာရေန ယေ ဓမ္မာ သန္တာဓိဂမာယ သန္တိဖုသနာယ သန္တိသစ္ဆိကိရိယာယ သံဝတ္တန္တိ, သေယျထိဒံ – စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ပဉ္စ ဗလာနိ, သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ သန္တိပဒံ တာဏပဒံ လေဏပဒံ သရဏပဒံ အဘယပဒံ အစ္စုတပဒံ အမတပဒံ နိဗ္ဗာနပဒံ။

မဟေသီတိ မဟေသိ ဘဂဝါ။ မဟန္တံ သီလက္ခန္ဓံ ဧသီ ဂဝေသီ ပရိယေသီတိ မဟေသိ, မဟန္တံ သမာဓိက္ခန္ဓံ။ပေ.။ မဟန္တံ ပညာက္ခန္ဓံ။ မဟန္တံ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ။ မဟန္တံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ ဧသီ ဂဝေသီ ပရိယေသီတိ မဟေသိ; မဟတော တမောကာယဿ ပဒါလနံ, မဟတော ဝိပလ္လာသဿ ဘေဒနံ, မဟတော တဏှာသလ္လဿ အဗ္ဗုဟနံ [အဗ္ဗူဟနံ (သီ. သျာ.), အဗ္ဗှုဟနံ (က.)] , မဟတော ဒိဋ္ဌိသင်္ဃာတဿ ဝိနိဝေဌနံ, မဟတော မာနဓဇဿ ပပါတနံ [ပတနံ (သျာ.)] , မဟတော အဘိသင်္ခါရဿ ဝူပသမံ, မဟတော ဩဃဿ နိတ္ထရဏံ, မဟတော ဘာရဿ နိက္ခေပနံ, မဟတော သံသာရဝဋ္ဋဿ ဥပစ္ဆေဒံ, မဟတော သန္တာပဿ နိဗ္ဗာပနံ , မဟတော ပရိဠာဟဿ ပဋိပဿဒ္ဓိံ, မဟတော ဓမ္မဓဇဿ ဥဿာပနံ ဧသီ ဂဝေသီ ပရိယေသီတိ မဟေသိ, မဟန္တေ သတိပဋ္ဌာနေ မဟန္တေ သမ္မပ္ပဓာနေ မဟန္တေ ဣဒ္ဓိပါဒေ မဟန္တာနိ ဣန္ဒြိယာနိ မဟန္တာနိ ဗလာနိ မဟန္တေ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ မဟန္တံ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ မဟန္တံ ပရမတ္ထံ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ဧသီ ဂဝေသီ ပရိယေသီတိ မဟေသိ; မဟေသက္ခေဟိ ဝါ သတ္တေဟိ ဧသိတော ဂဝေသိတော ပရိယေသိတော ကဟံ ဗုဒ္ဓေါ ကဟံ ဘဂဝါ ကဟံ ဒေဝဒေဝေါ ကဟံ နရာသဘောတိ မဟေသီတိ – ဝိဝေကံ သန္တိပဒဉ္စ မဟေသိ။

ကထံ ဒိသွာ နိဗ္ဗာတိ ဘိက္ခု တိ။ ကထံ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ အဇ္ဈတ္တနော ရာဂံ နိဗ္ဗာပေတိ, ဒောသံ နိဗ္ဗာပေတိ, မောဟံ နိဗ္ဗာပေတိ, ကောဓံ။ပေ.။ ဥပနာဟံ။ မက္ခံ။ ပဠာသံ။ ဣဿံ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယံ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘံ။ သာရမ္ဘံ။ မာနံ။ အတိမာနံ။ မဒံ။ ပမာဒံ။ သဗ္ဗေ ကိလေသေ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိ

တော။ သဗ္ဗေ ဒရထေ။ သဗ္ဗေ ပရိဋ္ဌာဟေ။ သဗ္ဗေ သန္တာပေ ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေ နိဗ္ဗာပေတိ သမေတိ ဥပသမေ တိ ဝူပသမေတိ ပဋိပဿမ္ဘေတိ။ **ဘိက္ခူ** တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော ဝါ ဘိက္ခု သေခော ဝါ ဘိက္ခူတိ – ကထံ ဒိသွာ နိဗ္ဗာတိ ဘိက္ခု။

အနုပာဒိယာနော လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ တိ။ စတူဟိ ဥပာဒါနေဟိ အနုပာဒိယမာနော အဂဏှမာနော အပရာမသမာ နော အနဘိနိဝိသမာနော။ **လောကသ္မိံ** တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ, ခန္ဓလောကေ ဓာတုလော ကေ အာယတနလောကေ။ **ကိဉ္စိ** တိ ကိဉ္စိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတန္တိ – အနုပာဒိယာ နော လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

"ပုစ္ဆာမိ တံ အာဒိစ္စဗန္ဓု၊ ဝိဝေကံ သန္တိပဒဉ္စ မဟေသိ။
ကထံ ဒိသွာ နိဗ္ဗာတိ ဘိက္ခု၊ အနုပာဒိယာနော လောကသ္မိံ ကိဉ္စိ"တိ။

၁၅၁.မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ၊ [ဣတိ ဘဂဝါ]
မန္တာ အသ္မီတိ သဗ္ဗမုပရုန္ဓေ [သဗ္ဗမုပရုဒ္ဓေ (သျာ.)] ။
ယာ ကာစိ တဏှာ အဇ္ဈတ္တံ၊ တာသံ ဝိနယာ သဒာ သတော သိက္ခေ။

မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ, [ဣတိ ဘဂဝါ] မန္တာ အသ္မီတိ သဗ္ဗမုပရုန္ဓေ တိ။ ပပဉ္စာယေဝ ပပဉ္စသင်္ခါ။ တဏှာပပဉ္စ သင်္ခါ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စသင်္ခါ။ ကတမံ တဏှာပပဉ္စဿ မူလံ? အဝိဇ္ဇာမူလံ, အယောနိသောမနသိကာရော မူလံ, အသ္မိမာ နော မူလံ, အဟိရိကံ မူလံ , အနောတ္တပ္ပံ မူလံ, ဥဒ္ဓစ္စံ မူလံ – ဣဒံ တဏှာပပဉ္စဿ မူလံ။ ကတမံ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စဿ မူလံ? အဝိဇ္ဇာမူလံ, အယောနိသောမနသိကာရော မူလံ, အသ္မိမာနော မူလံ, အဟိရိကံ မူလံ, အနောတ္တပ္ပံ မူလံ, ဥဒ္ဓစ္စံ မူ လံ – ဣဒံ ဒိဋ္ဌိပပဉ္စဿ မူလံ။

ဘဂဝါတိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ အပိ စ ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒေါသောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမောဟောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂ ဂမာနောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒိဋ္ဌီတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကဏ္ဋကောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကိလေသောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝိဘဇိ ပဝိဘဇိ ဓမ္မရတနန္တိ ဘဂဝါ, ဘဝါနံ အန္တကရောတိ ဘဂဝါ, ဘာဝိတကာယော ဘာဝိတသီလော ဘာဝိတစိတ္တော ဘာဝိတပ ညောတိ ဘဂဝါ; ဘဇိ ဝါ ဘဂဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာ နိ မနုဿရာဟဿေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနီတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထရသဿ ဓမ္မရသဿ ဝိမုတ္တိရသဿ အဓိသီ လဿ အဓိစိတ္တဿ အဓိပညာယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ ဈာနာနံ စတုန္နံ အပ္ပမညာနံ စတုန္နံ အရူပသ မာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ အဋ္ဌန္နံ အဘိဘာယတနာနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပ တ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ သညာဘာဝနာနံ ဒသန္နံ ကသိဏသမာပတ္တီနံ အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ သ အသုဘသမာပတ္တိယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါ ဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနံ စတုန္နံ ဝေသာရဇ္ဇာနံ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဆန္နံ အဘိညာနံ ဆန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ နန္တိ ဘဂဝါ, ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ န ပိတရာ ကတံ န ဘာတရာ ကတံ န ဘဂိနိယာ ကတံ န မိတ္တာမစ္စေ ဟိ ကတံ န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ န ဒေဝတာဟိ ကတံ; ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါ နံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – မူလံ ပပဉ္စ သင်္ခါယ ဣတိ ဘဂဝါ။

မန္တာ အသ္မီတိ သဗ္ဗမုပရုန္ဓေ တိ။ **မန္တာ** ဝုစ္စတိ ပညာ။ ယာ ပညာ ပဇာနနာ။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာ ဒိဋ္ဌိ။ **အသ္မီ** တိ ရူပေ အသ္မီတိ မာနော အသ္မီတိ ဆန္ဒော အသ္မီတိ အနုသယော; ဝေဒနာယ။ သညာယ။ သင်္ခါရေသု။ ဝိ ညာဏေ အသ္မီတိ မာနော အသ္မီတိ ဆန္ဒော အသ္မီတိ အနုသယောတိ။ မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ ဣတိ ဘဂဝါ။ **မန္တာ အသ္မီတိ သဗ္ဗမုပရုန္ဓေ**တိ။ ပပဉ္စသင်္ခါယ မူလဉ္စ အသ္မိမာနဉ္စ မန္တာယ သဗ္ဗံ ရုန္ဓေယျ ဥပရုန္ဓေယျ နိရောဓေယျ

ဝူပသမေယျ အတ္ထင်္ဂမေယျ ပဋိပ္ပဿမ္ဘေယျာတိ – မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ ဣတိ ဘဂဝါ, မန္တာ အသ္မီတိ သဗ္ဗမုပရုန္ဓေ။

ယာ ကာစိ တဏှာ အဇ္ဈတ္တန္တိ။ **ယာ ကာစီ**တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ ပရိယာဒိယနဝစနမေတံ – ယာ ကာစီတိ။ **တဏှာ**တိ ရူပတဏှာ။ပေ.။ ဓမ္မတဏှာ။ **အဇ္ဈတ္တန္တိ** အဇ္ဈတ္တသမုဋ္ဌာနာ တ [အဇ္ဈတ္တံ သမုဋ္ဌာတိ (သျာ.)] သာ တဏှာတိ – အဇ္ဈတ္တံ ။ အထ တ **အဇ္ဈတ္တိကံ** ဝုစ္စတိ စိတ္တံ။ ယံ စိတ္တံ မနော မာနသံ ဟဒယံ ပဏ္ဍရံ မနော မနာယတနံ မနိန္ဒြိယံ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏဓာတု။ စိတ္တေန သာ တဏှာ သဟဂတာ သဟဇာတာ သံသဋ္ဌာ သမ္ပယုတ္တာ ဧကုပ္ပာဒါ ဧကနိရောဓာ ဧကဝတ္ထုကာ ဧကာရမ္မဏာတိပိ အဇ္ဈတ္တန္တိ – ယာ ကာစိ တဏှာ အဇ္ဈတ္တံ။

တာသံ ဝိနယာ သဒါ သတော သိက္ခေ တိ။ **သဒါ**တိ သဒါ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗကာလံ နိစ္စကာလံ ဓုဝကာလံ, သတတံ သမိတံ အဗ္ဗောကိဏ္ဏံ ပေါင်္ခါနုပေါင်္ခံ ဥဒကူမိကဇာတံ အဝီစိသန္တတိသဟိတံ ဖုသိတံ, ပုရေဘတ္တံ ပစ္ဆာဘတ္တံ , ပုရိမံ ယာမံ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ပစ္ဆိမံ ယာမံ, ကာဠေ ဇုဏှေ, ဝဿေ ဟေမန္တေ ဂိမှေ, ပုရိမေ ဝယောခန္ဓေ မဇ္ဈိမေ ဝယောခန္ဓေ ပစ္ဆိမေ ဝယောခန္ဓေ။ **သတော**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော, ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော။ အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – အသတိ ပရိဝဇ္ဇနာယ သတော, သတိကရဏီယာနံ ဓမ္မာနံ ကတတ္တာ သတော, သတိပဋိပက္ခာနံ ဓမ္မာနံ ဟတတ္တာ သတော, သတိနိမိတ္တာနံ အသမ္မုဋ္ဌတ္တာ သတော။ အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – သတိယာ သမန္နာဂတတ္တာ သတော, သတိယာ ဝသိတတ္တာ သတော, သတိယာ ပါဂုညတာယ သတော, သတိယာ အပစ္စောရောဟနတာယ သတော။ အပရေဟိပိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – သတ္တတ္တာ သတော, သန္တတ္တာ သတော, သမိတတ္တာ သတော, သန္တဓမ္မသမန္နာဂတတ္တာ သတော။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိယာ သတော, ဓမ္မာနုဿတိယာ သတော, သင်္ဃာနုဿတိယာ သတော, သီလာနုဿတိယာ သတော, စာဂါနုဿတိယာ သတော, ဒေဝတာနုဿတိယာ သတော, အာနာပါနဿတိယာ သတော, မရဏဿတိယာ သတော, ကာယဂတာသတိယာ သတော, ဥပသမာနုဿတိယာ သတော။ ယာ သတိ အနုဿတိ ပဋိဿတိ, သတိ သရဏတာ ဓာရဏတာ အပိလာပနတာ အသမ္မုဿနတာ, သတိ သတိန္ဒြိယံ သတိဗလံ သမ္မာသတိ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဧကာယနမဂ္ဂေါ – အယံ ဝုစ္စတိ သတိ။ ဣမာယ သတိယာ ဥပေတော သမုပေတော, ဥပဂတော သမုပဂတော, ဥပပန္နော သမုပပန္နော, သမန္နာဂတော သော ဝုစ္စတိ သတော။

သိက္ခေ တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ ကတမာ အဓိသီလသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု, ခုဒ္ဒကော သီလက္ခန္ဓော။ မဟန္တော သီလက္ခန္ဓော, သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံဝရော မုခံ ပမုခံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ – အယံ အဓိသီလသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ဝိတက္ကဝိစာရာနံ ဝူပသမာ အဇ္ဈတ္တံ သမ္ပသာဒနံ စေတသော ဧကောဒိဘာဝံ အဝိတက္ကံ အဝိစာရံ သမာဓိဇံ ပီတိသုခံ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ ပီတိယာ စ ဝိရာဂါ ဥပေက္ခကော စ ဝိဟရတိ သတော စ သမ္ပဇာနော သုခဉ္စ ကာယေန ပဋိသံဝေဒေတိ, ယံ တံ အရိယာ အာစိက္ခန္တိ “ဥပေက္ခကော သတိမာ သုခဝိဟာရီ”တိ တတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ။ သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ ပုဗ္ဗေဝ သောမနဿဒောမနဿာနံ အတ္ထင်္ဂမာ **အဒုက္ခမသုခံ** ဥပေက္ခာသတိပါရိသုဒ္ဓိံ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ – အယံ အဓိစိတ္တသိက္ခာ။

ကတမာ အဓိပညာသိက္ခာ? ဣဓ ဘိက္ခု ပညဝါ ဟောတိ, ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ။ သော ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ , အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ,

ဣမေ အာသတတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝသမုဒယောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝနိရောဓောတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာတိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ – အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။

တာသံ ဝိနယာ သဒ္ဓာ သတော သိက္ခေ တိ။ တာသံ တဏှာနံ ဝိနယာယ ပဋိဝိနယာယ ပဟာနာယ ဝူပသမာယ ပဋိနိ သ္သဂ္ဂာယ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိပညမ္ပိ သိက္ခေယျ; ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ, ပဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဿန္တော သိက္ခေယျ, ပစ္စဝေက္ခန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တော သိက္ခေယျ, သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စန္တော သိက္ခေယျ, ဝီရိ ယံ ပဂ္ဂဏှန္တော သိက္ခေယျ, သတိံ ဥပဋ္ဌပေန္တော သိက္ခေယျ, စိတ္တံ သမာဒဟန္တော သိက္ခေယျ, ပညာ ယ ပဇာနန္တော သိက္ခေယျ, အဘိညေယျံ အဘိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပရိညေယျံ ပရိဇာနန္တော သိက္ခေယျ, ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟန္တော သိက္ခေယျ, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝေန္တော သိက္ခေယျ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒါယ ဝတ္တေယျာတိ – တာသံ ဝိနယာ သဒ္ဓာ သတော သိက္ခေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"မူလံ ပပဉ္စသင်္ခါယ၊ [ဣတိ ဘဂဝါ]
မန္တာ အသ္မီတိ သဗ္ဗမုပရုန္ဓေ။
ယာ ကာစိ တဏှာ အဇ္ဈတ္တံ၊ တာသံ ဝိနယာ သဒ္ဓာ သတော သိက္ခေ"တိ။

၁၅၂. **ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မမဘိဇညာ၊ အဇ္ဈတ္တံ အထ ဝါပိ ဗဟိဒ္ဓါ။**
န တေန ထာမံ ကုဗ္ဗေထ၊ န ဟိ သာ နိဗ္ဗုတိ သတံ ဝုတ္တာ။

ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မမဘိဇညာ အဇ္ဈတ္တံ န္တိ။ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနော ဂုဏံ ဇာနေယျ ကုသလေ ဝါ ဓမ္မေ အဗ္ယာကတေ ဝါ ဓမ္မေ။ ကတမေ အတ္တနော ဂုဏာ? ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အဿ [အဿ (သျာ.)] , မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိ တော ဝါ အဿ, ဥဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ အဿ, ဉာတော ယသဿီ သဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနန္တိ ဝါ အဿ, လာဘိမ္ဟိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဝါ အဿ, သုတ္တန္တိကော ဝါ အဿ, ဝိနယဓရော ဝါ အဿ, ဓမ္မကထိကော ဝါ အဿ, အာရညိကော ဝါ အဿ, ပိဏ္ဍပါတိကော ဝါ အဿ, ပံသုကူ လိကော ဝါ အဿ, တေစီဝရိကော ဝါ အဿ, သပဒါနစာရိကော ဝါ အဿ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကော ဝါ အဿ, နေ သဇ္ဇိကော ဝါ အဿ, ယထာသန္ထတိကော ဝါ အဿ, ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ အဿ, ဒုတိယဿ ဈာန ဿ လာဘီတိ ဝါ အဿ, တတိယဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ အဿ, စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘီတိ ဝါ အဿ, အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ အဿ, ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ။ အာကိဉ္စညာယ တနသမာပတ္တိယာ။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ အဿ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ အတ္တနော ဂုဏာ ။ ယံ ကိဉ္စိ အတ္တနော ဂုဏံ ဇာနေယျ အာဇာနေယျ ဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာတိ – ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မမ ဘိဇညာ အဇ္ဈတ္တံ။ **အထ ဝါပိ ဗဟိဒ္ဓါ** တိ။ ဥပဇ္ဈာယဿ ဝါ အာစရိယဿ ဝါ တေ ဂုဏာ အဿုတိ [အဿုတိ အဇ္ဈတ္တံ (ဗဟူသု)] – အထ ဝါပိ ဗဟိဒ္ဓါ။

န တေန ထာမံ ကုဗ္ဗေထ တိ။ အတ္တနော ဝါ ဂုဏေန ပရေသံ ဝါ ဂုဏေန ထာမံ န ကရေယျ, ထမ္ဘံ န ကရေယျ, မာနံ န ကရေယျ, ဥန္နတိံ န ကရေယျ, ဥန္နမံ န ကရေယျ, န တေန မာနံ ဇနေယျ, န တေန ထဒ္ဓော အဿ ပတ္ထဒ္ဓော ပဂ္ဂဟိတသိရောတိ – န တေန ထာမံ ကုဗ္ဗေထ။

န ဟိ သာ နိဗ္ဗုတိ သတံ ဝုတ္တာ တိ။ သတာနံ သန္တာနံ သပ္ပုရိသာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သာ နိဗ္ဗုတိ တိ န ဝုတ္တာ န ပဝုတ္တာ န အာစိက္ခိတာ န ဒေသိတာ န ပညပိတာ န ပဋ္ဌပိတာ န ဝိဝဋာ န ဝိဘတ္တာ န ဥတ္တာနီကတာ နပ္ပကာသိတာတိ – န ဟိ သာ နိဗ္ဗုတိ သတံ ဝုတ္တာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ယံ ကိဉ္စိ ဓမ္မမဘိဇညာ၊ အဇ္ဈတ္တံ အထ ဝါပိ ဗဟိဒ္ဓါ။
န တေန ထာမံ ကုဗ္ဗေထ၊ န ဟိ သာ နိဗ္ဗုတိ သတံ ဝုတ္တာ”တိ။

၁၅၃.သေယျော န တေန မညေယျ၊ နီစေယျော အထ ဝါပိ သရိက္ခော။
ဖုဋ္ဌော အနေကရူပေဟိ၊ နာတုမာနံ ဝိကပ္ပယံ တိဋ္ဌေ။

သေယျော န တေန မညေယျာ တိ။ “သေယျောဟမသ္မီ”တိ အတိမာနံ န ဇနေယျ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာတိ – သေယျော န တေန မညေယျ။

နီစေယျော အထ ဝါပိ သရိက္ခော တိ။ “ဟီနောဟမသ္မီ”တိ ဩမာနံ န ဇနေယျ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ “သဒိသောဟမသ္မီ”တိ မာနံ န ဇနေယျ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာတိ – နီစေယျော အထ ဝါပိ သရိက္ခော။

ဖုဋ္ဌော အနေကရူပေဟီ တိ။ အနေကဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတောတိ – ဖုဋ္ဌော အနေကရူပေဟိ။

နာတုမာနံ ဝိကပ္ပယံ တိဋ္ဌေ တိ။ **အာတုမာ** ဝုစ္စတိ အတ္တာ။ အတ္တာနံ ကပ္ပေန္တော ဝိကပ္ပေန္တော ဝိကပ္ပံ အာပဇ္ဇန္တော န တိဋ္ဌေယျာတိ – နာတုမာနံ ဝိကပ္ပယံ တိဋ္ဌေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သေယျော န တေန မညေယျ၊ နီစေယျော အထ ဝါပိ သရိက္ခော။
ဖုဋ္ဌော အနေကရူပေဟိ၊ နာတုမာနံ ဝိကပ္ပယံ တိဋ္ဌေ”တိ။

၁၅၄.အဇ္ဈတ္တမေဝုပသမေ ၊ န အညတော ဘိက္ခု သန္တိမေသေယျ။
အဇ္ဈတ္တံ ဥပသန္တဿ၊ နတ္ထိ အတ္တာ [အတ္တံ (သျာ.)] ကုတော နိရတ္တာ [နိရတ္တံ (သျာ.)] ဝါ။

အဇ္ဈတ္တမေဝုပသမေတိ။ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂံ သမေယျ, ဒေါသံ သမေယျ, မောဟံ သမေယျ, ကောဓံ။ပေ.။ ဥပနာဟံ။ မက္ခံ။ ပဠာသံ။ ဣဿံ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယံ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘံ။ သာရမ္ဘံ ။ မာနံ။ အတိမာနံ။ မဒံ။ ပမာဒံ။ သဗ္ဗေ ကိလေသေ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတေ။ သဗ္ဗေ ဒရထေ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟေ။ သဗ္ဗေ သန္တာပေ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေ သမေယျ ဥပသမေယျ ဝူပသမေယျ နိဗ္ဗာပေယျ ပဋိပဿမ္ဘေယျာတိ – အဇ္ဈတ္တမေဝုပသမေ။

န အညတော ဘိက္ခု သန္တိမေသေယျာ တိ။ အညတော အသုဒ္ဓိမဂ္ဂေန, မိစ္ဆာပဋိပဒါယ, အနိယျာနပထေန, အညတြ သတိပဋ္ဌာနေဟိ, အညတြ သမ္မပ္ပဓာနေဟိ, အညတြ ဣဒ္ဓိပါဒေဟိ, အညတြ ဣန္ဒြိယေဟိ, အညတြ ဗလေဟိ, အညတြ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ, အညတြ အရိယာ အဋ္ဌင်္ဂိကာ မဂ္ဂါ သန္တိံ ဥပသန္တိံ ဝူပသန္တိံ နိဗ္ဗုတိံ ပဋိပဿဒ္ဓိံ န ဧသေယျ န ဂဝေသေယျ န ပရိယေသေယျာတိ – န အညတော ဘိက္ခု သန္တိမေသေယျ။

အဇ္ဈတ္တံ ဥပသန္တဿာ တိ။ အဇ္ဈတ္တံ ရာဂံ သန္တဿ, ဒေါသံ သန္တဿ, မောဟံ သန္တဿ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေ သန္တဿ ဥပသန္တဿ ဝူပသန္တဿ နိဗ္ဗုတဿ ပဋိပဿဒ္ဓိယာတိ – အဇ္ဈတ္တံ ဥပသန္တဿ။

နတ္ထိ အတ္တာ ကုတော နိရတ္တာ ဝါ တိ။ **နတ္ထီ** တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **အတ္တာ** တိ အတ္တဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ; **နိရတ္တာ** တိ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ နတ္ထိ။ **အတ္တာ** တိ ဂဟိတံ နတ္ထိ; **နိရတ္တာ** တိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ နတ္ထိ။ ယဿတ္ထိ ဂဟိတံ, တဿတ္ထိ မုဉ္စိတဗ္ဗံ။

တသ္မာ ဂဟိတံ ကဟံ မုဉ္စနံ သမတိက္ကန္တော အရဟာ ဝုဒ္ဓိဟရိဟာနိဝီတိဝတ္တော။ သော ဝုဍ္ဎတသော စိတ္တာစရ ဏော။ပေ.။ ဇာတိမရဏသံသာရော, နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါတိ – နတ္ထိ အတ္တာ ကုတော နိရတ္တာ တ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အဇ္ဈတ္တမေဝုပသမေ၊ န အညတော ဘိက္ခု သန္တိမေသေယျ။
အဇ္ဈတ္တံ ဥပသန္တဿ၊ နတ္ထိ အတ္တာ ကုတော နိရတ္တာ တ”တိ။

၁၅၅.မဇ္ဈေ ယထာ သမုဒ္ဒဿ၊ ဦမိ နော ဇာယတီ ဌိတော ဟောတိ။
ဧဝံ ဌိတော အနေဇဿ၊ ဥဿဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ [ကရေ (သီ.)] **ကုဟိဉ္စိ။**

မဇ္ဈေ ယထာ သမုဒ္ဒဿ, ဦမိ နော ဇာယတီ ဌိတော ဟောတီ တိ။ သမုဒ္ဒော စတုရာသီတိယောဇနသဟဿာနိ ဥ ဗ္ဗေဓေန ဂမ္ဘီရော။ ဟေဋ္ဌာ စတ္တာရီသယောဇနသဟဿာနိ ဥဒကံ မစ္ဆကစ္ဆပေဟိ ကမ္ပတိ။ ဥပရိ စတ္တာရီသ ယောဇနသဟဿာနိ ဥဒကံ ဝါတေဟိ ကမ္ပတိ။ မဇ္ဈေ စတ္တာရီသယောဇနသဟဿာနိ ဥဒကံ န ကမ္ပတိ န ဝိကမ္ပတိ န စလတိ န ဝေဓတိ နပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတိ။ အနေရိတော အဃဋ္ဋိတော အစလိတော အလုဠိတော အဘန္တော ဝူပသန္တော တတ္ရ ဦမိ နော ဇာယတိ, ဌိတော ဟောတိ သမုဒ္ဒောတိ။ ဧဝမ္ပိ မဇ္ဈေ ယထာ သမုဒ္ဒဿ ဦမိ နော ဇာယတီ ဌိတော ဟောတိ။

အထ ဝါ သတ္တန္နံ ပဗ္ဗတာနံ အန္တရိကာသု သတ္တသီဒန္တရာ မဟာသမုဒ္ဒါ။ [သီဒန္တရသမုဒ္ဒော (သျာ.)] တတ္ရ ဥဒကံ န ကမ္ပတိ န ဝိကမ္ပတိ န စလတိ န ဝေဓတိ နပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတိ။ အနေရိတော အဃဋ္ဋိတော အစလိတော အလုဠိတော အဘန္တော ဝူပသန္တော တတ္ရ ဦမိ နော ဇာယတိ, ဌိတော ဟောတိ သမုဒ္ဒောတိ။ ဧဝမ္ပိ မဇ္ဈေ ယထာ သမုဒ္ဒဿ ဦမိ နော ဇာယတီ ဌိတော ဟောတိ။

ဧဝံ ဌိတော အနေဇဿာ တိ။ ဧဝန္တိ ဩပမ္မသမ္ပဋိပါဒနံ။ **ဌိတော**တိ လာဘေပိ န ကမ္ပတိ, အလာဘေပိ န ကမ္ပတိ, ယသေပိ န ကမ္ပတိ, အယသေပိ န ကမ္ပတိ, ပသံသာယပိ န ကမ္ပတိ, နိန္ဒာယပိ န ကမ္ပတိ, သုခေပိ န ကမ္ပတိ, ဒုက္ခေပိ န ကမ္ပတိ န ဝိကမ္ပတိ န စလတိ န ဝေဓတိ နပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတီတိ – ဧဝံ ဌိတော။ **အနေဇဿာ** တိ ဧဇာ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ ဧဇာ တဏှာ ပ ဟီနာ ဥစ္ဆိန္နာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အနေဇော။ ဧ ဇာယ ပဟီနတ္တာ အနေဇော ; သော လာဘေပိ န ဣဉ္ဇတိ, အလာဘေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ယသေပိ န ဣဉ္ဇတိ, အယသေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ပသံသာယပိ န ဣဉ္ဇတိ, နိန္ဒာယပိ န ဣဉ္ဇတိ, သုခေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ဒုက္ခေပိ န ဣဉ္ဇတိ, န စလတိ န ဝေဓတိ န ပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတီတိ – ဧဝံ ဌိတော အနေဇဿ။

ဥဿဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စီ တိ။ **ဥဿဒာ** တိ သတ္တုဿဒါ – ရာဂုဿဒံ [ရာဂုဿဒော (သျာ.)], ဒောသုဿဒံ, မောဟုဿဒံ, မာနုဿဒံ, ဒိဋ္ဌုဿဒံ, ကိလေသုဿဒံ, ကမ္မုဿဒံ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇ နေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ။ **ကုဟိဉ္စီ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓါ ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ – ဥဿဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“မဇ္ဈေ ယထာ သမုဒ္ဒဿ၊ ဦမိ နော ဇာယတီ ဌိတော ဟောတိ။
ဧဝံ ဌိတော အနေဇဿ၊ ဥဿဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စီ”တိ။

၁၅၆.အကိတ္တယီ ဝိဝဋစက္ခု၊ သက္ခိဓမ္မံ ပရိဿယဝိနယံ။
ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ပာတိမောက္ခံ အထ ဝါပိ သမာဓိံ။

အကိတ္တယီ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု တိ။ **အကိတ္တယီ** တိ ကိတ္တိတံ အာစိက္ခိတံ ဒေသိတံ ပညပိတံ ပဋ္ဌပိတံ ဝိဝဋံ ဝိဘတ္တံ ဥတ္တာနီကတံ ပကာသိတန္တိ – အကိတ္တယိ [အကိတ္တယီတိ အကိတ္တယိ ပရိကိတ္တယိ အာစိက္ခိ ဒေသေသိ ပညပေသိ ပဋ္ဌပေသိ ဝိဝရိ ဝိဘဇိ ဥတ္တာနိမကာသိ ပကာသေသီတိ အကိတ္တယိ (သျာ.)]။ **ဝိဝဋ္ဋစက္ခု** တိ ဘဂဝါ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု – မံသစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု, ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု, ပညာစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု, ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု, သမန္တစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု။

ကထံ ဘဂဝါ မံသစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု? မံသစက္ခုမှိပိ ဘဂဝတော ပဉ္စ ဝဏ္ဏာ သံဝိဇ္ဇန္တိ – နီလော စ ဝဏ္ဏော, ပီတကော စ ဝဏ္ဏော, လောဟိတကော စ ဝဏ္ဏော, ကဏှော စ ဝဏ္ဏော, ဩဒါတော စ ဝဏ္ဏော။ အက္ခိလောမာနိ စ ဘဂဝတော ယတ္ထ စ အက္ခိလောမာနိ ပတိဋ္ဌိတာနိ တံ နီလံ ဟောတိ သုနီလံ ပါသာဒိကံ ဒဿနေယျံ ဥမာပုပ္ဖသမာနံ [ဥမ္မာပုပ္ဖသမာနံ (သီ. က.), ဥမ္မာရပုပ္ဖသမာနံ (သျာ.)]။ တဿ ပရတော ပီတကံ ဟောတိ သုပီတကံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပါသာဒိကံ ဒဿနေယျံ ကဏိကာရပုပ္ဖသမာနံ။ ဥဘယတော စ အက္ခိကူဋာနိ ဘဂဝတော လောဟိတကာနိ ဟောန္တိ သုလောဟိတကာနိ ပါသာဒိကာနိ ဒဿနေယျာနိ ဣန္ဒဂောပကသမာနာနိ။ မဇ္ဈေ ကဏှံ ဟောတိ သုကဏှံ အလူခံ သိနိဒ္ဓံ ပါသာဒိကံ ဒဿနေယျံ အဒ္ဒာရိဋ္ဌကသမာနံ [အဍ္ဍာရိဋ္ဌကသမာနံ (သျာ.)]။ တဿ ပရတော ဩဒါတံ ဟောတိ သုဩဒါတံ သေတံ ပဏ္ဍရံ ပါသာဒိကံ ဒဿနေယျံ ဩသဓိတာရကသမာနံ။ တေန ဘဂဝါ ပါကတိကေန မံသစက္ခုနာ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နေန ပုရိမသုစရိတကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တေန သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ။ ယဒါ ဟိပိ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတော အန္ဓကာရော ဟောတိ။ သူရိယော စ အတ္ထင်္ဂတော ဟောတိ။ ကာဠပက္ခော စ ဥပေါသထော ဟောတိ။ တိဗ္ဗော စ ဝနသဏ္ဍော ဟောတိ။ မဟာ စ ကာဠမေဃော [အကာလမေဃော (သျာ.)] အဗ္ဘုဋ္ဌိတော ဟောတိ။ ဧဝရူပေပိ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတေ အန္ဓကာရေ သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ။ နတ္ထိ သော ကုဋ္ဋော [ကုဍ္ဍော (သီ.)] ဝါ ကဝါဋံ ဝါ ပါကာရော ဝါ ပဗ္ဗတော ဝါ ဂစ္ဆော ဝါ လတာ ဝါ အာဝရဏံ ရူပါနံ ဒဿနာယ။ ဧကဉ္စေ တိလဖလံ နိမိတ္တံ ကတွာ တိလဝါဟေ ပက္ခိပေယျ။ တညေဝ တိလဖလံ ဥဒ္ဓရေယျ။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဂဝတော ပါကတိကံ မံသစက္ခု။ ဧဝံ ဘဂဝါ မံသစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု။

ကထံ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု? ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ။ ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – “ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ , တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ။ ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ”တိ ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ; ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ အာကင်္ခမာနော စ ဘဂဝါ ဧကမ္ပိ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, ဒွေပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, တိဿောပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, စတဿောပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ပဉ္စပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ဒသပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ဝီသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, တိံသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, စတ္တာလီသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ပညာသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, သတမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, သဟဿိမ္ပိ စူဠနိကံ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, ဒွိသဟဿိမ္ပိ မဇ္ဈိမိကံ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, တိသဟဿိမ္ပိ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, မဟာသဟဿိမ္ပိ [တိသဟဿိံ မဟာသဟဿိမ္ပိ (သီ. က.)] လောကဓာတုံ ပဿေယျ။ ယာဝတကံ ဝါ ပန အာကင်္ခေယျ တာဝတကံ ပဿေယျ။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဂဝတော ဒိဗ္ဗစက္ခု။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု။

ကထံ ဘဂဝါ ပညာစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု? ဘဂဝါ မဟာပညော ပုထုပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော ပညာပဘေဒကုသလော ပဘိန္နညာဏော အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒော စတုဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဒသဗလဓာရီ ပုရိသာသဘော ပုရိသသီဟော ပုရိသနာဂေါ ပုရိသာဇညော ပုရိသဓောရယှော အနန္တညာဏော အနန္တတေဇော အနန္တယသော အဍ္ဍော မဟဒ္ဓနော ဓနဝါ နေတာ ဝိနေတာ အနုနေတာ ပညာပေတာ အနိဇ္ဈာပေတာ ပေက္ခေတာ ပသာဒေတာ။ သော ဟိ

ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ, အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ, အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ, မဂ္ဂညူ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒော မဂ္ဂါနုဂါ စ ပန ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာ။

သော ဟိ ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ ပဿံ ပဿတိ, စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္နေတာ အမတဿ ဒာတာ ဓမ္မဿာမီ တထာဂတော။ နတ္ထိ တဿ ဘဂဝတော အညာတံ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ ပညာယ။ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ [အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ (သျာ.) မဟာနိ. ၆၉] ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ ယံ ကိဉ္စိ နေယျံ နာမ အတ္ထိ ဇာနိတဗ္ဗံ [အတ္ထိ ဓမ္မံ ဇာနိတဗ္ဗံ (သီ. က.)] အတ္တတ္ထော ဝါ ပရတ္ထော ဝါ ဥဘယတ္ထော ဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော ဝါ အတ္ထော သမ္ပရာယိကော ဝါ အတ္ထော ဥတ္တာနော ဝါ အတ္ထော ဂမ္ဘီရော ဝါ အတ္ထော ဂူဠှော ဝါ အတ္ထော ပဋိစ္ဆန္နော ဝါ အတ္ထော နေယျော ဝါ အတ္ထော နီတော ဝါ အတ္ထော အနဝဇ္ဇော ဝါ အတ္ထော နိက္ကိလေသော ဝါ အတ္ထော ဝေါဒါနော ဝါ အတ္ထော ပရမတ္ထော ဝါ အတ္ထော, သဗ္ဗံ တံ [ပရမတ္ထော ဝါ, သဗ္ဗန္တံ (သျာ.)] အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။

သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ သဗ္ဗံ ဝစီကမ္မံ။ သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ။ အတီတေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ, အနာဂတေ ပစ္စုပ္ပန္နေ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ။ ယာဝတကံ နေယျံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ နေယျံ; နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ, နေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဉာဏံ နပ္ပဝတ္တတိ, ဉာဏံ အတိက္ကမိတွာ နေယျပထော နတ္ထိ။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော တေ ဓမ္မာ။ ယထာ ဒွိန္နံ သမုဂ္ဂပဋလာနံ သမ္မာဖုသိတာနံ ဟေဋ္ဌိမံ သမုဂ္ဂပဋလံ ဥပရိမံ နာတိဝတ္တတိ, ဥပရိမံ သမုဂ္ဂပဋလံ ဟေဋ္ဌိမံ နာတိဝတ္တတိ, အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော; ဧဝမေဝ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နေယျဉ္စ ဉာဏဉ္စ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော။ ယာဝတကံ နေယျံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ နေယျံ; နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ။ နေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဉာဏံ နပ္ပဝတ္တတိ, ဉာဏံ အတိက္ကမိတွာ နေယျပထော နတ္ထိ။ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော တေ ဓမ္မာ။

သဗ္ဗဓမ္မေသု ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓါ အာကင်္ခပဋိဗဒ္ဓါ မနသိကာရပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓါ။ သဗ္ဗသတ္တေသု ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဘဂဝါ အာသယံ ဇာနာတိ, အနုသယံ ဇာနာတိ, စရိတံ ဇာနာတိ, အဓိမုတ္တိံ ဇာနာတိ, အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ [ပရိဝတ္တန္တိ (က.) ပသူရသုတ္တနိဒ္ဒေသေ အဝသာနေပိ] ။

ယထာ ယေ ကေစိ မစ္ဆကစ္ဆပါ အန္တမသော တိမိတိမိင်္ဂလံ ဥပါဒါယ အန္တောမဟာသမုဒ္ဒေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဧဝမေဝ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ [ပရိဝတ္တန္တိ (က.) ပသူရသုတ္တနိဒ္ဒေသေ အဝသာနေပိ] ။ ယထာ ယေ ကေစိ ပက္ခီ အန္တမသော ဂရုဠံ ဝေနတေယျံ ဥပါဒါယ အာကာသဿ ပဒေသေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဧဝမေဝ ယေပိ တေ သာရိပုတ္တသမာ ပညာယ တေပိ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ ပဒေသေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဗုဒ္ဓဉာဏံ ဒေဝမနုဿာနံ ပညံ ဖရိတွာ အဘိဘဝိတွာ တိဋ္ဌတိ။ ယေပိ တေ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာ ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတာ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာ သမဏပဏ္ဍိတာ နိပုဏာ ကတပရပ္ပဝါဒါ ဝါလဝေဓိရူပါ ဝေါဘိန္ဒန္တာ မညေ စရန္တိ ပညာဂတေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ, တေ ပဉှံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဘိသင်္ခရိတွာ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆန္တိ ဂူဠှာနိ စ ပဋိစ္ဆန္နာနိ စ။ ကထိတာ ဝိသဇ္ဇိတာ စ တေ ပဉှာ ဘဂဝတာ ဟောန္တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌကာရဏာ။ ဥပက္ခိတ္တကာ စ တေ ဘဂဝတော သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ တတ္ထ အတိရောစတိ ယဒိဒံ ပညာယာတိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပညာစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု။

ကထံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု? ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော အဒ္ဒသ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ, အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ။ သေယျ

ထာပိ နာမ ဥပ္ပလိနိယံ ဝါ ပဒုမိနိယံ ဝါ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ ဝါ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာ အနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပောသီနိ, အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ သမောဒကံ ဌိတာနိ, အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရီကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာ အစ္စုဂ္ဂမ္မ တိဋ္ဌန္တိ အနုပလိတ္တာနိ ဥဒကေန; ဧဝမေဝ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝောလောကေန္တော အဒ္ဒသ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ, အပ္ပေကစ္စေ န ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ။ ဇာနာတိ ဘဂဝါ – ‘‘အယံ ပုဂ္ဂလော ရာဂစရိတော, အယံ ဒောသစရိတော, အယံ မောဟစရိတော, အယံ ဝိတက္ကစရိတော, အယံ သဒ္ဓါစရိတော, အယံ ဉာဏစရိတော’’တိ။ ရာဂစရိတဿ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလဿ အသုဘကထံ ကထေတိ; ဒောသစရိတဿ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလဿ မေတ္တာဘာဝနံ အာစိက္ခတိ; မောဟစရိတဿ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဒေသေ ပရိပုစ္ဆာယ ကာလေန ဓမ္မဿဝနေ ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာယ ဂရုသံဝါသေ နိဝေသေတိ; ဝိတက္ကစရိတဿ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလဿ အာနာပာနဿတိံ အာစိက္ခတိ; သဒ္ဓါစရိတဿ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလဿ ပသာဒနီယံ နိမိတ္တံ အာစိက္ခတိ ဗုဒ္ဓသုဗောဓိံ [ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတံ (က.)] ဓမ္မသုဓမ္မတံ သင်္ဃသုပ္ပဋိပတ္တိံ သီလာနိ စ; အတ္တနော ဉာဏစရိတဿ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလဿ အာစိက္ခတိ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ အနိစ္စာကာရံ ဒုက္ခာကာရံ အနတ္တာကာရံ။

> ‘‘သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။
> တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓ၊ ပါသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခု။
> သောကာဝတိဏ္ဏံ ဇနတမပေတသောကော၊ အဝေက္ခဿု ဇာတိဇရာဘိဘူတ’’န္တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ ဝိဝဋစက္ခု။

ကထံ ဘဂဝါ သမန္တစက္ခုနာပိ ဝိဝဋစက္ခု? **သမန္တစက္ခု** ဝုစ္စတိ သဗ္ဗညုတဉာဏံ။ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတဉာဏေန ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော။

> ‘‘န တဿ အဒိဋ္ဌမိဓတ္ထိ ကိဉ္စိ၊ အထော အဝိညာတမဇာနိတဗ္ဗံ။
> သဗ္ဗံ အဘိညာသိ ယဒတ္ထိ နေယျံ၊ တထာဂတော တေန သမန္တစက္ခူ’’တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ သမန္တစက္ခုနာပိ ဝိဝဋစက္ခူတိ – အကိတ္တယိ ဝိဝဋစက္ခု။

သက္ခိဓမ္မံ ပရိဿယဝိနယ န္တိ။ **သက္ခိဓမ္မ** န္တိ န ဣတိဟိတိဟံ, န ဣတိကိရာယ, န ပရမ္ပရာယ, န ပိဋကသမ္ပဒါယ, န တက္ကဟေတု, န နယဟေတု, န အာကာရပရိဝိတက္ကေန, န ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ သာမံ သယမဘိညာတံ အတ္တပစ္စက္ခံ ဓမ္မန္တိ – သက္ခိဓမ္မံ။ **ပရိဿယဝိနယ** န္တိ။ **ပရိဿယာ** တိ ဒွေ ပရိဿယာ – ပါကဋပရိဿယာ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ စ။ ကတမေ ပါကဋပရိဿယာ? သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပီ အစ္ဆာ တရစ္ဆာ ကောကာ မဟိံသာ [ကောမဟိံသာ (သျာ.) မဟာနိ. ၅] ဟတ္ထီ အဟိ ဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ, စောရာ ဝါ အဿု မာနဝါ ဝါ ကတကမ္မာ ဝါ အကတကမ္မာ ဝါ, စက္ခုရောဂေါ သောတရောဂေါ ဃာနရောဂေါ ဇိဝှာရောဂေါ ကာယရောဂေါ သီသရောဂေါ ကဏ္ဏရောဂေါ မုခရောဂေါ ဒန္တရောဂေါ ကာသော သာသော ပိနာသော ဍာဟော [ဍုဟော (သီ. သျာ.) မဟာနိ. ၅] ဇရော ကုစ္ဆိရောဂေါ မုစ္ဆာ ပက္ခန္ဒိကာ သူလာ ဝိသူစိကာ ကုဋ္ဌံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော ဒဒ္ဒု ကဏ္ဍု ကစ္ဆု ရခသာ ဝိတစ္ဆိကာ လောဟိတပိတ္တံ [လောဟိတံ ပိတ္တံ (သျာ. က.)] မဓုမေဟော အံသာ ပိဠကာ ဘဂန္ဒလာ, ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ သေမှသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ ဝါတသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ သန္နိပါတိကာ အာဗာဓာ ဥတုပရိဏာမဇာ အာဗာဓာ ဝိသမပရိဟာရဇာ အာဗာဓာ ဩပက္ကမိကာ အာဗာဓာ ကမ္မဝိပါကဇာ အာဗာဓာ, သီတံ ဥဏှံ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ဥစ္စာရော ပဿာဝေါ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာ ဣတိ ဝါ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပါကဋပရိဿယာ။

ကတမေ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ? ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ဗျာပါဒနီဝရဏံ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ရာဂေါ ဒောသော မောဟော ကောဓော ဥပနာဟော မက္ခော ပဠာသော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ မာယာ သာဌေယျံ ထမ္ဘော သာရမ္ဘော မာနော အတိမာနော မဒေါ ပမာဒေါ, သဗ္ဗေ ကိလေသာ

သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ သဗ္ဗေ ဒရထာ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ သဗ္ဗေ သန္တာပာ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပ ဠိဗုန္ဓပရိဿယာ။

ပရိဿယာ တိ ကေနဋ္ဌေန ပရိဿယာ? ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ, ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ, တတြာသယာတိ ပရိဿယာ။ ကထံ ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ? တေ ပရိဿယာ တံ ပုဂ္ဂလံ သဟန္တိ ပရိသဟန္တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ မဒ္ဒန္တိ။ ဧဝံ ပရိသဟန္တီတိ – ပရိဿယာ။

ကထံ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ? တေ ပရိဿယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အန္တရာယာယ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? သမ္မာပဋိပဒာယ အနုလောမပဋိပဒာယ အပစ္စနီကပဋိပဒာယ အဝိရုဒ္ဓပ ဋိပဒာယ အန္ဝတ္ထပဋိပဒာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒာယ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာယ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွာရတာယ ဘော ဇနေ မတ္တညုတာယ ဇာဂရိယာနုယောဂဿ သတိသမ္ပဇညဿ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပာဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင် ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဘာဝနာနုယောဂဿ – ဣမေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အန္တရာယာယ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဧ ဝမ္ပိ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ – ပရိဿယာ။

ကထံ တတြာသယာတိ ပရိဿယာ? တတ္ထေတေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဘာဝသန္နိဿ ယာ။ ယထာ ဗိလေ ဗိလာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဒကေ ဒကာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဝနေ ဝနာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ရုက္ခေ ရုက္ခာသယာ ပါဏာ သယန္တိ; ဧဝမေဝ တတ္ထေတေ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဘာဝသန္နိ ဿယာတိ။ ဧဝမ္ပိ တတြာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – "သာန္တေဝါသိကော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ။ ကထ ဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာန္တေဝါသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သညောဇနိယာ, တျဿ အန္တော ဝသန္တိ အန္ဝာ တဿဝန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာန္တေဝါသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ [သမုဒာစာရေန္တိ (သီ.)] နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။

"ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိ တွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သ ညောဇနိယာ, တျဿ အန္တော ဝသန္တိ အန္ဝာဿဝန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာန္တေဝါသိ ကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္ စတိ။ ဧဝံ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာန္တေဝါသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတီ"တိ။ ဧဝမ္ပိ တတြာသယာ တိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – "တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလာ အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တ ရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ။ ကတမေ တယော? လောဘော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော [အန္တရာမလံ (သီ. က.) ဣတိဝု. ၈၈] အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော; ဒောသော, ဘိက္ခ ဝေ။ပေ။ မောဟော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တ ရာပစ္စတ္ထိကော။ ဣမေ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, တယော အန္တရာမလာ အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓ ကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ"တိ။

"အနတ္ထဇနနော လောဘော၊ လောဘော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

"လုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ လုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓန္တမံ [အန္ဓတမံ (သျာ.) ဣတိဝု. ၈၈] တဒါ ဟောတိ၊ ယံ လောဘော သဟတေ နရံ။

“အနတ္တဇနေနာ အေသော၊ အေသော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“ကုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓန္တမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ အေသော သဟတေ နရံ။

“အနတ္တဇနနော မောဟော၊ မောဟော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“မူဠှော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ မူဠှော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓန္တမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ မောဟော သဟတေ နရ”န္တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ရာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဥ္စေဟတံ ဘဂဝတာ – “တယော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။ ကတမေ တယော? လောဘော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ; အေသော ခော, မဟာရာဇ။ပေ.။ မောဟော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, တယော ပုရိသဿ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။

“လောဘော အေသော စ မောဟော စ၊ ပုရိသံ ပာပစေတသံ။
ဟိံသန္တိ အတ္တသမ္ဘူတာ၊ တစသာရံဝ သမ္ဖလ”န္တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ရာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဥ္စေဟတံ ဘဂဝတာ –

“ရာဂေါ စ အေသော စ ဣတောနိဒါနာ၊ အရတီ ရတီ လောမဟံသော ဣတောဇာ။
ဣတော သမုဋ္ဌာယ မနောဝိတက္ကာ၊ ကုမာရကာ ဓင်္ကမိဝေါဿဇန္တီ”တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ရာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ပရိဿယဝိနယ န္တိ ပရိဿယဝိနယံ ပရိဿယပ္ပဟာနံ ပရိဿယဝူပသမံ ပရိဿယပဋိနိဿဂ္ဂံ ပရိဿယပဋိပဿဒ္ဓိ အမတံ နိဗ္ဗာနန္တိ – သက္ခိဓမ္မံ ပရိဿယဝိနယံ။

ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ တိ။ ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ – သမ္မာပဋိပဒံ အနုလောမပဋိပဒံ အပစ္စနီကပဋိပဒံ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒံ အန္ဝတ္ထပဋိပဒံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒံ သီလေသု ပရိပူရကာရိတံ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတံ ဘောဇနေ မတ္တညုတံ ဇာဂရိယာနုယောဂံ သတိသမ္ပဇညံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ နိဗ္ဗာနဉ္စ နိဗ္ဗာနဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ အာစိက္ခ ဒေသေဟိ ပ ညပေဟိ ပဋ္ဌပေဟိ ဝိဝရ ဝိဘဇ ဥတ္တာနီကရောဟိ ပကာသေဟီတိ – ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ။ **ဘဒ္ဒန္တေ** တိ သော နိမ္မိတော ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ အာလပတိ။ အထ တ ယံ တွံ ဓမ္မံ အာစိက္ခသိ ဒေသေသိ ပညပေသိ ပဋ္ဌပေသိ ဝိဝရိ ဝိဘဇိ ဥတ္တာနီအကာသိ ပကာသေသိ သဗ္ဗံ တံ သုဏ္ဍရံ ဘဒ္ဒကံ ကလ္လာဏံ အနဝဇ္ဇံ သေဝိတဗ္ဗန္တိ – ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ။

ဟတိမောက္ခံ အထ တပိ သမာဓိ န္တိ။ **ဟတိမောက္ခ** န္တိ သီလံ ပတိဋ္ဌာ အာဒိ စရဏံ သံယမော သံဝရော မုခံ ပမုခံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ။ **အထ တပိ သမာဓိ**န္တိ ယာ စိတ္တဿ ဌိတိ သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိ အဝိသာဟာရော

အဝိက္ခေပဟော အဝိသာဟတမာနသတာ သမထော သမာဓိန္ဒြိယံ သမာဓိဗလံ သမ္မာသမာဓီတိ – ဟတိမောက္ခံ အထ တပိ သမာဓိ။

တေနာဟ သော နိမ္မိတော –

"အကိတ္တယီ ဝိဝဋ္ဋစက္ခု၊ သက္ခိဓမ္မံ ပရိသုဿယဝိနယံ။
ပဋိပဒံ ဝဒေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဟတိမောက္ခံ အထ တပိ သမာဓိ"န္တိ။

၁၅၇. စက္ခူဟိ နေဝ လောလဿ၊ ဂာမကထာယ အာဝရယေ သောတံ။
ရသေ စ နာနုဂိဇ္ဈေယျ၊ န စ မမာယေထ ကိဉ္စိ လောကသ္မိံ။

စက္ခူဟိ နေဝ လောလဿာတိ။ ကထံ စက္ခုလောလော ဟောတိ? ဣဓေကစ္စော စက္ခုလောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ – "အဒိဋ္ဌံ ဒက္ခိတဗ္ဗံ, ဒိဋ္ဌံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗ"န္တိ အာရာမေန အာရာမံ ဥယျာနေန ဥယျာနံ ဂာမေန ဂာမံ နိဂမေန နိဂမံ နဂရေန နဂရံ ရဋ္ဌေန ရဋ္ဌံ ဇနပဒေန ဇနပဒံ ဒီဃစာရိကံ အနဝဋ္ဌိတစာရိကံ [အနဝတ္ထိတစာရိကံ (သီ. သျာ.)] အနုယုတ္တော စ ဟောတိ ရူပဒဿနာယ။ ဧဝမ္ပိ စက္ခုလောလော ဟောတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝီထိံ ပဋိပန္နော အသံဝုတော ဂစ္ဆတိ ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော, အဿံ ဩလောကေန္တော, ရထံ ဩလောကေန္တော, ပတ္တိံ ဩလောကေန္တော, ဣတ္ထိယော ဩလောကေန္တော, ပုရိသေ ဩလောကေန္တော, ကုမာရကေ ဩလောကေန္တော, ကုမာရိကာယော ဩလောကေန္တော, အန္တရာပဏံ ဩလောကေန္တော , ဃရမုခာနိ ဩလောကေန္တော, ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော, အဓော ဩလောကေန္တော, ဒိသာဝိဒိသံ ဝိပေက္ခမာနော ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ စက္ခုလောလော ဟောတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ န ပဋိပဇ္ဇတိ, န ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ စက္ခုလောလော ဟောတိ။

ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ ဝါဒိတံ ပေက္ခံ အက္ခာနံ ပါဏိဿရံ ဝေတာဠံ ကုမ္ဘထူဏံ [ကုမ္ဘထူနံ (သီ. သျာ. က.)] သောဘနကံ [သောဘနဂရကံ (သီ. သျာ.)] စဏ္ဍာလံ ဝံသံ ဓောဝနံ ဟတ္ထိယုဒ္ဓံ အဿယုဒ္ဓံ မဟိံသယုဒ္ဓံ [မဟိသယုဒ္ဓံ (သီ. သျာ.)] ဥသဘယုဒ္ဓံ အဇယုဒ္ဓံ မေဏ္ဍယုဒ္ဓံ ကုက္ကုဋယုဒ္ဓံ ဝဋ္ဋကယုဒ္ဓံ ဒဏ္ဍယုဒ္ဓံ မုဋ္ဌိယုဒ္ဓံ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ ဥယျောဓိကံ ဗလဂ္ဂံ သေနာဗျူဟံ အနီကဒဿနံ ဣတိ ဝါ ။ ဧဝမ္ပိ စက္ခုလောလော ဟောတိ။

ကထံ န စက္ခုလောလော ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခု အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝီထိံ ပဋိပန္နော သံဝုတော ဂစ္ဆတိ န ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော, န အဿံ ဩလောကေန္တော, န ရထံ ဩလောကေန္တော, န ပတ္တိံ ဩလောကေန္တော, န ဣတ္ထိယော ဩလောကေန္တော, န ပုရိသေ ဩလောကေန္တော, န ကုမာရကေ ဩလောကေန္တော, န ကုမာရိကာယော ဩလောကေန္တော, န အန္တရာပဏံ ဩလောကေန္တော, န ဃရမုခာနိ ဩလောကေန္တော, န ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော, န အဓော ဩလောကေန္တော, န ဒိသာဝိဒိသာဝိပေက္ခမာနော ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ န စက္ခုလောလော ဟောတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ န စက္ခုလောလော ဟောတိ။

ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ ဝါဒိတံ ပေက္ခံ အက္ခာနံ။ပေ.။ အနီကဒဿနံ ဣတိ ဝါ။ ဧ

ဝရူပာ ဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ န စက္ခုလောလော ဟောတိ။

စက္ခုဟိ နေဝ လောလဿာ တိ။ စက္ခုလောလိယံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တီ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, စက္ခုလောလိယာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – စက္ခုဟိ နေဝ လောလဿ။

ကမကထာယ အာဝရယေ သောတန္တိ။ ကမကထာ ဝုစ္စတိ ဗာတ္တိံသ တိရစ္ဆာနကထာ, သေယျထိဒံ – ရာဇကထာ စောရကထာ မဟာမတ္တကထာ သေနာကထာ ဘယကထာ ယုဒ္ဓကထာ အန္နကထာ ပာနကထာ ဝတ္ထကထာ ယာနကထာ သယနကထာ မာလာကထာ ဂန္ဓကထာ ဉာတိကထာ ကမကထာ နိဂမကထာ နဂရကထာ ဇနပဒကထာ ကြတ္ထိကထာ [ကြတ္ထိကထာ ပုရိသကထာ (ဗဟူသု)] သူရကထာ ဝိသိခာကထာ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထာ ပုဗ္ဗပေတကထာ နာနတ္တကထာ လောကက္ခာယိကာ သမုဒ္ဒက္ခာယိကာ ကြတိဘဝါဘဝကထာ ကြတိ ဝါ။ **ကမကထာယ အာဝရယေ သောတန္တိ** ။ ကမကထာယ သောတံ အာဝရေယျ နိဝါရေယျ သံဝရေယျ ရက္ခေယျ ဂောပေယျ ပိဒဟေယျ ပစ္ဆိန္ဒေယျာတိ – ကမကထာယ အာဝရယေ သောတံ။

ရသေ စ နာနုဂိဇ္ဈေယျာ တိ။ **ရသေ စာ**တိ မူလရသော ခန္ဓရသော တစရသော ပတ္တရသော ပုပ္ဖရသော ဖလရသော အမ္ဗိလံ မဓုရံ တိတ္တကံ ကဋုကံ လောဏိကံ ခါရိကံ လမ္ဗိကံ ကသာဝေ သာဒု အသာဒု သီတံ ဥဏှံ။ သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ရသဂိဒ္ဓါ; တေ ဇိဝှဂ္ဂေန ရသဂ္ဂါနိ ပရိယေသန္တာ အာဟိဏ္ဍန္တိ, တေ အမ္ဗိလံ လဘိတွာ အနမ္ဗိလံ ပရိယေသန္တိ, အနမ္ဗိလံ လဘိတွာ အမ္ဗိလံ ပရိယေသန္တိ။ပေ.။ သီတံ လဘိတွာ ဥဏှံ ပရိယေသန္တိ, ဥဏှံ လဘိတွာ သီတံ ပရိယေသန္တိ။ တေ ယံ ယံ လဘိတွာ တေန တေန န တုဿန္တိ, အပရာပရံ ပရိယေသန္တိ, မနာပိကေသု ရသေသု ရတ္တာ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ မုစ္ဆိတာ အဇ္ဈောသန္နာ လဂ္ဂာ လဂ္ဂိတာ ပလိဗုဒ္ဓါ။ ယဿေသာ ရသတဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ နေဝ ဒဝါယ။ပေ.။ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာတိ။

ယထာ ဝဏံ အာလိမ္ပေယျ ယာဝဒေဝ အာရုဟဏတ္ထာယ [အာရုဟနတ္ထာယ (က.) ပုရာဘေဒသုတ္တနိဒ္ဒေသေ သတ္တမကထာဝဏ္ဏနာယံ], ယထာ ဝါ ပန အက္ခံ အဗ္ဘဉ္ဇေယျ ယာဝဒေဝ ဘာရဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ, ယထာ ဝါ ပုတ္တမံသံ အာဟာရံ အာဟာရေယျ ယာဝဒေဝ ကန္တာရဿ နိတ္ထရဏတ္ထာယ; ဧဝမေဝံ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ နေဝ ဒဝါယ။ပေ.။ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာတိ ရသတဏှံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တီ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ရသတဏှာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ရသေ စ နာနုဂိဇ္ဈေယျ။

န စ မမာယေထ ကိဉ္စိ လောကသ္မိ န္တိ။ **မမတ္တာ** တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ တဏှာမမတ္တံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စက္ခုံ န မမာယေယျ န ဂဏှေယျ န ပရာမသေယျ နာဘိနိဝိသေယျ; သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ ကာမဓာတုံ။ ရူပဓာတုံ။ အရူပဓာတုံ။ ကာမဘဝံ။ ရူပဘဝံ။ အရူပဘဝံ။ သညာဘဝံ။ အသညာဘဝံ။ နေဝသညာနာသညာဘဝံ ။ ဧကဝေါကာရဘဝံ။ စတုဝေါကာရဘဝံ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝံ ။ အတီတံ။ အနာဂတံ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န မမာယေယျ န ဂဏှေယျ န ပရာမသေယျ နာဘိနိဝိသေယျ။ **ကိဉ္စီ** တိ ကိဉ္စိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ။ **လောကသ္မိ** န္တိ အပာယလောကေ။ပေ.။ အာယတနလောကေတိ – န စ မမာယေထ ကိဉ္စိ လောကသ္မိံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "စက္ခူဟိ နေဝ လောလဿ, ကမကထာယ အာဝရယေ သောတံ။
> ရသေ စ နာနုဂိဇ္ဈေယျ, န စ မမာယေထ ကိဉ္စိ လောကသ္မိ"န္တိ။

၁၅၈.ဖန္ဒေန ယဒာ ဖုဋ္ဌဿ၊ ပရိဒေဝံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။
ဘဝဉ္စ နာဘိဇပ္ပေယျ၊ ဘေရဝေသု စ န သမ္ပဝေဓေယျ။

ဖန္ဒေန ယဒာ ဖုဋ္ဌဿာ တိ။ **ဖန္ဒော** တိ ရောဂဖန္ဒော။ ရောဂဖန္ဒေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿ; စက္ခုရောဂေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿ, သောတရောဂေန။ ပေ.။ ဃာနရောဂေန။ ဇိဝှာရောဂေန။ ကာယရောဂေန။ သီသရောဂေန။ ကဏ္ဏရောဂေန။ မုခရောဂေန။ ဒန္တရောဂေန။ ကာသေန။ သာသေန။ ပိနာသေန။ ဍာဟေန။ ဇရေန။ ကုစ္ဆိရောဂေန။ မုစ္ဆာယ။ ပက္ခန္ဒိကာယ။ သူလာယ။ ဝိသူစိကာယ။ ကုဋ္ဌေန။ ဂဏ္ဍေန။ ကိလာသေန။ သောသေန။ အပမာရေန။ ဒဒ္ဒုယာ။ ကဏ္ဍုယာ ။ ကစ္ဆုယာ။ ရခသာယ။ ဝိတစ္ဆိကာယ။ လောဟိတေန။ ပိတ္တေန။ မဓုမေဟေန။ အံသာယ။ ပိဠကာယ။ ဘဂန္ဒလေန။ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သေမှသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ ဝါတသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သန္နိပါတိကေန အာဗာဓေန။ ဥတုပရိဏာမဇေန အာဗာဓေန။ ဝိသမပရိဟာရဇေန အာဗာဓေန။ ဩပက္ကမိကေန အာဗာဓေန။ ကမ္မဝိပါကဇေန အာဗာဓေန။ သီတေန။ ဥဏှေန။ ဇိဃစ္ဆာယ။ ပိပာသာယ။ ဥစ္စာရေန။ ပဿာဝေန။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေဟိ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿာတိ – ဖန္ဒေန ယဒာ ဖုဋ္ဌဿ။

ပရိဒေဝံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ တိ။ အာဒေဝံ ပရိဒေဝံ အာဒေဝနံ ပရိဒေဝနံ အာဒေဝိတတ္တံ ပရိဒေဝိတတ္တံ ဝါစာ ပလာပံ ဝိပ္ပလာပံ လာလပ္ပံ လာလပ္ပာယနံ လာလပ္ပာယိတတ္တံ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ။ **ကုဟိဉ္စိ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အဇ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ ဝါတိ – ပရိဒေဝံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။

ဘဝဉ္စ နာဘိဇပ္ပေယျာ တိ။ ကာမဘဝံ န ဇပ္ပေယျ, ရူပဘဝံ န ဇပ္ပေယျ, အရူပဘဝံ န ဇပ္ပေယျ န ပဇပ္ပေယျ နာဘိဇပ္ပေယျာတိ – ဘဝဉ္စ နာဘိဇပ္ပေယျ။

ဘေရဝေသု စ န သမ္ပဝေဓေယျာ တိ။ **ဘေရဝါ**တိ ဧကေနာကာရေန ဘယမ္ပိ ဘေရဝမ္ပိ တညေဝ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – “ဧတံ နူန တံ ဘယံ ဘေရဝံ န ဇဟေ အာဂစ္ဆတီ”တိ။ ဗဟိဒ္ဓါရမ္မဏံ ဝုတ္တံ သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပီ အစ္ဆာ တရစ္ဆာ ကောကာ မဟိံသာ အဿာ ဟတ္ထီ အဟိ ဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ, စောရာ ဝါ အဿု မာနဝါ ဝါ ကတကမ္မာ ဝါ အကတကမ္မာ ဝါ။ အထာပရေန အာကာရေန ဘယံ ဝုစ္စတိ အဇ္ဈတ္တိကံ စိတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဘယံ ဘယာနကံ ဆမ္ဘိတတ္တံ လောမဟံသော စေတသော ဥဗ္ဗေဂေါ ဥတ္တာသော, ဇာတိဘယံ ဇရာဘယံ ဗျာဓိဘယံ မရဏဘယံ ရာဇဘယံ စောရဘယံ အဂ္ဂိဘယံ ဥဒကဘယံ အတ္တာနုဝါဒဘယံ ပရာနုဝါဒဘယံ ဒဏ္ဍဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ ဦမိဘယံ ကုမ္ဘီလဘယံ အာဝဋ္ဋဘယံ သုသုကာဘယံ [သုံသုကာဘယံ (သျာ.)] အာဇီဝိကဘယံ အသိလောကဘယံ ပရိသာယ သာရဇ္ဇဘယံ မဒနဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ ဘယံ ဘယာနကံ ဆမ္ဘိတတ္တံ လောမဟံသော စေတသော ဥဗ္ဗေဂေါ ဥတ္တာသော။ **ဘေရဝေသု စ န သမ္ပဝေဓေယျာ**တိ ဘေရဝေ ပဿိတွာ ဝါ သုဏိတွာ ဝါ န ဝေဓေယျ န ပဝေဓေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ န တသေယျ န ဥတ္တသေယျ န ပရိတသေယျ န ဘာယေယျ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ, အဘီရူ အဿ အဆမ္ဘီ အနုတ္ရာသီ အပလာယီ, ပဟီနဘယဘေရဝေါ ဝိဂတလောမဟံသော ဝိဟရေယျာတိ – ဘေရဝေသု စ န သမ္ပဝေဓေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “ဖန္ဒေန ယဒာ ဖုဋ္ဌဿ၊ ပရိဒေဝံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။
> ဘဝဉ္စ နာဘိဇပ္ပေယျ၊ ဘေရဝေသု စ န သမ္ပဝေဓေယျာ”တိ။

၁၅၉.အန္နာနမထော ပါနာနံ၊ ခါဒနီယာနမထောပိ ဝတ္ထာနံ။
လဒ္ဓာ န သန္နိဓိံ ကယိရာ၊ န စ ပရိတ္တသေ တာနိ အလဘမာနော။

အန္နာနမထော ပါနာနံ, ခါဒနီယာနမထောပိ ဝတ္ထာန န္တိ။ **အန္နာန** န္တိ ဩဒနော ကုမ္မာသော သတ္တု မစ္ဆော မံသံ။ **ပါနာန**န္တိ အဋ္ဌ ပါနာနိ – အမ္ဗပါနံ, ဇမ္ဗုပါနံ, စောစပါနံ, မောစပါနံ, မဓုပါနံ, မုဒ္ဒိကပါနံ, သာလုကပါနံ, ဖာရုသကပါနံ။ အပရာနိပိ အဋ္ဌ ပါနာနိ – ကောသမ္ဗပါနံ, ကောလပါနံ, ဗဒရပါနံ, ဃတပါနံ, တေလပါနံ, ပယောပါနံ, ယာဂုပါနံ,

ရသဟာနံ။ **ခာဒနီယာန**န္တိ ပိဋ္ဌခဇ္ဇကံ, ပူဝခဇ္ဇကံ, မူလခဇ္ဇကံ, တစခဇ္ဇကံ, ပတ္တခဇ္ဇကံ, ပုပ္ဖခဇ္ဇကံ, ဖလခဇ္ဇကံ။ **ဝတ္ထာန**န္တိ ဆ စီဝရာနိ – ခောမံ, ကပ္ပာသိကံ, ကောသေယျံ, ကမ္ဗလံ, သာဏံ, ဘင်္ဂန္တိ – အန္နာနမထော ပာနာနံ ခာဒနီယာနမထောပိ ဝတ္ထာနံ။

လဒ္ဓာ န သန္နိဓိံ ကယိရာ တိ။ **လဒ္ဓာ** တိ လဒ္ဓာ လဘိတွာ အဓိဂန္တွာ ဝိန္ဒိတွာ ပဋိလဘိတွာ န ကုဟနာယ, န လပနာယ, န နေမိတ္တိကတာယ, န နိပ္ပေသိကတာယ, န လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနတာယ [နိဇိဂိံသနတာယ (သီ. သျာ.)], န ကဋ္ဌဒါနေန, န ဝေဠုဒါနေန, န ပတ္တဒါနေန, န ပုပ္ဖဒါနေန, န ဖလဒါနေန, န သိနာနဒါနေန, န စုဏ္ဏဒါနေန, န မတ္တိကာဒါနေန, န ဒန္တကဋ္ဌဒါနေန, န မုခောဒကဒါနေန, န စာဋုကမျတာယ, န မုဂ္ဂသူပျတာယ [န မုဂ္ဂသုပ္ပတာယ (သီ.), န မုဂ္ဂသူပတာယ (သျာ.)], န ပါရိဘဋျတာယ, န ပီဌမဒ္ဒိကတာယ [ပိဋ္ဌိမံသိကတာယ (သီ.), ပိဋ္ဌိမဒ္ဒိကတာယ (က.)], န ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာယ, န တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ, န အင်္ဂဝိဇ္ဇာယ, န နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာယ, န ဒူတဂမနေန, န ပဟိဏဂမနေန, န ဇင်္ဃပေသနိယေန, န ဝေဇ္ဇကမ္မေန, န နဝကမ္မေန, န ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍကေန, န ဒါနာနုပ္ပဒါနေန ဓမ္မေန သမေန လဒ္ဓာ လဘိတွာ အဓိဂန္တွာ ဝိန္ဒိတွာ ပဋိလဘိတွာတိ – လဒ္ဓာ။ **န သန္နိဓိံ ကယိရာ** တိ အန္နသန္နိဓိံ ပါနသန္နိဓိံ ဝတ္ထသန္နိဓိံ ယာနသန္နိဓိံ သယနသန္နိဓိံ ဂန္ဓသန္နိဓိံ အာမိသသန္နိဓိံ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျာတိ – လဒ္ဓာ န သန္နိဓိံ ကယိရာ။

န စ ပရိတ္တသေ တာနိ အလဘမာနော တိ။ အန္နံ ဝါ န လဘာမိ, ပါနံ ဝါ န လဘာမိ, ဝတ္ထံ ဝါ န လဘာမိ, ကုလံ ဝါ န လဘာမိ, ဂဏံ ဝါ န လဘာမိ, အာဝါသံ ဝါ န လဘာမိ, လာဘံ ဝါ န လဘာမိ, ယသံ ဝါ န လဘာမိ, ပသံသံ ဝါ န လဘာမိ, သုခံ ဝါ န လဘာမိ, စီဝရံ ဝါ န လဘာမိ, ပိဏ္ဍပါတံ ဝါ န လဘာမိ, သေနာသနံ ဝါ န လဘာမိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ဝါ န လဘာမိ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကံ ဝါ န လဘာမိ, "အပ္ပညာတောမှီ"တိ န တသေယျ န ဥတ္တသေယျ န ပရိတ္တသေယျ န ဘာယေယျ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ, အဘီရူ အဿ အဆမ္ဘီ အနုတ္ရာသီ အပလာယီ, ပဟီနဘယဘေရဝေါ ဝိဂတလောမဟံသော ဝိဟရေယျာတိ – န စ ပရိတ္တသေ တာနိ အလဘမာနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "အန္နာနမထော ပါနာနံ၊ ခာဒနီယာနမထောပိ ဝတ္ထာနံ။
> လဒ္ဓာ န သန္နိဓိံ ကယိရာ၊ န စ ပရိတ္တသေ တာနိ အလဘမာနော"တိ။

၁၆၀. ဈာယီ န ပါဒလောလဿ၊ ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။
အထာသနေသု သယနေသု၊ အပ္ပသဒ္ဒေသု ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ။

ဈာယီ န ပါဒလောလဿာ တိ။ **ဈာယီ**တိ ပဌမေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, ဒုတိယေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, တတိယေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, စတုတ္ထေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, သဝိတက္ကသဝိစာရေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, အဝိတက္ကအဝိစာရေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, သပ္ပီတိကေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, နိပ္ပီတိကေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, ပီတိသဟဂတေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, သာတသဟဂတေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, သုခသဟဂတေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, ဥပေက္ခာသဟဂတေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, သုညတေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, အနိမိတ္တေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, အပ္ပဏိဟိတေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, လောကိယေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, လောကုတ္တရေနပိ ဈာနေန ဈာယီ, ဈာနရတော ဧကတ္တမနုယုတ္တော ပရမတ္ထဂရုကောတိ [သဒတ္ထဂရုကောတိ (သီ. သျာ.)] – ဈာယီ။

န ပါဒလောလဿာ တိ။ ကထံ ပါဒလောလော ဟောတိ? ဣဓေကစ္စော ပါဒလောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ အာရာမေန အာရာမံ ဥယျာနေန ဥယျာနံ ဂါမေန ဂါမံ နိဂမေန နိဂမံ နဂရေန နဂရံ ရဋ္ဌေန ရဋ္ဌံ ဇနပဒေန ဇနပဒံ ဒီဃစာရိကံ အနဝဋ္ဌိတစာရိကံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝမ္ပိ ပါဒလောလော ဟောတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု အန္တောပိသင်္ဃာရာမေ ပါဒလောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ န အတ္ထဟေတု န ကာရဏဟေတု ဥဒ္ဓတော အဝူပသန္တစိတ္တော ပရိဝေဏတော ပရိဝေဏံ ဂစ္ဆတိ ဝိဟာရတော ဝိဟာရံ ဂစ္ဆတိ အဍ္ဍယောဂတော အဍ္ဍယောဂံ ဂစ္ဆတိ ပါသာဒတော ပါသာဒံ ဂစ္ဆတိ ဟမ္မိယတော ဟမ္မိယံ ဂစ္ဆတိ ဂုဟာယ ဂုဟံ ဂစ္ဆတိ လေ

ဏာတော လေဏံ ဂစ္ဆတိ ကုဋိတော ကုဋိံ ဂစ္ဆတိ ကူဋာဂါရတော ကူဋာဂါရံ ဂစ္ဆတိ အဍ္ဍတော အဍ္ဍံ ဂစ္ဆတိ မာဠ တော မာဠံ ဂစ္ဆတိ ဥဒ္ဒဏ္ဍတော ဥဒ္ဒဏ္ဍံ ဂစ္ဆတိ ဥပဋ္ဌာနသာလတော ဥပဋ္ဌာနသာလံ ဂစ္ဆတိ မဏ္ဍလမာဠတော မ ဏ္ဍလမာဠံ ဂစ္ဆတိ ရုက္ခမူလတော ရုက္ခမူလံ ဂစ္ဆတိ။ ယတ္ထ တ ပန ဘိက္ခူ နိသီဒန္တိ တဟိံ ဂစ္ဆတိ, တတ္ထ ဧကဿ သ တ ဒုတိယော ဟောတိ, ဒွိန္နံ တ တတိယော ဟောတိ, တိဏ္ဏံ တ စတုတ္ထော ဟောတိ။ တတ္ထ ဗဟုံ သမ္ဖပ္ပလာပံ ပလပတိ, သေယျထိဒံ – ရာဇကထံ စောရကထံ မဟာမတ္တကထံ သေနာကထံ ဘယကထံ ယုဒ္ဓကထံ အန္နကထံ ပါနက ထံ ဝတ္ထကထံ ယာနကထံ သယနကထံ မာလာကထံ ဂန္ဓကထံ ဉာတိကထံ ကာမကထံ နိဂမကထံ နဂရကထံ ဇနပဒကထံ ဣ တ္ထိကထံ သူရကထံ ဝိသိခာကထံ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထံ ပုဗ္ဗပေတကထံ နာနတ္တကထံ လောကက္ခာယိကံ သမုဒ္ဒက္ခာယိ ကံ ဣတိ ဘဝါဘဝကထံ ဣတိ ဝါ။ ဧဝမ္ပိ ဟာဒလောလော ဟောတိ။

န ဟာဒလောလဿာ တိ။ ဟာဒလောလိယံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ဟ ဒလောလိယာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိ ကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျ စရေယျ ဝိစရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပါလေယျ ယပေယျ ယာပေယျ, ပဋိသလ္လာနာရာမော အဿ ပဋိသလ္လာနရတော အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာဂါရာနံ ဈာယီ ဈာနရတော ဧကတ္တမနုယုတ္တော ပရမတ္ထဂရုကောတိ – ဈာယီ န ဟာဒလောလဿ။

ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ နပ္ပမဇ္ဇေယျာ တိ။ **ကုက္ကုစ္စန္တိ** ဟတ္ထကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ, ပါဒကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကု က္ကုစ္စံ, ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ, အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ, ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ, အဝဇ္ဇေ ဝ ဇ္ဇသညိတာ, ဝဇ္ဇေ အဝဇ္ဇသညိတာ, ယံ ဧဝရူပံ ကုက္ကုစ္စံ ကုက္ကုစ္စာယနာ ကုက္ကုစ္စာယိတတ္တံ စေတသော ဝိပ္ပ ဋိသာရော မနောဝိလေခော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကုက္ကုစ္စံ။

အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော – ကတတ္တာ စ အက တတ္တာ စ။ ကထံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော? ''ကတံ မေ ကာယဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ကာယသုစရိတ''န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိ လေခော, ''ကတံ မေ ဝစီဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ဝစီသုစရိတ''န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနော ဝိလေခော, ''ကတံ မေ မနောဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ မနောသုစရိတန္တိ။ပေ.။ ''ကတော မေ ပါဏာတိပါတော, အကတာ မေ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ။ပေ.။ မနောဝိလေခော, ''ကတံ မေ အဒိန္နာဒါနံ။ ကတော မေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော။ ကတော မေ မုသာဝါဒော။ ကတာ မေ ပိသုဏာဝါစာ။ ကတာ မေ ဖရုသာဝါစာ။ ကတော မေ သမ္ဖပ္ပ လာပေါ။ ကတာ မေ အဘိဇ္ဈာ။ ကတော မေ ဗျာပါဒေါ။ ကတာ မေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, အကတာ မေ သမ္မာဒိဋ္ဌီ''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကု က္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော ။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတ သော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။

အထ ဝါ ''သီလေသုမှိ န ပရိပူရကာရီ''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော, ''ဣန္ဒြိယေသုမှိ အဂုတ္တဒွာရော''တိ။ပေ.။ ''ဘောဇနေ အမတ္တညုမှီ''တိ။ ''ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တောမှီ''တိ။ ''န သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတောမှီ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ''တိ။ ''အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ''တိ။ ''အ ဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စ ဗလာနီ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ''တိ။ ''အဘာဝိတော မေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂော''တိ။ ''ဒုက္ခံ မေ အပရိညာတ''န္တိ။ ''သမုဒယော မေ အပ္ပဟီနော''တိ။ ''မဂ္ဂေါ မေ အဘာဝိတော''တိ။ ''နိရောဓော မေ အသစ္ဆိကတော''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ **ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ** တိ ကု က္ကုစ္စာ အာရမေယျ ဝိရမေယျ ပဋိဝိရမေယျ ကုက္ကုစ္စံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အန ဘာဝံ ဂမေယျ။ ကုက္ကုစ္စာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညု တ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ။

နပ္ပမဇ္ဇေယျာ တိ သက္ကစ္စကာရီ အသ္သ သာတစ္စကာရီ အဋ္ဌိတကာရီ အနောလီနဝုတ္တိကော အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒော အနိက္ခိတ္တဓုရော အပ္ပမာဒော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ "ကဒာဟံ အပရိပူရံ တ သီလက္ခန္ဓံ ပရိပူရေယျံ, ပရိပူရံ တ သီလက္ခန္ဓံ တတ္ထ တတ္ထ ပညာယ အနုဂ္ဂဏှေယျ"န္တိ? ယော တတ္ထ ဆန္ဒော စ တယာမော စ ဥဿဟော စ ဥဿောဠှီ စ ထာမော စ အပ္ပဋိဝါနီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ အာတပ္ပံ ပဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ အနုယောဂေ အပ္ပမာဒော ကုသလေသု ဓမ္မေသု ။ "ကဒာဟံ အပရိပူရံ တ သမာဓိက္ခန္ဓံ။ပေ.။ ပညာက္ခန္ဓံ။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ။ ကဒာဟံ အပရိညာတံ တ ဒုက္ခံ ပရိဇာနေယျံ, အပ္ပဟီနေ တ ကိလေသေ ပဇဟေယျံ, အဘာဝိတံ တ မဂ္ဂံ ဘာဝေယျံ, အသစ္ဆိကတံ တ နိရောဓံ သစ္ဆိကရေယျ"န္တိ? ယော တတ္ထ ဆန္ဒော စ တယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ ထာမော စ အပ္ပဋိဝါနီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ အာတပ္ပံ ပဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ အနုယောဂေ အပ္ပမာဒော ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ – ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။

အထာသနေသု သယနေသု, အပ္ပသဒ္ဒေသု ဘိက္ခု ဝိဟရေယျာ တိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ။ပေ.။ အာသနံ ဝုစ္စတိ ယတ္ထ နိသီဒတိ – မဉ္စော ပီဌံ ဘိသိ တဋ္ဋိကာ စမ္မခဏ္ဍော တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရော ပလာလသန္ထာရော။ သယနံ ဝုစ္စတိ သေနာသနံ ဝိဟာရော အဍ္ဎယောဂေ ပာသာဒေ ဟမ္မိယံ ဂုဟာတိ – အထာသနေသု သယနေသု။

အပ္ပသဒ္ဒေသု ဘိက္ခု ဝိဟရေယျာ တိ။ အပ္ပသဒ္ဒေသု အပ္ပနိဂ္ဃောသေသု ဝိဇနဝါတေသု မနုဿရာဟသေယျကေသု ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပေသု သေနာသနေသု စရေယျ ဝိစရေယျ ဝိဟရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပါလေယျ ယပေယျ ယာပေယျာတိ – အထာသနေသု သယနေသု အပ္ပသဒ္ဒေသု ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "ဈာယီ န ပါဒလောလဿ, ဝိရမေ ကုက္ကုစ္စာ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။
> အထာသနေသု သယနေသု, အပ္ပသဒ္ဒေသု ဘိက္ခု ဝိဟရေယျာ"တိ။

၁၆၁.နိဒ္ဒံ န ဗဟုလီကရေယျ, ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ အာတာပီ။
တန္ဒိံ မာယံ ဟဿံ ခိဍ္ဍံ, မေထုနံ ဝိပ္ပဇဟေ သဝိဘူသံ။

နိဒ္ဒံ န ဗဟုလီကရေယျာ တိ။ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဆကောဋ္ဌာသံ ကာရေတွာ ပဉ္စကောဋ္ဌာသံ ပဋိပဇ္ဇေယျ ဧကကောဋ္ဌာသံ နိပဇ္ဇေယျာတိ – နိဒ္ဒံ န ဗဟုလီကရေယျ။

ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ အာတာပီ တိ။ ဣဓ ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေယျ, ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေယျ, ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေယျ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိကရိတွာ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေယျ။

ဇာဂရိယံ ဘဇေယျာ တိ ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ သမ္ဘဇေယျ သေဝေယျ နိသေဝေယျ သံသေဝေယျ ပဋိသေဝေယျာတိ – ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ။

အာတာပီတိ။ အာတပ္ပံ ဝုစ္စတိ ဝီရိယံ [ဝိရိယံ (သီ. သျာ.)] ။ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော နိက္ကမော ပရက္ကမော ဥယျာမော တယာမော ဥဿာဟော ဥဿောဠှီ ထာမော ဌိတိ အသိထိလပရက္ကမတာ အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒတာ အနိက္ခိတ္တဓုရတာ ဓုရသမ္ပဂ္ဂဟော ဝီရိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဝီရိယဗလံ သမ္မာဝါယာမော။ ဣမိနာ အာတာပေန ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော သော ဝုစ္စတိ အာတာပီတိ – ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ အာတာပီ။

တန္ဒိံ မာယံ ဟသ္သံ ခိဍ္ဍံ, မေထုနံ ဝိပ္ပဇဟေ သဝိဘူသန္တိ။ **တန္ဒိ**န္တိ [တန္ဒိန္တိ (သီ.)] တန္ဒီ တန္ဒိယနာ တန္ဒိမနကတာ အာလသ္သံ အာလသ္သာယနာ အာလသ္သာယိတတ္တံ [နတ္ထိ အဋ္ဌကထာသုတ္တနိဒ္ဒေသေ ခုဒ္ဒကဝတ္ထုဝိဘင်္ဂေပိ] အာလသ္သာယိတတ္တံ။ မာယာ ဝုစ္စတိ ဝဉ္စနိကာ စရိယာ။ ဣဓေကစ္စော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ။ပေ.။ တစာယ မန သာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ တဿ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု ပါပိကံ ဣစ္ဆံ ပဏိဒဟတိ။ မာ မံ ဇညာတိ [ဇညူတိ (က.)] ဣစ္ဆတိ, မာ မံ ဇညာတိ သင်္ကပ္ပေတိ, မာ မံ ဇညာတိ ဝါစံ ဘာသတိ, မာ မံ ဇညာတိ ကာယေန ပရက္ကမတိ။ ယာ ဧဝရူပါ မာယာဝိတာ အစ္စသရာ ဝဉ္စနာ နိကတိ နိကိရဏာ ပရိဟရဏာ ဂူဟနာ ပရိဂူဟနာ ဆာဒနာ ပရိစ္ဆာဒနာ [ပဋိစ္ဆာဒနာ (သီ. က.) မဟာနိဒ္ဒေသေ] အနုတ္တာနီကမ္မံ အနာဝိကမ္မံ ဝောစ္ဆာဒနာ ပါပကိရိယာ – အယံ ဝုစ္စတိ မာယာ။ **ဟဿ**န္တိ ဣဓေကစ္စော အတိဝေလံ ဒန္တဝိဒံသကံ ဟသတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – ''ကုမာရကမိဒံ, ဘိက္ခဝေ , အရိယဿ ဝိနယေ ယဒိဒံ အတိဝေလံ ဒန္တဝိဒံသကံ ဟသိတ''န္တိ။

ခိဍ္ဍာတိ ဒွေ ခိဍ္ဍာ – ကာယိကာ စ ခိဍ္ဍာ ဝါစသိကာ စ ခိဍ္ဍာ။ ကတမာ ကာယိကာ ခိဍ္ဍာ? ဟတ္ထီဟိပိ ကီဠန္တိ, အဿေဟိပိ ကီဠန္တိ, ရထေဟိပိ ကီဠန္တိ, ဓနူဟိပိ ကီဠန္တိ, အဋ္ဌပဒေဟိပိ ကီဠန္တိ, ဒသပဒေဟိပိ ကီဠန္တိ, အာကာသေပိ ကီဠန္တိ, ပရိဟာရပထေပိ ကီဠန္တိ, သန္တိကာယပိ ကီဠန္တိ , ခလိကာယပိ ကီဠန္တိ, ဃဋိကာယပိ ကီဠန္တိ, သလာကဟတ္ထေနပိ ကီဠန္တိ, အက္ခေနပိ ကီဠန္တိ, ပင်္ဂစီရေနပိ ကီဠန္တိ , ဝင်္ကကေနပိ ကီဠန္တိ, မောက္ခစိကာယပိ ကီဠန္တိ, စိင်္ဂုလကေနပိ ကီဠန္တိ, ပတ္တာဠှကေနပိ ကီဠန္တိ, ရထကေနပိ ကီဠန္တိ, ဓနုကေနပိ ကီဠန္တိ, အက္ခရိကာယပိ ကီဠန္တိ, မနေသိကာယပိ ကီဠန္တိ, ယထာဝဇ္ဇေနပိ ကီဠန္တိ – အယံ ကာယိကာ ခိဍ္ဍာ။ ကတမာ ဝါစသိကာ ခိဍ္ဍာ? မုခဘေရိကံ [မုခဘေရိယံ (သျာ.)] မုခါလမ္ဗရံ မုခဍိဏ္ဍိမကံ [မုခဒေဏ္ဍိမကံ (သီ. သျာ.)] မုခဝလိမကံ မုခဘေရုဠကံ [မုခဘေရုလကံ (သီ.)] မုခဒဒ္ဒရိကံ နာဋကံ လာပံ ဂီတံ ဒဝကမ္မံ – အယံ ဝါစသိကာ ခိဍ္ဍာ။

မေထုနဓမ္မော နာမ ယော သော အသဒ္ဓမ္မော ဂါမဓမ္မော ဝသလဓမ္မော ဒုဋ္ဌုလ္လော ဩဒကန္တိကော ရဟဿော ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ။ ကိံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော? ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ, တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။ ယထာ ဥဘော ကလဟကာရကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ, ဥဘော ဘဏ္ဍနကာရကာ။ပေ.။ ဥဘော ဘဿကာရကာ။ ဥဘော အဓိကရဏကာရကာ။ ဥဘော ဝိဝါဒကာရကာ။ ဥဘော ဝါဒိနော။ ဥဘော သလ္လာပကာ မေထုနကာတိ ဝုစ္စန္တိ ; ဧဝမေဝ ဥဘိန္နံ ရတ္တာနံ သာရတ္တာနံ အဝဿုတာနံ ပရိယုဋ္ဌိတာနံ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာနံ ဥဘိန္နံ သဒိသာနံ ဓမ္မောတိ, တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ မေထုနဓမ္မော။

ဝိဘူသာတိ ဒွေ ဝိဘူသာ – အတ္ထိ အဂါရိယဿ ဝိဘူသာ, အတ္ထိ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝိဘူသာ။ ကတမာ အဂါရိယဿ ဝိဘူသာ? ကေသာ စ မဿု စ မာလာ စ ဂန္ဓာ စ ဝိလေပနာ စ အာဘရဏာ စ ပိဠန္ဓနာ စ ဝတ္ထဉ္စ သယနာသနဉ္စ ဝေဌနဉ္စ ဥစ္ဆာဒနံ ပရိမဒ္ဒနံ နှာပနံ သမ္ဗာဟနံ အာဒာသံ အဉ္ဇနံ မာလာဝိလေပနံ မုခစုဏ္ဏကံ မုခလေပံ ဟတ္ထဗန္ဓံ သိခါဗန္ဓံ [ဝသိက္ခာဗန္ဓံ (သျာ.)] ဒဏ္ဍနာဠိကံ ခဂ္ဂံ ဆတ္တံ စိတ္ရာ ဥပါဟနာ ဥဏှီသံ မဏိံ ဝါလဗီဇနိံ ဩဒါတာနိ ဝတ္ထာနိ ဒီဃဒသာနိ ဣတိ ဝါ – အယံ အဂါရိယဿ ဝိဘူသာ။ ကတမာ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝိဘူသာ? စီဝရမဏ္ဍနာ ပတ္တမဏ္ဍနာ သေနာသနမဏ္ဍနာ ဣမဿ ဝါ ပူတိကာယဿ ဗာဟိရာနံ ဝါ ပရိက္ခာရာနံ မဏ္ဍနာ ဝိဘူသနာ ကေဠနာ ပရိကေဠနာ ဂေဓိတတာ ဂေဓိတတ္တံ စပလတာ စာပလျံ – အယံ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝိဘူသာ။

တန္ဒိံ မာယံ ဟသ္သံ ခိဍ္ဍံ, မေထုနံ ဝိပ္ပဇဟေ သဝိဘူသန္တိ။ တန္ဒိဉ္စ မာယဉ္စ ဟဿဉ္စ ခိဍ္ဍဉ္စ မေထုနဓမ္မဉ္စ သဝိဘူသံ သပရိဝါရံ သပရိဘဏ္ဍံ သပရိက္ခာရံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ – တန္ဒိံ မာယံ ဟသ္သံ ခိဍ္ဍံ, မေထုနံ ဝိပ္ပဇဟေ သဝိဘူသံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''နိဒ္ဒံ န ဗဟုလီကရေယျ၊ ဇာဂရိယံ ဘဇေယျ အာတာပီ။
> တန္ဒိံ မာယံ ဟဿံ ခိဍ္ဍံ၊ မေထုနံ ဝိပ္ပဇဟေ သဝိဘူသ''န္တိ။

၁၆၂. **အာထဗ္ဗဏံ သုပိနံ လက္ခဏံ၊ နော ဝိဒဟေ အထောပိ နက္ခတ္တံ။**

ဝိရုတဥ္စ ဂဗ္ဘကရဏံ၊ တိကိစ္ဆံ မာမကော န သေဝေယျ။

အာထဗ္ဗဏံ သုပိနံ လက္ခဏံ, နော ဝိဒဟေ အထောပိ နက္ခတ္တ န္တိ။ အာထဗ္ဗဏိကာ အာထဗ္ဗဏံ ပယောဇေန္တိ, နဂရေ ဝါ ရုဒ္ဓေ [ရုန္ဓေ (က.)] သင်္ဂါမေ ဝါ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ ပရသေနပစ္စတ္ထိကေသု ပစ္စာမိတ္တေသု ဤတိံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ဥပဒ္ဒဝံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ရောဂံ ဥပ္ပာဒေန္တိ, ပဇ္ဇရကံ ကရောန္တိ, သူလံ ကရောန္တိ, ဝိသူစိကံ ကရောန္တိ, ပက္ခန္ဒိကံ ကရောန္တိ။ ဧဝံ အာထဗ္ဗဏိကာ အာထဗ္ဗဏံ ပယောဇေန္တိ။

သုပိနပါဌကာ သုပိနံ အာဒိသန္တိ, ယော ပုဗ္ဗဏှသမယံ သုပိနံ ပဿတိ, ဧဝံ ဝိပါကော ဟောတိ။ ယော မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ [မဇ္ဈန္တိကသမယံ (ဗဟူသု)] သုပိနံ ပဿတိ, ဧဝံ ဝိပါကော ဟောတိ။ ယော သာယန္ဟသမယံ သုပိနံ ပဿတိ, ဧဝံ ဝိပါကော ဟောတိ။ ယော ပုရိမေ ယာမေ။ပေ.။ ယော မဇ္ဈိမေ ယာမေ။ ယော ပစ္ဆိမေ ယာမေ။ ယော ဒက္ခိဏေန ပဿေန နိပန္နော။ ယော ဝါမေန ပဿေန နိပန္နော။ ယော ဥတ္တာနံ နိပန္နော။ ယော အဝကုဇ္ဇံ နိပန္နော။ ယော စန္ဒံ ပဿတိ။ ယော သူရိယံ ပဿတိ။ ယော မဟာသမုဒ္ဒံ ပဿတိ။ ယော သိနေရုံ ပဗ္ဗတရာဇာနံ ပဿတိ။ ယော ဟတ္ထိံ ပဿတိ။ ယော အဿံ ပဿတိ။ ယော ရထံ ပဿတိ။ ယော ပတ္တိံ ပဿတိ။ ယော သေနာဗျူဟံ ပဿတိ။ ယော အာရာမရာမဏေယျကံ ပဿတိ။ ယော ဝနရာမဏေယျကံ ပဿတိ။ ယော ဘူမိရာမဏေယျကံ ပဿတိ။ ယော ပောက္ခရဏိရာမဏေယျကံ [ပောက္ခရဏီရာမဏေယျကံ (သျာ.)] ပဿတိ, ဧဝံ ဝိပါကော ဟောတီတိ။ ဧဝံ သုပိနပါဌကာ သုပိနံ အာဒိသန္တိ။

လက္ခဏပါဌကာ လက္ခဏံ အာဒိသန္တိ – မဏိလက္ခဏံ ဒဏ္ဍလက္ခဏံ ဝတ္ထလက္ခဏံ အသိလက္ခဏံ ဥသုလက္ခဏံ ဓနုလက္ခဏံ အာဝုဓလက္ခဏံ ဣတ္ထိလက္ခဏံ ပုရိသလက္ခဏံ ကုမာရိကာလက္ခဏံ ကုမာရလက္ခဏံ ဒာသလက္ခဏံ ဒာသိလက္ခဏံ ဟတ္ထိလက္ခဏံ အဿလက္ခဏံ မဟိံသလက္ခဏံ ဥသဘလက္ခဏံ ဂောဏလက္ခဏံ အဇလက္ခဏံ မေဏ္ဍလက္ခဏံ ကုက္ကုဋလက္ခဏံ ဝဋ္ဋလက္ခဏံ ဂောဓာလက္ခဏံ ကဏ္ဏိကာလက္ခဏံ ကစ္ဆပလက္ခဏံ မိဂလက္ခဏံ ဣတိ ဝါတိ။ ဧဝံ လက္ခဏပါဌကာ လက္ခဏံ အာဒိသန္တိ။

နက္ခတ္တပါဌကာ နက္ခတ္တံ အာဒိသန္တိ။ အဋ္ဌဝီသတိ နက္ခတ္တာနိ။ ဣမိနာ နက္ခတ္တေန ဃရပ္ပဝေသော ကတ္တဗ္ဗော, ဣမိနာ နက္ခတ္တေန မကုဋံ ဗန္ဓိတဗ္ဗံ, ဣမိနာ နက္ခတ္တေန ဝါရေယျံ ကာရေတဗ္ဗံ, ဣမိနာ နက္ခတ္တေန ဗီဇနီဟာရော [ဗီဇနိဟာရော (သျာ. က.)] ကတ္တဗ္ဗော, ဣမိနာ နက္ခတ္တေန သံဝါသော [ဃရဝါသော (သျာ.)] ဂန္တဗ္ဗောတိ။ ဧဝံ နက္ခတ္တပါဌကာ နက္ခတ္တံ အာဒိသန္တိ။

အာထဗ္ဗဏံ သုပိနံ လက္ခဏံ, နော ဝိဒဟေ အထောပိ နက္ခတ္တ န္တိ။ အာထဗ္ဗဏဉ္စ သုပိနဉ္စ လက္ခဏဉ္စ နက္ခတ္တဉ္စ နော ဝိဒဟေယျ န စရေယျ န သမာစရေယျ န သမာဒါယ ဝတ္တေယျ။ အထ ဝါ န ဂဏှေယျ န ဥဂ္ဂဏှေယျ န ဓာရေယျ န ဥပဓာရေယျ န ဥပလက္ခေယျ နပ္ပယောဇေယျာတိ – အာထဗ္ဗဏံ သုပိနံ လက္ခဏံ, နော ဝိဒဟေ အထောပိ နက္ခတ္တံ။

ဝိရုတဥ္စ ဂဗ္ဘကရဏံ, တိကိစ္ဆံ မာမကော န သေဝေယျာ တိ။ ဝိရုတံ ဝုစ္စတိ မိဂဝတက္ကံ။ မိဂဝတက္ကပါဌကာ [မိဂစက္ကံ။ မိဂစက္ကပါဌကာ (သျာ.)] မိဂဝတက္ကံ အာဒိသန္တိ – သကုဏာနံ ဝါ စတုပ္ပဒါနံ ဝါ ရုတံ [ရုဒံ (သျာ.)] ဝဿိတံ ဇာနန္တိ။ ဧဝံ မိဂဝတက္ကပါဌကာ မိဂဝတက္ကံ အာဒိသန္တိ။ ဂဗ္ဘကရဏီယာ ဂဗ္ဘံ သဏ္ဌာပေန္တိ။ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဂဗ္ဘော န သဏ္ဌာတိ – ပါဏကေဟိ ဝါ ဝါတကုပ္ပေဟိ ဝါ။ ပါဏကာနံ ဝါ ဝါတကုပ္ပာနံ ဝါ ပဋိဃာတာယ ဩသဓံ ဒေန္တီတိ။ ဧဝံ ဂဗ္ဘကရဏီယာ ဂဗ္ဘံ သဏ္ဌာပေန္တိ။ **တိကိစ္ဆာ** တိ ပဉ္စ တိကိစ္ဆာ – သာလာကိယံ, သလ္လကတ္တိယံ, ကာယတိကိစ္ဆံ, ဘူတိယံ, ကောမာရဘစ္စံ။ **မာမကော**တိ ဗုဒ္ဓမာမကော ဓမ္မမာမကော သင်္ဃမာမကော, သော ဝါ ဘဂဝန္တံ မမာယတိ ဘဂဝါ ဝါ တံ ပုဂ္ဂလံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – ''ယေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ကုဟာ ထဒ္ဓါ လပါ သိင်္ဂီ ဥန္နဠာ အသမာဟိတာ န မေ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မာမကာ, အပဂတာ စ တေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ, န စ တေ ဘိက္ခူ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ယေ စ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ နိက္ကုဟာ နိလ္လပါ ဓီရာ အတ္ထဒ္ဓါ သုသမာဟိတာ တေ ခော မေ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခူ မာ

မကာ န စ အပဂတာ တေ , ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဣမသ္မာ ဓမ္မဝိနယာ, တေ စ ဘိက္ခု ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပု လ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ''။

''ကုဟာ ထဒ္ဓာ လပာ သိင်္ဂီ၊ ဥန္နဠာ အသမာဟိတာ။
န တေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတေ။

''နိက္ကုဟာ နိလ္လပာ ဓီရာ၊ အတ္ထဒ္ဓာ သုသမာဟိတာ။
တေ ဝေ ဓမ္မေ ဝိရူဟန္တိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတေ''။

ဝိရုတဉ္စ ဂဗ္ဘကရဏံ, တိကိစ္ဆံ မာမကော န သေဝေယျာ တိ။ ဝိရုတဉ္စ ဂဗ္ဘကရဏဉ္စ တိကိစ္ဆဉ္စ မာမကော န သေဝေယျ န နိသေဝေယျ န သံသေဝေယျ နပ္ပဋိသေဝေယျ န စရေယျ န သမာစရေယျ န သမာဒာယ ဝတ္တေယျ။ အထ ဝာ န ဂဏှေယျ န ဥဂ္ဂဏှေယျ န ဓာရေယျ န ဥပဓာရေယျ န ဥပလက္ခေယျ နပ္ပ ယောဇေယျာတိ – ဝိရုတဉ္စ ဂဗ္ဘကရဏံ တိကိစ္ဆံ မာမကော န သေဝေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''အာထဗ္ဗဏံ သုပိနံ လက္ခဏံ၊ နော ဝိဒဟေ အထောပိ နက္ခတ္တံ။
ဝိရုတဉ္စ ဂဗ္ဘကရဏံ၊ တိကိစ္ဆံ မာမကော န သေဝေယျာ''တိ။

၁၆၃.နိန္ဒာယ နပ္ပဝေဓေယျ၊ န ဥန္နမေယျ ပသံသိတော ဘိက္ခု။
လောဘံ သဟ မစ္ဆရိယေန၊ ကောဓံ ပေသုဏိယဉ္စ ပနုဒေယျ။

နိန္ဒာယ နပ္ပဝေဓေယျာ တိ။ ဣဓေကစ္စေ ဘိက္ခု နိန္ဒန္တိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သု တေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ နိန္ဒန္တိ ဂရဟန္တိ ဥပဝဒန္တိ, နိန္ဒိတော ဂရဟိတော ဥပဝဒိ တော နိန္ဒာယ ဂရဟာယ ဥပဝါဒေန အကိတ္တိယာ အဝဏ္ဏဟာရိကာယ န ဝေဓေယျ နပ္ပဝေဓေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ န တသေယျ န ဥတ္တသေယျ န ပရိတသေယျ န ဘာယေယျ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ, အဘီရူ အဿ အဆမ္ဘီ အနုတ္တာသီ အပလာယီ, ပဟီနဘယဘေရဝေါ ဝိဂတလောမဟံသော ဝိဟရေယျာတိ – နိန္ဒာယ နပ္ပဝေဓေယျ။

န ဥန္နမေယျ ပသံသိတော ဘိက္ခု တိ။ ဣဓေကစ္စေ ဘိက္ခု ပသံသန္တိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပု တ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ ပသံသန္တိ ထောမေန္တိ ကိတ္တေန္တိ ဝဏ္ဏေန္တိ, ပသံသိတော ထောမိတော ကိတ္တိတော ဝဏ္ဏိတော ပသံသာယ ထောမနေန ကိတ္တိယာ ဝဏ္ဏဟာရိကာယ ဥန္နတိံ န ကရေ ယျ ဥန္နမံ န ကရေယျ မာနံ န ကရေယျ ထမ္ဘံ န ကရေယျ, န တေန မာနံ ဇနေယျ န တေန ထဒ္ဓေါ အဿ ပ တ္ထဒ္ဓေါ ပဂ္ဂဟိတသိရောတိ – န ဥန္နမေယျ ပသံသိတော ဘိက္ခု။

လောဘံ သဟ မစ္ဆရိယေန, ကောဓံ ပေသုဏိယဉ္စ ပနုဒေယျာ တိ။ **လောဘော**တိ ယော လောဘော လုဗ္ဘနာ လု ဗ္ဘိတတ္တံ သာရာဂေါ သာရဇ္ဇနာ သာရဇ္ဇိတတ္တံ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **မစ္ဆရိယ**န္တိ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ။ပေ။ ဂါဟော ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ **ကောဓော**တိ ယော စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိဃာတော ပဋိဃံ ပဋိဝိရောဓော, ကောပေါ ပကောပေါ သမ္ပကောပေါ, ဒေါသော ပဒေါသော သမ္ပဒေါသော, စိတ္တဿ ဗျာပတ္တိ မနောပဒေါသော, ကောဓော ကုဇ္ဈနာ ကုဇ္ဈိတတ္တံ, ဒေါသော ဒုဿနာ ဒုဿိတတ္တံ, ဗျာပတ္တိ ဗျာပဇ္ဇနာ ဗျ ာပဇ္ဇိတတ္တံ, ဝိရောဓော ပဋိဝိရောဓော စဏ္ဍိက္ကံ အသုရောပေါ အနတ္တမနတာ စိတ္တဿ။ **ပေသုည**န္တိ ဣဓေကစ္ စော ပိသုဏဝါစော ဟောတိ ဣတော သုတွာ အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ ဣမေသံ အ က္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ။ ဣတိ သမဂ္ဂါနံ ဝါ ဘေတ္တာ ဘိန္နာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ, ဝဂ္ဂါရာမော ဝဂ္ဂရတော ဝဂ္ဂနန္ ဒီ ဝဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပေသုညံ။

အပိ စ ဒ္ဝီဟိ ကာရဏေဟိ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ – ပိယကမ္ယတာယ ဝါ ဘေဒာဓိပ္ပာယေန ဝါ။ ကထံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ? ဣမဿ ပိယော ဘဝိဿာမိ မနာပေါ ဘဝိဿာမိ ဝိဿာသိကော ဘဝိဿာမိ အဗ္ဘန္တရိကော ဘဝိဿာမိ သုဟဒယော ဘဝိဿာမီတိ။ ဧဝံ ပိယကမျတာယ ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ။ ကထံ ဘေဒာဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ? ကထံ ဣမေ နာနာ အဿု ဝိနာ အဿု ဝဂ္ဂါ အဿု ဒွေဓာ အဿု ဒွေဇ္ဈာ အဿု ဒွေ ပက္ခာ အဿု ဘိဇ္ဇေယျုံ န သမာဂစ္ဆေယျုံ ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရေယျုန္တိ။ ဧဝံ ဘေဒာဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ။ **လောဘံ သဟ မစ္ဆရိယေန, ကောဓံ ပေသုဏိယဉ္စ ပနုဒေယျာ** တိ။ လောဘဉ္စ မစ္ဆရိယဉ္စ ကောဓဉ္စ ပေသုညဉ္စ နုဒေယျ ပနုဒေယျ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ – လောဘံ သဟ မစ္ဆရိယေန, ကောဓံ ပေသုဏိယဉ္စ ပနုဒေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"နိဒ္ဒာယ နပ္ပဝေဒေယျ၊ န ဥဒ္ဓမေယျ ပသံသိတော ဘိက္ခု။
လောဘံ သဟ မစ္ဆရိယေန၊ ကောဓံ ပေသုဏိယဉ္စ ပနုဒေယျာ"တိ။

၁၆၄.ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျ၊ ဥပဝါဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။
ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျ၊ လာဘကမျာ ဇနံ န လပယေယျ။

ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျာ တိ။ ယေ ကယဝိက္ကယာ ဝိနယေ ပဋိက္ခိတ္တာ န တေ ဣမသ္မိံ အတ္ထေ အဓိပ္ပေတာ။ ကထံ ကယဝိက္ကယေ တိဋ္ဌတိ? ပဉ္စန္နံ သဒ္ဓိံ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရံ ဝဍ္ဎနိယံ ဝါ ကရောန္တော ဥဒယံ ဝါ ပတ္ထယန္တော ပရိဝတ္တေတိ။ ဧဝံ ကယဝိက္ကယေ တိဋ္ဌတိ။ ကထံ ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌတိ? ပဉ္စန္နံ သဒ္ဓိံ ပတ္တံ ဝါ စီဝရံ ဝါ အညံ ဝါ ကိဉ္စိ ပရိက္ခာရံ န ဝဍ္ဎနိယံ ဝါ ကရောန္တော န ဥဒယံ ဝါ ပတ္ထယန္တော ပရိဝတ္တေတိ။ ဧဝံ ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌတိ။ **ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျာ** တိ။ ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျ န သန္တိဋ္ဌေယျ, ကယဝိက္ကယံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ကယဝိက္ကယာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျ။

ဥပဝါဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ တိ။ ကတမေ ဥပဝါဒကရာ ကိလေသာ? သန္တေကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဒ္ဓိမန္တော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနော, တေ ဒူရတောပိ ပဿန္တိ အာသန္နာပိ န ဒိဿန္တိ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနန္တိ, ဒေဝတာပိ ခော သန္တိ ဣဒ္ဓိမန္တိနိယော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနိယော, တာ ဒူရတောပိ ပဿန္တိ, အာသန္နာပိ န ဒိဿန္တိ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနန္တိ။ တေ ဩဠာရိကေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ မၛ္ဈိမေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ သုခုမေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ ဥပဝဒေယျုံ။ ကတမေ ဩဠာရိကာ ကိလေသာ? ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဩဠာရိကာ ကိလေသာ။ ကတမေ မၛ္ဈိမာ ကိလေသာ? ကာမဝိတက္ကော ဗျာပာဒဝိတက္ကော ဝိဟိံသာဝိတက္ကော – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ မၛ္ဈိမာ ကိလေသာ။ ကတမေ သုခုမာ ကိလေသာ? ဉာတိဝိတက္ကော, ဇနပဒဝိတက္ကော, အမရဝိတက္ကော, ပရာနုဒယတာ ပဋိသညုတ္တော ဝိတက္ကော , လာဘသက္ကာရသိလောကပဋိသညုတ္တော ဝိတက္ကော, အနဝညတ္တိပဋိသညုတ္တော ဝိတက္ကော – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ သုခုမာ ကိလေသာ။ တေ ဩဠာရိကေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ မၛ္ဈိမေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ သုခုမေဟိ ဝါ ကိလေသေဟိ န ဥပဝဒေယျ ဥပဝါဒံ န ကရေယျ ဥပဝါဒကရေ ကိလေသေ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ, ဥပဝါဒကရေ ကိလေသေ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ဥပဝါဒကရေဟိ ကိလေသေဟိ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျ။ **ကုဟိဉ္စိ** တိ ကုဟိဉ္စိ ကိမှိစိ ကတ္ထစိ အၛ္ဈတ္တံ ဝါ ဗဟိဒ္ဓာ ဝါ အၛ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓာ ဝါတိ – ဥပဝါဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။

ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျာ တိ။ ကထံ ဂါမေ သဇ္ဇတိ? ဣဓ ဘိက္ခု ဂါမေ ဂိဟီဟိ သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ သဟနန္ဒီ သဟသောကီ သုခိတေသု သုခိတော ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော, ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု အတ္တနာ တေသု ယောဂံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ဂါမေ သဇ္ဇတိ။

ဣဓ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ အရက္ခိတေနေဝ ကာယေန အရက္ခိတာယ ဝါစာယ အရက္ခိတေန စိတ္တေန အနုပဋ္ဌိတာယ သတိယာ အသံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတြ တတြ သဇ္ဇတိ တတြ တတြ ဂဏှာတိ တတြ တတြ ဗဇ္ဈတိ တတြ တတြ အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ဂါမေ သဇ္ဇတိ။

ကထံ ဂါမေ န သဇ္ဇတိ? ဣဓ ဘိက္ခု ဂါမေ ဂိဟီဟိ အသံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ န သဟနန္ဒီ န သဟသောကီ န သုခိတေသု သုခိတော န ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော, ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု န အတ္တနာ ဝေါယောဂံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ဂါမေ န သဇ္ဇတိ။

ဣဓ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဂါမံ ဝါ နိဂမံ ဝါ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ ရက္ခိတေနေဝ ကာယေန ရက္ခိတာယ ဝါစာယ ရက္ခိတေန စိတ္တေန ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ သံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ။ သော တတြ တတြ န သဇ္ဇတိ တတြ တတြ န ဂဏှာတိ တတြ တတြ န ဗဇ္ဈတိ တတြ တတြ န အနယဗျသနံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ဂါမေ န သဇ္ဇတိ။ **ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျာ**တိ ဂါမေ န သဇ္ဇေယျ န ဂဏှေယျ န ဗဇ္ဈေယျ န ပလိဗဇ္ဈေယျ, အဂိဒ္ဓေါ အဿ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောသန္နော ဝီတဂေဓော ဝိဂတဂေဓော စတ္တဂေဓော။ပေ.။ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရေယျာတိ — ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျ။

လာဘကမျာ ဇနံ န လပယေယျာတိ။ ကတမာ လပနာ? လာဘသက္ကာရသိလောကသန္နိဿိတဿ ပါပိစ္ဆဿ ဣစ္ဆာပကတဿ အာမိသစက္ခုကဿ လောကဓမ္မဂရုကဿ ယာ ပရေသံ အာလပနာ လပနာ သလ္လပနာ ဥလ္လပနာ သမုလ္လပနာ ဥန္နဟနာ သမုန္နဟနာ ဥက္ကာစနာ သမုက္ကာစနာ [ဥက္ကာပနာ သမုက္ကာပနာ (သျာ.)] အနုပ္ပိယဘာဏိတာ စာတုကမျတာ မုဂ္ဂသူပျတာ ပါရိဘဋျတာ ပရပိဋ္ဌိမံသိကတာ [ပိဋ္ဌိမံသိကတာ (က.) ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သီလနိဒ္ဒေသဝဏ္ဏနာ ဩလောကေတဗ္ဗာ], ယာ တတ္ထ သဏှဝါစတာ သခိလဝါစတာ သိထိလဝါစတာ [မေတ္တဝါစကတာ (သျာ.)] အဖရုသဝါစတာ — အယံ ဝုစ္စတိ လပနာ။

အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဇနံ လပတိ — အတ္တာနံ ဝါ နီစံ ဌပေန္တော ပရံ ဥစ္စံ ဌပေန္တော ဇနံ လပတိ, အတ္တာနံ ဝါ ဥစ္စံ ဌပေန္တော ပရံ နီစံ ဌပေန္တော ဇနံ လပတိ။ ကထံ အတ္တာနံ နီစံ ဌပေန္တော ပရံ ဥစ္စံ ဌပေန္တော ဇနံ လပတိ? "တုမှေ မေ ဗဟူပကာရာ, အဟံ တုမှေ နိဿာယ လဘာမိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ, ယေပိ မေ အညေ ဒါတုံ ဝါ ကာတုံ ဝါ မညန္တိ, တုမှေ နိဿာယ တုမှေ သမ္ပဿန္တာ ယမ္ပိ မေ ပုရာဏံ မာတာပေတ္တိကံ နာမဓေယျံ တမ္ပိ မေ အန္တရဟိတံ။ တုမှေဟိ အဟံ ဉာယာမိ အသုကဿ ကုလူပကော အသုကာယ ကုလူပကော"တိ။ ဧဝံ အတ္တာနံ နီစံ ဌပေန္တော ပရံ ဥစ္စံ ဌပေန္တော ဇနံ လပတိ။

ကထံ အတ္တာနံ ဥစ္စံ ဌပေန္တော ပရံ နီစံ ဌပေန္တော ဇနံ လပတိ? "အဟံ တုမှာကံ ဗဟူပကာရော, တုမှေ မံ အာဂမ္မ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတာ, ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ, အဒိန္နာဒါနာ ပဋိဝိရတာ, ကာမေသုမိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရတာ, မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတာ, သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒဋ္ဌာနာ ပဋိဝိရတာ။ အဟံ တုမှာကံ ဥဒ္ဒေသံ ဒေမိ, ပရိပုစ္ဆံ ဒေမိ, ဥပေါသထံ အာစိက္ခာမိ, နဝကမ္မံ အဓိဋ္ဌာမိ။ အထ ပန တုမှေ မံ ဥဇ္ဈိတွာ အညေ သက္ကရောထ ဂရုံ ကရောထ မာနေထ ပူဇေထာ"တိ။ ဧဝံ အတ္တာနံ ဥစ္စံ ဌပေန္တော ပရံ နီစံ ဌပေန္တော ဇနံ လပတိ။

လာဘကမျာ ဇနံ န လပယေယျာတိ။ လာဘဟေတု လာဘပစ္စယာ လာဘကာရဏာ လာဘာဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ လာဘံ ပရိပါစေန္တော ဇနံ န လပယေယျ, လပနံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တီ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, လပနာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒီကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ — လာဘကမျာ ဇနံ န လပယေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ —

"ကယဝိက္ကယေ န တိဋ္ဌေယျ၊ ဥပဝါဒံ ဘိက္ခု န ကရေယျ ကုဟိဉ္စိ။
ဂါမေ စ နာဘိသဇ္ဇေယျ၊ လာဘကမျာ ဇနံ န လပယေယျာ"တိ။

၁၆၅.န စ ကတ္တိကော [ကတ္တိတာ (သျာ. က.)] သိယာ ဘိက္ခု၊ န စ တစံ ပယုတ္တံ ဘာသေယျ။
ဟာဂတ္ထိယံ န သိက္ခေယျ၊ ကထံ ဝိက္ကဟိကံ န ကထယေယျ။

န စ ကတ္တိကော သိယာ ဘိက္ခူ တိ။ ကတမော ကတ္တိကော? ဣဓေကစ္စော ကတ္တိ ဟောတိ ဝိကတ္တီ။ သော ကတ္တတိ ဝိကတ္တတိ အဟမသ္မိ သီလသမ္ပန္နောတိ ဝါ ဝတသမ္ပန္နောတိ ဝါ သီလဗ္ဗတသမ္ပန္နောတိ ဝါ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ ကောလပုတ္တိယေန ဝါ ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ ဝါ ဓနေန ဝါ အဇ္ဈေနေန ဝါ ကမ္မာယတနေန ဝါ သိပ္ပာယတနေန ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေန ဝါ သုတေန ဝါ ပဋိဘာနေန ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ ဥစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ ဥဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတောတိ ဝါ သုတ္တန္တိကောတိ ဝါ ဝိနယဓရောတိ ဝါ ဓမ္မကထိကောတိ ဝါ အာရညိကောတိ ဝါ။ပေ.။ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီတိ ဝါ ကတ္တတိ ဝိကတ္တတိ။ ဧဝံ န ကတ္တေယျ န ဝိကတ္တေယျ, ကတ္ထံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ကတ္တနာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – န စ ကတ္တိကော သိယာ ဘိက္ခု။

န စ တစံ ပယုတ္တံ ဘာသေယျာ တိ။ ကတမာ ပယုတ္တတစာ? ဣဓေကစ္စော စီဝရပယုတ္တံ တစံ ဘာသတိ, ပိဏ္ဍပါတပယုတ္တံ တစံ ဘာသတိ, သေနာသနပယုတ္တံ တစံ ဘာသတိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရပယုတ္တံ တစံ ဘာသတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ပယုတ္တတစာ။

အထ ဝါ စီဝရဟေတု ပိဏ္ဍပါတဟေတု သေနာသနဟေတု ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု သစ္စမ္ပိ ဘဏတိ မုသာပိ ဘဏတိ, ပိသုဏမ္ပိ ဘဏတိ အပိသုဏမ္ပိ ဘဏတိ, ဖရုသမ္ပိ ဘဏတိ အဖရုသမ္ပိ ဘဏတိ, သမ္ဖပ္ပလာပမ္ပိ ဘဏတိ အသမ္ဖပ္ပလာပမ္ပိ ဘဏတိ, မန္တာပိ တစံ ဘာသတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ပယုတ္တတစာ။ အထ ဝါ ပသန္နစိတ္တော ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ – ''အဟော ဝတ မေ ဓမ္မံ သုဏေယျုံ, သုတွာ စ ဓမ္မံ ပသီဒေယျုံ, ပသန္နာ စ မေ ပသန္နာကာရံ ကရေယျု''န္တိ – အယံ ဝုစ္စတိ ပယုတ္တတစာ။ **န စ တစံ ပယုတ္တံ ဘာသေယျာ** တိ။ အန္တမသော ဓမ္မဒေသနံ တစံ ဥပာဒါယ ပယုတ္တတစံ န ဘာသေယျ န ကထေယျ န ဘဏေယျ န ဒီပေယျ န ဝေါဟရေယျ, ပယုတ္တံ တစံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ပယုတ္တတစာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – န စ တစံ ပယုတ္တံ ဘာသေယျ။

ဟာဂတ္ထိယံ န သိက္ခေယျာ တိ။ **ဟာဂတ္ထိယ** န္တိ တီဏိ ဟာဂတ္ထိယာနိ – ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ, ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ထိယံ, စေတသိကံ ဟာဂတ္ထိယံ။ ကတမံ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတောပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ, ဂဏဂတောပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ, ဘောဇနသာလာယပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ, ဇန္တာဃရေပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ, ဥဒကတိတ္ထေပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ, အန္တရဃရံ ပဝိသန္တောပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ, အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌောပိ ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ သင်္ဃဂတော ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတော အစိတ္တီကာရကတော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဥစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, သသီသံ ပာရုပိတွာ နိသီဒတိ , ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ သင်္ဃဂတော ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဂဏဂတော ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဂဏဂတော အစိတ္တီကာရကတော ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ အနုပါဟနာနံ စင်္ကမန္တာနံ သဥပါဟနော စင်္ကမတိ , နီစေ စင်္ကမေ စင်္ကမန္တာနံ ဥစ္စေ စင်္ကမေ စင်္ကမတိ, ဆမာယ စင်္ကမန္တာနံ စင်္ကမေ စင်္ကမတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဥစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, သသီသံ ပာရုပိတွာပိ နိသီဒတိ, ဌိတောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဂဏဂတော ကာယိကံ ဟာဂတ္ထိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဘောဇနသာလာယ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဘောဇနသာလာယ အစိတ္တီကာရကော ထေရေ ဘိက္ခူ အနုပခဇ္ဇ နိသီဒတိ, နဝေပိ ဘိက္ခူ အာသနေန ပဋိဗာဟတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဉစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, သသီသံ ပါရုပိတွာ နိသီဒတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဘောဇနသာလာယ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဇန္တာဃရေ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဇန္တာဃရေ အစိတ္တီကာရကော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ တိဋ္ဌတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နိသီဒတိ, ပုရတောပိ တိဋ္ဌတိ, ပုရတောပိ နိသီဒတိ, ဉစ္စေပိ အာသနေ နိသီဒတိ, အနာပုစ္ဆာပိ ကဋ္ဌံ ပက္ခိပတိ, အနာပုစ္ဆာပိ ဒွါရံ ပိဒဟတိ။ ဧဝံ ဇန္တာဃရေ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဉဒကတိတ္ထေ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဉဒကတိတ္ထေ အစိတ္တီကာရကော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ ဩတရတိ, ပုရတောပိ ဩတရတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ နှာယတိ, ပုရတောပိ နှာယတိ, ဉပရိတောပိ နှာယတိ, ဃဋ္ဋယန္တောပိ ဉတ္တရတိ, ပုရတောပိ ဉတ္တရတိ ။ ဧဝံ ဉဒကတိတ္ထေ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ အန္တရဃရံ ပဝိသန္တော ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော အန္တရဃရံ ပဝိသန္တော အစိတ္တီကာရကော ထေရေ ဘိက္ခူ ဃဋ္ဋယန္တောပိ ဂစ္ဆတိ, ပုရတောပိ ဂစ္ဆတိ, ဝေက္ကမ္မပိ ထေရာနံ ဘိက္ခူနံ ပုရတော ဂစ္ဆတိ ။ ဧဝံ အန္တရဃရံ ပဝိသန္တော ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော "န ပဝိသ, ဘန္တေ"တိ ဝုစ္စမာနော ပဝိသတိ, "န တိဋ္ဌ, ဘန္တေ"တိ ဝုစ္စမာနော တိဋ္ဌတိ, "န နိသီဒ, ဘန္တေ"တိ ဝုစ္စမာနော နိသီဒတိ, အနောကာသမ္ပိ ပဝိသတိ, အနောကာသေပိ တိဋ္ဌတိ, အနောကာသေပိ နိသီဒတိ, ယာနိပိ တာနိ ဟောန္တိ ကုလာနံ ဩဝရကာနိ ဂူဠှာနိ စ ပဋိစ္ဆန္နာနိ စ, ယတ္ထ ကုလိတ္ထိယော ကုလဓီတရော ကုလသုဏှာယော ကုလကုမာရိယော နိသီဒန္တိ တတ္ထပိ သဟသာ ပဝိသတိ, ကုမာရကဿ သီသမ္ပိ ပရာမသတိ။ ဧဝံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ – ဣဒံ ကာယိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ။

ကတမံ ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတောပိ ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ, ဂဏဂတောပိ ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ, အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌောပိ ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။ ကထံ သင်္ဃဂတော ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော သင်္ဃဂတော အစိတ္တီကာရကော ထေရေ ဘိက္ခူ အနာပုစ္ဆံ ဝါ အနဇ္ဈိဋ္ဌော ဝါ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဘဏတိ, ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ, ပါတိမောက္ခံ ဉဒ္ဒိသတိ , ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ သင်္ဃဂတော ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ ဂဏဂတော ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော ဂဏဂတော အစိတ္တီကာရကော ထေရေ ဘိက္ခူ အနာပုစ္ဆံ ဝါ အနဇ္ဈိဋ္ဌော ဝါ အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခူနံ ဓမ္မံ ဘဏတိ, ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ; အာရာမဂတာနံ ဘိက္ခုနီနံ ဉပါသကာနံ ဉပါသိကာနံ ဓမ္မံ ဘဏတိ, ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ, ဌိတကောပိ ဘဏတိ, ဗာဟာဝိက္ခေပကောပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ ဂဏဂတော ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ။

ကထံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ? ဣဓေကစ္စော အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဣတ္ထိံ ဝါ ကုမာရိံ ဝါ ဧဝမာဟ – "ဣတ္ထန္နာမေ ဣတ္ထံဂေါတ္တေ ကိံ အတ္ထိ? ယာဂု အတ္ထိ, ဘတ္တံ အတ္ထိ, ခါဒနီယံ အတ္ထိ? ကိံ ပိဝိဿာမ , ကိံ ဘုဉ္ဇိဿာမ, ကိံ ခါဒိဿာမ, ကိံ ဝါ အတ္ထိ, ကိံ ဝါ မေ ဒဿထာ"တိ ဝိပ္ပလပတိ။ ဧဝံ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ ဒဿေတိ – ဣဒံ ဝါစသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ။

ကတမံ စေတသိကံ ဟာဂတ္ဟိယံ? ဣဓေကစ္စော န ဉစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဉစ္စာ ကုလာ ပဗ္ဗဇိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ကရောတိ စိတ္တေန, န မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော မဟာဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ကရောတိ စိတ္တေန, န ဉဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဉဠာရဘောဂကုလာ ပဗ္ဗဇိတေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ကရောတိ စိတ္တေန, န သုတ္တန္တိကော သမာနော သုတ္တန္တိကေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ

ကရောတိ စိတ္တေန, န ဝိနယဓရော သမာနော ဝိနယဓရေန။ န ဓမ္မကထိကော သမာနော ဓမ္မကထိကေန။ န အာရညိကော သမာနော အာရညကေန။ န ပိဏ္ဍပာတိကော သမာနော ပိဏ္ဍပာတိကေန။ န ပံသုကူလိကော သမာနော ပံသုကူလိကေန။ န တေစီဝရိကော သမာနော တေစီဝရကေန။ န သပဒါနစာရိကော သမာနော သပဒါနစာရိကေန။ န ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကော သမာနော ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကေန။ န နေသဇ္ဇိကော သမာနော နေသညိကေန။ န ယထာသန္ထတိကော သမာနော ယထာသန္ထတိကေန သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ကရောတိ စိတ္တေန, န ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘီ သမာနော ပဌမဿ ဈာနဿ လာဘိနာ သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ကရောတိ စိတ္တေန, န ဒုတိယဿ ဈာနဿ လာဘီ သမာနော ဒုတိယဿ။ န တတိယဿ ဈာနဿ လာဘီ သမာနော တတိယဿ။ န စတုတ္ထဿ ဈာနဿ လာဘီ သမာနော လာဘီ သမာနော စတုတ္ထဿ။ န အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီ သမာနော အာကာသာနဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ။ န ဝိညာဏဉ္စာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီ သမာနော ဝိညာဏဉ္စာယတန သမာပတ္တိယာ။ န အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီ သမာနော အာကိဉ္စညာယတန သမာပတ္တိယာ။ န နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘီ သမာနော နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ လာဘိနာ သဒ္ဓိံ သဒိသံ အတ္တာနံ ကရောတိ စိတ္တေန – ဣဒံ စေတသိကံ ဟာဂဗ္ဘိယံ။ **န သိက္ခေယျာ** တိ ဟာဂဗ္ဘိယံ န သိက္ခေယျ န စရေယျ န အာစရေယျ န သမာစရေယျ န သမာဒါယ ဝတ္တေယျ, ဟာဂဗ္ဘိယံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ဟာဂဗ္ဘိယာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ဟာဂဗ္ဘိယံ န သိက္ခေယျ။

ကထံ ဝိဂ္ဂါဟိကံ န ကထယေယျာ တိ။ ကတမာ ဝိဂ္ဂါဟိကာ ကထာ? ဣဓေကစ္စော ဧဝရူပိံ ကထံ ကတ္တာ ဟောတိ – "န တွံ ဣမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသိ။ပေ။ နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ သစေ ပဟောသီ"တိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – "ဝိဂ္ဂါဟိကာယ ခေါ, မောဂ္ဂလ္လာန, ကထာယ သတိ ကထာဗာဟုလ္လံ ပာဋိကင်္ခံ, ကထာဗာဟုလ္လေ သတိ ဥဒ္ဓစ္စံ, ဥဒ္ဓတဿ အသံဝရော, အသံဝုတဿ အာရာ စိတ္တံ သမာဓိမှာ"တိ။ **ကထံ ဝိဂ္ဂါဟိကံ န ကထယေယျာ** တိ။ ဝိဂ္ဂါဟိကံ ကထံ န ကထေယျ န ဘဏေယျ န ဒီပေယျ န ဝောဟရေယျ, ဝိဂ္ဂါဟိကံ ကထံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ဝိဂ္ဂါဟိကကထာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ကထံ ဝိဂ္ဂါဟိကံ န ကထယေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "န စ ကတ္ထိကော သိယာ ဘိက္ခု၊ န စ ဝါစံ ပယုတ္တံ ဘာသေယျ။
> ဟာဂဗ္ဘိယံ န သိက္ခေယျ၊ ကထံ ဝိဂ္ဂါဟိကံ န ကထယေယျာ"တိ။

၁၆၆. မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထ၊ သမ္ပဇာနော သဌာနိ န ကယိရာ။
အထ ဇီဝိတေန ပညာယ၊ သီလဗ္ဗတေန နာညမတိမညေ။

မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထာ တိ။ မောသဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ မုသာဝါဒော။ ဣဓေကစ္စော သဘဂ္ဂတော [သဘာဂဂ္ဂတော (သီ. က.)] ဝါ ပရိသဂ္ဂတော [ပရိသဂတော (သီ. က.)] ဝါ။ပေ။ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတု ဝါ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မောသဝဇ္ဇံ။ အပိ စ တီဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒော ဟောတိ – ပုဗ္ဗေဝဿ ဟောတိ "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ, ဘဏန္တဿ ဟောတိ "မုသာ ဘဏာမီ"တိ, ဘဏိတဿ ဟောတိ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ, ဣမေဟိ တီဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒော ဟောတိ။ အပိ စ စတူဟာကာရေဟိ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ။ ဆဟာကာရေဟိ။ သတ္တဟာကာရေဟိ။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ။ မုသာဝါဒော ဟောတိ – ပုဗ္ဗေဝဿ ဟောတိ "မုသာ ဘဏိဿ"န္တိ, ဘဏန္တဿ ဟောတိ "မုသာ ဘဏာမီ"တိ, ဘဏိတဿ ဟောတိ "မုသာ မယာ ဘဏိတ"န္တိ ဝိနိဓာယ ဒိဋ္ဌိံ ဝိနိဓာယ ခန္တိံ ဝိနိဓာယ ရုစိံ ဝိနိဓာယ သညံ ဝိနိဓာယ ဘာဝံ – ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒော ဟောတိ။ **မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထာ** တိ။ မောသဝဇ္ဇေ န ယာယေယျ န နိယျာယေယျ န ဝဟေယျ [န ဝုယှေယျ (သီ. က.), နတ္ထိ သျာ. ပောတ္ထကေ] န သံဟရေယျ, မောသဝဇ္ဇံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, မောသဝဇ္ဇာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထ။

သမ္ပဇာနော သဋ္ဌာနိ န ကယိရာ တိ။ ကတမံ သာဋ္ဌေယျံ? ဣဓေကစ္စော သဋ္ဌော ဟောတိ ပရိသဋ္ဌော, ယံ တတ္ထ သဌံ သဌတာ သာဋ္ဌေယျံ ကက္ကရတာ ကက္ကရိယံ ပရိက္ခတ္တတာ ပါရိက္ခတ္တိယံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ သာဋ္ဌေယျံ။ **သမ္ပဇာနော သဋ္ဌာနိ န ကယိရာ**တိ။ သမ္ပဇာနော ဟုတွာ သာဋ္ဌေယျံ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျ, သာဋ္ဌေယျံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, သာဋ္ဌေယျာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – သမ္ပဇာနော သဋ္ဌာနိ န ကယိရာ။

အထ ဇီဝိတေန ပညာယ, သီလဗ္ဗတေန နာညမတိမညေ တိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ။ပေ.။ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – အထာတိ။ ဣဓေကစ္စော လူခဇီဝိတံ ဇီဝန္တော ပရံ ပဏီတဇီဝိတံ ဇီဝန္တံ အတိမညတိ – ''ကိံ ပနာယံ ဗဟုလာဇီဝေ သဗ္ဗံ သံဘက္ခေတိ, သေယျထိဒံ – မူလဗီဇံ ခန္ဓဗီဇံ ဖဠုဗီဇံ အဂ္ဂဗီဇံ ဗီဇဗီဇမေဝ ပဉ္စမံ အသနိဝိစက္ကဒန္တကူဋသမဏပ္ပဓာနေနာ''တိ [အသနိဝိ စက္ကံ ဒန္တကူဋံ သမဏပ္ပဓာနေနာတိ (သီ.)] ။ သော တာယ လူခဇီဝိတာယ ပရံ ပဏီတဇီဝိတံ ဇီဝန္တံ အတိမညတိ။

ဣဓေကစ္စော ပဏီတဇီဝိတံ ဇီဝန္တော ပရံ လူခဇီဝိတံ ဇီဝန္တံ အတိမညတိ – ''ကိံ ပနာယံ အပ္ပပုညော အပ္ပေသက္ခော န လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန''န္တိ။ သော တာယ ပဏီတဇီဝိတာယ ပရံ လူခဇီဝိတံ ဇီဝန္တံ အတိမညတိ။ ဣဓေကစ္စော ပညာသမ္ပန္နော ဟောတိ။ သော ပုဋ္ဌော ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတိ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ''အဟမသ္မိ ပညာသမ္ပန္နော, ဣမေ ပနညေ န ပညာသမ္ပန္နာ''တိ။ သော တာယ ပညာသမ္ပဒါယ ပရံ အတိမညတိ။ ဣဓေကစ္စော သီလသမ္ပန္နော ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ''အဟမသ္မိ သီလသမ္ပန္နော, ဣမေ ပနညေ ဘိက္ခူ ဒုဿီလာ ပာပဓမ္မာ''တိ။ သော တာယ သီလသမ္ပဒါယ ပရံ အတိမညတိ။ ဣဓေကစ္စော ဝတသမ္ပန္နော ဟောတိ အာရညိကော ဝါ ပိဏ္ဍပါတိကော ဝါ ပံသုကူလိကော ဝါ တေစီဝရိကော ဝါ သပဒါနစာရိကော ဝါ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကော ဝါ နေသဇ္ဇိကော ဝါ ယထာသန္ထတိကော ဝါ။ တဿ ဧဝံ ဟောတိ – ''အဟမသ္မိ ဝတသမ္ပန္နော, ဣမေ ပနညေ န ဝတသမ္ပန္နာ''တိ။ သော တာယ ဝတသမ္ပဒါယ ပရံ အတိမညတိ။ **အထ ဇီဝိတေန ပညာယ, သီလဗ္ဗတေန နာညမတိမညေ**တိ။ လူခဇီဝိတာယ ဝါ ပဏီတဇီဝိတာယ ဝါ ပညာသမ္ပဒါယ ဝါ သီလသမ္ပဒါယ ဝါ ဝတသမ္ပဒါယ ဝါ ပရံ နာတိမညေယျ, နာဝဇာနေယျ, န တေန မာနံ ဇနေယျ, န တေန ထဒ္ဓေါ အဿ, ပတ္ထဒ္ဓေါ ပဂ္ဂဟိတသိရောတိ – အထ ဇီဝိတေန ပညာယ သီလဗ္ဗတေန နာညမတိမညေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထ၊ သမ္ပဇာနော သဋ္ဌာနိ န ကယိရာ။
အထ ဇီဝိတေန ပညာယ၊ သီလဗ္ဗတေန နာညမတိမညေ''တိ။

၁၆၇. **သုတွာ ရုသိတော** [ဒူသိတော (သီ. သျာ.)] **ဗဟုံ ဝါစံ၊ သမဏာနံ ဝါ ပုထုဇနာနံ** [ပုထုဝစနာနံ (သီ. သျာ.)] ။
ဖရုသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ၊ န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိံ ကရောန္တိ [ပဋိသေနိ ကရောတိ (သျာ.)] ။

သုတွာ ရုသိတော ဗဟုံ ဝါစံ, သမဏာနံ ပုထုဇနာနန္တိ။ **ရုသိတော**တိ ဒူသိတော ခုံသိတော ဃဋ္ဋိတော ဝမ္ဘိတော ဂရဟိတော ဥပဝဒိတော။ **သမဏာနန္တိ** ယေ ကေစိ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ ပရိဗ္ဗာဇူပဂတာ ပရိဗ္ဗာဇသမာပန္နာ။ **ပုထုဇနာနန္တိ** ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ, တေ ဗဟုကာဟိ ဝါစာဟိ အနိဋ္ဌာဟိ အကန္တာဟိ အမနာပါဟိ အက္ကောသေယျုံ ပရိဘာသေယျုံ ရောသေယျုံ ဝိရောသေယျုံ ဟိံသေယျုံ ဝိဟိံသေယျုံ ဟေဌေယျုံ ဝိဟေဌေယျုံ ဃာတေယျုံ ဥပဃာတေယျုံ ဥပဃာတံ ကရေယျုံ၊ တေသံ ဗဟုံ ဝါစံ အနိဋ္ဌံ အကန္တံ အမနာပံ သုတွာ သုဏိတွာ ဥဂ္ဂဟိတွာ ဥပဓာရယိတွာ ဥပလက္ခယိတွာတိ – သုတွာ ရုသိတော ဗဟုံ ဝါစံ, သမဏာနံ ဝါ ပုထုဇနာနံ။

ဖရုသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ တိ။ **ဖရုသေနာ**တိ ဖရုသေန ကက္ခဠေန နေ ပဋိဝဇ္ဇာ နပ္ပဋိဘဏေယျ, အက္ကောသန္တံ န ပစ္စက္ကောသေယျ, ရောသန္တံ နပ္ပဋိရောသေယျ, ဘဏ္ဍန္တံ နပ္ပဋိဘဏ္ဍေယျ န ကလဟံ ကရေယျ န ဘဏ္ဍ

နံ ကရေယျ န ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ န ဝိတဒံ ကရေယျ န မေဓဂံ ကရေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိတဒမေဓဂံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိတဒမေဓဂေ အာရတော အသ္သ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ဖရုသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ။

န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိံ ကရောန္တိ တိ။ **သန္တော** တိ ရာဂဿ သန္တတ္တာ သန္တော, ဒေါသဿ။ မောဟဿ။ ကောဓဿ။ ဥပနာဟဿ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဝူပသမိတတ္တာ ဝိဇ္ဈာတတ္တာ နိဗ္ဗုတတ္တာ ဝိဂတတ္တာ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ – သန္တော။ **န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိံ ကရောန္တိ** တိ။ သန္တော ပဋိသေနိံ ပဋိမလ္လံ ပဋိကဏ္ဍကံ [ပဋိဗန္ဓနံ (သီ.)] ပဋိပက္ခံ န ကရောန္တိ န ဇနေန္တိ န သဉ္ဇနေန္တိ န နိဗ္ဗတ္တေန္တိ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေန္တီတိ – န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိံ ကရောန္တိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''သုတွာ ရုသိတော ဗဟုံ ဝါစံ, သမဏာနံ ဝါ ပုထုဇနာနံ။
> ဖရုသေန နေ န ပဋိဝဇ္ဇာ, န ဟိ သန္တော ပဋိသေနိံ ကရောန္တီ''တိ။

၁၆၈. ဧတဉ္စ ဓမ္မမညာယ, ဝိစိနံ ဘိက္ခု သဒါ သတော သိက္ခေ။
သန္တီတိ နိဗ္ဗုတိံ ဉတွာ, သာသနေ ဂေါတမဿ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။

ဧတဉ္စ ဓမ္မမညာယာ တိ။ **ဧတန္တိ** အာစိက္ခိတံ ဒေသိတံ ပညပိတံ ပဋ္ဌပိတံ ဝိဝဋံ ဝိဘတ္တံ ဥတ္တာနီကတံ ပကာသိတံ ဓမ္မံ အညာယ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဧတဉ္စ ဓမ္မမညာယ။ အထ ဝါ သမဉ္စ ဝိသမဉ္စ ပထဉ္စ ဝိပထဉ္စ သာဝဇ္ဇဉ္စ အနဝဇ္ဇဉ္စ ဟီနဉ္စ ပဏီတဉ္စ ကဏှဉ္စ သုက္ကဉ္စ ဝိညူဂရဟိတဉ္စ ဝိညူပသတ္ထဉ္စ ဓမ္မံ အညာယ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဧတဉ္စ ဓမ္မမညာယ။ အထ ဝါ သမ္မာပဋိပဒံ အနုလောမပဋိပဒံ အပစ္စနီကပဋိပဒံ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒံ အနွတ္ထပဋိပဒံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒံ သီလေသု ပရိပူရကာရိတံ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတံ ဘောဇနေ မတ္တညုတံ ဇာဂရိယာနုယောဂံ သတိသမ္ပဇညံ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ, နိဗ္ဗာနဉ္စ နိဗ္ဗာနဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ ဓမ္မံ အညာယ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ။ ဧဝမ္ပိ တဉ္စ ဓမ္မမညာယ။

ဝိစိနံ ဘိက္ခု သဒါ သတော သိက္ခေ တိ။ **ဝိစိနန္တိ** ဝိစိနန္တော ပဝိစိနန္တော တုလယန္တော တီရယန္တော ဝိဘာဝယန္တော ဝိဘူတံ ကရောန္တော။ ''သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ''တိ။ပေ.။ ''ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ''န္တိ ဝိစိနန္တော ပဝိစိနန္တော တုလယန္တော တီရယန္တော ဝိဘာဝယန္တော ဝိဘူတံ ကရောန္တောတိ – ဝိစိနံ ဘိက္ခု။ **သဒါ**တိ သဒါ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗကာလံ။ပေ.။ ပစ္ဆိမေ ဝယောခန္ဓေ။ **သတော**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော။ပေ.။ သော ဝုစ္စတိ သတော။ **သိက္ခေ** တိ တိဿော သိက္ခာယော – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ပေ.။ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ။ပေ.။ သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒာယ ဝတ္တေယျာတိ – ဝိစိနံ ဘိက္ခု သဒါ သတော သိက္ခေ။

သန္တီတိ နိဗ္ဗုတိံ ဉတွာ တိ။ ရာဂဿ နိဗ္ဗုတိံ သန္တီတိ ဉတွာ, ဒေါသဿ။ မောဟဿ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ နိဗ္ဗုတိံ သန္တီတိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – သန္တီတိ နိဗ္ဗုတိံ ဉတွာ။

သာသနေ ဂေါတမဿ နပ္ပမဇ္ဇေယျာ တိ။ ဂေါတမဿ သာသနေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဇိနသာသနေ တထာဂတသာသနေ ဒေဝသာသနေ အရဟန္တသာသနေ။ **နပ္ပမဇ္ဇေယျာ** တိ သက္ကစ္စကာရီ အဿ သာတစ္စကာရီ အဋ္ဌိတကာရီ

အနောလီနဝုတ္တိကော အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ “ကဒါဟံ အပရိပူရံ ဝါ သီလက္ခန္ဓံ ပရိပူရေယျံ။ပေ.။ အပရိပူရံ ဝါ သမာဓိက္ခန္ဓံ။ ပညာက္ခန္ဓံ။ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ? ကဒါဟံ အပရိညာတံ ဝါ ဒုက္ခံ ပရိဇာနေယျံ, အပ္ပဟီနေ ဝါ ကိလေသေ ပဇဟေယျံ, အဘာဝိတံ ဝါ မဂ္ဂံ ဘာဝေယျံ, အသစ္ဆိကတံ ဝါ နိရောဓံ သစ္ဆိကရေယျ”န္တိ? ယော တတ္ထ ဆန္ဒော စ ဝါယာမော စ ဥဿာဟော စ ဥဿောဠှီ စ ထာမော စ အပ္ပဋိဝါနီ စ သတိ စ သမ္ပဇညဉ္စ အာတပ္ပံ ပဓာနံ အဓိဋ္ဌာနံ အနုယောဂေါ အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ – သာသနေ ဂေါတမဿ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဧတဉ္စ ဓမ္မမညာယ၊ ဝိစိနံ ဘိက္ခု သဒါ သတော သိက္ခေ။
သန္တီတိ နိဗ္ဗုတိံ ဉတွာ၊ သာသနေ ဂေါတမဿ နပ္ပမဇ္ဇေယျာ”တိ။

၁၆၉.အဘိဘူ ဟိ သော အနဘိဘူတော၊ သက္ခိဓမ္မမနီတိဟမဒဿီ။
တသ္မာ ဟိ တဿ ဘဂဝတော သာသနေ၊ အပ္ပမတ္တော သဒါ နမဿမနုသိက္ခေ။ [ဣတိ ဘဂဝါ]

အဘိဘူ ဟိ သော အနဘိဘူတောတိ။ **အဘိဘူ**တိ ရူပါဘိဘူ [အဘိဘူတရူပါ (သျာ.) ဧဝမညေသု ပဉ္စပဒေသုပိ] သဒ္ဒါဘိဘူ ဂန္ဓာဘိဘူ ရသာဘိဘူ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာဘိဘူ ဓမ္မာဘိဘူ, အနဘိဘူတော ကေဟိစိ ကိလေသေဟိ, အဘိဘောသိ နေ ဟာပကေ [အဘိဘူ ဟိ နေ ဟီနေ ဟာပကေ (သီ. က.), အဘိဘူ ဟိ ဟာပကေ (သျာ.)] အကုသလေ ဓမ္မေ သံကိလေသိကေ ပေါနောဘဝိကေ သဒရေ ဒုက္ခဝိပါကေ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယေတိ – အဘိဘူ ဟိ သော အနဘိဘူတော။

သက္ခိဓမ္မမနီတိဟမဒဿီတိ။ **သက္ခိဓမ္မ**န္တိ န ဣတိဟိတိဟံ န ဣတိကိရိယာယ န ပရမ္ပရာယ န ပိဋကသမ္ပဒါယ န တက္ကဟေတု န နယဟေတု န အာကာရပရိဝိတက္ကေန န ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ သာမံ သယမဘိညာတံ အတ္တပစ္စက္ခဓမ္မံ အဒ္ဒသိ အဒ္ဒက္ခိ အပဿိ ပဋိဝိဇ္ဈီတိ – သက္ခိဓမ္မမနီတိဟမဒဿီ။

တသ္မာ ဟိ တဿ ဘဂဝတော သာသနေတိ။ **တသ္မာ**တိ တသ္မာ တံကာရဏာ တံဟေတု တပ္ပစ္စယာ တံနိဒါနာ။ **တဿ ဘဂဝတော သာသနေ**တိ။ တဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဂေါတမသာသနေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဇိနသာသနေ တထာဂတသာသနေ ဒေဝသာသနေ အရဟန္တသာသနေတိ – တသ္မာ ဟိ တဿ ဘဂဝတော သာသနေ။

အပ္ပမတ္တော သဒါ နမဿမနုသိက္ခေ (ဣတိ ဘဂဝါ)တိ။ **အပ္ပမတ္တော**တိ သက္ကစ္စကာရီ။ပေ.။ အပ္ပမာဒေါ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ **သဒါ**တိ သဒါ သဗ္ဗကာလံ။ပေ.။ ပစ္ဆိမေ ဝယောခန္ဓေ။ **နမဿ**န္တိ ကာယေန ဝါ နမဿမာနော ဝါစာယ ဝါ နမဿမာနော စိတ္တေန ဝါ နမဿမာနော အနွတ္ထပဋိပတ္တိယာ ဝါ နမဿမာနော ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိယာ ဝါ နမဿမာနော သက္ကုရုမာနော ဂရုကုရုမာနော [သက္ကာရမာနော ဂရုကာရမာနော (သျာ.)] မာနယမာနော ပူဇယမာနော အပစယမာနော။ **အနုသိက္ခေ**တိ တိဿော သိက္ခာယော – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ပေ.။ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ။ပေ.။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒါယ ဝတ္တေယျ။ **ဘဂဝါ**တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ပေ.။ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – အပ္ပမတ္တော သဒါ နမဿမနုသိက္ခေ။ (ဣတိ ဘဂဝါ)။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အဘိဘူ ဟိ သော အနဘိဘူတော၊ သက္ခိဓမ္မမနီတိဟမဒဿီ။
တသ္မာ ဟိ တဿ ဘဂဝတော သာသနေ၊ အပ္ပမတ္တော သဒါ နမဿမနုသိက္ခေ”။ [ဣတိ ဘဂဝါတိ]

တုဝဋ္ဋကသုတ္တနိဒ္ဒေသော [တုဝဋ္ဋကသုတ္တနိဒ္ဒေသော (သီ. သျာ.) သုတ္တနိပါတေပိ] စုဒ္ဒသမော။

၁၅. အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၁၇၀. အတ္တဒဏ္ဍာ ဘယံ ဇာတံ၊ ဇနံ ပဿထ မေဓဂံ။
သံဝေဂံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ယထာ သံဝိဇိတံ မယာ။

အတ္တဒဏ္ဍာ ဘယံ ဇာတန္တိ။ **ဒဏ္ဍာ**တိ တယော ဒဏ္ဍာ – ကာယဒဏ္ဍော, ဝစီဒဏ္ဍော, မနောဒဏ္ဍော။ တိဝိဓံ ကာယဒုစ္စရိတံ ကာယဒဏ္ဍော, စတုဗ္ဗိဓံ ဝစီဒုစ္စရိတံ ဝစီဒဏ္ဍော, တိဝိဓံ မနောဒုစ္စရိတံ မနောဒဏ္ဍော။ **ဘယ**န္တိ ဒွေ ဘယာနိ – ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဉ္စ ဘယံ သမ္ပရာယိကဉ္စ ဘယံ။ ကတမံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဘယံ? ဣဓေကစ္စော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ပါဏမ္ပိ ဟနတိ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ, သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ, ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောတိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ, ပရဒာရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, မုသာပိ ဘဏတိ။ တမေနံ ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေန္တိ – “အယံ, ဒေဝ, စောရော အာဂုစာရီ၊ ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ”တိ။ တမေနံ ရာဇာ ပရိဘာသတိ။ သော ပရိဘာသပစ္စယာ ဘယမ္ပိ ဥပ္ပာဒေတိ, ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ [ဒုက္ခဒောမနဿံ (သျာ.)] ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧတံ ဘယံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ကုတော တဿ? အတ္တဒဏ္ဍတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပါတုဘူတံ။

ဧတ္တကေနပိ ရာဇာ န တုဿတိ။ တမေနံ ရာဇာ ဗန္ဓာပေတိ အန္ဒုဗန္ဓနေန ဝါ ရဇ္ဇုဗန္ဓနေန ဝါ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဝါ ဝေတ္တဗန္ဓနေန ဝါ လတာဗန္ဓနေန ဝါ ပက္ခေပဗန္ဓနေန ဝါ [ပေက္ခဗန္ဓနေန ဝါ (သျာ.)] ပရိက္ခေပဗန္ဓနေန ဝါ ဂါမဗန္ဓနေန ဝါ နိဂမဗန္ဓနေန ဝါ နဂရဗန္ဓနေန ဝါ ရဋ္ဌဗန္ဓနေန ဝါ ဇနပဒဗန္ဓနေန ဝါ အန္တမသော သဝစနီယမ္ပိ ကရောတိ – “န တေ လဗ္ဘာ ဣတော ပက္ကမိတု”န္တိ။ သော ဗန္ဓနပစ္စယာပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧတံ ဘယံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ကုတော တဿ? အတ္တဒဏ္ဍတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပါတုဘူတံ။

ဧတ္တကေနပိ ရာဇာ န တုဿတိ။ ရာဇာ တဿ ဓနံ အာဟရာပေတိ – သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ သတသဟဿံ ဝါ။ သော ဓနဇာနိပစ္စယာပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧတံ ဘယံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ကုတော တဿ? အတ္တဒဏ္ဍတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပါတုဘူတံ။

ဧတ္တကေနပိ ရာဇာ န တုဿတိ။ တမေနံ ရာဇာ ဝိဝိဓာ ကမ္မကာရဏာ ကာရာပေတိ – ကသာဟိပိ တာဠေတိ, ဝေတ္တေဟိပိ တာဠေတိ, အဍ္ဎဒဏ္ဍကေဟိပိ တာဠေတိ, ဟတ္ထမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, ပါဒမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, ဟတ္ထပါဒမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, ကဏ္ဏမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, နာသမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, ကဏ္ဏနာသမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, ဗိလင်္ဂထာလိကမ္ပိ ကရောတိ, သင်္ခမုဏ္ဍိကမ္ပိ ကရောတိ, ရာဟုမုခမ္ပိ ကရောတိ, ဇောတိမာလိကမ္ပိ ကရောတိ, ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမ္ပိ ကရောတိ, ဧရကဝတ္တိကမ္ပိ ကရောတိ, စီရကဝါသိကမ္ပိ ကရောတိ, ဧဏေယျကမ္ပိ ကရောတိ, ဗဠိသမံသိကမ္ပိ ကရောတိ, ကဟာပဏိကမ္ပိ ကရောတိ, ခါရာပတစ္ဆိကမ္ပိ ကရောတိ, ပလိဃပရိဝတ္တိကမ္ပိ ကရောတိ, ပလာလပီဌကမ္ပိ ကရောတိ, တတ္တေနပိ တေလေန ဩသိဉ္စတိ, သုနခေဟိပိ ခါဒာပေတိ, ဇီဝန္တမ္ပိ သူလေ ဥတ္တာသေတိ, အသိနာပိ သီသံ ဆိန္ဒတိ။ သော ကမ္မကာရဏပစ္စယာပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧတံ ဘယံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ကုတော တဿ? အတ္တဒဏ္ဍတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပါတုဘူတံ။ ရာဇာ ဣမေသံ စတုန္နံ ဒဏ္ဍာနံ ဣဿရော။

သော သကေန ကမ္မေန ကာယဿ ဘေဒာ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တမေနံ နိရယပါလာ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနံ နာမ ကမ္မကာရဏံ ကာရေန္တိ – တတ္တံ အယောခိလံ ဟတ္ထေ ဂမေန္တိ, တတ္တံ အယောခိလံ ဒုတိယေ ဟတ္ထေ ဂမေန္တိ, တတ္တံ အယောခိလံ ပါဒေ ဂမေန္တိ, တတ္တံ အယောခိလံ ဒုတိယေ ပါဒေ ဂမေန္တိ, တတ္တံ အယောခိလံ မဇ္ဈေ ဥရသ္မိံ ဂမေန္တိ။ သော တတ္ထ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ [တိပ္ပာ (သျာ.)] ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ; န စ တာဝ ကာလံကရောတိ ယာဝ န တံ ပါပကမ္မံ ဗျန္တီဟောတိ။ ဧတံ ဘယံ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ကုတော တဿ? အတ္တဒဏ္ဍတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပါတုဘူတံ။

တမေနံ နိရယပာလာ သံဝေသေတွာ [သံဝေသိတွာ (သျာ.) မ. နိ. ၃.၂၆၇] ကုဌာရိဟိ [ကုဓာရီဟိ (သျာ. က.)] တစ္ဆေန္တိ။ သော တတ္ထ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ; န စ တာဝ ကာလံကရောတိ ယာဝ န တံ ပာပကမ္မံ ဗျန္တီဟောတိ။ တမေနံ နိရယပာလာ ဥဒ္ဓံပာဒံ [ဥဒ္ဓပာဒံ (သီ.)] အဓောသိရံ ဂဟေတွာ တသီဟိ တစ္ဆေန္တိ။ တမေနံ နိရယပာလာ ရထေ ယောဇေတွာ အာဒိတ္တာယ ပထဝိယာ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ သာရေန္တိပိ ပစ္စာသာရေန္တိပိ [ပာသာရေန္တိပိ ပစ္စာပာသာရေန္တိပိ (သီ. က.)] ။ပေ.။ တမေနံ နိရယပာလာ မဟန္တံ အင်္ဂာရပဗ္ဗတံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ အာရောပေန္တိပိ ဩရောပေန္တိပိ။ပေ.။ တမေနံ နိရယပာလာ ဥဒ္ဓံပာဒံ အဓောသိရံ ဂဟေတွာ တတ္တာယ လောဟကုမ္ဘိယာ ပက္ခိပန္တိ အာဒိတ္တာယ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ သဇောတိဘူတာယ။ သော တတ္ထ ဖေဏုဒ္ဒေဟကံ ပစ္စတိ။ သော တတ္ထ ဖေဏုဒ္ဒေဟကံ ပစ္စမာနော သကိမ္ပိ ဥဒ္ဓံ ဂစ္ဆတိ, သကိမ္ပိ အဓော ဂစ္ဆတိ, သကိမ္ပိ တိရိယံ ဂစ္ဆတိ။ သော တတ္ထ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒေတိ; န စ တာဝ ကာလံကရောတိ ယာဝ န တံ ပာပကမ္မံ ဗျန္တီဟောတိ။ ဇာတံ ဘယံ ဒုက္ခံ အေမနုဿံ ကုတော တဿ? အတ္တဒဏ္ဍတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပာတုဘူတံ။ တမေနံ နိရယပာလာ မဟာနိရယေ ပက္ခိပန္တိ။ သော ခော ပန မဟာနိရယော –

"စတုက္ကဏ္ဏော စတုဒ္ဝါရော၊ ဝိဘတ္တော ဘာဂသော မိတော။
အယောပာကာရပရိယန္တော [။ ပရိယတ္တော (သျာ. က.)] ၊ အယသာ ပဋိကုဇ္ဇိတော။

"တဿ အယောမယာ ဘူမိ၊ ဇလိတာ တေဇသာ ယုတာ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဖရိတွာ တိဋ္ဌတိ သဗ္ဗဒာ။

"ကဒရိယာတပနာ ဃောရာ၊ အစ္စိမန္တော ဒုရာသဒါ။
လောမဟံသနရူပာ စ၊ ဘိသ္မာ ပဋိဘယာ ဒုခါ။

"ပုရတ္ထိမာယ ဘိတ္တိယာ၊ အစ္စိက္ခန္ဓော သမုဋ္ဌိတော။
ဒဟန္တော ပာပကမ္မန္တေ၊ ပစ္ဆိမာယ ပဋိဟညတိ။

"ပစ္ဆိမာယ စ ဘိတ္တိယာ၊ အစ္စိက္ခန္ဓော သမုဋ္ဌိတော။
ဒဟန္တော ပာပကမ္မန္တေ၊ ပုရတ္ထိမာယ ပဋိဟညတိ။

"ဥတ္တရာယ စ ဘိတ္တိယာ၊ အစ္စိက္ခန္ဓော သမုဋ္ဌိတော။
ဒဟန္တော ပာပကမ္မန္တေ၊ ဒက္ခိဏာယ ပဋိဟညတိ။

"ဒက္ခိဏာယ စ ဘိတ္တိယာ၊ အစ္စိက္ခန္ဓော သမုဋ္ဌိတော။
ဒဟန္တော ပာပကမ္မန္တေ၊ ဥတ္တရာယ ပဋိဟညတိ။

"ဟေဋ္ဌတော စ သမုဋ္ဌာယ၊ အစ္စိက္ခန္ဓော ဘယာနကော။
ဒဟန္တော ပာပကမ္မန္တေ၊ ဆဒနသ္မိံ ပဋိဟညတိ။

"ဆဒနမှာ သမုဋ္ဌာယ၊ အစ္စိက္ခန္ဓော ဘယာနကော။
ဒဟန္တော ပာပကမ္မန္တေ၊ ဘူမိယံ ပဋိဟညတိ။

"အယောကပာလမာဒိတ္တံ၊ သန္တတ္တံ ဇလိတံ ယထာ။
ဧဝံ အဝီစိနိရယော၊ ဟေဋ္ဌာ ဥပရိ ပဿတော။

"တတ္ထ သတ္တာ မဟာလုဒ္ဒါ၊ မဟာကိဗ္ဗိသကာရိနော။
အစ္စန္တပာပကမ္မန္တာ၊ ပစ္စန္တိ န စ မိယ္ယရေ [မီယရေ (သီ.)]။

"ဇာတဝေဒသမော ကာယော၊ တေသံ နိရယဝါသိနံ။

ပသ္သ ကမ္မာနံ ဒဠှပဟတ္တံ၊ န ဘသ္မာ ဟောတိ နပီ မသိ။

“ပုရတ္ထိမေနပိ ဓာဝန္တိ၊ တတော ဓာဝန္တိ ပစ္ဆိမံ။
ဥတ္တရေနပိ ဓာဝန္တိ၊ တတော ဓာဝန္တိ ဒက္ခိဏံ။

“ယံ ယံ ဒိသံ ပဓာဝန္တိ [ဒိသမ္ပိ ဓာဝန္တိ (သျာ.)] ၊ တံ တံ ဒုတရဲ ပိဓီယတိ [ပိထီယတိ (သီ. သျာ.)] ။
အဘိနိက္ခမိတာသာ တေ၊ သတ္တာ မောက္ခဂဝေသိနော။

“န တေ တတော နိက္ခမိတုံ၊ လဘန္တိ ကမ္မပစ္စယာ။
တေသဉ္စ ပာပကမ္မန္တံ၊ အဝိပက္ကံ ကတံ ဗဟုံ”န္တိ။

ဇတံ ဘယံ ဒုက္ခံ အေမနသ္သံ ကုတော တသ္သ? အတ္တဒဏ္ဍာတော ဇာတံ သဉ္ဇာတံ နိဗ္ဗတ္တံ အဘိနိဗ္ဗတ္တံ ပာတု ဘူတံ။ ယာနိ စ နေရယိကာနိ ဒုက္ခာနိ ယာနိ စ တိရစ္ဆာနယောနိကာနိ ဒုက္ခာနိ ယာနိ စ ပေတ္တိဝိသယိကာနိ ဒုက္ခာနိ ယာနိ စ မာနုသိကာနိ ဒုက္ခာနိ; တာနိ ကုတော ဇာတာနိ ကုတော သဉ္ဇာတာနိ ကုတော နိဗ္ဗတ္တာနိ ကုတော အဘိနိဗ္ဗတ္တာနိ ကုတော ပာတုဘူတာနိ? အတ္တဒဏ္ဍာတော ဇာတာနိ သဉ္ဇာတာနိ နိဗ္ဗတ္တာနိ အဘိနိဗ္ဗတ္တာနိ ပာတုဘူတာနီတိ – အတ္တဒဏ္ဍာ ဘယံ ဇာတံ။

ဇနံ ပသ္သထ မေဓဂ န္တိ။ **ဇနန္တိ** ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒါ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝ တာ စ မနုဿာ စ မေဓဂံ ဇနံ ကလဟံ ဇနံ ဝိရုဒ္ဓံ ဇနံ ပဋိဝိရုဒ္ဓံ ဇနံ အာဟတံ ဇနံ ပစ္စာဟတံ ဇနံ အာဃာတိတံ ဇနံ ပစ္စာ ဃာတိတံ ဇနံ ပသ္သထ ဒက္ခထ ဩလောကေထ နိဇ္ဈာယေထ ဥပပရိက္ခထာတိ – ဇနံ ပသ္သထ မေဓဂံ။

သံဝေဂံ ကိတ္တယိဿာမိ တိ။ သံဝေဂံ ဥဗ္ဗေဂံ ဥတ္ရာသံ ဘယံ ပီဠနံ ဃဋ္ဋနံ ဥပဒ္ဒဝံ ဥပသဂ္ဂံ။ **ကိတ္တယိဿာမီ** တိ ပကိတ္တယိဿာမိ အာစိက္ခိဿာမိ ဒေသေဿာမိ ပညပေဿာမိ ပဋ္ဌပေဿာမိ ဝိဝရိဿာမိ ဝိဘဇိဿာမိ ဥတ္တာနီကရိဿာမိ ပကာသိဿာမီတိ – သံဝေဂံ ကိတ္တယိဿာမိ။

ယထာ သံဝိဇိတံ မယာ တိ။ ယထာ မယာ အတ္တနာယေဝ အတ္တာနံ သံဝေဇိတော ဥဗ္ဗေဇိတော သံဝေဂမာပါဒိတောတိ – ယထာ သံဝိဇိတံ မယာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အတ္တဒဏ္ဍာ ဘယံ ဇာတံ၊ ဇနံ ပသ္သထ မေဓဂံ။
သံဝေဂံ ကိတ္တယိဿာမိ၊ ယထာ သံဝိဇိတံ မယာ”တိ။

၁၇၁.ဖန္ဒမာနံ ပဇံ ဒိသွာ၊ မစ္ဆေ အပ္ပောဒကေ ယထာ။
အညမညေဟိ ဗျာရုဒ္ဓေ၊ ဒိသွာ မံ ဘယမာဝိသိ။

ဖန္ဒမာနံ ပဇံ ဒိသွာ တိ။ **ပဇာ**တိ သတ္တာဓိဝစနံ။ ပဇံ တဏှာဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ ဒိဋ္ဌိဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ ကိလေ သဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ ဒုစ္စရိတဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ ပယောဂဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ ဝိပါကဖန္ဒနာယ ဖန္ဒမာနံ ရတ္တံ ရာဂေန ဖန္ဒမာနံ ဒုဋ္ဌံ ဒောသေန ဖန္ဒမာနံ မူဠှံ မောဟေန ဖန္ဒမာနံ ဝိနိဗဒ္ဓံ မာနေန ဖန္ဒမာနံ ပရာမဋ္ဌံ ဒိဋ္ဌိယာ ဖန္ဒမာနံ ဝိက္ခေပဂတံ ဥဒ္ဓစ္စေန ဖန္ဒမာနံ အနိဋ္ဌင်္ဂတံ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဖန္ဒမာနံ ထာမဂတံ အနုသယေဟိ ဖန္ဒမာနံ လာဘေန ဖန္ဒမာနံ အလာဘေန ဖန္ဒမာနံ ယသေန ဖန္ဒမာနံ အယသေန ဖန္ဒမာနံ ပသံသာယ ဖန္ဒမာနံ နိန္ဒာယ ဖန္ဒမာနံ သုခေန ဖန္ဒမာနံ ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ ဇာတိယာ ဖန္ဒမာနံ ဇရာယ ဖန္ဒမာနံ ဗျာဓိနာ ဖန္ဒမာနံ မရဏေန ဖန္ဒမာနံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမန ဿုပါယာသေဟိ ဖန္ဒမာနံ နေရယိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ တိရစ္ဆာနယောနိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ ပေတ္တိဝိသယိ ကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ မာနုသိကေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကေန ဒုက္ခေန၊ ဂဗ္ဘဋ္ဌိတိမူလကေန [ဂဗ္ဘေဋ္ဌိတိမူလကေန (က.) မဟာနိ. ၁၁] ဒုက္ခေန၊ ဂဗ္ဘာဝုဋ္ဌာနမူလကေန ဒုက္ခေန၊ ဇာတဿူပနိဗန္ဓကေန ဒုက္ခေန၊ ဇာတဿ ပရာဓေယျကေန ဒုက္ခေန၊ အတ္တူပက္ကမေန ဒုက္ခေန၊ ပရူပက္ကမေန ဒုက္ခေန၊ ဒုက္ခဒုက္ခေန၊ သင်္ခါရ

ဒုက္ခေန။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခေန။ စက္ခုရောဂေန ဒုက္ခေန။ သောတရောဂေန ။ ဃာနရောဂေန။ ဇိဝှာရောဂေန ။ ကာယရောဂေန။ သီသရောဂေန ။ ကဏ္ဏရောဂေန။ မုခရောဂေန။ ဒန္တရောဂေန။ ကာသေန။ သာသေန။ ပိနာသေန။ ဍာဟေန။ ဇရေန။ ကုစ္ဆိရောဂေန။ မုစ္ဆာယ။ ပက္ခန္ဒိကာယ။ သူလာယ။ ဝိသူစိကာယ။ ကုဋ္ဌေန။ ဂဏ္ဍေန။ ကိလာသေန။ သောသေန။ အပမာရေန။ ဒဒ္ဒုယာ။ ကဏ္ဍုယာ။ ကစ္ဆုယာ။ ရခသာယ။ ဝိတစ္ဆိကာယ။ လောဟိတေန။ ပိတ္တေန။ မဓုမေဟေန။ အံသာယ။ ပီဠကာယ။ ဘဂန္ဒလေန။ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သေမှသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ ဝါတသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သန္နိပါတိကေန အာဗာဓေန။ ဥတုပရိဏာမဇေန အာဗာဓေန။ ဝိသမပရိဟာရဇေန အာဗာဓေန ။ ဩပက္ကမိကေန အာဗာဓေန။ ကမ္မဝိပါကဇေန အာဗာဓေန။ သီတေန။ ဥဏှေန။ ဇိဃစ္ဆာယ။ ပိပာသာယ။ ဥစ္စာရေန။ ပဿာဝေန။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေန ဒုက္ခေန။ မာတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ပိတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဘာတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဘဂိနိမရဏေန ဒုက္ခေန။ ပုတ္တမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဓီတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဉာတိမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဘောဂဗျသနေန ဒုက္ခေန။ ရောဂဗျသနေန ဒုက္ခေန။ သီလဗျသနေန ဒုက္ခေန။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒမာနံ သမ္ဖန္ဒမာနံ ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ ဝေဓမာနံ ပဝေဓမာနံ သမ္ပဝေဓမာနံ။ **ဒိသွာတ**ိ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ဖန္ဒမာနံ ပဇံ ဒိသွာ။

မစ္ဆေ အပ္ပောဒကေ ယထာ တိ ယထာ မစ္ဆာ အပ္ပောဒကေ ဥဒကပရိယာဒါနေ ကာကေဟိ တ ကုလလေဟိ တ ဗလာကာဟိ တ ပရိပါတိယမာနာ ဥက္ခိပိယမာနာ ခဇ္ဇမာနာ ဖန္ဒန္တိ သမ္ဖန္ဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒန္တိ ဝေဓန္တိ ပဝေဓန္တိ သမ္ပဝေဓန္တိ; ဧဝမေဝ ပဇာ တဏှာဟာဖန္ဒနာယ ဖန္ဒန္တိ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဒုက္ခေန ဖန္ဒန္တိ သမ္ဖန္ဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒန္တိ ဝေဓန္တိ ပဝေဓန္တိ သမ္ပဝေဓန္တီတိ – မစ္ဆေ အပ္ပောဒကေ ယထာ။

အညမညေဟိ ဗျာရုဒ္ဓေ တိ အညမညံ သတ္တာ ဝိရုဒ္ဓာ ပဋိဝိရုဒ္ဓာ အာဟတာ ပစ္စာဟတာ အာဃာတိတာ ပစ္စာဃာတိတာ။ ရာဇာနောပိ ရာဇူဟိ ဝိဝဒန္တိ, ခတ္တိယာပိ ခတ္တိယေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဗြာဟ္မဏာပိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဝိဝဒန္တိ, ဂဟပတီပိ ဂဟပတီဟိ ဝိဝဒန္တိ, မာတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ မာတရာ ဝိဝဒတိ, ပိတာပိ ပုတ္တေန ဝိဝဒတိ, ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဝိဝဒတိ, ဘဂိနီပိ ဘာတရာ ဝိဝဒတိ, သဟာယောပိ သဟာယေန ဝိဝဒတိ; တေ တတ္ထ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒအာပန္နာ အညမညံ ပါဏီဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, လေဍ္ဍူဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, ဒဏ္ဍေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, သတ္ထေဟိပိ ဥပက္ကမန္တိ, တေ တတ္ထ မရဏမ္ပိ နိဂစ္ဆန္တိ မရဏမတ္တမ္ပိ ဒုက္ခန္တိ – အညမညေဟိ ဗျာရုဒ္ဓေ။

ဒိသွာ မံ ဘယမာဝိသီတိ။ **ဒိသွာတ**ိ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ ဘယံ ပီဠနံ ဃဋ္ဋနံ ဥပဒ္ဒဝေါ ဥပသဂ္ဂေါ အာဝိသီတိ [အာဝီသီတိ (သီ.), အာဝိသတီတိ (သျာ.)] – ဒိသွာ မံ ဘယမာဝိသိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ‘‘ဖန္ဒမာနံ ပဇံ ဒိသွာ၊ မစ္ဆေ အပ္ပောဒကေ ယထာ။
> အညမညေဟိ ဗျာရုဒ္ဓေ၊ ဒိသွာ မံ ဘယမာဝိသီ’’တိ။

၁၇၂. **သမန္တမသာရော လောကော၊ ဒိသာ သဗ္ဗာ သမေရိတာ။**
ဣစ္ဆံ ဘဝနမတ္တနော၊ နာဒ္ဒသာသိံ အနောသိတံ။

သမန္တမသာရော လောကော တိ။ **လောကော**တိ နိရယလောကော တိရစ္ဆာနယောနိလောကော ပေတ္တိဝိသယလောကော မနုဿလောကော ဒေဝလောကော, ခန္ဓလောကော ဓာတုလောကော အာယတနလောကော, အယံ လောကော ပရော လောကော, ဗြဟ္မလောကော ဒေဝလောကော – အယံ ဝုစ္စတိ လောကော။ နိရယလောကော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော နိစ္စသာရသာရေန ဝါ သုခသာရသာရေန ဝါ အတ္တသာရသာရေန ဝါ နိစ္စေန ဝါ ဓုဝေန ဝါ သဿတေန ဝါ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန ဝါ။ တိရစ္ဆာနယောနိလောကော။ပေ.။ ပေတ္တိဝိသယလောကော။ မနုဿလောကော။ ဒေဝလောကော။ ခန္ဓလောကော။ ဓာတုလောကော။ အာယတနလောကော။ အယံ လောကော။ ပရော လောကော။ ဗြဟ္မလော

ကော။ ဒေဝလောကော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော နိစ္စသာရသာရေန တ သုခသာရသာရေန တ အတ္တသာရသာရေန တ နိစ္စေန တ ဓုဝေန တ သဿတေန တ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန တ။

ယထာ ပန နဠော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ ဧရဏ္ဍော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ ဥဒုမ္ဗရော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ သေတဂစ္ဆော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ ပါရိဘဒ္ဒကော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ ဖေဏပိဏ္ဍော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ ဥဒကပုပ္ဖုဠံ [ဗုဗ္ဗုလကံ (သီ.), ပုဗ္ဗုဠကံ (သျာ.)] အသာရံ နိဿာရံ သာရာပဂတံ, ယထာ မရီစိ အသာရာ နိဿာရာ သာရာပဂတာ, ယထာ ကဒလိက္ခန္ဓော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော, ယထာ မာယာ အသာရာ နိဿာရာ သာရာပဂတာ; ဧဝမေဝ နိရယလောကော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော နိစ္စသာရသာရေန တ သုခသာရသာရေန တ အတ္တသာရသာရေန တ နိစ္စေန တ ဓုဝေန တ သဿတေန တ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန တ။

တိရစ္ဆာနယောနိလောကော။ ပေတ္တိဝိသယလောကော။ မနုဿလောကော။ ဒေဝလောကော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော နိစ္စသာရသာရေန တ သုခသာရသာရေန တ အတ္တသာရသာရေန တ နိစ္စေန တ ဓုဝေန တ သဿတေန တ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန တ။ ခန္ဓလောကော။ ဓာတုလောကော။ အာယတနလောကော။ အယံ လောကော။ ပရော လောကော။ ဗြဟ္မလောကော။ ဒေဝလောကော အသာရော နိဿာရော သာရာပဂတော နိစ္စသာရသာရေန တ သုခသာရသာရေန တ အတ္တသာရသာရေန တ နိစ္စေန တ ဓုဝေန တ သဿတေန တ အဝိပရိဏာမဓမ္မေန တတိ – သမန္တမသာရော လောကော။

ဒိသာ သဗ္ဗာ သမေရိတာ တိ။ ယေ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သင်္ခါရာ, တေပိ ဧရိတာ သမေရိတာ စလိတာ ဃဋ္ဋိတာ အနိစ္စတာယ ဇာတိယာ အနုဂတာ ဇရာယ အနုသဋာ ဗျာဓိနာ အဘိဘူတာ မရဏေန အဗ္ဘာဟတာ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတာ အတာဏာ အလေဏာ အသရဏာ အသရဏီဘူတာ။ ယေ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ သင်္ခါရာ။ပေ.။ ယေ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ဟေဋ္ဌိမာယ ဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ဥပရိမာယ ဒိသာယ သင်္ခါရာ။ ယေ ဒသသု ဒိသာသု သင်္ခါရာ, တေပိ ဧရိတာ သမေရိတာ စလိတာ ဃဋ္ဋိတာ အနိစ္စတာယ ဇာတိယာ အနုဂတာ ဇရာယ အနုသဋာ ဗျာဓိနာ အဘိဘူတာ မရဏေန အဗ္ဘာဟတာ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတာ အတာဏာ အလေဏာ အသရဏာ အသရဏီဘူတာ။ ဘာသိတမ္ပိ စေတံ –

"ကိဉ္စာပိ စေတံ ဇလတီ ဝိမာနံ၊ ဩဘာသယံ ဥတ္တရိယံ ဒိသာယံ။
ရူပေ ရဏံ ဒိသွာ သဒာ ပဝေဓိတံ၊ တသ္မာ န ရူပေ ရမတီ သုမေဓော။

"မစ္စုနာဗ္ဘာဟတော လောကော၊ ဇရာယ ပရိဝါရိတော။
တဏှာသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော၊ ဣစ္ဆာဓူမာယိတော [ဣစ္ဆာဓုမာယိကော (သျာ.)] သဒာ။

"သဗ္ဗော အာဒီပိတော လောကော၊ သဗ္ဗော လောကော ပဓူပိတော။
သဗ္ဗော ပဇ္ဇလိတော လောကော၊ သဗ္ဗော လောကော ပကမ္ပိတော"တိ။

ဒိသာ သဗ္ဗာ သမေရိတာ။

ဣစ္ဆံ ဘဝနမတ္တနော တိ။ အတ္တနော ဘဝနံ တာဏံ လေဏံ သရဏံ ဂတိံ ပရာယနံ ဣစ္ဆန္တော သာဒိယန္တော ပတ္ထယန္တော ပိဟယန္တော အဘိဇပ္ပန္တောတိ – ဣစ္ဆံ ဘဝနမတ္တနော။ **နာဒ္ဒသာသိံ အနောသိတ** န္တိ။ အဇ္ဈောသိတံယေဝ အဒ္ဒသံ, အနဇ္ဈောသိတံ နာဒ္ဒသံ, သဗ္ဗံ ယောဗ္ဗညံ ဇရာယ ဩသိတံ, သဗ္ဗံ အာရောဂျံ ဗျာဓိနာ ဩသိတံ, သဗ္ဗံ ဇီဝိတံ မရဏေန ဩသိတံ, သဗ္ဗံ လာဘံ အလာဘေန ဩသိတံ, သဗ္ဗံ ယသံ အယသေန ဩသိတံ, သဗ္ဗံ ပသံသံ နိန္ဒာယ ဩသိတံ, သဗ္ဗံ သုခံ ဒုက္ခေန ဩသိတံ။

"လာဘော အလာဘော ယသော အယသော စ၊ နိန္ဒာ ပသံသာ စ သုခံ ဒုခဉ္စ။

ဧတေ အနိစ္စာ မနုဇေသု ဓမ္မာ၊ အသဿတာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ''တိ။

နာဒ္ဒသာသိံ အနောသိတံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''သမန္တမသာရော လောကော၊ ဒိသာ သဗ္ဗာ သမေရိတာ။
ဣစ္ဆံ ဘဝနမတ္တနော၊ နာဒ္ဒသာသိံ အနောသိတ''န္တိ။

၁၇၃. ဩသာနေ တွေဝ ဗျာရုဒ္ဓေ၊ ဒိသွာ မေ အရတီ အဟု။
အထေတ္ထ သလ္လမဒ္ဒက္ခိံ၊ ဒုဒ္ဒသံ ဟဒယနိဿိတံ။

ဩသာနေ တွေဝ ဗျာရုဒ္ဓေတိ။ **ဩသာနေ တွေဝါ**တိ သဗ္ဗံ ယောဗ္ဗညံ ဇရာ ဩသာပေတိ, သဗ္ဗံ အာရောဂျံ ဗျာဓိ ဩသာပေတိ, သဗ္ဗံ ဇီဝိတံ မရဏံ ဩသာပေတိ, သဗ္ဗံ လာဘံ အလာဘော ဩသာပေတိ, သဗ္ဗံ ယသံ အယသော ဩသာပေတိ, သဗ္ဗံ ပသံသံ နိန္ဒာ ဩသာပေတိ, သဗ္ဗံ သုခံ ဒုက္ခံ ဩသာပေတီတိ – ဩသာနေ တွေဝ။ **ဗျာရုဒ္ဓေ**တိ ယောဗ္ဗညကာမာ သတ္တာ ဇရာယ ပဋိဝိရုဒ္ဓာ, အာရောဂျကာမာ သတ္တာ ဗျာဓိနာ ပဋိဝိရုဒ္ဓာ, ဇီဝိတုကာမာ သတ္တာ မရဏေန ပဋိဝိရုဒ္ဓာ, လာဘကာမာ သတ္တာ အလာဘေန ပဋိဝိရုဒ္ဓာ, ယသကာမာ သတ္တာ အယသေန ပဋိဝိရုဒ္ဓာ, ပသံသကာမာ သတ္တာ နိန္ဒာယ ပဋိဝိရုဒ္ဓာ, သုခကာမာ သတ္တာ ဒုက္ခေန ပဋိဝိရုဒ္ဓာ အာဟတာ ပစ္စာဟတာ အာဃာတိတာ ပစ္စာဃာတိတာတိ – ဩသာနေ တွေဝ ဗျာရုဒ္ဓေ။

ဒိသွာ မေ အရတီ အဟူတိ။ **ဒိသွာ**တိ ဒိသွာ ပဿိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာတိ – ဒိသွာ။ **မေ အရတီ**တိ ယာ အရတိ ယာ အနဘိရတိ ယာ အနဘိရမနာ ယာ ဥက္ကဏ္ဌိတာ ယာ ပရိတသိတာ အဟူတိ – ဒိသွာ မေ အရတီ အဟု။

အထေတ္ထ သလ္လမဒ္ဒက္ခိန္တိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ။ပေ.။ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – အထာတိ။ **ဧတ္ထာ**တိ သတ္တေသု။ **သလ္လ**န္တိ သတ္တ သလ္လာနိ – ရာဂသလ္လံ, ဒောသသလ္လံ, မောဟသလ္လံ, မာနသလ္လံ, ဒိဋ္ဌိသလ္လံ, သောကသလ္လံ, ကထံကထာသလ္လံ။ **အဒ္ဒက္ခိ**န္တိ အဒ္ဒသံ အဒက္ခိံ အပဿိံ ပဋိဝိဇ္ဈိန္တိ – အထေတ္ထ သလ္လမဒ္ဒက္ခိံ။

ဒုဒ္ဒသံ ဟဒယနိဿိတန္တိ။ **ဒုဒ္ဒသ**န္တိ ဒုဒ္ဒသံ ဒုဒ္ဒက္ခံ ဒုပ္ပဿံ ဒုဗ္ဗုဇ္ဈံ ဒုရနုဗုဇ္ဈံ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တိ – ဒုဒ္ဒသံ။ **ဟဒယနိဿိတ**န္တိ ဟဒယံ ဝုစ္စတိ စိတ္တံ။ ယံ စိတ္တံ မနော မာနသံ ဟဒယံ ပဏ္ဍရံ မနော မနာယတနံ မနိန္ဒြိယံ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏဓာတု။ **ဟဒယနိဿိတ**န္တိ ဟဒယနိဿိတံ စိတ္တသိတံ စိတ္တနိဿိတံ စိတ္တေန သဟဂတံ သဟဇာတံ သံသဋ္ဌံ သမ္ပယုတ္တံ ဧကုပ္ပာဒံ ဧကနိရောဓံ ဧကဝတ္ထုကံ ဧကာရမ္မဏန္တိ – ဒုဒ္ဒသံ ဟဒယနိဿိတံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

''ဩသာနေ တွေဝ ဗျာရုဒ္ဓေ၊ ဒိသွာ မေ အရတီ အဟု။
အထေတ္ထ သလ္လမဒ္ဒက္ခိံ၊ ဒုဒ္ဒသံ ဟဒယနိဿိတ''န္တိ။

၁၇၄. ယေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော၊ ဒိသာ သဗ္ဗာ ဝိဓာဝတိ။
တမေဝ သလ္လမဗ္ဗုယှ၊ န ဓာဝတိ န သီဒတိ။

ယေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော, ဒိသာ သဗ္ဗာ ဝိဓာဝတီတိ။ **သလ္လ**န္တိ။ သတ္တ သလ္လာနိ – ရာဂသလ္လံ, ဒောသသလ္လံ, မောဟသလ္လံ, မာနသလ္လံ, ဒိဋ္ဌိသလ္လံ, သောကသလ္လံ, ကထံကထာသလ္လံ။ ကတမံ ရာဂသလ္လံ? ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ အနုနယော အနုရောဓော နန္ဒီရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ – ဣဒံ ရာဂသလ္လံ။

ကတမံ အေသသလ္လံ? ''အနတ္တံ မေ အစရီ''တိ အာဃာတော ဇာယတိ ''အနတ္တံ မေ စရတီ''တိ အာဃာတော ဇာယတိ, ''အနတ္တံ မေ စရိဿတီ''တိ အာဃာတော ဇာယတိ။ပေ။ စဏ္ဍိက္ကံ အသုရောပေ အနတ္တမနတာ စိတ္တဿ – ဣဒံ ဒေါသသလ္လံ။

ကတမံ မောဟသလ္လံ? ဒုက္ခေ အညာဏံ။ပေ။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏံ, ပုဗ္ဗန္တေ အညာဏံ, အပရန္တေ အညာဏံ, ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ အညာဏံ , ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု အညာဏံ။ ယံ ဧဝရူပံ အဒဿနံ အနဘိသမယော အနနုဗောဓော အသမ္ဗောဓော အပ္ပဋိဝေဓော အသင်္ဂါဟဏာ အပရိယောဂါဟဏာ [အသင်္ဂါဟတာ အပရိယောဂါဟတာ (သျာ.), အသင်္ဂါဟနာ အပရိယောဂါဟနာ (က.)] အသမပေက္ခနာ အပစ္စဝေက္ခနာ အပစ္စက္ခကမ္မံ ဒုမ္မေဇ္ဈံ ဗာလျံ မောဟော ပမောဟော သမ္မောဟော အဝိဇ္ဇာ အဝိဇ္ဇောဃော အဝိဇ္ဇာယောဂေါ အဝိဇ္ဇာနုသယော အဝိဇ္ဇာပရိယုဋ္ဌာနံ အဝိဇ္ဇာလင်္ဂီ မောဟော အကုသလမူလံ – ဣဒံ မောဟသလ္လံ။

ကတမံ မာနသလ္လံ? ''သေယျောဟမသ္မီ''တိ မာနော, ''သဒိသောဟမသ္မီ''တိ မာနော, ''ဟီနောဟမသ္မီ''တိ မာနော။ ယော ဧဝရူပေါ မာနော မညနာ မညိတတ္တံ ဥန္နတိ ဥန္နမော ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿ – ဣဒံ မာနသလ္လံ။

ကတမံ ဒိဋ္ဌိသလ္လံ? ဝီသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ ဂါဟော ပဋိဂ္ဂါဟော အဘိနိဝေသော ပရာမာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ [ကုမဂ္ဂေါ (က.) မဟာနိ. ၃၈] မိစ္ဆာပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော ဝိပရီတဂ္ဂါဟော ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟော မိစ္ဆာဂါဟော အယာထာဝကသ္မိံ ''ယာထာဝက''န္တိ ဂါဟော ယာဝတာ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ – ဣဒံ ဒိဋ္ဌိသလ္လံ။

ကတမံ သောကသလ္လံ? ဉာတိဗျသနေန ဝာ ဖုဋ္ဌဿ ဘောဂဗျသနေန ဝာ ဖုဋ္ဌဿ ရောဂဗျသနေန ဝာ ဖုဋ္ဌဿ သီလဗျသနေန ဝာ ဖုဋ္ဌဿ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဝာ ဖုဋ္ဌဿ အညတရညတရေန ဗျသနေန သမန္နာဂတဿ အညတရညတရေန ဒုက္ခဓမ္မေန ဖုဋ္ဌဿ သောကော သောစနာ သောစိတတ္တံ အန္တောသောကော အန္တောပရိသောကော အန္တောဍာဟော အန္တောပရိဍာဟော စေတသော ပရိဇ္ဈာယနာ ဒေါမနဿံ – ဣဒံ သောကသလ္လံ။

ကတမံ ကထံကထာသလ္လံ? ဒုက္ခေ ကင်္ခာ, ဒုက္ခသမုဒယေ ကင်္ခာ, ဒုက္ခနိရောဓေ ကင်္ခာ, ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ကင်္ခာ, ပုဗ္ဗန္တေ ကင်္ခာ, အပရန္တေ ကင်္ခာ, ပုဗ္ဗန္တာပရန္တေ ကင်္ခာ, ဣဒပ္ပစ္စယတာပဋိစ္စသမုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု ကင်္ခာ။ ယာ ဧဝရူပါ ကင်္ခာ ကင်္ခာယနာ ကင်္ခာယိတတ္တံ ဝိမတိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဒွေဠ္ဟကံ ဒွေဓာပထော သံသယော အနေကံသဂ္ဂါဟော အာသပ္ပနာ ပရိသပ္ပနာ အပရိယောဂါဟဏာ ဆမ္ဘိတတ္တံ စိတ္တဿ မနောဝိလေခေါ – ဣဒံ ကထံကထာသလ္လံ။

ယေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော, ဒိသာ သဗ္ဗာ ဝိဓာဝတီတိ။ ရာဂသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ပါဏမ္ပိ ဟနတိ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ, သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ, ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောတိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ, ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, မုသာပိ ဘဏတိ; ဧဝမ္ပိ ရာဂသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။ အထ ဝါ ရာဂသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဘောဂေ ပရိယေသန္တော နာဝာယ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒတိ။ သီတဿ ပုရက္ခတော ဥဏှဿ ပုရက္ခတော ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေဟိ ပီဠိယမာနော [ရိဿမာနော (သီ. သျာ.)] ခုပ္ပိပါသာယ မိယ္យမာနော တိဂုမ္ဗံ ဂစ္ဆတိ, တက္ကောလံ ဂစ္ဆတိ, တက္ကသီလံ ဂစ္ဆတိ, ကာဠမုခံ ဂစ္ဆတိ, ပုရပူရံ ဂစ္ဆတိ, ဝေသုင်္ဂံ ဂစ္ဆတိ, ဝေရာပထံ ဂစ္ဆတိ, ဇဝံ ဂစ္ဆတိ, တာမလိံ ဂစ္ဆတိ, ဝင်္ဂံ ဂစ္ဆတိ, ဧဠဗန္ဓနံ ဂစ္ဆတိ, သုဝဏ္ဏကူဋံ ဂစ္ဆတိ, သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂစ္ဆတိ, တမ္ဗပဏ္ဏိံ ဂစ္ဆတိ, သုပ္ပာဒကံ [သုပ္ပာရကံ (သီ. က.), သုပ္ပာရံ (သျာ.)] ဂစ္ဆတိ, ဘာရုကစ္ဆံ ဂစ္ဆတိ, သုရဋ္ဌံ ဂစ္ဆတိ, ဘင်္ဂလောကံ [အင်္ဂလောကံ (သီ.), အင်္ဂဏေကံ (သျာ.)] ဂစ္ဆတိ, ဘင်္ဂဏံ [ဂင်္ဂဏံ (သီ. သျာ.)] ဂစ္ဆတိ, ပရမဘင်္ဂဏံ ဂစ္ဆတိ, ယောနံ ဂစ္ဆတိ, ပရမယောနံ ဂစ္ဆတိ, ဝိနကံ

ဂစ္ဆတိ, မူလပဒံ ဂစ္ဆတိ, မရုကန္တာရံ ဂစ္ဆတိ, ဇဏ္ဏုပထံ ဂစ္ဆတိ, အဇပထံ ဂစ္ဆတိ , မေဏ္ဍပထံ ဂစ္ဆတိ, သင်္ကုပထံ ဂစ္ဆတိ, ဆတ္တပထံ ဂစ္ဆတိ, ဝံသပထံ ဂစ္ဆတိ, သကုဏပထံ ဂစ္ဆတိ, မူသိကပထံ ဂစ္ဆတိ, ဒရိပထံ ဂစ္ဆတိ, ဝေတ္တာစာရံ ဂစ္ဆတိ; ပရိယေသန္တော န လဘတိ, အလာဘမူလကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ, ပရိယေသန္တော လဘတိ, လဒ္ဓာ အာရက္ခမူလကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ "ကိန္တိ မေ ဘောဂေ နေဝ ရာဇာနော ဟရေယျုံ န စောရာ ဟရေယျုံ န အဂ္ဂိ ဒဟေယျ န ဥဒကံ ဝဟေယျ န အပ္ပိယာ ဒာယာဒာ ဟရေယျု"န္တိ။ တဿ ဧဝံ အာရက္ခတော ဂောပယတော တေ ဘောဂါ ဝိပ္ပလုဇ္ဇန္တိ , သော ဝိပ္ပယောဂမူလကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒောမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ဧဝမ္ပိ ရာဂသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။

ဒောသသလ္လေန။ပေ။ မောဟသလ္လေန။ မာနသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ, မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရတိ, ပါဏမ္ပိ ဟနတိ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ, သန္ဓိမ္ပိ ဆိန္ဒတိ, နိလ္လောပမ္ပိ ဟရတိ, ဧကာဂါရိကမ္ပိ ကရောတိ, ပရိပန္ထေပိ တိဋ္ဌတိ, ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, မုသာပိ ဘဏတိ။ ဧဝံ မာနသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။

ဒိဋ္ဌိသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အစေလကော ဟောတိ မုတ္တာစာရော ဟတ္ထာပလေခနော [ဟတ္ထာဝလေခနော (သျာ.)] , န ဧဟိဘဒ္ဒန္တိကော , န တိဋ္ဌဘဒ္ဒန္တိကော; နာဘိဟဋံ, န ဥဒ္ဒိဿကတံ, န နိမန္တနံ သာဒိယတိ, သော န ကုမ္ဘိမုခါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ကဠောပိမုခါ [ခဠောပိမုခါ (သီ.)] ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, န ဧဠကမန္တရံ, န ဒဏ္ဍမန္တရံ, န မုသလမန္တရံ, န ဒွိန္နံ ဘုဉ္ဇမာနာနံ, န ဂဗ္ဘိနိယာ, န ပါယမာနာယ, န ပုရိသန္တရဂတာယ, န သံကိတ္တီသု, န ယတ္ထ သာ ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ, န ယတ္ထ မက္ခိကာ သဏ္ဍသဏ္ဍစာရိနီ။ န မစ္ဆံ န မံသံ န သုရံ န မေရယံ န ထုသောဒကံ ပိဝတိ။ သော ဧကာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဧကာလောပိကော, ဒွာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ ဒွါလောပိကော။ပေ။ သတ္တာဂါရိကော ဝါ ဟောတိ သတ္တာလောပိကော။ ဧကိဿာပိ ဒတ္တိယာ ယာပေတိ, ဒွီဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ။ပေ။ သတ္တဟိပိ ဒတ္တီဟိ ယာပေတိ။ ဧကာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ, ဒွီဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ပေ။ သတ္တာဟိကမ္ပိ အာဟာရံ အာဟာရေတိ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အဍ္ဎမာသိကမ္ပိ ပရိယာယဘတ္တဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝမ္ပိ ဒိဋ္ဌိသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။

အထ ဝါ ဒိဋ္ဌိသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော သော သာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, သာမာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, နီဝါရဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဒဒ္ဒုလဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဟဋဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ကဏဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, အာစာမဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ပိညာကဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, တိဏဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဂေါမယဘက္ခော ဝါ ဟောတိ, ဝနမူလဖလာဟာရော ယာပေတိ ပဝတ္တဖလဘောဇီ။ သော သာဏာနိပိ ဓာရေတိ, မသာဏာနိပိ ဓာရေတိ, ဆဝဒုဿာနိပိ ဓာရေတိ, ပံသုကူလာနိပိ ဓာရေတိ, တိရီဋာနိပိ ဓာရေတိ, အဇိနမ္ပိ ဓာရေတိ, အဇိနက္ခိပမ္ပိ ဓာရေတိ, ကုသစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဝါကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ဖလကစီရမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသကမ္ဗလမ္ပိ ဓာရေတိ, ဥလူကပက္ခမ္ပိ ဓာရေတိ, ကေသမဿုလောစကောပိ ဟောတိ, ကေသမဿုလောစနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဥဗ္ဘဋ္ဌကောပိ ဟောတိ အာသနပဋိက္ခိတ္တော, ဥက္ကုဋိကောပိ ဟောတိ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနမနုယုတ္တော, ကဏ္ဋကာပဿယိကော ဟောတိ, ကဏ္ဋကာပဿယေ သေယျံ ကပ္ပေတိ, ဖလကသေယျမ္ပိ ကပ္ပေတိ, ထဏ္ဍိလသေယျမ္ပိ ကပ္ပေတိ, ဧကပဿယိကော ဟောတိ ရဇောဇလ္လဓရော, အဗ္ဘောကာသိကောပိ ဟောတိ ယထာသန္ထတိကော, ဝေကဋိကောပိ ဟောတိ ဝိကဋဘောဇနာနုယောဂမနုယုတ္တော, အပါနကောပိ ဟောတိ အပါနကတ္တမနုယုတ္တော, သာယတတိယကမ္ပိ ဥဒကောရောဟနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဣတိ ဧဝရူပံ အနေကဝိဟိတံ ကာယဿ အာတာပနပရိတာပနာနုယောဂမနုယုတ္တော ဝိဟရတိ။ ဧဝမ္ပိ ဒိဋ္ဌိသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။

သောကသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော သောစတိ ကိလမတိ ပရိဒေဝတိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

“ဘူတပုဗ္ဗံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ အညတရိဿာ ဣတ္ထိယာ မာတာ ကာလမကာသိ။ သာ တဿာ ကာလံ ကိရိယာယ ဥမ္မတ္တိကာ ခိတ္တစိတ္တာ ရထိယာယ ရထိယံ, သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – ‘အပိ မေ မာတရံ အဒ္ဒသ္သထ, အပိ မေ မာတရံ အဒ္ဒသ္သထာ’တိ ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ အညတရိဿာ ဣတ္ထိယာ ပိတာ ကာလမကာသိ။ ဘာတာ ကာလမကာသိ။ ဘဂိနီ ကာလမကာသိ။ ပုတ္တော ကာလမကာသိ။ ဓီတာ ကာလမကာသိ။ သာမိကော ကာလမကာသိ။ သာ တဿ ကာလံ ကိရိယာယ ဥမ္မတ္တိကာ ခိတ္တစိတ္တာ ရထိယာယ ရထိယံ, သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – ‘အပိ မေ သာမိကံ အဒ္ဒသ္သထ, အပိ မေ သာမိကံ အဒ္ဒသ္သထာ’တိ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ အညတရဿ ပုရိသဿ မာတာ ကာလမကာသိ။ သော တဿာ ကာလံ ကိရိယာယ ဥမ္မတ္တကော ခိတ္တစိတ္တော ရထိယာယ ရထိယံ, သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – ‘အပိ မေ မာတရံ အဒ္ဒသ္သထ, အပိ မေ မာတရံ အဒ္ဒသ္သထာ’တိ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ , ဗ္ရာဟ္မဏ, ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ အညတရဿ ပုရိသဿ ပိတာ ကာလမကာသိ။ ဘာတာ ကာလမကာသိ။ ဘဂိနီ ကာလမကာသိ။ ပုတ္တော ကာလမကာသိ။ ဓီတာ ကာလမကာသိ။ ပဇာပတိ ကာလမကာသိ။ သော တဿာ ကာလံ ကိရိယာယ ဥမ္မတ္တကော ခိတ္တစိတ္တော ရထိယာယ ရထိယံ, သိင်္ဃာဋကေန သိင်္ဃာဋကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ – ‘အပိ မေ ပဇာပတိံ အဒ္ဒသ္သထ, အပိ မေ ပဇာပတိံ အဒ္ဒသ္သထာ’တိ။

“ဘူတပုဗ္ဗံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ အညတရာ ဣတ္ထီ ဉာတိကုလံ အဂမာသိ။ တဿာ တေ ဉာတကာ သာမိကံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ အညဿ ဒာတုကာမာ, သာ စ နံ န ဣစ္ဆတိ။ အထ ခော သာ ဣတ္ထီ သာမိကံ ဧတဒဝောစ – ‘ဣမေ, အယျပုတ္တ, ဉာတကာ တဝ အစ္ဆိန္ဒိတွာ အညဿ ဒာတုကာမာ, ဥဘော မယံ မရိဿာမာ’တိ။ အထ ခော သော ပုရိသော တံ ဣတ္ထိံ ဒ္ဝိဓာ ဆေတွာ အတ္တာနံ ဩဖာလေသိ – ‘ဥဘော ပေစ္စ ဘဝိဿာမာ’”တိ။ ဇာတ သောကသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။

ကထံကထာသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော သံသယပက္ခန္ဒော ဟောတိ ဝိမတိပက္ခန္ဒော ဒွေဠှကဇာတော – “အဟောသိံ နု ခော အဟံ အတီတမဒ္ဓာနံ, နနု ခော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓာနံ, ကိံ နု ခော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓာနံ, ကထံ နု ခော အဟောသိံ အတီတမဒ္ဓာနံ , ကိံ ဟုတွာ ကိံ အဟောသိံ နု ခော အတီတမဒ္ဓာနံ, ဘဝိဿာမိ နု ခော အဟံ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, နနု ခော ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ကိံ နု ခော ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ကထံ နု ခော ဘဝိဿာမိ အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ကိံ ဟုတွာ ကိံ ဘဝိဿာမိ နု ခော အနာဂတမဒ္ဓာနံ, ဧတရဟိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နံ အဒ္ဓာနံ အဇ္ဈတ္တံ ကထံကထီ ဟောတိ, အဟံ နု ခောသ္မိ, နော နု ခောသ္မိ, ကိံ နု ခောသ္မိ ကထံ နု ခောသ္မိ, အယံ နု ခော သတ္တော ကုတော အာဂတော, သော ကုဟိံ ဂမီ ဘဝိဿတီ”တိ။ ဇာတ ကထံကထာသလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဝိဒ္ဓော ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ။

တေ သလ္လေ အဘိသင်္ခရောတိ; တေ သလ္လေ အဘိသင်္ခရောန္တော သလ္လာဘိသင်္ခါရဝသေန ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဓာဝတိ, ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဓာဝတိ, ဥတ္တရံ ဒိသံ ဓာဝတိ, ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ဓာဝတိ။ တေ သလ္လာဘိသင်္ခါရာ အပ္ပဟီနာ; သလ္လာဘိသင်္ခါရာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ ဓာဝတိ, နိရယေ ဓာဝတိ , တိရစ္ဆာနယောနိယာ ဓာဝတိ, ပေတ္တိဝိသယေ ဓာဝတိ, မနုဿလောကေ ဓာဝတိ, ဒေဝလောကေ ဓာဝတိ, ဂတိယာ ဂတိံ, ဥပပတ္တိယာ ဥပပတ္တိံ, ပဋိသန္ဓိယာ ပဋိသန္ဓိံ, ဘဝေန ဘဝံ, သံသာရေန သံသာရံ, ဝဋ္ဋေန ဝဋ္ဋံ ဓာဝတိ ဝိဓာဝတိ သန္ဓာဝတိ သံသရတီတိ – ယေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော ဒိသာ သဗ္ဗာ ဝိဓာဝတိ။

တမေဝ သလ္လမဗ္ဗုယှ, န ဓာဝတိ န သီဒတီ တိ။ တမေဝ ရာဂသလ္လံ ဒောသသလ္လံ မောဟသလ္လံ မာနသလ္လံ ဒိဋ္ဌိသလ္လံ သောကသလ္လံ ကထံကထာသလ္လံ အဗ္ဗုယှ အဗ္ဗုဟိတွာ ဥဒ္ဓရိတွာ သမုဒ္ဓရိတွာ ဥပ္ပာဋယိတွာ သမုပ္ပာဋယိတွာ [ဥပ္ပာဒယိတွာ သမုပ္ပာဒယိတွာ (သျာ. က.)] ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အန

ဘာဝံ ဂမေတ္ဝာ နေဝ ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဓာဝတိ န ပစ္ဆိမံ ဒိသံ ဓာဝတိ န ဥတ္တရံ ဒိသံ ဓာဝတိ န ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ဓာဝတိ။ တေ သင်္ခါရာဘိသင်္ခါရာ ပဟီနာ; သင်္ခါရာဘိသင်္ခါရာနံ ပဟီနတ္တာ ဂတိယာ န ဓာဝတိ, နိရယေ န ဓာဝတိ, တိရစ္ဆာန ယောနိယာ န ဓာဝတိ, ပေတ္တိဝိသယေ န ဓာဝတိ, မနုဿလောကေ န ဓာဝတိ, ဒေဝလောကေ န ဓာဝတိ, န ဂတိယာ ဂတိံ, န ဥပပတ္တိယာ ဥပပတ္တိံ, န ပဋိသန္ဓိယာ ပဋိသန္ဓိံ, န ဘဝေန ဘဝံ, န သံသာရေန သံသာရံ, န ဝဋ္ဋေန ဝဋ္ဋံ ဓာဝတိ ဝိဓာဝ တိ သန္ဓာဝတိ သံသရတီတိ – တမေဝ သလ္လမဗ္ဗုယှ န ဓာဝတိ။ **န သီဒတီ**တိ ကာမောဃေ န သီဒတိ, ဘဝောဃေ န သီ ဒတိ, ဒိဋ္ဌောဃေ န သီဒတိ, အဝိဇ္ဇောဃေ န သီဒတိ, န သံသီဒတိ န ဩသီဒတိ န အဝသီဒတိ န ဂစ္ဆတိ န အဝဂစ္ဆတီတိ – တမေဝ သလ္လမဗ္ဗုယှ, န ဓာဝတိ န သီဒတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ယေန သလ္လေန ဩတိဏ္ဏော၊ ဒိသာ သဗ္ဗာ ဝိဓာဝတိ။
တမေဝ သလ္လမဗ္ဗုယှ၊ န ဓာဝတိ န သီဒတီ"တိ။

၁၇၅. **တတ္ထ သိက္ခာနုဂီယန္တိ၊ ယာနိ လောကေ ဂဓိတာနိ။**
န တေသု ပသုတော သိယာ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈ သဗ္ဗသော ကာမေ။
သိက္ခေ နိဗ္ဗာနမတ္တနော။

တတ္ထ သိက္ခာနုဂီယန္တိ, ယာနိ လောကေ ဂဓိတာနီတိ။ **သိက္ခာ**တိ ဟတ္ထိသိက္ခာ အဿသိက္ခာ ရထသိက္ခာ ဓနု သိက္ခာ ထာရုကိယံ သလ္လကတ္တိယံ ကာယတိကိစ္ဆံ ဘူတိယံ ကောမာရဘစ္စံ [ကောမာရတိကိစ္ဆံ (သျာ.), ကော မာရဘစ္စံ (က.)]။ **အနုဂီယန္တီ**တိ ဂီယန္တိ နိဂ္ဂီယန္တိ ကထီယန္တိ ဘဏီယန္တိ ဒီပီယန္တိ ဝေါဟရီယန္တိ။ အထ ဝါ ဂီ ယန္တိ ဂဏှီယန္တိ ဥဂ္ဂဏှီယန္တိ ဓာရီယန္တိ ဥပဓာရီယန္တိ ဥပလက္ခီယန္တိ ဂဓိတပဋိလာဘာယ။ ဂဓိတာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ – စက္ခုဝိညေယျာ ရူပာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ပေ.။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှါဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မ နာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ ကိံကာရဏာ ဂဓိတာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ? ယေဘုယျေန ဒေဝမနုဿာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ဣစ္ဆန္တိ သာဒိယန္တိ ပတ္ထယန္တိ ပိဟယန္တိ အဘိဇပ္ပန္တိ တံကာရဏာ ဂဓိတာ ဝုစ္စန္တိ ပဉ္စ ကာမ ဂုဏာ။ **လောကေ**တိ မနုဿလောကေတိ – တတ္ထ သိက္ခာနုဂီယန္တိ, ယာနိ လောကေ ဂဓိတာနိ။

န တေသု ပသုတော သိယာတိ။ တာသု ဝါ သိက္ခာသု တေသု ဝါ ပဉ္စသု ကာမဂုဏေသု န ပသုတော သိယာ, န တန္နိန္နော အဿ, န တပ္ပောဏော, န တပ္ပဗ္ဘာရော, န တဒဓိမုတ္တော, န တဒဓိပတေယျောတိ – န တေသု ပသုတော သိ ယာ။

နိဗ္ဗိဇ္ဈ သဗ္ဗသော ကာမေတိ။ **နိဗ္ဗိဇ္ဈာ**တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ။ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ"တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ, "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ"တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ။ပေ.။ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ။ **သဗ္ဗသော**တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ ပရိယာဒိယနဝစနမေတံ – သဗ္ဗသောတိ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒါန တော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေ သကာမာတိ – နိဗ္ဗိဇ္ဈ သဗ္ဗသော ကာမေ။

သိက္ခေ နိဗ္ဗာနမတ္တနောတိ။ **သိက္ခာ**တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ပေ.။ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ **နိဗ္ဗာနမတ္တနော**တိ အတ္တနော ရာဂဿ နိဗ္ဗာပနာယ ဒောသဿ နိဗ္ဗာပနာယ မောဟဿ နိဗ္ဗာပနာယ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သမာယ ဥပသမာယ ဝူပသမာယ နိဗ္ဗာပနာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဿ ဒ္ဓိယာ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခေယျ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခေယျ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခေယျ, ဣမာ တိဿော သိက္ခာ ယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ ဇာနန္တော သိက္ခေယျ။ပေ.။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒါယ ဝတ္တေယျာတိ – သိက္ခေ နိဗ္ဗာနမတ္တနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“တတ္ထ သိက္ခာနုဂီယန္တိ ယာနိ လောကေ ဂဓိတာနိ။
န တေသု ပသုတော သိယာ၊ နိဗ္ဗိဇ္ဈ သဗ္ဗသော ကာမေ။
သိက္ခေ နိဗ္ဗာနမတ္တနော”တိ။

၁၇၆.**သစ္စော သိယာ အပ္ပဂဗ္ဘော၊ အမာယော ရိတ္တပေသုဏော။**
အက္ကောဓနော လောဘပာပံ၊ ဝေဝိစ္ဆံ ဝိတရေ မုနိ။

သစ္စော သိယာ အပ္ပဂဗ္ဘော တိ။ **သစ္စော သိယာ** တိ သစ္စဝါစာယ သမန္နာဂတော သိယာ, သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော သိယာ, အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သမန္နာဂတော သိယာတိ – သစ္စော သိယာ။ **အပ္ပဂဗ္ဘော** တိ တီဏိ ပာဂဗ္ဘိယာနိ – ကာယိကံ ပာဂဗ္ဘိယံ, ဝါစသိကံ ပာဂဗ္ဘိယံ, စေတသိကံ ပာဂဗ္ဘိယံ။ပေ။ ဣဒံ စေတသိကံ ပာဂဗ္ဘိယံ။ ယဿိမာနိ တီဏိ ပာဂဗ္ဘိယာနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓာနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ, သော ဝုစ္စတိ အပ္ပဂဗ္ဘောတိ – သစ္စော သိယာ အပ္ပဂဗ္ဘော။

အမာယော ရိတ္တပေသုဏော တိ။ မာယာ ဝုစ္စတိ ဝဉ္စနိကာ စရိယာ။ ဣဓေကစ္စော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ တဿ ပဋိစ္ဆာဒနဟေတု ပာပိကံ ဣစ္ဆံ ပဏိဒဟတိ, မာ မံ ဇညာတိ ဣစ္ဆတိ, မာ မံ ဇညာတိ သင်္ကပ္ပေတိ, မာ မံ ဇညာတိ ဝါစံ ဘာသတိ, မာ မံ ဇညာတိ ကာယေန ပရက္ကမတိ။ ယာ ဧဝရူပါ မာယာ မာယာဝိတာ အစ္စသရာ ဝဉ္စနာ နိကတိ နိကိရဏာ ပရိဟရဏာ ဂူဟနာ ပရိဂူဟနာ ဆာဒနာ ပရိစ္ဆာဒနာ အနုတ္တာနီကမ္မံ အနာဝိကမ္မံ ဝေါစ္ဆာဒနာ ပာပကိရိယာ – အယံ ဝုစ္စတိ မာယာ။ ယဿေသာ မာယာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အမာယော။ **ရိတ္တပေသုဏော** တိ ပေသုညန္တိ ဣဓေကစ္စော ပိသုဏဝါစော ဟောတိ။ပေ။ ဧဝံ ဘေဒာဓိပ္ပာယေန ပေသုညံ ဥပသံဟရတိ။ ယဿေတံ ပေသုညံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ, သော ဝုစ္စတိ ရိတ္တပေသုဏော ဝိဝိတ္တပေသုဏော ပဝိဝိတ္တပေသုဏောတိ – အမာယော ရိတ္တပေသုဏော။

အက္ကောဓနော လောဘပာပံ, ဝေဝိစ္ဆံ ဝိတရေ မုနိ တိ။ **အက္ကောဓနော** တိ ဟိ ခေါ ဝုတ္တံ, အပိ စ ကောဓော တာဝ ဝတ္တဗ္ဗော။ ဒသဟာကာရေဟိ ကောဓော ဇာယတိ။ “အနတ္ထံ မေ အစရီ”တိ ကောဓော ဇာယတိ။ပေ။ ယဿေသော ကောဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော ဝူပသန္တော ပဋိပဿဒ္ဓော အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကော ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော, သော ဝုစ္စတိ အက္ကောဓနော။ ကောဓဿ ပဟီနတ္တာ အက္ကောဓနော, ကောဓဝတ္ထုဿ ပရိညာတတ္တာ အက္ကောဓနော, ကောဓဟေတုဿ ဥပစ္ဆိန္နတ္တာ အက္ကောဓနော။ **လောဘော**တိ ယော လောဘော လုဗ္ဘနာ လုဗ္ဘိတတ္တံ။ပေ။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ဝေဝိစ္ဆံ ဝုစ္စတိ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ – အာဝါသမစ္ဆရိယံ။ပေ။ ဂဟော ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ **အက္ကောဓနော လောဘပာပံ, ဝေဝိစ္ဆံ ဝိတရေ မုနီ**တိ။ မုနိ လောဘပါပဉ္စ ဝေဝိစ္ဆဉ္စ အတရိ ဥတ္တရိ ပတရိ သမတိက္ကမိ ဝီတိဝတ္တယီတိ [ဝီတိဝတ္တီတိ (က.)] – အက္ကောဓနော လောဘပာပံ, ဝေဝိစ္ဆံ ဝိတရေ မုနိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သစ္စော သိယာ အပ္ပဂဗ္ဘော၊ အမာယော ရိတ္တပေသုဏော။
အက္ကောဓနော လောဘပာပံ၊ ဝေဝိစ္ဆံ ဝိတရေ မုနီ”တိ။

၁၇၇.**နိဒ္ဒံ တန္ဒိံ သဟေ ထီနံ၊ ပမာဒေန န သံဝသေ။**
အတိမာနေ န တိဋ္ဌေယျ၊ နိဗ္ဗာနမနသော နရော။

နိဒ္ဒံ တန္ဒိံ သဟေ ထီန န္တိ။ **နိဒ္ဒာ** တိ ယာ ကာယဿ အကလျတာ အကမ္မညတာ ဩနာဟော ပရိယောနာဟော အန္တောသမောရောဓော မိဒ္ဓံ သုပ္ပံ ပစလာယိကာ သုပ္ပံ သုပ္ပနာ သုပ္ပိတတ္တံ။ **တန္ဒိ** န္တိ ယာ တန္ဒီ [တန္ဒိ (သီ. သျာ. က.)] တန္ဒိယနာ တန္ဒိယိတတ္တံ တန္ဒိမနကတာ အာလသျံ အာလသျာယနာ အာလသျာယိတတ္တံ။ **ထီန** န္တိ ယာ စိတ္တဿ အကလျတာ အကမ္မညတာ ဩလီယနာ သလ္လီယနာ လီနံ လီယနာ လီယိတတ္တံ, ထိနံ ထိယနာ ထိယိ

တတ္တံ စိတ္တဿ။ **နိဒ္ဒံ တန္ဒိံ သဟေ ထိန**န္တိ။ နိဒ္ဒဉ္စ တန္ဒိဉ္စ ထိနဉ္စ သဟေ သဟေယျ ပရိသဟေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေယျ ပရိယာဒိယေယျ မဒ္ဒေယျာတိ – နိဒ္ဒံ တန္ဒိံ သဟေ ထိနံ။

ပမာဒေန န သံဝသေတိ။ ပမာဒေါ ဝတ္တဗ္ဗော ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ ဝစီဒုစ္စရိတေ ဝါ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ ပဉ္စသု ဝါ ကာမဂုဏေသု။ စိတ္တဿ ဝေါသဂ္ဂေါ ဝေါသဂ္ဂါနုပ္ပဒါနံ [ဝေါဿဂ္ဂေါ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပဒါနံ (ဗဟူသု)] ဝါ ကုသလာနံ ဝါ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အသက္ကစ္စကိရိယတာ အသာတစ္စကိရိယတာ အနဋ္ဌိတကိရိယတာ ဩလီနဝုတ္တိတာ နိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒတာ နိက္ခိတ္တဓုရတာ အနာသေဝနာ အဘာဝနာ အဗဟုလီကမ္မံ အနဓိဋ္ဌာနံ အနနုယောဂေါ ပမာဒေါ။ ယော ဧဝရူပေါ ပမာဒေါ ပမဇ္ဇနာ ပမဇ္ဇိတတ္တံ – အယံ ဝုစ္စတိ ပမာဒေါ။ **ပမာဒေန န သံဝသေ**တိ ပမာဒေန န ဝသေယျ န သံဝသေယျ န အာဝသေယျ န ပရိဝသေယျ, ပမာဒံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ပမာဒါ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ပမာဒေန န သံဝသေ။

အတိမာနေ န တိဋ္ဌေယျာတိ။ **အတိမာနော**တိ ဣဓေကစ္စော ပရံ အတိမညတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ ယော ဧဝရူပေါ မာနော မညနာ မညိတတ္တံ ဥန္နတိ ဥန္နာမော ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿ – အယံ ဝုစ္စတိ အတိမာနော။ **အတိမာနေ န တိဋ္ဌေယျာ**တိ။ အတိမာနေ န တိဋ္ဌေယျ န သံတိဋ္ဌေယျ, အတိမာနံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, အတိမာနာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – အတိမာနေ န တိဋ္ဌေယျ။

နိဗ္ဗာနမနသော နရောတိ။ ဣဓေကစ္စော ဒါနံ ဒေန္တော သီလံ သမာဒိယန္တော ဥပေါသထကမ္မံ ကရောန္တော ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေန္တော ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇန္တော စေတိယံ ဝန္ဒန္တော စေတိယေ ဂန္ဓမာလံ အာရောပေန္တော စေတိယံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော ယံ ကိဉ္စိ တေဓာတုကံ ကုသလာဘိသင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောန္တော န ဂတိဟေတု န ဥပပတ္တိဟေတု န ပဋိသန္ဓိဟေတု န ဘဝဟေတု န သံသာရဟေတု န ဝဋ္ဋဟေတု, သဗ္ဗံ တံ ဝိသံယောဂါဓိပ္ပါယော နိဗ္ဗာနနိန္နော နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော အဘိသင်္ခရောတီတိ။ ဧဝမ္ပိ နိဗ္ဗာနမနသော နရော။ အထ ဝါ သဗ္ဗသင်္ခါရဓာတုယာ စိတ္တံ ပဋိဝါပေတွာ [ပဋိဝါသေတွာ (က.)] အမတာယ ဓာတုယာ စိတ္တံ ဥပသံဟရတိ – “ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ။ ဧဝမ္ပိ နိဗ္ဗာနမနသော နရော။

“န ပဏ္ဍိတာ ဥပဓိသုခဿ ဟေတု၊ ဒဒန္တိ ဒါနာနိ ပုနဗ္ဘဝါယ။
ကာမဉ္စ တေ ဥပဓိပရိက္ခယာယ၊ ဒဒန္တိ ဒါနံ အပုနဗ္ဘဝါယ။

“န ပဏ္ဍိတာ ဥပဓိသုခဿ ဟေတု၊ ဘာဝေန္တိ ဈာနာနိ ပုနဗ္ဘဝါယ။
ကာမဉ္စ တေ ဥပဓိပရိက္ခယာယ၊ ဘာဝေန္တိ ဈာနံ အပုနဗ္ဘဝါယ။

“တေ နိဗ္ဗုတ္တိံ အာသိသမာနသာ [အာသိံသမာနာ (သီ.)၊ အဘိမာနာ (သျာ.)] ဒဒန္တိ၊ တန္နိန္နစိတ္တာ [တန္နိန္နာ တဉ္စိတ္တာ (က.)] တဒဓိမုတ္တာ။
နဇ္ဇော ယထာ သာဂရမဇ္ဈုပေတာ [သာဂရမဇ္ဈဂတာ (သျာ.)]၊ ဘဝန္တိ နိဗ္ဗာနပရာယနာ တေ”တိ။

နိဗ္ဗာနမနသော နရော။ တေနာဟ ဘဂဝါ –

“နိဒ္ဒံ တန္ဒိံ သဟေ ထိနံ၊ ပမာဒေန န သံဝသေ။
အတိမာနေ န တိဋ္ဌေယျ၊ နိဗ္ဗာနမနသော နရော”တိ။

၁၇၈. **မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထ၊** [နီယေထ (က.)] **ရူပေ သ္နေဟံ န ကုဗ္ဗယေ။**
မာနဉ္စ ပရိဇာနေယျ၊ သာဟသာ ဝိရတော စရေ။

မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထာတိ။ မောသဝဇ္ဇံ ဝုစ္စတိ မုသာဝါဒော။ ဣဓေကစ္စော သဘဂ္ဂတော ဝါ ပရိသဂ္ဂတော ဝါ ဉာတိမဇ္ဈဂတော ဝါ ပူဂမဇ္ဈဂတော ဝါ ရာဇကုလမဇ္ဈဂတော ဝါ အဘိနီတော သက္ခိပုဋ္ဌော – ‘‘ဧဟမ္ဘော ပုရိသ, ယံ ဇာနာသိ တံ ဝဒေဟီ’’တိ, သော အဇာနံ ဝါ အာဟ – ‘‘ဇာနာမီ’’တိ, ဇာနံ ဝါ အာဟ – ‘‘န ဇာနာမီ’’တိ, အပဿံ ဝါ အာဟ – ‘‘ပဿာမီ’’တိ, ပဿံ ဝါ အာဟ – ‘‘န ပဿာမီ’’တိ။ ဣတိ အတ္တဟေတု ဝါ ပရဟေတု ဝါ အာမိသကိဉ္စိက္ခဟေတု ဝါ သမ္ပဇာနမုသာ ဘာသိတာ ဟောတိ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ မောသဝဇ္ဇံ။ အပိ စ တီဟာကာရေဟိ။ပေ.။ စတူဟာကာရေဟိ။ ပဉ္စဟာကာရေဟိ။ ဆဟာကာရေဟိ။ သတ္တဟာကာရေဟိ။ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ။ပေ.။ ဣမေဟိ အဋ္ဌဟာကာရေဟိ မုသာဝါဒော ဟောတိ။ **မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထာ**တိ။ မောသဝဇ္ဇေ န ယာယေယျ န နိယျာယေယျ န ဝဟေယျ န သံဟရေယျ, မောသဝဇ္ဇံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, မောသဝဇ္ဇာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – မောသဝဇ္ဇေ န နိယျေထ။

ရူပေ သ္နေဟံ န ကုဗ္ဗယေတိ။ **ရူပ**န္တိ စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒာယ ရူပံ။ **ရူပေ သ္နေဟံ န ကုဗ္ဗယေ**တိ။ ရူပေ သ္နေဟံ န ကရေယျ ဆန္ဒံ န ကရေယျ ပေမံ န ကရေယျ ရာဂံ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျာတိ – ရူပေ သ္နေဟံ န ကုဗ္ဗယေ။

မာနဉ္စ ပရိဇာနေယျာတိ။ **မာနော**တိ ဧကဝိဓေန မာနော – ယာ စိတ္တဿ ဥန္နတိ။ ဒုဝိဓေန မာနော – အတ္တုက္ကံသနမာနော, ပရဝမ္ဘနမာနော။ တိဝိဓေန မာနော – ‘‘သေယျောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, ‘‘သဒိသောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, ‘‘ဟီနောဟမသ္မီ’’တိ မာနော။ စတုဝိဓေန မာနော – လာဘေန မာနံ ဇနေတိ, ယသေန မာနံ ဇနေတိ, ပသံသာယ မာနံ ဇနေတိ, သုခေန မာနံ ဇနေတိ။ ပဉ္စဝိဓေန မာနော – ‘‘လာဘိမှိ မနာပိကာနံ ရူပါန’’န္တိ မာနံ ဇနေတိ, ‘‘လာဘိမှိ မနာပိကာနံ သဒ္ဒါနံ။ပေ.။ ဂန္ဓာနံ။ ရသာနံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာန’’န္တိ မာနံ ဇနေတိ။ ဆဗ္ဗိဓေန မာနော – စက္ခုသမ္ပဒါယ မာနံ ဇနေတိ, သောတသမ္ပဒါယ။ပေ.။ ဃာနသမ္ပဒါယ။ ဇိဝှာသမ္ပဒါယ။ ကာယသမ္ပဒါယ။ မနောသမ္ပဒါယ မာနံ ဇနေတိ။ သတ္တဝိဓေန မာနော – အတိမာနော, မာနာတိမာနော, ဩမာနော, သဒိသမာနော, အဓိမာနော, အသ္မိမာနော, မိစ္ဆာမာနော။ အဋ္ဌဝိဓေန မာနော – လာဘေန မာနံ ဇနေတိ, အလာဘေန ဩမာနံ ဇနေတိ, ယသေန မာနံ ဇနေတိ, အယသေန ဩမာနံ ဇနေတိ, ပသံသာယ မာနံ ဇနေတိ, နိန္ဒာယ ဩမာနံ ဇနေတိ, သုခေန မာနံ ဇနေတိ, ဒုက္ခေန ဩမာနံ ဇနေတိ။ နဝဝိဓေန မာနော – သေယျဿ ‘‘သေယျောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, သေယျဿ ‘‘သဒိသောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, သေယျဿ ‘‘ဟီနောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, သဒိသဿ ‘‘သေယျောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, သဒိသဿ ‘‘သဒိသောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, သဒိသဿ ‘‘ဟီနောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, ဟီနဿ ‘‘သေယျောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, ဟီနဿ ‘‘သဒိသောဟမသ္မီ’’တိ မာနော, ဟီနဿ ‘‘ဟီနောဟမသ္မီ’’တိ မာနော။ ဒသဝိဓေန မာနော – ဣဓေကစ္စော မာနံ ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ ယော ဧဝရူပေါ မာနော မညနာ မညိတတ္တံ ဥန္နတိ ဥန္နာမော ဓဇော သမ္ပဂ္ဂါဟော ကေတုကမျတာ စိတ္တဿ – အယံ ဝုစ္စတိ မာနော။

မာနဉ္စ ပရိဇာနေယျာတိ။ မာနံ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနေယျ – ဉာတပရိညာယ, တီရဏပရိညာယ, ပဟာနပရိညာယ။ ကတမာ ဉာတပရိညာ? မာနံ ဇာနာတိ အယံ ဧကဝိဓေန မာနော – ယာ စိတ္တဿ ဥန္နတိ။ အယံ ဒုဝိဓေန မာနော – အတ္တုက္ကံသနမာနော ပရဝမ္ဘနမာနော။ပေ.။ အယံ ဒသဝိဓေန မာနော – ဣဓေကစ္စော မာနံ ဇနေတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာတိ ဇာနာတိ ပဿတိ – အယံ ဉာတပရိညာ။

ကတမာ တီရဏပရိညာ? ဧဝံ ဉာတံ ကတွာ မာနံ တီရေတိ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော။ပေ.။ နိဿရဏတော တီရေတိ – အယံ တီရဏပရိညာ။

ကတမာ ပဟာနပရိညာ? ဧဝံ တီရယိတွာ မာနံ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တိံ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ – အယံ ပဟာနပရိညာ။ **မာနဉ္စ ပရိဇာနေယျာ**တိ မာနံ ဣမာဟိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနေယျာတိ – မာနဉ္စ ပရိဇာနေယျ။

သာဟသာ ဝိရတော စရေတိ။ ကတမာ သာဟသာ စရိယာ? ရတ္တဿ ရာဂစရိယာ သာဟသာ စရိယာ, ဒုဋ္ဌဿ ဒောသစရိယာ သာဟသာ စရိယာ, မူဠှဿ မောဟစရိယာ သာဟသာ စရိယာ, ဝိနိဗဒ္ဓဿ မာနစရိယာ သာဟသာ စရိ

ယာ, ပရာမဋ္ဌသ္သ ဒိဋ္ဌိစရိယာ သာဟသာ စရိယာ, ဝိက္ခေပဂတဿ ဥဒ္ဓစ္စစရိယာ သာဟသာ စရိယာ, အနိဋ္ဌင်္ဂတဿ ဝိစိကိစ္ဆာစရိယာ သာဟသာ စရိယာ, ထာမဂတဿ အနုသယစရိယာ သာဟသာ စရိယာ – အယံ သာဟသာ စရိယာ။ **သာဟသာ ဝိရတော စရေ**တိ သာဟသာ စရိယာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျ စရေယျ ဝိစရေယျ ဣရိယေယျ ဝတ္တေယျ ပာလေယျ ယပေယျ ယာပေယျာတိ – သာဟသာ ဝိရတော စရေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"မောသဝဇ္ဇေ န နိယ္ယေထ၊ ရူပေ သ္နေဟံ န ကုဗ္ဗယေ။
မာနဉ္စ ပရိဇာနေယျ၊ သာဟသာ ဝိရတော စရေ"တိ။

၁၇၉. **ပုရာဏံ နာဘိနန္ဒေယျ၊ နဝေ ခန္တိံ န ကုဗ္ဗယေ** [ခန္တိမကုဗ္ဗယေ (ဗဟူသု)]။
ဟီယမာနေ န သောစေယျ၊ အာကာသံ [အာကသ္သံ (သျာ.)] **န သိတော သိယာ**။

ပုရာဏံ နာဘိနန္ဒေယျာတိ။ ပုရာဏံ ဝုစ္စတိ အတီတာ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏာ။ အတီတေ သင်္ခါရေ တဏှာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန နာဘိနန္ဒေယျ နာဘိဝဒေယျ န အဇ္ဈောသေယျ, အဘိနန္ဒနံ အဘိဝဒနံ အဇ္ဈောသာနံ ဂါဟံ ပရာမာသံ အဘိနိဝေသံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ – ပုရာဏံ နာဘိနန္ဒေယျ။

နဝေ ခန္တိံ န ကုဗ္ဗယေတိ။ နဝါ ဝုစ္စန္တိ ပစ္စုပ္ပန္နာ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏာ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ သင်္ခါရေ တဏှာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန ခန္တိံ န ကရေယျ ဆန္ဒံ န ကရေယျ ပေမံ န ကရေယျ ရာဂံ န ကရေယျ န ဇနေယျ န သဉ္ဇနေယျ န နိဗ္ဗတ္တေယျ နာဘိနိဗ္ဗတ္တေယျာတိ – နဝေ ခန္တိံ န ကုဗ္ဗယေ။

ဟီယမာနေ န သောစေယျာတိ။ ဟီယမာနေ ဟာယမာနေ ပရိဟာယမာနေ ဝေမာနေ ဝိဂစ္ဆမာနေ အန္တရဓာယမာနေ န သောစေယျ န ကိလမေယျ န ပရာမသေယျ န ပရိဒေဝေယျ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒေယျ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယျ။ စက္ခုသ္မိံ ဟီယမာနေ ဟာယမာနေ ပရိဟာယမာနေ ဝေမာနေ ဝိဂစ္ဆမာနေ အန္တရဓာယမာနေ, သောတသ္မိံ။ ပေ.။ ဃာနသ္မိံ။ ဇိဝှာယ။ ကာယသ္မိံ။ ရူပသ္မိံ။ သဒ္ဒသ္မိံ။ ဂန္ဓသ္မိံ။ ရသသ္မိံ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗသ္မိံ။ ကုလသ္မိံ။ ဂဏသ္မိံ။ အာဝါသသ္မိံ။ လာဘသ္မိံ။ ယသသ္မိံ။ ပသံသာယ။ သုခသ္မိံ။ စီဝရသ္မိံ။ ပိဏ္ဍပါတသ္မိံ။ သေနာသနသ္မိံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရသ္မိံ ဟီယမာနေ ဟာယမာနေ ပရိဟာယမာနေ ဝေမာနေ ဝိဂစ္ဆမာနေ အန္တရဓာယမာနေ န သောစေယျ န ကိလမေယျ န ပရာမသေယျ န ပရိဒေဝေယျ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒေယျ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယျာတိ – ဟီယမာနေ န သောစေယျ။

အာကာသံ န သိတော သိယာတိ။ အာကာသံ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ကိံကာရဏာ အာကာသံ ဝုစ္စတိ တဏှာ? ယာယ တဏှာယ ရူပံ အာကဿတိ သမာကဿတိ ဂဏှာတိ ပရာမသတိ အဘိနိဝိသတိ, ဝေဒနံ။ပေ.။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ။ ဂတိံ။ ဥပပတ္တိံ။ ပဋိသန္ဓိံ။ ဘဝံ။ သံသာရံ။ ဝဋ္ဋံ အာကဿတိ သမာကဿတိ ဂဏှာတိ ပရာမသတိ အဘိနိဝိသတိ; တံကာရဏာ အာကာသံ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ **အာကာသံ န သိတော သိယာ**တိ။ တဏှာနိဿိတော န သိယာ။ တဏှံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, တဏှာယ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – အာကာသံ န သိတော သိယာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ပုရာဏံ နာဘိနန္ဒေယျ၊ နဝေ ခန္တိံ န ကုဗ္ဗယေ။
ဟီယမာနေ န သောစေယျ၊ အာကာသံ န သိတော သိယာ"တိ။

၁၈၀.ဂေဓံ ဗျူမိ မဟောဃောတိ၊ အာဇဝံ [အာစမံ (သျာ. က.)] ဗျူမိ ဇပ္ပနံ။
အာရမ္မဏံ ပကမ္ပနံ၊ [ပကပ္ပနံ (သျာ. က.)] ကာမပင်္ကော ဒုရစ္စယော။

ဂေဓံ ဗျူမိ မဟောဃောတီ တိ။ ဂေဓော ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ မဟောဃော ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **ဂေဓံ ဗျူမိ မဟောဃောတီ**တိ။ ဂေဓံ “မဟောဃော”တိ ဗျူမိ အာစိက္ခာမိ ဒေသေမိ ပညပေမိ ပဋ္ဌပေမိ ဝိဝရာမိ ဝိဘဇာမိ ဥတ္တာနီကရောမိ ပကာသေမီတိ – ဂေဓံ ဗျူမိ မဟောဃောတိ။

အာဇဝံ ဗျူမိ ဇပ္ပန န္တိ။ အာဇဝ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ဇပ္ပနာပိ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ **အာဇဝံ ဗျူမိ ဇပ္ပန**န္တိ အာဇဝံ “ဇပ္ပနာ”တိ ဗျူမိ အာစိက္ခာမိ။ပေ.။ ဥတ္တာနီကရောမိ ပကာသေမီတိ – အာဇဝံ ဗျူမိ ဇပ္ပနံ။

အာရမ္မဏံ ပကမ္ပန န္တိ။ အာရမ္မဏမ္ပိ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ပကမ္ပနာပိ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလန္တိ – အာရမ္မဏံ ပကမ္ပနံ။

ကာမပင်္ကော ဒုရစ္စယော တိ။ ကာမပင်္ကော ကာမကဒ္ဒမော ကာမကိလေသော ကာမပလိပေါ ကာမပလိဗောဓော [ကာမပလိရောဓော (သီ. က.)] ဒုရစ္စယော ဒုရတိဝတ္တော ဒုတ္တရော ဒုပ္ပတရော ဒုသ္သမတိက္ကမော ဒုဗ္ဗီတိဝတ္တောတိ – ကာမပင်္ကော ဒုရစ္စယော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> “ဂေဓံ ဗျူမိ မဟောဃောတိ၊ အာဇဝံ ဗျူမိ ဇပ္ပနံ။
> အာရမ္မဏံ ပကမ္ပနံ၊ ကာမပင်္ကော ဒုရစ္စယော”တိ။

၁၈၁.သစ္စာ အဝေါက္ကမံ မုနိ၊ ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော။
သဗ္ဗံ သော ပဋိနိဿဇ္ဇ၊ သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ။

သစ္စာ အဝေါက္ကမံ မုနီ တိ။ သစ္စဝါစာယ အဝေါက္ကမန္တော, သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ အဝေါက္ကမန္တော, အရိယာ အဋ္ဌင်္ဂိကာ မဂ္ဂါ အဝေါက္ကမန္တော။ **မုနီ**တိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနီတိ – သစ္စာ အဝေါက္ကမံ မုနိ။

ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော တိ။ ထလံ ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခာရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ **ဗြာဟ္မဏော** တိ သတ္တန္နံ ဓမ္မာနံ ဗာဟိတတ္တာ ဗြာဟ္မဏော။ပေ.။ အသိတော တာဒိ ပဝုစ္စတေ သ ဗြဟ္မာ။ **ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော** တိ။ ထလေ တိဋ္ဌတိ ဒီပေ တိဋ္ဌတိ တာဏေ တိဋ္ဌတိ လေဏေ တိဋ္ဌတိ သရဏေ တိဋ္ဌတိ အဘယေ တိဋ္ဌတိ အစ္စုတေ တိဋ္ဌတိ အမတေ တိဋ္ဌတိ နိဗ္ဗာနေ တိဋ္ဌတီတိ – ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော။

သဗ္ဗံ သော ပဋိနိဿဇ္ဇာ တိ။ သဗ္ဗံ ဝုစ္စတိ ဒွါဒသာယတနာနိ – စက္ခုဉ္စေဝ ရူပာ စ ။ပေ.။ မနော စေဝ ဓမ္မာ စ။ ယတော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု ဆန္ဒရာဂေါ ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော, ဧတ္တာဝတာပိ သဗ္ဗံ စတ္တံ ဟောတိ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ။ ယတော တဏှာ စ ဒိဋ္ဌိ စ မာနော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, ဧတ္တာဝတာပိ သဗ္ဗံ စတ္တံ ဟောတိ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ။ ယတော ပုညာဘိသင်္ခါရော စ အပုညာဘိသင်္ခါရော စ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ

အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, ဧတ္တာဝတာပိ သဗ္ဗံ စတ္တံ ဟောတိ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌန္တိ – သဗ္ဗံ သော ပ ဋိနိဿဇ္ဇ။

သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတီ တိ။ သော သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ ဝုစ္စတိ ကထီယတိ ဘဏီယတိ ဒီပီယတိ ဝောဟရီယတီတိ – သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "သစ္စာ အဝောက္ကမ္မ မုနိ၊ ထလေ တိဋ္ဌတိ ဗြာဟ္မဏော။
> သဗ္ဗံ သော ပဋိနိဿဇ္ဇ၊ သ ဝေ သန္တောတိ ဝုစ္စတီ"တိ။

၁၈၂.**သ ဝေ ဝိဒ္ဒါ** [ဝိဒွါ (သျာ.)] **သ ဝေဒဂူ၊ ဉတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော။**
သမ္မာ သော လောကေ ဣရိယာနော၊ န ပိဟေတီဓ ကဿစိ။

သ ဝေ ဝိဒ္ဒါ သ ဝေဒဂူတိ။ **ဝိဒ္ဒါ**တိ ဝိဒ္ဒါ ဝိဇ္ဇာဂတော ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီ။ **ဝေဒဂူ**တိ။ ဝေဒာ ဝုစ္စန္တိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ။ပေ.။ သဗ္ဗဝေဒနာသု ဝီတရာဂေ သဗ္ဗဝေဒမတိစ္စ ဝေဒဂူ သောတိ – သ ဝေ ဝိဒ္ဒါ သ ဝေဒဂူ။

ဉတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော တိ။ **ဉတွာ**တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ"တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ, "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ"တိ။ပေ.။ "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ ဉတွာ ဇာနိတွာ တုလယိတွာ တီရယိတွာ ဝိဘာဝယိတွာ ဝိဘူတံ ကတွာ။ **အနိဿိတော** တိ ဒွေ နိဿယာ – တဏှာနိဿယော စ ဒိဋ္ဌိနိဿယော စ။ပေ.။ အယံ တဏှာနိဿယော။ပေ.။ အယံ ဒိဋ္ဌိနိဿယော။ တဏှာနိဿယံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိနိဿယံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ စက္ခုံ အနိဿိတော၊ သောတံ အနိဿိတော၊ ဃာနံ အနိဿိတော။ပေ.။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အနိဿိတော အနလ္လီနော အနုပဂတော အနဇ္ဈောသိတော အနဓိမုတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဉတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော။

သမ္မာ သော လောကေ ဣရိယာနောတိ။ ယတော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု ဆန္ဒရာဂေါ ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော, ဧတ္တာဝတာပိ သမ္မာ သော လောကေ စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ။ပေ.။ ယတော ပုညာဘိသင်္ခါရော စ အပုညာဘိသင်္ခါရော စ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, ဧတ္တာဝတာပိ သမ္မာ သော လောကေ စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတီတိ – သမ္မာ သော လောကေ ဣရိယာနော။

န ပိဟေတီဓ ကဿစီ တိ။ **ပိဟာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ ပိဟာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ကဿစိ န ပိဟေတိ ခတ္တိယဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဝေဿဿ ဝါ သုဒ္ဒဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါတိ – န ပိဟေတီဓ ကဿစိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> "သ ဝေ ဝိဒ္ဒါ သ ဝေဒဂူ၊ ဉတွာ ဓမ္မံ အနိဿိတော။
> သမ္မာ သော လောကေ ဣရိယာနော၊ န ပိဟေတီဓ ကဿစီ"တိ။

၁၈၃.**ယောဓ ကာမေ အစ္စတရိ၊ သင်္ဂံ လောကေ ဒုရစ္စယံ။**
န သော သောစတိ နာဇ္ဈေတိ၊ ဆိန္နသောတော အဗန္ဓနော။

ယောဓ ကာမေ အစ္စတရိ, သင်္ဂံ လောကေ ဒုရစ္စယန္တိ။ **ယော**တိ ယော ယာဒိသော ယထာယုတ္တော ယထာဝိဟိတော ယထာပကာရော ယံ ဌာနပ္ပတ္တော ယံ ဓမ္မသမန္နာဂတော ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မနုဿော ဝါ။ **ကာမာ**တိ ဥဒ္ဒါနတော ဒွေ ကာမာ – ဝတ္ထုကာမာ စ ကိလေသကာမာ စ။ပေ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝတ္ထုကာမာ။ပေ။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ကိလေသကာမာ။ **သင်္ဂါ**တိ သတ္တ သင်္ဂါ – ရာဂသင်္ဂေါ, ဒောသသင်္ဂေါ, မောဟသင်္ဂေါ, မာနသင်္ဂေါ, ဒိဋ္ဌိသင်္ဂေါ, ကိလေသသင်္ဂေါ, ဒုစ္စရိတသင်္ဂေါ။ **လောကေ**တိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေ။ **သင်္ဂံ လောကေ ဒုရစ္စယ**န္တိ။ ယော ကာမေ စ သင်္ဂေ စ လောကေ ဒုရစ္စယေ ဒုရတိဝတ္တေ ဒုတ္တရေ ဒုပ္ပတရေ ဒုဿမတိက္ကမေ ဒုဗ္ဗီတိဝတ္တေ အတရိ ဥတ္တရိ ပတရိ သမတိက္ကမိ ဝီတိဝတ္တယီတိ – ယောဓ ကာမေ အစ္စတရိ, သင်္ဂံ လောကေ ဒုရစ္စယံ။

န သော သောစတိ နာဇ္ဈေတီတိ။ ဝိပရိဏတံ ဝါ ဝတ္ထုံ န သောစတိ, ဝိပရိဏတသ္မိံ ဝါ ဝတ္ထုသ္မိံ န သောစတိ။ "စက္ခု မေ ဝိပရိဏတ"န္တိ န သောစတိ။ပေ။ သောတံ မေ။ ဃာနံ မေ။ ဇိဝှာ မေ။ ကာယော မေ။ ရူပါ မေ။ သဒ္ဒါ မေ။ ဂန္ဓာ မေ။ ရသာ မေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ မေ။ ကုလံ မေ။ ဂဏော မေ။ အာဝါသော မေ။ လာဘော မေ။ ယသော မေ။ ပသံသာ မေ။ သုခံ မေ။ စီဝရံ မေ။ ပိဏ္ဍပါတော မေ။ သေနာသနံ မေ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ မေ။ မာတာ မေ။ ပိတာ မေ။ ဘာတာ မေ။ ဘဂိနီ မေ။ ပုတ္တော မေ။ ဓီတာ မေ။ မိတ္တာ မေ။ အမစ္စာ မေ။ ဉာတီ မေ။ "သာလောဟိတာ မေ ဝိပရိဏတာ"တိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ – န သော သောစတိ။ **နာဇ္ဈေတီ**တိ နဇ္ဈေတိ န အဇ္ဈေတိ န ဥပနိဇ္ဈာယတိ န နိဇ္ဈာယတိ န ပဇ္ဈာယတိ။ အထ ဝါ န ဇာယတိ န ဇီယ္ယတိ န မိယ္ယတိ န စဝတိ န ဥပပဇ္ဇတီတိ – နာဇ္ဈေတီတိ – န သော သောစတိ နာဇ္ဈေတိ။

ဆိန္နသောတော အဗန္ဓနောတိ။ သောတံ ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ သောတာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ။ပေ။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ ဆိန္နသောတော။ **အဗန္ဓနော**တိ ရာဂဗန္ဓနံ ဒောသဗန္ဓနံ မောဟဗန္ဓနံ မာနဗန္ဓနံ ဒိဋ္ဌိဗန္ဓနံ ကိလေသဗန္ဓနံ ဒုစ္စရိတဗန္ဓနံ, ယဿေတေ ဗန္ဓနာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ။ပေ။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အဗန္ဓနောတိ – ဆိန္နသောတော အဗန္ဓနော။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ယောဓ ကာမေ အစ္စတရိ၊ သင်္ဂံ လောကေ ဒုရစ္စယံ။
န သော သောစတိ နာဇ္ဈေတိ၊ ဆိန္နသောတော အဗန္ဓနော"တိ။

၁၈၄. ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ၊ ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ။
မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ၊ ဥပသန္တော စရိဿသိ။

ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟီတိ။ အတီတေ သင်္ခါရေ အာရဗ္ဘ ယေ ကိလေသာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ တေ ကိလေသေ သောသေဟိ ဝိသောသေဟိ သုက္ခာပေဟိ ဝိသုက္ခာပေဟိ အဗီဇံ ကရောဟိ ပဇဟ ဝိနောဒေဟိ ဗျန္တိံ ကရောဟိ အနဘာဝံ ဂမေဟီတိ။ ဧဝမ္ပိ ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ။ အထ ဝါ ယေ အတီတာ ကမ္မာဘိသင်္ခါရာ အဝိပက္ကဝိပါကာ တေ ကမ္မာဘိသင်္ခါရေ သောသေဟိ ဝိသောသေဟိ သုက္ခာပေဟိ ဝိသုက္ခာပေဟိ အဗီဇံ ကရောဟိ ပဇဟ ဝိနောဒေဟိ ဗျန္တိံ ကရောဟိ အနဘာဝံ ဂမေဟီတိ။ ဧဝမ္ပိ ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ။

ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနန္တိ။ ပစ္ဆာ ဝုစ္စတိ အနာဂတံ။ အနာဂတေ သင်္ခါရေ အာရဗ္ဘ ယာနိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ ရာဂကိဉ္စနံ ဒောသကိဉ္စနံ မောဟကိဉ္စနံ မာနကိဉ္စနံ ဒိဋ္ဌိကိဉ္စနံ ကိလေသကိဉ္စနံ ဒုစ္စရိတကိဉ္စနံ, ဣမာနိ ကိဉ္စနာနိ [ဣမေ ကိဉ္စနာ (က.) ပဿ ဒီ. နိ. ၃.၃၀၅] တုယှံ မာ အဟု မာ အကာသိ မာ ဇနေသိ မာ သဉ္ဇနေသိ မာ နိဗ္ဗတ္တေသိ မာ အဘိနိဗ္ဗတ္တေသိ ပဇဟ ဝိနောဒေဟိ ဗျန္တိံ ကရောဟိ အနဘာဝံ ဂမေဟီတိ – ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ။

မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသီတိ။ မဇ္ဈံ ဝုစ္စတိ ပစ္စုပ္ပန္နာ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏာ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ သင်္ခါရေ တဏှာဝသေန ဒိဋ္ဌိဝသေန န ဂဟေဿသိ န ဥဂ္ဂဟေဿသိ န ဂဏှိဿသိ န ပရာမသိဿသိ နာဘိနန္ဒိဿသိ နာဘိစရိဿသိ န အဇ္ဈောသိဿသိ, အဘိနန္ဒနံ အဘိဝဒနံ အဇ္ဈောသာနံ ဂါဟံ ပရာမာသံ အဘိနိဝေသံ ပဇဟိဿသိ ဝိနောဒေဿသိ ဗျန္တိံ ကရိဿသိ အနဘာဝံ ဂမေဿသီတိ – မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ။

ဥပသန္တော စရိဿသီတိ။ ရာဂဿ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဥပသမိတတ္တာ, ဒောသဿ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဥပသမိတတ္တာ။ပေ.။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဥပသမိတတ္တာ ဝူပသမိတတ္တာ ဝိဇ္ဈာတတ္တာ နိဗ္ဗုတတ္တာ ဝိဂတတ္တာ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓော စရိဿသိ ဝိဟရိဿသိ ဣရိယိဿသိ ဝတ္တိဿသိ ပာလိဿသိ ယပိဿသိ ယာပိဿသီတိ – ဥပသန္တော စရိဿသိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ, ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္စနံ။
မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ, ဥပသန္တော စရိဿသီ"တိ။

၁၈၅. **သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ, ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
အသတာ စ န သောစတိ, သ ဝေ လောကေ န ဇီယတိ။**

သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ, ယဿ နတ္ထိ မမာယိတန္တိ။ **သဗ္ဗသော**တိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အသေသံ နိဿေသံ ပရိယာဒိယနဝစနမေတံ – သဗ္ဗသောတိ။ **နာမ**န္တိ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ။ **ရူပ**န္တိ စတ္တာရော စ မဟာဘူတာ, စတုန္နဉ္စ မဟာဘူတာနံ ဥပာဒာယ ရူပံ။ **ယဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ **မမာယိတ**န္တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ **သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ, ယဿ နတ္ထိ မမာယိတ**န္တိ သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ မမတ္တာ ယဿ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ, ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။

အသတာ စ န သောစတီတိ။ ဝိပရိဏတံ ဝာ ဝတ္ထုံ န သောစတိ, ဝိပရိဏတသ္မိံ ဝာ ဝတ္ထုသ္မိံ န သောစတိ။ "စက္ခု မေ ဝိပရိဏတ"န္တိ န သောစတိ, သောတံ မေ။ ဃာနံ မေ။ ဇိဝှာ မေ။ ကာယော မေ။ ရူပါ မေ။ သဒ္ဒါ မေ။ ဂန္ဓာ မေ။ ရသာ မေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ မေ။ ကုလံ မေ။ ဂဏော မေ။ အာဝါသော မေ။ လာဘော မေ။ပေ.။ "သာလောဟိတာ မေ ဝိပရိဏတာ"တိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ အသတာ စ န သောစတိ။

အထ ဝါ အသတာယ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ အသတာ စ န သောစတိ။ အထ ဝါ စက္ခုရောဂေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော။ပေ.။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ အသတာ စ န သောစတိ။ အထ ဝါ အသန္တေ အသံဝိဇ္ဇမာနေ အနုပလဗ္ဘမာနေ "အဟု ဝတ မေ, တံ ဝတ မေ နတ္ထိ , သိယာ ဝတ မေ, တံ ဝတာဟံ န လဘာမီ"တိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ။ ဧဝမ္ပိ အသတာ စ န သောစတိ။

သ ဝေ လောကေ န ဇီယတီတိ။ ယဿ "မယှံ ဝါ ဣဒံ ပရေသံ ဝါ ဣဒ"န္တိ ကိဉ္စိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ အတ္ထိ, တဿ ဇာနိ အတ္ထိ။

ဘာသိတမ္ပိ ဟေတံ –

“ဇီနော [ဇိဏ္ဏော (သီ.)၊ ဇိန္နော (သျာ.)] ရထသ္မံ [ရထသ္မေ (သီ.) ပဉ္စကနိပာတေ (အာဒိမှာ) မဏိကုဏ္ဍလဇာတကဋ္ဌကထာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] မဏိကုဏ္ဍလေ စ၊ ပုတ္တေ စ ဒါရေ စ တထေဝ ဇီနော။
သဗ္ဗေသု ဘောဂေသု အသေဝိတေသု၊ ကသ္မာ န သန္တပ္ပသိ သောကကာလေ။

“ပုဗ္ဗေဝ မစ္စံ ဝိဇဟန္တိ ဘောဂါ၊ မစ္စော ဓနေ ပုဗ္ဗတရံ ဇဟာတိ။
အသဿတာ [အသဿကာ (သီ.)၊ အဿကာ (သျာ.)] ဘာဝိနော ကာမကာမိ၊ တသ္မာ န သောစာမဟံ သောကကာလေ။

“ဥဒေတိ အာပူရတိ ဝေတိ စန္ဒော၊ အတ္ထံ တပေတွာန [အတ္ထံ ဂမိတွာန (ဗဟူသု)] ပလေတိ သူရိယော။
ဝိဒိတာ မယာ သတ္တုက လောကဓမ္မာ၊ တသ္မာ န သောစာမဟံ သောကကာလေ”တိ။

ယဿ “မယှံ ဝါ ဣဒံ ပရေသံ ဝါ ဣဒ”န္တိ ကိဉ္စိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ နတ္ထိ, တဿ ဇာနိ နတ္ထိ။ ဘာသိတမ္ပိ ဟေတံ – “‘နန္ဒသိ, သမဏာ’တိ။ ‘ကိံ လဒ္ဓာ, အာဝုသော’တိ? ‘တေန ဟိ, သမဏ, သောစသီ’တိ။ ‘ကိံ ဇီယိတ္ထ, အာဝုသော’တိ? ‘တေန ဟိ, သမဏ, နေဝ နန္ဒသိ န သောစသီ’တိ။ ‘ဧဝမာဝုသော’”တိ။

“စိရဿံ ဝတ ပဿာမ၊ ဗြာဟ္မဏံ ပရိနိဗ္ဗုတံ။
အနန္ဒိံ အနီဃံ ဘိက္ခုံ၊ တိဏ္ဏံ လောကေ ဝိသတ္တိက”န္တိ။

သ ဝေ လောကေ န ဇီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ၊ ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
အသတာ စ န သောစတိ၊ သ ဝေ လောကေ န ဇီယတီ”တိ။

၁၈၆. ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ၊ ပရေသံ ဝါပိ ကိဉ္စနံ။
မမတ္တံ သော အသံဝိန္ဒံ၊ နတ္ထိ မေ တိ န သောစတိ။

ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ ဝါပိ ကိဉ္စနန္တိ။ **ယဿာ**တိ အရဟတော ခီဏာသဝဿ။ ယဿ “မယှံ ဝါ ဣဒံ ပရေသံ ဝါ ဣဒ”န္တိ ကိဉ္စိ ရူပဂတံ ဝေဒနာဂတံ သညာဂတံ သင်္ခါရဂတံ ဝိညာဏဂတံ ဂဟိတံ ပရာမဋ္ဌံ အဘိနိဝိဋ္ဌံ အဇ္ဈောသိတံ အဓိမုတ္တံ နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇတိ နုပလဗ္ဘတိ, ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ ဝူပသန္တံ ပဋိပဿဒ္ဓံ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကံ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎန္တိ။ ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ ဝါပိ ကိဉ္စနံ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “နာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကာယော တုမှာကံ, နပိ အညေသံ။ ပုရာဏမိဒံ, ဘိက္ခဝေ, ကမ္မံ အဘိသင်္ခတံ အဘိသဉ္စေတယိတံ ဝေဒနိယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တတြ, ဘိက္ခဝေ, သုတဝါ အရိယသာဝကော ပဋိစ္စသမုပ္ပာဒံ ယေဝ သာဓုကံ ယောနိသော မနသိကရောတိ – ‘ဣတိ ဣမသ္မိံ သတိ ဣဒံ ဟောတိ ဣမဿုပ္ပာဒါ ဣဒံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဣမသ္မိံ အသတိ ဣဒံ န ဟောတိ ဣမဿ နိရောဓာ ဣဒံ နိရုဇ္ဈတိ, ယဒိဒံ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော။ပေ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ’”တိ။ ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ ဝါပိ ကိဉ္စနံ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ –

“သုညတော လောကံ အဝေက္ခဿု၊ မောဃရာဇ သဒါ သတော။
အတ္တာနုဒိဋ္ဌိံ ဦဟစ္စ [ဥဟစ္စ (က.) သု. နိ. ၁၁၂၅] ၊ ဧဝံ မစ္စုတရော သိယာ။
ဧဝံ လောကံ အဝေက္ခန္တံ၊ မစ္စုရာဇာ န ပဿတီ”တိ။

ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။

ဝုတ္တမ္ပိ ဟေတံ ဘဂဝတာ – “ယံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။ ဝေဒနာ။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။ တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ဣမသ္မိံ ဇေတဝနေ တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ, တံ ဇနော ဟရေယျ တ ဍဟေယျ [ဒဟေယျ (သီ. က.) သံ. နိ. ၃.၃၃] တ ယထာပစ္စယံ တ ကရေယျ, အပိ နု တုမှာကံ ဧဝမဿ – ‘အမှေ ဇနော ဟရတိ တ ဍဟတိ တ ယထာပစ္စယံ တ ကရောတီ’”တိ? “နော ဟေတံ, ဘန္တေ”။ “တံ ကိဿ ဟေတု”? “န ဟိ နော ဧတံ, ဘန္တေ, အတ္တာ တ အတ္တနိယံ တ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ယံ န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။ ကိဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ? ရူပံ, ဘိက္ခဝေ, န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ။ ဝေဒနာ။ သညာ။ သင်္ခါရာ။ ဝိညာဏံ န တုမှာကံ, တံ ပဇဟထ။ တံ တေ ပဟီနံ ဒီဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတီ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။ ဘာသိတမ္ပိ ဟေတံ –

“သုဒ္ဓဓမ္မသမုပ္ပာဒံ, သုဒ္ဓသင်္ခါရသန္တတိံ။
ပဿန္တဿ ယထာဘူတံ, န ဘယံ ဟောတိ ကမဏိ။

“တိဏကဋ္ဌသမံ လောကံ, ယအာ ပညာယ ပဿတိ။
နာညံ ပတ္ထယတေ ကိဉ္စိ, အညတြ အပ္ပဋိသန္ဓိယာ”တိ [ပဋိသန္ဓိယာတိ (သီ.)]။

ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။ ဝဇိရာ ဘိက္ခုနီ မာရံ ပါပိမန္တံ ဧတဒတေစ –

“ကံ နု သတ္တောတိ ပစ္စေသိ, မာရ ဒိဋ္ဌိဂတံ နု တေ။
သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇောယံ, နယိဓ သတ္တုပလဗ္ဘတိ။

“ယထာ ဟိ [ယထာပိ (ဗဟူသု) သံ. နိ. ၁.၁၇၁] အင်္ဂသမ္ဘာရာ, ဟောတိ သဒ္ဒော ရထော ဣတိ။
ဧဝံ ခန္ဓေသု သန္တေသု, ဟောတိ သတ္တောတိ သမ္မုတိ [သမ္မတိ (သျာ.)] ။

“ဒုက္ခမေဝ ဟိ သမ္ဘောတိ, ဒုက္ခံ တိဋ္ဌတိ ဝေတိ စ။
နာညတြ ဒုက္ခာ သမ္ဘောတိ, နာညံ ဒုက္ခာ နိရုဇ္ဈတီ”တိ။

ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။ ဝုတ္တဉ္စေဟေတံ ဘဂဝတာ

“ဧဝမေဝ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ရူပံ သမန္နေသတိ ယာဝတာ ရူပဿ ဂတိ, ဝေဒနံ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ သမန္နေသတိ ယာဝတာ ဝိညာဏဿ ဂတိ။ တဿ ရူပံ သမန္နေသတော ယာဝတာ ရူပဿ ဂတိ, ဝေဒနံ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ သမန္နေသတော ယာဝတာ ဝိညာဏဿ ဂတိ , ယမ္ပိဿ တံ ဟောတိ ‘အဟ’န္တိ တ ‘မမ’န္တိ တ, ‘အသ္မီ’တိ တ, တမ္ပိ တဿ န ဟောတီ”တိ။ ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။

အာယသ္မာ, အာနန္ဒော, ဘဂဝန္တံ ဧတဒတေစ – “‘သုညော လောကော, သုညော လောကော’တိ, ဘန္တေ, ဝုစ္စတိ။ ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ, ဘန္တေ, သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတီ”တိ? “ယသ္မာ ခေါ, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ, တသ္မာ သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ? စက္ခု ခေါ, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ။ ရူပါ သုညာ, စက္ခုဝိညာဏံ သုညံ, စက္ခုသမ္ဖဿော သုညော, ယမိဒံ စက္ခုသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ သုညံ။ သောတံ သုညံ။ သဒ္ဒါ သုညာ။ ဃာနံ သုညံ။ ဂန္ဓာ သုညာ။ ဇိဝှာ သုညာ။ ရသာ သုညာ။ ကာယော သုညော။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ သုညာ။ မနော သုညော။ ဓမ္မာ သုညာ။ မနောဝိညာဏံ သုညံ။ မနောသမ္ဖဿော သုညော, ယမိဒံ မနောသမ္ဖဿပစ္စယာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဝေဒယိတံ သုခံ တ ဒုက္ခံ

တ အဒုက္ခမသုခံ တ တမ္ပိ သုညံ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ။ ယသ္မာ ခော, အာနန္ဒ, သုညံ အတ္တေန တ အတ္တနိယေန တ, တသ္မာ သုညော လောကောတိ ဝုစ္စတီ''တိ။ ဧဝမ္ပိ ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ, ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။

မမတ္တံ သော အသံဝိန္ဒံ န္တိ။ **မမတ္တာ** တိ ဒွေ မမတ္တာ – တဏှာမမတ္တဉ္စ ဒိဋ္ဌိမမတ္တဉ္စ။ပေ.။ ဣဒံ တဏှာမမတ္တံ။ပေ.။ ဣဒံ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ။ တဏှာမမတ္တံ ပဟာယ ဒိဋ္ဌိမမတ္တံ ပဋိနိဿဇ္ဇိတွာ မမတ္တံ အဝိန္ဒန္တော အသံဝိန္ဒန္တော အနဓိဂစ္ဆန္တော အပ္ပဋိလဘန္တောတိ – မမတ္တံ သော အသံဝိန္ဒံ။

နတ္ထိ မေတိ န သောစတီတိ။ ဝိပရိဏတံ တ ဝတ္ထုံ န သောစတိ, ဝိပရိဏတသ္မိံ တ ဝတ္ထုသ္မိံ န သောစတိ။ ''စက္ခု မေ ဝိပရိဏတ''န္တိ န သောစတိ, ''သောတံ မေ။ပေ.။ သာလောဟိတာ မေ ဝိပရိဏတာ''တိ န သောစတိ န ကိလမတိ န ပရိဒေဝတိ န ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒတိ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတီတိ – နတ္ထိ မေတိ န သောစတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''ယဿ နတ္ထိ ဣဒံ မေတိ၊ ပရေသံ တပိ ကိဉ္စနံ။
> မမတ္တံ သော အသံဝိန္ဒံ၊ နတ္ထိ မေတိ န သောစတီ''တိ။

၁၈၇. အနိဋ္ဌုရီ အနနုဂိဒ္ဓေါ၊ အနေဇော သဗ္ဗဓိ သမော။
တမာနိသံသံ ပဗြူမိ၊ ပုစ္ဆိတော အဝိကမ္ပိနံ။

အနိဋ္ဌုရီ အနနုဂိဒ္ဓေါ အနေဇော သဗ္ဗဓိ သမော တိ။ ကတမံ နိဋ္ဌုရိယံ? ဣဓေကစ္စော နိဋ္ဌုရိယော ဟောတိ, ပရလာဘသက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာသု ဣဿတိ ဥဿူယတိ [ဥဿုယ္ယတိ (သျာ.), ဥဿုူယတိ (က.)] ဣဿံ ဗန္ဓတိ။ ယံ ဧဝရူပံ နိဋ္ဌုရိယံ နိဋ္ဌုရိယကမ္မံ ဣဿာ ဣဿာယနာ ဣဿာယိတတ္တံ ဥဿူယာ ဥဿူယနာ ဥဿူယိတတ္တံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ နိဋ္ဌုရိယံ။ ယဿေတံ နိဋ္ဌုရိယံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎံ, သော ဝုစ္စတိ အနိဋ္ဌုရီတိ။ **အနနုဂိဒ္ဓေါ** တိ။ ဂေဓော ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသော ဂေဓော ပဟီနော သမုစ္ဆိန္နော။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎော, သော ဝုစ္စတိ အနနုဂိဒ္ဓေါ။ သော ရူပေ အဂိဒ္ဓေါ သဒ္ဒေ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု အဂိဒ္ဓေါ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောသန္နော, ဝီတဂေဓော ဝိဂတဂေဓော စတ္တဂေဓော ဝန္တဂေဓော မုတ္တဂေဓော ပဟီနဂေဓော ပဋိနိဿဋ္ဌဂေဓော, ဝီတရာဂေါ ဝိဂတရာဂေါ စတ္တရာဂေါ ဝန္တရာဂေါ မုတ္တရာဂေါ ပဟီနရာဂေါ ပဋိနိဿဋ္ဌရာဂေါ, နိစ္ဆာတော နိဗ္ဗုတော သီတိဘူတော သုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဗြဟ္မဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရတီတိ – အနိဋ္ဌုရီ အနနုဂိဒ္ဓေါ။

အနေဇော သဗ္ဗဓိ သမော တိ။ **ဧဇာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ ဧဇာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အနေဇော။ ဧဇာယ ပဟီနတ္တာ အနေဇော။ သော လာဘေပိ န ဣဉ္ဇတိ, အလာဘေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ယသေပိ န ဣဉ္ဇတိ, အယသေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ပသံသာယပိ န ဣဉ္ဇတိ, နိန္ဒာယပိ န ဣဉ္ဇတိ, သုခေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ဒုက္ခေပိ န ဣဉ္ဇတိ, န စလတိ န ဝေဓတိ နပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတီတိ – အနေဇော။ **သဗ္ဗဓိ သမော** တိ သဗ္ဗံ ဝုစ္စတိ ဒွါဒသာယတနာနိ။ စက္ခု စေဝ ရူပာ စ။ပေ.။ မနော စေဝ ဓမ္မာ စ။ ယတော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု ဆန္ဒရာဂေါ ပဟီနော ဟောတိ ဥစ္ဆိန္နမူလော တာလာဝတ္ထုကတော အနဘာဝံကတော အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မော, သော ဝုစ္စတိ သဗ္ဗဓိ သမော။ သော သဗ္ဗတ္ထ တာဒိ သဗ္ဗတ္ထ မဇ္ဈတ္တော သဗ္ဗတ္ထ ဥပေက္ခကောတိ – အနေဇော သဗ္ဗဓိ သမော။

တမာနိသံသံ ပဗြူမိ, ပုစ္ဆိတော အဝိကမ္ပိန န္တိ။ အဝိကမ္ပိနံ ပုဂ္ဂလံ ပုဋ္ဌော ပုစ္ဆိတော ယာစိတော အဇ္ဈေသိတော ပသာဒိတော ဣမေ စတ္တာရော အာနိသံသေ ပဗြူမိ။ ယော သော အနိဋ္ဌုရီ အနနုဂိဒ္ဓေါ အနေဇော သဗ္ဗဓိ သမောတိ ဗြူမိ အာစိက္ခာမိ။ပေ.။ ပကာသေမီတိ – တမာနိသံသံ ပဗြူမိ ပုစ္ဆိတော အဝိကမ္ပိနံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အနိဋ္ဌုရိ အနနုဂိဒ္ဓေါ၊ အနေဇော သဗ္ဗဓိ သမော။
တမာနိသံသံ ပဗ္ရူမိ၊ ပုစ္ဆိတော အဝိကမ္ပိနံ”န္တိ။

၁၈၈.**အနေဇဿ ဝိဇာနတော၊ နတ္ထိ ကာစိ နိသင်္ခတိ** [နိသင်္ခိတိ (ဗဟူသု)] ။
ဝိရတော သော ဝိယာရဗ္ဘာ၊ [ဝိယာရမ္ဘာ (ဗဟူသု)] **ခေမံ ပဿတိ သဗ္ဗဓိ။**

အနေဇဿ ဝိဇာနတော တိ။ **ဧဇာ** ဝုစ္စတိ တဏှာ။ ယော ရာဂေါ သာရာဂေါ။ပေ.။ အဘိဇ္ဈာ လောဘော အကုသလမူလံ။ ယဿေသာ ဧဇာ တဏှာ ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာ, သော ဝုစ္စတိ အနေဇော။ ဧဇာယ ပဟီနတ္တာ အနေဇော။ သော လာဘေပိ န ဣဉ္ဇတိ, အလာဘေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ယသေပိ န ဣဉ္ဇတိ, အယသေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ပသံသာယပိ န ဣဉ္ဇတိ, နိန္ဒာယပိ န ဣဉ္ဇတိ, သုခေပိ န ဣဉ္ဇတိ, ဒုက္ခေပိ န ဣဉ္ဇတိ န စလတိ န ဝေဓတိ နပ္ပဝေဓတိ န သမ္ပဝေဓတီတိ – အနေဇဿ။ **ဝိဇာနတော**တိ ဇာနတော အာဇာနတော ဝိဇာနတော ပဋိဝိဇာနတော ပဋိဝိဇ္ဈတော။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ ဇာနတော အာဇာနတော ဝိဇာနတော ပဋိဝိဇာနတော ပဋိဝိဇ္ဈတော, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”တိ။ပေ.။ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ ဇာနတော အာဇာနတော ဝိဇာနတော ပဋိဝိဇာနတော ပဋိဝိဇ္ဈတောတိ – အနေဇဿ ဝိဇာနတော။

နတ္ထိ ကာစိ နိသင်္ခတီ တိ။ **နိသင်္ခတိယော** ဧ ဝုစ္စန္တိ ပုညာဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။ ယတော ပုညာဘိသင်္ခါရော စ အပုညာဘိသင်္ခါရော စ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, ဧတ္တာဝတာ နိသင်္ခတိယော နတ္ထိ န သန္တိ န သံဝိဇ္ဇန္တိ နုပလဗ္ဘန္တိ, ပဟီနာ သမုစ္ဆိန္နာ ဝူပသန္တာ ပဋိပဿဒ္ဓာ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ – နတ္ထိ ကာစိ နိသင်္ခတိ။

ဝိရတော သော ဝိယာရဗ္ဘာ တိ။ ဝိယာရမ္ဘော ဝုစ္စတိ ပုညာဘိသင်္ခါရော အပုညာဘိသင်္ခါရော အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော။ ယတော ပုညာဘိသင်္ခါရော စ အပုညာဘိသင်္ခါရော စ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော စ ပဟီနာ ဟောန္တိ ဥစ္ဆိန္နမူလာ တာလာဝတ္ထုကတာ အနဘာဝံကတာ အာယတိံ အနုပ္ပာဒဓမ္မာ, ဧတ္တာဝတာ အာရဗ္ဘာ ဝိယာရဗ္ဘာ အာရတော အဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – ဝိရတော သော ဝိယာရဗ္ဘာ။

ခေမံ ပဿတိ သဗ္ဗဓီ တိ။ ဘယကရော ရာဂေါ ဘယကရော ဒေါသော ဘယကရော မောဟော။ပေ.။ ဘယကရာ ကိလေသာ။ ဘယကရဿ ရာဂဿ ပဟီနတ္တာ။ပေ.။ ဘယကရာနံ ကိလေသာနံ ပဟီနတ္တာ သဗ္ဗတ္ထ ခေမံ ပဿတိ သဗ္ဗတ္ထ အဘယံ ပဿတိ သဗ္ဗတ္ထ အနီတိကံ ပဿတိ သဗ္ဗတ္ထ အနုပဒ္ဒဝံ ပဿတိ သဗ္ဗတ္ထ အနုပသဂ္ဂံ ပဿတိ သဗ္ဗတ္ထ အနုပသဋ္ဌတ္တံ [ပဿဒ္ဓံ (သျာ.)] ပဿတီတိ – ခေမံ ပဿတိ သဗ္ဗဓိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အနေဇဿ ဝိဇာနတော၊ နတ္ထိ ကာစိ နိသင်္ခတိ။
ဝိရတော သော ဝိယာရဗ္ဘာ၊ ခေမံ ပဿတိ သဗ္ဗဓီ”တိ။

၁၈၉.**န သမေသု န ဩမေသု၊ န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ။**
သန္တော သော ဝီတမစ္ဆရော၊ [ဝီတမစ္ဆေရော (သီ.)] **နာဒေတိ န နိရဿတိ။** [ဣတိ ဘဂဝါ]

န သမေသု န ဩမေသု, န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနီ တိ။ မုနီတိ။ မောနံ ဝုစ္စတိ ဉာဏံ။ပေ.။ သင်္ဂဇာလမတိစ္စ သော မုနိ။ “သေယျောဟမသ္မီ”တိ ဝာ “သဒိသောဟမသ္မီ”တိ ဝာ “ဟီနောဟမသ္မီ”တိ ဝာ န ဝဒတိ န ကထေတိ န ဘဏတိ န ဒီပယတိ န ဝောဟရတီတိ – န သမေသု န ဩမေသု, န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ။

သန္တော သော ဝီတမစ္ဆရော တိ။ **သန္တော** တိ ရာဂဿ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ သန္တော, ဒေါသဿ။ပေ.။ မောဟဿ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာနံ သန္တတ္တာ သမိတတ္တာ ဝူပသမိတတ္တာ ဝိဇ္ဈာတတ္တာ နိဗ္ဗုတ

တ္တာ ဝိဂတတ္တာ ပဋိပဿဒ္ဓတ္တာ သန္တော ဥပသန္တော ဝူပသန္တော နိဗ္ဗုတော ပဋိပဿဒ္ဓောတိ – သန္တော။
သော **ဝီတမစ္ဆရော** တိ။ ပဉ္စ မစ္ဆရိယာနိ အာဝါသမစ္ဆရိယံ။ပေ.။ ကဟော ဝုစ္စတိ မစ္ဆရိယံ။ ယဿေတံ မစ္ဆရိယံ ပဟီနံ သမုစ္ဆိန္နံ။ပေ.။ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒမုံ, သော ဝုစ္စတိ ဝီတမစ္ဆရော ဝိဂတမစ္ဆရော စတ္တမစ္ဆရော ဝန္တမစ္ဆရော မုတ္တမစ္ဆရော ပဟီနမစ္ဆရော ပဋိနိဿဋ္ဌမစ္ဆရောတိ – သန္တော သော ဝီတမစ္ဆရော။

နာဒေတိ န နိရဿတိ, ဣတိ ဘဂဝါ တိ။ **နာဒေတီ**တိ ရူပံ နာဒိယတိ န ဥပာဒိယတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတိ, ဝေဒနံ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ။ ဂတိံ။ ဥပပတ္တိံ။ ပဋိသန္ဓိံ။ ဘဝံ။ သံသာရံ။ ဝဋ္ဋံ နာဒိယတိ န ဥပာဒိယတိ န ဂဏှာတိ န ပရာမသတိ နာဘိနိဝိသတီတိ – နာဒေတိ။ **န နိရဿတီ** တိ ရူပံ န ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီ ကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ, ဝေဒနံ။ သညံ။ သင်္ခါရေ။ ဝိညာဏံ။ ဂတိံ။ ဥပပတ္တိံ ။ ပဋိသန္ဓိံ။ ဘဝံ။ သံသာရံ။ ဝဋ္ဋံ န ပဇဟတိ န ဝိနောဒေတိ န ဗျန္တီ ကရောတိ န အနဘာဝံ ဂမေတိ။ **ဘဂဝါ**တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ပေ.။ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''န သမေသု န ဩမေသု, န ဥဿေသု ဝဒတေ မုနိ။
> သန္တော သော ဝီတမစ္ဆရော, နာဒေတိ န နိရဿတီ''။ [ဣတိ ဘဂဝါ]

အတ္တဒဏ္ဍသုတ္တနိဒ္ဒေသော ပန္နရသမော။

၁၆. သာရိပုတ္တသုတ္တနိဒ္ဒေသော

အထ သာရိပုတ္တသုတ္တနိဒ္ဒေသံ ဝက္ခတိ –

၁၉၀.န မေ ဒိဋ္ဌော ဣတော ပုဗ္ဗေ၊ [ဣစ္စာယသ္မာ သာရိပုတ္တော]
န သုတော ဥဒ ကဿစိ။
ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ သတ္ထာ၊ တုသိတာ ဂဏိမာဂတော။

န မေ ဒိဋ္ဌော ဣတော ပုဗ္ဗေ တိ။ ဣတော ပုဗ္ဗေ မေ မယာ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော သော ဘဂဝါ ဣမိနာ စက္ခုနာ ဣမိနာ အတ္တဘာဝေန။ ယဒါ ဘဂဝါ တာဝတိံသဘဝနေ ပာရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ ဝဿံဝုတ္ထော [ဝဿံဝုဋ္ဌော (သျာ.)] ဒေဝဂဏပရိဝုတော မဇ္ဈေ မဏိမယေန သောပာဏေန သင်္ကဿနဂရံ ဩတိဏ္ဏော ဣမံ ဒဿနံ ပုဗ္ဗေ န ဒိဋ္ဌောတိ – န မေ ဒိဋ္ဌော ဣတော ပုဗ္ဗေ။

ဣစ္စာယသ္မာ သာရိပုတ္တော တိ။ **ဣစ္စာ** တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – ဣစ္စာတိ။ **အာယသ္မာ** တိ ပိယဝစနံ ဂရုဝစနံ သဂါရဝသပ္ပတိဿဝစနမေတံ – အာယသ္မာတိ။ **သာရိပုတ္တော** တိ တဿ ထေရဿ နာမံ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော နာမံ နာမကမ္မံ နာမဓေယျံ နိရုတ္တိ ဗျဉ္ဇနံ အဘိလာပောတိ – ဣစ္စာယသ္မာ သာရိပုတ္တော။

န သုတော ဥဒ ကဿစီ တိ။ **နာ** တိ ပဋိက္ခေပေါ။ **ဥဒာ** တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – ဥဒာတိ။ **ကဿစီ** တိ ခတ္တိယဿ ဝါ ဗြာဟ္မဏဿ ဝါ ဝေဿဿ ဝါ သုဒ္ဒဿ ဝါ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ ဒေဝဿ ဝါ မနုဿဿ ဝါတိ – န သုတော ဥဒ ကဿစိ။

ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ သတ္ထာ တိ။ ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ မဓုရဝဒေါ ပေမနီယဝဒေါ ဟဒယင်္ဂမဝဒေါ ကရဝီကရုတမဉ္ဇုဃောသော [ကရဝီကရုဒမဉ္ဇုဿရော (သျာ.)] ။ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတော ခေါ ပန တဿ ဘဂဝတော မုခတော ဃောသော နိစ္ဆရတိ – ဝိဿဋ္ဌော စ ဝိညေယျော စ မဉ္ဇု စ သဝနီယော စ ဗိန္ဒု စ အဝိသာရီ စ ဂမ္ဘီရော စ နိန္နာဒီ စ။ ယထာ ပရိသံ ခေါ ပန သော ဘဂဝါ သရေန ဝိညာပေတိ, န အဿ ဗဟိဒ္ဓါ ပရိသာယ ဃောသော နိစ္ဆရတိ, ဗြဟ္မဿရော ခေါ ပန သော ဘဂဝါ ကရဝီကဘာဏီတိ – ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ။

သတ္ထာ တိ သတ္ထာ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော။ ယထာ သတ္ထဝါဟော သတ္တေ ကန္တာရံ တာရေတိ, စောရကန္တာရံ တာရေတိ, ဝါဠကန္တာရံ တာရေတိ, ဒုဗ္ဘိက္ခကန္တာရံ တာရေတိ, နိရုဒကကန္တာရံ တာရေတိ ဥတ္တာရေတိ နိတ္တာရေတိ ပတာရေတိ ခေမန္တဘူမိံ သမ္ပာပေတိ; ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော သတ္တေ ကန္တာရံ တာရေတိ, ဇာတိကန္တာရံ တာရေတိ, ဇရာကန္တာရံ တာရေတိ, ဗျာဓိကန္တာရံ။ပေ.။ မရဏကန္တာရံ။ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသကန္တာရံ တာရေတိ ရာဂကန္တာရံ တာရေတိ ဒောသကန္တာရံ။ မောဟကန္တာရံ။ မာနကန္တာရံ။ ဒိဋ္ဌိကန္တာရံ။ ကိလေသကန္တာရံ။ ဒုစ္စရိတကန္တာရံ တာရေတိ, ရာဂဂဟနံ တာရေတိ, ဒောသဂဟနံ။ မောဟဂဟနံ။ မာနဂဟနံ။ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ။ ကိလေသဂဟနံ။ ဒုစ္စရိတဂဟနံ တာရေတိ ဥတ္တာရေတိ နိတ္တာရေတိ ပတာရေတိ ခေမန္တံ အမတံ နိဗ္ဗာနံ သမ္ပာပေတီတိ ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော။

အထ ဝါ ဘဂဝါ နေတာ ဝိနေတာ အနုနေတာ ပညပေတာ နိဇ္ဈာပေတာ ပေက္ခေတာ ပသာဒေတာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟော။

အထ ဝါ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ, အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ, အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ, မဂ္ဂညူ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒေါ မဂ္ဂါနုဂါ စ ပန ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာတိ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ သတ္ထဝါဟောတိ – ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ သတ္ထာ။

တုသိတာ ဂဏိမာဂတောတိ။ ဘဂဝါ တုသိတကာယာ စဝိတွာ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တောတိ။ ဧဝမ္ပိ တုသိတာ ဂဏိမာဂတော။

အထ ဝါ ဒေဝတာ ဝုစ္စန္တိ တုသိတာ။ တေ တုဋ္ဌာ သန္တုဋ္ဌာ အတ္တမနာ ပမုဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဒေဝလောကတော ဂဏိံ အာဂတောတိ။ ဧဝမ္ပိ တုသိတာ ဂဏိမာဂတော။ အထ ဝါ အရဟန္တော ဝုစ္စန္တိ တုသိတာ။ တေ တုဋ္ဌာ သန္တုဋ္ဌာ အတ္တမနာ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပာ အရဟန္တာနံ ဂဏိံ အာဂတောတိ။ ဧဝမ္ပိ တုသိတာ ဂဏိမာဂတော။ **ဂဏီ** တိ ဂဏီ ဘဂဝါ။ ဂဏာစရိယောတိ ဂဏီ, ဂဏဿ သတ္ထာတိ ဂဏီ, ဂဏံ ပရိဟရတီတိ ဂဏီ, ဂဏံ ဩဝဒတီတိ ဂဏီ, ဂဏံ အနုသာသတီတိ ဂဏီ, ဝိသာရဒေါ ဂဏံ ဥပသင်္ကမတီတိ ဂဏီ, ဂဏဿ [ဂဏော႒ သ (သီ.)] သုဿူသတိ သောတံ ဩဒဟတိ အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတီတိ ဂဏီ, ဂဏံ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေတီတိ ဂဏီ, ဘိက္ခုဂဏဿ ဂဏီ, ဘိက္ခုနိဂဏဿ ဂဏီ, ဥပာသကဂဏဿ ဂဏီ, ဥပာသိကာဂဏဿ ဂဏီ , ရာဇဂဏဿ ဂဏီ, ခတ္တိယဂဏဿ။ ဗြာဟ္မဏဂဏဿ။ ဝေဿဂဏဿ။ သုဒ္ဒဂဏဿ။ ဒေဝဂဏဿ။ ဗြဟ္မဂဏဿ ဂဏီ, သင်္ဃီ ဂဏီ ဂဏာစရိယော။ **အာဂတော**တိ ဥပဂတော သမုပဂတော သမုပပန္နော [သမ္ပတ္တော (သျာ. က.)] သင်္ကဿနဂရန္တိ – တုသိတာ ဂဏိမာဂတော။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

"န မေ ဒိဋ္ဌော ဣတော ပုဗ္ဗေ၊ [ဣစ္စာယသ္မာ သာရိပုတ္တော]
န သုတော ဥဒ ကဿစိ။
ဧဝံ ဝဂ္ဂုဝဒေါ သတ္ထာ၊ တုသိတာ ဂဏိမာဂတော"တိ။

၁၉၁.သဒေဝကဿ လောကဿ၊ ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။
သဗ္ဗံ တမံ ဝိနောဒေတွာ၊ ဧကောဝ ရတိမဇ္ဈဂါ။

သဒေဝကဿ လောကဿာ တိ သဒေဝကဿ လောကဿ သမာရကဿ သဗြဟ္မကဿ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယာတိ – သဒေဝကဿ လောကဿ။

ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ တိ ယထာ ဘဂဝန္တံ တာဝတိံသဘဝနေ ပာရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ နိသိန္နံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဒေဝတာ ပဿန္တိ တထာ မနုဿာ ပဿန္တိ။ ယထာ မနုဿာ ပဿန္တိ တထာ ဒေဝတာ ပဿန္တိ။ ယထာ ဒေဝတာနံ ဒိဿတိ တထာ မနုဿာနံ ဒိဿတိ။ ယထာ မနုဿာနံ ဒိဿတိ တထာ ဒေဝတာနံ ဒိဿတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။ ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ အဒန္တာ ဒန္တဝဏ္ဏေန ဒိဿန္တိ, အသန္တာ သန္တဝဏ္ဏေန ဒိဿန္တိ, အနုပသန္တာ ဥပသန္တဝဏ္ဏေန ဒိဿန္တိ, အနိဗ္ဗုတာ နိဗ္ဗုတဝဏ္ဏေန ဒိဿန္တိ။

"ပတိရူပကော မတ္တိကာကုဏ္ဍလောဝ၊ လောဟမာသောဝ [လောဟမာသောဝ (သျာ.)] သုဝဏ္ဏဆန္နော။
စရန္တိ လောကေ ပရိဝါရဆန္နာ၊ အန္တော အသုဒ္ဓါ ဗဟိ သောဘမာနာ"တိ [အယံ ဂါထာ သံ. နိ. ၁.၁၂၂ ဒိဿတိ]။

န ဘဂဝါ ဧဝံ ဒိဿတိ။ ဘဂဝါ ဘူတေန တစ္ဆေန တထေန ယာထာဝေန အဝိပရီတေန သဘာဝေန ဒန္တော ဒန္တဝဏ္ဏေန ဒိဿတိ, သန္တော သန္တဝဏ္ဏေန ဒိဿတိ, ဥပသန္တော ဥပသန္တဝဏ္ဏေန ဒိဿတိ, နိဗ္ဗုတော နိဗ္ဗုတဝဏ္ဏေန ဒိဿတိ, အကပ္ပိတဣရိယာပထာ စ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော ပဏိဓိသမ္ပန္နာတိ။ ဧဝမ္ပိ ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။

အထ ဝါ ဘဂဝါ ဝိသုဒ္ဓသဒ္ဒော ဂတကိတ္တိသဒ္ဒသိလောကော [ဘဋကိတ္တိသဒ္ဒသိလောကော (သျာ.)] နာဂဘဝနေ စ သုပဏ္ဏဘဝနေ စ ယက္ခဘဝနေ စ အသုရဘဝနေ စ ဂန္ဓဗ္ဗဘဝနေ စ မဟာရာဇဘဝနေ စ ဣန္ဒဘဝနေ စ ဗြဟ္မဘဝနေ စ ဒေဝဘဝနေ စ ဧဒိသော စ တာဒိသော စ တတော စ ဘိယျောတိ။ ဧဝမ္ပိ ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။

အထ တ ဘဂဝတ ဒသဟိ ဗလေဟိ သမန္နာဂတော, စတူဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ, စတူဟိ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ, ဆဟိ အဘိညာဟိ, ဆဟိ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ, တေဇေန စ ဗလေန စ ဂုဏေန စ ဝီရိယေန စ ပညာယ စ ဒိဿတိ ဉာယတိ ပညာယတိ။

> ''ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ၊ ဟိမဝန္တောဝ ပဗ္ဗတော။
> အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိ၊ ရတ္တိံ ခိတ္တာ [ရတ္တိခိတ္တာ (သီ.) ဓ. ပ. ၃၀၄] ယထာ သရာ''တိ။

ဧဝမ္ပိ ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။

စက္ခုမာတိ ဘဂဝါ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမာ – မံသစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ, ဒိဗ္ဗစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ, ပညာစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ, ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ, သမန္တစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ။

ကထံ ဘဂဝါ မံသစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ? မံသစက္ခုမှိ ဘဂဝတော ပဉ္စ ဝဏ္ဏာ သံဝိဇ္ဇန္တိ – နီလော စ ဝဏ္ဏော, ပီတကော စ ဝဏ္ဏော, လောဟိတကော စ ဝဏ္ဏော, ကဏှော စ ဝဏ္ဏော, ဩဒါတော စ ဝဏ္ဏော။ အက္ခိလောမာနိ စ ဘဂဝတော။ ယတ္ထ စ အက္ခိလောမာနိ ပတိဋ္ဌိတာနိ တံ နီလံ ဟောတိ သုနီလံ ပာသာဒိကံ ဒဿနေယျံ ဥမာပုပ္ဖသမာနံ။ တဿ ပရတော ပီတကံ ဟောတိ သုပီတကံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပာသာဒိကံ ဒဿနေယျံ ကဏိကာရပုပ္ဖသမာနံ။ ဥဘတော အက္ခိကူဋာနိ ဘဂဝတော လောဟိတကာနိ ဟောန္တိ သုလောဟိတကာနိ ပာသာဒိကာနိ ဒဿနေယျာနိ ဣန္ဒဂောပကသမာနာနိ။ မဇ္ဈေ ကဏှံ ဟောတိ သုကဏှံ အလူခံ သုဒ္ဓံ ပာသာဒိကံ ဒဿနေယျံ အဒ္ဒါရိဋ္ဌကသမာနံ။ တဿ ပရတော ဩဒါတံ ဟောတိ သုဩဒါတံ သေတံ ပဏ္ဍရံ ပာသာဒိကံ ဒဿနေယျံ ဩသဓိတာရကသမာနံ ။ တေန ဘဂဝါ ပာကတိကေန မံသစက္ခုနာ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နေန ပုရိမသုစရိတကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တေန သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိဉ္စ။ ယဒါပိ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတော အန္ဓကာရော ဟောတိ သူရိယော စ အတ္ထင်္ဂတော ဟောတိ ; ကာဠပက္ခော စ ဥပောသထော ဟောတိ, တိဗ္ဗော စ ဝနသဏ္ဍော ဟောတိ, မဟာ စ ကာဠမေဃော အဗ္ဘုဋ္ဌိတော ဟောတိ။ ဧဝရူပေပိ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတေ အန္ဓကာရေ သမန္တာ ယောဇနံ ပဿတိ။ နတ္ထိ သော ကုဋ္ဋော ဝါ ကဝါဋံ ဝါ ပါကာရော ဝါ ပဗ္ဗတော ဝါ ဂစ္ဆော ဝါ လတာ ဝါ အာဝရဏံ ရူပါနံ ဒဿနာယ။ ဧကဉ္စေ တိလဖလံ နိမိတ္တံ ကတွာ တိလဝါဟေ ပက္ခိပေယျ, တညေဝ တိလဖလံ ဥဒ္ဓရေယျ။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဂဝတော ပါကတိကမံသစက္ခု။ ဧဝံ ဘဂဝါ မံသစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ။

ကထံ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာပိ စက္ခုမာ? ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ; ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ – ''ဣမေ ဝတ ဘောန္တော သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ မနောဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပန္နာ; ဣမေ ဝါ ပန ဘောန္တော သတ္တာ ကာယသုစရိတေန သမန္နာဂတာ ဝစီသုစရိတေန သမန္နာဂတာ မနောသုစရိတေန သမန္နာဂတာ အရိယာနံ အနုပဝါဒကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ, တေ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပန္နာ''တိ။ ဣတိ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန သတ္တေ ပဿတိ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ ဟီနေ ပဏီတေ သုဝဏ္ဏေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ သုဂတေ ဒုဂ္ဂတေ; ယထာကမ္မူပဂေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ အာကင်္ခမာနော စ ဘဂဝါ ဧကမ္ပိ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, ဒွေပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, တိဿောပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, စတဿောပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ပဉ္စပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ဒသပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ဝီသမ္ပိ [ဝီသတိမ္ပိ (သီ.)] လောကဓာတုယော ပဿေယျ, တိံသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, စတ္တာလီသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, ပညာသမ္ပိ လောကဓာတုယော ပဿေယျ, သတမ္ပိ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, သဟဿိမ္ပိ စူဠနိကံ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, ဒွိသဟဿိမ္ပိ မဇ္ဈိမိကံ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, တိသဟဿိမ္ပိ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, မဟာသဟဿိမ္ပိ လောကဓာတုံ ပဿေယျ, ယာဝတကံ ပန အာကင်္ခေယျ တာဝတကံ ပဿေယျ။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓံ ဘဂဝတော ဒိဗ္ဗစက္ခု။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာပိ စက္ခုမာ။

ကထံ ဘဂဝါ ပညာစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ? ဘဂဝါ မဟာပညော ပုထုပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော ပညာပဘေဒကုသလော ပဘိန္နဉာဏော အဓိဂတပဋိသမ္ဘိဒေါ စတုဝေသာရဇ္ဇပ္ပတ္တော ဒသဗလဓာရီ ပု

ရိသာသဘော ပုရိသသီဟော ပုရိသနာဂေ ပုရိသာဇညော ပုရိသဓောရယှေဟာ အနန္တဉာဏော အနန္တတေဇော အနန္တယသော အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော ဓနဝါ နေတာ ဝိနေတာ အနုနေတာ ပညပေတာ နိဇ္ဈာပေတာ ပေက္ခေတာ ပသာဒေတာ။ သော ဟိ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ, အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ, အနက္ခာတဿ မဂ္ဂဿ အက္ခာတာ, မဂ္ဂညူ မဂ္ဂဝိဒူ မဂ္ဂကောဝိဒော မဂ္ဂါနုဂါ စ ပန ဧတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာ။

သော ဟိ ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ, ပဿံ ပဿတိ, စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္နေတာ အမတဿ ဒါတာ ဓမ္မဿာမီ တထာဂတော။ နတ္ထိ တဿ ဘဂဝတော အညာတံ အဒိဋ္ဌံ အဝိဒိတံ အသစ္ဆိကတံ အဖဿိတံ ပညာယ။ အတီတံ အနာဂတံ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဥပါဒါယ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ။ ယံ ကိဉ္စိ နေယျံ နာမ အတ္ထိ ဇာနိတဗ္ဗံ [အတ္ထိ ဓမ္မံ ဇာနိတဗ္ဗံ (က.) မဟာနိ. ၁၅၆] အတ္တတ္ထော ဝါ, ပရတ္ထော ဝါ, ဥဘယတ္ထော ဝါ, ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော ဝါ အတ္ထော, သမ္ပရာယိကော ဝါ အတ္ထော, ဥတ္တာနော ဝါ အတ္ထော, ဂမ္ဘီရော ဝါ အတ္ထော, ဂူဠှော ဝါ အတ္ထော, ပဋိစ္ဆန္နော ဝါ အတ္ထော, နေယျော ဝါ အတ္ထော, နီတော ဝါ အတ္ထော, အနဝဇ္ဇော ဝါ အတ္ထော, နိက္ကိလေသော ဝါ အတ္ထော, ဝေါဒါနော ဝါ အတ္ထော, ပရမတ္ထော ဝါ အတ္ထော, သဗ္ဗံ တံ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။

အတီတေ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ, အနာဂတေ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ, ပစ္စုပ္ပန္နေ အပ္ပဋိဟတံ ဉာဏံ။ သဗ္ဗံ ကာယကမ္မံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ။ သဗ္ဗံ ဝစီကမ္မံ။ သဗ္ဗံ မနောကမ္မံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏာနုပရိဝတ္တိ။ ယာဝတကံ နေယျံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ နေယျံ; နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ, ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ; နေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဉာဏံ နပ္ပဝတ္တတိ, ဉာဏံ အတိက္ကမိတွာ နေယျပထော နတ္ထိ; အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော တေ ဓမ္မာ။ ယထာ ဒွိန္နံ သမုဂ္ဂပဋလာနံ သမ္မာဖုသိတာနံ ဟေဋ္ဌိမံ သမုဂ္ဂပဋလံ ဥပရိမံ နာတိဝတ္တတိ, ဥပရိမံ သမုဂ္ဂပဋလံ ဟေဋ္ဌိမံ နာတိဝတ္တတိ, အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော; ဧဝမေဝံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော နေယျဉ္စ ဉာဏဉ္စ အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော ။ ယာဝတကံ နေယျံ တာဝတကံ ဉာဏံ, ယာဝတကံ ဉာဏံ တာဝတကံ နေယျံ, နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ, ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ; နေယျံ အတိက္ကမိတွာ ဉာဏံ န ပဝတ္တတိ, ဉာဏံ အတိက္ကမိတွာ နေယျပထော နတ္ထိ; အညမညပရိယန္တဋ္ဌာယိနော တေ ဓမ္မာ။

သဗ္ဗဓမ္မေသု ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓါ အာကင်္ခပဋိဗဒ္ဓါ မနသိကာရပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓါ။ သဗ္ဗသတ္တေသု ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ ဘဂဝါ အာသယံ ဇာနာတိ, အနုသယံ ဇာနာတိ, စရိတံ ဇာနာတိ, အဓိမုတ္တိံ ဇာနာတိ, အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ သတ္တေ ပဇာနာတိ။ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။

ယထာ ယေ ကေစိ မစ္ဆကစ္ဆပါ အန္တမသော တိမိတိမိင်္ဂလံ ဥပါဒါယ အန္တောမဟာသမုဒ္ဒေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဧဝမေဝ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ သဒေဝမနုဿာ အန္တောဗုဒ္ဓဉာဏေ ပရိဝတ္တတိ။ ယထာ ယေ ကေစိ ပက္ခီ အန္တမသော ဂရုဠံ ဝေနတေယျံ ဥပါဒါယ အာကာသဿ ပဒေသေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဧဝမေဝ ယေပိ တေ သာရိပုတ္တသမာ ပညာယ တေပိ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ ပဒေသေ ပရိဝတ္တန္တိ; ဗုဒ္ဓဉာဏံ ဒေဝမနုဿာနံ ပညံ ဖရိတွာ အဘိဘဝိတွာ တိဋ္ဌတိ။ ယေပိ တေ ခတ္တိယပဏ္ဍိတာ ဗြာဟ္မဏပဏ္ဍိတာ ဂဟပတိပဏ္ဍိတာ သမဏပဏ္ဍိတာ နိပုဏာ ကတပရပ္ပဝါဒါ ဝါလဝေဓိရူပါ ဝေါဘိန္ဒန္တာ မညေ စရန္တိ ပညာဂတေန ဒိဋ္ဌိဂတာနိ, တေ ပဉှံ အဘိသင်္ခရိတွာ အဘိသင်္ခရိတွာ တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆန္တိ ဂူဠှာနိ စ ပဋိစ္ဆန္နာနိ စ။ ကထိတာ ဝိသဇ္ဇိတာဝ တေ ပဉှာ ဘဂဝတာ ဟောန္တိ နိဒ္ဒိဋ္ဌကာရဏာ ဥပက္ခိတ္တကာ စ။ တေ ဘဂဝတော သမ္ပဇ္ဇန္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါဝ တတ္ထ အတိရောစတိ , ယဒိဒံ ပညာယာတိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပညာစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ။

ကထံ ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ? ဘဂဝါ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော [ဩလောကေန္တော (သီ.)] အဒ္ဒသ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ အပ္ပေကစ္စေ နပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိ

နော ဝိဟရန္တော၊ သေယျထာပိ နာမ ဥပ္ပလိနိယံ တ ပဒုမိနိယံ တ ပုဏ္ဍရီကိနိယံ တ အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ တ ပဒုမာနိ တ ပုဏ္ဍရီကာနိ တ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝၯာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တောနိမုဂ္ဂပေါသီနိ, အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ တ ပဒုမာနိ တ ပုဏ္ဍရီကာနိ တ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝၯာနိ သမောဒကံ ဌိတာနိ, အပ္ပေကစ္စာနိ ဥပ္ပလာနိ တ ပဒုမာနိ တ ပုဏ္ဍရီကာနိ တ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝၯာနိ ဥဒကံ အစ္စုဂ္ဂမ္မ တိဋ္ဌန္တိ အနုပလိတ္တာနိ ဥဒကေန; ဧဝမေဝံ ဘဂဝတ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေလောကေန္တော အဒ္ဒသ သတ္တေ အပ္ပရဇက္ခေ မဟာရဇက္ခေ တိက္ခိန္ဒြိယေ မုဒိန္ဒြိယေ သွာကာရေ ဒွာကာရေ သုဝိညာပယေ ဒုဝိညာပယေ အပ္ပေကစ္စေ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ အပ္ပေကစ္စေ နပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော ဝိဟရန္တေ။ ဇာနာတိ ဘဂဝတ – "အယံ ပုဂ္ဂလော ရာဂစရိတော, အယံ ဒေါသစရိတော, အယံ မောဟစရိတော, အယံ ဝိတက္ကစရိတော, အယံ သဒ္ဓာစရိတော, အယံ ဉာဏစရိတော"တိ။ ရာဂစရိတဿ ဘဂဝတ ပုဂ္ဂလဿ အသုဘကထံ ကထေတိ; ဒေါသစရိတဿ ဘဂဝတ ပုဂ္ဂလဿ မေတ္တာဘာဝနံ အာစိက္ခတိ; မောဟစရိတဿ ဘဂဝတ ပုဂ္ဂလဿ ဥဒ္ဒေသေ ပရိပုစ္ဆာယ ကာလေန ဓမ္မဿဝနေ ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာယ ဂရုသံဝါသေ နိဝေသေတိ; ဝိတက္ကစရိတဿ ဘဂဝတ ပုဂ္ဂလဿ အာနာပာနဿတိံ အာစိက္ခတိ; သဒ္ဓာစရိတဿ ဘဂဝတ ပုဂ္ဂလဿ ပသာဒနီယံ နိမိတ္တံ အာစိက္ခတိ ဗုဒ္ဓသုဗောဓိံ ဓမ္မသုဓမ္မတံ သင်္ဃသုပ္ပဋိပတ္တိံ သီလာနိ စ အတ္တနော; ဉာဏစရိတဿ ဘဂဝတ ပုဂ္ဂလဿ ဝိပဿနာနိမိတ္တံ အာစိက္ခတိ အနိစ္စာကာရံ ဒုက္ခာကာရံ အနတ္တာကာရံ။

"သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော၊ ယထာပိ ပဿေ ဇနတံ သမန္တတော။
တထူပမံ ဓမ္မမယံ သုမေဓ၊ ပာသာဒမာရုယှ သမန္တစက္ခု။
သောကာဝတိဏ္ဏံ ဇနတမပေတသောကော၊ အဝေက္ခဿု ဇာတိဇရာဘိဘူတ"န္တိ။

ဧဝံ ဘဂဝတ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ။

ကထံ ဘဂဝတ သမန္တစက္ခုနာပိ စက္ခုမာ? သမန္တစက္ခု ဝုစ္စတိ သဗ္ဗညုတဉာဏံ။ ဘဂဝတ သဗ္ဗညုတဉာဏေန ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော။

"န တဿ အဒိဋ္ဌမိဓတ္ထိ ကိဉ္စိ၊ အထော အဝိညာတမဇာနိတဗ္ဗံ။
သဗ္ဗံ အဘိညာသိ ယဒတ္ထိ နေယျံ၊ တထာဂတော တေန သမန္တစက္ခူ"တိ။

ဧဝံ ဘဂဝတ သမန္တစက္ခုနာပိ စက္ခုမာတိ – ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။

သဗ္ဗံ တမံ ဝိနောဒေတွာတိ သဗ္ဗံ ရာဂတမံ ဒေါသတမံ မောဟတမံ မာနတမံ ဒိဋ္ဌိတမံ ကိလေသတမံ ဒုစ္စရိတတမံ အန္ဓကရဏံ အစက္ခုကရဏံ အညာဏကရဏံ ပညာနိရောဓိကံ ဝိဃာတပက္ခိကံ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ နုဒိတွာ ပနုဒိတွာ ဇဟိတွာ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာတိ – သဗ္ဗံ တမံ ဝိနောဒေတွာ။

ဧကောဝ ရတိမဇ္ဈဂါ တိ။ **ဧကော**တိ ဘဂဝတ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကော, အဒုတိယဋ္ဌေန ဧကော, တဏှာယ ပဟာနဋ္ဌေန ဧကော, ဧကန္တဝီတရာဂေါတိ ဧကော, ဧကန္တဝီတဒေါသောတိ ဧကော, ဧကန္တဝီတမောဟောတိ ဧကော, ဧကန္တနိက္ကိလေသောတိ ဧကော, ဧကာယနမဂ္ဂံ ဂတောတိ ဧကော, အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ ဧကော။

ကထံ ဘဂဝတ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကော? ဘဂဝတ ဒဟရောဝ သမာနော သုသု ကာဠကေသော ဘဒ္ဒေန [ဘဒ္ဒေန (သျာ.)] ယောဗ္ဗနေန သမန္နာဂတော ပဌမေန ဝယသာ အကာမကာနံ မာတာပိတူနံ အဿုမုခါနံ ရုဒန္တာနံ ဝိလပန္တာနံ ဉာတိသင်္ဃံ ပဟာယ သဗ္ဗံ ဃရာဝါသပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ပုတ္တဒါရပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ဉာတိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ မိတ္တာမစ္စပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ သန္နိဓိပလိဗောဓံ ဆိန္ဒိတွာ ကေသမဿုံ ဩဟာရေတွာ ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ အကိဉ္စနဘာဝံ ဥပဂန္တွာ ဧကော စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ – ဧဝံ ဘဂဝတ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခါတေန ဧကော။

ကထံ ဘဂဝါ အဒုတိယဋ္ဌေန ဧကော? သော ဧဝံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဧကော အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ ပဋိသေဝတိ အပ္ပသဒ္ဒာနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟဿေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနိ။ သော ဧကော စရတိ, ဧကော ဂစ္ဆတိ, ဧကော တိဋ္ဌတိ, ဧကော နိသီဒတိ, ဧကော သေယျံ ကပ္ပေတိ, ဧကော ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသတိ, ဧကော ပဋိက္ကမတိ, ဧကော ရဟော နိသီဒတိ, ဧကော စင်္ကမံ အဓိဋ္ဌာတိ, ဧကော စရတိ ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ ပါလေတိ ယပေတိ ယာပေတိ – ဧဝံ ဘဂဝါ အဒုတိယဋ္ဌေန ဧကော။

ကထံ ဘဂဝါ တဏှာယ ပဟာနဋ္ဌေန ဧကော? သော ဧဝံ ဧကော အဒုတိယော အပ္ပမတ္တော အာတာပီ ပဟိတတ္တော ဝိဟရန္တော နဇ္ဇာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ ဗောဓိရုက္ခမူလေ မဟာပဓာနံ ပဒဟန္တော မာရံ သသေနံ ကဏှံ နမုစိံ ပမတ္တဗန္ဓုံ ဝိဓမိတွာ တဏှာဇာလိနိံ ဝိသရိတံ ဝိသတ္တိကံ ပဇဟာသိ ဝိနောဒေသိ ဗျန္တီ အကာသိ အနဘာဝံ ဂမေသိ။

“တဏှာဒုတိယော ပုရိသော၊ ဒီဃမဒ္ဓာနသံသရံ။
ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ [ဣတ္ထံဘာဝညထာဘာဝံ (က.) ဣတိဝု. ၁၅၊ ၁၀၅] ၊ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ။

“ဧတမာဒီနဝံ ဉတွာ၊ တဏှံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ဝီတတဏှော အနာဒါနော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ”တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ တဏှာယ ပဟာနဋ္ဌေန ဧကော။

ကထံ ဘဂဝါ ဧကန္တဝီတရာဂေါတိ ဧကော? ရာဂဿ ပဟီနတ္တာ ဧကန္တဝီတရာဂေါတိ ဧကော, ဒောသဿ ပဟီနတ္တာ ဧကန္တဝီတဒေါသောတိ ဧကော, မောဟဿ ပဟီနတ္တာ ဧကန္တဝီတမောဟောတိ ဧကော, ကိလေသာနံ ပဟီနတ္တာ ဧကန္တနိက္ကိလေသောတိ ဧကော။

ကထံ ဘဂဝါ ဧကာယနမဂ္ဂံ ဂတောတိ ဧကော? ဧကာယနမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ။

“ဧကာယနံ ဇာတိခယန္တဒဿီ၊ မဂ္ဂံ ပဇာနာတိ ဟိတာနုကမ္ပီ။
ဧတေန မဂ္ဂေန တရိံသု [အတရိံသု (သျာ.)] ပုဗ္ဗေ၊ တရိဿန္တိ ယေ စ တရန္တိ ဩဃ”န္တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ဧကာယနမဂ္ဂံ ဂတောတိ ဧကော။

ကထံ ဘဂဝါ ဧကော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ ဧကော? ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလံ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီမံသာ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ ဘဂဝါ တေန ဗောဓိဉာဏေန “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ ဗုဇ္ဈိ, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”တိ ဗုဇ္ဈိ, “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”တိ ဗုဇ္ဈိ, “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”တိ ဗုဇ္ဈိ။ပေ.။ “ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ”န္တိ ဗုဇ္ဈိ; “အဝိဇ္ဇာနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော”တိ ဗုဇ္ဈိ။ပေ.။ “ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော”တိ ဗုဇ္ဈိ; “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ ဗုဇ္ဈိ, “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ ဗုဇ္ဈိ, “အယံ ဒုက္ခနိရောဓော”တိ ဗုဇ္ဈိ, “အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ”တိ ဗုဇ္ဈိ; “ဣမေ အာသဝါ”တိ ဗုဇ္ဈိ။ပေ.။ “အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ”တိ ဗုဇ္ဈိ; “ဣမေ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ”တိ ဗုဇ္ဈိ။ ပဟာတဗ္ဗာတိ။ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာတိ ဗုဇ္ဈိ, ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ဗုဇ္ဈိ, ပဉ္စန္နံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ဗုဇ္ဈိ, စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ဗုဇ္ဈိ, “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ ဗုဇ္ဈိ။

အထ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ အနုဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ ပဋိဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ သမ္ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗံ အဓိဂန္တဗ္ဗံ ဖဿိတဗ္ဗံ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ, သဗ္ဗံ တံ တေန ဗောဓိဉာဏေန ဗုဇ္ဈိ အနုဗုဇ္ဈိ ပဋိဗုဇ္ဈိ သမ္ဗုဇ္ဈိ သမ္မာဗုဇ္ဈိ အဓိဂစ္ဆိ ဖဿေသိ သစ္ဆာကာသိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ဧကော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓောတိ ဧကော။

ရတိမဇ္ဈက တိ။ **ရတိန္တိ** နေက္ခမ္မရတိံ ဝိဝေကရတိံ ဥပသမရတိံ သမ္ဗောဓိရတိံ အဇ္ဈက သမဇ္ဈက အဓိဂစ္ဆိ ဖဿေသိ သစ္ဆာကာသီတိ – ဧဝံ ရတိမဇ္ဈကာ။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

“သဒေဝကဿ လောကဿ၊ ယထာ ဒိဿတိ စက္ခုမာ။
သဗ္ဗံ တမံ ဝိနောဒေတွာ၊ ဧကော ဝ ရတိမဇ္ဈကာ”တိ။

၁၉၂. တံ ဗုဒ္ဓံ အသိတံ တာဒိံ၊ အကုဟံ ဂဏိမာဂတံ။
ဗဟူနမိဓ ဗဒ္ဓါနံ၊ အတ္ထိ ပဉှေန အာဂမံ။

တံ ဗုဒ္ဓံ အသိတံ တာဒိန္တိ။ **ဗုဒ္ဓေါ**တိ ယော သော ဘဂဝါ သယမ္ဘူ အနာစရိယကော ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု သာမံ သစ္စာနိ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ, တတ္ထ စ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော [ပတ္တော (သျာ.)] , ဗလေသု စ ဝသီဘာဝံ ပတ္တော။ **ဗုဒ္ဓေါ**တိ ကေနဋ္ဌေန ဗုဒ္ဓေါ? ဗုဇ္ဈိတာ သစ္စာနီတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဗောဓေတာ ပဇာယာတိ ဗုဒ္ဓေါ, သဗ္ဗညုတာယ ဗုဒ္ဓေါ, သဗ္ဗဒဿာဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါ, အနညနေယျတာယ ဗုဒ္ဓေါ, ဝိသဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါ, ခီဏာသဝသင်္ခါတေန ဗုဒ္ဓေါ, နိရုပက္ကိလေသသင်္ခါတေန ဗုဒ္ဓေါ, ဧကန္တဝီတရာဂေါတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဧကန္တဝီတဒေါသောတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဧကန္တဝီတမောဟောတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဧကန္တနိက္ကိလေသောတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဧကာယနမဂ္ဂံ ဂတောတိ ဗုဒ္ဓေါ, ဧကော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဗုဒ္ဓေါ, အဗုဒ္ဓိဝိဟတတ္တာ ဗုဒ္ဓိပဋိလာဘတ္တာ ဗုဒ္ဓေါ။ ဗုဒ္ဓေါတိ နေတံ မာတရာ ကတံ, န ပိတရာ ကတံ, န ဘာတရာ ကတံ, န ဘဂိနိယာ ကတံ, န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ, န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ, န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ, န ဒေဝတာဟိ ကတံ။ ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ, ယဒိဒံ ဗုဒ္ဓေါတိ – တံ ဗုဒ္ဓံ။ **အသိတန္တိ** ဒွေ နိဿယာ – တဏှာနိဿယော စ ဒိဋ္ဌိနိဿယော စ။ ကတမော တဏှာနိဿယော? ယာဝတာ တဏှာသင်္ခါတေန သီမကတံ ဩဓိကတံ [ပရိယာဒိကတံ (သျာ.)] ပရိယန္တကတံ ပရိဂ္ဂဟိတံ မမာယိတံ – ဣဒံ မမ, ဧတံ မမ, ဧတ္တကံ မမ, ဧတ္တာဝတာ မမ, မမ ရူပာ သဒ္ဒါ ဂန္ဓာ ရသာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ, အတ္ထရဏာ ပါဝုရဏာ ဒာသိဒာသာ အဇေဠကာ ကုက္ကုဋသူကရာ ဟတ္ထိဂဝဿဝဠဝာ, ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညံ သုဝဏ္ဏံ, ဂါမနိဂမ ရာဇဓာနိယော ရဋ္ဌဉ္စ ဇနပဒေါ စ ကောသော စ ကောဋ္ဌာဂါရဉ္စ, ကေဝလမ္ပိ မဟာပထဝိံ တဏှာဝသေန မမာယတိ, ယာဝတာ အဋ္ဌသတံ တဏှာဝိစရိတံ – အယံ တဏှာနိဿယော။

ကတမော ဒိဋ္ဌိနိဿယော? ဝီသတိဝတ္ထုကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, ဒသဝတ္ထုကာ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဂဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ ဂါဟော ပဋိဂ္ဂါဟော အဘိနိဝေသော ပရာမာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိပရိယာသဂ္ဂါဟော ဝိပရီတဂ္ဂါဟော ဝိပလ္လာသဂ္ဂါဟော မိစ္ဆာဂါဟော “အယာထာဝကသ္မိံ ယာထာဝက”န္တိ ဂါဟော ယာဝတာ ဒွာသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ – အယံ ဒိဋ္ဌိနိဿယော။

ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော တဏှာနိဿယော ပဟီနော, ဒိဋ္ဌိနိဿယော ပဋိနိဿဋ္ဌော; တဏှာနိဿယဿ ပဟီနတ္တာ ဒိဋ္ဌိနိဿယဿ ပဋိနိဿဋ္ဌတ္တာ ဘဂဝါ စက္ခုံ အသိတော, သောတံ။ ဃာနံ။ ဇိဝှံ။ ကာယံ။ မနံ အသိတော, ရူပေ။ သဒ္ဒေ။ ဂန္ဓေ။ ရသေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ။ ကုလံ။ ဂဏံ။ အာဝါသံ။ လာဘံ။ ယသံ။ ပသံသံ။ သုခံ။ စီဝရံ။ ပိဏ္ဍပါတံ။ သေနာသနံ။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ။ ကာမဓာတုံ။ ရူပဓာတုံ။ အရူပဓာတုံ ။ ကာမဘဝံ။ ရူပဘဝံ။ အရူပဘဝံ။ သညာဘဝံ။ အသညာဘဝံ။ နေဝသညာနာသညာဘဝံ။ ဧကဝေါကာရဘဝံ။ စတုဝေါကာရဘဝံ။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝံ။ အတီတံ။ အနာဂတံ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ။ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ အသိတော အနိဿိတော အနလ္လီနော အနုပဂတော အနဇ္ဈောသိတော အနဓိမုတ္တော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတီတိ – တံ ဗုဒ္ဓံ အသိတံ။

တာဒိန္တိ ဘဂဝါ ပဉ္စဟာကာရေဟိ တာဒီ – ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ တာဒီ, စတ္တာဝီတိ တာဒီ, တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ, မုတ္တာဝီတိ တာဒီ, တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ။

ကထံ ဘဂဝါ ကုဗ္ဗာနိဂ္ဂ္ရော တာဒီ? ဘဂဝါ လာဘေပိ တာဒီ, အလာဘေပိ တာဒီ, ယသေပိ တာဒီ, အယသေပိ တာဒီ, ပသံသာယပိ တာဒီ နိန္ဒာယပိ တာဒီ, သုခေပိ တာဒီ, ဒုက္ခေပိ တာဒီ; ဧကဉ္စေ ဗာဟံ ဂန္ဓေန လိမ္ပေယျုံ, ဧကဉ္စေ ဗာဟံ တသိယာ တစ္ဆေယျုံ, အမုကသ္မိံ နတ္ထိ ရာဂေ , အမုကသ္မိံ နတ္ထိ ပဋိဃံ, အနုနယပဋိဃဝိပ္ပဟီနော ဥဂ္ဃာတိနိဂ္ဃာတိ ဝီတိဝတ္တော အနုရောဓဝိရောဓံ သမတိက္ကန္တော။ ဧဝံ ဘဂဝါ ကုဗ္ဗာနိဂ္ဂ္ရော တာဒီ။

ကထံ ဘဂဝါ စတ္တာဝီတိ တာဒီ? ဘဂဝတော [ဘဂဝတော (သျာ.)] ရာဂေ စတ္တော ဝန္တော မုတ္တော ပဟီနော ပဋိနိဿဋ္ဌော, ဒောသော။ပေ.။ မောဟော။ ကောဓော။ ဥပနာဟော။ မက္ခော။ ပဠာသော။ ဣဿာ။ မစ္ဆရိယံ။ မာယာ။ သာဌေယျံ။ ထမ္ဘော။ သာရမ္ဘော။ မာနော။ အတိမာနော။ မဒော။ ပမာဒော။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ။ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ။ သဗ္ဗေ ဒရထာ။ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ။ သဗ္ဗေ သန္တာပာ ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ စတ္တာ ဝန္တာ မုတ္တာ ပဟီနာ ပဋိနိဿဋ္ဌာ။ ဧဝံ ဘဂဝါ စတ္တာဝီတိ တာဒီ။

ကထံ ဘဂဝါ တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ? ဘဂဝါ ကာမောဃံ တိဏ္ဏော, ဘဝေါဃံ တိဏ္ဏော, ဒိဋ္ဌောဃံ တိဏ္ဏော, အဝိဇ္ဇောဃံ တိဏ္ဏော, သဗ္ဗံ သံသာရပထံ တိဏ္ဏော ဥတ္တိဏ္ဏော နိတ္တိဏ္ဏော အတိက္ကန္တော သမတိက္ကန္တော ဝီတိဝတ္တော။ သော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော ဂတဒ္ဓော ဂတဒိသော ဂတကောဋိကော ပါလိတဗြဟ္မစရိယော ဥတ္တမဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဘာဝိတမဂ္ဂော ပဟီနကိလေသော ပဋိဝိဒ္ဓာကုပ္ပော သစ္ဆိကတနိရောဓော။ ဒုက္ခံ တဿ ပရိညာတံ, သမုဒယော ပဟီနော, မဂ္ဂေါ ဘာဝိတော, နိရောဓော သစ္ဆိကတော, အဘိညေယျံ အဘိညာတံ , ပရိညေယျံ ပရိညာတံ, ပဟာတဗ္ဗံ ပဟီနံ, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝိတံ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကတံ။ သော ဥက္ခိတ္တပလိဃော [ဥက္ခိတ္တပလိဃော (သျာ. က.) မဟာနိ. ၆] သံကိဏ္ဏပရိက္ခော အဗ္ဗူဠှေသိကော နိရဂ္ဂဠော အရိယော ပန္နဒ္ဓဇော ပန္နဘာရော ဝိသညုတ္တော ပဉ္စင်္ဂဝိပ္ပဟီနော ဆဠင်္ဂသမန္နာဂတော ဧကာရက္ခော စတုရာပဿေနော ပနုဏ္ဏပစ္စေကသစ္စော သမဝယသဋ္ဌေသနော အနာဝိလသင်္ကပ္ပော ပဿဒ္ဓကာယသင်္ခါရော သုဝိမုတ္တစိတ္တော သုဝိမုတ္တပညော ကေဝလီ ဝုသိတဝါ ဥတ္တမပုရိသော ပရမပုရိသော ပရမပတ္တိပ္ပတ္တော။ သော နေဝ အာစိနတိ, န အပစိနတိ; အပစိနိတွာ ဌိတော နေဝ ပဇဟတိ, န ဥပါဒိယတိ; ပဇဟိတွာ ဌိတော နေဝ သံသိဗ္ဗတိ, န ဥဿိနေတိ; ဝိသိနေတွာ ဌိတော နေဝ ဝိဓူပေတိ, န သန္ဓူပေတိ; ဝိဓူပေတွာ ဌိတော, အသေခေန သီလက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော, အသေခေန သမာဓိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော, အသေခေန ပညာက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော, အသေခေန ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော, အသေခေန ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတတ္တာ ဌိတော, သစ္စံ သမ္ပဋိပါဒိယိတွာ ဌိတော, ဧဇံ သမတိက္ကမိတွာ ဌိတော, ကိလေသဂ္ဂိံ ပရိယာဒိယိတွာ ဌိတော, အပရိဂမနတာယ ဌိတော, ကဋံ သမာဒာယ ဌိတော, မုတ္တပဋိသေဝနတာယ ဌိတော, မေတ္တာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, ကရုဏာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, မုဒိတာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, ဥပေက္ခာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, အစ္စန္တပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, အတမ္မယတာယ ပါရိသုဒ္ဓိယာ ဌိတော, ဝိမုတ္တတ္တာ ဌိတော, သန္တုသိတတ္တာ ဌိတော, ခန္ဓပရိယန္တေ ဌိတော, ဓာတုပရိယန္တေ ဌိတော, အာယတနပရိယန္တေ ဌိတော, ဂတိပရိယန္တေ ဌိတော, ဥပပတ္တိပရိယန္တေ ဌိတော, ပဋိသန္ဓိပရိယန္တေ ဌိတော, ဘဝပရိယန္တေ ဌိတော, သံသာရပရိယန္တေ ဌိတော, ဝဋ္ဋပရိယန္တေ ဌိတော, အန္တိမေ ဘဝေ ဌိတော, အန္တိမေ သမုဿယေ ဌိတော, အန္တိမဒေဟဓရော ဘဂဝါ။

> ''တဿာယံ ပစ္ဆိမကော ဘဝေါ၊ စရိမောယံ သမုဿယော။
> ဇာတိမရဏသံသာရော၊ နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါ''တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ တိဏ္ဏာဝီတိ တာဒီ။

ကထံ ဘဂဝါ မုတ္တာဝီတိ တာဒီ? ဘဂဝတော ရာဂါ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, ဒောသာ စိတ္တံ။ မောဟာ စိတ္တံ။ ကောဓာ။ ဥပနာဟာ။ မက္ခာ။ ပဠာသာ။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယာ။ မာယာယ။ သာဌေယျာ။ ထမ္ဘာ။ သာရမ္ဘာ။ မာနာ။ အတိမာနာ။ မဒါ။ ပမာဒါ။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတေဟိ။ သဗ္ဗဒရထေဟိ။ သဗ္ဗပရိဠာဟေဟိ။ သဗ္ဗသန္တာပေဟိ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ။ ဧဝံ ဘဂဝါ မုတ္တာဝီတိ တာဒီ။

ကထံ ဘဂဝတ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ? ဘဂဝတ သီလေ သတိ သီလဝတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, သဒ္ဓာယ သတိ သဒ္ဓေတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, ဝီရိယေ သတိ ဝီရိယဝတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, သတိယာ သတိ သတိမာတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, သမာဓိသ္မိံ သတိ သမာဟိတောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, ပညာယ သတိ ပညဝတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, ဝိဇ္ဇာယ သတိ တေဝိဇ္ဇောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, အဘိညာယ သတိ ဆဠဘိညောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ, ဒသဗလေ သတိ ဒသဗလောတိ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီ။ ဧဝံ ဘဂဝတ တံနိဒ္ဒေသာ တာဒီတိ – တံ ဗုဒ္ဓံ အသိတံ တာဒိံ။

အကုဟံ ဂဏိမာဂတန္တိ။ အကုဟောတိ တီဏိ ကုဟနဝတ္ထူနိ – ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု, ဣရိယာပထသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု, သာမန္တဇပ္ပနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု။

ကတမံ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု? ဣဓ ဂဟပတိကာ ဘိက္ခုံ နိမန္တေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ။ သော ပာပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော အတ္ထိကော [အတိတ္တိကော (သီ.), ဣတ္ထိကော (သျာ.), ပုရာဘေဒသုတ္တနိဒ္ဒေသေ ပာဌနာနတ္တံ နတ္ထိ] စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ ဘိယ္ယောကမျတံ ဥပာဒာယ စီဝရံ ပစ္စက္ခာတိ, ပိဏ္ဍပာတံ ပစ္စက္ခာတိ, သေနာသနံ ပစ္စက္ခာတိ, ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပစ္စက္ခာတိ။ သော ဧဝမာဟ – ''ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန စီဝရေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ, ယံ သမဏော သုသာနာ ဝါ သင်္ကာရကူဋာ ဝါ ပာပဏိကာ ဝါ နန္တကာနိ ဥစ္စိနိတွာ သင်္ဃာဋိံ ကရိတွာ ဓာရေယျ။ ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန ပိဏ္ဍပာတေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ, ယံ သမဏော ဥဉ္ဆာစရိယာယ ပိဏ္ဍိယာလောပေန ဇီဝိတံ ကပ္ပေယျ။ ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန သေနာသနေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ, ယံ သမဏော ရုက္ခမူလိကော ဝါ အဿ သောသာနိကော ဝါ အဗ္ဘောကာသိကော ဝါ။ ကိံ သမဏဿ မဟဂ္ဃေန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန! ဧတံ သာရုပ္ပံ, ယံ သမဏော ပူတိမုတ္တေန ဟရိတကီခဏ္ဍေန ဩသဓံ ကရေယျာ''တိ တဒုပာဒာယ လူခံ စီဝရံ ဓာရေတိ, လူခံ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, လူခံ သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ, လူခံ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိသေဝတိ။ တမေနံ ဂဟပတိကာ ဧဝံ ဇာနန္တိ – ''အယံ သမဏော အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော အာရဒ္ဓဝီရိယော ဓုတဝါဒေါ''တိ ဘိယ္ယော ဘိယ္ယော နိမန္တေန္တိ စီဝရပိဏ္ဍပာတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေဟိ ။ သော ဧဝမာဟ – ''တိဏ္ဏံ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓေါ ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ, သဒ္ဓါယ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓေါ ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ, ဒေယျဓမ္မဿ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓေါ ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ, ဒက္ခိဏေယျာနံ သမ္မုခီဘာဝါ သဒ္ဓေါ ကုလပုတ္တော ဗဟုံ ပုညံ ပသဝတိ။ တုမှာကဉ္စေဝါယံ သဒ္ဓါ အတ္ထိ, ဒေယျဓမ္မော စ သံဝိဇ္ဇတိ, အဟဉ္စ ပဋိဂ္ဂါဟကော။ သစေ အဟံ န ပဋိဂ္ဂဟေဿာမိ , ဧဝံ တုမှေ ပုညေန ပရိဗာဟိရာ [ပဋိဗာဟိရာ (က.)] ဘဝိဿထ, န မယှံ ဣမိနာ အတ္ထော, အပိ စ တုမှာကံယေဝ အနုကမ္ပာယ ပဋိဂ္ဂဏှာမီ''တိ။ တဒုပာဒာယ ဗဟုမ္ပိ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ [ပဋိဂ္ဂဏှတိ (သီ.)], ဗဟုမ္ပိ ပိဏ္ဍပာတံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဗဟုမ္ပိ သေနာသနံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဗဟုမ္ပိ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိယံ ကုဟနာ ကုဟာယနာ ကုဟိတတ္တံ – ဣဒံ ပစ္စယပဋိသေဝနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု။

ကတမံ ဣရိယာပထသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု? ဣဓေကစ္စော ပာပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပာယော, ''ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတီ''တိ ဂမနံ သဏ္ဌပေတိ, ဌာနံ သဏ္ဌပေတိ, နိသဇ္ဇံ သဏ္ဌပေတိ, သယနံ သဏ္ဌပေတိ, ပဏိဓာယ ဂစ္ဆတိ, ပဏိဓာယ တိဋ္ဌတိ, ပဏိဓာယ နိသီဒတိ, ပဏိဓာယ သေယျံ ကပ္ပေတိ, သမာဟိတော ဝိယ ဂစ္ဆတိ, သမာဟိတော ဝိယ တိဋ္ဌတိ, သမာဟိတော ဝိယ နိသီဒတိ, သမာဟိတော ဝိယ သေယျံ ကပ္ပေတိ, အာပာထကဇ္ဈာယီဝ ဟောတိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဣရိယာပထဿ အာဌပနာ ဌပနာ သဏ္ဌပနာ ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိယံ ကုဟနာ ကုဟာယနာ ကုဟိတတ္တံ – ဣဒံ ဣရိယာပထသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု။

ကတမံ သာမန္တဇပ္ပနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု? ဣဓေကစ္စော ပာပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော သမ္ဘာဝနာဓိပ္ပာယော ''ဧဝံ မံ ဇနော သမ္ဘာဝေဿတီ''တိ, အရိယဓမ္မသန္နိဿိတံ ဝါစံ ဘာသတိ။ ''ယော ဧဝရူပံ စီဝရံ ဓာရေတိ သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယော ဧဝရူပံ ပတ္တံ ဓာရေတိ။ လောဟထာလကံ ဓာရေတိ။ ဓမ္မကရဏံ [ဓမ္မကရကံ (သီ. သျာ.) အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာဘိနဝဋီကာသု ယံ ဩလောကေတဗ္ဗံ] ဓာရေတိ။ ပရိဿာဝနံ ဓာရေတိ။ ကုဉ္စိကံ ဓာရေတိ။ ဥပာဟနံ ဓာရေတိ။ ကာယဗန္ဓနံ ဓာရေတိ။ အာယောဂံ ဓာရေတိ, သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယဿ ဧဝရူပေါ ဥပဇ္ဈာယော သော သမဏော မဟေသက္ခော''တိ ဘဏတိ; ''ယဿ ဧဝရူပေါ အာစရိယော။ ဧဝရူပါ သမာနုပ

ဇ္ဈာယကာ။ သမာနာစရိယကာ။ မိတ္တာ။ သန္ဒိဋ္ဌာ။ သမ္ဘတ္တာ။ သဟာယာ, သော သမဏော မဟေသက္ခော’’တိ ဘဏတိ; ‘‘ယော ဝေရူပေ ဝိဟာရေ ဝသတိ, သော သမဏော မဟေသက္ခော’’တိ ဘဏတိ; ‘‘ယော ဝေရူပေ အဍ္ဎယောဂေ ဝသတိ။ ပါသာဒေ ဝသတိ။ ဟမ္မိယေ ဝသတိ။ ဂုဟာယံ ဝသတိ။ လေဏေ ဝသတိ။ ကုဋိယာ ဝသတိ။ ကူဋာဂါရေ ဝသတိ။ အဋ္ဋေ ဝသတိ ။ မာဠေ ဝသတိ။ ဥဒ္ဒဏ္ဍေ ဝသတိ။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယံ ဝသတိ။ မဏ္ဍပေ ဝသတိ။ ရုက္ခမူလေ ဝသတိ, သော သမဏော မဟေသက္ခော’’တိ ဘဏတိ။

အထ ဝါ ကောရဇိကကောရဇိကော, ဘာကုဋိကဘာကုဋိကော, ကုဟကကုဟကော, လပကလပကော, မုခသမ္ဘာဝိတော ‘‘အယံ သမဏော ဣမာသံ ဝေရူပါနံ ဝိဟာရသမာပတ္တီနံ လာဘီ’’တိ။ တာဒိသံ ဂမ္ဘီရံ ဂူဠ္ဟံ နိပုဏံ ပဋိစ္ဆန္နံ လောကုတ္တရံ သုညတာပဋိသံယုတ္တံ ကထံ ကထေတိ။ ယာ ဧဝရူပါ ဘာကုဋိကာ ဘာကုဋိယံ ကုဟနာ ကုဟာယနာ ကုဟိတတ္တံ – ဣဒံ သာမန္တဇပ္ပနသင်္ခာတံ ကုဟနဝတ္ထု။ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဣမာနိ တီဏိ ကုဟနဝတ္ထူနိ ပဟီနာနိ သမုစ္ဆိန္နာနိ ဝူပသန္တာနိ ပဋိပဿဒ္ဓါနိ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနိ။ တသ္မာ ဗုဒ္ဓေါ အကုဟောတိ – အကုဟံ။

ဂဏိမာဂတန္တိ။ **ဂဏီ**တိ ဂဏီ ဘဂဝါ။ ဂဏာစရိယောတိ ဂဏီ, ဂဏဿ သတ္ထာတိ ဂဏီ, ဂဏံ ပရိဟရတီတိ ဂဏီ, ဂဏံ ဩဝဒတီတိ ဂဏီ, ဂဏံ အနုသာသတီတိ ဂဏီ, ဝိသာရဒေါ ဂဏံ ဥပသင်္ကမတီတိ ဂဏီ, ဂဏဿ သုဿူသတိ သောတံ ဩဒဟတိ အညာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတီတိ ဂဏီ, ဂဏံ အကုသလာ ဝုဋ္ဌာပေတွာ ကုသလေ ပတိဋ္ဌာပေတီတိ ဂဏီ, ဘိက္ခုဂဏဿ ဂဏီ, ဘိက္ခုနိဂဏဿ ဂဏီ, ဥပာသကဂဏဿ ဂဏီ, ဥပာသိကာဂဏဿ ဂဏီ, ရာဇဂဏဿ ဂဏီ, ခတ္တိယဂဏဿ ဂဏီ, ဗြာဟ္မဏဂဏဿ ဂဏီ, ဝေဿဂဏဿ ဂဏီ, သုဒ္ဒဂဏဿ ဂဏီ, ဗြဟ္မဂဏဿ ဂဏီ, ဒေဝဂဏဿ ဂဏီ, သင်္ဃီ [သံဃဂဏဿ ဂဏီ (သီ.)] ဂဏီ ဂဏာစရိယံ။ **အာဂတန္တိ** ဥပဂတံ သမုပဂတံ သမုပပန္နံ [သမ္ပတ္တံ (ဗဟူသု)] သင်္ကဿနဂရန္တိ – အကုဟံ ဂဏိမာဂတံ။

ဗဟူနမိဓ ဗဒ္ဓါန န္တိ။ ဗဟူနံ ခတ္တိယာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝေဿာနံ သုဒ္ဒါနံ ဂဟဋ္ဌာနံ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒေဝါနံ မနုဿာနံ။ **ဗဒ္ဓါန** န္တိ ဗဒ္ဓါနံ ဗဒ္ဓစရာနံ ပရိစာရကာနံ သိဿာနန္တိ – ဗဟူနမိဓ ဗဒ္ဓါနံ။

အတ္ထိ ပဉှေန အာဂမန္တိ။ ပဉှေန အတ္ထိကော အာဂတောမှဟိ [အတ္ထိကာမှာ အာဂတာ (သီ. က.) ဧဝမီဒိသေသု ဒွီသု ပဒေသုပိ ဗဟုဝစနေန], ပဉှံ ပုစ္ဆိတုကာမော အာဂတောမှဟိ, ပဉှံ သောတုကာမော အာဂတောမှဟီတိ။ ဧဝမ္ပိ အတ္ထိ ပဉှေန အာဂမံ။ အထ ဝါ ပဉှတ္ထိကာနံ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုကာမာနံ ပဉှံ သောတုကာမာနံ အာဂမနံ အဘိက္ကမနံ ဥပသင်္ကမနံ ပယိရုပါသနံ [ပယိရုပါသနာ (သျာ. က.)] သိယာ အတ္ထီတိ။ ဧဝမ္ပိ အတ္ထိ ပဉှေန အာဂမံ။ အထ ဝါ ပဉှာဂမော တုယှံ အတ္ထိ, တွမ္ပိ ပဟု [ဣမာနိ တီဏိ ပဒါနိ နတ္ထိ သျာ. ပောတ္ထကေ] , တွံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ ဝိသဇ္ဇေတုံ ‘‘ဝဟဿေတံ ဘာရ’’န္တိ။ ဧဝမ္ပိ အတ္ထိ ပဉှေန အာဂမံ။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

> ‘‘တံ ဗုဒ္ဓံ အသိတံ တာဒိံ၊ အကုဟံ ဂဏိမာဂတံ။
> ဗဟူနမိဓ ဗဒ္ဓါနံ၊ အတ္ထိ ပဉှေန အာဂမ’’န္တိ။

၁၉၃. ဘိက္ခုနော ဝိဇိဂုစ္ဆတော၊ ဘဇတော ရိတ္တမာသနံ။
ရုက္ခမူလံ သုသာနံ ဝါ၊ ပဗ္ဗတာနံ ဂုဟာသု ဝါ။

ဘိက္ခုနော ဝိဇိဂုစ္ဆတော တိ။ **ဘိက္ခုနော**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏဿ ဝါ ဘိက္ခုနော သေက္ခဿ ဝါ ဘိက္ခုနော။ ဝိ **ဇိဂုစ္ဆတော**တိ ဇာတိယာ ဝိဇိဂုစ္ဆတော, ဇရာယ။ ဗျာဓိနာ။ မရဏေန။ သောကေဟိ။ ပရိဒေဝေဟိ။ ဒုက္ခေဟိ။ ဒောမနဿေဟိ။ ဥပါယာသေဟိ ဝိဇိဂုစ္ဆတော, နေရယိကေန ဒုက္ခေန။ တိရစ္ဆာနယောနိကေန ဒုက္ခေန။ ပေတ္တိဝိသယိကေန ဒုက္ခေန။ မာနုသိကေန [မာနုသကေန (သီ. သျာ.) မဟာနိ. ၁၇၁] ဒုက္ခေန။ ဂဗ္ဘောက္ကန္တိမူလကေန ဒုက္ခေန။ ဂဗ္ဘေဋ္ဌိတိမူလကေန ဒုက္ခေန။ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနမူလကေန ဒုက္ခေန။ ဇာတဿူပနိဗန္ဓကေန ဒုက္ခေန။ ဇာတဿ ပရာဓေယျကေန ဒုက္ခေန။ အတ္တူပက္ကမေန ဒုက္ခေန။ ပရူပက္ကမေန ဒုက္ခေန။ ဒုက္ခဒုက္ခေန။ သင်္ခါရဒုက္ခေန ။ ဝိပရိဏာမဒုက္ခေန။ စက္ခုရောဂေန ဒုက္ခေန။ သောတရောဂေန ဒုက္ခေန။ ဃာနရောဂေန ဒုက္ခေန။ ဇိဝှာရောဂေန ဒုက္ခေန။ ကာယရော

ဂေန ဒုက္ခေန။ သီသရောဂေန ဒုက္ခေန။ ကဏ္ဏရောဂေန ဒုက္ခေန။ မုခရောဂေန ဒုက္ခေန။ ဒန္တရောဂေန ဒုက္ခေန။ ကာသေန။ သာသေန။ ပိနာသေန။ ဍာဟေန။ ဇရေန။ ကုစ္ဆိရောဂေန။ မုစ္ဆာယ။ ပက္ခန္ဒိကာယ။ သူလာယ။ ဝိသူစိကာယ။ ကုဋ္ဌေန။ ဂဏ္ဍေန။ ကိလာသေန။ သောသေန။ အပမာရေန။ ဒဒ္ဒုယာ။ ကဏ္ဍုယာ။ ကစ္ဆုယာ။ ရခသာယ။ ဝိတစ္ဆိကာယ။ လောဟိတေန။ ပိတ္တေန။ မဓုမေဟေန။ အံသာယ။ ပိဠကာယ။ ဘဂန္ဒလေန။ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သေမှသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ ဝါတသမုဋ္ဌာနေန အာဗာဓေန။ သန္နိပါတိကေန အာဗာဓေန။ ဥတုပရိဏာမဇေန အာဗာဓေန။ ဝိသမပရိဟာရဇေန အာဗာဓေန။ ဩပက္ကမိကေန အာဗာဓေန။ ကမ္မဝိပါကဇေန အာဗာဓေန။ သီတေန။ ဥဏှေန။ ဇိဃစ္ဆာယ။ ပိပါသာယ။ ဥစ္စာရေန ။ ပဿာဝေန။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေန ဒုက္ခေန။ မာတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ပိတုမရဏေန ဒုက္ခေန။ ဘာတုမရဏေန။ ဘဂိနိမရဏေန။ ပုတ္တမရဏေန ။ ဓီတုမရဏေန။ ညာတိဗျသနေန။ ဘောဂဗျသနေန။ ရောဂဗျသနေန။ သီလဗျသနေန။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဒုက္ခေန ဝိဇိဂုစ္ဆတော အဋ္ဋီယတော ဟရာယတော ဇိဂုစ္ဆတောတိ – ဘိက္ခုနော ဝိဇိဂုစ္ဆတော။

ဘဇတော ရိတ္တမာသနန္တိ။ **အာသနံ** ဝုစ္စတိ ယတ္ထ နိသီဒတိ – မဉ္စော ပီဌံ ဘိသိ တဋ္ဋိကာ စမ္မခဏ္ဍော တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရော ပလာလသန္ထာရော [ပလာသသန္ထာရော (သီ. သျာ.)] ။ တံ အာသနံ အသပ္ပာယရူပဒဿနေန ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ , အသပ္ပာယသဒ္ဒဿဝနေန ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ, အသပ္ပာယေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ။ တံ ပဝိဝိတ္တံ အာသနံ ဘဇတော သမ္ဘဇတော သေဝတော နိသေဝတော သံသေဝတော ပဋိသေဝတောတိ – ဘဇတော ရိတ္တမာသနံ။

ရုက္ခမူလံ သုသာနံ ဝါတိ။ ရုက္ခမူလံယေဝ ရုက္ခမူလံ, သုသာနံယေဝ သုသာနန္တိ – ရုက္ခမူလံ သုသာနံ ဝါ။ **ပဗ္ဗတာနံ ဂုဟာသု ဝါ**တိ။ ပဗ္ဗတာယေဝ ပဗ္ဗတာ, ကန္ဒရာယေဝ ကန္ဒရာ, ဂိရိဂုဟာယေဝ ဂိရိဂုဟာ။ ပဗ္ဗတန္တရိကာယော ဝုစ္စန္တိ ပဗ္ဗတပဗ္ဘာရာတိ – ပဗ္ဗတာနံ ဂုဟာသု ဝါ။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

> “ဘိက္ခုနော ဝိဇိဂုစ္ဆတော၊ ဘဇတော ရိတ္တမာသနံ။
> ရုက္ခမူလံ သုသာနံ ဝါ၊ ပဗ္ဗတာနံ ဂုဟာသု ဝါ”တိ။

၁၉၄. ဥစ္စာဝစေသု သယနေသု၊ ကိဝန္တော [ဂီဝန္တော (သျာ.) မောဂ္ဂလ္လာနဗျာကရဏံ ဩလောကေတဗ္ဗံ] **တတ္ထ ဘေရဝါ။**
ယေ ဟိ ဘိက္ခု န ဝေဓေယျ၊ နိဂ္ဃောသေ သယနာသနေ။

ဥစ္စာဝစေသု သယနေသူတိ။ **ဥစ္စာဝစေသူ**တိ ဥစ္စာဝစေသု ဟီနပ္ပဏီတေသု ဆေကပါပကေသု။ သယနံ ဝုစ္စတိ သေနာသနံ ဝိဟာရော အဍ္ဍယောဂေါ ပါသာဒေါ ဟမ္မိယံ ဂုဟာတိ – ဥစ္စာဝစေသု သယနေသု။ **ကိဝန္တော တတ္ထ ဘေရဝါ**တိ။ **ကိဝန္တော**တိ ကိဝန္တော [ကုဝန္တော (သီ.), ဂီဝန္တော (သျာ.)] ကူဇန္တော နဒန္တော သဒ္ဒံ ကရောန္တော။ အထ ဝါ **ကိဝန္တော**တိ ကတိ ကိတ္တကာ ကီဝတကာ ကီဝဗဟုကာ တေ။ **ဘေရဝါ**တိ သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပီ အစ္ဆာ တရစ္ဆာ ကောကာ မဟိံသာ ဟတ္ထီ အဟိ ဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ, စောရာ ဝါ အဿု မာနဝါ ဝါ ကတကမ္မာ ဝါ အကတကမ္မာ ဝါတိ – ကိဝန္တော တတ္ထ ဘေရဝါ။

ယေ ဟိ ဘိက္ခု န ဝေဓေယျာတိ။ **ယေ ဟီ**တိ ယေ ဟိ ဘေရဝေ ပဿိတွာ ဝါ သုဏိတွာ ဝါ န ဝေဓေယျ နပ္ပဝေဓေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ န တသေယျ န ဥတ္တသေယျ န ပရိတ္တသေယျ န ဘာယေယျ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ, အဘီရူ အဿ အစ္ဆမ္ဘီ အနုတ္ရာသီ အပလာယီ, ပဟီနဘယဘေရဝေါ ဝိဂတလောမဟံသော ဝိဟရေယျာတိ – ယေ ဟိ ဘိက္ခု န ဝေဓေယျ။

နိဂ္ဃောသေ သယနာသနေတိ။ အပ္ပသဒ္ဒေ အပ္ပနိဂ္ဃောသေ ဝိဇနဝါတေ မနုဿရာဟဿေယျကေ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပေ သေနာသနေတိ – နိဂ္ဃောသေ သယနာသနေ။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

> ‘‘ဥစ္စာဝစေသု သယနေသု၊ ကိံဝဏ္ဏော တတ္တ ဘေရဝါ။
> ယေ ဟိ ဘိက္ခု န ဝေဓေယျ၊ နိဂ္ဃောသေ သယနာသနေ’’တိ။

၁၉၅.ကတိ ပရိဿယာ လောကေ၊ ဂစ္ဆတော အဂတံ ဒိသံ။
ယေ ဘိက္ခု အဘိသမ္ဘဝေ၊ ပန္တမှိ သယနာသနေ။

ကတိ ပရိဿယာ လောကေ တိ။ **ကတီ**တိ ကတိ ကိတ္တကာ ကီဝတကာ ကီဝဗဟုကာ။ **ပရိဿယာ** တိ ဒွေ ပရိဿယာ – ပါကဋပရိဿယာ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ စ။ ကတမေ ပါကဋပရိဿယာ? သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပီ အစ္ဆာ တရစ္ဆာ ကောကာ မဟိံသာ ဟတ္ထီ အဟိ ဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ, စောရာ ဝါ အဿု မာနဝါ ကတကမ္မာ ဝါ အကတကမ္မာ ဝါ, စက္ခုရောဂေါ သောတရောဂေါ ဃာနရောဂေါ ဇိဝှာရောဂေါ ကာယရောဂေါ သီသရောဂေါ ကဏ္ဏရောဂေါ မုခရောဂေါ ဒန္တရောဂေါ ကာသော သာသော ပိနာသော ဍာဟော ဇရော ကုစ္ဆိရောဂေါ မုစ္ဆာ ပက္ခန္ဒိကာ သူလာ ဝိသူစိကာ ကုဋ္ဌံ ဂဏ္ဍော ကိလာသော သောသော အပမာရော ဒဒ္ဒု ကဏ္ဍု ကစ္ဆု ရခသာ ဝိတစ္ဆိကာ လောဟိတံ ပိတ္တံ မဓုမေဟော အံသာ ပိဠကာ ဘဂန္ဒလာ, ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာ အာဗာဓာ။ပေ.။ သီတံ ဥဏှံ ဇိဃစ္ဆာ ပိပါသာ ဥစ္စာရော ပဿာဝေါ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပါကဋပရိဿယာ။

ကတမေ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ? ကာယဒုစ္စရိတံ ဝစီဒုစ္စရိတံ မနောဒုစ္စရိတံ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ ဗျာပါဒနီဝရဏံ ထိနမိဒ္ဓနီဝရဏံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စနီဝရဏံ ဝိစိကိစ္ဆာနီဝရဏံ ရာဂေါ ဒေါသော မောဟော ကောဓော ဥပနာဟော မက္ခော ပဠာသော ဣဿာ မစ္ဆရိယံ မာယာ သာဌေယျံ ထမ္ဘော သာရမ္ဘော မာနော အတိမာနော မဒေါ ပမာဒေါ, သဗ္ဗေ ကိလေသာ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတာ သဗ္ဗေ ဒရထာ သဗ္ဗေ ပရိဠာဟာ သဗ္ဗေ သန္တာပါ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ။

ပရိဿယာ တိ ကေနဋ္ဌေန ပရိဿယာ? ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ, ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ, တတြာသယာတိ ပရိဿယာ။

ကထံ ပရိသဟန္တီတိ ပရိဿယာ? တေ ပရိဿယာ တံ ပုဂ္ဂလံ သဟန္တိ ပရိသဟန္တိ အဘိဘဝန္တိ အဇ္ဈောတ္ထရန္တိ ပရိယာဒိယန္တိ မဒ္ဒန္တိ။ ဧဝံ ပရိသဟန္တီတိ – ပရိဿယာ။

ကထံ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ ပရိဿယာ? တေ ပရိဿယာ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အန္တရာယာယ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ကတမေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ? သမ္မာပဋိပဒာယ အနုလောမပဋိပဒာယ အပစ္စနီကပဋိပဒာယ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒာယ အန္ဝတ္ထပဋိပဒာယ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒာယ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာယ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာယ ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ ဇာဂရိယာနုယောဂဿ သတိသမ္ပဇညဿ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ ဘာဝနာနုယောဂဿ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿ ဘာဝနာနုယောဂဿ – ဣမေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အန္တရာယာယ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ။ ဧဝံ ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီတိ – ပရိဿယာ။

ကထံ တတြာသယာတိ ပရိဿယာ? တတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဘာဝသန္နိဿယာ။ ယထာ ဗိလေ ဗိလာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဒကေ ဒကာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ဝနေ ဝနာသယာ ပါဏာ သယန္တိ, ရုက္ခေ ရုက္ခာသယာ ပါဏာ သယန္တိ; ဧဝမေဝ တတ္ထေတေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အတ္တဘာဝသန္နိဿယာတိ။ ဧဝမ္ပိ တတြာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ –

“သာန္တေတသိကော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ။ ကထဉ္စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာန္တေတသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတိ? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သညောဇနိယာ, တျဿ အန္တော ဝသန္တိ အနွာဿဝန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာန္တေတသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။

“ပုန စပရံ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ပေ.။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သရသင်္ကပ္ပာ သညောဇနိယာ, တျဿ အန္တော ဝသန္တိ အနွာဿဝန္တိ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာန္တေတသိကောတိ ဝုစ္စတိ။ တေ နံ သမုဒာစရန္တိ, သမုဒာစရန္တိ နံ ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာတိ။ တသ္မာ သာစရိယကောတိ ဝုစ္စတိ။ ဧဝံ ခော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု သာန္တေတသိကော သာစရိယကော ဒုက္ခံ န ဖာသု ဝိဟရတီ”တိ။ ဧဝမ္ပိ တတ္ထာသယာတိ – ပရိဿယာ။

ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ –

“တယောမေ, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလာ အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ။ ကတမေ တယော? လောဘော, ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော, ဒောသော, ဘိက္ခဝေ။ပေ.။ မောဟော , ဘိက္ခဝေ, အန္တရာမလော အန္တရာအမိတ္တော အန္တရာသပတ္တော အန္တရာဝဓကော အန္တရာပစ္စတ္ထိကော။ ဣမေ ခော, ဘိက္ခဝေ, တယော အန္တရာမလာ အန္တရာအမိတ္တာ အန္တရာသပတ္တာ အန္တရာဝဓကာ အန္တရာပစ္စတ္ထိကာ”။

“အနတ္ထဇနနော လောဘော၊ လောဘော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“လုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ လုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ [အန္ဓတမံ (သျာ. က.) မဟာနိ. ၁၅၆; ဣတိဝု. ၈၈] တဒါ ဟောတိ၊ ယံ လောဘော သဟတေ နရံ။

“အနတ္ထဇနနော ဒောသော၊ ဒောသော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“ကုဒ္ဓော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ ဒောသော သဟတေ နရံ။

“အနတ္ထဇနနော မောဟော၊ မောဟော စိတ္တပ္ပကောပနော။
ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ။

“မူဠှော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ မူဠှော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ မောဟော သဟတေ နရ”န္တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ထာသယာတိ – ပရိဿယာ။ ဝုတ္တဉ္ဟေတံ ဘဂဝတာ –

“တယော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသု ဝိဟာရာယ။ ကတမေ တယော ? လောဘော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္မော အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ; ဒောသော ခော , မဟာရာဇ။ပေ.။ မောဟော ခော, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ဓမ္

မော အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယ။ ကတမေ ဒွေ, မဟာရာဇ, တယော ပု ရိသဿ ဓမ္မာ အဇ္ဈတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဖာသုဝိဟာရာယာ''တိ။

''လောဘော ဒေါသော စ မောဟော စ၊ ပုရိသံ ပာပစေတသံ။
ဟိံသန္တိ အတ္တသမ္ဘူတာ၊ တစသာရံဝ သမ္ဖလ''န္တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ထ ရာသယာတိ – ပရိသ္သယာ။

ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ –

''ရာဂေ စ ဒေါသော စ ကုတောနိဒါနာ၊ အရတီ ရတီ လောမဟံသော ကုတောဇာ။
ကုတော သမုဋ္ဌာယ မနောဝိတက္ကာ၊ ကုမာရကာ ဓင်္ကမိဝေါသဇန္တိ''တိ။

ဧဝမ္ပိ တတ္ထ ရာသယာတိ – ပရိသ္သယာ။ **လောကေ**တိ မနုဿလောကေတိ – ကတိ ပရိသ္သယာ လောကေ။

ဂစ္ဆတော အဂတံ ဒိသန္တိ။ အဂတာ ဒိသာ ဝုစ္စတိ အမတံ နိဗ္ဗာနံ။ ယော သော သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပ ဋိနိဿဂ္ဂော တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာနံ။ အဂတပုဗ္ဗာ သာ ဒိသာ န သာ ဒိသာ ဂတပုဗ္ဗာ ကုမိနာ ဒီ ဃေန အဒ္ဓုနာ။

''သမတိတ္တိကံ အနဝသေသံ၊ တေလပတ္တံ ယထာ ပရိဟရေယျ။
ဧဝံ သစိတ္တမနုရက္ခေ၊ ပတ္ထယာနော [ပတ္ထယမာနော (သျာ.)] ဒိသံ အဂတပုဗ္ဗံ''။

အဂတပုဗ္ဗံ ဒိသံ ဝဇတော ဂစ္ဆတော အဘိက္ကမတောတိ – ဂစ္ဆတော အဂတံ ဒိသံ။

ယေ ဘိက္ခု အဘိသမ္ဘဝေတိ။ **ယေ**တိ ယေ ပရိသ္သယေ အဘိသမ္ဘဝေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေ ယျ ပရိယာဒိယေယျ မဒ္ဒေယျာတိ – ယေ ဘိက္ခု အဘိသမ္ဘဝေ။

ပန္တမ္ဟိ သယနာသနေတိ။ အန္တေ ပန္တေ ပရိယန္တေ သေလန္တေ ဝါ ဝနန္တေ ဝါ နဒန္တေ ဝါ ဥဒကန္တေ ဝါ ယတ္ထ န ကသီယတိ န ဝပီယတိ, ဇနန္တံ အတိက္ကမိတွာ မနုဿာနံ အနုပစာရေ သေနာသနေတိ – ပန္တမှိ သယနာ သနေ။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

''ကတိ ပရိသ္သယာ လောကေ၊ ဂစ္ဆတော အဂတံ ဒိသံ။
ယေ ဘိက္ခု အဘိသမ္ဘဝေ၊ ပန္တမှိ သယနာသနေ''တိ။

၁၉၆.ကျာဿ ဗျပ္ပထယော အဿု၊ ကျာဿဿု ဣဓ ဂေါစရာ။
ကာနိ သီလဗ္ဗတာနာဿု၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော။

ကျာဿ ဗျပ္ပထယော အဿုတိ။ ကီဒိသေန ဗျပ္ပထေန သမန္နာဂတော အဿ ကိံသဏ္ဌိတေန ကိံပကာ ရေန ကိံပဋိဘာဂေနာတိ ဝစီပာရိသုဒ္ဓိံ ပုစ္ဆတိ။ ကတမာ ဝစီပာရိသုဒ္ဓိ? ဣဓ ဘိက္ခု မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရ တော ဟောတိ သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿ။ ပိသုဏံ ဝါစံ ပဟာယ ပိ သုဏာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟောတိ, ဣတော သုတွာ န အမုတြ အက္ခာတာ ဣမေသံ ဘေဒာယ, အမုတြ ဝါ သုတွာ ဝါ န ဣမေသံ အက္ခာတာ အမူသံ ဘေဒာယ, ဣတိ ဘိန္နာနံ ဝါ သန္ဓာတာ, သဟိတာနံ ဝါ အနုပ္ပဒာတာ သမဂ္ဂါရာမော သမဂ္ဂရတော သမဂ္ဂနန္ဒီ သမဂ္ဂကရဏိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ။ ဖရုသံ ဝါစံ ပဟာယ ဖရုသာယ ဝါစာယ ပဋိဝိရတော ဟော တိ; ယာ သာ ဝါစာ နေလာ ကဏ္ဏသုခါ ပေမနီယာ ဟဒယင်္ဂမာ ပေါရီ ဗဟုဇနကန္တာ ဗဟုဇနမနာပာ တထာရူပိံ ဝါစံ

ဘာသိတာ ဟောတိ။ သမ္ဖပ္ပလာပံ ပဟာယ သမ္ဖပ္ပလာပာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ ကာလဝါဒီ ဘူတဝါဒီ အတ္ထဝါဒီ ဓမ္မ
ဝါဒီ ဝိနယဝါဒီ, နိဓာနဝတိံ ဝါစံ ဘာသိတာ ဟောတိ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ အတ္ထသံဟိတံ။ စတူဟိ ဝဓိသုစ
ရိတေဟိ သမန္နာဂတော စတုဒ္ဒောသာပဂတံ ဝါစံ ဘာသတိ, ဗာတ္တိံသာယ တိရစ္ဆာနကထာယ အာရတော အဿ ဝိရ
တော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋ္ဌော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရတိ။ ဒသ က
ထာဝတ္ထူနိ ကထေတိ, သေယျထိဒံ – အပ္ပိစ္ဆကထံ သန္တုဋ္ဌိကထံ ပဝိဝေကကထံ အသံသဂ္ဂကထံ ဝီရိယာရမ္ဘက
ထံ သီလကထံ သမာဓိကထံ ပညာကထံ ဝိမုတ္တိကထံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထံ သတိပဋ္ဌာနကထံ သမ္မပ္ပဓာနကထံ ဣဒ္ဓိ
ပါဒကထံ ဣန္ဒြိယကထံ ဗလကထံ ဗောဇ္ဈင်္ဂကထံ မဂ္ဂကထံ ဖလကထံ နိဗ္ဗာနကထံ ကထေတိ ။ ဝါစာယ ယတော ယ
တ္တော ပဋိယတ္တော ဂုတ္တော ဂောပိတော ရက္ခိတော သံဝုတော – အယံ ဝစီဟရိသုဒ္ဓိ။ ဒေိသာယ ဝစီဟရိသုဒ္ဓိယာ သ
မန္နာဂတော အဿာတိ – ဣာဿ ဗ္ဗပ္ပထယော အဿု။

ဣာဿဿု ဣမ ကေစရာ တိ။ ကီဒိသေန ကေစရေန သမန္နာဂတော အဿ ကိံသဏ္ဌိတေန ကိံပကာရေန ကိံ
ပဋိဘာဂေနာတိ ကေစရံ ပုစ္ဆတိ။ အတ္ထိ ကေစရော, အတ္ထိ အကေစရော။

ကတမော အကေစရော? ဣဓေကစ္စော ဝေသိယာကေစရော ဟောတိ, ဝိဓဝကေစရော ဟောတိ, ထုလ္လကု
မာရိကေစရော [ထူလကုမာရိကေစရော (သျာ. က.)] ဟောတိ, ပဏ္ဍကကေစရော ဟောတိ, ဘိက္ခုနိကေစရော ဟော
ဟောတိ, ပါနာဂါရကေစရော ဟောတိ, သံသဋ္ဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝ
ကေဟိ အနနုလောမိကေန သံသဂ္ဂေန။ ယာနိ ဝါ ပန တာနိ ကုလာနိ အဿဒ္ဓါနိ အပ္ပသန္နာနိ အနောပါနဘူတာနိ အက္
ကောသကပရိဘာသကာနိ အနတ္ထကာမာနိ အဟိတကာမာနိ အဖာသုကာမာနိ အယောဂက္ခေမကာမာနိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ
ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ, တထာရူပါနိ ကုလာနိ သေဝတိ ဘဇတိ ပယိရုပါသတိ – အယံ ဝုစ္စတိ အကေစရော။

အထ ဝါ အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝီထိံ ပဋိပန္နော အသံဝုတော ဂစ္ဆတိ, ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော, အဿံ ဩ
လောကေန္တော, ရထံ ဩလောကေန္တော, ပတ္တိံ ဩလောကေန္တော, ဣတ္ထိယော ဩလောကေန္တော, ပုရိသေ ဩ
လောကေန္တော, ကုမာရိကာယော ဩလောကေန္တော, ကုမာရကေ ဩလောကေန္တော, အန္တရာပဏံ ဩလောကေန္
တော, ဃရမုခါနိ ဩလောကေန္တော, ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော [ဥလ္လောကေန္တော (သီ. က.) မဟာနိ. ၁၅၇ နတ္ထိ ပါဌနာ
နတ္တံ], အဓော ဩလောကေန္တော, ဒိသာဝိဒိသံ ဝိပေက္ခမာနော ဂစ္ဆတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ အကေစရော။

အထ ဝါ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ။ပေ.။ မနိန္ဒြိယံ
အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ န သံဝရာယ ပဋိ
ပဇ္ဇတိ, န ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ မနိန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ အကေစရော။

ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူက
ဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ ဝါဒိတံ ပေက္ခံ အက္ခာနံ ပါဏိဿရံ ဝေတာဠံ ကုမ္ဘထူ
ဏံ သောဘနကံ စဏ္ဍာလံ ဝံသံ ဓောဝနံ ဟတ္ထိယုဒ္ဓံ အဿယုဒ္ဓံ မဟိံသယုဒ္ဓံ ဥသဘယုဒ္ဓံ အဇယုဒ္ဓံ မေဏ္ဍယုဒ္ဓံ
ကုက္ကုဋယုဒ္ဓံ ဝဋ္ဋကယုဒ္ဓံ ဒဏ္ဍယုဒ္ဓံ မုဋ္ဌိယုဒ္ဓံ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ ဥယျောဓိကံ ဗလဂ္ဂံ သေနာဗျူဟံ အနီကဒဿနံ ဣတိ ဝါ
ဣတိ, ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနုယုတ္တော ဟောတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ အကေစရော။

ပဉ္စပိ ကာမဂုဏာ အကေစရော။ ဝုတ္တဉ္စေတံ ဘဂဝတာ – “မာ, ဘိက္ခဝေ, အကေစရေ စရထ ပရဝိသယေ။ အကေစ
ရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ ပရဝိသယေ လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု
နော အကေစရော ပရဝိသယော? ယဒိဒံ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ ကတမေ ပဉ္စ? စက္ခုဝိညေယျာ ရူပါ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယ
ရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ, သောတဝိညေယျာ သဒ္ဒါ။ ဃာနဝိညေယျာ ဂန္ဓာ။ ဇိဝှာဝိညေယျာ ရသာ။ ကာယ
ဝိညေယျာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ ဣဋ္ဌာ ကန္တာ မနာပါ ပိယရူပါ ကာမူပသံဟိတာ ရဇနီယာ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု
နော အကေစရော ပရဝိသယော” – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ အကေစရော။

ကတမော ကေစရော? ဣဓ ဘိက္ခု န ဝေသိယာကေစရော ဟောတိ, န ဝိဓဝကေစရော ဟောတိ, န ထုလ္လကုမာရိကေ
စရော ဟောတိ, န ပဏ္ဍကကေစရော ဟောတိ, န ဘိက္ခုနိကေစရော ဟောတိ, န ပါနာဂါရကေစရော ဟောတိ, အသံသဋ္ဌော

ဌော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ အနနုလောမိကေန သံသဂ္ဂေန။ ယာနိ တပန တာနိ ကုလာနိ သဒ္ဓာနိ ပသန္နာနိ ဩပါနဘူတာနိ ကာသာဝပဇ္ဇောတာနိ ဣသိဝါတပဋိဝါတာနိ အတ္ထကာမာနိ ဟိတကာမာနိ ဖာသုကာမာနိ ယောဂက္ခေမကာမာနိ ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပာသကာနံ ဥပာသိကာနံ, တထာရူပာနိ ကုလာနိ သေဝတိ ဘဇတိ ပယိရုပါသတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဂောစရော။

အထ ဝါ ဘိက္ခု အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝီထိံ ပဋိပန္နော သံဝုတော ဂစ္ဆတိ, န ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော, န အဿံ ဩလောကေန္တော, န ရထံ ဩလောကေန္တော, န ပတ္တိံ ဩလောကေန္တော။ပေ.။ န ဒိသာဝိဒိသံ ဝိပေက္ခမာနော ဂစ္ဆတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဂောစရော။

အထ ဝါ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ။ပေ.။ မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဂောစရော။

ယထာ ဝါ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓါဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇိတွာ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ ဝါဒိတံ။ပေ.။ အနီကဒဿနံ ဣတိ ဝါ ဣတိ, ဧဝရူပါ ဝိသူကဒဿနာ ပဋိဝိရတော ဟောတိ – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဂောစရော။

စတ္တာရောပိ သတိပဋ္ဌာနာ ဂောစရော။ ဝုတ္တဉှေတံ ဘဂဝတာ – “ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရထ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ။ ဂောစရေ, ဘိက္ခဝေ, စရတံ သကေ ပေတ္တိကေ ဝိသယေ န လစ္ဆတိ မာရော ဩတာရံ, န လစ္ဆတိ မာရော အာရမ္မဏံ။ ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော? ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ ကတမေ စတ္တာရော? ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ, ဝေဒနာသု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ ဝိဟရတိ အာတာပီ သမ္ပဇာနော သတိမာ ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿံ။ အယံ ဝုစ္စတိ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂောစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော – အယမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဂောစရော။ ဣမိနာ ဂောစရေန သမန္နာဂတော အဿာ”တိ – ဂေါစရသမ္ပန္နော ဂောစရော။

ကာနိ သီလဗ္ဗတာနာဿု တိ။ ကီဒိသေန သီလဗ္ဗတေန သမန္နာဂတော အဿ ကိံသဏ္ဌိတေန ကိံပကာရေန ကိံပဋိဘာဂေန သီလဗ္ဗတေန ပရိပုဏ္ဏော ပုစ္ဆတိ။ ကတမာ သီလဗ္ဗတပရိသုဒ္ဓိ? အတ္ထိ သီလဉ္စေဝ ဝတဉ္စ, အတ္ထိ ဝတံ န သီလံ။ ကတမံ သီလဉ္စေဝ ဝတဉ္စ? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု။ ယော တတ္ထ သညမော သံဝရော အဝီတိက္ကမော – ဣဒံ သီလံ။ ယံ သမာဒာနံ – တံ ဝတံ ။ သံဝရဋ္ဌေန သီလံ, သမာဒာနဋ္ဌေန ဝတံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ သီလဉ္စေဝ ဝတဉ္စ။

ကတမံ ဝတံ န သီလံ? အဋ္ဌ ဓုတင်္ဂါနိ – အာရညိကင်္ဂံ, ပိဏ္ဍပါတိကင်္ဂံ, ပံသုကူလိကင်္ဂံ, တေစီဝရိကင်္ဂံ, သပဒါနစာရိကင်္ဂံ, ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂံ, နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ, ယထာသန္ထတိကင်္ဂံ – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဝတံ န သီလံ။ ဝီရိယသမာဒာနမ္ပိ ဝုစ္စတိ ဝတံ န သီလံ။ ကာမံ တစော စ နှာရု စ အဋ္ဌိ စ အဝသိဿတု, သရီရေ ဥပသုဿတု မံသလောဟိတံ, ယံ တံ ပုရိသထာမေန ပုရိသဗလေန ပုရိသဝီရိယေန ပုရိသပရက္ကမေန ပတ္တဗ္ဗံ န တံ အပါပုဏိတွာ ဝီရိယဿ သဏ္ဌာနံ ဘဝိဿတီတိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ န သီလံ။

> “နာသိဿံ န ပိဝိဿာမိ, ဝိဟာရတော န နိက္ခမေ [န နိက္ခမိံ (သျာ.) မဟာနိ. ၁၇] ။
> နပိ ပဿံ နိပါတေဿံ, တဏှာသလ္လေ အနူဟတေ”တိ။

စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ န သီလံ။ န တာဝါဟံ ဣမံ ပလ္လင်္ကံ ဘိန္ဒိဿာမိ ယာဝ မေ န အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိဿတီတိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာဒာနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ န တာဝါဟံ ဣမမှာ အာသနာ ဝုဋ္ဌဟိဿာမိ။ န တာဝါဟံ ဣမမှာ စင်္ကမာ ဩရောဟိဿာမိ။ ဝိဟာရာ နိက္ခမိဿာမိ။ အဍ္ဎယောဂါ နိက္ခမိဿာမိ။ ပါသာဒါ နိက္ခမိဿာမိ။ ဟမ္မိယာ။ ဂုဟာယ။ လေဏာ။ ကုဋိယာ။ ကူဋာဂါရာ။ အဋ္ဋာ။ မာဠာ။ ဥဒ္ဒဏ္ဍာ။ ဥပဋ္ဌာနသာလာယ။ မဏ္ဍပါ။ ရုက္ခမူလာ နိက္ခမိဿာမိ

ယာဝ မေ န အနုပာဒာယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုစ္စိဿတီတိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာ အနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ ဣမသ္မိံပေဝ ပုဗ္ဗဏှသမယံ အရိယဓမ္မံ အာဟရိဿာမိ သမာဟရိဿာမိ အဓိဂစ္ဆိဿ သာမိ ဖဿယိဿာမိ သစ္ဆိကရိဿာမီတိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာအနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ။ ဣမသ္မိံယေဝ မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ။ သာယန္ဟသမယံ ။ ပုရေဘတ္တံ။ ပစ္ဆာဘတ္တံ။ ပုရိမယာမံ။ မဇ္ဈိမယာမံ။ ပစ္ဆိမယာမံ။ ကာဠေ။ ဇုဏှေ။ ဝဿေ။ ဟေမန္တေ။ ဂိမှေ။ ပုရိမေ ဝယောခန္ဓေ။ မဇ္ဈိမေ ဝယောခန္ဓေ။ ပစ္ဆိမေ ဝ ယောခန္ဓေ အရိယဓမ္မံ အာဟရိဿာမိ သမာဟရိဿာမိ အဓိဂစ္ဆိဿာမိ ဖဿယိဿာမိ သစ္ဆိကရိဿာမီတိ – စိတ္တံ ပဂ္ဂဏှာတိ ပဒဟတိ။ ဧဝရူပမ္ပိ ဝီရိယသမာအနံ ဝုစ္စတိ ဝတံ, န သီလံ – အယံ သီလဗ္ဗတပာရိသုဒ္ဓိ။ ဒေိသာယ [ကီဒိသာယ (သီ.), ဤဒိသာယ (သျာ.)] သီလဗ္ဗတပာရိသုဒ္ဓိယာ သမန္နာဂတော အဿာတိ – ကာနိ သီလဗ္ဗတာနာဿ သု။

ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော တိ။ **ပဟိတတ္တဿာ** တိ အာရဒ္ဓဝီရိယဿ ထာမဂတဿ ဒဠှပရက္ကမဿ အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒဿ အနိက္ခိတ္တဓုရဿ ကုသလေသု ဓမ္မေသု။ အထ ဝါ ပေသိတတ္တဿ ယဿတ္ထာယ ပေသိတော အတ္တတ္ထေ စ ဉာယေ စ လက္ခဏေ စ ကာရဏေ စ ဌာနာဌာနေ စ။ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ"တိ ပေသိ တတ္တဿ, "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ"တိ ပေသိတတ္တဿ, "သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ"တိ ပေသိတတ္တဿ, "အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ"တိ ပေသိတတ္တဿ ။ပေ.။ "ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏ"န္တိ ပေသိတတ္တဿ, "အဝိဇ္ဇာနိ ရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော"တိ ပေသိတတ္တဿ။ပေ.။ "ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏနိရောဓော"တိ ပေသိတတ္တဿ, "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ပေသိတတ္တဿ။ပေ.။ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ"တိ ပေသိတတ္တဿ, "ဣမေ အာသ ဝါ"တိ ပေသိတတ္တဿ။ပေ.။ "အယံ အာသဝနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ"တိ ပေသိတတ္တဿ, "ဣမေ ဓမ္မာ အဘိညေ ယျာ"တိ ပေသိတတ္တဿ။ပေ.။ "ဣမေ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ"တိ ပေသိတတ္တဿ, ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ပေသိတတ္တဿ, ပဉ္စန္နံ ဥပာဒာနက္ခန္ဓာနံ။ စတု န္နံ မဟာဘူတာနံ သမုဒယဉ္စ အတ္ထင်္ဂမဉ္စ အဿာဒဉ္စ အာဒီနဝဉ္စ နိဿရဏဉ္စ ပေသိတတ္တဿ, "ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ"န္တိ ပေသိတတ္တဿ။ **ဘိက္ခုနော**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကဿ ဝါ ဘိက္ခုနော သေက္ခဿ ဝါ ဘိက္ခုနောတိ – ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

> "ကျာဿ ဗျပ္ပထယော အဿု၊ ကျာဿဿု၊ ဣဓ ဂေါစရာ။
> ကာနိ သီလဗ္ဗတာနာဿု၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော"တိ။

၁၉၇. **ကံ သော သိက္ခံ သမာဒါယ၊ ဧကောဒိ နိပကော သတော။**
ကမ္မာရော ရဇတဿေဝ၊ နိဒ္ဓမေ မလမတ္တနော။

ကံ သော သိက္ခံ သမာဒါယာ တိ ကံ သော သိက္ခံ အာဒာယ သမာဒါယ အာဒိယိတွာ သမာဒိယိတွာ ဂဏှိတွာ ပ ရာမသိတွာ အဘိနိဝိသိတွာတိ – ကံ သော သိက္ခံ သမာဒါယ။

ဧကောဒိ နိပကော သတောတိ။ **ဧကောဒီ**တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တော အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော အဝိသာဟဋမာနသော သမ ထော သမာဓိန္ဒြိယံ သမာဓိဗလံ။ပေ.။ သမ္မာသမာဓိ။ **နိပကော**တိ နိပကော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာ ဝီ။ **သတော**တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော, ဝေဒနာ သု။ပေ.။ စိတ္တေ။ပေ.။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော။ သော ဝုစ္စတိ သတောတိ – သ တော။ ကံ သော သိက္ခံ သမာဒါယာတိ အဓိသီလသိက္ခံ ပုစ္ဆတိ။ **ဧကောဒီ**တိ အဓိစိတ္တသိက္ခံ ပုစ္ဆတိ။ **နိပကော**တိ အဓိပညာသိက္ခံ ပုစ္ဆတိ။ **သတော**တိ ပာရိသုဒ္ဓိံ ပုစ္ဆတီတိ – ကံ သော သိက္ခံ သမာဒါယ, ဧကောဒိ နိပကော သတော။

ကမ္မာရော ရဇတဿေဝ, နိဒ္ဓမေ မလမတ္တနော တိ။ ကမ္မာရော ဝုစ္စတိ သုဝဏ္ဏကာရော, ရဇတံ ဝုစ္စတိ ဇာတရူပံ။ ယထာ သုဝဏ္ဏကာရော ဇာတရူပဿ ဩဠာရိကမ္ပိ မလံ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ, မဇ္ဈိမကမ္ပိ မလံ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓ မတိ, သုခုမကမ္ပိ မလံ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ; ဧဝမေဝ ဘိက္ခု အတ္တနော ဩဠာရိကေပိ ကိလေသေ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိ

ဒ္ဓမတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ, မဇ္ဈိမကေပိ ကိလေသေ။ သုခုမကေပိ ကိလေသေ ဓမ
တိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု အတ္တနော ရာဂမလံ ဒောသမလံ မောဟမလံ မာနမလံ ဒိဋ္ဌိမလံ ကိလေသမလံ ဒုစ္စရိတမလံ အန္ဓကရ
ဏံ အစက္ခုကရဏံ အညာဏကရဏံ ပညာနိရောဓိကံ ဝိဃာတပက္ခိကံ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ ပ
ဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိ။

အထ ဝါ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေ
တိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပေန မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပံ။ပေ.။ သမ္မာဝါစာယ မိစ္ဆာဝါစံ။ သမ္မာကမ္မန္တေန မိစ္ဆာကမ္မန္တံ။ သမ္မာအာဇီဝေ
န မိစ္ဆာအာဇီဝံ။ သမ္မာဝါယာမေန မိစ္ဆာဝါယာမံ။ သမ္မာသတိယာ မိစ္ဆာသတိံ။ သမ္မာသမာဓိနာ မိစ္ဆာသမာဓိံ။ သမ္မာဉာဏေန
မိစ္ဆာဉာဏံ။ သမ္မာဝိမုတ္တိယာ မိစ္ဆာဝိမုတ္တိံ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ အနဘာဝံ ဂ
မေတိ။

အထ ဝါ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန သဗ္ဗေ ကိလေသေ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတေ သဗ္ဗေ ဒရထေ သဗ္ဗေ ပရိဠာ
ဟေ သဗ္ဗေ သန္တာပေ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခာရေ ဓမတိ သန္ဓမတိ နိဒ္ဓမတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီ ကရောတိ
အနဘာဝံ ဂမေတီတိ – ကမ္မာရော ရဇတဿေဝ နိဒ္ဓမေ မလမတ္တနော။

တေနာဟ ထေရော သာရိပုတ္တော –

“ကံ သော သိက္ခံ သမာဒာယ၊ ဧကောဒိ နိပကော သတော။
ကမ္မာရော ရဇတဿေဝ၊ နိဒ္ဓမေ မလမတ္တနော”တိ။

၁၉၈.ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿ ယဒိဒံ ဖာသု၊ [သာရိပုတ္တာတိ ဘဂဝါ]
ရိတ္တာသနံ သယနံ သေဝတော စေ။
သမ္ဗောဓိကာမဿ ယထာနုဓမ္မံ၊ တံ တေ ပဝက္ခာမိ ယထာ ပဇာနံ။

ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿ **ယဒိဒံ ဖာသူ**တိ။ **ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿာ**တိ ဇာတိယာ ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿ, ဇရာယ။ ဗျာဓိနာ။ မရ
ဏေန။ သောကေဟိ ။ ပရိဒေဝေဟိ။ ဒုက္ခေဟိ။ ဒောမနဿေဟိ။ ဥပါယာသေဟိ။ပေ.။ ဒိဋ္ဌိဗျသနေန ဒုက္ခေန ဝိဇိဂုစ္
ဆမာနဿ အဋ္ဋီယမာနဿ [အဋ္ဋီယမာနဿ (သျာ. က.)] ဟရာယမာနဿာတိ – ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿ။ **ယဒိဒံ ဖာ
သူ**တိ ယံ ဖာသုဝိဟာရံ တံ ကထယိဿာမိ။ ကတမော ဖာသုဝိဟာရော? သမ္မာပဋိပဒါ အနုလောမပဋိပဒါ အပစ္စနီကပဋိပ
ဒါ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒါ အန္ဝတ္ထပဋိပဒါ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒါ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘော
ဇနေ မတ္တညုတာ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သတိသမ္ပဇညံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာ
ရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ နိဗ္ဗာနဉ္စ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ စ
ပဋိပဒါ – အယံ ဖာသုဝိဟာရောတိ – ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿ ယဒိဒံ ဖာသု။

သာရိပုတ္တာတိ ဘဂဝါတိ။ တံ ထေရံ နာမေနာလပတိ။ **ဘဂဝါ**တိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ အပိ စ ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘဂဝါ, ဘ
ဂ္ဂဒောသောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမောဟောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမာနောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒိဋ္ဌီတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကဏ္ဋကောတိ ဘ
ဂဝါ, ဘဂ္ဂကိလေသောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝိဘဇိ ပဝိဘဇိ [ပဋိဘဇိ (သီ. သျာ.) မဟာနိ. ၅၀ နတ္ထိ ဟဋ္ဌနာနတ္တံ] ဓမ္မရတနန္
တိ ဘဂဝါ, ဘဝါနံ အန္တကရောတိ ဘဂဝါ, ဘာဝိတကာယော ဘာဝိတသီလော ဘာဝိတစိတ္တော ဘာဝိတပညောတိ ဘဂ
ဝါ; ဘဇိ ဝါ ဘဂဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာ
ဟသေယျကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပာနီတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသ
ဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထရသဿ ဓမ္မရသဿ ဝိမုတ္တိရသဿ အဓိသီလဿ အဓိစိတ္တ
ဿ အဓိပညာယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ ဈာနာနံ စတုန္နံ အပ္ပမညာနံ စတုန္နံ အာရုပ္ပသမာပတ္တီနန္တိ ဘ
ဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ အဋ္ဌန္နံ အဘိဘာယတနာနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ,
ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ သညာဘာဝနာနံ ဒသန္နံ ကသိဏသမာပတ္တီနံ အာနာပါနဿတိသမာဓိဿ အသုဘသမာပတ္

တိယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနံ စတုန္နံ ဝေသာရဇ္ဇာနံ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဆန္နံ အဘိညာနံ ဆန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနန္တိ ဘဂဝါ ; ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ, န ပိတရာ ကတံ, န ဘာတရာ ကတံ, န ဘဂိနိယာ ကတံ, န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ, န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ, န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ, န ဒေဝတာဟိ ကတံ; ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – သာရိပုတ္တာတိ ဘဂဝါ။

ရိတ္တာသနံ သယနံ သေဝတော ဝေ တိ။ အာသနံ ဝုစ္စတိ ယတ္ထ နိသီဒတိ – မဉ္စော ပီဌံ ဘိသိ တဋ္ဋိကာ စမ္မခဏ္ဍော တိဏသန္ထာရော ပဏ္ဏသန္ထာရော ပလာလသန္ထာရော။ သယနံ ဝုစ္စတိ သေနာသနံ ဝိဟာရော အဍ္ဎယောဂေါ ပါသာဒေါ ဟမ္မိယံ ဂုဟာ။ တံ သယနာသနံ အသပ္ပာယရူပဒဿနေန ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ, အသပ္ပာယသဒ္ဒဿဝနေန။ပေ.။ အသပ္ပာယေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ ရိတ္တံ ဝိဝိတ္တံ ပဝိဝိတ္တံ။ တံ သယနာသနံ သေဝတော နိသေဝတော သံသေဝတော ပဋိသေဝတောတိ – ရိတ္တာသနံ သယနံ သေဝတော ဝေ။

သမ္ဗောဓိကာမဿ ယထာနုဓမ္မန္တိ။ သမ္ဗောဓိ ဝုစ္စတိ စတူသု မဂ္ဂေသု ဉာဏံ ပညာ ပညိန္ဒြိယံ ပညာဗလံ။ပေ.။ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီမံသာ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ တံ သမ္ဗောဓိံ ဗုဇ္ဈိတုကာမဿ အနုဗုဇ္ဈိတုကာမဿ ပဋိဗုဇ္ဈိတုကာမဿ သမ္ဗုဇ္ဈိတုကာမဿ အဓိဂန္တုကာမဿ ဖဿိတုကာမဿ သစ္ဆိကာတုကာမဿာတိ – သမ္ဗောဓိကာမဿ။

ယထာနုဓမ္မန္တိ ကတမေ ဗောဓိယာ အနုဓမ္မာ? သမ္မာပဋိပဒါ အနုလောမပဋိပဒါ အပစ္စနီကပဋိပဒါ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒါ အနွတ္ထပဋိပဒါ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပဒါ သီလေသု ပရိပူရကာရိတာ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သတိသမ္ပဇညံ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဗောဓိယာ အနုဓမ္မာ။ အထ ဝါ စတုန္နံ မဂ္ဂါနံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝိပဿနာ – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဗောဓိယာ အနုဓမ္မာတိ – သမ္ဗောဓိကာမဿ ယထာနုဓမ္မံ။

တံ တေ ပဝက္ခာမိ ယထာ ပဇာန န္တိ။ **တ**န္တိ ဗောဓိယာ အနုဓမ္မံ။ **ပဝက္ခာမီ** တိ ပဝက္ခာမိ အာစိက္ခိဿာမိ ဒေသေဿာမိ ပညပေဿာမိ ပဋ္ဌပေဿာမိ ဝိဝရိဿာမိ ဝိဘဇိဿာမိ ဥတ္တာနီကရိဿာမိ ပကာသိဿာမိ။ **ယထာ ပဇာန**န္တိ ယထာ ပဇာနံ ယထာ ပဇာနန္တော အာဇာနန္တော ဝိဇာနန္တော ပဋိဝိဇာနန္တော ပဋိဝိဇ္ဈန္တော န ဣတိဟိတိဟံ န ဣတိကိရာယ န ပရမ္ပရာယ န ပိဋကသမ္ပဒါယ န တက္ကဟေတု န နယဟေတု န အာကာရပရိဝိတက္ကေန န ဒိဋ္ဌိနိဇ္ဈာနက္ခန္တိယာ သာမံ သယမဘိညာတံ အတ္တပစ္စက္ခံ ဓမ္မံ, တံ ကထယိဿာမီတိ – တံ တေ ပဝက္ခာမိ ယထာ ပဇာနံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''ဝိဇိဂုစ္ဆမာနဿ ယဒိဒံ ဖာသု၊ [သာရိပုတ္တာတိ ဘဂဝါ]
> ရိတ္တာသနံ သယနံ သေဝတော ဝေ။
> သမ္ဗောဓိကာမဿ ယထာနုဓမ္မံ၊ တံ တေ ပဝက္ခာမိ ယထာ ပဇာန''န္တိ။

၁၉၉. ပဉ္စန္နံ ဓီရော ဘယာနံ န ဘာယေ၊ ဘိက္ခု သတော သပရိယန္တစာရီ။
ဍံသာဓိပါတာနံ သရီသပါနံ [သိရိံသပါနံ (သီ. က.)]၊ **မနုဿဖဿာနံ စတုပ္ပဒါနံ။**

ပဉ္စန္နံ ဓီရော ဘယာနံ န ဘာယေ တိ။ **ဓီရော**တိ ဓီရော ပဏ္ဍိတော ပညဝါ ဗုဒ္ဓိမာ ဉာဏီ ဝိဘာဝီ မေဓာဝီ။ ဓီရော ပဉ္စန္နံ ဘယာနံ န ဘာယေယျ န တသေယျ န သန္တသေယျ န ဥတ္တသေယျ န ပရိတ္တသေယျ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ, အဘီရူ အဿ အစ္ဆမ္ဘီ အနုတ္တာသီ အပလာယီ ပဟီနဘယဘေရဝေါ ဝိဂတလောမဟံသော ဝိဟရေယျာတိ – ပဉ္စန္နံ ဓီရော ဘယာနံ န ဘာယေ။

ဘိက္ခု သတော သပရိယန္တစာရီ တိ။ **ဘိက္ခူ** တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော ဝါ ဘိက္ခု သေက္ခော ဝါ ဘိက္ခု။ **သတော** တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သတော – ကာယေ ကာယာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော, ဝေဒနာသု။ပေ။ စိတ္တေ။ ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿနာသတိပဋ္ဌာနံ ဘာဝေန္တော သတော – သော ဝုစ္စတိ သတော။ **သပရိယန္တစာရီ** တိ စတ္တာရော ပရိယန္တာ – သီလသံဝရပရိယန္တော, ဣန္ဒြိယသံဝရပရိယန္တော, ဘောဇနေ မတ္တညုတာပရိယန္တော, ဇာဂရိယာနုယောဂပရိယန္တော။

ကတမော သီလသံဝရပရိယန္တော? ဣဓ ဘိက္ခု သီလဝါ ဟောတိ, ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရတိ အာစာရဂောစရသမ္ပန္နော, အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ, သမာဒာယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသု ။ အန္တောပူတိဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခမာနော အန္တော သီလသံဝရပရိယန္တေ စရတိ, မရိယာဒံ န ဘိန္ဒတိ – အယံ သီလသံဝရပရိယန္တော။

ကတမော ဣန္ဒြိယသံဝရပရိယန္တော? ဣဓ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ။ပေ။ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ သောတေန သဒ္ဒံ သုတွာ။ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယိတွာ။ ဇိဝှာယ ရသံ သာယိတွာ။ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတွာ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ နာနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတွာဓိကရဏမေနံ မနိန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္ဝာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ ပဋိပဇ္ဇတိ, ရက္ခတိ မနိန္ဒြိယံ, မနိန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ အာဒိတ္တပရိယာယံ ပစ္စဝေက္ခမာနော အန္တော ဣန္ဒြိယသံဝရပရိယန္တေ စရတိ, မရိယာဒံ န ဘိန္ဒတိ – အယံ ဣန္ဒြိယသံဝရပရိယန္တော။

ကတမော ဘောဇနေ မတ္တညုတာပရိယန္တော? ဣဓ ဘိက္ခု ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ။ ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခါမိ နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပါဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာတိ။ အက္ခဗ္ဘဉ္ဇနဝဏပဋိစ္ဆာဒနပုတ္တမံသူပမံ ပစ္စဝေက္ခမာနော အန္တော ဘောဇနေ မတ္တညုတာပရိယန္တေ စရတိ, မရိယာဒံ န ဘိန္ဒတိ – အယံ ဘောဇနေ မတ္တညုတာပရိယန္တော။

ကတမော ဇာဂရိယာနုယောဂပရိယန္တော? ဣဓ ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ, ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ, ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဘဒ္ဒေကရတ္တဝိဟာရံ [ဘဒ္ဒေကရတ္တိဝိဟာရံ (သီ. က.)] ပစ္စဝေက္ခမာနော အန္တော ဇာဂရိယာနုယောဂပရိယန္တေ စရတိ, မရိယာဒံ န ဘိန္ဒတိ – အယံ ဇာဂရိယာနုယောဂပရိယန္တောတိ – ဘိက္ခု သတော သပရိယန္တစာရီ။

ဍံသာဓိပါတာနံ သရီသပါနန္တိ။ ဍံသာ ဝုစ္စန္တိ ပိင်္ဂလမက္ခိကာယော။ အဓိပါတကာ ဝုစ္စန္တိ သဗ္ဗာပိ မက္ခိကာယော။ ကိံကာရဏာ အဓိပါတကာ ဝုစ္စန္တိ သဗ္ဗာပိ မက္ခိကာယော? တာ ဥပ္ပတိတွာ ဥပ္ပတိတွာ ခါဒန္တိ; တံကာရဏာ အဓိပါတကာ ဝုစ္စန္တိ သဗ္ဗာပိ မက္ခိကာယော။ သရီသပါ ဝုစ္စန္တိ အဟီတိ – ဍံသာဓိပါတာနံ သရီသပါနံ။

မနုဿဖဿာနံ စတုပ္ပဒါနန္တိ။ မနုဿဖဿာ ဝုစ္စန္တိ စောရာ ဝါ အဿု မာနဝါ ဝါ ကတကမ္မာ ဝါ အကတကမ္မာ ဝါ။ တေ ဘိက္ခုံ ပဉှံ ဝါ ပုစ္ဆေယျုံ ဝါဒံ ဝါ အာရောပေယျုံ အက္ကောသေယျုံ ပရိဘာသေယျုံ ရောသေယျုံ ဝိရောသေယျုံ ဟိံသေယျုံ ဝိဟိံသေယျုံ ဟေဌေယျုံ ဝိဟေဌေယျုံ ဃာတေယျုံ ဥပဃာတေယျုံ ဥပဃာတံ ဝါ ကရေယျုံ။ ယော ကောစိ မနုဿတော ဥပဃာတော – မနုဿဖဿော။ **စတုပ္ပဒါန**န္တိ သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပိ အစ္ဆာ တရစ္ဆာ ကောကာ မဟိံသာ ဟတ္ထီ။ တေ ဘိက္ခုံ မဒ္ဒေယျုံ ခါဒေယျုံ ဟိံသေယျုံ ဝိဟိံသေယျုံ ဟေဌေယျုံ ဝိဟေဌေယျုံ ဃာတေယျုံ ဥပဃာတေယျုံ ဥပဃာတံ ဝါ ကရေယျုံ။ စတုပ္ပဒတော ဥပဃာတော ယံ ကိဉ္စိ စတုပ္ပဒဘယန္တိ – မနုဿဖဿာနံ စတုပ္ပဒါနံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပဍ္စန္နံ ဓိရော ဘယာနံ န ဘာယေ၊ ဘိက္ခု သတော သပရိယန္တစာရီ။
ဉံ့သာဓိပာတနံ သရိသပာနံ၊ မနုဿဖဿာနံ စတုပ္ပဒာန”န္တိ။

၂၀၀. ပရဓမ္မိကာနမ္ပိ န သန္တသေယျ၊ ဒိသွာပိ တေသံ ဗဟုဘေရဝါနိ။
အထာပရာနိ အဘိသမ္ဘဝေယျ၊ ပရိဿယာနိ ကုသလာနုဧသီ။

ပရဓမ္မိကာနမ္ပိ န သန္တသေယျ, ဒိသွာပိ တေသံ ဗဟုဘေရဝါနိ တိ။ ပရဓမ္မိကာ ဝုစ္စန္တိ သတ္တ သဟဓမ္မိကေ ဌပေတွာ ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓေ ဓမ္မေ သင်္ဃေ အပ္ပသန္နာ ။ တေ ဘိက္ခုံ ပဉ္စ်ဟံ တ ပုစ္ဆေယျုံ တဒံ တ အာရောပေယျုံ အက္ကောသေယျုံ ပရိဘာသေယျုံ ရောသေယျုံ ဝိရောသေယျုံ ဟိံသေယျုံ ဝိဟိံသေယျုံ ဟေဌေယျုံ ဝိဟေဌေယျုံ ဃာတေယျုံ ဥပဃာတေယျုံ ဥပဃာတံ တ ကရေယျုံ။ တေသံ ဗဟုဘေရဝေ ပဿိတွာ တ သုဏိတွာ တ န ဝေဓေယျ န ပဝေဓေယျ န သမ္ပဝေဓေယျ န တသေယျ န သန္တသေယျ န ဥတ္တသေယျ န ပရိတ္တသေယျ န ဘာယေယျ န သန္တာသံ အာပဇ္ဇေယျ, အဘီရူ အဿ အစ္ဆမ္ဘီ အနုတ္တာသီ အပလာယီ ပဟီနဘယဘေရဝေ ဝိဂတလောမဟံသော ဝိဟရေယျာတိ – ပရဓမ္မိကာနမ္ပိ န သန္တသေယျ ဒိသွာပိ တေသံ ဗဟုဘေရဝါနိ။

အထာပရာနိ အဘိသမ္ဘဝေယျ, ပရိဿယာနိ ကုသလာနုဧသီ တိ။ အထာပရာနိပိ အတ္ထိ အဘိသမ္ဘောတဗ္ဗာနိ အဘိဘဝိတဗ္ဗာနိ အဇ္ဈောတ္ထရိတဗ္ဗာနိ ပရိယာဒိယိတဗ္ဗာနိ မဒ္ဒိတဗ္ဗာနိ။ **ပရိဿယာ** တိ ဒွေ ပရိဿယာ – ပာကဋပရိဿယာ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ စ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ တတြာသယာတိ – ပရိဿယာ။ **ကုသလာနုဧသီ**တိ သမ္မာပဋိပဒံ အနုလောမပဋိပဒံ အပစ္စနီကပဋိပဒံ အဝိရုဒ္ဓပဋိပဒံ အန္ဝတ္ထပဋိပဒံ။ပေ.။ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ နိဗ္ဗာနဂ္ဂ နိဗ္ဗာနဂမိနိဉ္စ ပဋိပဒံ ဧသန္တေန ဂဝေသန္တေန ပရိယေသန္တေန ပရိဿယာ အဘိသမ္ဘောတဗ္ဗာ အဘိဘဝိတဗ္ဗာ အဇ္ဈောတ္ထရိတဗ္ဗာ ပရိယာဒိယိတဗ္ဗာ မဒ္ဒိတဗ္ဗာတိ – အထာပရာနိ အဘိသမ္ဘဝေယျ ပရိဿယာနိ ကုသလာနုဧသီ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပရဓမ္မိကာနမ္ပိ န သန္တသေယျ၊ ဒိသွာပိ တေသံ ဗဟုဘေရဝါနိ။
အထာပရာနိ အဘိသမ္ဘဝေယျ၊ ပရိဿယာနိ ကုသလာနုဧသီ”တိ။

၂၀၁. အာတင်္ကဖဿေန ခုဒာယ ဖုဋ္ဌော၊ သီတံ အထုဏှံ [အတုဏှံ (သီ. က.)] အဓိဝါသယေယျ။
သော တေဟိ ဖုဋ္ဌော ဗဟုဓာ အနောကော၊ ဝီရိယပရက္ကမံ ဒဠှံ ကရေယျ။

အာတင်္ကဖဿေန ခုဒာယ ဖုဋ္ဌော တိ။ အာတင်္ကဖဿော ဝုစ္စတိ ရောဂဖဿော။ ရောဂဖဿေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿ; စက္ခုရောဂေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿ, သောတရောဂေန။ ဃာနရောဂေန။ ဇိဝှာရောဂေန။ ကာယရောဂေန။ပေ.။ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿ။ ခုဒာ ဝုစ္စတိ ဆာတကော။ ဆာတကေန ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿာတိ – အာတင်္ကဖဿေန ခုဒာယ ဖုဋ္ဌော။

သီတံ အထုဏှံ အဓိဝါသယေယျာ တိ။ **သီတ**န္တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ သီတံ ဟောတိ – အဗ္ဘန္တရဓာတုပ္ပကောပဝသေန [အဗ္ဘန္တရဓာတုသင်္ခောပဝသေန (သျာ.)] တ သီတံ ဟောတိ, ဗဟိဒ္ဓာ ဥတုဝသေန တ သီတံ ဟောတိ။ **ဥဏှ**န္တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဥဏှံ ဟောတိ – အဗ္ဘန္တရဓာတုပ္ပကောပဝသေန တ ဥဏှံ ဟောတိ, ဗဟိဒ္ဓာ ဥတုဝသေန တ ဥဏှံ ဟောတီတိ – သီတံ အထုဏှံ ။ **အဓိဝါသယေယျာ** တိ ခမော အဿ သီတဿ ဥဏှဿ ဇိဃစ္ဆာယ ပိပါသာယ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာနံ ဒုရုတ္တာနံ ဒုရာဂတာနံ ဝစနပထာနံ ဥပ္ပန္နာနံ သာရီရိကာနံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခာနံ တိဗ္ဗာနံ [တိပ္ပာနံ (သီ. သျာ.)] ခရာနံ ကဋုကာနံ အသာတာနံ အမနာပာနံ ပာဏဟရာနံ အဓိဝါသကဇာတိကော အဿာတိ – သီတံ အထုဏှံ အဓိဝါသယေယျ။

သော တေဟိ ဖုဋ္ဌော ဗဟုဓာ အနောကော တိ။ **သော တေဟီ**တိ အာတင်္ကဖဿေန စ ခုဒာယ စ သီတေန စ ဥဏှေန စ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿာတိ – သော တေဟိ ဖုဋ္ဌော။ **ဗဟုဓာ**တိ အနေကဝိဓေ

ဟိ အာကာရေဟိ ဖုဋ္ဌော ပရေတော သမောဟိတော သမန္နာဂတော အဿာတိ – သော တေဟိ ဖုဋ္ဌော ဗဟုဓာ ။ **အနော ကောတိ** အဘိသင်္ခါရသဟဂတဝိညာဏဿ ဩကာသံ န ကရောတီတိပိ – အနောကော။ အထ တ ကာယဒုစ္စရိတဿ ဝစီဒုစ္စရိတဿ မနောဒုစ္စရိတဿ ဩကာသံ န ကရောတီတိပိ – အနောကောတိ – သော တေဟိ ဖုဋ္ဌော ဗဟုဓာ အ နောကော။

ဝီရိယပရက္ကမံ ဒဠှံ ကရေယျာ တိ။ ဝီရိယပရက္ကမော ဝုစ္စတိ ယော စေတသိကော ဝီရိယာရမ္ဘော နိက္က မော ပရက္ကမော ဥယျာမော ဝါယာမော ဥဿာဟော ဥဿောဠှီ အပ္ပဋိဝါနီ ထာမော ဓိတိ အသိထိလပရက္ကမတာ အနိက္ခိတ္တစ္ဆန္ဒတာ အနိက္ခိတ္တဓုရတာ ဓုရသမ္ပဂ္ဂဟော ဝီရိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဝီရိယဗလံ သမ္မာဝါယာမော။ **ဝီရိယ ပရက္ကမံ ဒဠှံ ကရေယျာ**တိ။ ဝီရိယံ ပရက္ကမံ ဒဠှံ ကရေယျ ထိရံ ကရေယျ, ဒဠှသမာဒာနော အဿ အဝ တ္ထိတသမာဒာနောတိ – ဝီရိယပရက္ကမံ ဒဠှံ ကရေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''အာတင်္ကဖဿေန ခုဒါယ ဖုဋ္ဌော၊ သီတံ အတုဏှံ အဓိဝါသယေယျ။
> သော တေဟိ ဖုဋ္ဌော ဗဟုဓာ အနောကော၊ ဝီရိယပရက္ကမံ ဒဠှံ ကရေယျာ''တိ။

၂၀၂. ထေယျံ န ကာရေ န မုသာ ဘဏေယျ၊ မေတ္တာယ ဖဿေ တသထာဝရာနိ။
ယဒာဝိလတ္တံ မနသော ဝိဇညာ၊ ကဏှဿ ပက္ခောတိ ဝိနောဒယေယျ။

ထေယျံ န ကာရေ န မုသာ ဘဏေယျာ တိ။ **ထေယျံ န ကာရေ** တိ ဣဓ ဘိက္ခု အဒိန္နာဒာနံ ပဟာယ အဒိန္နာဒာ နာ ပဋိဝိရတော အဿ ဒိန္နာဒါယီ ဒိန္နပာဋိကင်္ခီ, အထေနေန သုစိဘူတေန အတ္တနာ ဝိဟရေယျာတိ – ထေယျံ န ကာ ရေ။ **န မုသာ ဘဏေယျာ** တိ ဣဓ ဘိက္ခု မုသာဝါဒံ ပဟာယ မုသာဝါဒါ ပဋိဝိရတော အဿ သစ္စဝါဒီ သစ္စသန္ဓော ထေတော ပစ္စယိကော အဝိသံဝါဒကော လောကဿာတိ – ထေယျံ န ကာရေ န မုသာ ဘဏေယျ။

မေတ္တာယ ဖဿေ တသထာဝရာနီ တိ။ **မေတ္တာ**တိ ယာ သတ္တေသု မေတ္တိ မေတ္တာယနာ မေတ္တာယိတတ္တံ အနုဒ ယာ အနုဒယနာ အနုဒယိတတ္တံ [အနုဒ္ဒယာ (သီ.) ဧဝမီဒိသေသု ဒွိသု ပဒေသုပိ ဒွိဘာဝဝသေန။ အနုအာ အနုအာယနာ အ နုအာယိတတ္တံ (သျာ. က.)] ဟိတေသိတာ အနုကမ္ပာ အဗျာပါဒေါ အဗျာပဇ္ဇော [အဗျာပဇ္ဈော (သျာ. က.)] အဒေါသော ကုသလမူလံ။ **တသာ**တိ ယေသံ တသိတာ တဏှာ အပ္ပဟီနာ, ယေသဉ္စ ဘယဘေရဝါ အပ္ပဟီနာ။ ကိံကာရ ဏာ ဝုစ္စန္တိ တသာ? တေ တသန္တိ ဥတ္တသန္တိ ပရိတသန္တိ ဘာယန္တိ သန္တာသံ အာပဇ္ဇန္တိ; တံကာရဏာ ဝုစ္စန္တိ တသာ။ **ထာဝရာ**တိ ယေသံ တသိတာ တဏှာ ပဟီနာ, ယေသဉ္စ ဘယဘေရဝါ ပဟီနာ။ ကိံကာရဏာ ဝုစ္စန္တိ ထာဝရာ? တေ န တသန္တိ န ဥတ္တသန္တိ န ပရိတသန္တိ န ဘာယန္တိ သန္တာသံ န အာပဇ္ဇန္တိ; တံကာရဏာ ဝုစ္စန္တိ ထာဝရာ။ **မေတ္တာယ ဖဿေ တသထာဝရာနီ** တိ။ တသေ စ ထာဝရေ စ မေတ္တာယ ဖဿေယျ ဖရေယျ, မေတ္တာသဟဂတေန စေ တသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန ဖရိတွာ ဝိဟရေယျာတိ – မေတ္တာယ ဖဿေ တသထာဝရာနိ။

ယဒာဝိလတ္တံ မနသော ဝိဇညာတိ။ **ယဒာ**တိ ယဒာ။ **မနသော**တိ ယံ စိတ္တံ မနော မာနသံ ဟဒယံ ပဏ္ဍရံ မနော မနာယ တနံ မနိန္ဒြိယံ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော တဇ္ဇာ မနောဝိညာဏဓာတု။ ကာယဒုစ္စရိတေန စိတ္တံ အာဝိလံ ဟောတိ လုဠိ တံ ဧရိတံ ဃဋ္ဋိတံ စလိတံ ဘန္တံ အဝူပသန္တံ။ ဝစီဒုစ္စရိတေန။ပေ.။ မနောဒုစ္စရိတေန။ ရာဂေန။ ဒေါသေန။ မောဟေန။ ကောဓေန။ ဥပနာဟေန။ မက္ခေန။ ပဠာသေန။ ဣဿာယ။ မစ္ဆရိယေန။ မာယာယ။ သာဌေယျေန။ ထမ္ဘေန။ သာရမ္ ဘေန။ မာနေန။ အတိမာနေန။ မဒေန။ ပမာဒေန။ သဗ္ဗကိလေသေဟိ။ သဗ္ဗဒုစ္စရိတေဟိ။ သဗ္ဗဒရထေဟိ။ သဗ္ဗပရိဠာဟေဟိ။ သဗ္ဗသန္တာပေဟိ။ သဗ္ဗာကုသလာဘိသင်္ခါရေဟိ စိတ္တံ အာဝိလံ ဟောတိ လုဠိတံ ဧရိတံ ဃဋ္ဋိတံ စလိတံ ဘန္တံ အဝူပသ န္တံ။ **ယဒာဝိလတ္တံ မနသော ဝိဇညာ**တိ။ စိတ္တဿ အာဝိလဘာဝံ ဇာနေယျ အာဇာနေယျ ဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာတိ – ယဒာဝိလတ္တံ မနသော ဝိဇညာ။

ကဏ္ဍဟသ္သ ပဟ္ကောတိ ဝိနောဒယေယျာတိ။ **ကဏှဟာ**တိ ယော သော မာရော ကဏှော အဓိပတိ အန္တဂူ နမုစိ ပမတ္တဗန္ဓု။ ကဏှဟသ္သ ပဟ္ကော မာရပဟ္ကော မာရပဟသော မာရဗဠိသံ မာရာမိသံ မာရဝိသယော မာရနိဝာသော မာရကောစရော မာရဗန္ဓနန္တိ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ။ ဧဝမ္ပိ ကဏှဟသ္သ ပဟ္ကောတိ ဝိနောဒယေယျ။ အထ ဝါ ကဏှဟသ္သ ပဟ္ကော မာရပဟ္ကော အကုသလပဟ္ကော ဒုက္ခုဒြယော ဒုက္ခဝိပာကော နိရယသံဝတ္တနိကော တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကောတိ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ။ ဧဝမ္ပိ ကဏှဟသ္သ ပဟ္ကောတိ ဝိနောဒယေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ထေယျံ န ကာရေ န မုသာ ဘဏေယျ၊ မေတ္တာယ ဖသ္သေ တသထာဝရာနိ။
ယဒာဝိလတ္တံ မနသော ဝိဇညာ၊ ကဏှဟသ္သ ပဟ္ကောတိ ဝိနောဒယေယျာ"တိ။

၂၀၃. **ကောဓာတိမာနဿ ဝသံ န ဂစ္ဆေ၊ မူလမ္ပိ တေသံ ပလိခည တိဋ္ဌေ။**
အထပ္ပိယံ ဝါ ပန အပ္ပိယံ ဝါ၊ အဒ္ဓါ ဘဝန္တော အဘိသမ္ဘဝေယျ။

ကောဓာတိမာနဿ ဝသံ န ဂစ္ဆေ တိ။ **ကောဓော**တိ ယော စိတ္တဿ အာဃာတော ပဋိဃာတော။ပေ.။ စဏ္ဍိက္ကံ အသုရောပေ အနတ္တမနတာ စိတ္တဿ။ **အတိမာနော**တိ ဣဓေကစ္စော ပရံ အတိမညတိ ဇာတိယာ ဝါ ဂေါတ္တေန ဝါ။ပေ.။ အညတရညတရေန ဝါ ဝတ္ထုနာ။ **ကောဓာတိမာနဿ ဝသံ န ဂစ္ဆေ** တိ။ ကောဓဿ စ အတိမာနဿ စ ဝသံ န ဂစ္ဆေယျ, ကောဓဉ္စ အတိမာနဉ္စ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ – ကောဓာတိမာနဿ ဝသံ န ဂစ္ဆေ။

မူလမ္ပိ တေသံ ပလိခည တိဋ္ဌေ တိ။ ကတမံ ကောဓဿ မူလံ? အဝိဇ္ဇာ မူလံ, အယောနိသော မနသိကာရော မူလံ, အသ္မိမာနော မူလံ, အဟိရိကံ မူလံ, အနောတ္တပ္ပံ မူလံ, ဥဒ္ဓစ္စံ မူလံ – ဣဒံ ကောဓဿ မူလံ။ ကတမံ အတိမာနဿ မူလံ? အဝိဇ္ဇာ မူလံ, အယောနိသော မနသိကာရော မူလံ, အသ္မိမာနော မူလံ, အဟိရိကံ မူလံ , အနောတ္တပ္ပံ မူလံ, ဥဒ္ဓစ္စံ မူလံ – ဣဒံ အတိမာနဿ မူလံ။ **မူလမ္ပိ တေသံ ပလိခည တိဋ္ဌေ** တိ။ ကောဓဿ စ အတိမာနဿ စ မူလံ ပလိခဏိတွာ ဥဒ္ဓရိတွာ သမုဒ္ဓရိတွာ ဥပ္ပာဋယိတွာ သမုပ္ပာဋယိတွာ ပဇဟိတွာ ဝိနောဒေတွာ ဗျန္တိံ ကရိတွာ အနဘာဝံ ဂမေတွာ တိဋ္ဌေယျ သန္တိဋ္ဌေယျာတိ – မူလမ္ပိ တေသံ ပလိခည တိဋ္ဌေ။

အထပ္ပိယံ ဝါ ပန အပ္ပိယံ ဝါ, အဒ္ဓါ ဘဝန္တော အဘိသမ္ဘဝေယျာ တိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – အထာတိ။ **ပိယာ**တိ ဒွေ ပိယာ – သတ္တာ ဝါ သင်္ခါရာ ဝါ။ ကတမေ သတ္တာ ပိယာ? ဣဓ ယာဿ [ယဿ (သျာ.) သုတ္တမာလာ ဩလောကေတဗ္ဗာ] တေ ဟောန္တိ အတ္ထကာမာ ဟိတကာမာ ဖာသုကာမာ ယောဂက္ခေမကာမာ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘာတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ ပုတ္တာ ဝါ ဓီတာ ဝါ မိတ္တာ ဝါ အမစ္စာ ဝါ ဉာတီ ဝါ သာလောဟိတာ ဝါ – ဣမေ သတ္တာ ပိယာ။ ကတမေ သင်္ခါရာ ပိယာ? မနာပိကာ ရူပါ မနာပိကာ သဒ္ဒါ။ ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ – ဣမေ သင်္ခါရာ ပိယာ။ **အပ္ပိယာ** တိ ဒွေ အပ္ပိယာ – သတ္တာ ဝါ သင်္ခါရာ ဝါ။ ကတမေ သတ္တာ အပ္ပိယာ? ဣဓ ယာဿ တေ ဟောန္တိ အနတ္ထကာမာ အဟိတကာမာ အဖာသုကာမာ အယောဂက္ခေမကာမာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတုကာမာ – ဣမေ သတ္တာ အပ္ပိယာ။ ကတမေ သင်္ခါရာ အပ္ပိယာ? အမနာပိကာ ရူပါ အမနာပိကာ သဒ္ဒါ, ဂန္ဓာ။ ရသာ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ – ဣမေ သင်္ခါရာ အပ္ပိယာ။ **အဒ္ဓါ** တိ ဧကံသဝစနံ နိဿံသယဝစနံ နိက္ကင်္ခဝစနံ အဒွေဇ္ဈဝစနံ အဒွေဠှကဝစနံ နိယျာနိကဝစနံ အပဏ္ဏကဝစနံ အဝတ္ထာပနဝစနမေတံ – အဒ္ဓါတိ။ **အထပ္ပိယံ ဝါ ပန အပ္ပိယံ ဝါ, အဒ္ဓါ ဘဝန္တော အဘိသမ္ဘဝေယျာ** တိ။ ပိယာပ္ပိယံ သာတာသာတံ သုခဒုက္ခံ သောမနဿဒောမနဿံ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ အဘိသမ္ဘဝန္တော ဝါ အဘိဘဝေယျ အဓိဘဝန္တော ဝါ အဘိသမ္ဘဝေယျာတိ – အထပ္ပိယံ ဝါ ပန အပ္ပိယံ ဝါ အဒ္ဓါ ဘဝန္တော အဘိသမ္ဘဝေယျ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ကောဓာတိမာနဿ ဝသံ န ဂစ္ဆေ၊ မူလမ္ပိ တေသံ ပလိခည တိဋ္ဌေ။

အထပ္ပိယံ တ ပန အပ္ပိယံ တ၊ အဒ္ဓာ ဘဝန္တော အဘိသမ္ဘဝေယျာ”တိ။

၂၀၄. **ပညံ ပုရက္ခတွာန ကလျာဏပီတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘယေ တာနိ ပရိဿယာနိ။**
အရတိံ သဟေထ သယနမှဟိ ပန္တေ၊ စတုရော သဟေထ ပရိဒေဝဓမ္မေ။

ပညံ ပုရက္ခတွာန ကလျာဏပီတိ တိ။ **ပညာ**တိ ယာ ပညာ ပဇာနနာ ဝိစယော ပဝိစယော ဓမ္မဝိစယော။ပေ.။ အမောဟော ဓမ္မဝိစယော သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ **ပညံ ပုရက္ခတွာန** တိ ဣဓေကစ္စော ပညံ ပုရတော ကတွာ စရတိ ပညာဓဇော ပညာကေတု ပညာဓိပတေယျော ဝိစယဗဟုလော ပဝိစယဗဟုလော ပေက္ခာယနဗဟုလော [သမ္ပေက္ခာယနဗဟုလော (ဗဟူသု)] သမေက္ခာယနဗဟုလော [သမောက္ခာယနဗဟုလော (သီ. သျာ.)] ဝိဘူတဝိဟာရီ တစ္စရိတော တဗ္ဗဟုလော တဂ္ဂရုကော တန္နိန္နော တပ္ပောဏော တပ္ပဗ္ဘာရော တဒဓိမုတ္တော တဒဓိပတေယျောတိ။ ဧဝမ္ပိ ပညံ ပုရက္ခတွာ။

အထ ဝါ ဂစ္ဆန္တော ဝါ “ဂစ္ဆာမီ”တိ ပဇာနာတိ, ဌိတော ဝါ “ဌိတောမှီ”တိ ပဇာနာတိ, နိသိန္နော ဝါ “နိသိန္နောမှီ”တိ ပဇာနာတိ, သယာနော ဝါ “သယာနောမှီ”တိ ပဇာနာတိ, ယထာ ယထာ ဝါ ပနဿ ကာယော ပဏိဟိတော ဟောတိ တထာ တထာ နံ ပဇာနာတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ပညံ ပုရက္ခတွာ။

အထ ဝါ အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, အသိတေ ပီတေ ခါယိတေ သာယိတေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတိ, ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရီ ဟောတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ပညံ ပုရက္ခတွာ။

ကလျာဏပီတီ တိ ဗုဒ္ဓါနုဿတိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ ပါမောဇ္ဇံ [ပမုဇ္ဇံ (သျာ.)] – ကလျာဏပီတီတိ။ ဓမ္မာနုဿတိ သင်္ဃာနုဿတိ သီလာနုဿတိ စာဂါနုဿတိ ဒေဝတာနုဿတိ အာနာပါနဿတိ မရဏဿတိ ကာယဂတာသတိဝသေန ဥပသမာနုဿတိဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ ပီတိ ပါမောဇ္ဇံ – ကလျာဏပီတီတိ – ပညံ ပုရက္ခတွာ ကလျာဏပီတိ။

ဝိက္ခမ္ဘယေ တာနိ ပရိဿယာနီ တိ။ **ပရိဿယာ** တိ ဒွေ ပရိဿယာ – ပါကဋပရိဿယာ စ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ စ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပါကဋပရိဿယာ။ပေ.။ ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ပဋိစ္ဆန္နပရိဿယာ။ပေ.။ ဧဝမ္ပိ တတြာသယာတိ – ပရိဿယာ။ **ဝိက္ခမ္ဘယေ တာနိ ပရိဿယာနီ** တိ။ တာနိ ပရိဿယာနိ ဝိက္ခမ္ဘေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေယျ ပရိယာဒိယေယျ မဒ္ဒေယျာတိ – ဝိက္ခမ္ဘယေ တာနိ ပရိဿယာနိ။

အရတိံ သဟေထ သယနမှဟိ ပန္တေ တိ။ **အရတီ**တိ ယာ အရတိ အရတိတာ အနဘိရတိ အနဘိရမဏာ [အနဘိရမနာ (ဗဟူသု) ဝိဘ. ၈၅၆] ဥက္ကဏ္ဌိတာ ပရိတဿိတာ။ **သယနမှဟိ ပန္တေ** တိ ပန္တေသု ဝါ သေနာသနေသု အညတရညတရေသု ဝါ အဓိကုသလေသု ဓမ္မေသု အရတိံ သဟေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေယျ ပရိယာဒိယေယျ မဒ္ဒေယျာတိ – အရတိံ သဟေထ သယနမှဟိ ပန္တေ။

စတုရော သဟေထ ပရိဒေဝဓမ္မေ တိ။ စတ္တာရော ပရိဒေဝနီယေ ဓမ္မေ သဟေယျ ပရိသဟေယျ အဘိဘဝေယျ အဇ္ဈောတ္ထရေယျ ပရိယာဒိယေယျ မဒ္ဒေယျာတိ – စတုရော သဟေထ ပရိဒေဝဓမ္မေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ပညံ ပုရက္ခတွာ ကလျာဏပီတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘယေ တာနိ ပရိဿယာနိ။
အရတိံ သဟေထ သယနမှဟိ ပန္တေ၊ စတုရော သဟေထ ပရိဒေဝဓမ္မေ”တိ။

၂၀၅. **ကိံသူ အသိဿံ ကုဝ ဝါ** [ကုဟိံ ဝါ (သီ.)၊ ကုဝံ ဝါ (သျာ.)၊ ကုထ ဝါ (က.)] **အသိဿံ၊ ဒုက္ခံ ဝတ သေတ္ထ ကုဝဇ္ဇ သေဿံ။**
ဧတေ ဝိတက္ကေ ပရိဒေဝနေယျေ၊ ဝိနယေထ သေခေါ အနိကေတစာရီ [အနိကေတသာရီ (သျာ.)] ။

ကိံသူ အသိသ္သံ ကုဝ တ အသိသ္သ န္တိ။ **ကိံသူ အသိသ္သာမိ** တိ ကိံ ဘုဋ္ဌိသ္သာမိ ဩဒနံ တ ကုမ္မာသံ တ သတ္တုံ တ မစ္ဆံ တ မံသံ တတိ – ကိံသူ အသိသ္သံ။ **ကုဝ တ အသိသ္သ** န္တိ ကတ္ထ ဘုဋ္ဌိသ္သာမိ ခတ္တိယကုလေ တ ဗြာဟ္မဏကုလေ တ ဝေဿကုလေ တ သုဒ္ဒကုလေ တတိ – ကိံသူ အသိသ္သံ ကုဝ တ အသိသ္သံ။

ဒုက္ခံ ဝတ သေတ္ထ ကုဝဇ္ဇ သေသ္သ န္တိ ဣမံ ရတ္တိံ ဒုက္ခံ သယိတ္ထ ဖလကေ တ တဋ္ဋိကာယ တ စမ္မခဏ္ဍေ တ တိဏသန္ထာရေ တ ပဏ္ဏသန္ထာရေ တ ပလာလသန္ထာရေ တ။ အာဂမိရတ္တိံ [အာဂမနရတ္တိံ (သျာ.)] ကတ္ထ သုခံ သယိသ္သာမိ မဉ္စေ တ ပီဌေ တ ဘိသိယာ တ ဗိမ္ဗောဟနေ တ ဝိဟာရေ တ အဍ္ဎယောဂေ တ ပာသာဒေ တ ဟမ္မိယေ တ ဂုဟာယ တတိ – ဒုက္ခံ ဝတ သေတ္ထ ကုဝဇ္ဇ သေသ္သံ။

ဧတေ ဝိတက္ကေ ပရိဒေဝနေယျေ တိ။ **ဧတေ ဝိတက္ကေ** တိ ဒွေ ပိဏ္ဍပာတပဋိသံယုတ္တေ ဝိတက္ကေ, ဒွေ သေနာသနပဋိသံယုတ္တေ ဝိတက္ကေ။ **ပရိဒေဝနေယျေ** တိ အာဒေဝနေယျေ ပရိဒေဝနေယျေတိ – ဧတေ ဝိတက္ကေ ပရိဒေဝနေယျေ။

ဝိနယေထ သေခော အနိကေတစာရီတိ။ **သေခော**တိ ကိံကာရဏာ ဝုစ္စတိ သေခော? သိက္ခတီတိ – သေခော။ ကိဉ္စ သိက္ခတိ? အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခတိ, အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခတိ, အဓိပညမ္ပိ သိက္ခတိ။ ကတမာ အဓိသီလသိက္ခာ။ပေ.။ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ ဣမာ တိသ္သော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခတိ, ဇာနန္တော ပဿန္တော ပစ္စဝေက္ခန္တော စိတ္တံ အဓိဋ္ဌဟန္တော သိက္ခတိ, သဒ္ဓါယ အဓိမုစ္စန္တော သိက္ခတိ, ဝီရိယံ ပဂ္ဂဏှန္တော, သတိံ ဥပဋ္ဌပေန္တော, စိတ္တံ သမာဒဟန္တော, ပညာယ ပဇာနန္တော သိက္ခတိ, အဘိညေယျံ အဘိဇာနန္တော သိက္ခတိ, ပရိညေယျံ ပရိဇာနန္တော, ပဟာတဗ္ဗံ ပဇဟန္တော, ဘာဝေတဗ္ဗံ ဘာဝေန္တော, သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခတိ အာစရတိ သမာစရတိ သမာဒာယ သိက္ခတိ။ တံကာရဏာ ဝုစ္စတိ – သေခော။ ဝိနယာယ ပဋိဝိနယာယ ပဟာနာယ ဝူပသမာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခေယျ, အဓိပညမ္ပိ သိက္ခေယျ။ ဣမာ တိသ္သော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယျ ဇာနန္တော။ပေ.။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယျ အာစရေယျ သမာစရေယျ သမာဒာယ ဝတ္တေယျာတိ – ဝိနယေထ သေခော။

အနိကေတစာရီတိ ။ ကထံ နိကေတစာရီ ဟောတိ? ဣဓေကစ္စော ကုလပလိဗောဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, ဂဏပလိဗောဓေန။ အာဝါသပလိဗောဓေန။ စီဝရပလိဗောဓေန။ ပိဏ္ဍပာတပလိဗောဓေန။ သေနာသနပလိဗောဓေန။ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရပလိဗောဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ နိကေတစာရီ ဟောတိ။ ကထံ အနိကေတစာရီ ဟောတိ? ဣဓ ဘိက္ခု န ကုလပလိဗောဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, န ဂဏပလိဗောဓေန။ န အာဝါသပလိဗောဓေန။ န စီဝရပလိဗောဓေန။ န ပိဏ္ဍပာတပလိဗောဓေန။ န သေနာသနပလိဗောဓေန။ န ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရပလိဗောဓေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ဧဝံ အနိကေတစာရီ ဟောတိ။

"မဂဓံ ဂတာ ကောသလံ ဂတာ၊ ဧကစ္စိယာ ပန ဝဇ္ဇိဘူမိယာ။
မိဂါ ဝိယ အသင်္ဂစာရိနော [မာဂဓာ ဝိသင်္ဂစာရိနော (သျာ.)] ၊ အနိကေတာ ဝိဟရန္တိ ဘိက္ခဝေါ။

"သာဓု စရိတကံ သာဓု သုစရိတံ၊ သာဓု သဒါ အနိကေတဝိဟာရော။
အတ္ထပုစ္ဆနံ ပဒက္ခိဏံ ကမ္မံ၊ ဧတံ သာမညံ အကိဉ္စနဿာ"တိ။

ဝိနယေထ သေခော အနိကေတစာရီ။ တေနာဟ ဘဂဝါ –

"ကိံသူ အသိသ္သံ ကုဝ တ အသိသ္သံ၊ ဒုက္ခံ ဝတ သေတ္ထ ကုဝဇ္ဇ သေသ္သံ။
ဧတေ ဝိတက္ကေ ပရိဒေဝနေယျေ၊ ဝိနယေထ သေခော အနိကေတစာရီ"တိ။

၂၀၆. **အန္နဉ္စ လဒ္ဓာ ဝသနဉ္စ ကာလေ၊ မတ္တံ သ ဇညာ** [မတ္တံ သော ဇညာ (သျာ.)] **ဣဓ တောသနတ္ထံ။**
သော တေသု ဂုတ္တော ယတစာရိ ဂါမေ၊ ရုသိတောပိ [ဒူသိတောပိ (က.)] **ဝါစံ ဖရုသံ န ဝဇ္ဇာ။**

အနန္တဥ လဒ္ဓာ ဝသနဥ္စ ကာလေ တိ။ **အနန္တ** န္တိ သြဒနော ကုမ္မာသော သတ္တု မစ္ဆော မံသံ။ **ဝသန** န္တိ ဆ စီဝရာနိ – ခောမံ, ကပ္ပာသိကံ, ကောသေယျံ, ကမ္ဗလံ, သာဏံ, ဘင်္ဂံ။ **အနန္တဥ လဒ္ဓာ ဝသနဥ္စ ကာလေ** တိ။ စီဝရံ လဘိတွာ ပိဏ္ဍပာတံ လဘိတွာ န ကုဟနာယ, န လပနာယ, န နေမိတ္တိကတာယ, န နိပ္ပေသိကတာယ, န လာဘေန လာဘံ နိဇိဂီသနတာယ, န အရုအနေန, န ဝေဠုအနေန, န ပတ္တအနေန, န ပုပ္ဖအနေန, န ဖလအနေန, န သိနာနအနေန, န စုဏ္ဏအနေန, န မတ္တိကာအနေန, န ဒန္တကဋ္ဌအနေန, န မုခောဒကအနေန, န စာတုကမျတာယ, န မုဂ္ဂသူပျတာယ, န ပာရိဘဋ္ဌုတာယ, န ပီဌမဒ္ဒိကတာယ, န ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာယ, န တိရစ္ဆာနဝိဇ္ဇာယ, န အင်္ဂဝိဇ္ဇာယ, န နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာယ, န ဒူတဂမနေန, န ပဟိဏဂမနေန, န ဇင်္ဃပေသနိကေန, န ဝေဇ္ဇကမ္မေန, န ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍကေန, န အနာနုပ္ပဒာနေန ဓမ္မေန သမေန လဒ္ဓာ လဘိတွာ အဓိဂန္တွာ ဝိန္ဒိတွာ ပဋိလဘိတွာတိ – အနန္တဥ လဒ္ဓာ ဝသနဥ္စ ကာလေ။

မတ္တံ သ ဇညာ ဣဓ တောသနတ္ထံ န္တိ။ **မတ္တံ သ ဇညာ** တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ မတ္တံ ဇာနေယျ – ပဋိဂ္ဂဟဏတော ဝါ ပရိဘောဂတော ဝါ။ ကထံ ပဋိဂ္ဂဟဏတော မတ္တံ ဇာနာတိ? ထောကေပိ ဒိယျမာနေ ကုလာနုဒယာယ [ကုလာနုဒ္ဒယာယ (သီ. က.)] ကုလာနုရက္ခာယ ကုလာနုကမ္ပာယ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ, ဗဟုကေပိ ဒိယျမာနေ ကာယပရိဟာရိကံ စီဝရံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ ကုစ္ဆိပရိဟာရိကံ ပိဏ္ဍပာတံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ပဋိဂ္ဂဟဏတော မတ္တံ ဇာနာတိ။ ကထံ ပရိဘောဂတော မတ္တံ ဇာနာတိ?

ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စီဝရံ ပဋိသေဝတိ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ ဥဏှဿ ပဋိဃာတာယ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ, ယာဝဒေဝ ဟိရိကောပီနပဋိစ္ဆာဒနတ္ထံ။

ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ပိဏ္ဍပာတံ ပဋိသေဝတိ နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ။ ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခာမိ နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စ။

ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော သေနာသနံ ပဋိသေဝတိ ယာဝဒေဝ သီတဿ ပဋိဃာတာယ ဥဏှဿ ပဋိဃာတာယ ဍံသမကသဝါတာတပသရီသပသမ္ဖဿာနံ ပဋိဃာတာယ, ယာဝဒေဝ ဥတုပရိဿယဝိနောဒနပဋိသလ္လာနာရာမတ္ထံ။

ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ပဋိသေဝတိ ယာဝဒေဝ ဥပ္ပန္နာနံ ဝေယျာဗာဓိကာနံ [ဝေယျာဗာဓိကာနံ (သီ. သျာ.)] ဝေဒနာနံ ပဋိဃာတာယ အဗျာပဇ္ဇပရမတာယ။

ဧဝံ ပရိဘောဂတော မတ္တံ ဇာနာတိ။ **မတ္တံ သ ဇညာ** တိ။ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ မတ္တံ ဇာနေယျ အာဇာနေယျ ပဋိဝိဇာနေယျ ပဋိဝိဇ္ဈေယျာတိ – မတ္တံ သ ဇညာ။

ဣဓ တောသနတ္ထံ န္တိ။ ဣဓ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန စီဝရေန ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ စီဝရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ; အလဒ္ဓာ စ စီဝရံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓာ စ စီဝရံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော, အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီတရစီဝရသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော – အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပာတေန ဣတရီတရပိဏ္ဍပာတသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ ပိဏ္ဍပာတဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ, အလဒ္ဓာ စ ပိဏ္ဍပာတံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓာ စ ပိဏ္ဍပာတံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈာပန္နော, အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီတရပိဏ္ဍပာတသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပဇာနော ပဋိဿတော – အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန သေနာသနေန ဣတရီတရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ သေနာသနဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ , အလဒ္ဓာ စ သေနာသနံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓာ စ သေနာ

သနံ အဂမိတော အမုစ္စိတော အနဇ္ဈာပန္နော, အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီ တရသေနာသနသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ပ ဇာနော ပဋိဿတော – အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတော။

ပုန စပရံ ဘိက္ခု သန္တုဋ္ဌော ဟောတိ ဣတရီတရေန ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေန, ဣတရီတရဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇ တိ, အလဒ္ဓာ စ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓာ စ ဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ အဂဓိတော အမုစ္စိတော အနဇ္ဈာပန္နော, အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဥ္ဇတိ; တာယ စ ပန ဣတရီတရဂိလာနပစ္စယ ဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရသန္တုဋ္ဌိယာ နေဝတ္တာနုက္ကံသေတိ, န ပရံ ဝမ္ဘေတိ။ ယော ဟိ တတ္ထ ဒက္ခော အနလသော သမ္ ပဇာနော ပဋိဿတော – အယံ ဝုစ္စတိ ဘိက္ခု ပောရာဏေ အဂ္ဂညေ အရိယဝံသေ ဌိတောတိ – မတ္တံ သ ဇညာ ဣဓ တောသနတ္ထံ။

သော တေသု ဂုတ္တော ယတစာရိ ကမေ တိ။ **သော တေသု ဂုတ္တော** တိ စီဝရေ ပိဏ္ဍပာတေ သေနာသနေ ဂိလာန ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရေ ဂုတ္တော ဂောပိတော ရက္ခိတော သံဝုတောတိ။ ဧဝမ္ပိ သော တေသု ဂုတ္တော။ အထ ဝါ အာ ယတနေသု ဂုတ္တော ဂောပိတော ရက္ခိတော သံဝုတောတိ။ ဧဝမ္ပိ သော တေသု ဂုတ္တော။

ယတစာရိ ကမေတိ ကမေ ယတော ယတ္တော ပဋိယတ္တော ဂုတ္တော ဂောပိတော ရက္ခိတော သံဝုတောတိ – သော တေသု ဂုတ္တော ယတစာရိ ကမေ။

ရုသိတောပိ ဝါစံ ဖရုသံ န ဝဇ္ဇာ တိ။ ဒူသိတော ခုံသိတော ဃဋ္ဋိတော ဝမ္ဘိတော ဂရဟိတော ဥပဝဒိတော ဖရုသေန ကက္ခဠေန နပ္ပဋိဝဇ္ဇာ နပ္ပဋိဘဏေယျ, အက္ကောသန္တံ န ပစ္စက္ကောသေယျ, ရောသန္တံ နပ္ပဋိရောသေယ် ယ, ဘဏ္ဍန္တံ န ပဋိဘဏ္ဍေယျ, န ကလဟံ ကရေယျ, န ဘဏ္ဍနံ ကရေယျ, န ဝိဂ္ဂဟံ ကရေယျ, န ဝိဝါဒံ ကရေ ယျ, န မေဓဂံ ကရေယျ, ကလဟံ ဘဏ္ဍနံ ဝိဂ္ဂဟံ ဝိဝါဒံ မေဓဂံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တီ ကရေယျ အန ဘာဝံ ဂမေယျ, ကလဟဘဏ္ဍနဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒမေဓဂါ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျာတိ – ရုသိတောပိ ဝါစံ ဖရုသံ န ဝဇ္ဇာ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

> ''အန္နဉ္စ လဒ္ဓာ ဝသနဉ္စ ကာလေ၊ မတ္တံ သ ဇညာ ဣဓ တောသနတ္ထံ။
> သော တေသု ဂုတ္တော ယတစာရိ ကမေ၊ ရုသိတောပိ ဝါစံ ဖရုသံ န ဝဇ္ဇာ''တိ။

၂၀၇. **ဩက္ခိတ္တစက္ခု န စ ပါဒလောလော၊ ဈာနာနုယုတ္တော ဗဟုဇာဂရဿ။**
ဥပေက္ခမာရဗ္ဘ သမာဟိတတ္တော၊ တက္ကာသယံ ကုက္ကုစ္စဉ္စုပစ္ဆိန္ဒေ [ကုက္ကုစ္စိယူပစ္ဆိန္ဒေ (သျာ.)] ။

ဩက္ခိတ္တစက္ခု န စ ပါဒလောလော တိ။ ကထံ ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ ? ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု စက္ခုလောလော, စက္ခု လောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, ''အဒိဋ္ဌံ ဒက္ခိတဗ္ဗံ, ဒိဋ္ဌံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗ''န္တိ အာရာမေန အာရာမံ ဥယျ ယာနေန ဥယျာနံ ကမေန ကမံ နိဂမေန နိဂမံ နဂရေန နဂရံ ရဋ္ဌေန ရဋ္ဌံ ဇနပဒေန ဇနပဒံ ဒီဃစာရိကံ အနဝဋ္ဌိတစာရိကံ အနုယုတ္တော စ ဟောတိ ရူပဒဿနာယ။ ဧဝမ္ပိ ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

အထ ဝါ ဘိက္ခု အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝီထိံ ပဋိပန္နော အသံဝုတော ဂစ္ဆတိ ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော, အဿံ ဩလောကေန္တော, ရထံ ဩလောကေန္တော, ပတ္တိံ ဩလောကေန္တော, ဣတ္ထိယော ဩလောကေန္တော, ပုရိသေ ဩလောကေန္တော, ကုမာရကေ ဩလောကေန္တော, ကုမာရိကာယော ဩလောကေန္တော, အန္တရာပဏံ ဩလောကေန္ တော, ဃရမုခါနိ ဩလောကေန္တော, ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော, အဓော ဩလောကေန္တော, ဒိသာဝိဒိသံ ဝိပေက္ခမာနော [ပေက္ခမာနော (ဗဟူသု)] ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

အထ တ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္တ နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ အနုဗျဉ္ဇနဂ္ဂါဟီ။ ယတ္တာဓိကရဏမေနံ စက္ခုန္ဒြိယံ အသံဝုတံ ဝိဟရန္တံ အဘိဇ္ဈာဒောမနဿာ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ အန္တာဿဝေယျုံ, တဿ သံဝရာယ နပ္ပဋိပဇ္ဇတိ, န ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ, စက္ခုန္ဒြိယေ န သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

ယထာ တ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိတ္တ တေ ဧဝရူပံ ဝိသူကဒဿနံ အနုယုတ္တာ ဝိဟရန္တိ, သေယျထိဒံ – နစ္စံ ဂီတံ တဒိတံ ပေက္ခံ အက္ခာနံ ပါဏိဿရံ ဝေတာဠံ ကုမ္ဘထူဏံ သောဘနကံ စဏ္ဍာလံ ဝံသံ ဓောဝနံ ဟတ္ထိယုဒ္ဓံ အဿယုဒ္ဓံ မဟိံသယုဒ္ဓံ ဥသဘယုဒ္ဓံ အဇယုဒ္ဓံ မေဏ္ဍယုဒ္ဓံ ကုက္ကုဋယုဒ္ဓံ ဝဋ္ဋကယုဒ္ဓံ ဒဏ္ဍယုဒ္ဓံ မုဋ္ဌိယုဒ္ဓံ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ ဥယျောဓိကံ ဗလဂ္ဂံ သေနာဗျူဟံ အနီကဒဿနံ က္ကတိ တ။ ဧဝမ္ပိ ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

ကထံ န ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု န စက္ခုလောလော န စက္ခုလောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ “အဒိဋ္ဌံ ဒက္ခိတဗ္ဗံ ဒိဋ္ဌံ သမတိက္ကမိတဗ္ဗ”န္တိ န အာရာမေန အာရာမံ န ဥယျာနေန ဥယျာနံ န ကမေန ကာမံ န နိဂမေန နိဂမံ န နဂရေန နဂရံ န ရဋ္ဌေန ရဋ္ဌံ န ဇနပဒေန ဇနပဒံ ဒီဃစာရိကံ အနဝဋ္ဌိတစာရိကံ အနနုယုတ္တော စ ဟောတိ ရူပဒဿနာယ ။ ဧဝမ္ပိ န ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

အထ တ ဘိက္ခု အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝီထိံ ပဋိပန္နော သံဝုတော ဂစ္ဆတိ န ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော။ပေ.။ န ဒိသာဝိဒိသံ ဝိပေက္ခမာနော ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမ္ပိ န ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

အထ တ ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္တ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟီ ဟောတိ။ပေ.။ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတိ။ ဧဝမ္ပိ န ခိတ္တစက္ခု ဟောတိ။

ယထာ တ ပနေကေ ဘောန္တော သမဏဗြာဟ္မဏာ သဒ္ဓာဒေယျာနိ ဘောဇနာနိ ဘုဥ္ဇိတ္တ။ပေ.။ အနီကဒဿနံ က္ကတိ တ။ ဧဝရူပါ ဝိသူကဒဿနာနုယောဂါ ပဋိဝိရတော ဟောတိ။ ဧဝမ္ပိ န ခိတ္တစက္ခု ဟောတီတိ – ဩက္ခိတ္တစက္ခု။

န စ ဟဒလောလောတိ။ ကထံ ဟဒလောလော ဟောတိ? ဣဓာဝုသော ဘိက္ခု ဟဒလောလော ဟဒလောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, အာရာမေန အာရာမံ။ပေ.။ ဒီဃစာရိကံ အနဝဋ္ဌိတစာရိကံ အနုယုတ္တော ဟောတိ ရူပဒဿနာယ။ ဧဝမ္ပိ ဟဒလောလော ဟောတိ။

အထ တ ဘိက္ခု အန္တောပိ သင္ဃာရာမေ ဟဒလောလော ဟဒလောလိယေန သမန္နာဂတော ဟောတိ, န အတ္ထဟေတု န ကာရဏဟေတု ဥဒ္ဓတော အဝူပသန္တစိတ္တော ပရိဝေဏတော ပရိဝေဏံ ဂစ္ဆတိ။ ဝိဟာရတော။ပေ.။ က္ကတိ ဘတ ဘဝကထံ ကထေတိ။ ဧဝမ္ပိ ဟဒလောလော ဟောတိ။

န စ ဟဒလောလောတိ။ ဟဒလောလိယံ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တီကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျ, ဟဒလောလိယာ အာရတော အဿ ဝိရတော ပဋိဝိရတော နိက္ခန္တော နိဿဋော ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသညုတ္တော ဝိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ဝိဟရေယျ, ပဋိသလ္လာနာရာမော အဿ ပဋိသလ္လာနရတော အဇ္ဈတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တော အနိရာကတဇ္ဈာနော ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတော ဗြူဟေတာ သုညာကရံ ဈာယီ ဈာနရတော ဧကတ္တမနုယုတ္တော သဒတ္ထဂရုကောတိ – ဩက္ခိတ္တစက္ခု န စ ဟဒလောလော။

ဈာနာနုယုတ္တော ဗဟုဇာဂရဿာတိ။ **ဈာနာနုယုတ္တော**တိ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဈာနာနုယုတ္တော – အနုပ္ပန္နဿ တ ပဌမဿ ဈာနဿ ဥပ္ပါဒာယ ယုတ္တော ပယုတ္တော အာယုတ္တော သမာယုတ္တော, အနုပ္ပန္နဿ တ ဒုတိယဿ ဈာနဿ။ တတိယဿ ဈာနဿ။ စတုတ္ထဿ ဈာနဿ ဥပ္ပါဒာယ ယုတ္တော ပယုတ္တော အာယုတ္တော သမာယုတ္တောတိ။ ဧဝမ္ပိ ဈာနာနုယုတ္တော။ အထ တ ဥပ္ပန္နံ တ ပဌမံ ဈာနံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ [ဗဟုလိံ ကရောတိ (က.)], ဥပ္ပန္နံ တ ဒုတိယံ ဈာနံ ။ တတိယံ ဈာနံ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ အာသေဝတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတီတိ။ ဧဝမ္ပိ ဈာနာနုယုတ္တော။

ဗဟုဇာဂရသ္သာ တိ ကာလေ ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ, ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ, ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယျံ ကပ္ပေတိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတွာ, ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတီတိ – ဧဝံ ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော ဟောတိ ဗဟုဇာဂရသ္သ။

ဥပေက္ခာရမ္မဏ သမာဟိတတ္တော တိ။ **ဥပေက္ခာ**တိ ယာ စတုတ္ထေ ဈာနေ ဥပေက္ခာ ဥပေက္ခနာ အဇ္ဈုပေက္ခနာ စိတ္တသမထော စိတ္တပ္ပသာဒတာ မဇ္ဈတ္တတာ စိတ္တသ္သ။ **သမာဟိတတ္တော** တိ ယာ စိတ္တသ္သ ဌိတိ သဏ္ဌိတိ အဝဋ္ဌိတိ အဝိသာဟာရော အဝိက္ခေပေါ အဝိသာဟဋမာနသတာ သမထော သမာဓိန္ဒြိယံ သမာဓိဗလံ သမ္မာသမာဓိ။ **ဥပေက္ခာရမ္မဏ သမာဟိတတ္တော** တိ။ စတုတ္ထေ ဈာနေ ဥပေက္ခံ အာရဗ္ဘ ဧကဂ္ဂစိတ္တော အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော အဝိသာဟဋမာနသောတိ – ဥပေက္ခာရမ္မဏ သမာဟိတတ္တော။

တက္ကာသယံ ကုက္ကုစ္စဉ္စုပစ္ဆိန္ဒေ တိ။ **တက္ကာ** တိ နဝ ဝိတက္ကာ – ကာမဝိတက္ကော, ဗျာပါဒဝိတက္ကော, ဝိဟိံသာဝိတက္ကော, ဉာတိဝိတက္ကော, ဇနပဒဝိတက္ကော, အမရဝိတက္ကော, ပရာနုဒယတာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော, လာဘသက္ကာရသိလောကပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော, အနဝညတ္တိပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော – ဣမေ ဝုစ္စန္တိ နဝ ဝိတက္ကာ။ ကာမဝိတက္ကာနံ ကာမသညာသယော, ဗျာပါဒဝိတက္ကာနံ ဗျာပါဒသညာသယော, ဝိဟိံသာဝိတက္ကာနံ ဝိဟိံသာသညာသယော။ အထ ဝါ တက္ကာနံ ဝိတက္ကာနံ သင်္ကပ္ပာနံ အဝိဇ္ဇာသယော, အယောနိသော မနသိကာရော အာသယော, အသ္မိမာနော အာသယော, အနောတ္တပ္ပံ အာသယော, ဥဒ္ဓစ္စံ အာသယော။

ကုက္ကုစ္စန္တိ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ ပါဒကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ ဟတ္ထပါဒကုက္ကုစ္စမ္ပိ ကုက္ကုစ္စံ, အကပ္ပိယေ ကပ္ပိယသညိတာ ကပ္ပိယေ အကပ္ပိယသညိတာ, အဝဇ္ဇေ ဝဇ္ဇသညိတာ, ဝဇ္ဇေ အဝဇ္ဇသညိတာ။ ယံ ဧဝရူပံ ကုက္ကုစ္စံ ကုက္ကုစ္စာယနာ ကုက္ကုစ္စာယိတတ္တံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော – ဣဒံ ဝုစ္စတိ ကုက္ကုစ္စံ။

အပိ စ ဒွီဟိ ကာရဏေဟိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော – ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ။ ကထံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော? ''ကတံ မေ ကာယဒုစ္စရိတံ, အကတံ မေ ကာယသုစရိတ''န္တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ ''ကတံ မေ ဝစီဒုစ္စရိတံ။ ကတံ မေ မနောဒုစ္စရိတံ။ ကတော မေ ပါဏာတိပါတော, အကတာ မေ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ ''ကတံ မေ အဒိန္နာဒါနံ။ ကတော မေ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရော။ ကတော မေ မုသာဝါဒေါ။ ကတာ မေ ပိသုဏာဝါစာ။ ကတာ မေ ဖရုသာဝါစာ။ ကတော မေ သမ္ဖပ္ပလာပေါ။ ကတာ မေ အဘိဇ္ဈာ။ ကတော မေ ဗျာပါဒေါ။ ကတာ မေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ, အကတာ မေ သမ္မာဒိဋ္ဌီ''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ ဧဝံ ကတတ္တာ စ အကတတ္တာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။

အထ ဝါ ''သီလေသုမှိ န ပရိပူရကာရီ''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော; ''ဣန္ဒြိယေသုမှိ အဂုတ္တဒွါရော''တိ။ ''ဘောဇနေ အမတ္တညူမှီ''တိ။ ''ဇာဂရိယံ အနနုယုတ္တောမှီ''တိ။ ''န သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတောမှီ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ''တိ။ ''အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စိန္ဒြိယာနီ''တိ။ ''အဘာဝိတာနိ မေ ပဉ္စ ဗလာနီ''တိ။ ''အဘာဝိတာ မေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ''တိ။ ''အဘာဝိတော မေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ''တိ။ ''ဒုက္ခံ မေ အပရိညာတ''န္တိ။ ''ဒုက္ခသမုဒယော မေ အပ္ပဟီနော''တိ။ ''မဂ္ဂေါ မေ အဘာဝိတော''တိ။ ''နိရောဓော မေ အသစ္ဆိကတော''တိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ကုက္ကုစ္စံ စေတသော ဝိပ္ပဋိသာရော မနောဝိလေခော။ **တက္ကာသယံ ကုက္ကုစ္စဉ္စုပစ္ဆိန္ဒေ**တိ။ တက္ကဉ္စ တက္ကာသယဉ္စ ကုက္ကုစ္စဉ္စ ဥပစ္ဆိန္ဒေယျ ဆိန္ဒေယျ ဥစ္ဆိန္ဒေယျ သမုစ္ဆိန္ဒေယျ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂမေယျာတိ – တက္ကာသယံ ကုက္ကုစ္စဉ္စုပစ္ဆိန္ဒေ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“သြက္ကိတ္တစက္ခု န စ ဟာဒလောလော၊ ဇျာနာနုယုတ္တော ဗဟုဇာဂရဿ။
ဥပေက္ခမာရဗ္ဘ သမာဟိတတ္တော၊ တက္ကာသယံ ကုက္ကုစ္စူပစ္ဆိန္ဒေ”တိ။

၂၀၈. စုဒိတော ဝစီဘိ သတိမာဘိနန္ဒေ၊ သဗ္ရဟ္မစာရီသု ခိလံ ပဘိန္ဒေ။
တစံ ပမုဉ္စေ ကုသလံ နာတိဝေလံ၊ ဇနဝါဒဓမ္မာယ န စေတယေယ်။

စုဒိတော ဝစီဘိ သတိမာဘိနန္ဒေ တိ။ **စုဒိတော**တိ ဥပဇ္ဈာယာ တ အာစရိယာ တ သမာနုပဇ္ဈာယကာ တ သမာနာစရိယကာ တ မိတ္တာ တ သန္ဒိဋ္ဌာ တ သမ္ဘတ္တာ တ သဟာယာ တ စောဒေန္တိ – “ဣဒံ တေ, အာဝုသော, အယုတ္တံ, ဣဒံ တေ အပ္ပတ္တံ, ဣဒံ တေ အသာရုပ္ပံ, ဣဒံ တေ အသီလဋ္ဌ”န္တိ။ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တံ စောဒနံ နန္ဒေယျ အဘိနန္ဒေယျ မောဒေယျ အနုမောဒေယျ ဣစ္ဆေယျ သာဒိယေယျ ပတ္ထယေယျ ပိဟယေယျ အဘိဇပ္ပေယျ။ ယထာ ဣတ္ထီ တ ပုရိသော တ ဒဟရော ယုဝါ မဏ္ဍနဇာတိကော သီသံန္ဟာတော ဥပ္ပလမာလံ တ ဝဿိကမာလံ တ အဓိမုတ္တကမာလံ တ လဘိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ဥတ္တမင်္ဂေ သိရသ္မိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ နန္ဒေယျ အဘိနန္ဒေယျ မောဒေယျ အနုမောဒေယျ ဣစ္ဆေယျ သာဒိယေယျ ပတ္ထယေယျ ပိဟယေယျ အဘိဇပ္ပေယျ; ဧဝမေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌပေတွာ တံ စောဒနံ နန္ဒေယျ အဘိနန္ဒေယျ မောဒေယျ အနုမောဒေယျ ဣစ္ဆေယျ သာဒိယေယျ ပတ္ထယေယျ ပိဟယေယျ အဘိဇပ္ပေယျ။

“နိဓိနံဝ [နိဓိနံဝ (က.) ဓ. ပ. ၇၆] ပဝတ္တာရံ၊ ယံ ပဿေ ဝဇ္ဇဒဿိနံ။
နိဂ္ဂယှဝါဒိံ မေဓာဝိံ၊ တာဒိသံ ပဏ္ဍိတံ ဘဇေ။

“တာဒိသံ ဘဇမာနဿ၊ သေယျော ဟောတိ န ပါပိယော။
ဩဝဒေယျာနုသာသေယျ၊ အသဗ္ဘာ စ နိဝါရယေ။
သတဉှိ သော ပိယော ဟောတိ၊ အသတံ ဟောတိ အပ္ပိယော”တိ။

စုဒိတော ဝစီဘိ သတိမာဘိနန္ဒေ, သဗ္ရဟ္မစာရီသု ခိလံ ပဘိန္ဒေ တိ။ **သဗ္ရဟ္မစာရီ** တိ ဧကကမ္မံ ဧကုဒ္ဒေသော သမသိက္ခတာ။ **သဗ္ရဟ္မစာရီသု ခိလံ ပဘိန္ဒေ** တိ။ သဗ္ရဟ္မစာရီသု အာဟတစိတ္တတံ ခိလဇာတတံ ပဘိန္ဒေယျ ,ပဉ္စပိ စေတောခိလေ ဘိန္ဒေယျ, တယောပိ စေတောခိလေ ဘိန္ဒေယျ, ရာဂခိလံ ဒောသခိလံ မောဟခိလံ ဘိန္ဒေယျ ပဘိန္ဒေယျ သမ္ဘိန္ဒေယျာတိ – သဗ္ရဟ္မစာရီသု ခိလံ ပဘိန္ဒေ။

တစံ ပမုဉ္စေ ကုသလံ နာတိဝေလ န္တိ။ ဉာဏသမုဋ္ဌိတံ တစံ မုဉ္စေယျ, အတ္ထူပသံဟိတံ ဓမ္မူပသံဟိတံ ကာလေန သာပဒေသံ ပရိယန္တဝတိံ တစံ မုဉ္စေယျ ပမုဉ္စေယျာတိ – တစံ ပမုဉ္စေ ကုသလံ။ **နာတိဝေလ**န္တိ။ **ဝေလာ**တိ ဒွေ ဝေလာ – ကာလဝေလာ စ သီလဝေလာ စ။ ကတမာ ကာလဝေလာ? ကာလာတိက္ကန္တံ တစံ န ဘာသေယျ, ဝေလာတိက္ကန္တံ တစံ န ဘာသေယျ, ကာလဝေလာတိက္ကန္တံ တစံ န ဘာသေယျ, ကာလံ အသမ္ပတ္တံ တစံ န ဘာသေယျ, ဝေလံ အသမ္ပတ္တံ တစံ န ဘာသေယျ, ကာလဝေလံ အသမ္ပတ္တံ တစံ န ဘာသေယျ။

“ယော ဝေ [စ (သျာ.)] ကာလေ အသမ္ပတ္တေ၊ အတိဝေလဉ္စ ဘာသတိ။
ဧဝံ သော နိဟတော သေတိ၊ ကောကိလာယေဝ [ကောကိလိယာဝ (သျာ.)] အတြဇော”တိ။

အယံ ကာလဝေလာ။ ကတမာ သီလဝေလာ? ရတ္တော တစံ န ဘာသေယျ, ဒုဋ္ဌော တစံ န ဘာသေယျ, မူဠှော တစံ န ဘာသေယျ, မုသာဝါဒံ န ဘာသေယျ, ပိသုဏတစံ န ဘာသေယျ, ဖရုသတစံ န ဘာသေယျ, သမ္ဖပ္ပလာပံ န ဘာသေယျ န ကထေယျ န ဘဏေယျ န ဒီပယေယျ န တေဟရေယျ။ အယံ သီလဝေလာတိ – တစံ ပမုဉ္စေ ကုသလံ နာတိဝေလံ။

ဇနတဒမ္မာယ န စေတယေယ္ယာ တိ။ **ဇနာ**တိ ခတ္တိယာ စ ဗြာဟ္မဏာ စ ဝေဿာ စ သုဒ္ဒာ စ ဂဟဋ္ဌာ စ ပဗ္ဗဇိတာ စ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ။ ဇနဿ တဒာယ ဥပတဒာယ နိန္နာယ ဂရဟာယ အကိတ္တိယာ အဝဏ္ဏဟာရိကာယ သီလဝိပတ္တိယာ ဝါ အာစာရဝိပတ္တိယာ ဝါ ဒိဋ္ဌိဝိပတ္တိယာ ဝါ အာဇီဝဝိပတ္တိယာ ဝါ န စေတယေယ္ယ စေတနံ န ဥပ္ပာဒေယ္ယ စိတ္တံ န ဥပ္ပာဒေယ္ယ သင်္ကပ္ပံ န ဥပ္ပာဒေယ္ယ မနသိကာရံ န ဥပ္ပာဒေယ္ယာတိ – ဇနတဒမ္မာယ န စေတယေယ္ယ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

"စုဒိတော ဝစီဘိ သတိမာဘိနန္ဒေ၊ သဗ္ရဟ္မစာရီသု ခိလံ ပဘိန္ဒေ။
ဝါစံ ပမုဉ္စေ ကုသလံ နာတိဝေလံ၊ ဇနတဒမ္မာယ န စေတယေယ္ယာ"တိ။

၂၀၉. **အထာပရံ ပဉ္စ ရဇာနိ လောကေ၊ ယေသံ သတီမာ ဝိနယာယ သိက္ခေ။**
ရူပေသု သဒ္ဒေသု အထော ရသေသု၊ ဂန္ဓေသု ဖဿေသု သဟေထ ရာဂံ။

အထာပရံ ပဉ္စ ရဇာနိ လောကေတိ။ **အထာ**တိ ပဒသန္ဓိ ပဒသံသဂ္ဂေါ ပဒပါရိပူရီ အက္ခရသမဝါယော ဗျဉ္ဇနသိလိဋ္ဌတာ ပဒါနုပုဗ္ဗတာပေတံ – အထာတိ။ **ပဉ္စ ရဇာနီ**တိ ရူပရဇော, သဒ္ဒရဇော, ဂန္ဓရဇော, ရသရဇော, ဖောဋ္ဌဗ္ဗရဇော။

"ရာဂေါ ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ၊ ရာဂဿေတံ အဓိဝစနံ ရဇောတိ။
ဧတံ ရဇံ ဝိပ္ပဇဟိတွာ [ပဋိဝိနောဒိတွာ (က.)] ပဏ္ဍိတာ၊ ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

"ဒေါသော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ။ပေ.။
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ။

"မောဟော ရဇော န စ ပန ရေဏု ဝုစ္စတိ။ပေ.။
ဝိဟရန္တိ တေ ဝိဂတရဇဿ သာသနေ"။

လောကေတိ အပါယလောကေ မနုဿလောကေ ဒေဝလောကေ ခန္ဓလောကေ ဓာတုလောကေ အာယတနလောကေတိ – အထာပရံ ပဉ္စ ရဇာနိ လောကေ။

ယေသံ သတီမာ ဝိနယာယ သိက္ခေ တိ။ **ယေသ**န္တိ ရူပရာဂဿ သဒ္ဒရာဂဿ ဂန္ဓရာဂဿ ရသရာဂဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရာဂဿ။ **သတီမာ**တိ ယာ သတိ အနုဿတိ ပဋိဿတိ သတိ သရဏတာ ဓာရဏတာ အပိလာပနတာ အသမ္မုဿနတာ သတိ သတိန္ဒြိယံ သတိဗလံ သမ္မာသတိ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဧကာယနမဂ္ဂေါ – အယံ ဝုစ္စတိ သတိ။ ဣမာယ သတိယာ ဥပေတော သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော ဥပပန္နော သမုပပန္နော သမန္နာဂတော။ သော ဝုစ္စတိ သတိမာ ။ **သိက္ခေ** တိ တိဿော သိက္ခာ – အဓိသီလသိက္ခာ, အဓိစိတ္တသိက္ခာ, အဓိပညာသိက္ခာ။ ကတမာ အဓိသီလသိက္ခာ။ပေ.။ အယံ အဓိပညာသိက္ခာ။ **ယေသံ သတီမာ ဝိနယာယ သိက္ခေ** တိ။ သတိမာ ပုဂ္ဂလော ယေသံ ရူပရာဂဿ သဒ္ဒရာဂဿ ဂန္ဓရာဂဿ ရသရာဂဿ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရာဂဿ ဝိနယာယ ပဋိဝိနယာယ ပဟာနာယ ဝူပသမာယ ပဋိနိဿဂ္ဂါယ ပဋိပဿဒ္ဓိယာ အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခေယ္ယ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခေယ္ယ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခေယ္ယ, ဣမာ တိဿော သိက္ခာယော အာဝဇ္ဇန္တော သိက္ခေယ္ယ, ဇာနန္တော သိက္ခေယ္ယ။ပေ.။ သစ္ဆိကာတဗ္ဗံ သစ္ဆိကရောန္တော သိက္ခေယ္ယ အာစရေယ္ယ သမာစရေယ္ယ သမာဒါယ ဝတ္တေယ္ယာတိ – ယေသံ သတီမာ ဝိနယာယ သိက္ခေ။

ရူပေသု သဒ္ဒေသု အထော ရသေသု, ဂန္ဓေသု ဖဿေသု သဟေထ ရာဂ န္တိ။ ရူပေသု သဒ္ဒေသု ဂန္ဓေသု ရသေသု ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု ရာဂံ သဟေယ္ယ ပရိသဟေယ္ယ အဘိဘဝေယ္ယ အဇ္ဈောတ္ထရေယ္ယ ပရိယာဒိယေယ္ယ မဒ္ဒေယ္ယာတိ – ရူပေသု သဒ္ဒေသု အထော ရသေသု ဂန္ဓေသု ဖဿေသု သဟေထ ရာဂံ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“အထာပရံ ပဋ္ဌ ရဇာနိ လောကော၊ ယေသံ သတီမာ ဝိနယာယ သိက္ခေ။
ရူပေသု သဒ္ဒေသု အထော ရသေသု၊ ဂန္ဓေသု ဖဿေသု သဟေထ ရာဂ”န္တိ။

၂၁၀. ဧတေသု ဓမ္မေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒံ၊ ဘိက္ခု သတိမာ သုဝိမုတ္တစိတ္တော။
ကာလေ သော သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော၊ ဧကောဒိဘူတော ဝိဟနေ တမံ သော။ [က္ကတိ ဘဂဝါ]

ဧတေသု ဓမ္မေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒန္တိ။ **ဧတေသူ**တိ ရူပေသု သဒ္ဒေသု ဂန္ဓေသု ရသေသု ဖောဋ္ဌဗ္ဗေသု။ **ဆန္ဒော**တိ ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမသ္နေဟော ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ ကာမောဃော ကာမယောဂေ ကာမုပာဒါနံ။ပေ။ ကာမစ္ဆန္ဒနီဝရဏံ။ **ဧတေသု ဓမ္မေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒ**န္တိ။ ဧတေသု ဓမ္မေသု ဆန္ဒံ ဝိနေယျ ပဋိဝိနေယျ ပဇဟေယျ ဝိနောဒေယျ ဗျန္တိံ ကရေယျ အနဘာဝံ ဂ မေယျာတိ – ဧတေသု ဓမ္မေသု ဝိနေယျ ဆန္ဒံ။

ဘိက္ခု သတိမာ သုဝိမုတ္တစိတ္တောတိ။ **ဘိက္ခူ**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကော ဝါ ဘိက္ခု, သေခေါ ဝါ ဘိက္ခု။ **သတိမာ**တိ ယာ သတိ အနုဿတိ။ပေ။ သမ္မာသတိ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ဧကာယနမဂ္ဂေ – အယံ ဝုစ္စတိ သတိ။ ဣမာယ သတိယာ ဥပေတော သမုပေတော။ပေ။ သော ဝုစ္စတိ သတိမာ။

ဘိက္ခု သတိမာ သုဝိမုတ္တစိတ္တောတိ။ ပဌမံ ဈာနံ သမာပန္နဿ နီဝရဏေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, ဒုတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ဝိတက္ကဝိစာရေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, တတိယံ ဈာနံ သမာပန္နဿ ပီတိ ယာ စ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပန္နဿ သုခဒုက္ခေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမု တ္တံ; အာကာသာနဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ ရူပသညာယ ပဋိဃသညာယ နာနတ္တသညာယ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, ဝိညာဏဉ္စာယတနံ သမာပန္နဿ အာကာသာနဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ။ အာကိဉ္စညာယတနံ သမာပန္န ဿ ဝိညာဏဉ္စာယတနသညာယ စိတ္တံ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ သမာပန္နဿ အာကိဉ္စညာယတနသညာယ စိ တ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ; သောတာပန္နဿ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဝိစိကိစ္ဆာယ သီလဗ္ဗတပရာမာသာ ဒိဋ္ဌာနုသယာ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, သကဒာဂါမိဿ ဩဠာရိကာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ , အနာဂါမိဿ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂသညောဇနာ ပဋိဃသညောဇနာ အနုသဟဂတာ ကာမရာဂါနုသယာ ပဋိဃာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေ ဟိ စ ကိလေသေဟိ စိတ္တံ မုတ္တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တံ, အရဟတော ရူပရာဂါ အရူပရာဂါ မာနာ ဥဒ္ဓစ္စာ အဝိဇ္ဇာယ မာ နာနုသယာ ဘဝရာဂါနုသယာ အဝိဇ္ဇာနုသယာ တဒေကဋ္ဌေဟိ စ ကိလေသေဟိ ဗဟိဒ္ဓာ စ သဗ္ဗနိမိတ္တေဟိ စိတ္တံ မုတ္ တံ ဝိမုတ္တံ သုဝိမုတ္တန္တိ – ဘိက္ခု သတိမာ သုဝိမုတ္တစိတ္တော။

ကာလေန သော သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနောတိ။ **ကာလေနာ**တိ ဥဒ္ဓတေ စိတ္တေ သမထဿ [သမာဓိဿ (သီ.)] ကာလော, သမာဟိတေ စိတ္တေ ဝိပဿနာယ ကာလော။

“ကာလေ ပဂ္ဂဏှာတိ စိတ္တံ၊ နိဂ္ဂဏှာတိ ပုနာပရေ [အထာပရေ (သျာ.)] ။
သမ္ပဟံသတိ ကာလေန၊ ကာလေ စိတ္တံ သမာဒဟေ။

“အဇ္ဈုပေက္ခတိ ကာလေန၊ သော ယောဂီ ကာလကောဝိဒေါ။
ကိမ္ဟိ ကာလမ္ဟိ ပဂ္ဂဟော၊ ကိမ္ဟိ ကာလေ ဝိနိဂ္ဂဟော။

“ကိမ္ဟိ ပဟံသနာကာလော၊ သမထကာလော စ ကီဒိသော။
ဥပေက္ခာကာလံ စိတ္တဿ၊ ကထံ ဒဿေတိ ယောဂိနော။

“လီနေ စိတ္တမ္ဟိ ပဂ္ဂဟော၊ ဥဒ္ဓတသ္မိံ ဝိနိဂ္ဂဟော။
နိရဿာဒဂတံ စိတ္တံ၊ သမ္ပဟံသေယျ တာဝဒေ။

“သမ္ပဟဋ္ဌံ ယဒာ စိတ္တံ၊ အလီနံ ဘဝတိနုဒ္ဓတံ။
သမထဿ စ သော [သမထနိမိတ္တဿ သော (သီ. က.)] ကာလော၊ အဇ္ဈတ္တံ ရမယေ မနော။

“ဧတေန မေဝုပာယေန၊ ယဒာ ဟောတိ သမာဟိတံ။
သမာဟိတစိတ္တမညာယ၊ အဇ္ဈုပေက္ခေယ္ယ တာဝဒေ။

“ဧဝံ ကာလဝိဒူ ဓီရော၊ ကာလညူ ကာလကောဝိဒော။
ကာလေန ကာလံ စိတ္တဿ၊ နိမိတ္တမုပလက္ခယေ”တိ။

ကာလေန သော သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော တိ။ “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ”တိ သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော, “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”တိ သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော။ပေ.။ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ သဗ္ဗံ တံ နိရောဓဓမ္မ”န္တိ – သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော။

ဧကောဒိဘူတော ဝိဟနေ တမံ သော, ဣတိ ဘဂဝါတိ။ **ဧကောဒီ**တိ ဧကဂ္ဂစိတ္တော အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော အဝိသာဟဋမာနသော သမထော သမာဓိန္ဒြိယံ သမာဓိဗလံ သမ္မာသမာဓီတိ – ဧကောဒိဘူတော။ **ဝိဟနေ တမံ သော**တိ ရာဂတမံ ဒောသတမံ မောဟတမံ ဒိဋ္ဌိတမံ မာနတမံ ကိလေသတမံ ဒုစ္စရိတတမံ အန္ဓကရဏံ အစက္ခုကရဏံ အညာဏကရဏံ ပညာနိရောဓိကံ ဝိဃာတပက္ခိကံ အနိဗ္ဗာနသံဝတ္တနိကံ ဟနေယ္ယ ဝိဟနေယ္ယ ပဇဟေယ္ယ ဝိနောဒေယ္ယ ဗျန္တီကရေယ္ယ အနဘာဝံ ဂမေယ္ယ။

ဘဂဝါတိ ဂါရဝါဓိဝစနံ။ အပိ စ ဘဂ္ဂရာဂေါတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒောသောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမောဟောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂမာနောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂဒိဋ္ဌီတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကဏ္ဋကောတိ ဘဂဝါ, ဘဂ္ဂကိလေသောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝိဘဇိ ပဝိဘဇိ ဓမ္မရတနန္တိ ဘဂဝါ, ဘဝါနံ အန္တကရောတိ ဘဂဝါ, ဘာဝိတကာယော ဘာဝိတသီလော ဘာဝိတစိတ္တော ဘာဝိတပညောတိ ဘဂဝါ, ဘဇိ ဝါ ဘဂဝါ အရညဝနပတ္ထာနိ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ အပ္ပသဒ္ဒါနိ အပ္ပနိဂ္ဃောသာနိ ဝိဇနဝါတာနိ မနုဿရာဟဿေယ္ယကာနိ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပါနီတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အတ္ထရသဿ ဓမ္မရသဿ ဝိမုတ္တိရသဿ အဓိသီလဿ အဓိစိတ္တဿ အဓိပညာယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ ဈာနာနံ စတုန္နံ အပ္ပမညာနံ စတုန္နံ အရူပသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ အဋ္ဌန္နံ ဝိမောက္ခာနံ အဋ္ဌန္နံ အဘိဘာယတနာနံ နဝန္နံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနန္တိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ သညာဘာဝနာနံ ဒသန္နံ ကသိဏသမာပတ္တီနံ အာနာပာနဿတိသမာဓိဿ အသုဘသမာပတ္တိယာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ စတုန္နံ သမ္မပ္ပဓာနာနံ စတုန္နံ ဣဒ္ဓိပါဒါနံ ပဉ္စန္နံ ဣန္ဒြိယာနံ ပဉ္စန္နံ ဗလာနံ သတ္တန္နံ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနံ အရိယဿ အဋ္ဌင်္ဂိကဿ မဂ္ဂဿာတိ ဘဂဝါ, ဘာဂီ ဝါ ဘဂဝါ ဒသန္နံ တထာဂတဗလာနံ စတုန္နံ ဝေသာရဇ္ဇာနံ စတုန္နံ ပဋိသမ္ဘိဒါနံ ဆန္နံ အဘိညာနံ ဆန္နံ ဗုဒ္ဓဓမ္မာနန္တိ ဘဂဝါ , ဘဂဝါတိ နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ န ပိတရာ ကတံ န ဘာတရာ ကတံ န ဘဂိနိယာ ကတံ န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ န ဒေဝတာဟိ ကတံ; ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ – ဧကောဒိဘူတော ဝိဟနေ တမံ သော ဣတိ ဘဂဝါ။

တေနာဟ ဘဂဝါ –

“ဧတေသု ဓမ္မေသု ဝိနေယ္ယ ဆန္ဒံ၊ ဘိက္ခု သတိမာ သုဝိမုတ္တစိတ္တော။
ကာလေန သော သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဝီမံသမာနော၊ ဧကောဒိဘူတော ဝိဟနေ တမံ သော”။ [ဣတိ ဘဂဝါတိ]

သာရိပုတ္တသုတ္တနိဒ္ဒေသော သောဠသမော။

အဋ္ဌကဝဂ္ဂမှိ သောဠသ သုတ္တနိဒ္ဒေသာ သမတ္တာ။

မဟာနိဒ္ဒေသဟဋ္ဌိ နိဋ္ဌိတာ။